

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Mely készült Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése **Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottságának 2018. június 18-án tartott nyílt üléséről.**

Jelen vannak a jegyzőkönyvhöz mellékelt jelenléti ív szerint.

Rákóczi Ildikó: Szeretettel köszöntök mindenkit a mai bizottsági ülésünkön. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Köszöntöm a bizottságon részt vevő kedves vendégeket. Köszöntöm alpolgármester urat. Első körben a kiküldött napirendi pontokról szavazzunk. Amennyiben elfogadják a napirendi pontokat a sorrendjével egyetértenek, kérem kézfelemeléssel jelezzék. Megállapítom, hogy a bizottság hét igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a napirendi pontokat.

1. Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő GAFEK intézmény megszüntetésére, feladatainak a KÖZIM intézménybe történő integrálására

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszöntöm az előterjesztőt, Magdikát, Patóné Nagy Magdikát, illetve köszöntöm alpolgármester urat, hogy megtisztelt minket a bizottsági ülésünkön. És szeretném megkérdezni Magdikától, hogy van-e szóbeli kiegészítenivalód a kiküldött anyaghoz?

Patóné Nagy Magdolna: Köszönöm szépen elnök asszony nincs, nyilván ebben az ügyben, a Gafeknek a megszüntetésével kapcsolatban még lesz előterjesztés ebben az évben. Ezt úgy kell tekinteni, mint egy elvi döntést kell meghoznunk, hogy erre rá lehessen készülni. Annyit tudnék elmondani, hogy szakmai szempontból pozitívan fogja érinteni az intézményeket, mivel az a cél, hogy kimenjen egy gazdasági létszám, megerősítve az intézményvezetőt. Tehát nemcsak abban az intézményben, ahol most működik a Gafek, hanem a másik két intézményben is legyen gazdasági ember úgymond. És hogy egységes legyen a gazdasági munka ellátása ebben a városban, ezért vinnénk a Közimbe. És azért még meg szeretném jegyezni, hogy egyébként most ott lehetőség van az intézmény vezetőjének a nyugdíjba menetelre a nők 40 éves nyugdíjazása kapcsán és sem a gazdasági, sem a szakmai munka úgy gondoljuk, hogy nem fog csorbát szenvedni, sőt hatékonyabb lesz. A helyettesítés, most nem nagyon működik, ha kiesik egy ember, nem tudják megoldani. Ha pedig ebben a szervezetben vannak, akkor felfelé az adatszolgáltatás is gördülékenyebb lesz. Mert ott ugye a szakma, több gazdasági szakember, magasan képzett, kvalifikált szakember van és így a helyettesítést is jobban meg fogják oldani. Még egy dolgot fűznék hozzá, hogy ez a Gafek, ez nem volt mindig. Akkor jött be a NYITÖT időszakban, amikor a 100 fő alatti intézmények nem gazdálkodhattak önállóan. Gyakorlatilag a Pacsirtán működő Szociális Gondozási Központból vált ki mesterségesen vagy három éve az a 6-7 dolgozó. Nyilván 6 embernél, vagy 7 embernél a helyettesítést megoldani nem olyan könnyű. Ha meg a vezető esik ki egy intézményben, akkor meg gyakorlatilag nincs fej.

Dr. Rákóczi Ildikó: Kérdés van-e esetleg az előterjesztőhöz? Megjegyzés, vélemény? Köszönöm, megkaptuk az írásbeli anyagot és a szóbeli kiegészítést is, azt gondolom, hogy tökéletes volt. Szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért, kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a bizottság öt igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetet. Köszönjük szépen.

A Bizottság jelenlévő 5 tagja az előterjesztéssel 5 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett és a Bizottság erről meghozta a **62/2018. (VI. 18.)** számú határozatát.

2. Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására

000001

Dr. Rákóczi Ildikó: A második napirendünk következik. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására. Szeretném megkérdezni, hogy van-e osztályvezető asszonynak kiegészítése a kiküldött 250 oldal volt ugye, szóbeli kiegészítése?

Dr. Krizsai Anita: Köszönjük szépen, ez egy elég nagy anyag. Jogszabályi kötelezettség, meghatározzák pontosan a jogszabályok, hogy mit kell tartalmaznia. Igyekeztünk a rendelkezésre álló adatokat összegyűjteni, azonban le is írtuk, hogy a szervezetek, akiket megkerestünk, kb. az egyharmada nem válaszolt vissza. Illetőleg a statisztikai adatokban is próbáltuk a legfrissebbet a 2017-es adatokat bemutatni. Azonban sok esetben attól régebbi adat állt csak rendelkezésre. Felhasználtuk a saját és az egészségügyi karral közösen végzett kutatásoknak az eredményeit is és így próbáltuk elkészíteni és megfogalmazni azokat a célokat és célkitűzéseket, amit majd az elkövetkezendő öt évben végre kell hajtani.

Dr. Rákóczi Ildikó: Jó, köszönöm szépen a szóbeli kiegészítést. Bizottság tagjaitól kérdezem, van-e kérdés? Parancsolj János!

Dr. Újhelyi János: Hát én először a terjedelmet említem meg, mert hogy nem sok napirendi pont van, de ha ezen mindenki komolyan átrágtta magát, akkor nem is aludt a hétvégén. És ez egy nagyon fontos, számomra legalábbis egy fontos dolog és sajnálom, ha valaki olyan lazán vette, hogy nem küldte el azokat az anyagokat, ami itt fontos. Na most én látok itt egy csomó vissza-visszatérő statisztikát, amivel már találkoztam. Kicsit száraz. Két gondolatom van ezekkel kapcsolatban, hogy ezeknél a nagy terjedelmű beszámolóknál nagyon kötött a beszámoló formai része, vagy nem lehet-e úgy megcsinálni, mint egy tudományos cikkekénél, hogy van egy összefoglaló, hogy egyáltalán miről szól, hogy mi az eleje, mi a vége, mi a célja, mi az összefoglalója? Mert ha ezt meggyőződésem, hogy kevesen olvassák végig, én sem olvastam újra tüzetesen végig, de érdekel és akkor van olyan ember, hogy fogalma sincs. A másik az, hogy kérdezem Anitát, hogy nem lehet ilyen fontos dolgokhoz indikátorokat behelyezni? Tehát egy ilyen öt éves ciklusra azt mondja, hogy beteszek öt indikátort, hogy megnézzem, most a nulla állapotot, és megnézem öt év múlva, hogy azok a célok hogy teljesültek, mert akkor minden évben van 240 oldalas beszámoló és akkor nem tudjuk, hogy honnan hova mentünk egyáltalán. Én nem látom az esélyegyenlőségnek az érdemi változását, biztosan van, meg van olyan, ahol előreléptünk, meg van ahol visszaléptünk, de egy indikátor az egy objektív dolog és ha az jól megvan szerkesztve, akkor azzal az ember önmagának is visszajelez, meg akármilyen hatóság révén is, hogy Nyíregyházán ebben a vonatkozásban mit tudom én a diszkrimináció megszüntetésében előreléptünk. Mert vannak itt szép eredmények is. Tehát én ezt jónak tartanám és csak ennyi a hozzáfűznivalóm amellett, hogy istentelen nagy munka.

Dr. Krizsai Anita: Elég kötött, az első kérdésre válaszolva, ezt úgy nevezzük magunk között, hogy HEP sablon, ami pontosan meghatározza és látszik, hogy be van számozva, hogy 4.1, 4.2, azokat a fejezetcímeket a jogszabály, ez a sablon határozza meg és nekünk e szerint kell végigmenni. Azt is meghatározza, hogy a végén táblázatban össze kell foglalni, hogy mi az általunk felmért probléma, vagy beazonosított probléma és hogy arra milyen intézkedésekkel próbálunk segíteni. Tulajdonképpen indikátorokat nem is követel meg tőlünk ez az esélyegyenlőségi program, azt viszont igen, hogy két évente felül kell vizsgálni. Tehát ahogy az előző ciklusra készített tavalyl felülvizsgáltuk és a felülvizsgálatok is elég nagy munkát adnak az osztálynak, tavalyl felülvizsgáltuk, most meg egy teljesen újat kellett készíteni, erre az elkövetkezendő öt évre.

Vassné Harman Gyöngyi: Köszönöm szépen, én csak annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy igyekeztem végigolvasni, végignézni tüzetesen, azokat a részeket tüzetesen, nem az egészet bevallom, ami engem érintett és nagyon örültem annak, hogy a bokortanyák nagyon fontos szerepet játszottak magában ebben a munkában, és hogy látszik, hogy külön figyel az osztály a bokortanyákra, mert ebből is látszik, hogy ez egy nagyon sajátos településszerkezetű város. Ugye pl. ki van emelve Polyák

bokor nemcsak a pályázat kapcsán, hanem ugye mert hogy szegregátum és múlt hét előtt volt a családi nap is, amikor ott voltam én is és láttam, hogy sikerült összefogni az ott élőket és hogy benne van ebben a programban az is, hogy ezeken a helyeken, ahol ilyen szegregátumok vannak, nagyon fontos a szemléletformálás, mert nagyon sokszor azon múlnak a dolgok, az életminőség és az embereknek az egyéni élete, hogy milyen a családnak, ahol felnő a szülőknek a szemlélete, és hogy ő gyermekként mennyit fejlődik és hogy ez mennyire fontos. Ebből az anyagból számomra, ahogyan én olvastam és ahogy hozzátettem a saját tapasztalatomat kitűnik az, hogy nemcsak ide van leírva, hanem tényleg a gyakorlatban is az osztály is és mindenki, aki ezzel foglalkozik, valóban sokat tesznek a családoknak a szemléletformálására. Mert hiszen anélkül semmi nem megy, hiába pumpálnánk be mi oda pénzt, infrastruktúrát, ha azok, akik ott élnek, azt nem becsülik meg és nem látják, hogy hogyan kellene, akkor nincs értelme. És hogy ez nagyon fontos és látom, hogy nagyon nehéz, meg nagyon kis léptekkel halad, ezt is látom, de hogy van egy bizonyos fejlődés, az biztos. Mert hiszen ismerem az ott élőket már jó néhány éve és látom, hogy nagyon lassan, de azért halad picivel előre, nem is megy ez gyorsan. Úgyhogy gratulálok én is az anyaghoz és ennek külön örülök, ami az én területemet is érintő.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen. További megjegyzés, vélemény? Köszönöm szépen, valóban egy hatalmas anyag és már megkaptuk a választ, hogy kötött a formája, de tényleg én is egyetértek azzal, hogy egy absztrakt formában egy összefoglalást lehetne, tényleg aki esetleg elolvassa, de mivel kötött ugye, ha valaki csak úgy ránézne laikusként egy oldalt olvasna, akkor megtudná, hogy milyen sok mindent teszünk a városban, akkor ténylegesen egy rövidebb kivonatból meg is érteném esetleg, a 200-ból meg elveszlik, aki nem olvassa el. De ennek ellenére a munkának az érdemét nem csökkentti. Jó, köszönöm szépen, ha további megjegyzés, vélemény nincs, akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért, kézfelemeléssel jelezze. Köszönöm, megállapítom, hogy a bizottság öt igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a határozat-tervezetben foglaltakat.

A Bizottság jelenlévő 5 tagja az előterjesztéssel 5 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett és a Bizottság erről meghozta a **63/2018. (VI. 18.)** számú határozatát.

Jászai Menyhért: Ha már szót kértem elnök asszonytól, még egy dolgot mondanék az előző napirendi ponthoz, csak nem akartam a szavazást megzavarni, meg elhúzni ezzel az időt, hogy ennek a kiváló szakmai anyagnak még az is az előnye, hogy magának a hivatalnak a dolgozói, az osztály állította össze. Nem tudom, hogy ha egy ilyen megrendeltünk volna mennyibe került volna Anita egy ilyen tanulmány elkészítése? Szerintem meglepődnénk egy ilyen számon. És gyakorlatilag ez a szellemi termék a hivatal dolgozói állították elő, szerintem ez tényleg megér egy kalapemelést. Köszönöm szépen.

3. Előterjesztés a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására

Dr. Rákóczi Ildikó: A harmadik napirendi pontunk következik. Köszöntöm Lengyelne Pogácsás Máriaat, a napirendi ponthoz érkezett. Előterjesztés a Nyíregyházi Család – és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására. Szeretném megkérdezni, hogy van-e szóbeli kiegészítésed a kiküldött anyaghoz?

Lengyelne Pogácsás Mária: Tisztelt Elnök Asszony, nincs.

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen. A bizottság tagjait szeretném megkérdezni, hogy van-e kérdés az előterjesztőhöz? Kérdést nem látok. Vélemény, megjegyzés? Ha nincs, akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakat, a szakmai beszámolót elfogadta, kérem, kézfelemeléssel

jelezze. Megállapítom, hogy a bizottság öt igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a szakmai beszámolót. További szép munkát kívánunk.

A Bizottság jelenlévő 5 tagja az előterjesztéssel 5 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett és a Bizottság erről meghozta a **64/2018. (VI. 18.)** számú határozatát.

4. Előterjesztés a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására

Dr. Rákóczi Ildikó: A következő napirendi pontunk a 4., meghívott vendég, Dr. Nagy Erzsébet igazgató, kérem, foglalj itt helyet. Előterjesztés a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására. Szeretném megkérdezni, hogy kívánsz-e szóbeli kiegészítést tenni?

Dr. Nagy Erzsébet: Nem, köszönöm.

Dr. Rákóczi Ildikó: Valóban itt is egy elég bő szakmai anyagot olvashattunk és minden benne van. Szeretném a bizottság tagjaitól megkérdezni, hogy van-e kérdés? Parancsolj Gabika!

Czura Gabriella: Nagyon komoly munka folyik úgy látom és azt szeretném megkérdezni, egy-két dolog azért megütötte a szememet, hogy munkaközösségek vannak és ez minden bölcsődében van?

Dr. Nagy Erzsébet: Igen, minden bölcsődében külön működik és főleg azokra fektetjük a hangsúlyt, hogy ha van valamilyen aktuális helyzet, probléma, aktuális tennivaló és akkor ezek a munkaközösségek, főleg a gyerekek érdekeit szem előtt tartva, meg a szakmai fejlődést szem előtt tartva, ezért működnek. A munkaközösségeknek szakmai belső továbbképzéseket is tartunk és a munkaközösségeknek a feladata felkészülni, ugyanakkor kontroll alatt vannak ezek a beszámolók, belső, idézőjeles képzések. Figyelembe vesszük az aktuális jogszabályi változásokat, az aktuális teendőket, és akkor hogy ez alapján működjön és nagyon fontos, hogy ez alapján tudjuk kontrollálni azt a fajta kommunikációt a kollegák részéről, mert ők mindennapi kapcsolatban vannak a szülőkkel és ezáltal tudnak fejlődni. Mert amikor kikerülnek az iskolapadból, igazából nincsen további lehetőség, hogy meg tudják magukat mutatni egy számonkéréssel, tehát mint egy vizsga tulajdonképpen, és ezért ez nagyon fontos, hogy a kommunikáció, azt azért mindannyian tudjuk, hogy nem mindegy hogy hogyan kommunikálunk. És csak akkor ismerjük meg a kollegákat is, mikor együtt dolgozunk és ez nagyon fontos. És én úgy gondolom, hogy a szakmai saját képzés is nagyon fontos és ezt megteszik a kollegák és szakmailag is tudnak fejlődni.

Vassné Harman Gyöngyi: Én azt szeretném megkérdezni ehhez kapcsolódóan, hogy egyébként vannak olyan továbbképzések, amit előír a szakma kötelezően, mint mondjuk a pedagógusoknál?

Dr. Nagy Erzsébet: Persze itt is van, pontszerző képzésre lehetőség és most pont július 01-től alakul át a pontszerzésnek a rendszere. Aminek én örülök, mert eddig csak az volt, hogy el kell végezni és kész és akkor most azért három fajta képzésen kell részt venni. Tehát énnekem vesszőparipám volt, hogy pl. az a kollega, aki kórházban dolgozott és mentősként dolgozott 20 éven keresztül és a pontszerző képzésen elment az elsősegély nyújtó tanfolyamra, mert az volt ingyenes és újra egy újraélesztő tanfolyamot elvégzett, amikor ez volt a munkája. És nem szakmailag fejlődött, tehát nem a szakmához kapcsolódóan szerzett plusz információt. És most ebben az átalakult rendszerben

000004

viszont fontos lesz az, hogy személyiségfejlesztésen kell részt vennie, olyan szakmai továbbképzésen, ami a szakmához tartozik.

Czura Gabriella: Úgy gondolom, hogy nagyon komoly ezeket a feladatokat végigcsinálni. Meg ilyet láttam, hogy családlátogatás, hogy minden családot meglátogatnak és ez ellen a szülők nem ágálnak, hogy nem érek rá, vagy egyáltalán, hogy a kollegáknak el kell menni.

Dr. Nagy Erzsébet: Mivel hogy a bölcsődei ellátás az egy szolgáltatás és itt szolgáltatást vesz igénybe és igen, szakmai előírás, hogy családlátogatás keretében megismerni a családot, megismerni a gyereket. És mivel hogy annyira kicsi gyerekekről van szó, hogy a leválás, majd amikor bölcsődébe, már a bölcsődei ellátásban már részt vesz, hogy hogyan történik és így a kollegák azt, hogy honnan indult a gyerek, meg milyen körülmények közül jön és megpróbálják a mindennapokba beépíteni főleg a kezdetek kezdetén úgy segíteni a gyerekeknek a beszoktatását, hogy az otthonról hozott látottakat beépítik a beszoktatás időszakába. Főleg, amikor a szülő már kevesebbet van a gyerekekkel. Ugyanakkor, amikor már ez megtörténik, akkor viszont a bölcsődei napi rendre térünk rá fokozatosan. Nem igazán szoktak a szülők ez ellen ágálni. Természetesen nem szoktuk meglátogatni azokat, akik a vidéki ellátási területről érkeznek, mert ez mind a saját költségünk. És a kollegák, hát én azt látom, hogy mindenki szívvel-lélekkel csinálja és nekik nagyon jó, hogy ha a szülővel is van egy olyan kapcsolatuk. Olyan még egy szülő volt, aki jelezte, hogy nem szeretné, hogy ha családlátogatás keretében meglátogatnánk őket, mert ahányan voltak a családban, annyi lakcímen szerepeltek, úgyhogy de ő kérte, hogy nem szeretné. Ő írt egy 10 oldalas környezettanulmányt magukról, tehát egy ilyen esetünk volt.

Dr. Rákóczi Ildikó: További megjegyzés, vélemény? Ha nem, akkor szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze. Köszönöm, megállapítom, hogy a bizottság öt igen szavazattal egyhangúlag elfogadta a 2017. évi szakmai beszámolót. Köszönjük szépen.

A Bizottság jelenlévő 5 tagja az előterjesztéssel 5 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett és a Bizottság erről meghozta a **65/2018. (VI. 18.)** számú határozatát.

5. Előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündérváros Keleti Óvoda és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratának technikai módosítására

Dr. Rákóczi Ildikó: Az ötödik napirendi pontunk, mint ahogy a bevezetőben is mondtam, előterjesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündérváros Keleti Óvoda és Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratának technikai módosítására. Megkérdezem osztályvezető asszonyt, hogy kívánnak-e szóbeli kiegészítést tenni? Esetleg néhány gondolatot, mert nem biztos, hogy a bizottság tagjai nézték a napirendi pontot.

Dr. Krizsai Anita: Pusztán technikai jellegű módosításról van szó. Mindig megnézi a Magyar Államkincstár, hiszen ők jegyzik be az alapító okiratokat és abban az esetben, ha jelzéssel élnek, hogy valamilyen szót, vagy valamit cseréljünk, akkor azt meg kell tennünk. Ebben az esetben az óvodánál jelezték, de ugye ez a köznevelési bizottság hatásköre és az Alapellátási Igazgatóságnál is. Ennyi, de egyébként semmi egyébbet nem érint.

000005

Dr. Rákóczi Ildikó: Köszönöm szépen. További kérdés? Kérdést nem látok, vélemény, megjegyzés? Szavaztatnék. Kérem, aki a határozat-tervezetben foglaltakkal egyetért, kézfelemeléssel jelezze. Megállapítom, hogy a bizottság öt igen szavazattal egyhangúlag elfogadta. Köszönöm szépen.

A Bizottság jelenlévő 5 tagja az előterjesztéssel 5 igen szavazattal, egyhangúlag egyetértett és a Bizottság erről meghozta a **66/2018. (VI. 18.)** számú határozatát.

000006

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA

62/2018. (VI. 18.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő GAFEK intézmény megszűntetéséről, feladatainak a KÖZIM intézménybe történő integrálásáról

a Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő GAFEK intézmény megszűntetéséről, feladatainak a KÖZIM intézménybe történő integrálásáról** szóló előterjesztés elfogadásával egyetért.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs—Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. irattár

000007

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA**

63/2018. (VI. 18.) számú

h a t á r o z a t a

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi
Programjának elfogadásáról**

a Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának** elfogadásával egyetért.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs—Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. irattár

000008

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA

64/2018. (VI. 18.) számú

h a t á r o z a t a

**a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolójának
elfogadásáról**

a Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján a **Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolóját** elfogadja.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs—Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ
4. irattár

000009

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA**

65/2018. (VI. 18.) számú

h a t á r o z a t a

**a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolójának
elfogadásáról**

a Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján a **Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolóját** elfogadja.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs—Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
4. irattár

000010

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA**

66/2018. (VI. 18.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündéerkert Keleti Óvoda és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratának technikai módosításáról

a Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és annak tartalma alapján **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündéerkert Keleti Óvoda és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratának technikai módosításával** egyetért.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. címzetes főjegyző
2. Szabolcs—Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. irattár

000011

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: GAZD/105/2018.

ELŐTERJESZTÉS
- a Közgyűléshez -

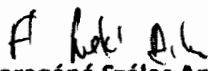
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő GAFEK intézmény megszűntetésére, feladatainak a KÖZIM intézménybe történő integrálására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Patóné Nagy Magdolna
osztályvezető

Az előterjesztés törvényességi ellenőrzését
végző személy aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottságok:

1. Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság
2. Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottság
3. Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
4. Pénzügyi Bizottság
5. Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Az Önkormányzat 2018. évi költségvetéséhez kapcsolódó intézkedések körében a 4/2018 (I.25.) számú határozatával a Közgyűlés rendelkezett arról, hogy meg kell vizsgálni a Gazdasági Feladatokat Ellátó Központ (GAFEK) által – a NYITÖT megszűnését követően – ellátandó feladatokat és javaslatot kell tenni a feladatok racionalizálására.

A gazdasági feladatellátást 2015. évtől alapvetően meghatározza, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 10. §-a kiegészült két új – a (4a) és a (4b) - bekezdéssel.

„10.§ (4a) A gazdasági szervezet feladatait, ha a költségvetési szerv éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 100 főt nem éri el, az irányító szerv, az államháztartás önkormányzati alrendszerében az önkormányzati hivatal vagy – az irányító szerv döntése alapján – az irányító szerv irányítása alá tartozó más költségvetési szerv látja el. E rendelkezést nem kell alkalmazni az irányító szerve, az önkormányzati hivatalra, az alaptevékenységként költségvetési szerv gazdálkodási feladatainak ellátására létrehozott költségvetési szerve és az olyan költségvetési szerve, amely törvény, kormányrendelet alapján vagy az állam nemzetközi kötelezettségére tekintettel gazdasági szervezettel rendelkezik.

(4b) Az irányító szerv döntése alapján a (4a) bekezdést a 100 fő éves átlagos statisztikai állományi létszámot elérő költségvetési szerve is alkalmazni kell.”

Fenti jogszabályi változás alapján az a költségvetési szerv, melynek éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 100 főt nem éri el, az nem rendelkezhet gazdasági szervezettel. Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény hatálybalépésekor a törzskönyvi nyilvántartásban szereplő költségvetési szerv legkésőbb 2015. április 1-jén kellett, hogy megfeleljen a fentiekben hivatkozott feltételnek.

A jogszabálynak történő megfelelés érdekében az intézmény fenntartók - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás (NYITÖT) meghozták a szükséges intézkedéseket, megtörtént az intézmények gazdasági feladatainak átszervezése. Önkormányzatunknál ez az intézkedés a kulturális intézményeket, valamint az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóságot érintette, melyek gazdasági feladatainak ellátására létrehoztuk a Kulturális és Egészségügyi Intézményeket Működtető (KEGSZI) intézményt, a NYITÖT pedig a szociális és gyermekjóléti intézmények gazdasági feladatainak ellátása érdekében megalapította a GAFEK-et. Az önkormányzatok és az állam között azonban az eltelt időszakban is jelentősen változott a feladat ellátási struktúra, mely a gazdasági feladatokat ellátó intézményeknél további átszervezéseket indokolt. A feladat csökkenés az intézmények megszüntetését is jelentette, így szűnt meg a KEGSZI, valamint az ALIM.

A Közgyűlés a 67/2017. (III. 30.) számú határozatában döntést hozott arról, hogy egyetért a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás 2017.12.31. napjával történő megszüntetésével, továbbá 140/2017. (VI. 29.) számú határozatában döntött a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás keretében ellátott közfeladatok 2018. január 1. napjától történő megszüntetéséhez szükséges döntések meghozataláról.

A fenntartóváltás következtében az Önkormányzathoz visszakerült, illetve az átszervezéssel érintett intézmények:

Az átszervezéssel érintett intézmények:

Fő-ben

Megnevezés	Engedélyezett létszám
	2018.1.1.
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	196,5
Nyíregyházi Gyermejkölési Alapellátási Intézmény	244
Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ	68
Gazdasági Feladatokat Ellátó Központ GAFEK	7
Összesen	515,5

Az Önkormányzatnál jelenleg két kifejezetten a gazdasági feladatok ellátására létrejött intézmény működik, melyet a hatékony munkavégzés és gazdaságosság szempontok alapján javasolunk 2019. január 01-től egy intézménybe integrálni.

Jelenleg a GAFEK-nél a GYES miatt átmenetileg megüresedett gazdasági létszámokat nem tudják megfelelő képzettséggel rendelkező munkatársakkal betölteni. A hatékonyabb munkaszervezés miatt az a döntés látszik megalapozottnak, ha a GAFEK intézményt a KÖZIM intézménybe integráljuk. Ezzel együtt viszont javasoljuk áttekinteni a KÖZIM feladatellátását is és ahol indokolt a gazdasági szakembereket a kulturális, illetve a szociális intézményekbe kivinni, segítve ezzel a szakmai feladatellátást.

A KÖZIM feladatkörébe - az intézmények pénzügyi-gazdasági feladatainak ellátása keretében - az alábbiakban felsorolt főbb feladatok tartoznak:

- az intézmények éves költségvetésének tervezésében való közreműködés, az elemi költségvetések és éves beszámolók készítése, előirányzat-nyilvántartás, a felhasználás figyelemmel kísérése, előirányzat módosítás kezdeményezése,
- könyvvetés, bankszámlakezelés, készpénzkezelés,
- intézményi pályázatok, pályázati elszámolások kezelése,
- a pénzügyi-gazdasági területhez tartozó szabályzatok elkészítése, folyamatos karbantartása,
- az intézmények adózással, járulékfizetéssel és azok elszámolásával kapcsolatos feladatainak kezelése (ÁFA, rehabilitációs hozzájárulás, kifizetői adó, cégtelefon adó, reprezentációs adó stb.),
- az intézmények működésével kapcsolatos egyéb statisztikai jelentési kötelezettségek teljesítése (beruházási, energia, üres álláshely stb.),
- ellenjegyzési jogkör gyakorlása az intézmények vezetőjének kötelezettségvállalása és utalványozása esetén.

Az átszervezés során a következő feladatok végrehajtására van szükség:

- Az érintett intézmények alapító okiratának módosítása, a GAFEK megszüntető okiratának jóváhagyása, a Magyar Államkincstár felé történő benyújtása.
- A GAFEK intézményvezetői, valamint egy üresen álló gazdasági álláshelyeinek zárolása a hozzá tartozó személyi juttatással együtt, a maradék álláshelyek KÖZIM intézménybe történő átcsoportosítása.
- A változással érintett intézmények és a KÖZIM közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjéről szóló megállapodás elkészítése.
- Az érintett költségvetési szervek alapdokumentumainak módosítása, a szervezeti és működési szabályzat valamint a gazdálkodási szabályzatok elkészítése.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 38. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az átszervezésben érintett (átadó) intézmény vezetőnek 15 nappal az átszervezést megelőzően az érintett munkavállalókat írásban tájékoztatni kell az átszervezés időpontjáról, okáról, a munkavállalót érintő jogi, gazdasági és szociális következményekről, valamint a munkavállalót érintő tervezett intézkedésekről.

Összességében megállapítható, hogy ez a megoldás összhangban van az önkormányzat feladat-ellátási struktúrájával, abban fennakadást nem okoz, a fenntartó részéről nem igényel többletforrást, illetve két fő létszám megtakarításával jár. Az átszervezés miatt jelentkező adminisztrációs terhek csak a kezdeti időszakban számottevőek. Munkaügyi viták felmerülésétől nem kell tartani, mivel valamennyi dolgozó gazdasági munkakörben a fizetése megtartása mellett kerül továbbfoglalkoztatásra.

Valamennyi gazdasági feladat a KÖZIM költségvetési szervhez kerül delegálásra, mely a városközponti elhelyezkedés miatt nem jelenthet fennakadást a napi munkavégzés során.

A fentiek alapján célszerű a költséghatékony feladatellátás érdekében a gazdasági szervezeteket egy szervezetbe integrálni, ezért kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására, és a határozat-tervezet elfogadására.

Nyíregyháza, 2018. június 14.

Dr. Kovács Ferenc

000015

NYÍREGYHÁZA

WWW.NYIREGYHAZA.HU

HATÁROZAT – TERVEZET

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének**

...../2018. (VI. 22.) számú
határozata

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő GAFEK intézmény
megszüntetéséről, feladatainak a KÖZIM intézménybe történő integrálásáról**

A Közgyűlés

- 1) a Gazdasági Feladatokat Ellátó Központ (GAFEK) költségvetési szervet 2018. december 31-ei hatállyal megszünteti.
- 2) A szociális és gyermekjóléti intézmények pénzügyi-gazdasági feladatainak ellátására, 2019. január 01-ei hatállyal a KÖZIM Intézményt jelöli ki, és kijelenti, hogy az intézményben továbbfoglalkoztatásra kerülnek a feladatellátáshoz szükséges - pénzügyi-gazdasági feladatok ellátására foglalkoztatott - munkavállalók.
- 3) utasítja az GAFEK intézmény vezetőjét, hogy az érintett álláshelyen foglalkoztatott dolgozók értesítéséről gondoskodjon.

Felelős: Kovács Józsefné intézményvezető

Határidő: 2018. december 15.

- 4) utasítja a Gazdasági Osztály vezetőjét, hogy a KÖZIM intézmény Alapító Okiratának módosítását, valamint a GAFEK megszüntető okiratát készítse elő.

Felelős: Patóné Nagy Magdolna osztályvezető

Határidő: folyamatos, legkésőbb 2018. december 15.

- 5) utasítja a Gazdasági Osztály vezetőjét, hogy az Önkormányzat 2019. évi költségvetésébe az átszervezés költségvetési hatásait tervezze be.

Felelős: Patóné Nagy Magdolna osztályvezető

Határidő: folyamatos, legkésőbb 2019. február 15.

- 6) utasítja a KÖZIM vezetőjét a megszűnő intézmény dolgozóinak átvételére.

Felelős: Tóth Béla intézményvezető

Határidő: 2019. január 1.

A határozatról értesülnek:

1. A Közgyűlés tagjai
2. A Címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS és KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

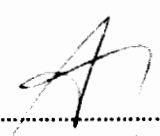
Ügyiratszám: SZOC-004917-1/2018.

Ügyintéző: Dr. Krizsai Anita

Előterjesztés

- a Közgyűléshez -

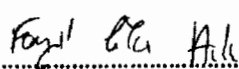
**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. évi
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
elfogadására**

.....
Jászai Menyhért
álpolgármester

.....
Dr. Krizsai Anita
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi ellenőrzést
végző személyek aláírása

.....
Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottság

WWW.NYIREGYHAZA.HU

 NYÍREGYHÁZA

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (továbbiakban: **települési önkormányzat**) **ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése már 2006-ban, az 54/2006. (III.29.) számú határozatával elfogadta Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programját. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló 120/2010. (IV.16.) Korm. rendelet (2012. március 1. napjával hatályát veszítette) 11. § (3) bekezdése szerint, ha az önkormányzat korábban esélyegyenlőségi programot fogadott el, akkor azt 2011. június 30-ig kell felülvizsgálni és módosítani, vagy új esélyegyenlőségi programot kiadni. Ennek alapján Önkormányzatunk elkészítette a város 2011-2016. évi Esélyegyenlőségi Programját, melyet a Közgyűlés a 127/2011. (VI.30.) számú határozatával fogadott el.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 159/2013. (VI. 28.) számú határozatával fogadta el Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013-2018. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melynek felülvizsgálata 2015. és 2017. évben megtörtént.

Tekintettel arra, hogy az öt éves periódus 2018. június végén lejár, így a – jogszabályban meghatározottak szerint – 2018-2023. évre vonatkozóan elkészítettük Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata helyi esélyegyenlőségi programját.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni** a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, **illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.** A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az Ebktv. 31. § (3) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során **kiemelt figyelmet kell fordítani:**

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait és eljárását, felülvizsgálatának módját, és az elkészítésében részt vevőkkel szembeni követelményekre vonatkozó részletes szabályokat a helyi

esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) határozza meg.

Az R. 1. § (2)-(4) bekezdése alapján a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőségi problémáit.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaitélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályait a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet tartalmazza.

Az Ebktv. és a R. rendelkezései alapján, a helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevők képzését végző szerv a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége, mely az esélyegyenlőségi mentori hálózatot is működteti. Önkormányzatunktól, a Szociális és Köznevelési Osztály két csoportvezetője és egy ügyintézője vett részt az ingyenes képzésen.

A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények adatai, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, ítélőtábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály, továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya által szolgáltatott adatokat.

Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan esélyegyenlőségi területenként, célcsoportonként meghatároztuk a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket, a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra van szükség. A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozat –tervezetet elfogadni szíveskedjen!

Nyíregyháza, 2018. június 13.

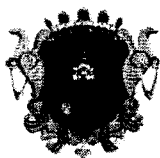
Tisztelettel:

Dr. Krizsai Anja
osztályvezető

000019

Melléklet a SZOC-004917-1/2018. számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

.../2018. (VI. 21.) számú

határozata

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
elfogadásáról**

A Közgyűlés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának meghatározásáról szóló előterjesztést megtárgyalta, és a határozat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programot és mellékleteit elfogadja.

Nyíregyháza, 2018. június 21.

A határozatról értesül:

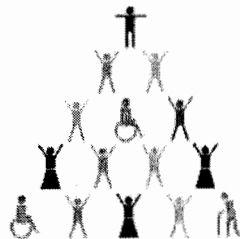
- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

Rövid összefoglaló céljára az anyag elejére illik egy közlést a vejebe.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzatának
Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2018 – 2023

000021

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	7
Bevezetés.....	7
A település bemutatása.....	10
Értékeink, küldetésünk.....	19
Célok.....	19
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	20
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	20
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	22
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	22
2.1.1 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2016.....	22
2.1.2 Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) 2014., 2017.....	22
2.1.3 Időügyi Program 2008., 2012.....	23
2.1.4 Gyermekvédelmi beszámoló.....	23
2.1.5 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2015-2019.....	24
2.1.6 Közbiztonsági Koncepció 2011., 2017.....	24
2.1.7 Ifjúsági Koncepció 2017-2021.....	24
2.1.8 Fogyatékosügyi Program 2005.....	24
2.1.9 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Hosszú-távú Településfejlesztési Koncepciója 2000., 2011.....	25
2.1.10 Közfoglalkoztatási terv 2009., 2010.....	25
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	25
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	26
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	29
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	32
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	35
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya.....	35
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága.....	36
c) közfoglalkoztatás.....	37
d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük.....	40
e) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása.....	41
f) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.....	42
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	42
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	46
a) bérlakás-állomány.....	46
b) lakhatást segítő támogatások.....	47
c) eladósodottság.....	49
d) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.....	50
e) Hajléktalan emberek helyzete, lehetőségei-ellátásai Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén.....	50
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.....	55
a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.).....	55

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)	61
c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai	61
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	61
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés	62
b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés	64
c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés	65
d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése	65
e) sportprogramokhoz való hozzáférés	65
3.7 közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása	66
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	67
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	68
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	69
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)	69
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete	70
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	71
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya	72
d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya	73
4.2 Szegregált, telesszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	75
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	76
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)	77
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)	77
c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális – oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok	78
d) Gyermekjóléti alapellátás	79
e) gyermekvédelem: gyermekvédelmi szakellátás feladatainak biztosítása	84
f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	84
g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés	89
h) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	91
i) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskola/óvodára jutó győgyedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)	92
j) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek	92
k) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések	92
l) pozitív diskrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)	93
m) Gyermekek alternatív napközbeni ellátása	93
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	95
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	95
a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	96
b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban	97
c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei	98
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl.: bérkülönbség)	98

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	98
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	100
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	100
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)	101
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben	103
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	104
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	105
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	106
6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete	111
a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága	111
b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)	112
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	114
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	114
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése	114
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	119
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	121
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	124
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	124
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	125
a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)	126
b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	128
c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok	128
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	130
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	132
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	132
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	133
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	134
Nyilvánosság	135
Érvényesülés, módosítás	136
1. A HEP IT részletei	137
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	137
A beavatkozások megvalósítói	139
Jövőképzés	143
Az intézkedési területek részletes kifejtése	143
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	175
3. Elfogadás módja és dátuma	203
HEP Sablon 1. számú melléklet	203
1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÓNÉPSZEG SZÁMA AZ ÉV VÉGÉN	207
2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ALKALMOS NÉPSZEG	209
3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÖREGEDÉSI INDEX	210
4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - BELSŐDI VANDORLÁSOK	210
5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TERMÉSZETES SZÁPORODÁS	211
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	211
3.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT ALLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS ARÁNYA, 15-64 ÉVESEK SZÁMA	211

.....	212
.....	212
.....	213
.....	214
.....	214
.....	214
.....	215
3.2.9. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KÖZFoglalkoztatásban résztvevők száma.....	216
3.2.10. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások... 216	216
3.2.11. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés... 217	217
.....	217
.....	218
.....	219
.....	220
3.4.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság.....	220
.....	221
3.5.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Telepek, szegregátumok helyzete.....	222
3.5.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány.....	222
.....	224
.....	224
.....	225

A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG 225

.....	225
.....	226
.....	227
4.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.....	227
.....	229
.....	230
.....	230
.....	231
.....	231
.....	232
.....	233
.....	233
.....	233

A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE 235

.....	235
.....	235
5.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	236
5.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	236
5.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A nők szerepe a helyi közéletben.....	237

AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE 237

.....	237
6.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága.....	238
.....	238
.....	239

000023

A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE 239

7.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásában részesülők száma.....	239
7.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma.....	240
7.2.1. TÁBLÁZAT - Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezmények.....	240

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)**Bevezetés**

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. és végrehajtási rendeletei alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése már 2006-ban, az 54/2006. (III.29.) számú határozatával elfogadta Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programját. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló 120/2010. (IV.16.) Korm. rendelet (2012. március 1. napjával hatályát veszítette) 11. § (3) bekezdése szerint, ha az önkormányzat korábban esélyegyenlőségi programot fogadott el, akkor azt 2011. június 30-ig kell felülvizsgálni és módosítani, vagy új esélyegyenlőségi programot kiadni. Ennek alapján Önkormányzatunk elkészítette a város 2011-2016. évi Esélyegyenlőségi Programját, melyet a Közgyűlés a 127/2011. (VI.30.) számú határozatával fogadott el. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 159/2013. (VI. 28.) számú határozatával fogadta el Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013-2018. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melynek felülvizsgálata 2015. évben /határozatszám: 162/2015. (VI. 25.) és 2017. évben (határozatszám: 139/2017. (VI. 29.)/ megtörtént.

Tekintettel arra, hogy az öt éves periódus 2018. június végén lejár, így a – jogszabályban meghatározottak szerint – 2018-2023. évre vonatkozóan elkészítettük Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait (lásd 22-25. oldal), valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Az Esélyegyenlőségi program szerkezetét tekintve 2 fő részre osztható: helyzetelemzésre és annak alapján intézkedési tervre. A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőségi problémáit. Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetése alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan esélyegyenlőségi területenként, célcsoportonként kell meghatározni a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket, azt hogy a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra van szükség. A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Az önkormányzat a 2014-2020-as években számos pályázatot bonyolít, amelyek egy része elbírálás alatt, más része lebonyolítás alatt, vagy lezárás alatt áll. A Területi Operatív Program (TOP) keretében az alábbi intézkedések valósulnak meg: gazdaságfejlesztés, családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése, gazdaságélénkítő és népszerűségmegtartó városfejlesztés, fenntartható városi közlekedésfejlesztés, önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése, városi közszolgáltatások fejlesztése, leromlott városi területek rehabilitációja, gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás fejlesztés, társadalmi kohéziót célzó helyi programok.

I./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, lezárás alatt álló pályázatok:

- KEOP-1.1.1./C/13-2013-0005. Nyíregyháza települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerének eszközpark-fejlesztése, informatikai korszerűsítése;
- GUL-15-D-Emléktáblák környezeti rekonstrukciója Nyíregyházán;
- ÉÁOP-3.1.2/A-11-2012-0052 Nyíregyháza önkormányzati tulajdonú belterületi útjainak fejlesztése;
- CSP-CSBM-16-25244 Családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatására című pályázati felhívásra „Értékünk a család II.” címmel
- Start-Danube Region Project Fund Cleanriver – Megvalósíthatósági tanulmány készítése a szennyvízkezelő létesítmények fejlesztéséhez Ukrajnában;
- Muzeális intézmények szakmai támogatása;
- Járászhely települési önkormányzatok által fenntartott múzeumok szakmai támogatására;
- Nyíregyháza Északi Temetőjében található büszkeségpontok felújítása;
- Emberi Erőforrások Minisztériuma Nyíregyházi Bujtosi Szabadidőcsarnok fejlesztési Támogatása (Continental Aréna);
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a 2014-2016. évi közúti közlekedésbiztonsági akcióprogram keretében meghirdetett „Önkormányzatok a települések közlekedésbiztonságának növeléséért 2017”;
- Nemzeti Szabadidős-egészség sportpark program;
- TOP-6.6.2 Szociális alapszolgáltatások bővítése, fejlesztése Május 1. tér 10., illetve a Körte u. 41. szám alatt található Nyíregyházi Család- és Gyermekeket Támogató Központ felújítása, bővítése;
- TOP-6.6.1-NY1-15-2016-00001 egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése;
- Kárpát-Medence Néptánc Fesztivál a 8. Nyírség Nemzetközi Néptáncfesztivál jegyében;
- Új óvoda létesítése a Jósza András Oktatókórház területén;
- Közművelődési érdekltség-növelő támogatás;
- TOP-6.1.4-15-NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és hópárdac kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén;
- TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00002 A nyíregyházi kórház területén létesülő új óvoda külső környezetének fejlesztése;
- A Hősök temetőjében található hadisírok rekonstrukciója és az I. világháborúra való méltó megemlékezés helyszínének kialakítása Nyíregyházán.

II./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, megvalósítás alatt álló pályázatok:

- TOP-6.4.1-15-NY1-2016-00001 Fenntartható városi közlekedés-fejlesztés Nyíregyházán;
- TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza utca felújítása révén;
- IKOP 3.2.0-15-2016-00013 41 darab CNG üzemű, valamint 6+1 darab elektromos busz beszerzésre;
- TOP-6.3.1-15-NY1-2016-00001 „Barnamezős területek rehabilitációja a Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében”;
- TOP-6.3.2-15-NY1-2016-00001 „Zöld város kialakítása Nyíregyháza területén”;
- TOP-6.5.1-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál;
- TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 – Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál;
- TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések;

- Járasszékhely múzeumok szakmai támogatása Jósza András Múzeum állományvédelmi feladatainak ellátása;
- TOP-6.1.4.15-NY1-2016-00001 A Bencs villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében;
- TOP-6.1.4.15-NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn;
- TOP-6.1.5.15-NY1-2016-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő mobilitást ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza délkeleti és délnyugati területein;
- TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok Nyíregyháza-Polyákbokor szegregátumban;
- Techtown 186 „Urbact III-Techtown”;
- TOP 6.8.2-15 NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és városrészében Nyíregyháza Foglalkoztatási Paktum;
- 2016-1-DE02-KA204-003327 ERASMUS+SILVER Learners;
- 2016-1-NL01-KA204-023027 ERASMUS+BACK TO (NET) WORK;
- GZR-T-Ö-2016-0004/2016 „Elektromobilitási töltőinfrastruktúra kiépítése Nyíregyháza területén;
- GF/SZKF/26/7/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések (út, járda, kerékpárút) Nyíregyházán;
- GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna hálózat fejlesztés Nyíregyházán;
- TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A Nyíregyházi Szabadtéri Színpad rekonstrukciója és a „Kiserdők” területének funkcionális bővítése;
- A modern városok program keretében megvalósításra kerülő Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja;
- DTP 1-045-3.1 „INTERREG DANUBE – CITYWALK”;
- KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központozóhoz való csatlakozása;
- TOP-6.1.4-16 Sóstói Múzeumfalva fejlesztése;
- Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása;
- A modern városok program PANGEA Ökocentrum és szálloda építése;
- TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a nyíregyházi helyi közösség helyi közösségi fejlesztési stratégiájához kapcsolódva;
- Veszélyeztetett helyzetű épített műemlékek veszélyelhárításának, állagmegóvásának, részleges helyreállításának támogatása;
- Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására 2017-ben;
- TOP-6.2.1-16 NY1-2017-00001 „Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál”;
- TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 – Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem;
- TOP-6.7.1-16 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja;
- TOP-6.9.1-16 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT);
- TOP-6.1.4-16-NY1-2017-0000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén;
- TOP-6.6.2-15-NY1-2017-0001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem;
- EFO P – 1.2.9-17 Nők a családban és a munkahelyen Női Információs és Szolgáltató Központ kialakítása Nyíregyházán;
- TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi infrastruktúra – fejlesztések Nyíregyházán;
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem;
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – III. ütem;
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-0004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – IV. ütem;
- EFO-P-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán”;
- TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00001 Tiszavasvári út – Derkovits utca csomópontjának fejlesztése;

000025

- TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása;
- TFC-1-1-2-2017-2017-00008 A Nyíregyház Ózon Hotel és Vendégház fejlesztése;
- TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján;
- TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán – II. ütem.

III./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, benyújtott és bírálat alatt álló projektek:

- KEHO-5.4.1-16-2016-00088 Energiatudatos szemléletformáló programok megvalósítása Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál;
- TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyörségi Művelődési Otthon revitalizációja által;
- FESTIVART – Öt város Partnersége: A helyi kultúra népszerűsítése művészeti fesztiválokon keresztül;
- Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK);
- „Kárpátok határok nélkül” (CARPATHIANS WITHOUT BORDERS).

A település bemutatása

Nyíregyháza az Észak-alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében fekszik. Az Észak-Alföld második legjelentősebb városa. 1990-től megyeszékhely, 2013-tól járásszékhely. Az ország 7. legnagyobb városa a főváros, Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs és Győr után, megelőzve Kecskemétet és Székesfehérvárt.

A megye legnagyobb lélekszámú járása a nyíregyházi¹, amelynek 2016. év eleji lakónépessége 119.937 fő, a megye lakosságának 56,3%-a volt 2016. január 01-jén. A járás központja Nyíregyháza, mellette 14 település tartozik a járáshoz: Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Rakamaz, Sényő, Szabolcs, Timár, Tiszanyagyalva, Újfehértó. A járás területe 80,961 hektár, amelynek egyharmadán a megyeszékhely, a járásközpont terül el. A járáshoz tartozó települések területe eltérő, a legkisebb 588 hektár, a legnagyobb 14,088 hektár. A két szélső értéket Szabolcs és Újfehértó képviseli.

Nyíregyháza közigazgatási területe 274,54 km². A város központi részében él a népesség 20%-a, valamint itt koncentrálódnak a közfunkciót betöltő, kereskedelmi és szolgáltató intézmények. A belváros köré nagy népsűrűségű lakótelepek épültek (Jósvaváros, Örökösföld, Érkert), amelyek a város területének 4%-án a lakosság 26%-át tömörítik. A kertvárosias és a falusias jellegű területeken él a lakosság 43%-a. Sok esetben ezek a városrészek a városon belüli migráció nyertesei, ezért korstruktúrájuk általában fiatalos. Az elsősorban lakófunkciót betöltő városrészekben belül kirajzolódnak kedvezőbb társadalmi, gazdasági és környezeti mutatókkal rendelkező területek (pl. Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros, Sóstói úti villanegyed), valamint beazonosíthatók kedvezőtlenebb folyamatokkal jellemezhető városrészek (pl. Himes, Tokaji úti kertváros). A legtöbb családi házas övezetben lehetőség és igény van az intenzívebb beépítésre annak ellenére, hogy a lakások átlagos alapterülete lényegesen meghaladja a városi átlagot. A város szociális szempontból leginkább veszélyeztetett, szegregált területei a Huszártelep, a Keleti lakótelep és Polyákbokor. A város szegregált területein a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen.

Az ipartelepek együttes területe megközelíti a 6 km²-t. A város peremterületein több nagyobb bevásárlóközpont épült. A településen megtalálhatók a nagyvárost jellemző lakótelepek, bevásárló központok, áruházláncok, illetve a csatolt település részekén a kertvárosi övezetek, valamint Nyíregyháza területéhez tartozik még a **tanyavilág** a sajátos képével. Nyíregyháza kedvelt üdülőhelyén, **Sóstógyógyfürdőn** található a népszerű és Európa híru Állatpark, Tófürdő, a Parkfürdő, a Fürdőház,

¹ A nyíregyházi járást követő mátészalkai és a kisvárdai járáások lakónépessége is csak 60 000 fő körül.

Aquarius Élményszálló, a Sóstói Múzeumfalú és természetesen a csodálatos gyógyhatású Sóstó. Ezek összessége teszik a térséget turisztikailag vonzóvá.

Nyíregyháza legfontosabb látnivalói:

- Városháza (Kossuth tér);
- Megyeháza;
- a Sóstói Skanzen;
- Korona Szálló és Casino (Dózsa György u): a város egyik patinás épülete;
- Megyeháza (Hősök tere): a magyar eklektika nagymestere, Alpár Ignác tervezte;
- Zrínyi Ilona utca: a belvárosi utca intim hangulatát a szecessziós, csodálatos mozaikkal díszített épületek adják;
- Jósza András Múzeum (Benczúr tér): jelentős őskori és népvándorlás-kori leletekkel;
- Nyírmező-Palota (Széchenyi u. 1.): emeletén a *Kállay-gyűjtemény* gazdag rendjelel-, és kiegészítő-kollekciója;
- Városi Galéria (Selyem utca);
- Római katolikus társzékesegyház (Kossuth tér);
- Evangélikus templom (Luther tér): barokk stílusban épült, homlokzatán harangjéttel;
- Református templom (Kálvin tér);
- Görögkatolikus templom (Bethlen Gábor utca);
- Görögkatolikus Egyházművészeti Gyűjtemény;
- Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola (Bethlen Gábor utca);
- Bizánci Kápolna és Egyházművészeti Gyűjtemény;
- Felső-Tiszavidéki Vízügyi Történeti Gyűjtemény;
- Tuzson János Botanikus Kert (a Nyíregyházi Főiskola területén - Sóstói út).

Számos esemény is felpörgeti a város mindennapjait, melyből a teljesség igénye nélkül a legtöbb látogatottságot vonz:

- **Vidor Fesztivál** vagyis a Vidámság és Derű Országos Seregszemléje, amely az ország egyik legnagyobb színházi és szabadtéri fesztiválja – minden év augusztus-szeptemberében kerül megrendezésre.
- **Kóstoljuk meg Magyarországot** a nyíregyházi múzeumfaluban minden szeptember 3. szombatján és vasárnapján megrendezésre kerülő fesztivál, amelyen ételeket lehet kóstolni Magyarországról, és a környező országokból.
- **Cantemus Fesztivál** a két évente megrendezésre kerülő fesztiválra számos országból érkeznek kórusok, hogy népszerűsítsék a kórusmuzsikát. A fesztivál során rengeteg hangverseny és egyéb rendezvény szórakoztatja az ide látogatókat. Központja a Kodály Zoltán Általános Iskola.
- **Hello Nyíregyháza** keretében színes programokkal várják a kikapcsolódni vágyókat, melynek keretében a tavaszt köszönhetik a városiakok.
- **Tirpák Fesztivál** Nyíregyháza egyik legnépszerűbb rendezvénye, mely a hagyományok ápolásáról és a gasztronómiáról szól elsődlegesen.
- **Karácsonyi Forgatag** a szeretet ünnepére történő lelki felkészülés jegyében a hagyományokhoz híven minden évben ünnepi hangulatot teremtő karácsonyi, vásári forgatag várja Nyíregyháza főterén a helyi lakosokat és a megyeszékhelyre érkezőket. A belváros karácsonyi díszbe öltözik. Advent első vasárnapjától, a Kossuth téren felállított színpadon kulturális csoportok, sztárvendégek teremtenek karácsonyváro hangulatot. Az ünnepi fények, a hangulatos faházak, a gyönyörű fenyőfa, az ínycsiklandozó karácsonyi illatok, a halk zene együttesen teremtik meg az ünnep varázslatát.
- **Városnap** Nyíregyháza Újratelepítésének 265. évfordulója alkalmából 2018. évben is megrendezésre kerül(t), melynek során kulturális és szórakoztató programok várják az

érdeklődőket. A Családok Éve jegyében gasztronómia és kulturális témák ezek világának bemutatására is sor kerül(t).

- **Gyermeknap** minden évben hagyományosan megrendezésre kerül, ekkor minden a gyerekekről szól, a gyerekekért történik. Színpadi előadások mellett ugrálóvár, gyöngyfüzés, egyéb családi programok várják a nyíregyháziakat és a városunkba látogatókat. A Sóstói Múzeumfaluban is gyermeknap rendezvényeket szerveznek, ahol megismerkedhetnek a hagyományokkal, megtudhatják, hogyan sütötték nagyanyáink a kenyeret, hogyan végezték a nagymosást. A Jósza András Múzeum is készül gyermeknap programokkal. A nap végén – az Ezer Lámpás Éjszakája jelképeként – az eltűnt gyerekekért 500 léggömböt engednek a magasba.

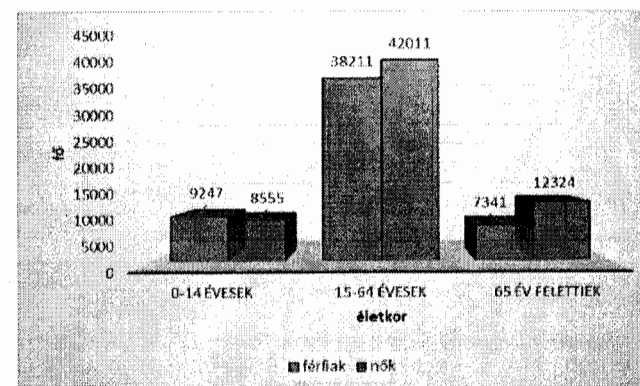
Demográfiai adatok

A város demográfiai jellemzői alapján fiatalos városnak mondható, mivel a fiatalok viszonylag magasabb aránya tetten érhető, bár a fiatalok számarányának csökkenése a városban is tetten érhető. A város lakosságának korszerkezete 1980 óta jelentős változásokat mutat. A születések számának visszaesése miatt ugyanis a gyermekkorú népesség száma csökken, a születéskor várható élettartam növekedése miatt viszont az időskorúaké (65–X évesek) emelkedik. 2017. január 01-jén a 0-14 éves korú gyermekek száma 17 802 fő, több mint 2015. évben, amikor a gyermekkorúak száma 17 362 főre volt tehető. A városban 6 799 fő a 15-19 év és 13 730 fő a 20-29 év közöttiek száma. A lakosság 32,56 %-a gyermek vagy fiatalkorú. A 30-59 évesek (50 790 fő) aránya 43,1 %, míg az idősebbek aránya (60 év felett) 24,2 %. A **gyermeknépesség eltarthatósági rátája** – a gyermekkorú népességnek (0-14 évesek) az aktív korú (15-64 évesek) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 22,1 %, mely nem mutat jelentős eltérést az országos (21,7 %), a regionális (22,6%) és a megyei (23,3 %) adataihoz viszonyítva sem.

A **nemek közötti arányszámokat** vizsgálva megállapítható, hogy a nők aránya az életkor előrehaladásával növekszik. Míg a 18-54 éves nők (30 620 fő) arányszáma az állandó népességhez viszonyítva 26,01 %, a 18-59 éves férfiak (32 420 fő) arányszáma 27,54 %, addig a 60 év feletti korosztályban a nők aránya az állandó népesség 14 %-a, a férfiaké az állandó népesség 9,4 %-a.

1. ábra

Nyíregyháza lakónépességének korszerkezete nemenként, 2017

Forrás: KSH, 2017, saját szerkesztés

Az **idős népesség eltarthatósági rátája** (24,4%), amely a 65 év feletti korosztály és az aktív korú (15-64 évesek) népesség egymáshoz viszonyított arányát fejezi ki. Azt jelzi ebben az esetben a mutató mértéke, hogy a munkavállalási korú népességnek növekvő vagy csökkenő terhet jelent-e az időskorúak eltarthatása.

Mind a gyermeknépesség, mind az idős népesség eltartottsági rátája a népesség korösszetételéről is tájékoztatást ad, amelynek a társadalmi ellátórendszerekben van jelentősége.

A népesség korszerkezetét a születésszám csökkenése, a várható átlagéletkor emelkedése és a vándorlási veszteség befolyásolja. A korszerkezeti összetétel komplex mutatójaként használt ún. öregedési index lényegében a szélső korcsoportok egymáshoz viszonyított arányát jelzi, azt mutatja meg, hogy száz gyermekkorúra mennyi időskorú jut. Az öregedési index a népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége. Nyíregyháza **öregedési indexe** 2017. évben 112,5 %, továbbra is kedvezőbb az országosnál (128,5 %), és közel azonos az Észak-Alföldi régióéval (111,9 %).

Foglalkoztatottsági mutatók

Az elmúlt időszakban folyamatosan csökkent az álláskeresők száma az országban, és Nyíregyházán is. A relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség százalékában – 2013 évi 6,18 %-ról 2017 decemberére 3,58 %-ra csökkent. Hasonló időszakban az országos ráta 3,7 % volt. Városunk foglalkoztatottsága kedvezőbben alakult, mint Debrecen (4,6 %), Miskolc (4,39 %) és Szolnok (4,48 %) esetében.

A nők és a férfiak foglalkoztatottsága között továbbra is eltérés mutatkozik. A 2016 évi országos adatok alapján az álláskeresők között 135,5 ezer férfi és 142,3 ezer nő szerepelt, arányuk 48,8%-51,2% volt. Nyíregyházán 2016. évben a nyilvántartott álláskeresők 54%-a nő, 46%-a férfi volt.

Az országos adatokat tekintve a tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskeresők számában 9,7%-os csökkenést állapítottak meg az egy évvel korábbi létszám viszonylatában. A 71,3 ezer tartós állás nélküli az összes álláskeresőhöz viszonyítva 28,0%-os aránnyal szerepelt 2017. decemberben, Nyíregyházán pedig 17 %-kal.²

A tartós munkanélküliek és nők mellett az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdekők, az 50 év felettiek, a romák továbbra is nehezebben találnak munkát, kerülnek vissza a nyílt munkaerő-piacra.

Nyíregyháza városban a TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú felhívás keretében indult el a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum projekt. A projekt célja a munkáltatói igényeken alapuló képzések megvalósítása, valamint a célcsoportba tartozó személyek támogatott foglalkoztatása. A projekt célcsoportjába az inaktívak, a közfoglalkoztatottak, illetve a hátrányos helyzetű álláskereső személyek (alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok, vagy a 30 év alatti pályakezdekő álláskeresők, 50 év felettiek, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, megváltozott munkaképességű személyek, roma nemzetiséghez tartozó személyek) tartoznak. 2017 évben 26 fő hátrányos helyzetű és 6 fő inaktív személy került bevonásra a projektbe. Az együttműködési megállapodással rendelkező álláskeresők közül 4 fő képzésbe, 28 fő foglalkoztatásba került bevonásra. A 28 fő vonatkozásában a munkáltatók gazdasági formáiként történő besorolása a következőképpen alakult: 3 fő esetében egyházi-jogi személy, 6 fő esetében non-profit gazdasági társaság, 19 főnél válalkozás a foglalkoztató. A bevont létszám 68%-a a versenyszférában helyezkedett el.

Az EFOP-1.2.9-17 azonosító számú a „Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása Nyíregyházán (standard)” pályázat célja megkönnyíteni az atipikus munkavállalást és a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű nők munkaerő-piacra való gyorsabb visszatérését (lásd részletesebben 97 oldal).

² Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat <https://nfsz.munka.hu/Lapok/Default.aspx>

000027

NYIREGYHÁZA
többet ad!

Infrastruktúra

Nyíregyháza megyeszékhely funkciójából adódóan meghatározó szerepet tölt be a térségben, a közigazgatási, a gazdasági és a társadalmi élet minden területén. Ezzel együtt a helyi lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a megyei átlagot meghaladóan biztosítja.

Nyíregyháza megközelíthető közúton, vasúton, légi úton. A város kiemelt szerepkörét másfél századdal ezelőtt a vasúthálózat építése indította meg, jelenleg Észak-kelet Magyarország legjelentősebb vasúti csomópontja. A városban a 40.000 vonalkapacitású digitális telefonközpont minden távbeszélő igény (mennyiség, minőségi) kielégítésre lehetőséget ad. A távbeszélő fővonalak száma több mint 36.000, ebből 31.000 egyéni. A város mindhárom Magyarországon működő mobilhálózat rendszerrel lefedett, a mobiltelefonok száma az országos tendenciákhoz hasonlóan erőteljesen növekszik. Hírközlési kapcsolatok - közületi távközlési és adatátviteli szolgáltatások - tekintetében a város jó helyzetben van. Nyíregyházán mintegy 30 ezer lakásban kiépített kábel tv hálózat teszi lehetővé a műholdas adások széleskörű választékát, és az Internet hozzáférést. A helyi rádió és televízió adásai 30 km-es körzetben foghatók. Több kereskedelmi tv és rádió működik a térségben.

A **vezetékes vízellátás** kiépítése 1961-ben kezdődött meg. A Nyírsévíz Zrt. mélyfúrású kútjaiból látja el a várost 482 km hosszú vezetékkel. A háztartások 98 %-a bekapcsolódott az ivóvízhálózatba. A Nyírsévíz Zrt. egyik alaptevékenysége az ivóvíztermelés és szolgáltatás. Legfontosabb alapanyaga a helyben termelt nyersvíz, mely tisztítás után válik fogyasztásra alkalmassá. A társaság szolgáltatási területén a vízellátottság teljes körű. A felhasználók ivóvízzel szembeni elvárásait és az alapszolgáltatás technikai eszközeinek működési biztonságát szem előtt tartva, a társaság nagy figyelmet fordít az ivóvízellátást szolgáló eszközök üzemképességének, távlatos üzembiztonságának szinten tartására. Kiemelten fontos a vízhálózatok által szállított ivóvíz minőségének megőrzése, éppen ezért a víztisztítás a legkorszerűbb technológiákkal történik, ezzel is megfelelve az EU által elvárt paramétereknek. Mindebből adódóan, a társaság legfontosabb feladata és fő célkitűzése, hogy ellátási területén minden nap biztosítsa a kifogástalan minőségű, szükséges mennyiségű és nyomású ivóvizet a lakosság, továbbá a térségben működő ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági létesítmények, valamint intézmények számára. A feladatok és felelősség nagyságát jól érzékelteti, hogy a cégnek Szabolcs – Szatmár – Bereg megye 2558 km vízvezetéké mentén, 86 település közel 348 ezer felhasználójának egészséges ivóvízzel való ellátásáról kell folyamatosan és megbízhatóan, a nap 24 órájában gondoskodnia.

A **csatornahálózat** kiépítése napjainkra legalább olyan fontossá vált, mint a **vezetékes ivóvíz**. A környezetbe tisztítás nélkül visszaengedett víz ugyanis – szennyezettségének fokától függően – környezetszennyezést, illetve akár közegészségügyi kockázatot is hordozhat magában. A társaság, szolgáltatási területén jelenleg 67 településen gondoskodik a háztartásokban, közintézményekben, valamint az egyéb ipari létesítményekben keletkező szennyvizek biztonságos elvezetéséről. A Nyírsévíz Zrt. üzemeltetési területén a **szennyvízelvezető hálózatok** elválasztott rendszerű – a csapadékvíz elvezetése a szennyvíz elvezetésétől függetlenül történik, ennek kezelését más szolgáltató látja el. A szennyvízelvezető rendszerek a terepviszonyoktól függően elsősorban gravitációs gyűjtőhálózatok közébeiktatott szennyvízátelő berendezésekkel, illetve nyomott távvezetékkel. A tevékenység széles körének és felelősségének súlyát mutatja, hogy napjainkra közel 1995 km csatorna mentén közel 270 ezer felhasználó keletkező szennyvizének kezelését kell megbízhatóan biztosítani. Jelenleg a közüzemi szennyvízelvezetést igénybe vett felhasználók száma elmarad a kiépített csatlakozási lehetőségektől. A rákötések száma azonban lassan, de folyamatosan emelkedik, ami kiemelten fontos a környezetterhelés csökkentésének szempontjából. A társaság a szolgáltatási terület 4 nem csatornázott településéről – Tiszatelek, Vasmegyer, Beszterec, Tiszarád – szennyvíz begyűjtési tevékenységet végez, továbbá szennyvíztisztító tisztító telephelyein fogadják és tisztítják a más vállalkozások által beszállított szennyvizeket is. Nyíregyházán a szennyvízhálózat kiépítettsége még néhány perem-, illetve külterületen hiányos.

A lakások több mint 70 %-a rákötött a szennyvízelvezető hálózatra. 2012. évben Nyíregyháza és térségében több mint 13 milliárd forint értékű szennyvíz-beruházási program csatornaépítése indult. Az Európai Unió

NYIREGYHÁZA
többet ad!

által támogatott fejlesztés Nyíregyháza mellett Kálmánháza, Kótaj és Nyirpazony teljes szennyvíz-elvezetését és tisztítását oldja meg. A projekt megvalósításával nagyfokú a szennyvíz-hálózat kiépítettségére a 120 ezer lakosú megyeszékhelyen. Az összegyűjtött szennyvíz a társaság 33 szennyvíztisztító telephelyén kerül tisztításra, melyek együttes tisztító kapacitása megközelítőleg 64.625 m³/nap, kihasználtság pedig csaknem 100%. A legjelentősebbek, a Nyíregyházán működő 2 nagy tisztító telep, ahol a technológia során keletkező „melléktermékek” további hasznosítására is lehetőség van. A szennyvíztisztító telepekről a tisztított szennyvíz a hatóságilag kijelölt befogadóba kerül. A szennyvíztisztítás során a társaság környezettudatos megoldásokat alkalmaz. A technológia során kivont szennyező anyagok egy része megsemmisül, a szennyvíziszap jelentős része víztelenítés után a nyíregyházi telepekre érkezik, ahol további kezelés és rothasztás során magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állítanak elő. Egy technológiai eljárás eredményeként a rothasztott szennyvíziszap a komposztálást követően korlátozásmintesen kerülhet mezőgazdasági hasznosításra.

A leggyakoribb, amikor nincs megoldva a csapadékvíz elvezetése a területnek, és a lakó magától értetődő természetességgel felemeli a szennyvízcsatornán a fedlapot, amin keresztül a csapadékvíz bevezeti a szennyvízcsatornába. A mélyebben fekvő pontokon (például Borbányán, a Tiszavasvári út északi részén) elöntéseket okozhat a lezúduló eső, mivel nincs felkészítve ezek fogadására a szennyvízcsatorna hálózat az ilyen helyeken sem. A Szegfű és az István utca környékén a csapadékvíz-elvezetés nincs az utóbbi időben megnövekedett nagy vízhozamra méretezve, nem képes elnyelni a sok esőt, ezért szokott arrafelé is kisebbfajta áradás kialakulni. A családi házaknál a tetőről lefolyó csapadék elszikkasztását – az előírások szerint – a telken belül kell megoldani azokon a helyeken, ahol nincs kiépített csapadékvíz elvezetés. Nem mindenki tudja, vagy akarja szikkasztani ezt a vizet, inkább bevezetik a szennyvízcsatornába, ami szabálytalan.³

Nyíregyháza lakói a nádfedeles tanyától a tetőteres családi házig, a kétszintestől a 14 emeletes társasházig, összességében több mint 50 ezer lakásban laknak. A lakásállomány korát tekintve igen kedvező, a lakások 70%-a 30 évesnél fiatalabb, és csak tizedrésze épült 1944 előtt. A lakások szobaszám alapján kirajzolódó lakásszerkezet kedvező változásokat mutatott az utóbbi 10 évben. Az épített lakások átlagos alapterülete 91 m² felett volt. Jelenleg a lakásállományból a 2 szobás lakások arányát meghaladja a 3 és több szobásoké (47,8%). A lakások 7,3% (3214 db) külterületen található. Nyíregyháza terület-felhasználási karakterére jellemző vonás a kiterjedt tanyavilág. Bácskainé Pristyák Erika 2014-ben megjelent könyvében részletesen elemzi a bokortanyák múltját, jelenét és jövőjét. A könyvben foglaltak szerint „A Nyíregyháza-hoz tartozó bokortanyákban mintegy 5200 fő él, ez a város népességének 4,5%-a. 1990-ben 4523 fő, 2001-ben 5277 fő, ez a három szám azt mutatja, hogy a rendszerváltás óta eltelt bő két évtized alatt stagnál a népességszám, amely azért öröndetes, mert a tanyai külterületi népesség az Alföldön és az ország más területein általában fogyatkozik. A Nyíregyháza környéki bokortanyák revitalizálódnak, a külterületek szerepe felértékelődik.”⁴

1. táblázat

Nyíregyháza és a bokortanyák városrész népesség és lakásszám változása

Év	Lakónépesség száma, fő				Lakások száma, db			
	Nyíregyháza összesen	Bokortanyák övezete	Bokortanyák	Aránya a bokortanyákon (%)	Nyíregyháza összesen	Bokortanyák övezete	Bokortanyák	Aránya a bokortanyákon (%)
1990	114 152	7 047	4 523	3,9	38 545	1 915	1 667	4,3
2001	117 002	8 207	5 277	4,5	35 133	1 958	1 905	5,4
2011	118 185	8 426	5 133	4,3	51 480	2 26	1 949	3,7

Forrás: Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák, A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben, 2014

³ www.nyirsegviz.hu

⁴ Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák, A nyíregyházi bokortanyák differenciálódása az elmúlt évtizedekben 2014

820000

A bokortanyák egy része növekvő népességszáma (pl.: Felsősimá, Salamonbokor, Vajdabokor), néhány stagnáló (pl.: Antalbokor, Csornyikbokor) illetve néhány csökkenő népességszámú (pl.: Bálintbokor). A legnépesebb bokortanyák Rozsrétszőlő 1200 fő, Manda- és Vajdabokor 300 fő körül, a legkisebbek István-, Kordován-, Mohosbokor 10-15 fővel.

A nemzetiséget vizsgálva egységes a tanyák lakossága. Magyaroknak vallják magukat az itt élők, a szlovák nyelvet (tótul) csak az idős emberek beszélik, alkalmanként. Több család Erdélyből és Kárpátaljáról települt az olcsóbb tanyákra. A bokorban élő népesség eredetére visszavezethető szlovák kisebbség aránya városi szinten elenyésző (134 fő), a külterületi népesség arányában pedig 1%.⁵ A 2018/2019-es tanévtől a Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Váci Mihály Tagintézményében szlovák kiegészítő nemzetiségi nyelvtanítás indul. Az iskola egykori tagiskolájában Mandabokorban 2007-ig folyt szlovák nyelvtanítás. A szülők részéről viszont igény mutatkozik arra, hogy újra induljon a nyelvtanítás a hagyományok ápolása érdekében is, ezért a Nyíregyházi Tankerületi Központ kezdeményezte a szakmai alapküldetés módosítását.

Az esélyegyenlőség szempontjából a tanyák várostól való távolsága miatt, az infrastrukturális illetve közszolgáltatásokkal való ellátottsága a meghatározó.

Az elmúlt évtizedben a lakásellátás szempontjából kedvező változások történtek. A lakónépesség számának kismértékű csökkenése, a háztartások számának növekedése, a lakásépítés változó, de relatív kedvező volumene mellett a lakások száma meghaladta a háztartások számát. Így a háztartások és lakások számának különbségén alapuló mennyiségi lakáshiány nincs a városban. Mindezek mellett bár a városban közel 3000 az üres lakás, még előfordul egy lakásban több háztartás együttese is. Nyíregyházán az összlakásállomány a KSH adatai alapján 2016. évben 51 885 db, ebből 1893 db önkormányzati tulajdonú lakás van, a nyilvántartott önkormányzati lakást igénylők száma 2016. évben 1 905 db.⁵

Nyíregyháza rendkívül fejlett tömegközlekedéssel rendelkezik, amit a buszhálózat lát el. A buszok útvonalai főleg a vasútállomás, a Vay Ádám körút, Örökösföld és a Sóstói úti kórház köré koncentráltak. A belterületi buszjáratok száma harmincegy, emellett működik a városban nyolc H kezdőbetűvel ellátott járat is, ami a legkülső területeket köti össze a belvárossal. Távolsági buszok indulnak innen minden irányba. Ezek a jelenlegi viszonylataink jellemzői: 31 db belterületi és 8 db H-s járat, összesen: 39 járat. A belterületi, a belvárosi viszonylatok a főbb városrészek, intézményi területek és közlekedési csomópontok között biztosítanak eljutást. Ilyen viszonylatok jellemzően az 5-SA, 6, 7, 8A, 11, 12, 13, 17-17T, 18-18A, 23-23G. Belterületi, kifutó viszonylatok a vasútállomást vagy autóbussz-állomást a belváros főbb pontjaival és valamely, bevezető út mentén található településrészrel összekötő autóbussz-járatok. Ilyen viszonylatok jellemzően: 1-1A, 2-2Y, 3, 4-4Y, 8, 10-10J, 14-14F, 24, 40. A belterületi, műszakváltást segítő viszonylatok néhány nagyfoglalkoztató vagy ipari terület időszakos kiszolgálását végzik. Ezek a 15,16,19-es járatok. A külterületi viszonylatok Nyíregyháza közigazgatási területéhez tartozó bokortelepüléseket, valamint az autóbussz-állomást vagy a vasútállomást közötti kapcsolatot biztosítják a belvároson keresztül. E viszonylatok a H-s járatok: H31, H31X, H31Y, H32, H33, H35, H40, H40L. E járatok egy része nagyfoglalkoztatók műszakos rendjéhez igazodva biztosít csak eljutást.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye szinte összes fontosabb vagy nagyobb települését érinti egy távolsági járat, illetve a város irányít buszokat a régió nagyobb településeire, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyébe is.

Az országos közúti forgalmat az ország fővárosa, Budapest felé az M3-as autópálya és továbbá 4 országos főút (4-es, a 36-os, a 38-as, a 41-es számú főútvonalak) és az alsóbrendű állami utak, pedig az ország más városai, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye települései felé biztosítanak összeköttetést. A régió jelentős városai és az ország nagyobb települései felé a Szabolcs Volán Zrt. indít távolsági járatokat.

⁵ Könyvészeti adatok Nyíregyháza

Nyíregyháza közúthálózatára – a város csomópont jellege miatt – nagyon nagy terhelés hárul. A belvárost egy 2x2 sávós „nagykörút” veszi körül. A szűk városközpontot pedig a „kiskörút” határolja, aminek az északi, a keleti és a déli része már elkészült. A várost nemrégiben elérő M3-as autópálya csökkenti a belvárosban átmenő utak forgalmát, terhelését. Az autópálya átadásával egy időben átadták a keleti elkerülő utat (403-as főút) ami lehetőséget ad, hogy Budapest felől, Záhony felé közlekedők elkerülhessék a várost, illetve a Záhonytól Budapest ill. Debrecen felé érkezőknek sem kell áthaladniuk a városon. Nyíregyháza-környűrének része a már kész 403-as főút és a várostól délre fekvő M3-as autópálya.

2013. november 30-án rakták le a nyugati elkerülő alapkövét, melynek átadására 2014. október 31-én került sor. Az út Nyíregyházát nyugatról kerüli el, része a félkész Nyíregyháza-környűrének. A megépítendő 338-as főút első szakasza az M3-as autópályától a Kálmánházi útig tart.

A második ütemben a Kálmánházi út és a Tiszavasvári út közötti 4,5 km-es szakaszt 2015. október 28-án adták át a forgalomnak, így Nyíregyháza Nyugati Ipari Parkját is bekötötték az országos autópálya-hálózatába.⁶

A harmadik szakasz a 36-os és a 38-as főút között épül ki, míg az utolsó szakasz az utóbbtól a város nyírszőlősi részéig épül majd ki. A harmadik etap elkészülte 2017 és 2020 között várható.

Fontos a közlekedési helyzet további javításának elősegítése, melynek keretében elő kell segíteni a közösségi közlekedés meglévő utas számának megtartását, növekedését, ezért preferálandó és fejlesztendő minden olyan közlekedési mód, mely a személyautóval szemben alternatívát jelenthet. A **közösségi közlekedés fejlesztésének, a kerékpárutak kialakításának és a megfelelő parkolás-politikának** a kombinációja alkalmas lehet a cél elérésére.⁷

Vasúti kapcsolatai közül a legfontosabb a 100-as, Szolnok - Záhony közötti kétvágányú, villamosított fővonal, amelyből itt ágazik ki a Tokaj felé vezető 80 számú, a Mátészalka felé vezető 113-mas számú és a Vásárosnaményba vezető 116-os számú vasútvonal. Nyíregyháza a végállomása a Ohat-Pusztakócs-Nyíregyháza-vasútvonal vonatainak, melyen Tiszalöki van személyforgalom. Az állomás mellől indultak a Nyírvidéki Kisvasút vonatai Dombrádra és Balsára. A **kisvasúti vonalakon** 2009 decemberében szűnt meg a közlekedés. A nyíregyházi egyike az ország legforgalmasabb vasútállomásainak. Budapestre óránként indulnak InterCity járatok, Debrecen illetve Miskolc felé. Nyíregyháza a városba érkezőket új és korszerű állomásépületben fogadja.⁸

Nyíregyháza tömegközlekedésére jellemző, hogy a város szerkezeti adottságok (sugaras) miatt a közösségi közlekedés viszonylatai nem fűzhetők fel főhálózati elem(ek)re. A város belső területein működő parkolóhelyek teltek. Egyes autóbusz viszonylatok alacsony kapacitással üzemelnek.

A „Városi és elővárosi közösségi közlekedési rendszer és intermodális csomópont fejlesztése Nyíregyházán” KÖZOP-5.5.0-09-11-2011-0026 kódszámú projekt keretében Nyíregyháza Önkormányzata felmérte a kötöttpályás fejlesztések viszonylatait, melynek során az alábbiakat állapították meg.⁹

Kötöttpályás villamos közlekedés kialakíthatósága

Klasszikus villamos:

- a villamos kapacitásához képest alacsony forgalom,
- a jelentős megvalósítási és működési költségek jelentősen meghaladják a közlekedési hasznokat,

⁶ <https://hu.wikipedia.org>

⁷ Nyíregyháza város közlekedés-fejlesztési terv – Összefoglaló

⁸ www.teir.hu

⁹ Városi és elővárosi közösségi közlekedési rendszer és intermodális csomópont fejlesztése Nyíregyházán” KÖZOP-5.5.0-09-11-2011-0026 Nyíregyháza Közlekedésfejlesztési Konzorcium

000029

NYIREGYHÁZA
Létező ADT

- helyenként problémás műszaki kialakítás, sok esetben a zöldfelület kárára (közúti kapacitás csökkenés),
- városképi probléma a felsővezeték.

Egyéb kötöttpályás fejlesztés (pl. trolibusz):

- a jelenlegi autóbuszos szolgáltatásnál magasabb működési költség,
- további vizsgálat tárgyát képezik.

Kisvasút: csak turisztikai jelleggel

- 2009 óta személyszállítás szünetel,
- felújításra szoruló vasúti pálya,
- elavult járműpark,
- elavult járműtelep.

A közösségi közlekedés utas számának megtartása, illetve növelése összetett, több területen szükséges döntések meghozatalát igényli:

- Közösségi közlekedés előnyben részesítése, forgalomszabályozás
- Csomóponti (buszjelző, buszszilip, jelzőlámpa program befolyásolása közösségi közlekedés által)
- Útszakaszon (autóbuszsáv kijelölés, zárt pálya kialakítása)
- Útvonalon (védett útvonal kialakítása, jelzőlámpás csomópontok összehangolása, közösségi közlekedés által befolyásolt útvonalak)
- Hálózaton (új, vagy kedvezőbb útvonal kijelölés, közlekedésmenedzsment központ létrehozása)
- Parkolás szabályozás
 - belső területeken – Nagykörúton belül - parkolóhelyek számának csökkentése,
 - parkolási díj növelése a „célállomások” környékén, ezáltal új közösségi területek, zöldfelületek, parkok jöhetnek létre,
 - Nagykörút mentén a bevezető utaknál P+R parkolók létesítése.
- Közlekedéspolitikai döntések
 - Nagykörúton belüli személygépjármű-behajtás korlátozása, kilitása,
 - gyalogos övezetek kijelölése,
 - egységes tarifarendszer, közlekedési szövetség.

A város félkész elkerülője és ipari parkja jó ideje túlterhelte a Nagykörút nyugati részén levő kereszteződést. Nettó 430 millió forintos beruházást valósítottak meg Nyíregyházán a Mező utcai csomópontban. A fejlesztés célja a **kereszteződés áteresztő képességének** a növelése. A beruházás keretein belül megvalósult, a keresztező utak sávbővítése, az érintett szakaszon a hírközlési vezetékek és az elektromos kis- és középvezetékű vezetékek kiváltása, modernizáltak a közvilágítást és növelték a gyalogosforgalom biztonságát. 2013. november 30-án rakták le a nyugati elkerülő alapkövét, melynek átadására 2014. október 31-én került sor. Az út Nyíregyházán nyugatról kerüli el, része a félkész Nyíregyháza-környűrének. A megépítendő 338-as főút első szakasza az M3-as autópályától a Kálmánházi útig tart.

A második ütemben a Kálmánházi út és a Tiszavasvári út közötti 4,5 km-es szakaszt 2015. október 28-án adták át a forgalomnak, így Nyíregyháza Nyugati Ipari Parkját is bekötötték az országos autópálya-hálózatba.

A harmadik szakasz a 36-os és a 38-as főút között épül ki, míg az utolsó szakasz az utóbbtól a város nyírszőlősi részéig épül majd ki. A harmadik etap elkészülte 2017 és 2020 között várható.

NYIREGYHÁZA
Létező ADT

Értékeink, küldetésünk

Nyíregyháza Megyei Jogú Város erősíteni kívánja elkötelezettségét az esélyegyenlőségi politikát megalapozó általános etikai értékek, és a demokratikus közösségek számára mértékadó alapelvek iránt. (Az emberi méltóság tisztelete, a szabadság, az egyenlőség, az igazságosság, a szolidaritás, a tisztességes bánásmód, az erőszakmentesség, a partnerség, a sokszínűség, a különbségek elfogadása, a tolerancia, az előítéletektől való mentesség.)

A program gyakorlati megvalósítása révén nemcsak az esélyegyenlőség feltételeinek a megteremtése a cél, hanem további fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás is. A program célja akkor valósul meg leginkább, ha együttműködés révén – önkormányzat koordinálásával - az érintett szervezetek és intézmények alkalmazkodnak a folyamatosan változó igényekhez és törekednek a programban meghatározott intézkedések megvalósítására.

Az eleve hátrányos helyzetben lévő személyek esetében nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. Az Esélyegyenlőségi Program kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre. Továbbá olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket, a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Célok**A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) átfogó célja**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával kinyilvánítja elkötelezettségét az alábbi célok megvalósítása iránt:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- a diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele.
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal.

A HEP helyzetelemző részének célja

Először célnak számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférések alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni ezen csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP intézkedési terve (IT) tartalmazza.

080000

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)**1. Jogszabályi háttér bemutatása****1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása**

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) és végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet előírásai alapján végeztük.

A program elkészítése során használt jogszabályok a következők:

- Magyarország Alaptörvénye,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv),
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény,
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.),
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény.
- továbbá a fenti jogszabályok végrehajtási rendeletei.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 8/2001. (III.1.) KGY rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról

A rendelet alapján támogatás nyújtható a magántulajdonban levő lakóházon/épületen szükséges olyan munkálatok elvégzésére, amelyek a Polgármesteri Hivatal Építésügyi Osztályának igazolása alapján életveszélyes állapot elhárítására szolgálnak. A támogatás mértéke kamatmentes kölcsön, mely összege 400.000 forint.

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 4/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelete az önkormányzati lakások bérletéről és lakbérének megállapításáról**

A rendelet meghatározza az önkormányzati tulajdonú lakások, lakrészek bérlet útján történő hasznosításának feltételeit, a lakberek mértékét.

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város 13/2011. (III.11.) számú önkormányzati rendelete Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzati közművelődési feladatairól**

A Kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Törvény) felhatalmazta a helyi önkormányzatokat arra, hogy a törvényben foglalt közművelődési célkitűzések meghatározására és a helyi feladatok ellátására helyi rendeletet alkossanak. Ez a felhatalmazás egyben szabályozási kötelezettséget is jelent, mert a város polgárainak a művelődéshez való joga csak a helyi művelődési lehetőségek megfelelő biztosításával érvényesülhet. A Törvény céljainak megfelelően Nyíregyháza közművelődésének szinten tartása és jövőbeni fejlődése érdekében fontos rendeletben rögzíteni, hogy az előírt kötelező önkormányzati közművelődési feladatok közül melyeket, milyen szervezeti kereteken belül és mennyi anyagi ráfordítással látjuk el.

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének az 54/2011.(XII.16.) számú önkormányzati rendelete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról**

A Gyvt. alapján az ellátó rendszer működtetéséről az állam és az önkormányzatok kötelesek gondoskodni, hangsúlyozva azonban a családok gyermeknevelési felelősségét is.

A rendelet célja, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően szabályozza Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén működő intézményrendszert a rendszeres, illetve a nem rendszeres pénzbeli és természetbeni ellátásokkal széles körben támogassa a szociálisan rászoruló családokban élő gyermekeket.

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 3/2015. (II. 20.) számú önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról**

Az Szt. a szociális ellátás feltételeinek biztosítását az állam központi szervein kívül a helyi önkormányzatok feladatáknak állapítja meg, lehetővé téve, hogy az önkormányzat saját költségvetése terhére egyéb ellátásokat is megállapítson. A törvény felhatalmazza az önkormányzatot arra, hogy az egyes ellátások feltételeit, az igénylésre vonatkozó eljárás szabályokat a helyi sajátosságokat figyelembe véve rendeletében határozza meg. A rendelet teljes körűen, részletesen tartalmazza az állampolgárok által igénybe vehető, szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat, amelyeket Önkormányzatunk 2015. évtől saját forrásból finanszíroz.

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2013. (II.15.) számú önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételi rendjéről és az értük fizetendő térítési díjak megállapításáról**

Az Szt. 2011. január 1-től hatályos 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ha a fenntartó önkormányzati társulás vagy többcélú kistérségi társulás, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat a társulási megállapodásban meghatározottak szerint rendeletet alkot. A Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás döntése alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata szabályozza rendeletében a közös fenntartású intézményekre vonatkozó előírásokat. Az önkormányzat 2011-ben két rendeletben külön szabályozta a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő ellátások formáit, valamint külön azokat az ellátásokat, melyeket az Önkormányzat más fenntartóval kötött ellátási szerződés keretében biztosít. Tekintettel arra, hogy az Szt. 92/B. § (1) bekezdése és a 92/C. § (1) bekezdése alapján a fenntartó kötelezettsége az intézményi térítési díj konkrét összegben történő megállapítása a helyi rendeletben a társulás keretében ellátott szolgáltatásokért fizetendő térítési díjak szabályozhatóak.

000031

- **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 23/2013. (V.31.) önkormányzati rendelete a nem önkormányzati tulajdonban lévő bérlakásban lakók lakbértámogatásáról**

A rendelet alapján a gyermeket nevelő háztartások, gyermektelen házastársak élettársak, egyedülálló lakásigénylők is kaphatnak lakbértámogatást, melynek mértéke havi 17.000.-, illetve 10.000.- forint lehet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Esélyegyenlőségi Program készítése során a korábban készült stratégiákat, fejlesztési tervek, koncepciókat tekintettük át, és gondoskodtunk a programok közötti összhang megteremtéséről. Tekintettel arra, hogy a koncepciók, beszámolók jelentős mértékben tartalmazzák a jelenlegi programban tárgyalt célcsoportok bemutatását, helyzetük elemzését, előfordul átfedés más programokban megjelenített adatokkal, elemzésekkel.

2.1.1 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2016.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 165/2016. (VI. 30.) számú határozatával felülvizsgálta a szolgáltatástervezési koncepciót. Az Szt. 92. § (3)-(7) bekezdésében rendelkezik a szolgáltatástervezési koncepció készítésének és felülvizsgálatának kötelezettségéről. A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja. Ez a koncepció tartalmazza a szolgáltatási feladatok megvalósítását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A megyei jogú város koncepciójának a fentiekben túl tartalmaznia kell különösen a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

2.1.2 Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) 2014., 2017.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 185/2014. (IX.25.) számú határozatával elfogadta a város fenntartható városfejlesztési programját képező Integrált Településfejlesztési Stratégiát.

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítését egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) és a város településfejlesztési koncepciójának kidolgozása előzte meg. A megalapozó vizsgálat – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. A településfejlesztési koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) a koncepcióra épülve kijelöli a középtávon (4-10 év) elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit.

Az Integrált Területi Program kidolgozását megelőző tervezési folyamat során Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése az Integrált Területi Program kidolgozását megelőzően az alábbi (2014-2020-as tervezési időszak megalapozását szolgáló) területfejlesztési dokumentumokat fogadta el:

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartható városfejlesztési programját megalapozó vizsgálatok, a Hosszú távú Településfejlesztési Koncepció elfogadásáról és az Integrált Településfejlesztési Stratégia megtárgyalásáról.

Elfogadva: Nyíregyháza egyei Jogú Város Közgyűlésének 126/2014. (VI. 26.) számú határozatával.

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartható városfejlesztési programját képező Integrált Településfejlesztési Stratégia

Elfogadva: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 185/2014. (IX. 25.) számú határozatával.

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Területi Program 2014-2020. EU költségvetési időszakra készített Integrált Területi Programjáról

Elfogadva: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 80/2015. (IV. 23.) számú határozatával.

2.1.3 Idősügyi Program 2008., 2012.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint „Idősbarát Önkormányzat” az időskorú polgárok iránti elkötelezettségét nemcsak az idősüggyel kapcsolatos stratégiák megfogalmazásával, az ágazati koordináció elősegítésével igyekszik megvalósítani. A Város életével kapcsolatos legfontosabb döntések során kiemelt figyelmet fordítunk azok idősekre gyakorolt hatásaira, s igyekszünk minden döntésünkkel a korosztály speciális helyzetét is figyelembe venni.

Támogatunk minden olyan kezdeményezést, mely az idősek helyzetén javít, ösztönözni kívánjuk a piaci szektor ez irányú felelősségvállalását, kezdeményezéseit is.

Szándékunkban áll kitüntetéssel elismerni az idősek életét segítő innovatív, illetve segítő kezdeményezéseket, programokat.

A program elkészítésével nem az volt a célunk, hogy meghatározzuk, mire van szükségük az időseknek, hanem lehetőséget szeretnénk teremteni, hogy ők maguk fogalmazzák meg igényeiket, esélyük legyen a részvételre, a helyi ügyek közös alakításába. Ugyanakkor az önkormányzatnak komoly szerepe van a stratégiai irányvonalak kijelölésében, a partnerség segítségével, az erőforrások hatékony elosztásának tervezésében, a programok és folyamatok koordinálásában, valamint az eredmények értékelésében.

Az időskorúak a társadalom népes részét alkotják, és nem lehet egységes, homogén csoportként kezelni a korosztályt. Ennek megfelelően az idősekkel foglalkozó programoknak is többféle csoportra kell irányulnia, színes szolgáltatási csomagot alkotva. Az idősek jólétét elősegíteni csak közös együttműködés, partnerség szellemében lehet a leghatékonyabban, mely során minden szereplő aktív és erőforrásait a közös cél érdekében tudja hasznosítani.

Az idősek nem szeretnek a szociális ellátás számára nyüggé válni. Új életformát követelnek. A mai középkorosztály már más lesz, mint a mostani idősek, számukra új perspektívát kell találni. A családi láncok kihullnak, az alacsonyabb gyermekvállalási hajlandóság miatt egyre többen lesznek, akiket nem tudják gyermekeik, unokáik segíteni idős korukban. Vannak olyanok - leginkább a friss nyugdíjasok, akik nem mennek nyugdíjasklubba, mert nem tartják magukat „nyugdíjasnak”.

2.1.4 Gyermekvédelmi beszámoló

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készített értékelés tartalmi követelményeit. A beszámolóban többek között demográfiai mutatók, az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni

ellátások biztosításának formái, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása, bűnmegelőzési tevékenység és a civil szervezetekkel történő együttműködés szerepel.

2.1.5 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2015-2019.

2015-ben Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 47/2015. (III.26.) számú határozatával elfogadta a város 2015-2019. évi gazdasági programját. A program a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban tartalmazza különösen az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

2.1.6 Közbiztonsági Koncepció 2011., 2017.

A koncepció elkészítésének jogi alapja Mötv. 17.§-a, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény III. fejezete, valamint a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003.(X.28.) OGY határozat, amely kimondja, hogy az önkormányzatok joga, egyben kötelessége a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében a helyi bűnmegelőzési stratégia kialakítása realizálása. A magas szintű közbiztonság megteremtése és fenntartása, a bűnözés visszaszorítása érdekében a Kormány a 1166/2016.(IV.6.) Korm. határozatában meghatározta a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2016-2017- évről szóló intézkedési tervét. Az intézkedési terv meghatározta a településbiztonság, a konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése a gyermek-és ifjúságvédelem területén, a bűncselekmények áldozatainak segítése és az áldozattá válás megelőzése, a bűnismétlés megelőzése érdekében végrehajtani szükséges intézkedéseket, a szükséges beavatkozások területét és eszközeit, személyi, tárgyi, szakmai, anyagi és szervezeti feltételeit

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a jelenleg hatályban lévő Közbiztonsági Koncepcióját a 67/2011.(IV.28.) számú határozatával elfogadta, melynek felülvizsgálatáról a 115/2017. (V. 25.) számú határozatával döntött.

2.1.7 Ifjúsági Koncepció 2017-2021.

Összhangban az Országgyűlésnek a 88/2009. (X. 29.) OGY határozatával elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégiával (2009-2024), a Mötv. 13. § (1) bekezdés 15. pontjával Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Ifjúsági Koncepcióban (2016-2021) rögzítette az ifjúság érdekében szükséges feladatokat. Célja, s egyben az önkormányzat feladata, hogy a város területén működő, az ifjúsággal foglalkozó intézmények, civil szervezetek, egyházak, szakemberek tevékenységének összehangolásával és a település fiataljainak bevonásával olyan szolgáltatásokat és fejlesztéseket valósítson meg, mely a fiatalok életminőségét javítja. Ennek érdekében Nyíregyháza Megyei Jogú Város erősíteni kívánja elkötelezettségét a fiatalok helyben tartása, életkezdésének és életpályájának támogatása, életfeltételeik javítása, generációk közötti kapcsolat és szolidaritás erősítése, tehetség és képességek kibontakozásának segítése, élhető város – fiatal barát város- egyetemváros kialakításához szükséges települési politika megvalósítása, a város megyeszékhely és központ szerepének kiemelése iránt. Az Ifjúsági Koncepciót (2016-2021) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 164/2016. (VI. 30.) számú határozatával fogadta el.

2.1.8 Fogytékösügyi Program 2005.

A programba átfogóan került meghatározásra a fogyatékoságból eredő társadalmi hátrányok enyhítésével és a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosításával összefüggő feladatok. A fogyatékosügyi program célja, azoknak a feladatoknak a számbavétele, amelyeket a város önkormányzatának a kötelező feladatai ellátása körében el kell végezni, hogy a törvényben és az országos programban foglaltaknak megfelelően. Ugyanakkor megteremtve ezzel a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének, önrendelkező képességének, önálló életvitelének, a társadalmi életben való aktív részvételének társadalmi feltételeit.

2.1.9 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Hosszú-távú Településfejlesztési Konceptiója 2000., 2011.

A Program célja az üzleti-szolgáltatási infrastruktúrák fejlesztése, elektronikus kommunikációs hálózatok, E-business rendszerek, a befektetések ösztönzése, az üzleti infrastruktúra tágabb értelmezésű javítása, a város elérhetőségének növelésével, valamint olyan innovatív környezet megteremtése, amely biztosítja az alkalmazott kutatás-fejlesztési eredmények beépítését a fejlett vállalkozói üzemi vitelbe.

2.1.10 Közfoglalkoztatási terv 2009., 2010.

Az Szt. 2000. évi módosítása tartalmazta és vezette be az önkormányzatok feladatául a foglalkoztatás megszervezését, s ezzel együtt a szociális szolgáltatással történő együttműködést (beilleszkedési program). Az aktív korú, hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek ellátórendszere 2009. évtől differenciálódott, a települési önkormányzatok és a munkaügyi kirendeltségek szorosabb együttműködése, közcélú munka megszervezése, közfoglalkoztatási terv készítése kötelezővé vált.

A közfoglalkoztatási terv készítése a települési önkormányzatok feladata volt. A Tervben az önkormányzatok negyedéves ütemezésben meghatározták azokat a munkafeladatokat, munkaköröket, amelyeket részben vagy egészben közfoglalkoztatás keretében kívántak ellátni, az egyes feladatok ellátásához szükséges létszámot, a rendelkezésre állási támogatásra jogosult személyek képzettség szerinti várható összetételét és a megvalósításhoz szükséges költségeket.

A közfoglalkoztatási terv elkészítéséhez a munkaügyi központ kirendeltsége összefoglaló adatokat, információkat szolgáltatott, előrejelzéseket készít az álláskeresési ellátást kimerítő, vagy a már tartósan álláskeresők és várhatóan aktív korúak ellátására jogosult a 2008. évben álláskeresőként nyilvántartott rendszeres szociális segélyben részesülő személyek létszáma és iskolai végzettség, szakképzettség szerinti várható összetételéről.

2010-től a NYÍRVV Kft beszámolója tartalmazza a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokat, adatokat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Nyíregyháza kistérség települései (Nyíregyháza, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Kótaj) 2005-től a **Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás (NYITÖT)** keretében **közösen tartottak fenn intézményeket és működtettek szolgáltatásokat, valósítottak meg pályázati programokat.** A Társulás munkaszervezeti feladatait 2013. július 1. napjától Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala látta el.

A NYITÖT intézményi struktúrájában az elmúlt évben jogszabályi változás miatt történtek változások. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata számára az Szt-nek, valamint a Gyvt-nek a 2015. évi CXXXIII. törvénnyel történő módosításával jött létre járási szinten megvalósítandó feladatellátás. 2016. január 1-től a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A család- és gyermekjóléti szolgálatot működtető települési önkormányzatok feladata a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása, gyermekjóléti szolgálat, és családsegítés terén egyaránt. A járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerül a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

A család és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a bölcsődék, a Családok Átmeneti Otthona és a Gyermekek Átmeneti Otthona működtetésére két intézmény jött létre. A korábbi Nyíregyháza Gyermekjóléti Központ elnevezése Nyíregyháza Család- és Gyermekjóléti Központ elnevezésre változott, feladata a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. Feladatainak ellátása Nyíregyháza, Nyírpazony, Sényő és Nyírtura területén és a gyermekjóléti szolgáltatás hatósági feladatainak, valamint a központ speciális feladatainak ellátása a járás

egész területén történik. Az intézményi ellátások – bölcsőde és az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a Nyíregyháza Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény keretében működtek tovább.

A Társulás tagjai közös megegyezése és egyező akarata alapján a társult önkormányzatok képviselő – testületei által a Mőtv. 87. §-a alapján létrehozott Társulást 2017. december 31. napi hatállyal jogutód nélkül megszüntették. A megszüntetés oka az volt, hogy ésszerűségi, takarékosági és célszerűségi szempontok szerint a Társulás által ellátott feladatkör kiüresedett, míg a munkaszervezeti feladatok oldaláról nézve a Társulás munkaszervezeti feladatait ellátó Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának munkaterhei jelentős mértékben megnövekedtek.

A 2013-as év más szempontból is jelentőséggel bír, hiszen ezen időpontra tehető a **Járások kialakulása** is. A járások kialakításával az önkormányzatoktól átkerültek az önkormányzati feladatok, a gyermekvédelmi és gyámügyek, valamint egyes szociális (idősokorúak járadéka, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, ápolási díj és közgyógyellátás egyes jogcíme), környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek. A hatáskörök szétválasztásánál kiemelt szempont volt, hogy a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek, a helyi viszonyok ismeretét (pl. birtokvédelem) és a helyi azonnali reagálás szükségességét igénylő ügyek (pl. katasztrófavédelmi feladatok) lehetőleg maradjanak a települési jegyzőnél.

A **Járási együttműködés elősegítése** érdekében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata sikeresen pályázott az AROP-1.A.3-2014-2014-0059 számú, „Területi együttműködést segítő programok a Nyíregyháza járás területén” címmel. A pályázat célja, hogy a lakosság számára minél magasabb színvonalú, gördülékeny feladatellátás valósuljon meg, egyrészt a hivatali működés, másrészt a közszolgáltatások szervezése terén. A program megvalósításába a Nyíregyháza járás településein dolgozó önkormányzati szakembereket, a járási hivatal munkatársait, a Türr István Képző és Kutató Intézet munkatársait, a kisebbségi önkormányzatok és szolgáltatásokat nyújtó civil szervezetek, egyházak képviselőit vontuk be. A projekt időtartama: 2015. április 1. - 2015. november 30. volt.

A projekt keretében az alábbi tevékenységek valósultak meg: együttműködések kialakítása, kerekasztal létrehozása és működtetése munkacsoportokkal, esélyteremtő programterv készítése, informatikai ismeretek bővítését célzó képzés, szociológiai felmérés a közreműködő településeken.

A fenti projektben megvalósított együttműködést folytatva került sor 2017. 03. 16-án **Szakmai Egyeztető Fórum** megtartására, melyet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata kezdeményezett a Nyíregyháza Járási Hatósági Osztályával abból a célból, hogy bővebb információt kapjunk a járási hivatalok szervezeteiről, azok munkájáról, a szociális ellátások jogszabályi változásának kölcsönös megismeréséről, annak érdekében, hogy az ügyfelek célirányosan és átfogóan legyenek tájékoztatva a szociális segélyezési rendszer lehetőségeiről.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása**Életminőség - Nyíregyháza Háztartáspanel kutatás 2008, 2010, 2012, 2015, 2017**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szociális Iroda és a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Alkalmazott Társadalomtudományi Tanszéke 2008-ban indította el azt a városi kutatássorozatot, melynek célja a városlakók életminőségének folyamatos figyelemmel kísérése, a változások elemzése és bemutatása. A kutatási program nemzetközi és hazai mintákon alapul, mely az ún. háztartáspanel módszertanát követi. Ennek lényege, hogy elsődlegesen a városi háztartásokról gyűjt információkat, másodsorban a háztartások meghatározott jellemzőiről.

Sajátossága, hogy azonos lakossági mintán, azonos kérdőívvel próbálja feltárni a változásokat, úgy, hogy a kérdezők ugyanazokat a háztartásokat keresik fel meghatározott időközönként.

A véglegesített kérdőív több nagy blokkban vizsgálta a város lakóinak életkörülményeit, ezek a következők:

- a háztartások jellemzői (háztartás összetétele, lakhatás körülményei, problémák, háztartások felszereltsége, jövedelmek),
- gazdasági aktivitás (munkavégzéssel kapcsolatos jellemzők),
- egészségi állapot (egészségi állapot megítélése, tartós betegségek),
- társas kapcsolatok (családi és emberi kapcsolatok jellemzői, kiterjedtsége, intenzitása)
- idősek helyzete (a 65 éves, illetve annál idősebb lakosok helyzete),
- támogató rendszerek-szociális problémák (a természetes és mesterséges védőháló jellemzői, segítézés, vélemények a segítézési rendszerekről, szociális ellátásról),
- Szociális és Köznevelési Osztály működése (ügyfelek és véleményük),
- biográfia (a megkérdezettek személyes jellemzői).

A városban 2008-ban zajlott le az első felmérés, amelyet 2010 első félévében, illetve 2012-ben követett a második és harmadik adatfelvétel. A Háztartáspanel Kutatás 2015. évben is folytatódott, mely a nyíregyházi járás egész területére kiterjedt. A 2017. évben tartott kutatás jelen dokumentum elkészítéséig feldolgozott eredményeit is felhasználtuk.

Nyíregyháza Ifjúsága 2015 című kutatás

2015. június és szeptember között sor került Nyíregyháza Ifjúsága 2015 című kutatásra az önkormányzat és a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar együttműködésében. A kutatásban fókuszcsoportos interjú módszerrel nyolc csoportot kérdeztek meg a szakemberek az ifjúság helyzetéről (pedagógusok, szülők, helyi nagy cégek vezetői, ifjúságsegítéssel foglalkozó szakemberek, 15 – 18 év közötti szakiskolások és középiskolások, valamint 19 – 29 év közötti fiatalok, akik tanulmányaikat nem városunkban folytatják, illetve azon fiatalok, akik már nem folytatnak tanulmányokat). Kérdőíves módszerrel két korcsoportot vizsgáltak, a 15-18 illetve a 19-29 éveseket. A két korosztályból összesen 733 fő válaszolt. A vizsgált dimenziók mindkét korosztály esetében hasonlóak és követik a Magyarország Ifjúsága kutatás során alkalmazott kérdőívek szerkezetét és tematikáját, így adataink összehasonlíthatók az országos és régiós adatokkal is.¹⁰

Lakosság egészségi állapotának felmérése

Korábban a Háztartáspanel kutatás keretében vizsgáltuk a lakosság egészségi állapotát. 2018-ban önálló kutatás keretében 600 háztartás vizsgálata történik meg egy részletesebb kérdőív segítségével. Az eredmény a járási egészségterv kidolgozását alapozza meg.

Helyi statisztikai adatok

Az Önkormányzat számára saját adatok is rendelkezésre állnak, részben a Polgármesteri Hivatal adatállománya révén, részben az intézményei és egyéb adatszolgáltatást nyújtó szervezetek, intézmények útján.

Egyéb adatbázis

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során 120 esetben éltünk megkereséssel különböző szervezetek, egyházak, nemzetiségi önkormányzatok, cégek, hivatalok, társosztályok felé adatszolgáltatás és a célcsoportok vonatkozásában esélyegyenlőségi problémájuk feltárására vonatkozó információk gyűjtése céljából. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését megnehezítette, hogy a megkeresést csak 2/3-uk teljesítette. A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott

¹⁰ A kutatás eredményeiről Nyíregyháza Ifjúsága 2015 címmel kötet jelent meg.

intézmények adatai, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, Itélőtábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály, továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya által szolgáltatott adatokat.

A Program elkészítését nehezítette, hogy Nyíregyházára vonatkozó statisztikai adatok nem minden esetben érhetők el, illetve csak 2017 évtől korábbi adatok álltak rendelkezésre több mutató esetében is.

A jelenleg elkészített helyi esélyegyenlőségi program 2018-2023. évre nem tartalmazza vagy csak utalásszerűen – az ismétlések és párhuzamosságok elkerülése miatt - a korábbiakban a 2013-2018. évre elfogadott helyi esélyegyenlőségi programban bemutatott adatokat, mutatókat, forrásokat.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

„A fejlődés nem a javakkal kezdődik, hanem az emberekkel, az emberek tanultságával, szervezettségével és fegyelmével. E három nélkül minden erőforrás rejtett, kiaknázatlan, pusztán lehetőség marad.” (Molnár-Peták-Vercseg, 2014, 4).¹¹

Forrás: <https://www.youtube.com>, Szécsi Magda: Doja, a cigánytündér - Orsós Teréz képe

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott jelenség, mely összetett, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, iskolai, képzettségbeli, munkaerő-piaci deficittek. A szegénységnek vannak kockázati tényezői: munkajövedelem hiánya, alacsony, iskolai végzettség, regionális egyenlőtlenségek, etnikai hovatartozás, gyermekek száma a családban, életkor. Ezek megléte hozzájárulhat a szegénység kialakulásához.

Az etnikai hovatartozás a kockázati tényezők között szerepel. A legnagyobb hazai nemzetiség a cigányság. A cigányság számának meghatározása nehéz, aminek a legfőbb oka, hogy a népszámlálásokon magukat cigánynak vallók száma messze elmarad a külvilág, a környezetük által cigánynak vélt népesség számától.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a becslések szerint a roma lakosság aránya 8 %, Nyíregyházán 8-10 %.

A népesség korösszetétel vizsgálatára és szemléletes ábrázolására a korfa vagy korpiramis a legalkalmasabb eszköz. Ez a demográfiai múlt lenyomata, ugyanakkor magában hordja az adott népesség demográfiai jövőjének lehetőségeit, illetve esélyeit. Ez nemcsak az ország népességének egészére, hanem az azt alkotó nemzetiségekre is igaz.

„A lentiekben bemutatott korfákat (2. ábra) összehasonlítva megállapítható, hogy a romáknál a gyermekek száma meghaladja a szüleiét. Az időskorúak lélekszáma viszont alacsonyabb, mint a magyar népesség körében. Reprodukciós helyzetükből adódóan biztosítva látszik a cigány népesség demográfiai jövője, és a népesség lélekszámának gyarapodása. A lakosság 43%-a 20 év alatti, így az elkövetkező két évtizedben emelkedik a szülőképes korú nők létszáma, de náluk is kérdéses a belépő újszülött nemzedékek számának jövőbeli alakulása. Erre utaló jel, hogy a korfa alja nem szélesedik tovább, vagyis a 0-9 éves gyermekek létszáma már elmarad a tizenévesekétől, ami a termékenység korábbi alacsonyabb szintjére utal.

Életkor szerint nézve nőtöbbség jelentkezik a 60 éves és ennél idősebb lakosoknál, a 80 éves és ennél idősebb lakosok körében már több mint kétszer annyi nő van, mint férfi. Az eltartottsági mutatókat a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt lehet értelmezni a demográfiában.

¹¹ Molnár Aranka-Peták Péter-Vercseg Ilona Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben Önszervezőcél és szakmaközi együttműködés, Módszertani útmutató, 2014. 4. oldal

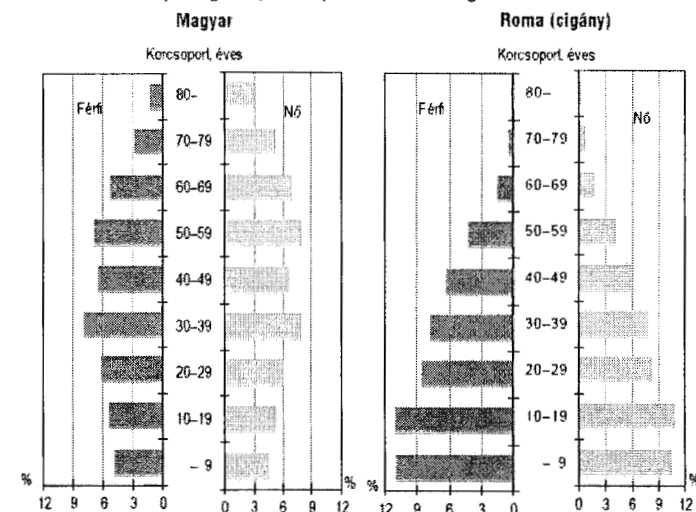
000035

NYÍREGYHÁZA
Többet ad!

A családon belüli szülő és kiskorú gyermek kapcsolatánál valódi eltartásról van szó, a szélesebben vett társadalmi értelemben viszont inkább az inaktív korúak függőségét fejezi ki az aktív korúakhoz képest, mivel a nagy társadalmi ellátórendszerekhez (oktatás, nyugdíjbiztosítás, egészségügy, stb.) szükséges anyagi forrásokat az aktív korúak, ezen belül a foglalkoztatottak teremtik elő adóik és járulékaik által.¹²

2. ábra

A népesség nem, korcsoport és nemzetiség szerint 2011.

Forrás: KSH Statisztikai tükör 2015.

A romák regionális és településtípus szerinti elhelyezkedése lényegesen eltér a többségi népességtől. „A romák több mint 60%-a vidéken, falusias környezetben, többnyire szegregátumokban, igen rossz lakáskörülmények között él. Kutatások szerint nagyjából száz olyan település van az országban, amely végérvényesen szegény-cigány gettóvá vált, további kettőszáz településen ez a helyzet fog kialakulni. A gettósodott, illetve gettósodó települések zöme az ország észak-keleti és délnyugati – jellemzően kistelepülésszerű szerkezetű – leszakadó térségeiben található. Ennek következtében megfigyelhetők a térségi szintű gettósodás, a végletes szegregáció jelenségei is.”¹³

Nyíregyházán három olyan szegregátum található, ahol nagy létszámú roma lakosság területileg koncentráltan él: a Huszár lakótelep, a Keleti lakótelep és Polyákbokor.

Ezen részek területi nagysága (3. ábra), lakosságszáma eltérő, a lakosság demográfiai jellemzői, szociális mutatói azonban hasonlóak. Általánosságban a gyermek és fiatalok magasabb aránya, iskolázatlanság, munkanélküliség, a rendszeres jövedelem hiánya, a nem megfelelő lakáskörülmények komplex problémahalmazként vannak jelen a telepeken. Ennek a folyamatnak a visszafordítása, megállítása, a célszámú többségi társadalom felé való közelítése érdekében szükséges olyan beavatkozásokat eszközölni, melyek hatékonyan képesek a jelenlegi deficitet csökkenteni, s hosszú távú alternatívát kínálnak az akcióterületen élő lakosság számára a társadalmi-gazdasági hátrányok leküzdése terén.

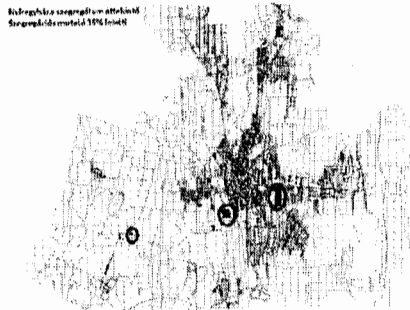
¹² KSH 2015 A hazai nemzetiségek demográfiai jellemzői, Statisztikai Tükör

¹³ Havas Gábor-Zolnay János: Az integrációs oktatáspolitikai hatásvizsgálata. Kutatási beszámoló. Európai Összehasonlító Kisebbségkutatásokért Közalapítvány, 2010. 4. o.

NYÍREGYHÁZA
Többet ad!

3. ábra

A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán

Forrás: KSH, 1. Huszártelep, 2. Keleti lakótelep, 3. Polyákbokor

Ezen részek területi nagysága, lakosság száma eltérő, a lakosság demográfiai jellemzői, szociális mutatói azonban hasonlóak. Általánosságban a gyermek és fiatalok aránya magasabb, iskolázatlanság, munkanélküliség, a rendszeres jövedelem hiánya, a nem megfelelő lakáskörülmények komplex problémahalmazként vannak jelen a telepeken. Ennek a folyamatnak a visszafordítása, megállítása, a célcsoport többségi társadalom felé való közelítése érdekében szükséges olyan beavatkozásokat eszközölni, melyek hatékonyan képesek a jelenlegi deficitet csökkenteni, s hosszú távú alternatívát kínálnak az akcióterületen élő lakosság számára a társadalmi-gazdasági hátrányok leküzdése terén.

A **romaintegrációt** segítő programok kiindulópontjai a munkahelyteremtés, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása és a közüzemi számlák okozta eladósodottság csökkentése, megszüntetése. Szemléletformálásra van szükség minden területen. „A konfliktusoldás további fontos eszköze, hogy a romák és a többségi társadalom egyaránt megismerjék a pozitív példákat. A roma értelmiség kialakulása elsődleges fontosságú lehet a cigányság szempontjából, ezért különböző ösztöndíjakkal, pályázatokkal kiemelten érdemes segíteni a cigány származású, tehetséges fiatalokat.”¹⁴

A KSH által meghatározott szegregátumok (Huszár lakótelep és Keleti lakótelep (TOP-6.7.1. és TOP 6.9.1., valamint külön pályázatban a Polyákbokor fejlesztése) fejlesztése, mint célkitűzés a város településfejlesztési stratégiájában már korábban is szerepelt (IVS 2008). A nem megfelelő életkörülmények között élő családok és gyermekek egyforma módon történő segítése kulcsfontosságú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata számára. A fejlesztés indokoltságát az ott élők demográfiai, társadalmi, szocio-kulturális jellemzői magyarázzák.

A telepeken folyamatos szociális és gyermekjóléti munka folyik, a közszolgáltatások (pl.: bölcsőde, óvoda) biztosítása és fejlesztése során fokozott figyelmet kapnak azok az intézmények, ahol hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek élnek illetve járnak az intézményekbe. Részben tehát soft jellegű tevékenységekkel, részben infrastrukturális fejlesztésekkel érhetünk el célt.

A soft jellegű tevékenységek pályázati források bevonásával bővíthetők, színesíthetők (pl.: táborok, kirándulások szervezése, közösségfejlesztés, egészségügyi programok, stb.). Az infrastrukturális fejlesztéseket, az önkormányzat tulajdonában levő bérházak nagyobb volumenű fejlesztését szintén

¹⁴ A romák helyzete Magyarországon és a kitörés útja a szegénységből a Policy Solutions elemzése és ajánlái a Táncsics Alapítvány részére-2012. november

pályázati forrás bevonásával tudja megvalósítani az önkormányzat, míg saját forrás felhasználásával - a NYÍRVV Nonprofit Kft közreműködésével - a karbantartást illetve kisebb javításokat tud elvégezni.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

„Az Európai Unióban a szegénység mérésére használt egységes indikátorrendszer alapjait a tagországok állam- és kormányfői a 2001-ben Brüsszel külvárosában, Laekenben tartott tanácsülésen fogadták el. E laekeni indikátorrendszer alapján határozta meg az Európai Bizottság az Európa 2020 stratégia szegénység csökkentésének célját is. Az uniós cél, hogy 20 millió fővel csökkenjen a szegénységben és kirekesztettségben élők száma. Az ehhez kapcsolódó magyar vállalás szerint Magyarország 2020-ra mintegy félmillió fővel kívánja csökkenteni a szegénységben élők számát. A vállalások meghatározásához az Eurostat három mutatószámot használt: a jövedelmi szegénységben élők számát, a rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők számát, valamint az anyagi deprivációban élők számát.”¹⁵ A 2001-ben kidolgozott laekeni indikátorrendszer bővítésével alakult ki a jelenleg használatos összetett mutatószám. Az indikátor bevezetésének célja az volt, hogy a jövedelmi szegénységen túl a szegénység egyéb megnyilvánulási formáit is számba vegye, így például az anyagi nélkülözést, valamint az egyén munkaerő-piaci helyzetét.

Nyíregyháza városában a gazdasági-társadalmi válság hatásai 2008 és 2010 között voltak a legerőteljesebbek, csökkent a foglalkoztatottság, nőtt a munkanélküliek száma, és nőtt a szegénységben élők aránya is. Általánosságban is jól mérhető volt a jövedelmek csökkenése ebben az időszakban.

A 2017. évi Háztartáspanel Kutatás esetében, az előző évekhez viszonyítva, relatíve magas volt a válaszmegtagadás a jövedelmi kérdések esetében, összesen 376 fő adataiból lehetett következtetéseket levonni, így több számítás esetében az **alábbi adatoknál az információk inkább tekinthetők tájékoztató jellegűnek**. A kutatás eredményei alapján az előző időszakokhoz képest nőtt az egy főre jutó jövedelmek átlaga. Míg 2012-ben az egy főre jutó átlagjövedelem 74 ezer forint volt, addig 2015-ben már 85 ezer, 2017-ben pedig meghaladta a 96 ezer forintot. Ennél még kedvezőbben alakult a mediánjövedelem értéke, hiszen 66 ezer forintról 77 ezer forintra, illetve 2017-re 87.500 forintra nőtt (Fábián, 2017).

A jövedelmek vizsgálatánál az átlagérték egy igen jól használható mutató, különösen az időbeli és térbeli összehasonlítások tekintetében, mégis „csalóka” lehet sok esetben, mivel elfed(het) olyan különbségeket, amelyek erőteljesen meghatározhatják a lakosok életminőségét. Ez a helyzet Nyíregyháza esetében is, ugyanis 2010-ben, 2012-ben és 2015-ben a városra jellemző átlagjövedelem alatt élt a lakosok 57 százaléka, ez a mutató gyakorlatilag változatlan, azaz 2017-ben is ez volt megfigyelhető. Igaz a város elmaradása az országos értékektől még mindig jellemző, ugyanakkor ez az elmaradás jelentősen csökkent, hiszen a 2016-ra jellemző átlagjövedelem hazai értéke 99 ezer forint körül alakult, a városban pedig 96 ezer forint volt.

A pozitív tendenciák mögött a foglalkoztatottság növekedése állhat, hiszen 2017-ben arra a kérdésre, hogy „Dolgozik-e Ön jelenleg” már 63 százalék válaszolt igennel (a teljes mintára vonatkozó érték), szemben a korábbi évek 52-54 százalékaival (lásd foglalkoztatási mutatók 13. oldal).

A jövedelmi egyenlőtlenségekre vonatkozó mutatók mindemellett az egyenlőtlenségek enyhé növekedésére hívják fel a figyelmet.

¹⁵ Nemzeti társadalmi felzárkzási stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák – 2011-2020 helyzetelemzés

2. táblázat

A jövedelmi egyenlőtlenségek egyes mutatóinak változása Nyíregyháza városában, 2008-2017.

Mutatók ¹⁶	2008	2010	2012	2015	2017
S10/S1	7,2	6,6	7,7	7,5	8,1
Robin Hood index	20,0	20,0	20,0	20,0	21,0
Éltető Frigyes index	2,21	2,25	2,26	2,27	2,3
GINI	0,285	0,290	0,290	0,290	0,290

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017.

Bár a GINI értéke változatlan, a többi index értéke enyhe növekedést mutat, ami arra utal, hogy a városban, kis mértékben ugyan, de nőtték a jövedelmi egyenlőtlenségek, ezért érdemes megvizsgálni a jövedelmi decilisek helyzetét.

3. táblázat

A jövedelmek egyenlőtlenségei Nyíregyháza városában - az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a jövedelmi tizedek szerint, 2012-2017. (Átlagértékek, forintban)

	2012	2015	2017
Alsó decilis	22,487	29,057	25,342
2. Decilis	38,359	43,864	47,024
3. Decilis	48,482	50,835	60,322
4. Decilis	56,787	62,552	69,109
5. Decilis	63,748	73,173	77,990
6. Decilis	72,450	81,604	89,326
7. Decilis	81,211	90,697	102,020
8. Decilis	95,185	100,007	122,196
9. Decilis	113,259	113,571	149,957
Felső decilis	174,524	217,818	205,641
S10/S1	7,7	7,5	8,1

¹⁶ S10/S1= a legalsó decilis és a legfelső decilis átlagjövedelmének hányadosa, azaz hányszorosa a legfelső decilis átlagjövedelme a legalsónak.

Robin Hood index= az egyenlőtlenségek általános szintjének kimutatására szolgál. Kiindulópontja, hogy teljes egyenlőség esetén a jövedelmek egyenletesen oszlanak meg az egyének között, azaz mindegyik jövedelmi tizedbe a népesség összjövedelmének 10-10 százaléka esik. A Robin Hood-index ettől az egyenletes megoszlástól való eltérést mutatja: a 10 százaléknál nagyobb jövedelmaránnyal rendelkező decilisek 10 százalék feletti százalékrészeinek összegeként számolható ki. Másként megfogalmazva, ha akadna egy Robin Hood, aki a gazdagoktól elvett javakat a szegények számára szeretné újraosztani, akkor a szóban forgó index azt jelentené, hogy maximum mekkora hányadot kellene átcsoportosítani, hogy kiegyenlítődjenek a jövedelmi egyenlőtlenségek.

Éltető Frigyes index: az átlag feletti és az átlag alatti jövedelmek hányadosa, azaz az átlag fölötti jövedelmek átlagát az átlag alatti jövedelmek átlagával vetjük össze. Teljes jövedeleme egyenlőség esetén a mutató értéke 1, ennél nagyobb érték a jövedelmi álló nagyságát mutatja.

GINI= az egyenlőtlenség olyan mértékegysége, amely 0 és 1 között vehet fel értékeket. 0= teljes egyenlőség, 1= teljes egyenlőtlenség, azaz egy ember rendelkezik az összes jövedelemmel. A Gini-index azt méri, hogy egy adott országban, településen, stb. a jövedelmek eloszlása mennyiben tér el az abszolút egyenlőségtől.

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017.

A legalsó és a legfelső decilisek esetében mérhető némi csökkenés (nagyon a hibahatáron belül), ugyanakkor a többi csoport esetében növekedés mérhető, különösen a „felső középosztályhoz” és a „jómódúakhoz” sorolható 7,8,9 decilisek esetében.

4. táblázat

Az egyes társadalmi csoportokhoz tartozók aránya Nyíregyháza városában, 2010-2017. (%)

	2010	2012	2015	2017
Jómódúak	5,4	6,7	7,7	10,4
Felső középréteg	26,5	26,8	26,2	23,1
Középréteg	29,1	33,4	32,7	32,2
Alsó középréteg	27,6	22,7	23,8	21,5
Szegények	11,4	10,5	9,5	12,8

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017.

A legalsó decilisenél mért jövedelemcsökkenés értelemszerűen növelte az ilyen módon definiált szegénységben élők csoportjának arányát, míg a felsőbb deciliseknél bekövetkezett növekedés a jómódban élők arányát növelte. Amennyiben a három kedvező helyzetű csoport arányát vizsgáljuk (jómódúak, felső-középréteg, középréteg), növekedés mérhető, hiszen míg 2010-ben összesített arányuk 61 százalék volt, addig 2017-ben már 66 százalék. A korábban már megismert és meghatározó változók esetében a háztartás létszáma, illetve az iskolázottság továbbra is erőteljes hatást gyakorol a jövedelmekre.

Az egyes társadalmi csoportok besorolásánál a TÁRKI definícióit követték a mérést készítők, mely szerint „Jómódúak” (akiknek a medián kétszeresénél több a jövedelme), „Felső-középréteg” (a medián 120-200 %-a), „Középréteg” (a medián 80-120 %-a), „Alsó középréteg” (a medián 50-80 %-a), „Szegények” (50 % alatt). Markáns különbség figyelhető meg a szegénységben élők körében, hiszen a járásban jóval magasabb az arányuk. Bár a járásban magasabb a jómódúak aránya, kevesebben tartoznak a középréteghez, illetve az alsó középréteghez, ami arra utal, hogy a megyeszékhely „középosztályosabb” szerkezettel bír, mint a járás, amelyhez gazdasági-társadalmi szempontból heterogén összetételű települések tartoznak.

5. táblázat

A jövedelmek egyenlőtlenségei Nyíregyháza városában - az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a háztartás nagysága szerint, 2010 és 2017. (Átlagértékek, forintban)

	2010	2017
1 fős háztartás	103,532	132,243
2 fős háztartás	81,548	115,843
3 fős háztartás	63,418	82,894
4 fős háztartás	53,759	67,549
5 fős háztartás	43,306	45,411

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017.

Bár minden egyes csoportban növekedés mérhető 2010-hez képest, a legkisebb mértékű növekedés az 5 fős háztartások esetében figyelhető meg.

6. táblázat

A jövedelmek egyenlőtlenségei Nyíregyháza városában - az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a megkérdezettek iskolai végzettsége alapján, 2010 és 2017. (Átlagértékek, forintban)

	2010	2017
8 általános alatt	50,543	43,333
8 általános	55,238	64,973
Szakiskola	56,348	88,482
Szakközépiskola	65,030	93,930
Gimnázium	71,390	96,371
Főiskola	84,668	108,431
Egyetem	88,395	114,470

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017.

2010-hez képest egy csoport (8 általános alatt) esetében csökkent a jövedelem, minden más csoportban növekedés jellemző, azzal, hogy a végzettségek alapján a különbségek továbbra is meghatározóak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

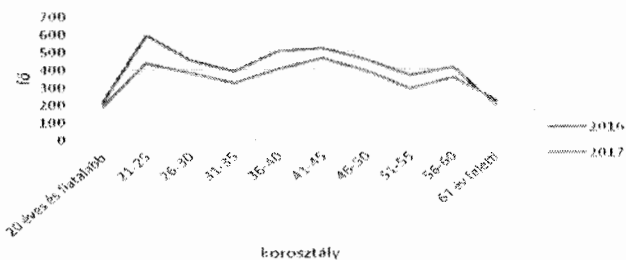
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a MötV-ben és az Szt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Nyíregyházán a nyilvántartott álláskeresők száma 2017. évben 3429 fő, 2010-hez (6 974 fő) viszonyítva nagymértékű csökkenés tapasztalható. A regisztrált álláskeresők korcsoportonkénti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy arányuk 2016-ban a 21-25 éves korosztálynál a legmagasabb (595 fő), de a 2017-es évet tekintve számuk csökkent (433 fő) (1. számú melléklet 3.2.2. számú táblázat)

4. ábra

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportonkénti bontásban Nyíregyházán, 2016-2017. évben

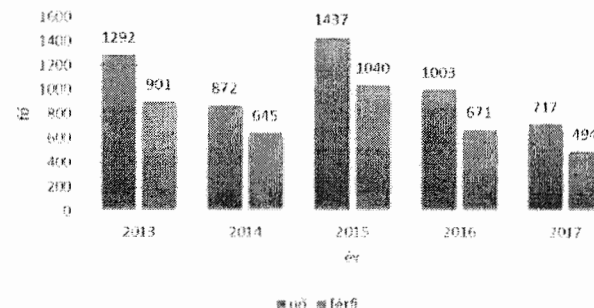

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (2017. decemberi zárónapi adatok), saját szerkesztés

Jelentős problémát jelent a nyilvántartott munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma) magas aránya. 2011-ben az összes regisztrált munkanélküli 51,75 %-a volt tartós munkanélküli, míg 2017-re ez az arány 35,3 %. A nemek közötti különbségeket megfigyelve elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között nagyobb számban vannak jelen a nők, de a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők száma a férfiak körében magasabb arányú, mint a nőknél. (2017. évben nyilvántartott álláskereső férfiak száma: 1499 fő, nők száma: 1930 fő).

5. ábra

180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2013-tól 2017-ig, nemek szerinti bontásban, Nyíregyháza

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat KSH (2013-2017. decemberi zárónapi adatok), saját szerkesztés

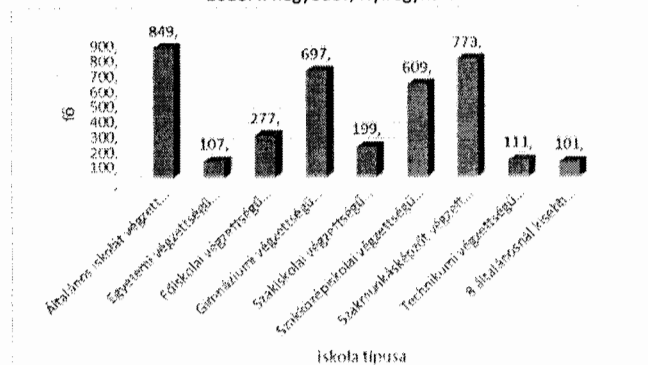
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A foglalkoztatás-politika feladata, hogy feltérképezze a munkaerő-keresletet és -kínálatot. Azt, hogy milyen munkaerő kerül ki a foglalkoztatottság színterére, nagymértékben befolyásolja a szakképzés milyensége. Nagyon fontos, hogy a fiatalokat az iskolai intézmények olyan létező munkalehetőségekre és munkakövetelményekre készítsék elő, amelyek a későbbi munkavállalási esélyeiket nagymértékben növelhetik. Emiatt is fontos, hogy a képzés és a foglalkoztatás között szoros összhang alakuljon ki. Az alacsony iskolai végzettség alapvető hatással van a későbbi foglalkoztatási lehetőségekre is.

Nyíregyházán 2001 és 2011 között az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma jelentős mértékben csökkent (2001-ben: 6.822 Fő, 2011-ben: 3.086 fő), ugyanakkor az általános iskolát végzettek száma emelkedett (2001-ben: 91.711 fő, 2011-ben: 98.750 fő). Ezen adatokból megfigyelhető egyfajta pozitív fejlődés az alapfokú iskolai végzettség megszerzése tekintetében, azonban megállapítható, hogy foglalkoztatásuk igen alacsony, hiszen a nyilvántartott álláskeresők jelentős arányát a 8 általánosnál alacsonyabb, illetve 8 általános végzettséggel rendelkezők alkotják. (1. számú melléklet 3.2.5. számú és 3.2.6. számú táblázat) 2016. évben a 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban 1.267 fő, eredményes érettségi vizsgát tett tanulók száma a nappali és felnőttoktatásban 1863 fő.

6. ábra

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)
2018. I. negyedév, Nyíregyháza

Forrás: TEIR, 2018, saját szerkesztés

c) közfoglalkoztatás

Nyíregyháza, mint megyeszékhely a munkanélküliség szempontjából kedvezőbb helyzetben van a megyéhez képest, mivel a nagyobb foglalkoztatók Nyíregyházán jelen vannak, így a lakosság nagy része helyben vagy kisebb mo bilizáltságot végrehajtva tud munkát vállalni.

A munkaerő-piaci folyamatokban és a szociális ellátások rendszerében a közfoglalkoztatás központi szerepet játszik. A közfoglalkoztatás feladata egyrészt a foglalkoztatás bővítése, másrészt a szociális ellátás biztosítása a munkanélküli személy számára. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését idézheti elő. Szociológiai kutatások bizonyítják, hogy a tartósan munkanélküli személy társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, önértékelése romlik, gyakran mentális problémákkal küzd.

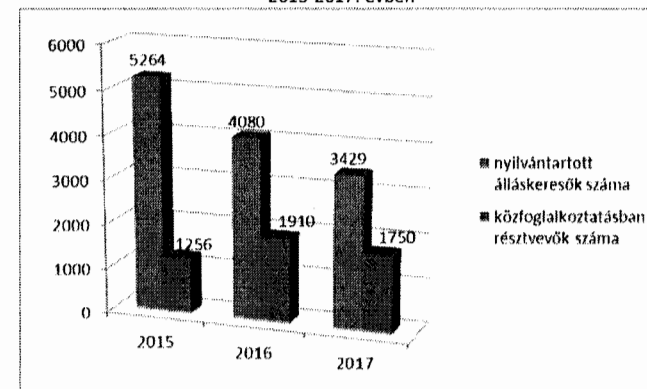
Nyíregyházán az Önkormányzatok által szervezett közfoglalkoztatást - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése megbízásából – a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (továbbiakban: NYÍRVV Kft.) szervezi. Kiemelt feladata az aktív korúak ellátásában részesülő, és egyéb regisztrált álláskereső munkába állítása. A közfoglalkoztatásban résztvevőkkel határozott idejű közfoglalkoztatási jogviszonyra irányuló szerződést köt, a határozott idejű jogviszony hossza minden esetben a programoktól függ. A napi munkaidő lehet teljes munkaidő (napi 8 óra), valamint részmunkaidő (napi 6 óra), mely szintén programfüggő.

Közfoglalkoztatási munkaerőt igényelnek az önkormányzati intézmények (oktatási, nevelési, szociális, kulturális, egészségügyi), önkormányzati tulajdonban lévő közfeladatot ellátó gazdasági társaságok, civil szervezetek, amelyek valamely közfeladat ellátását megállapodás alapján végzik és egyéb intézmények, szervezetek, egyházak.

A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztés, településrendezés, település-üzemeltetés, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, környezet, egészségügy, köztisztaság biztosítása, kulturális szolgáltatás, szociális szolgáltatás és ellátás, óvodai ellátás és egyéb területeken végzik munkájukat.

7. ábra

A közfoglalkoztatottság mértéke a nyilvántartott álláskeresőik körében
2015-2017. évben

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (2015., 2017. decemberi zárónapi adatok) és NYÍRVV Kft. 2015., 2017., saját szerkesztés

A közfoglalkoztatottak között felülreprezentáltak a nők és a legfeljebb 8 általános vagy az alatti iskolai végzettséggel rendelkezők. Családban betöltött szerepük miatt nehezebben találnak munkalehetőséget a nyílt munkaerőpiacon.

7. táblázat

Közfoglalkoztatásban résztvevők iskolai végzettségi szerinti megoszlása 2017. évben

	férfi (fő)	nő (fő)	összesen (fő)
8 általános iskolai végzettség alatti	186	226	412
8 általános	684	956	1640
szakmunkás	296	251	547
középfokú	158	457	615
felsőfokú	48	73	121
összesen	1372	1963	3335

Forrás: NYÍRVV Kft. Közfoglalkoztatási Csoport, 2017

Előnyként értékelik a közfoglalkoztatásban résztvevők, hogy a közfoglalkoztatási bér magasabb, mint az aktív korúak ellátása foglalkoztatást helyettesítő támogatásának havi 22.800.-Ft. összege, amelyre egy családon belül – jogszabályban meghatározottak figyelembe vételével – egy személy jogosult, így életkörülményeik javításához, a család megélhetéséhez átmeneti jelleggel, de biztos havi jövedelmet érhetnek el.

8. táblázat

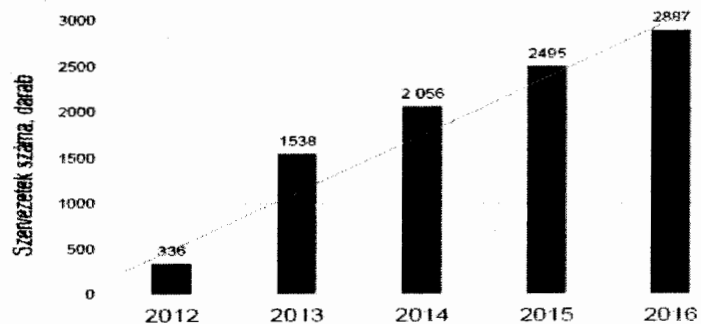
	Havi közfoglalkoztatási munkabér (Ft/fő) 2017							
	Közfoglalkoztatási bér		Garantált közfoglalkoztatási bér (szakképzett közfoglalkoztatott béré)		Munkavezetőt megillető közfoglalkoztatási bér		Munkavezetőt megillető közfoglalkoztatási garantált bér	
	Ft	fő	Ft	fő	Ft	fő	Ft	fő
2016. év	79.155.-	3130	101.480.-	548	87.090.-	72	111.660.-	72
2017. év	81.530.-	2330	106.550.-	479	89.705.-	80	117.245.-	49

Forrás: Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Közfoglalkoztatási Csoport

A szociális **szövetkezetek** törekvése, hogy a társadalom tagjai váljanak aktív szereplővé egy olyan innovatív gazdasági forma létrehozásával, amely helyi lehetőségekre építve szervezi meg a foglalkoztatást. A szociális szövetkezet nyereséges fenntartható működésre törekvő vállalati forma, amely munkalehetőséget biztosít a munkaerőpiacról kirekesztett emberek számára, közösségformáló közösségfejlesztő tevékenység mellett. A munkaerő-piacon kívül rekedt, egyre szélesebb és differenciáltabbá váló csoport visszaállítását a munkaerő-piacra elengedhetetlen szükséglete a gazdaságnak. Egy szövetkezet teljesítményét nem elsősorban a befektetett tőke hozama, hanem a tagoknak nyújtott szolgáltatás alapján értékeli. **Olyan személyek is létrehozhatják és működtethetik, akik egyébként nem férhetnek hozzá a munkaerőpiachoz.** Képesek hatékonyan integrálni a kirekesztett csoportokat a munkába a társadalomba. Munkahelyet teremtenek és fenntartható és szolidaritásra alapozott növekedést ösztönöznek, így fokozzák a munkaerőpiac rugalmasságát.

“2015. évben a KSH adatai alapján a szociális szövetkezetek száma 2.138, 2017. szeptemberében a bejegyzett és működő szociális szövetkezetek száma 2.631. Nem állnak pontos adatok rendelkezésre, de feltételezhetően a bejegyzett szövetkezetek közül kb. 1300 szövetkezet alvó szövetkezet, amely megalakult, de tevékenységet nem végez, pályázatra vár; kb. 800 szövetkezet pályázati forrásból működik (ebbe beleértve a Belügyminisztérium által közfoglalkoztatáshoz generált 260 szociális szövetkezetet is) és nagyjából 500 olyan szövetkezet lehet, amelyik önfenntartó módon végzi a tevékenységét.”¹⁷

Regisztrált szociális szövetkezetek száma Magyarországon

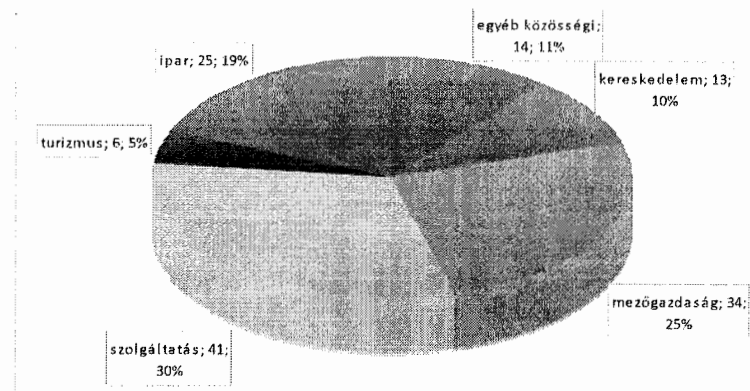
Forrás: KSH, Tájékoztató adatbázis, 2017. december

¹⁷ Gyorsjelentés a szociális szövetkezetek számára előírt kötelező (önkormányzat, karitatív szervezet) tagfelvételének jelenlegi helyzetéről című SzOSzöv felmérés eredményeiről A felmérést összeállította és elemezte: Németh László SzOSzöv elnöke 2017. szept. 16. állapot

A Parlament 2016 decemberében módosította a szövetkezetekről szóló 2006. évi. X. törvényt. Ebben előírta, hogy a szociális szövetkezetnek a természetes személy tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat vagy nemzeti önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie. A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést.

A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége felmérést készített 2017 szeptemberében. A felmérés kérdőíve 2349 szociális szövetkezet e-mail címére ment ki – 828 szervezet nyitotta meg a felmérés kérdőívét - és 133 válasz érkezett be, ami a bejegyzett szociális szövetkezetek 5,6%-a. Ha a működő szociális szövetkezetek aránya szerint nézzük, akkor 10,2% válaszolt, ha a megnyitók arányát nézzük, akkor 16% a válaszolók aránya. Ugyanakkor a válaszok területi és tevékenység szerinti eloszlása megfelel az országos eloszlásnak – így a válaszok reprezentatívnak tekinthetők.”¹⁸

A felmérésben részt vett szövetkezetek tevékenység szerinti megoszlása

Forrás: www.SzOSzöv.hu, 2017.

d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok Európában mindenütt hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Az elmúlt évtizedben jelentősen romlott az alacsony iskolai végzettségű fiatalok helyzete. Magyarországon a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők 42 %-a nem talál munkát, amely az Európai Unió átlaghoz viszonyítva rosszabb.

A munkaügyi szervezet által indított és támogatott képzések iránt a kirendeltségen folyamatosan nagy az érdeklődés, különösen, amikor az elhelyezkedési lehetőségek korlátozottak. A 25 év alatti nyilvántartott álláskereső fiatalok foglalkoztatását, a munkaerő-piacra történő átmenet megkönnyítését célzó képzések tekintetében megállapítható, hogy a munkaerő-piaci képzésbe történő bekapcsolásukra minden évben sor került. A pályakezdő fiatalok csoportja kiemelt hátrányos helyzetű csoportként van definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt. Ez kiemelt figyelmet és elbánást jelent adott esetben. Azaz: a munkaerő-piaci

¹⁸ Gyorsjelentés a szociális szövetkezetek számára előírt kötelező (önkormányzat, karitatív szervezet) tagfelvételének jelenlegi helyzetéről című SzOSzöv felmérés eredményeiről A felmérést összeállította és elemezte: Németh László SzOSzöv elnöke 2017. szept. 16. állapot

programokon belül külön célcsoportként vannak jelen, a foglalkoztatási támogatásokban a pályakezdekőknek külön támogatás (munkatapasztalat-szerzés) áll rendelkezésre, továbbá előnyük van a képzésekben, elsősorban a felvételen eredményesebben szerepelnek.

A középiskola elvégzését követően az érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

A **közösségi szolgálat** során végzett feladat olyan tevékenységet/tevékenységeket jelent, amelyek (ek) a helyi közösség javát szolgálják, és amelyek az iskolában vagy az iskola közvetlen környezetében – esetleg néhány kilométeres körzetében –, vagy a tanuló lakóhelyén, vagy annak közvetlen környezetében valósulnak meg. A diákok – a szülőikkel, tanárokkal való egyeztetés alapján – maguk választják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által pedig elfogadott tevékenységek közül. A tevékenységek során egyszerre kell a szolgálatjellegnek és az élménypedagógia-alapú tanulásnak megvalósulnia. A közösségi szolgálat megvalósulásához szükséges egyfajta tanulási folyamat jelenléte is.

e) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szociális és megélhetési problémák oka részben a rendszeres jövedelemhez történő hozzáférés hiányában és a munkaszocializáció alacsony mértékében keresendő. Ennek hátterében komplex folyamatok állnak (alacsony iskolai végzettség, hiányzó kompetenciák, munkaadói előítéletek stb.). Tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatás megvalósulásának helyszínei elsősorban a saját fenntartású önkormányzati intézmények - oktatási, nevelési, szociális, kulturális, egészségügyi intézmények, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok (THG), illetve civil szervezetek, akik a valamely közfeladat ellátását megállapodás alapján végzik, – így az Önkormányzat jelentős részt vállal a célcsoport foglalkoztatásában.

A szegregátumokban élők döntő többsége a segélyekből, valamint a közfoglalkoztatásból származó jövedelmét alkalmi, legtöbbször idényszerű munkával egészíti ki. A közfoglalkoztatás egyfelől pozitív, mivel a rendszeres munkajövedelemhez jutást és a hosszú távú munkaszocializációt erősíti, másfelől azonban a közfoglalkoztatás keretében végzett feladatok többsége alacsony presztízsunek tekinthető.

9. táblázat

A lakónépesség munkaerő-piaci helyzete (2011, %)

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	Huszártelep	Keleti lakótelep
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	78,1	66,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,4	58,8	46,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,1	21,2	32,4
Alacsony presztízsi foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,4	87,3	95
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	13,5	49,8	35,9
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,3	32,9	15,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	74,2	70,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,3	63,5	42,4

Forrás: KSH, 2011

000041

Az aktuális önkormányzati nyilvántartás alapján a munkavállalási korú lakosok jelentős része közfoglalkoztatottként dolgozik, a Huszártelepen ez az arány megközelítőleg 60-65%, míg a Keleti lakótelepen akár a 80-85%-ot is elérheti, vagyis az elsődleges munkaerőpiacon dolgozók aránya nagyon alacsony.¹⁹

Lényeges szempont az alacsony iskolai végzettségű személyek olyan képzésbe történő bevonása, amelyre a nyílt munkaerő-piacon szükség van. Ezt megelőzően foglalkoztathatóságukhoz elengedhetetlen mind a foglalkoztatók, mind a munkavállalók szemléletformálása, motiváltságuk erősítése.

f) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság az emberi méltóság garanciális intézménye, az egyenlő bánásmód követelményének megvalósulását ellenőrző autonóm állami jogorvoslati fórum. Valódi pozitív hatások elérésére törekszik a diszkriminációs folyamatokban, azok felismerését, illetve megelőzését a jogalkalmazás mellett szakmai információkkal és kiadványokkal támogatja. Olyan panaszosok ügyében jár el, akiket diszkrimináció, azaz hátrányos megkülönböztetés ér.

Az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz 2017-ben 1288 írásos beadvány érkezett. A hatóság 285 közigazgatási döntést hozott, további 135 ügy áthúzódó eljárás 2018. évre és 1003 esetben tájékoztató levéllel zárult az eljárás.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A Mötv. szerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek teljességét kötelesek ellátni. Helyi közügynek minősül a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek a megteremtése. E hatáskörnek része a szociális szolgáltatások, valamint pénzbeli és természetbeni ellátás biztosítása. A Mötv. 13. § (1) bekezdése 8. pontja tartalmazza az önkormányzat azon feladatait, melyeket működése során biztosítania kötelező.

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. Az országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak. Ezen igények kielégítésére számos támogatás, kedvezmény létezik, szabályozásuk is változó.

A gondoskodást - pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint szociális szolgáltatások - a jogszabály nagyrészt helyi közösségi szintekre, a települési önkormányzatokhoz rendeli, megengedve annak lehetőségét, hogy az ellátás biztosításához kiválasztható legyen a leghatékonyabb szervezeti forma (saját intézmény, társulás, szolgáltatás vásárlása). A szociális szolgáltatások rendszerének kiépítésében részt vállalhatnak az önkormányzatokon, állami szerveken kívül az egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, ezek intézményei, egyéni vagy társas vállalkozók.

A szociális ellátások rendszere 2013. január 1-től a járási hivatalok kialakulásával jelentős mértékben átalakult. 2015. 03. 01-től az önkormányzat által kötelezően biztosítandó ellátások köre újra módosult, átalakult a finanszírozás rendszere is. Az Szt-ben szabályozott, jegyzői hatáskörben levő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. márciustól a járási hivatal hatáskörébe került.

A járási hivatalok hatáskörébe kerülő aktív korúak ellátásán túl továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartozik:

- az alanyi ápolási díj (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj),
- az időskorúak járadéka,

¹⁹ « Közösen a kiért » Hátrányos helyzetűek felzárkózását segítő komplex program Nyíregyházán Projekt-előkészítő tanulmány TOP-6.9.1-16 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok 2017. 07. 28. MEGAKOM Tanácsadó Iroda Kft.

- az alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

10. táblázat

Nyíregyháza közigazgatási területén a járási hivatal által nyújtott ellátásban részesülők adatai

támogatás neve		2014. év/fő	2015. év/fő	2016. év/fő	2017. év/fő
ápolási díj	tartósan beteg 18 év alatti	136	122	197	184
	súlyos fogyatékosra	663	576	1017	889
Időskorúak járadéka		53	56	99	100
egészségügyi szolgáltatás		1664	2088	3924	3519
közgyógyellátás	alanyi jogcímen	2088	2820	5831	5432
	normatív jogcímen	982	980	2421	2227
aktív korúak ellátása	foglalkoztatást helyettesítő támogatás	0	3616	5558	4275
	egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	0	136	249	251
	hadigondozás	0	675	905	984

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya 2014-2017

Az Szt. 2015. március 1-től hatályos 45. § (1) bekezdés rendelkezései alapján

„A képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A fenti rendelkezés alapján lehetőség volt arra, hogy a korábbi az Szt. rendelkezései alapján nyújtott lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, méltányossági közgyógyellátás, illetve méltányossági ápolási díj támogatási céljának megfelelő ellátás típusok kerüljenek szabályozásra az önkormányzat által alkotott rendeletben.

2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnt, és önkormányzati segély elnevezéssel az Szt.-ben, illetve a helyi rendeletben került szabályozásra, mely elnevezése 2015. március 1-től rendkívüli települési támogatásra változott. Az Szt. 45. § (3) bekezdése szerint „A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.” A szabályozás ebben az esetben kötelező.

A fent hivatkozott jogszabályhelyek alapján a helyi önkormányzatok saját maguk szabályozhatták azokat az ellátás típusokat, melyeket biztosítani kívánnak a jövőben a településükön élőknek. A helyi rendelet tervezetének megalkotása során a szociális ellátórendszer jellemzőit, a helyi statisztikai adatokat és azok elemzését, a létminimum számítás eredményeit is egyaránt figyelembe vettük.

Mind az egyén, mind kisebb-nagyobb közösségei számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyekben időlegesen vagy véglegesen nem tudnak magukról gondoskodni. Életvitelük mások közreműködése, segítsége nélkül már nem tartható fenn a megszokott szinten. A szociális és (gyermekjóléti) gondoskodás feladata, hogy feltárja ezeket a helyzeteket, s azokra - az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartva - a biztosított jogi keretek között megfelelő megoldásokat találjon.

67000

A pénzbeli és természetbeni ellátások elsősorban a szociálisan rászorultaknak járnak, és megállapításuknál a család vagy háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága a meghatározó.

A segélyezési rendszer fenntartásának gazdasági, költségvetési hatását tekintve lényeges különbség, hogy 2015-ig az önkormányzat a pénzbeli ellátásokhoz pénzbeli szociális hozzájárulást (lakosság számarányos normatíva), valamint az egyes támogatásokhoz kapcsolódó mértékű támogatást kapott a központi költségvetésből. 2016. 01. 01-től a lakosság szám alapján járó szociális hozzájárulás összege Nyíregyházán megszűnt, amely a város adóerő képesség növekedésének tudható be.

2018. január 1-től változás történt a járási hivatal hatáskörébe tartozó ellátások tekintetében. Új támogatási formaként vezették be a tartós ápolást végzők időskori támogatását, melyet azok a nyugdíjasok, akik nyugdíjuk megállapítása előtt 20 éven át saját háztartásukban ápolták, gondozták gyermeküket havonta 50 000 Ft összegű támogatásra jogosultak.

Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (a nyugdíjminimum) jelentősége, hogy annak különböző százalékos mértékeiben határozzák meg az egyes pénzbeli és természetbeni ellátások feltételeit és/vagy mértékét. 2018. január 1-től ugyan nem változott az összege, továbbra is 28.500 Ft, azonban a százalékos mértékek igen. Emelkedett a normatív közgyógyellátás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára. 2018. évben is emelkedett a minimálbér és bérminimum, valamint 3 %-kal a nyugellátások mértéke is. Mindezen változásokat figyelembe véve 2018. évben javasoltuk több támogatási forma esetében a jövedelemhatár megemelését, valamint egyes ellátási típusoknál az adható támogatás mértékének emelését is.

11. táblázat

A segélyezettek száma Nyíregyházán 2015-2017-ben

Segély megnevezése	A segélyben részesülők száma (fő)			
	2015. 02. 28. napjáig	2015. 03. 01. napjától	2016. év	2017. év
Méltányossági közgyógyellátás/települési támogatásként nyújtott gyógyszer-támogatás	760	410	519	850
Lakásfenntartási támogatás/települési támogatásként nyújtott helyi lakásfenntartási támogatás	2090	1890	1810	1905
Adósságkezelési szolgáltatás/települési támogatásként nyújtott helyi adósságkezelési szolgáltatás	203	88	80	143
Ápolási díj/települési támogatásként nyújtott méltányossági ápolási díj	494	423	363	386
Önkormányzati segély/Települési támogatásként nyújtott rendkívüli települési támogatás	1495	2471	2097	2417

Forrás: saját adat 2015-2017, nem tartalmazza a gyermekvédelmi törvény hatálya alá tartozó ellátásokat, továbbá az elutasító és megszüntető döntések számát, valamint a rendkívüli települési támogatásnál nem az esetszámot tartalmazza, hanem a jogosultak számát.

12. táblázat

Nyíregyháza városban a segélyre fordított összeg alakulása 2013-2017 között

	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
szociális segélyre, támogatásra kifizetett összeg (Ft.)	1 342 309 000	1 144 599 000	818 903 000	530 956 384	413 243 000

Forrás: saját adat 2013-2017

13. táblázat

2013-2017. évre vonatkozó adatok (e Ft)

	2013 évi teljesítés	2014. évi teljesítés	2015. évi teljesítés	2016. évi teljesítés	2017. évi teljesítés
lakosságszám arányos szociális hozzájárulás	416.177	193.970	0	0	0
segélyre fordított összeg	1.342.309	1.108.070	818.903	530.956	413.243
visszalágyelt összeg	852.485	706.412	272.860	134.078	32.438
önkormányzati saját forrás	1.342.309-852.484-416.177=73.647	1.108.070-706.412-193.970=207.688	546.043	396.878	380.805

Forrás: saját adat 2013-2017

A segélyezésre fordított teljes összeg csökkenésének oka az, hogy 2013. január 1. napjától több segélyezési forma a járási hivatal hatáskörébe került. 2015. évi jogszabályi módosulások következtében a segélyezésre fordított összeg két legfontosabb jellemzője: összegében jelentősen csökkent, illetve a saját forrás mértéke növekedett. A jogszabályok alapján egyértelmű, hogy az önkormányzatnak nagyobb mértékben kell hozzájárulni a pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításához, amelyet a táblázatokban foglaltak alátámasztanak.

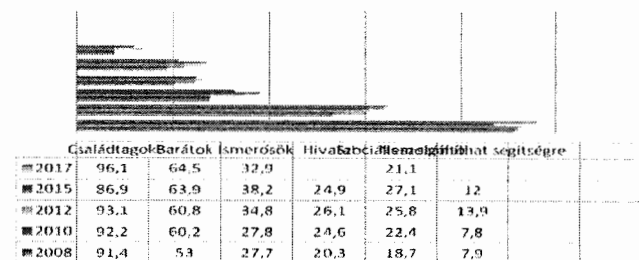
A Háztartáspanel kutatás során vizsgáljuk, hogy a lakosok egy-egy probléma kapcsán kihez fordulnak a leginkább segítségért. Ahogyan 2008 óta minden adatfelvétel alkalmával, a jelenlegi 2017-es adatfelvétel idején is megkérdezték a lakosságot, hogy „Problémáinak megoldásában kire számíthat?”. A válaszok szerint a városlakók inkább a természetes támogató rendszerükre számítanak problémáik megoldásában. Elsősorban a családtagokra, majd a barátok következnek, és az ismerősök zárják a sort. A mesterséges támogató rendszerek iránti bizalom esetén kismértékű csökkenés mutatkozik a szociális szolgáltatóknál.

000043

10. ábra

„Problémáinak megoldásában kire számíthat?”

Problémáinak megoldásában kire számíthat? az „Igen” válaszok arányai a városban, 2008-2017 (%)

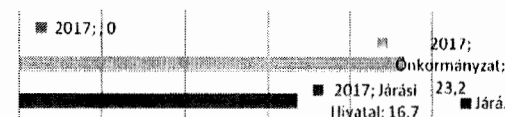
Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017

A 2013-ban és 2015-ben életbe lépő új szabályozások miatt az önkormányzat és a járási hivatal új „kategóriaként” jelent meg a kérdőívvezésben. A városlakók jelentős mértékben (67,8%) úgy ítélik meg, hogy tisztában vannak azzal, hogy melyik intézmény, melyik hivatal milyen típusú segítséget nyújt. A Szociális és Köznevelési Osztályhoz a válaszadók 9,9%-a fordult segítségért. Leginkább az anyagi helyzetük (6,5%) és gyógyszer-támogatás (6,5%) miatt fordulnak ide segítségért.

A településen élők problémáik előfordulásakor inkább a helyi önkormányzathoz (23,2%) fordulnak segítségért.

11. ábra

Problémáinak megoldásában kire számíthat? "Igen" válaszok

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége, 2017

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt és a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

A NYÍRVV Kft. feladatai közé tartozik az önkormányzati bérlakások kezelése és fenntartása. Nyíregyházán az önkormányzati tulajdonú lakások száma 2018-ban 1.841 db. A bérlakások 83 %-a szociális alapon meghatározott lakbérrel hasznosított, a fennmaradó 301 darab költségalapon hasznosított.

A szociális bérlakások jelentős hányada, 22,8 %-a Nyíregyháza két szegregátumában, Huszár telepen (299 db.) és a Keleti lakótelepen (121 db.) található. Az önkormányzat a szociális bérlakások bérleti díját alacsony összegben (45-136 Ft/m²) határozta meg. A Keleti lakótelepen 14 db üres lakást tartanak nyilván. Ezen a területen az épületek olyan leromlott állapotban vannak, hogy felújításuk műszakilag nem lehetséges, ezért hosszú távon a telep fokozatos felszámolása következhet be. A Huszártelepen jelenleg 48 üres lakás található.

„A Keleti lakótelepen a lakóingatlanok egy része mezőgazdasági vázszerkezetű, másik része pedig hagyományos falazott épület. A lakások komfortnélküliek, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeznek, műszaki állapotuk rendkívül elavult, felújításuk gazdaságtalan és indokolatlan. Hosszú távú cél a város Integrált Településfejlesztési Stratégiája alapján is a telep felszámolása.

A huszártelepi ingatlanok az egykori huszárlaktanya épületeiből kerültek kialakításra az 1950-es években. 2004-ben egy 9 lakásos könnyűszerkezetes lakóépületet hoztak létre a területen. 2012 és 2014 között 43 lakást érintett részleges – belső vagy külső – felújítás.

„A szegregátumok környezetében közmű-infrastruktúra kiépítettsége megfelelő, azonban a rácsatlakozások sok helyen hiányoznak.

Nyíregyházán a hulladékszállítás kötelezően igénybe veendő közszolgáltatás. A lakosoknak egyedileg kell fizetniük a hulladékszállításért (80 vagy 120 literes gyűjtőedény). Konténer nincs kihelyezve, így napi szinten jelent problémát az illegális hulladéklerakás. A probléma kezelése a NYÍRVV Nonprofit Kft. feladatát képezi (elszállítás, megsemmisítés és azok költségei), illegális hulladéklerakó felszámolása címen önálló költségvetési sorral rendelkezik, amelyre a forrást az Önkormányzat biztosítja. Szelektív hulladékgyűjtésre egyik szegregátum területén sincs lehetőség, ún. zöldsziget még elérhető távolságban sem áll a helyi lakosok rendelkezésére.²⁰

b) lakhatást segítő támogatások

A lakás fenntartásával összefüggő kiadások a háztartások költségvetésének legnagyobb részét jelentik. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése a szociális ellátórendszerre is jelentős feladatokat ró.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata települési támogatás keretében helyi lakásfenntartási támogatást nyújt a lakásfenntartási kiadások mérséklésére, valamint adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg azon háztartások számára, akik közüzemi díjhátralékkal rendelkeznek. A támogatáshoz való hozzájutás feltételeit évről évre minél szélesebb körben próbáljuk kiterjeszteni, így 2018. 03. 01. napjától az egy főre jutó havi jövedelem értékhatárát mindkét ellátás vonatkozásában, valamint az adható támogatás havi összegét a helyi lakásfenntartási támogatás esetében megemeltük. 2017-ben 1 095 háztartás részesült havi rendszerességgel támogatásban, 72,5 millió Ft támogatást jelentett az önkormányzat költségvetésében. A helyi adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság vonatkozásában az adósságspirálból való kikerülés hatékonyságának biztosítása céljából háromkörösé tettük a támogatáshoz való hozzáférést. 2017-ben a támogatási esetek száma 143 volt, mely közel 9,7 millió Ft támogatást eredményezett.

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) számú Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2005. február 1. napjától lehetőséget biztosít a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonban lévő bérlakásban lakó gyermeket nevelő és jövedelmi helyzetük alapján rászoruló személyek részére az albérlet megfizetéséhez albérleti támogatás nyújtására, ami központi és önkormányzati támogatást jelentett. Az R.

²⁰ Közös a kiértékelés Hátérnyos helyzetűek felzárkózását segítő komplex program Nyíregyházán Projekt-előkészítő tanulmány TOP-6.9.1-16 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok 2017. 07. 28. MEGAKOM Tanácsadó Iroda Kft.

ide vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének az önkormányzat által magánszemélyek lakhatásának biztosítása céljából bérbe vett lakások hasznosításáról és a nem önkormányzati tulajdonban lévő bérlakásban lakók lakbértámogatásáról szóló 3/2005. (II. 17.) önkormányzati rendelet lehetővé tette, hogy a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonban lévő, érvényes albérleti szerződéssel rendelkező, háztartásukban gyermeket eltartó, szociális bérlakást igénylők albérleti támogatást kapjanak.

Az egyetemes szolgáltatást igénybe vevő lakossági földgázfogyasztók részére biztosított téli rezsicsökkentésről szóló 37/2018. (III. 8.) Korm. rendelet, valamint a fűtési célú távhőszolgáltatást igénybe vevő lakossági felhasználók részére biztosított téli rezsicsökkentéséről szóló 39/2018. (III. 12.) Korm. rendelet alapján a földgázfogyasztók és a távhőszolgáltatást igénybe vevők egy alkalommal 12.000 Ft rezsicsökkentési támogatásban részesültek.

A kiépített gázhálózattal nem rendelkező települések esetében a téli rezsicsökkentés kiterjesztéséről szóló 1210/2018. (IV. 6.) Korm. határozat (továbbiakban: Korm. határozat) rendelkezik a távhőszolgáltatást és földgázszolgáltatást igénybe nem vevők egyszeri 12.000 Ft-os támogatásra jogosultságáról. A Korm. határozat 3. pontja kimondja, hogy a Belügyminiszter a téli rezsicsökkentés kiterjesztése érdekében a 2. pont szerint átcsoportosított előirányzat terhére a háztartások számára pénzbeli támogatás biztosítása céljából lakott ingatlanonként 12.000 forint összegű költségvetési támogatást nyújt a kiépített gázhálózattal nem rendelkező, jogszabályban meghatározott települési önkormányzatoknak meghatározott összeg erejéig a költségvetési támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatói okirat alapján úgy, hogy a támogatás felhasználásának határideje 2018. szeptember 30.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2017-2018-as fűtési szezonban is megszervezte a szociális alapon történő tűzifaosztást, egyrészt a Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Tüzer utcai telephelyén, másrészt külterületeken, helyszíni csomózásos módszerrel. A 2016-2017-es téli szezonban a tűzifaelosztás sikeres végrehajtása során hatékonyan együttműködtek a különböző szervezetek és személyek; többek között Nyíregyháza MJV Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztálya, a NyírvV Nonprofit Kft., Nyíregyháza Város Képviselői, a társzervezetek és önkéntesek. Az évek óta jól működő rendszert a jövőben is alkalmazni kívánjuk. Nagy segítséget jelentett a Nyíregyházi Család-és Gyermekejélési Központ munkatársainak, hogy az érintett önkormányzati képviselők segítettek a rászoruló felkutatásában, és tevőlegesen is közreműködtek a tűzifa elosztásában. Amennyiben a kihülés veszélyével fenyegetett személyről érkezett az intézménybe jelzés akár a lakosság, akár észlelő- és jelzőrendszeri tagtól (például rendőrségtől), az érintett személlyel történő kapcsolatfelvételt követően részesült juttatásban az érintett személy vagy háztartás.

Az intézményhez érkező igénylések esetében az alábbi tényezőket vizsgálták:

- szociális rászorultság – új ügyfél esetében környezettanulmány készítése,
- fatüzeléses fűtés lehetőség a kérelmező bejelentett címén,
- működő gázfűtés kizáró ok,
- egy háztartásban csak egy kérelem kerül befogadásra,
- az előző évek során a kérelmező átvette a számára kicsomózott tűzifát.

Évente a NYÍRVV Nonprofit Kft. által kitermelt fa mennyisége kb. 4-5500 q, 2017 évben 4500 q, amelyből 1000 q a krízis (rendkívüli hideg) időszakban szolgál tartaléku. A külterületi osztások során az önkéntesek bevonása nagy segítséget jelentett idén is, így az idős lakosságot tehermentesíteni tudtuk a pakolás és a házhozszállítás nehézségei alól. Akár a rakodásban való közreműködést, akár a szállításban való segítséget is köszönettel fogadtuk az előre egyeztetett helyen és időben. Törekszünk arra is, hogy a kiszervezett osztásokon minél több szervezet képviseltesse magát. A Huszár lakótelepen valamennyi, a lakótelepen tevékenykedő szervezet összehangolt munkájával zajlott a fűtési szezon kezdetén a készlet erejéig 448 fabrickettét kaptak a családok.

Tűzifa juttatás 2013-2018 között

Év	2013-14	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Kiosztási időszak	december-február	december-február	december-február	december-február	december-február
Kiosztott mennyiség háztartásonként	3 mázsa	5 mázsa	5 mázsa	5 mázsa	4 mázsa
Háztartás száma	643	880	1176	1426	592
Kiosztott mennyiség	1929 mázsa	2795 mázsa	4400 mázsa	7168 mázsa	2368 mázsa

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ, 2013-2018

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fokozott figyelmet fordít a rászoruló személyekre és családokra a téli időszakban. Már gyakorlattá vált, hogy a téli időszakot megelőzően a város szociális és gyermekjóléti intézményei és szervezetei, a NYIRVV Nonprofit Kft. szakemberei, a Rendőrség felkészül a várható rendkívüli hidegre és hóesésre. A szervezetek egymást támogatva, összehangolva végzik a szükséges beavatkozásokat, az információkat megosztva igyekeznek gyors, rugalmas és hatékony segítséget nyújtani.

Ezt az együttműködést erősíti 2017-től az a jogszabályi előírás, amely alapján **Vörös Kód** figyelmeztetést ad ki a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ vagy annál alacsonyabb hőmérséklet esetén. A Vörös Kód ideje alatt a bentlakásos intézmények – a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megővéséhez szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani". A 2017/2018-as téli időszakban 5 személy került bentlakásos intézményben elhelyezésre krízis időszakban.

c) eladósodottság

Azok a háztartások, akik az önkormányzat adósságrendezését nem tudják igénybe venni jövedelmi helyzetük, egyéb ok miatt, azok másfajta adósságrendezési folyamatba is bekapcsolódhatnak. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ kimutatása alapján az elmúlt két évben az E.ON Zrt. és a Nyirtávhó Kft. által nyújtott adósságrendezési programot többen is igénybe vették.

Nyíregyházán azon háztartások, akik a közüzemi díjakat nem, vagy csak nagy nehézségek árán képesek kiegyenlíteni a **Rászoruló Életének Segítése Közalapítványtól** (továbbiakban: RÉS) is kérhetnek segítséget. A támogatáshoz jutás feltétele, hogy a RÉS által támogatásba bevont tartozáson felül hátralék összegére a hitelező szolgáltatóval az adós részletfizetési megállapodást köt, melynek feltételeit – egyedi elbírálás alapján – az adós jövedelmi viszonyai és a tartozás mértéke határozza meg. Amennyiben a részletfizetési megállapodás megkötését az adós nem vállalja, úgy az alapítványi támogatást nem veheti igénybe. Ezen feltétel befolyásolja leginkább a benyújtott kérelmek számának csökkenését. A kérelmek elutasítására a meghatározott jövedelemhatár túllépése miatt került sor. Többesemélyes háztartásban élőknel ez a határ az egy főre jutó havi jövedelem 57.000.-Ft-os mértékét nem lépheti túl, egyszemélyes háztartásban a jövedelemhatár 71.250.-Ft., s vagyonvizsgálat nincs. A támogatás mértéke a megelőző két évben keletkezett tartozás 1/3-a, maximum 100.000.-Ft. Egyedi elbírálás alapján különös méltánylásra van lehetőség meglehetősen alacsony jövedelemnél vagy váratlan krízishelyzet, illetve speciális méltánylást érdemlő helyzetekben (például gyermekét egyedül nevelő szülő vagy súlyos tartós betegség fennállása okán). 2016. évben 87 fő részesült a Közalapítvány támogatásában, összesen 1.040.124.-Ft. összegben, 2017. évben 53 fő nyíregyházi háztartás részesült a támogatásban, 729.460.-Ft. összegben. Ezen túlmenően a Nyírségyvíz Zrt. keretein belül (a velük szerződésben álló és a RÉS-t támogató településként) Nyírbátor, Kálmánháza, Ramocsaháza lakosai kaptak támogatást 457.692.-Ft. összegben.

000045

d) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nyíregyháza településszerkezeti és ebből kifolyólag társadalmi-gazdasági kuriózumát a várost a nyugati oldalról körülvevő 70 egyéb belterületi, illetve külterületi lakott hely jelenti, amelyek közül 34 neve és eredete alapján **bokortanyának** tekinthető. Kialakulásuk a XVIII. századi tírják népség sajátos életformájának köszönhető, akik tavasztól őszig a termőföld közelében kialakult szálláshelyeken laktak, vagyis az épületek nem állandó itt tartózkodásra készültek. A tanyák funkciója megváltozott, szerkezetüket és az ott lakók életmódját tekintve jelenleg már nagy heterogenitást mutatnak. Egy-egy bokor 10-15, de nem ritkán 40-50 házat is tartalmaz, amelyek egy, vagy több utca, utcacsoporthoz mentén helyezkednek el. A bokrok alapvetően falusias jellegű épületcsoportok, bár változatos házrendezésük az utcák mellé szerveződött házcsoporthoz mellett egyaránt mutathat halmaz, illetve egymástól távolabbra, izoláltan épített házak csoportjai által meghatározott struktúrát is.

A külterületi lakott helyek kategóriájába tartozik Nyíregyháza két nagy üdülőterülete, Császárszállás és Nagyszállás is, ezek mellett a településrendezési terv előírja a bokortanyák falusi turizmusának fejlesztését. A bokortanyák idegenforgalmi funkcióját erősíti, hogy két épületet országosan védett műemlékké nyilvánítottak, emellett Rókabokor településszerkezete helyi szinten védett.

A külterületen található lakások több mint fele 35 évesnél idősebb, míg a belterületen az arány fordított, de összességében a tanyás térségekben is jelentős számú építkezés folyt. A lakások átlagos mérete nagyobb a városi átlagnál, de tendenciának tekinthető, hogy a hasonló alapterületű belterületi lakásokhoz képest a külterületen kevesebb szobát alakítanak ki. Ami a Bokortanyák övezetét még megkülönbözteti a többi városrésztől, az a lakásállomány komfortossága és infrastrukturális ellátottsága.

A lakásállomány több mint 1/4-e komfort nélküli, a szennyvízhálózat kiépítése a legtöbb esetben nem is lenne gazdaságos, így az ingatlanok többsége házi ülepítőt használ. A külterületi településrészek több mint 2/3-ában szervezett szemétyűjtés és -szállítás történik. A bokortanyás településforma az elsődleges oka a város mozaikos szerkezetének, ami a közszolgáltatások egyenlő színvonalon történő ellátását nagymértékben megnehezíti a humán szolgáltatás, a kiskereskedelmi ellátás és az elérhetőség szempontjából egyaránt.

A városrész területe fontos szerepet tölt be Nyíregyháza közlekedési rendszerében is, hiszen zömében itt épültek/épülnek ki a belterületet tehermentesítő elkerülő útvonalak, országos közutak, autópályacsomópontok. A város nyugati és délnyugati bokortanyáihoz 1997-től, a keleti és délkeleti területekre 2000-től helyi járatokon lehet eljutni. A külterületeken lakók tömegközlekedésében az elmúlt évek legjelentősebb változása az ún. H viszonylatok beindítása. Az új járatok révén a korábban helyközi járatokkal kiszolgált külterületek nagy része bekapcsolódott a helyi járatok hálózatába.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program** keretein belül 47 darab CNG meghajtású autóbust szerzett be. A projektben meghatározott autóbussz-beszerezés úgy került specifikálásra, hogy az akadálymentesség, az esélyegyenlőség szempontjait magán hordozza. Már a tervezés folyamán is figyelembe vették a nők, idősek, férfiak, fogyatékkal élők, valamint a gyermekek és családok igényeit. A beszerzett autóbuszokban az infokommunikációs (például Braille írással megjelölt leszállásjelzők, kerekesszékek elhelyezésére szolgáló terület) és fizikális akadálymentesítés is megvalósult, figyelemmel a törvényi előírásokra.

e) Hajléktalan emberek helyzete, lehetőségei-ellátásai Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén

Nyíregyházán, nagyvárosi szerepéből fakadóan megjelenik a hajléktalanság problémája is, mely célcsoportot az alább bemutatott ellátórendszer kezeli. A hajléktalanok ellátásának minden intézménye és szolgáltatása megtalálható a régióban. A hajléktalanok jelenléte főleg a régió megyeszékhelyeire koncentrálódik, ezen

kívül néhány kisvárosban is található nappali ellátást és átmeneti szállást nyújtó intézmény. A megyeszékhelyeken, így Nyíregyházán is biztosított a hajléktalanok ellátásához a nappali, az átmeneti és a tartós bentlakást nyújtó ellátás. A téli időszakban a hajléktalan embereket segítő Észak-alföldi Regionális Diszpécserszolgálat fokozott működése mellett, krízisautó szolgálat és a szállást nyújtó intézmények bővített kapacitással segítik a hajléktalan emberek biztonságos ellátását.

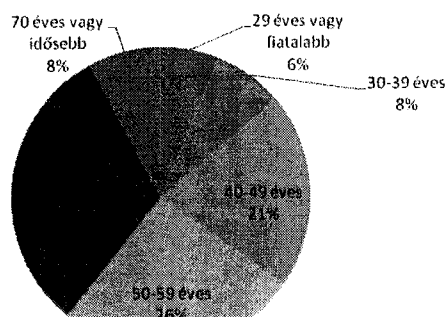
A nyíregyházi hajléktalanok száma, jellemzői

A hajléktalan emberek számának pontos meghatározása, a folyamatos fluktuáció, illetve a hajléktalanok fellelhetősége miatt komoly kihívást jelent. Fogódzót, e tekintetben a minden évben megszervezett „Február 3.” kutatás jelent, mely a február 3-án elérhető, és válaszadásra hajlandó hajléktalan emberek életkörülményeit méri fel. A „Február 3.” kutatás 2018. évi kérdőívét 256 hajléktalan ember töltötte ki Nyíregyházán. Az adatfelvétel legfontosabb adatai alább olvashatók.

A megyeszékhelyen, más magyarországi nagyvároshoz hasonlóan a hajléktalan emberek többsége férfi. Nyíregyháza esetében 29 % a nők és 71 % a férfiak aránya. A városban élő hajléktalanok életkor szerinti megoszlását tekintve elmondható, hogy majd kétharmaduk 50 év, 31%-uk 60 év feletti.

13. ábra

Hajléktalan emberek korcsoportai megoszlása Nyíregyházán

Forrás: F3 kutatás, 2018. ábra: saját szerkesztés

A hajléktalan emberek csoportján belül meg kell különböztetnünk azokat a személyeket, akik nem veszik igénybe a hajléktalan-ellátás szállást nyújtó intézményeit. Ezek az emberek alkotják a hajléktalan-ellátás legveszélyeztetettebb - a fedél nélküliek - csoportját. Nyíregyházán, arányuk kb. egynegyedét teszi ki a teljes hajléktalanságnak. A hajléktalan emberek általános egészségügyi állapota kedvezőtlen helyzetet mutat. Ennek háttérében nyilvánvalóan a hajléktalan létből adódó lakhatási, jövedelmi, mentális és fizikai hátrányok állnak. Városunkban a hajléktalan emberek fele (50,4%, F3, 2018.) küzd krónikus betegséggel.

Tovább súlyosbítja a helyzetet, hogy a hajléktalan emberek jelentős része bizalmatlan az egészségügyi intézményekkel szemben, így számos esetben a betegség kezelhető stádiumán túli időszakban kerülnek be az egészségügyi ellátórendszerbe. Gondot okoz továbbá a hajléktalan emberek kórházi ellátáson túli, lábadozási időszakára nyújtott ellátás biztosítása. (Erről bővebben a Fejlesztésre irányuló tervek alatt.)

970000

Intézményi ellátottság Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén²¹

A település célja a nem állami és egyházi fenntartókkal történő együttműködés, a lakosság szükségleteinek minél magasabb szakmai színvonalon történő kielégítése. Nyíregyháza, mint megyei jogú város, az Szt. 90 § (2) bekezdése alapján „saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint - amennyiben a lakossági szükségletek indokolják - hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.”

Nyíregyháza MJV Önkormányzata, a fenti ellátási kötelezettségeinek ellátási szerződés keretében a Periféria Egyesülettel és az Oltalom Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés keretében tesz eleget. A **Periféria Egyesület** 1995 óta végez utcai szociális munkát Nyíregyháza közigazgatási területén. A szervezet 1995. óta utcai szociális munka szolgálatot működtet a hajléktalanok és a hajléktalansággal veszélyeztetettek elérése és számukra a segítségnyújtás biztosítása érdekében. 2003 óta működteti az Észak-alföldi Regionális Diszpécserszolgálatot, mely kezeli a hajléktalan személyekkel kapcsolatos bejelentéseket.

Az Utcai Szociális Munka Szolgálat keretében az ellátási terület bejárása, utcán élő hajléktalanok elérése, szociális ügyek intézésének segítése folyik. A bejárás keretében a szervezet természetbeni adományokkal (élelmiszer, ruházat, tisztasági eszközök, takaró stb.) segíti az utcán tartózkodó hajléktalanokat. A természetbeni adományok biztosításán túl, a programelem elsősorban az életvitelszerű utcán tartózkodó hajléktalanok elérésére, a velük való folyamatos kapcsolat fenntartására irányul. A felderítő munka célja, az ellátatlan csoportok felkutatása, problémáik felmérése, információ és adatgyűjtés, folyamatos kapcsolat kialakítása, elérhetőség biztosítása, információszolgáltatás az ellátatlan csoportok számára, mely segítségével az intézményes ellátórendszer adekvát szolgáltatásait vehetik igénybe, krízis beavatkozás és krízis segítségnyújtás a közvetlen veszélyhelyzetben élők számára. A szolgálat további célja, az utcán életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanok szociális ügyeiben történő segítségnyújtás, ideértve szükségleteknek megfelelő ellátások igénybevételét, és érdekképviseljük segítségét. A szervezet tapasztalatai alapján, a hajléktalan emberek sok esetben elvesznek a bürokrácia útvesztőjében, illetve nincsenek tisztában a közhivatalok funkcióival. A háttérroda az utcai szolgálat többi tevékenységének kiegészítésére szolgál, ahol az ügyfelek kapcsolatot tarthatnak az esetfelelős szociális munkással. Az iroda szolgáltatásait leginkább a közterületen élő hajléktalanok, a szállást nyújtó intézményekben élő személyek, a hajléktalanság veszélyében élők, a szivességi lakáshasználók illetve a rossz anyagi helyzetben lévő állampolgárok veszik igénybe.

Az Egyesület az **intézményi elhelyezés, közvetítés során** az utcán élő hajléktalan emberekkel megismerteti a nyíregyházi hajléktalan-ellátó rendszer formáit, az igénybevételük feltételeit. Másodsorban kapcsolatot vesz fel az intézményekkel az utcán élő hajléktalan klienseink elhelyezése érdekében, az intézményes ellátások igénybevételének segítése, támogatása céljából. Az intézményes elhelyezés, közvetítés történhet az ügyintézés alkalmával, intézményi látogatás keretében, de az ellátási terület bejárása, a felderítés és a téli fokozott utcai jelenlét biztosítása során is.

A szervezet fontos célkitűzése, hogy az utcán élő hajléktalanok számára alternatívát nyújtson az utcai életvitellel szemben. Ennek érdekében elősegíti az érintettek lakhatásba jutását, vagy már meglévő lakhatás esetén segítséget nyújt annak megtartásában.

A Periféria Egyesület utcai szolgálata 2003. évtől szervezi meg a megyei hatáskörű krízisautó szolgáltatást Szabolcs- Szatmár- Bereg megyében. Az utcai szolgálat működési idején túl, a krízisidőszakban (november 1-április 30. között) hétköznap, 22 órától másnap reggel 8 óráig, valamint hétfőn és únnepnap 24 óráig készenlét keretében biztosítja az elérhetőséget. A bejelentésről az Észak - alföldi Regionális Diszpécserszolgálat értesíti a készenlétben lévő szakembereket, akik a jelzés helyszínére vonulnak, ott intézkedést kezdeményeznek a felmerült krízishelyzet megoldása érdekében. Évek óta a legnagyobb

²¹ Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság Szakmai Beszámolója, 2016., Periféria Egyesület Szakmai Beszámolója, 2017. Oltalom Szeretetszolgálat Szakmai Beszámolója, 2017.

problémát a rossz fizikai állapotban lévő utcán élő hajléktalanok ellátása jelenti. Elhelyezésükben nagy segítséget nyújt az Oltalom Szeretetszolgálat által működtetett lábadózó szoba az éjjeli menedékhelyen.

Észak-alföldi Regionális Diszpécser Szolgálat olyan információs adatbázissal rendelkezik, amely segíti a települési szintű krízis megoldások kialakítását, helyi és körzeti jelzőrendszer kialakítását, az utcán élő hajléktalan, vagy utcán krízishelyzetbe került állampolgár gyors és hatékony ellátását. A szolgálat folyamatos kapcsolatot alakít ki az ellátási területen működő szociális és gyermekvédelmi alap és szakellátás intézményeivel, háziorvosokkal, mentőszolgálatokkal, rendőrséggel. Diszpécser szolgálat napi 24 órában fogadja a fedél nélkül élő emberek, az érdekükben dolgozó szociális munkások, egészségügyi és egyéb intézményekben dolgozók, valamint a lakosság telefonhívásait kritikus helyzetbe került hajléktalan emberekkel kapcsolatban.

Az **Oltalom Szeretetszolgálat**, a Magyar Evangélikus Egyház, mint a szervezet fenntartója és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata között létrejött ellátási szerződés rendelkezéseinek megfelelően az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a hajléktalan személyek részére:

Alapszolgáltatások keretében:

- népkonyha
- hajléktalanok nappali melegedője
- szenvedélybetegek nappali ellátása

Szakosított ellátások keretében:

- átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye
- hajléktalanok átmeneti szállása
- tartós bentlakást nyújtó ellátás
- hajléktalanok otthona

Gyermekjóléti alapellátás keretében:

- családok átmeneti otthona

A Népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe. A szolgáltatás mintegy 200 fő szociálisan rászoruló személy részére biztosítja a napi egyszeri meleg étkezés igénybevételének lehetőségét. A szolgáltatás, a hét valamennyi napján, a munka- illetve munkaszüneti és pihenőnapokon is igénybe vehető.

A Nappali Melegedő a hajléktalan személyek részére nyújt lehetőséget a napközbeni tartózkodásra. Az ellátási területen élő azon szociálisan rászorult személyeknek nyújtja természetbeni, szakmai szolgáltatásait, akik ezt a segítséget más intézménytől nem kapják meg. Engedélyezett férőhelyszáma 150 fő, melyet a kliensek naponta, a Népkonyhához hasonlóan a hét minden napján, munkaszüneti és pihenőnapokon is igénybe vehetnek, 8 és 16 óra között. A Szendélybetegek Nappali Ellátása 50 engedélyezett férőhellyel rendelkezik. Az ellátás számára egy 200 négyzetméteres, akadálymentes épületrész áll rendelkezésre. A részleg igénybevételére hétköznapokon 9-15 óra között van lehetőség. A szolgáltatás célja komplex szakmai segítség nyújtása a szenvedélybetegséggel küzdőknek, illetve hozzátartozóknak. A szakértő team feladata a szenvedélybetegek képességeikhez igazodó optimális fizikai, pszichés, szociális állapot elérése annak érdekében, hogy képessé váljanak önálló életvitel fenntartására, hivatásuk gyakorlására, a társadalomba való beilleszkedésre és szabadidejük hasznosabb eltöltésére. A részleg munkáját addiktológus szakorvos segíti. Az Éjjeli Menedékhely az ideiglenesen vagy tartósan fedél nélkül maradtak és az effektív hajléktalan személyek ellátását végző, 100 engedélyezett férőhellyel rendelkező szakmai egység, amely elsődleges feladata az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenésének, vagy időleges tartózkodásának biztosítása. Az Átmeneti Szálló 40 engedélyezett

férőhelyen, két- és háromgyás szobákban biztosít elhelyezést, életvitelszerű tartózkodás lehetőségét. A szolgáltatás célja és feladata, a rászoruló számára átmeneti időszakra (1+1 év időtartamra) biztosítani az életvitelszerű tartózkodás, lakhatás lehetőségét, mely szociális munkával kiegészítve járul hozzá az ellátást igénybevevők önálló életvitelének mielőbbi kialakításához. A Hajléktalanok Otthona olyan hajléktalan személyek gondozását biztosítja, akik ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel. Az Otthonban 50 engedélyezett férőhelyen az önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek elhelyezésére két- illetve négygyás szobákban van lehetőség.

A Családok Átmeneti Otthona 40 férőhelyen biztosítja az otthontalanná vált szülő és gyermekei együttes elhelyezését. A családok elhelyezésére 3 db összkomfortos, két szobás, konyhával és étkezővel felszerelt apartman, 10 db összkomfortos lakószoba, 3 db közös használatú konyha áll rendelkezésre. Az ellátás célja olyan átmeneti elhelyezés biztosítása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával segíti elő a gyermekek és családok társadalmi hátrányainak csökkentését, életminőségük javulását, szolgálja a gyermekek és családok érdekeit.

Az önálló lakhatás lehetőségei – a lakhatás piaci feltérképezése, alternatív megoldási lehetőségek

Nyíregyházán a lakásállomány döntő többsége (96%) magántulajdonban van. A bérlakásállomány alacsony volumene leginkább a létminimum vagy a létminimum alatt élő társadalmi csoportok, valamint a fiatalok lakáshoz jutását nehezíti meg. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a társadalom leginkább kirekesztett csoportjai, pl. a fedél nélküli emberek, saját tulajdonú lakáshoz való hozzáférése rendkívül nehéz, de önkormányzati bérlakásokhoz való hozzáférés is komoly problémákba ütközik, azok kis száma miatt.

A hajléktalan emberek lakhatásba kerülését, a Periféria Egyesület és az Oltalom Szeretetszolgálat célzott projektjei segítik, illetve alternatív ellátásként Nyíregyháza MJV Önkormányzata Közgyűlésének 3/2015.(II.20.) önkormányzati rendelete értelmében lakbér-hozzájárulási szolgáltatást biztosít, hajléktalan személyek részére. Az önkormányzati lakbér-támogatási szolgáltatással régóta fennálló hiányt sikerült pótolni a hajléktalan embereknek Nyíregyházán. Hangsúlyozandó, hogy a program nemcsak a támogatásban részesülő személyeket, hanem a velük egy háztartásban élőket is érintette. Megállapítható, hogy a programban részt vett személyek többségénél pozitív változás állt be a program lejárta után, sikerült megtartaniuk az albérletüket. Fontos szerep jut a program által a prevenció munkájának is, annak megelőzésében, hogy az új lakásvesztőket még időben ki lehessen emelni az ellátórendszer intézményi keretei közül és kis támogatással újra meg tudjanak kapaszkodni a nyílt lakáspiacon.

A lakbértámogatás keretén belül lehetőség van 8000 - 25000 Ft/hó pénzbeli támogatás biztosítására (bérleti díjtól függően), ami az albérlet fenntartásával kapcsolatos költségek (bérleti díj, kaució) megfizetésére költendő, valamint a támogatási időszak alatt a közreműködő szervezetek szakembere személyre szóló segítségnyújtást biztosít a támogatottak számára (esetfelelős szociális munkás) a lakhatás megtartása és a társadalomba történő visszaailleszkedés elősegítése érdekében. A lakbér-hozzájárulást legfeljebb egy évre lehet megállapítani.

Egészségügyi ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése

Az **Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság** háziorvosi szintű gyógyító-megelőző ellátást biztosít a hajléktalanok részére. Közegészségügyi szempontból is fontos szerepet tölt be a hajléktalanokat ellátó háziorvosi szolgálat, amely a járóbetegeken kívül gyógyító-megelőző tevékenységet folytat a hajléktalan emberek ismert szálláshelyein. A tevékenység finanszírozását az NEAK biztosítja. A szolgálat szoros szakmai kapcsolatot ápol a Periféria Egyesülettel és az Oltalom Szeretetszolgálattal. A hajléktalanokat ellátó háziorvosi szolgálat lehetőség szerint biztosítja a hozzá forduló akut betegséggel küzdő hajléktalan személyek gyógyszerellátását, egészségügyi tanácsadást végez, elősegíti a közgyógyellátás igénybevételének folyamatát, szisztematikusan végez járványügyi preventív munkát, szűréseket, a betegek kezelését figyelemmel kíséri, nyomon követi. A szolgálat betegforgalma 2016-ban 2935 fő volt. Naponta 7-10 beteg keresi meg a szolgálatot orvosi ellátás igénybevétele érdekében. A tevékenység célja, az életvitelszerűen

000047

utcán élő hajléktalanok állapotának megfelelő egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás támogatása. Ez jelentheti a szükséges gyógyszerek kiváltását, elsősegélynyújtást, háziorvos illetve szakellátás felé való közvetítést, lábadozó szobába való elhelyezést, kórházi látogatást, szűrővizsgálatok szervezését, egészségbiztosítási jogviszony rendezését, de az életet veszélyeztető helyzetek esetén a mentőszolgálat riasztását is.

Fejlesztésre irányuló tervek

A hajléktalan emberek egészségi állapota meglehetősen kedvezőtlen képet mutat. A nyíregyházi hajléktalan-ellátáson belül, egyre nagyobb szükség mutatkozik egy ún. 24 órás Egészségügyi Centrum kialakítására, amely kifejezetten hajléktalan személyek részére, hatékony egészségügyi ellátást képes biztosítani. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a TOP-6.6.1-16 kódszámú, Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán – II. ütem” c. projektje keretében, 2019. október végéig 407 millió forintot fordít egészségügyi infrastrukturális fejlesztésre, melynek egyik eleme egy új építésű egészségügyi centrum lét rehozása.

A szolgáltatás célja a kórházi ellátást még/már nem igénylő, illetve a hajléktalanellátó intézmények keretei között nem ellátható hajléktalan személyek egészségügyi és szociális ellátása. A szolgáltatás elsősorban az utcán tartózkodó beteg hajléktalan személyek számára azt az időszakot kívánja kiváltani, melyet a beteg személy általában otthonában, felépülését segítő körülmények között tölthet. A hajléktalan személyek ilyen lehetőséggel nem rendelkeznek, ezért a megfelelő ellátás biztosítása nélkül kénytelenek az utcán, vagy olyan intézményben (pl. menedékhelyen) tölteni ezt az időt, mely felépülésüket jelentősen meghosszabbítja, vagy éppen lehetetlenné teszi. A szolgáltatás célcsoportja tehát azon beteg hajléktalan emberek, akik betegségük miatt nem igényel kórházi kezelést, de az utcán tartózkodás és betegségük együttesen veszélyeztetik életüket, illetve a hajléktalan-ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatóak el megfelelően.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférése lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a város területén 3 olyan területet – szegregátumot - határoz meg, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. Ezek a területek, szegregátumok a következők:

A dinamikus fejlődő városban három szegregátumot azonosított a KSH a 2011. évi népszámlálási adatok alapján:

- Huszártelep (849 fő, szegregációs mutató 58,8%),
- Keleti lakótelep (525 fő, szegregációs mutató 46,5%),
- Polyákbokor (153 fő, szegregációs mutató 55,6%).

A város szegregált területein a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen. A problémák hátterében több tényező áll, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rossz foglalkoztatottság a megélhetést biztosító rendszeres munkajövedelem hiányát okozza, így az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), közülük talán legkomolyabb a gyerekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

A szegregátumok fejlesztésének, felzárkóztatásának főbb célkitűzése

870000

1. A helyi közösség hatékonyabb együttműködése: a helyi közösség igen összetartó, a legtöbben hosszú évek (vagy akár születésük) óta ezeken a területeken élnek. A problémák és a kilátástalanság összeköti őket, azonban a közösség nem működik igazán hatékonyan a nehézségek közös megoldása szempontjából, ezért arra kell hangsúlyt helyezni, hogy a helyiek önszerveződő képességét fejlesszük.
2. Tartós felzárkózás és integráció a folyamatos szociális támogatásnak köszönhetően. Szociális munkások révén hatékony segítség nyújtása az itt élőknek.
3. A mélyszegénység újratermelődésének mérséklődése: a gyermekek integrációja a tartós felzárkózás kulcseleme, ezért kiemelten fontos, hogy javuljon iskolai beilleszkedésük és teljesítményük, táguljon az érdeklődési körük és bővüljenek a kiterjesztési lehetőségeik.
4. Az egészségi állapot javulása: a szegregátumban élő hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota jellemzően rosszabb a városi átlaghoz képest: egyrészt a mélyszegénység miatt kedvezőtlenebbek a lakhatási körülményeik, másrészt rossz az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége, harmadrészt kevésbé tudnak egészségtudatos életmódot folytatni. A betegségek megelőzése és diagnosztizálása, valamint az egészségtudatosság terjedése általános javulást eredményezhet az érintettek lakossági állapotában.
5. Szolgáltatások jobb elérhetősége és hozzáférhetősége: elsődleges fejlesztési cél, hogy a helyi lakosság számára helyben minél több közszolgáltatás lehessen elérhető, vagy biztosítható a rugalmas eljutás.

Huszár és a Keleti lakótelep

22

„A nyíregyházi huszárlaktanyát a XIX. század második felében építették. A XIX. század vége Nyíregyháza életében a nagy beruházások időszaka volt. E fellendülés idejére esett a nagy lovassági laktanya, a mai **Huszártelep** (korábban Guszev-telep) építése is. Az 1891-ben elkészült kaszárnya az akkori legmodernebb igényeknek megfelelően épült, az Osztrák-Magyar Monarchia legkorszerűbb lovassági laktanyája lett. A város

büszkeségévé vált ez a közel másfél ezer huszár állomáshelyeül szolgáló laktanya, amely 1945-től 1957-ig a Honvédelmi Minisztérium tulajdonában volt.

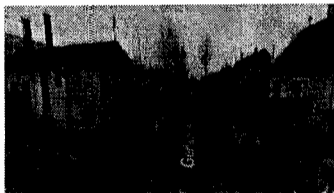
A lovasság jelentőségének visszaszorulásával 1957-ben került a városi tanács kezelésébe eredetileg azzal a céllal, hogy elhelyezhessék a településen élő szovjet katonatiszteket, később pedig a város hivatalnoki elitjét. Gyakorlatilag ez volt a város első és sokáig egyetlen lakótelepe. A Huszártelep kétszintes tiszti szállásaiban és a telep tengelyére merőleges istállóépületeiben 2 fázisban összesen 310 lakást alakítottak ki (ebből 229 szoba-konyhás, fűrdőszobás lakás a volt istállóépületekben). A kolónia vonzereje csak addig tartott, amíg az 1960-as években elkezdődött az új lakótelepek építése a városban. A telep lakossága gyorsan kicserélődött, a tehetősebb családok a város más részein felhúzott lakótelepeken kaptak lakást, a Huszártelep pedig egyre inkább a városba költöző romák otthonává vált. Így alakult ki Nyíregyháza legnagyobb szegregátuma.

A Huszártelep fizikai szempontból is szegregált helyzetűnek tekinthető: vasútvonalak választják el a nagykörúttól és ezzel a várostól. A negatív képet árnyalja, hogy aszfaltozott úton elérhető, gyalogosan viszont egy rossz állapotú vasúti aluljárót kell a lakosoknak igénybe venniük. A Huszártelep a 23 és a 23G, valamint a H35 autóbusszjáratok érintik, de ezek menetrendje viszonylag ritka és rendszertelen.

A Huszártelep lakossága a KSH adatszolgáltatása alapján 849 fő – ennél a tényleges létszám magasabb lehet, sokan bejelentés nélkül élnek a telepen. A lakosságon belül a 0-14 évesek aránya (34,5%) jelentősen meghaladja a városi átlagot (15 %). A munkaképes korban lévőek (59,1%) és az idősek aránya (6,4 %) elmarad a városi átlagtól (15-59 év: 65%; 60-x: 20%).

²² Forrás: www.googlemaps.hu A Huszár lakótelep egyik utcája

A Huszártelepén a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 72,5% az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, ugyanez a mutató a Keleti lakótelepen 71,2%, melyek jelentősen meghaladják a városi átlagot (10,9%). Ez a mutató is jól bizonyítja, hogy az érintett városrészekben a lakosok foglalkoztathatósága nagyon korlátozott, ebből kifolyólag jövedelmi helyzetük és életminőségük kedvezőtlen. Ezt támasztja alá az ún. szegregációs mutató is: a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül városi szinten mindössze 7,4%, a Huszártelepén ez az adat 58,8 %, a Keleti lakótelepen pedig 46,5%.

23

A Keleti lakótelep az Örökösöld mellett helyezkedik el, az Orosi út jobb oldalán. Korábban itt húzódtott a város határa, mely az elmúlt időkben változó mértékben továbbmozgott, főként vállalkozásokkal, gazdasági funkciójú telephelyekkel, illetve lakóparkokkal körülvett „zárványtelep” alakult ki. A város terjeszkedésének köszönhetően ez a terület napjainkban már beágyazódott a város szövetbe, mindössze 1,5 km távolságra fekszik a városközponttól. Elsősorban az Orosi, illetve a Kállói útnak köszönhetően megközelíthetősége kedvező. A Keleti lakótelepet észak felől a 41-es számú főúton a 4 és a 4Y jelzésű, déli irányból a Kállói út felől a 2 és 2Y jelzésű buszokkal lehet elérni. A 41-es főút mentén kerékpárút került kialakításra, melyről biztonságos módon elérhető Nyíregyháza belvárosa. A Keleti lakótelep déli határán található a Nyíregyháza külső vasútállomás, melyről Vásárosnamény, illetve a városi vasútállomás irányába lehet eljutni.

A Keleti lakótelep lakossága 525 fő. Ebben a városrészben a 0-14 évesek aránya magasabb a huszártelepénél (39,4%), a 15-59 évesek (57%) és a 60 év felettiek aránya (3,6%) azonban elmarad a huszártelepénél értékektől.

A szegregátumokban élők jelentős része roma származású, pontos szám adatok azonban a jogszabályi megkötött ség miatt nem állnak rendelkezésre.

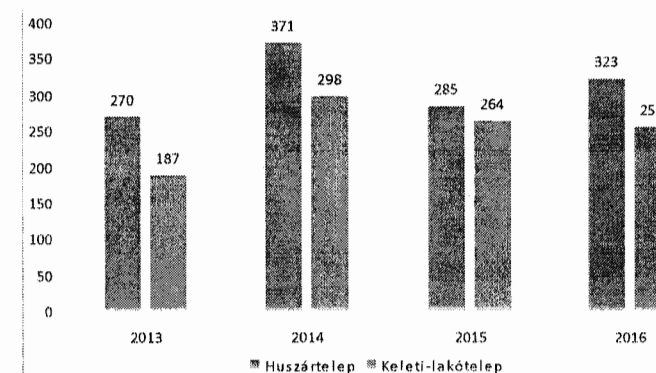
A szegregált és szegregálódó városrészekben nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik fejlődéshez elengedhetetlen anyagi feltételek a legtöbb családban nem állnak rendelkezésre. A szegregátumokban élő gyermekek többsége jelenleg halmozottan hátrányos helyzetű (a Huszártelepén 551 fő, a Keleti lakótelepen 66 fő). Mindezek miatt a kiskorúak esetében komoly lépéseket kell tenni az egészséges fizikai fejlődéshez szükséges alapvető feltételek (élelmiszer, fűtés, egészségügyi ellátás és gyógyszer) biztosítása érdekében. A telepszerű környezet és a rossz szociokulturális háttér a későbbiekben komoly lemaradást és szocializációs problémákat okozhat a gyerekek köznevelési rendszerbe való beilleszkedése során, alapvetően befolyásolhatja későbbi teljesítményüket, ezért elengedhetetlen a szociokulturális hátrányok leküzdésére irányuló korai fejlesztés és a jó minőségű, a gyerekek problémáit kompenzálni tudó óvodai és általános iskolai ellátás biztosítása.

Az aktuális önkormányzati nyilvántartás alapján a munkavállalási korú lakosok jelentős része közfoglalkoztatottként dolgozik, a Huszártelepén ez az arány megközelítőleg 60-65%, míg a Keleti lakótelepen akár a 80-85%-ot is elérheti, vagyis az elsődleges munkaerőpiacon dolgozók aránya nagyon alacsony.

000049
23 Forrás: www.kozlegmaps.hu A Keleti lakótelep Gerliczki M. utcája

14. ábra

A közfoglalkoztatottak számának alakulása (2013-2016)

Forrás: saját adat 2013-2016

A munkanélküliségi ráta 2011-ben Nyíregyházán 13,5% volt²⁴, ugyanez a mutató a Huszártelepén 49,8%, a Keleti lakótelepen 35,9%. Különösen aggasztó a tartós munkanélküliség, azaz a legalább 1 éve munka nélkül lévők magas aránya: a Keleti lakótelep értéke csaknem a duplája, míg a huszártelepén érték közel négyszerese a városi átlagnak. Az inaktív és eltartott népesség aránya szintén jelentősen, mintegy 20 százalékponttal meghaladja a városi átlagot (53,1%).

A Huszártelepén összesen 19 térfelügyelő kamera van kihelyezve az alábbi helyeken: Viola utca (5 db), Dália utca (2 db), Orgona utca (4db), sportpálya (1 db), Botyán u. (2 db), vasúti gyalogos aluljáró (2 db), Huszár tér (3 db). Az alapközművek (víz, csapadék- és szennyvízcsatorna, elektromos és gázvezetékek) többnyire kiépültek az érintett területen, a problémát az alacsony rákötési arány, valamint a lakóépületek és a gerincvezeték közötti szakaszok avulása jelenti. Ezek cseréjére, karbantartására rendszerint kevés forrás áll rendelkezésre.

15. táblázat

A szegregátumok lakáshelyzete, 2011

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	Huszártelep	Keleti lakótelep
Lakásállomány (db)	51 274	263	131
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	4,6	63,5	92,4
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	3,7	62,4	92
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	7,7	74,4	82,4
Egy lakásban élő személyek száma (fő)	2,3	3,2	4

Forrás: KSH, 2011

Egy 2010 márciusában készült gyors felmérés eredményei szerint rendkívül rosszak a lakások mutatói. Az átlagos lakásméret 46 m², miközben a megkérdezettek fele 42 m²-nél kisebb alapterületű lakásokban él. Ez

²⁴ Az aktuális adatok: városi szinten 2017 júniusában mindössze 4,03% volt a munkanélküliségi ráta. Ez egyfelől természetes gazdasági folyamatoknak, másfelől a közfoglalkoztatásnak tudható be, így valószínűsíthető, hogy a projekt által érintett területen is némileg kedvezőbbek már a munkanélküliségi mutatók.

azt jelenti, hogy a felmérés szerinti átlagos családnagyság mellett egy családtagra (függetlenül attól, hogy felnőttől vagy gyermektől beszélünk) éppen 10 m² jut, az összes helyiséget beleszámítva. A lakások zöme (72,9%) egyszobás – ebben az egyetlen szobában élnek mindennapjaikat a felnőttek, pihennek, tanulnak és játszanak a gyermekek. Elkülönülésre, intimításra, a zavartalan környezet kialakítására a telep lakóinak esélyük sincsen, és ez a jellemző visszasságokat okoz például a gyermekek tanulmányi eredményében vagy a szocializációjukban – olyan viselkedési jellegzetességekhez vezet, amelyek miatt a telep gyermekei „külsős” környezete nem a gyermekek körülményeit, hanem magukat a gyermekeket okolja.

A szegregátumok belső úthálózata azonban jellemzően rendkívül elavult, az utak többsége rossz minőségű aszfaltozott vagy földút. A Keleti lakótelepen a Tüzér utca aszfaltozott, jó állapotú. Az utcákon az esővíz elvezetés nagyrészt nincsen megoldva, ezért csapadékos időszakban az utcákon megáll a víz. Az átmenő forgalom közvetlenül a lakóterületek mellett halad el, ebből a szempontból az elmúlt időszak fejlesztései sokat javítottak a helyzeten (pl. elkerülő, tehermentesítő útszakasz építése a Huszártelenen). A parkolási lehetőségek korlátozottak a szűk mellékutcák és azok elavult állapota miatt, hivatalosan kialakított parkolóhely nincs a területen.

A járdák sok esetben teljesen vagy részben hiányoznak (pl. Bottyán János u., Huszár tér, Orgona utca), vagy ideiglenes járdalappal kialakított gyalogos létesítményként vannak kialakítva), emiatt az iskolába és munkába jutás körülményei nem megfelelők, buszből kialakítása és útépités is indokolt a területen. A TOP-6.1.5. program keretében a Bottyán János utcán ez évben járda és kerékpárút is épül.

A Huszártelenen élők életkörülményeinek javítása érdekében az Önkormányzat több területen, több alkalommal indított programokat (URBACT II, ÉAOP, Bizalom és Munka projekt, stb.) melyek egy-egy beruházást vagy akár hosszabb időn át fenntartott szolgáltatást jelentett. A komplex szociális városrehabilitációs projekttel nagyjából párhuzamosan Települési Programtanács alakult a nyíregyházi mélyszegénység megszüntetésére. A 2012. január 25-én megtartott alakuló ülésén a hat tag (Türr István Képző és Kutató Intézet, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft., Hajdúdorogi Egyházmegye Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskolája, és a HUMÁN-NET Alapítvány) lefektette annak a modellprogramnak az alapjait, amely a helyi foglalkoztatási, lakhatási problémákat és a társadalmi felzárkóztatást hivatott komplex módon orvosolni.²⁵

A harmadik szegregátum Polyákbor, mely Nyíregyháza hagyományos borkortanyás övezetének egyik külterületi tagja, a belterületől nyugat-délnyugati irányban fekszik a belterületi határtól mintegy 6,5 km-re, a 36. számú főút és az M3 autópálya között. Megközelíthetősége aszfaltozott úton biztosított, azonban belső úthálózata már kiépítetlen. A lakosok mobilitását segíti a H35 jelű menetrend szerint az autóbusszállomás és Felsősíma között közlekedő helyi buszjárat, optimális esetben az eljutási idő 20 perc (Alsóbadúr érintése esetén 40 perc). Tanítási idő alatt munkanapokon 10 buszjárat indul Nyíregyházára (ebből 7 ke rülövel, Felsősíma érintésével). Az iskolába, munkahelyre való eljutást 3 járat teszi lehetővé, de ezek esetében sem tekinthető az indulási idő optimálisnak (4:33, 5:43, 6:58). Ugyanígy a hazajutást biztosító járatok is ritkák (13:40, 14:55, 16:40, 18:45). Egyes buszjáratok csak a polyákbori elágazásig közlekednek, innen mintegy 2 km-t kell gyalogolni a lakosoknak. Az alsó tagozaton tanuló gyermekek még nem tudnak önállóan közlekedni, iskolába kísérésük esetenként vállalhatatlan terhet jelent szüleik számára (vagy nem tudnak visszajönni másik busszal, vagy késve érkeznek a munkavégzés helyszínére). A korai kelés és a késői hazaérkezés megterheli a gyermekeket, ami befolyásolja iskolai teljesítményüket is. Az utazás ráadásul anyagilag is megterhelő: az összvonalas bérlet 8280 Ft, a kedvezményes bérlet tanulók és nyugdíjasok számára 3350 Ft.

Polyákbor 153 fős lakosságának 31,4%-a gyermekkorú, 58,8%-a 15-59 év közötti, és mindössze 9,8%-a 60 évnél idősebb (a városi átlag: 15%-65%-20%). Ennek hátterében a magas gyermekvállalási hajlandóság,

²⁵ Közösen a kiértékelés Hátérnyos helyzetűek felzárkózását segítő komplex program Nyíregyházán Projekt-előkészítő tanulmány TOP-6.9.1-16 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok 2017. 07. 28. MEGAKOM Tanácsadó Iroda Kft.

ezáltal pedig a gyermekes családok nagy száma áll. A munkavállalási korú népesség 64,4%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, diplomás személy nem él a szegregátumban (városi átlag: 10,9%, illetve 26,6%).

A kedvezőtlen képzettségi szint alapvetően befolyásolja a lakosok munkavállalási lehetőségeit (a szegregációs mutató értéke 55,6%); 2011-ben csupán 21,1%-uk rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel (városi átlag: 59,8%). A munkanélküliségi ráta önmagában is aggasztó méreteket ölt (40,6%), de tovább árnyalja a képet, hogy minden 4. munkanélküli legalább 1 éve nem talál munkát. A népszámlálás óta a helyzet a közfoglalkoztatási rendszer átalakításának köszönhetően sokat változott, de a nyílt, elsődleges munkaerő-piacon továbbra is kevesen dolgoznak. Ez alapvetően befolyásolja a családok anyagi helyzetét: a háztartások 62,8%-a foglalkoztatott nélküli (egyetlen családtag sem foglalkoztatott), nagy az inaktívak és a segélyből élők száma. A közfoglalkoztatás sem változtatott azonban azon, hogy a foglalkoztatottak többsége alacsony presztízsű álláshelyeket tölt be (78,9% szemben a 28,4%-os városi értékkel). Néhányan helyben állattartással is foglalkoznak (egyéb gazdasági jellegű tevékenység nincs Polyákborban).

A Polyákborban található 39 magán tulajdonú lakás több mint fele alacsony komfortfokozatú (53,8% szemben a 4,6%-os települési átlaggal): nagy részükben a közüzemi szolgáltatások közül csak az elektromos áram biztosított – többnyire kártyás rendszerben. Vízet közkútról tudnak csak hordani, ami a családok, az idősek és az állattartók esetében különösen megterhelő. A lakások csaknem ¼-e egyszobás, ami különösen a gyermekes családok szempontjából hátrányos. Egy lakásra átlagosan 3,9 fő jut, míg a városban átlagosan 2,3 – ez jelzi a lakóingatlanok zsúfoltságát, amelyek többsége ráadásul rendkívül rossz fizikai állapotban van.

Polyákbor területén semmilyen köz- vagy egyéb szolgáltatás nem érhető el: semmilyen közintézmény, kereskedelmi vagy más szolgáltató nem működik a borkortanyán, sok esetben a bevásárlás is gondot okoz. A településrészt közvetlenül a Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Váci Mihály Tagintézményhez tartozza, amely Rozsreztőlöbven található. A két településrészt között azonban nincs közvetlen összeköttetés, így a gyermekek zömmel más köznevelési intézményekbe járnak (az alábbi listában már az érintett középfokú iskolák is szerepelnek):

- Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézmény,
 - Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Vécsey Károly Tagintézmény,
 - Nyíregyházi Göllesz Viktor Speciális Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény,
 - Telegdi Kata Szakiskola és Általános Iskola,
 - Westsik Vilmos Élelmiszer-ipari Szakközépiskola és Szakiskola,
 - NYSZC Bencs László Szakiskola,
 - NYSZC Inczedy György Középfokú Szakiskola és Kollégium.
- Polyákbor lakosainak a HUMÁN-NET Alapítvány és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja az alapvető szociális szolgáltatásokat (tanyagondnok, családgondnok, gyermekjóléti szolgáltatások stb.). Mivel azonban a településrészt lakossága igen alacsony, ezért nem is feltétlenül indokolt közszolgáltatások tartós kiterjesztése – sokkal inkább az eljutás biztosítására célszerű hangsúlyt fektetni. Polyákbor szegregált helyzetének mérséklésére – a szegregációt okozó folyamatok megállításával és a hátrányos helyzetű lakosok tartós felzárkózásával – pályázati program indult.

A TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 számú, Közösen Polyákborért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbor szegregátumában című projekt specifikus céljai:

1. A helyi közösség hatékonyabb együttműködése.
2. Tartós felzárkózás és integráció a folyamatos szociális támogatásnak köszönhetően.
3. A mélyszegénység újratermelődésének mérséklődése.
4. Az egészségi állapot javulása.
5. Szolgáltatások jobb elérhetősége és hozzáférhetősége.

A területen végzett szükségletfelmérés eredményeképpen, az önkormányzat - konkrét célok elérése érdekében és illeszkedve a felhívás előírásaihoz – a következő beavatkozásokkal alkotta meg a projekt szakmai programját: közösségfejlesztési programok, szomszédsági megbeszélések, közösségi események szervezése, ahol a közösség egészét vagy nagy részét érintő helyi problémák, helyi célok állnak a középpontban és kerülnek megbeszélésre. Ifjúsági csoportfoglalkozások biztosítása a szegregátumban élő fiatalok bevonásával, tekintve, hogy az iskolába járók többsége halmozottan hátrányos helyzetű, esetenként problémáik vannak a beilleszkedéssel, a tanulással. A családi napok közösségfejlesztési céllal és a projekttel kapcsolatos pozitív attitűdök kialakításának érdekében kerülnek megrendezésre.

Folyamatos szociális munka biztosított, amelynek keretében egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és nyomon követése valósul meg. A gyermekek felzárkózását segítő program a szülők részvételén alapuló Meséd program közvetlen hatást gyakorol a gyermekekre és hozzájárul a sikeres óvodai és iskolai előmenetelhez. A projekt keretében kirándulások, egészségügyi szemléletformáló előadássorozat és egészségügyi tanácsadás zajlik illetve tervezett.

A projekt fizikai megvalósítása 2016. október 1-jétől megkezdődött, a programelemek folyamatosan zajlanak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A város szociális szempontból leginkább veszélyeztetett, egyértelműen szegregált területei a Huszártelep és a Keleti lakótelep és Polyák bokor. A lakosság korosztályos megoszlására az idősök alacsony aránya jellemző, aminek hátterében a magas természetes szaporodás és a kedvezőtlen környezet-egészségügyi feltételek állnak. A népesség alacsony iskolai végzettsége és kedvezőtlen aktivitási mutatói azt jelzik, hogy mind fizikai, mind szociális beavatkozásokra fokozottan szükség van.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Ókistelekiszőlő sokáig a veszélyeztetett területek közé tartozott. A népszámlálási adatok és a szociális szolgáltatók, családsegítők információi alapján néhány utca (Kisdíófa, Százados, Folyóka, Szeder, Korong és Palánta utcák) található itt, amelyek városperemhez közelebbi részein elsősorban roma lakosság által lakott, magántulajdonú, „szocpulos” házak találhatóak. Azonban nem alakult ki egybefüggő, teleszerű környezet, jelenleg utcánként néhány leromlott állapotú ház található, amelyet hátrányos helyzetű családok laknak. Az utcák egy részében a közmű-infrastruktúra még hiányos: nincs vízvezeték-hálózat kiépítve a Rezeda utca egy rövid szakaszán, valamint hiányos az utcák egy részének pormentesítése. A szennyvíz-szatorna-hálózat hiányosságait a térségi szintű szennyvízprogram keretében felszámolják.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségi állapot az életminőség egyik legfontosabb dimenziója, jelentősen befolyásolja az egyén életminőségét. Az egészségügy fő feladata a gyógyítás, de rendkívül fontos a megelőzésben, az egészségfejlesztésben végzett szerepe is.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának általános célkitűzése a jó minőségű közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, az egészségügyi alapellátó-rendszer eredményességének és hatékonyságának, valamint a prevenció funkcionális és fokozása. A városvezetés a lakosság egészségi állapotának javítását tartja szem előtt. Ennek eléréséhez biztosítani kell az egészség feltételeit, az egészség védelmét, a betegségek megelőzését és a beteg emberek gyors és szakszerű gyógyítását. Ez pedig elképzelhetetlen egy hatékonyan működő egészségügyi ellátórendszer nélkül, amelynek szolgáltatásai jó minőségűek, tükrözik a kor technikai fejlettségi színvonalát, és amelynek szolgáltatásaihoz közel egyenlő eséllyel fér hozzá a város valamennyi lakója.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény konkrétan nevesíti az egészségügyi alapellátás körében elvégzendő feladatokat, így a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást, a fogorvosi alapellátást, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátást, a védőnői ellátást, és az iskola-egészségügyi ellátást.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működik az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság, melynek feladata a város egészségügyi alapellátásának biztosítása.

A nyíregyházi lakosság egészségi állapotára vonatkozóan adatok, információk egy helyi kutatásból származnak. A Nyíregyháza Életminősége nevet viselő kutatás több területet vizsgál 2008 óta. Az egyik dimenzió az egészségi állapot. Hüse Lajos tanulmányában²⁶ leírja, hogy az egészségi állapot jellemzésére többféle mutatószámot is alkalmazunk. Léteznek módszertanilag jól megalapozott, ún. keménymutatók, mint például az egyes életkorokban (kiemelten a születéskor, illetve a 65 éves korban) várható élettartam, a halálzási ráták meghatározott halállokként, az elkerülhető halálzások alakulása vagy a morbiditási adatok. 2018-ban önálló kutatás keretében 600 háztartás vizsgálata történik meg egy részletesebb kérdőív segítségével. Az eredmény a járási egészségterv kidolgozását alapozza meg.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az esélyegyenlőség napjainkban az egészségpolitika egyik első számú kérdésévé vált. A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiéniés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól. A prevenció mellett azt is biztosítani kell, hogy az érintett lakosság könnyen és gyorsan megkaphassa a szükséges egészségügyi ellátásokat. Fontos a horizontális esélyegyenlőség érvényesülése az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, hogy a betegek a szükségleteik által megkívánt szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel hozzáférjenek.

A Möt. rendelkezéseinek megfelelően az önkormányzat biztosítja a feladat és hatáskörébe tartozó közfeladatokat közül az egészségügyi alapellátást, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatásokhoz való hozzáférést a város és kistérség területén élők számára.

Az egészségügyi alapellátás biztosítja, hogy a beteg a lakóhelyén, illetve annak közelében választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül.

Nyíregyházán a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás 102 orvossal kötött feladat ellátási szerződéssel valósul meg, az orvosok vállalkozók, működési engedéllyel és finanszírozással (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő, továbbiakban: NEAK) közvetlenül ők maguk rendelkeznek. A városban jelenleg 45 felnőtt háziorvos, 27 gyermek háziorvos, 22 fogorvos és 9 iskola-fogászati praxis látja el az alap egészségügyi ellátást. Feladataik ellátását a Közgyűlés által, helyi rendeletben meghatározott körzetekben végzik. A háziorvosok munkáját a felnőtt körzetekben 51, a gyermekorvosi körzetekben pedig 27 körzeti ápolónő segíti. Az iskolaorvosi praxisok száma 30, melyek közül 26 iskolai körzetet gyermek háziorvosok látnak el.

A város területén működnek olyan háziorvosi szolgálatok, melyek területi ellátási kötelezettséget nem vállalnak, de ha egyéb feltételekkel rendelkeznek, működési engedély birtokában az egészségbiztosítóval kötött szerződés alapján a bejelentett, és az őt választó biztosítottak számára folyamatos háziorvosi ellátást nyújtanak. Nyíregyháza területén 5 területi ellátási kötelezettség nélküli orvos nyújt szolgáltatást.

²⁶ Hüse L.: A szubjektív egészségi állapot tényezői és azok változása Nyíregyházán és vonzáskörzetében Acta Medicinæ et Sociologica Vol.6.No.18-19.2015. 96-120 oldal. A fejezet írásához a tanulmány felhasználásra került.

A területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosi praxisok egy része önkormányzati tulajdonú ingatlanban, másik része a tevékenységet végző orvos/vállalkozás tulajdonában levő ingatlanban (rendelőben) végzi, illetve néhány esetben bérelt ingatlanban.

16. táblázat

Háziorvosi praxisok és tulajdonjogaik 2016

	önkormányzati tulajdonú	orvos tulajdonában levő/orvos által bérelt	bérelt rendelő
felöltt házi orvos	10	30	4
házi gyermekorvos	11	16	-
fogorvos	10	20	1
Összesen	31	66	5

Forrás: helyi adatgyűjtés, 2016

A kötelező feladatokhoz tartozó ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik. Nem kötelező feladatként biztosítja az önkormányzat a fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek orvosi ellátását és az otthoni szakápolás és hospice ellátást, a nappali ügyeletet az intézményen keresztül.

Az egészségügyi alapellátási formák valamennyi típusa biztosított a megyei jogú város területén. A hozzáférés a körzeti rendelőben történik. Az Országos Alapellátási Intézet (OALI) ajánlása szerint²⁷ a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás két olyan sajátossággal rendelkezik, amely megkülönbözteti minden más egészségügyi szolgáltatástól, nevezetesen az a személyes jelleg, amelynek keretében a háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt a betegnek, illetve az, hogy kizárólag a háziorvosi ellátás jellemzője az egészségügyi intézményen kívüli, azaz a beteg otthonában nyújtott ellátás. Annak érdekében, hogy a háziorvosi ellátás speciális jellemzői megfelelően érvényesülhessenek, a háziorvosi körzetet célszerű úgy kialakítani, hogy a háziorvosi rendelő a körzet legtávolabb eső pontjától is – tömegközlekedéssel vagy gyalogosan – 15 percen belül megközelíthető legyen. A település szerkezet adottságai miatt Nyíregyházán ez nem teljesen kivitelezhető, tekintettel a nagyszámú tanyai településrészekre. Az OALI álláspontja szerint amennyiben a település adottságai (pl. csatolt községek, tanyás település) ezt nem teszik lehetővé, javasolják megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a település(rész) távolabbi pontján egy másik rendelőhelyiség kialakítható-e, illetve az önkormányzat szervezésében (pl. tanyagondnok segítségével) a távolabb élő lakosok rendelőbe történő szervezett szállítása megoldható-e. Nyíregyházán az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében a Human-Net Alapítvány tanyagondnoki szolgálatot működtet, valamint a Joób Olivér Szeretetintézmény keretében is működik egy szolgálat (Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház fenntartásában). A tanyagondnoki szolgáltatás feladatai közé tartozik a háziorvosi rendelőre illetve egyéb egészségügyi intézménybe történő eljutás segítése, valamint a gyógyszerkiváltás.

Az egészségügyi alapellátást biztosító intézmények infrastrukturális feltételeinek javítása, korszerűsítés e folyamatok feladatát jelent az önkormányzat és a szolgáltatók számára. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pályázati forrás és saját erő biztosításával törekszik a minél korszerűbb infrastrukturális háttér megteremtésére, az akadálymentesített környezet biztosítására.

Az alapellátáshoz kapcsolódó központi ügyeleti ellátás Nyíregyháza Megyei Jogú Város, a nyíregyházi kistérség (Kálmanháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura) tagönkormányzatainak, valamint Apagy és Nyírtét Község közigazgatási területén biztosított. Az intézmény keretei között közel 145 ezer ember ügyeleti ellátása valósul meg.

²⁷ ÁEEK szempontrendszere a háziorvosi, fogorvosi körzetek kialakításához
<http://www.oali.hu/praxiskezeslo-nyilvtartas/147-az-orszagos-alapellatasi-intezet-szempontrendszere-a-haziorvosi-fogorvosi-kerzetek-kialakitasahoz...>

A felnőtt orvosi ügyelet ellátásának, időben folyamatossá történő kiterjesztése valósult meg 2014. március 1-től azzal, hogy Sényő 2014. január 1-jével más központi ügyelethez csatlakozott. A nappali ügyelet körébe elsősorban azok az esetek tartoznak, amelyek vizsgálatát vagy ellátását a bejelentés során szerzett információk alapján valószínűleg 1 órán belül el kell kezdeni, de nem a mentőszolgálat kompetenciájába tartozik.

A nem kötelezően nyújtott szolgáltatások közül kiemelendő az otthoni szakápolás és hospice ellátás. Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében 2014. április 1-től működik a két szolgáltatás. Az otthoni szakápolás a beteg otthonában, vagy tartózkodási helyén, a kezelőorvos rendelésére szakképzett ápoló által végzett tevékenység, amely a kórházi kezelés kiváltására vagy lerövidítésére szolgál. A hospice gondozás célja a betegek életminőségének javítása (testi és lelki szenvedéseik enyhítése, fizikai és szellemi aktivitásuk támogatása), valamint a hozzátartozók segítése a betegség és a gyász terheinek viselésében. Ingyenes segítséget nyújt a betegeknek és családtagjaiknak, függetlenül származásuktól, világnézetüktől és anyagi helyzetüktől.

A járó- és fekvőbeteg szakellátás

A kistérség településeinek járó – és fekvőbeteg-ellátását a nyíregyházi megyei szintű kórház látja el. A Jósza András Oktatókórházban 29 osztályon, belgyógyászati, sebészeti és diagnosztikai szakmacsoport keretein belül folyik a gyógyító munka. Az intézmény alaptervekenyisége a felnőtt- és gyermek, aktiv- és krónikus, járó- és fekvőbeteg-szakellátás, a rehabilitáció, fejlesztő, oktató tevékenység, utókezelés, gondozás, a közép- és felsőfokú oktatás, az orvos- szakorvosképzés.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészség nem a betegség hiányát jelenti, hanem a testi és lelki jólétet. A szűrővizsgálatok abban segítenek, hogy betegséget időben felfedezzék, majd következik a megfelelő gondozás, kezelés, gyógyítás.

Nyíregyházán a prevenció akciók fontos elemei azok a lakossági szűrések, amelyek a városi rendezvényekhez, programokhoz kapcsolódnak. Szinte hagyományosan megrendezésre kerül a SZÍV Világnapja, az Anyatejes Táplálás Világnapja, Egészségnap a Kossuth téren, de említhető az Idősek Világnapja vagy egyéb nagy rendezvények. Ezenkívül a különböző pályázati programok elemi közé tartoznak az egészségügyi szűrések, tanácsadások. A TOP-6.9.1. projekt keretében a Polyákborkorban élő lakosság számára rendszeres orvosi tanácsadás, előadás valósul meg, amelyek indítását a 2018-ban induló pályázatok keretében is tervezzük.

Az egészségügyi alapellátás, a járóbeteg szakellátás és az egészségfejlesztési programokat megvalósító szervezetek közötti összekötő kapocsként működnek az egészségfejlesztési irodák. Nyíregyházán 2018. március 1-től kezdte meg működését a Nyíregyházi Járási Egészségfejlesztési Iroda, amelynek intézményi háttérét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház biztosítja, működését finanszírozza.

Az Egészségfejlesztési Irodák – közvetlen kapcsolatot kialakítva az egészségfejlesztési programok célcsoportjaival – oly módon javítják az egészségügyi ellátórendszer prevenció tevékenységét, hogy a háziorvosi szolgáltatóktól, a járóbeteg szakrendelésről vagy fekvőbeteg szakellátást követően az egészségfejlesztési irodákba irányított életmódváltásra szorulókat, vagy saját elhatározásukból életmódváltást kezdeményezőket kockázatbecslés alapján életmódváltó programokba vonják be és követik a programokban való részvételüket. Az Egészségfejlesztési Iroda átfogó célja, hogy egy olyan egészségfejlesztési és egészség-megőrzési „központ” működjön, mely centruma lesz az országos, valamint a helyi népegészségügyi- és egészséges életmódra nevelő programok megvalósításának, prevenciót segítő akciók lebonyolításának. Lehetőséget teremthet, és színteret biztosíthat a területen működő egészségügyi

és szociális szolgáltatók és civil szervezetek kezdeményezéseinek, együttműködésének, kapcsolatok kialakításának.

Az Egészségfejlesztési Iroda tevékenységi körei:

- életmódváltó programok és közösségi szintű egészségnevelési és egészségfejlesztési programok megvalósítása különböző szintereken (települési, munkahelyi és iskolai szintereken),
- egyéb szervezetek (önkormányzatok, civil szervezetek, iskolák,) által tartott rendezvényeken történő részvétel,
- helyi hálózati aktivitás; az egészségfejlesztéssel érintett szervezetek, döntéshozók partnerhálózatba szervezése és a partnerhálózat működtetése,
- a mentális egészségfejlesztés keretében végezhető egyéni és populációs szintű preventív feladatok megvalósítása.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat intézmény alapításával és fenntartásával vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik. Tekintettel arra, hogy az óvodáinkban a megfelelő szakemberek nem állnak maradéktalanul rendelkezésre, ezért az Önkormányzat kötelezettsége teljesítése érdekében a Nyíregyházi Tankerületi Központtal feladat-ellátási megállapodást kötött.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Eütv. 50. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. A Gyvt.41. § (1) bekezdésében külön szerepel, hogy a gyermekek napközbeni ellátásaként többek között a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni.

A gyermek egészségügyi állapotának megfelelő étkezés megszervezése –amennyiben szülője igényli –az óvoda, iskola feladata, a közétkeztetés biztosítására pedig az önkormányzat kötelezett. A megfelelő megoldást –pl. a gyermek számára a speciális étkezést nyújtó közétkeztetési cégtől a teljes körű (napi háromszori) étkezés megrendelésével –a köznevelési intézmény bevonásával, az önkormányzatnak kell megtalálnia. A speciális igényű gyermekek étkeztetésének megoldása nem múlhat az intézmények jóindulatán, a feladat ellátása ugyanis nem fakultatív (Egyenlő Bánásmód Hatóság állásfoglalása). A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet kötelezővé teszi diétás étrend biztosítását azoknak a gyerekeknek, akiknek szakorvos által igazoltan speciális diétát kell tartania, tehát minden ételallergiásnak, intoleranciásnak, cukorbetegnek, vagy lisztérzékenynek, esetleg halmozott problémával rendelkezőknek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A közelmúltban számos olyan sportcélú fejlesztés és program valósult meg Nyíregyházán, mely kortól és nemtől függetlenül rendszeres sportolásra ösztönzi a lakosságot. A folyamatosan bővülő kerékpárút-hálózat mellett nemzetközi versenyekre alkalmas szabadtéri extrém-park, kosárlabda pályák, strandröplabda pálya, kondiparkok biztosítanak ingyenes sportolási lehetőséget. Megújult környezetben várja a futás, a kerékpározás és a nordic-walking szerelmeseit az Erdei-torna pálya, mely erdei séták kiváló színtere is egyben. Nyitott létesítmény a Continentál Aréna és a Városi Stadion, melyek a versenysport mellett a szabadidős rendezvények fő otthonai. A város 2013-ban indította el saját szabadidős programját, a Mozdulj, Nyíregyháza! programsorozatot, mely szervezett körülmények között a hét minden napjára ingyenes sportolási lehetőségeket kínál a város lakói számára. A Sportcentrum által szervezett ingyenes szabadidős sportrendezvények az év minden hónapjában tömegeket mozgatnak meg: Nyuszi-futás, a Mikulás-futás, a Szépkorúak Sportja, valamint a téli-és nyári sportesemények (főtéri streetball, strandfoci,

strandröpi és strandkézi bajnokság). Országos szinten is kiemelkedő létszámmal zajlik a kispályás labdarúgó bajnokság és a városi tekebajnokság. A városban számos olyan sportszervezet működik, amely szabadidős sporttevékenységet kínál tagjaik és egyben a városlakók számára is. Működésüket és rendezvényeiket a város pályázati úton kiemelten támogatja.²⁸

3.7 közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

„A közösségfejlesztés, közösségi munka célja nem a fizikai, infrastrukturális fejlesztés – bár ilyen hozadéka is lehetnek a jó közösségi folyamatnak –, hanem az emberi erőforrás fejlesztése. Emberi erőforrás alatt értjük magat az *embert* – képességeit, tudását, szellemi és fizikai állapotát, társadalmi kapcsolatait révén kialakult tulajdonságait és mikro-környezeti kapcsolatait. Ez utóbbihoz tartoznak a társadalom intézményes viszonyai, a társadalmi kooperációt és konfliktusfeloldást biztosító, azt szervező társadalmi szervezetek, intézmények, alakzatok és mozgalmak.

Az emberi erőforrás fogalmához tartoznak emellett az ember alapvető társadalmi viszonyait meghatározó normák, értékek, tudásstruktúrák, információk és motivációk, valamint a társadalom makroszintjének intézményei, amennyiben ezek működésükkel az ember társadalmi lehetőségeit bővítik, s a jövőre vonatkozó döntések terét tágitják.²⁹

A közösségfejlesztés a civil társadalom és a lokális közösség fejlesztésében és együttműködésében kell megvalósuljon. Az önszorgó kezdeményezések jelentősége a helyi problémákra válaszoló beavatkozás, a helyi szolgáltatók kialakítása, az elérhető szolgáltatások aktualizálása. Ezek megvalósítása terén lényeges a szükségletek feltárása, a hiányzó közösségi akcióterületek életre hívása.

A társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem céljából jött létre a **Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése TOP-7.1.1-16-2016-00067-M1/KP projekt**, melynek keretében előkészítő tanulmány készült. A projektben megvalósítandó célokat Nyíregyháza önkormányzata, önkormányzati intézmények, helyi civil szervezetek, egyesületek együttműködésével tervezni megvalósítani.

A felhívás legfőbb célja a lakosság számára vonzó, ugyanakkor környezetileg fenntartható közösségi, a szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló létesítmények kialakítása, megújítása. Az intézkedés elsősorban olyan infrastruktúra-fejlesztéseket támogat, amelyek javítják a települések általános környezeti állapotát,

²⁸ Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2015-2020. közötti sportkonceptiója

²⁹ Dr. Gyecikzy Tamás (1994): Emberi erőforrások és modernizációs stratégiák. Szociológiai adalékok az emberi erőforrás-fejlesztések és az emberitöke-beruházások társadalomtörténetéhez. Budapest: T-Twins Kiadó.

segítik a település fenntartható fejlődési pályára állítását, a beruházások során olyan technológiák, módszerek kerülnek alkalmazásra, amelyek környezet- és természetvédő módon biztosítják a megépített infrastruktúra és a település működését, elősegítik a fenntartható fejlődést.

A multifunkcionális közösségi terek fejlesztésével cél a helyi közösségek számára az igényeiknek megfelelő komplex infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, olyan közösségi, kulturális és rekreációs létesítmények kiépítése, amelyek magas színvonalon elégítik ki elsősorban a helyi lakosság igényeit. A cél elérését szolgáló tevékenységek magukban foglalják a létesítmények funkcióinak bővítését, külső és belső tereinek fejlesztését.

A fejlesztések során elsődlegesen tekintettel kellett lenni családbarát megoldásokra, azaz arra, hogy a beavatkozások területe alkalmas legyen a családok és a fiatalok számára szabadidejük hasznos eltöltéséhez. Az aktív, helyi szintű együttműködés megvalósítása Nyíregyházán nem újszerű, a városban számos előzménye van a társadalmi-közösségi összetartás erősítésének, amely során a helyi civil szervezetek, vállalkozások, intézmények és az önkormányzat szoros összefogásban valósítják meg céljaikat.

A konkrét, program szintű együttműködések mellett az önkormányzat rendszeresen egyeztet a helyi civil szervezetekkel és vállalkozásokkal annak érdekében, hogy felmérje igényeiket, szükségleteiket és fejlesztési elképzeléseiket, felhasználva azokat a városfejlesztési irányainak kialakítása során.

A Nyíregyházi Helyi Közösség (Helyi Akciócsoport – HACS) 2016.06.01-jén azzal a céllal alakult meg, hogy átfogó városi fejlesztéseket valósítson meg a helyi közösségek városi közéletbe történő aktív bevonása, a helyi társadalom megújítása és a közösségi alapú gazdaság fejlesztése érdekében.

A Nyíregyházi Helyi Közösség széleskörű partnerség keretében dolgozza és fogadta el a megfogalmazódott célokhoz kapcsolódó fejlesztések alapjaként szolgáló Nyíregyháza Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiáját (HKFS). A HKFS azonosítja a fő fejlesztési szükségleteket, kijelöli a fejlesztési célokat és a célok eléréséhez szükséges beavatkozásokat.

A kulcsprojektek, mint kiemelt, alternatíva nélküli fejlesztések kerültek meghatározásra. A kulcsprojekt célja egyes önkormányzati tulajdonban lévő többfunkciós közösségi létesítmények felújítása. Az épületek felújítása keretében a közösségi terek infrastrukturális hiányosságainak megszüntetése, az intézmények külső és belső tereinek funkcióbővítő fejlesztése. A fejlesztés keretében olyan többfunkciós közösségi terek megújítását szükséges támogatni, amelyek a fejlesztés után alkalmassá válnak helyi igényeken alapuló közösségi és kulturális programok lebonyolítására, a városi lakosság értékteremtő, aktív közösségi életének biztosítására, városrészi rendezvények megvalósítására.

A cél hátterében az áll, hogy bár a városi közösségi és kulturális élet területén Nyíregyháza lakosságát számos színvonalas közösségi és kulturális helyszín és program szolgálja, ugyanakkor több olyan városrész is található, ahol a közösségi és kulturális élet központi intézményei, helyszínei a hiányzó, nem megfelelő színvonalú infrastrukturális feltételek miatt nem tudják megfelelően kiszolgálni a helyi, városrészi lakosság igényeit.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a helyi nemzetiségi önkormányzatok közötti együttműködési megállapodások megkötéséről szóló 126/2012. (V.31.) számú határozat alapján a 28161/7 helyrajzi számú, a NYÍRNVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Kft. kizárólagos tulajdonában álló, Nyíregyháza, Tüzér u. 2-4. I/104. szám alatti irodahelyiséget biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére. Eze a felül a helyi önkormányzat a közüzemi díjakat (villany, víz, csatorna, fűtés), valamint a postai, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatokat ellátja, és ezek költségeit finanszírozza, biztosítja továbbá a működéshez szükséges tárgyi feltételeket.

A megállapodás alapján a helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat feladatainak ellátásához évente költségvetési támogatást nyújt. Több projektben partner szervezetként vesz részt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Ezek közül kiemelendő a Keleti lakótelepen és a Huszár lakótelepen megvalósuló hazai és nemzetközi programok.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élő és roma lakosság képzettségi szintje rendkívül alacsony. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya magas a nyilvántartott álláskeresőik között.	- Alapkompetenciák, készségek fejlesztése, a jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása, - a közép- felsőfokú oktatásban való részvételük elősegítése, - a tanulás fizikai, pénzügyi feltételeinek és a támogató családi háttér biztosítása.
Magas a tartós, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma.	- Az aktív korú roma lakosság munkaerő-piaci esélyeinek növelése, - munkahelyek, munkalehetőségek teremtése a közfoglalkoztatásban és a piaci szektorban, - a foglalkoztathatóság javítása, - munkaerő-piacra való visszavezetésük, - közmunkaprogramokban való részvételük elősegítése.
A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek minősége és kihasználtsága nem megfelelő.	- Közszolgáltatásokat biztosító intézmény, közösségi terek infrastrukturális feltételeinek megteremtése, - az ifjúsági és szabadidős programok szervezése (az akcióterület nagyarányú fiatalágának jelenthet megfelelő kulturális és közösségi szórakozást).
A Huszár telepen az infrastrukturális ellátottság ellentmondásos (kiépített a gáz-, villany- és szennyvízcsatorna-hálózat, de a lakossági rákötések aránya már nem ennyire kedvező, a közüzemi tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltetik a szolgáltatásokat).	- A terület társadalmi-gazdasági leszakadásának megállítására a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javításával, infrastrukturális fejlesztésével, - közüzemi tartozások csökkentése, ezáltal infrastrukturális lehetőségek kihasználásának növelése.
Jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya.	- A hátránykompenzáló köznevelési programok kialakítása és végrehajtása óvodától a felnőttképzésig, az érintett közösség belső erőforrásainak átfogó fejlesztése, - a szegénység újratermelődését csökkentő tényezők fejlesztése, - korai fejlesztés, tanoda típusú programok megvalósítása.
Lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett.	- A lakosság fokozatos integrálása a város egyéb területeire, telepről való elköltözés segítése, támogatása.
A telepszerű utcákban a lakásállomány	- A lakásminőség, lakáskörülmények javítása.

jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek.	
A közbiztonsági helyzet nem megfelelő.	- A bűnözés és önkárosító magatartás formák visszaszorítása, - polgárőrség működtetése a területen, - térfigyelő kamerák számának növelése.
Rossz a mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota.	- A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, egészségügyi programok megvalósítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„A gyermekek helyzetével, az ő jólétével kapcsolatos foglalkozás azért is alapvető, mert egy ország állapota valójában azon mérhető le, mennyire vannak jól a gyermekek.” (UNICEF)

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekkor egyszeri és megismételhetetlen. Minden, ami a gyerekkorban történik, a gyermek egész életére hatással lesz, ezért kell valamennyi döntésnél figyelembe venni annak esetleges hatását a gyermekekre, fiatalokra, fiatal felnőttekre és családjaikra. A gyermekek jólétének minden körülmények között elsőbbséget kell élveznie. A fenntartható jövő alapja a gyerekek egészsége, védelme és oktatása.

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi fejlődése azon múlik, hogy a társadalomban a gyermekek felnőttként milyen életet fognak élni, mennyire lesznek egészségesek, milyen képzettséggel rendelkeznek, mennyire tudnak hasznos, aktív tagjai lenni a társadalomnak. A születések csökkenő száma, a növekvő előregedés jelzi, hogy a gyermek részére a lehetőségeket a jövőben maximálisan kell biztosítani, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni.

A Gyvt. 5. § a) pontja értelmében gyermek: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú. A kiskorú a házassággal nagykorúvá válik. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján, ha a házasságot a bíróság a cselekvőképesség hiánya vagy a kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt érvénytelennek nyilvánítja, a házassággal szerzett nagykorúság megszűnik.

Nyíregyháza lakónépessége 2017. január 1-jén 117 689 fő. A gyermekkorúak – 18 év alattiak – száma 23 210 fő. A nevelés-oktatás rendszerében érintett gyermekek közül az óvodáskorúak száma 4 732 fő, a tankötelesekorú gyermekek száma 12 386 fő.

000055

Gyermekek száma (0-14 év között) 2014-2016 között Nyíregyházán

Életkor	2014		2015		2016	
	Fő					
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
0 -14 éves	8856 fő	8355 fő	9193 fő	8590 fő	9247 fő	8555 fő
Lakosság összesen:	56 187 fő	63 448 fő	56 422 fő	63 547 fő	56 397 fő	63 540 fő
Gyermekek aránya az összlakossághoz viszonyítottn	15,76 %	13,16 %	16,29 %	13,51 %	16,39 %	13,46 %

Forrás: KSH, TEIR

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A jogszabály megfogalmazása alapján a **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A Gyvt. 7. § (1) bekezdése alapján a gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségét folyamatosan figyeli és megteszi a szükséges intézkedéseket a gyermekjóléti szolgálat. A **gyermekjóléti szolgáltatás**, mint alapellátás a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ adatai szerint a gyermekek veszélyeztetettségének hátterében leginkább a megélhetési, lakhatással összefüggő problémák, a szülők vagy a család életvitele illetve a gyermeknevelési problémák állnak.

Gyermekek veszélyeztetettségének okai (halmozott adat)

Megnevezés	Kezelt problémák száma		
	2015	2016	2017
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő, stb.)	726	278	250
Gyermeknevelési	553	252	178
Gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézség	324	166	109
Magatartászavar, teljesítményzavar	348	210	182
Családi konfliktus	441	258	207
Szülők vagy a család életvitele	491	225	277
Szülői elhanyagolás	368	315	286
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	116	69	58
Fogyatékoság, retardáció	62	51	29
Szenvedélybetegségek	83	51	24
Összesen	3515	1875	1600 ³⁰

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Szakmai Beszámoló 2015-2018.

³⁰ Az ábrában észlelhető nagymértékű, 2015-ben rögzített adatokhoz viszonyított eltérés oka, hogy 2015. évben a KSH táblázatban még számolni kellett minden családot, míg a 2016-2017. évi adatok pedig már csak gyermekekre vonatkoznak.

A család- és gyermekjóléti központ feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése. Az észlelő-jelzőrendszer tagjai a védőnői hálózat, gyermekorvosok, rendőrség, ügyészség, oktatási-nevelési intézmények, civil szervezetek, pártfogói felügyelet stb. A jelzőrendszer tagjai évente megrendezett konferencián szakolnak be és foglalják össze tevékenységük eredményeit, de az év minden napját együttlémmel zárják.

2017-ben 320 fő nyíregyházi gyermeket vett védelembe a Gyámhatóság. Az esetek túlnyomó többségében magatartási okokból, iskolában zajló deviáns viselkedés miatt (amelynek hátterében sok esetben sorozatos iskolai kudarcok, súlyos krízisekkel, konfliktusokkal terhelt családi körülmények állnak), anyagi okok és iskolakerülés miatt veszik védelembe a gyermekeket. (lásd részletesebben 28. táblázat)

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A Gyvt. rendelkezései alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege (a támogatásra az a gyermek jogosult, akinek családjában 2017. évtől az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 135 %-át, egyedül álló szülő, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek, nagykorúvá vált gyermek esetében az öregségi nyugdíjminimum 145%-át nem haladja meg) és a vagyoni helyzet függvényében, továbbá a jogszabályokban meghatározott egyéb jogosultsági feltételek teljesülése esetén állapítható meg.

19. táblázat

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, 2013-2017

Év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (gyermek szám)	hátrányos helyzetű gyermekek száma	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2013	5 195	3673	564
2014	4 263	534	765
2015	3 684	593	768
2016	3 074	733	800
2017	2 417	672	568

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2013-2017

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- természetbeni juttatásra egy évben kétszer
 - azok gyermekek, fiatal felnőttek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel alapösszegű (6.000.-Ft) természetbeni támogatásban,
 - azok gyermekek, fiatal felnőttek, akinek a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel emelt összegű (6.500.-Ft) természetbeni támogatásban részesülnek fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

950000

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Ör.) szabályozza a gyermekek jogán járó helyi juttatásokat, széles körben állapít meg olyan támogatásokat, amelyeknek a célja, hogy megelőzze és csökkentse a gyermekek anyagi típusú veszélyeztetettségét. 2015-től a szociális rászorultságtól függően egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletében szabályozott települési támogatásokkal (lásd 11. táblázat) segíti az anyagi nehézségekkel küzdő családokat, a létfenntartási problémákkal rendelkező várandós anyák helyzetének javítását, és amely a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz is támogatást nyújt.

Nyíregyháza városban, helyi szinten 2014. évtől bevezetésre került a tanszercsomag juttatás. A helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat természetbeni formában tanszertámogatást nyújt minden év szeptemberben a nyíregyházi székelyhelyi általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakóhelyű rendelkező alsó tagozatos általános iskolai tanulók (1-4 évfolyam) részére. 2017. szeptember 1-jén, az első tanítási napon 4708 gyermek kapott tanszer csomagot, összesen 8 999 220.- Ft (1.500 Ft/csomag) értékben.

Helyi rendeletben került szabályozásra a helyi autóbusz közlekedési támogatás, mely alapján a nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézetben tanuló jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. 2018. március 01. napjától a jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 50 %-át, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 80%-át, a lejárt bérletjegy átadása ellenében a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala házipénztárából a szülő, vagy más törvényes képviselő nyilatkozatában meghatározott személy kezeihez kell kifizetni.

2015-ben a rendkívüli települési támogatás keretében bevezetésre került a kelengyetámogatás. 2018. március 1-től annak állapítható meg a támogatás, aki legalább 3 éve Nyíregyházán él gyermeke születésekor, nem részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, illetve a családban egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át. A támogatás mértéke gyermekenként 15.000.-Ft.

Önkormányzatunk a kezdetek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Éves szinten átlagosan 180-200 hallgatót támogat az önkormányzat havi 4.000-5.000 Ft-os támogatással, amelyet a Minisztérium egészít ki. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat azonban a 2013. és 2017. év között eltelt pályázati fordulókat egyikében sem nyújtott megyei kiegészítő támogatást a települések által támogatott pályázóknak.

22. táblázat

Bursa Hungarica ösztöndíjat igénybe vevők létszáma 2013-2017 között

Megnevezés	2013	2014	2015	2016	2017
Beérkezett pályázat	279 Fő	276 Fő	262 Fő	239 Fő	168 Fő
Elfogadott pályázat	239 Fő	246 Fő	216 Fő	193 Fő	141 Fő
Elutasított pályázat	40 Fő	30 Fő	46 Fő	46 Fő	27 Fő
Felhasznált összeg	6 959 500.-Ft	6 931 500.-Ft	7 006 500.-Ft	7 154 500.-Ft	6 802 500.-Ft

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, saját szerkesztés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város **Rászoruló Hallgatókért Közalapítványa** évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat folytató rászoruló hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma 2017-ben két alkalommal tett közzé felhívást támogatás elnyerésére. Azon hallgatók pályázhattak a támogatásra, akik legalább 5 éve állandó nyíregyházi lakóhellyel, első diploma megszerzésére irányuló felsőoktatási hallgatói jogviszonnyal, jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek és családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj kétszeresét (2018-tól a nyugdíjminimum két és félszeresét, azaz 71.250 Ft-ot). A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 25.000-60.000 Ft összegű támogatást állapított meg 58 fő részére, összesen 2.470.000 Ft összegben.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rászoruló családok esetében kiemelkedően fontos az intézményi étkeztetés. Az ingyenes hozzáférés az utóbbi években folyamatosan bővült, minden évben egy évfolyammal többet fogadott be a rendszer.

A Gyvt. alapján az intézményi **gyermekétkeztetést ingyenesen** kell biztosítani

a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették;

az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;
- azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- utógondozói ellátásban részesül.

23. táblázat

Megnevezés	100 %-os támogatás						50 %-os támogatás			Összesen
	Rgyvt-ben részesül	3 vagy több gyerekes	Tartósan beteg vagy fogyatékos	1 főre jutó jövedelem	Nevelésbe vették	utógon dozott	rgyvt-ben részesül	3 vagy több gyerekes	Tartósan beteg vagy fogyatékos	
Bölcsőde	39	66	14	320	1	-	-	-	-	440
Óvoda	300	476	189	1799	21	-	-	-	-	2785
Általános Iskola	1157	-	-	-	78	-	-	830	221	2286
Gimnázium	-	-	-	-	1	-	11	91	18	121
Szakközépiskola	-	-	-	-	10	1	48	47	11	117
Szakiskola	-	-	-	-	13	2	12	4	28	59
Kollégium	74	-	-	-	39	15	312	161	91	692

Összesen:	1570	542	203	2119	163	18	383	1133	369	6500
-----------	------	-----	-----	------	-----	----	-----	------	-----	------

Forrás: saját adat 2017.

Az adatok azt mutatják, hogy 6500 gyermek vesz igénybe kedvezményt a Nyíregyházi intézmények valamelyikében. A bölcsődékben és az óvodákban az elmúlt évekhez képest növekedett az ingyenesen étkezők száma, elsősorban az egy főre jutó jövedelem alapján igénybe vehető támogatás következtében.

Szűnidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21. § (1) bekezdés g) pontja alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nkt. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és a 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt.

2016. január 1-től az önkormányzat a szűnidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést

- a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A nyári szünetben legalább 43 munkanapon, a tavaszi, őszi és téli szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon köteles megszervezni a települési önkormányzat.

A 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A §-a alapján a települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szűnidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzata a korábbi gyakorlatnak megfelelően a rászorulóknak részére több osztóponton biztosította az előre kicsomagolt étel elvitelét, a külterületeken élők részére pedig mindez kiszállítással történt.

24. táblázat

Szűnidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma (2016-2017)

Időszak	Résztevő gyermekek száma	
	2016. évben	2017. évben
Tavaszi szünet	535	475
Nyári Szünet	1 177	925
Őszi Szünet	624	809
Téli szünet	560	440

Forrás: saját adat

Ingyenes tankönyvellátás

Az Nkt. 46. § (5) bekezdése alapján az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A korábbi fejezetekben bemutatásra kerültek Nyíregyháza területén levő szegregátumok (elhelyezkedésük, az ott élők életkörülményei, jellemzői).

A Huszártelep lakossága a KSH adatszolgáltatása alapján 849 fő – ennél a tényleges létszám magasabb lehet, sokan bejelentés nélkül élnek a telepen. A lakosságon belül a 0-14 évesek aránya (34,5%) jelentősen meghaladta a városi átlagot (15 %).-A Keleti lakótelep lakossága 525 fő. Ebben a városrészben a 0-14 évesek aránya magasabb a huszártelepénél (39,4%). Polyákborok területén 153 fő él. A legfeljebb 14 éves korúak aránya Polyákborok területén a legalacsonyabb a szegregátumok között (31,4%), de ez is több mint 16 százalékponttal haladja meg a nyíregyházi átlagot (15%). A szegregátumokban élők döntő többsége a segélyekből, valamint a közfoglalkoztatásból származó jövedelmét alkalmi munkával egészíti ki, de sok család él külföldről behozott használt tárgyak eladásából. A városrészben élők számára rendszeres természetbeni támogatásokat (élelmiszer, ruhaneműk) nyújtanak a különböző szociális, egészségügyi, egyházi és civil szervezetek.

Égésügy i szolgáltatásokat tekintve, házi orvoshoz a lakosok jellemzően a Toldi utcai vagy a Fészek utcai rendelőkbe járnak. Továbbá szorosan a szociális és gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódik a védőnői hálózat, amely évtizedek óta kiépült Nyíregyháza város területén, különös figyelmet fordítva a valamilyen szempontból veszélyeztetett, hátrányos helyzetű anyákra és gyermekeikre. A védőnők (a Huszártelepen 6, a Keleti lakótelepen 1 fő) jelenleg otthonukban látogatják meg a gyermekeket és családokat, az akcióterületen nincs egy állandó helyiség, ahol a szolgáltatás elérhető lenne.

Nyíregyháza teljes közigazgatási területén biztosított a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés. A Huszártelepen működik a Sója Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola, ahol felmenő rendszerben indult újra az oktatás (2017. szeptemberétől már 1-7. évfolyamon). Ezen felül lehetőség van a gyermekeknek a város más oktatási, nevelési intézményeibe is járni. A két szegregátumban élő gyermekek oktatási intézményekbe való beiratása a városi iskolai körzeti felosztás szerint történik, a tanulók többnyire az alábbi iskolákba járnak:

Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola, valamint annak Vécsey Károly Tagintézménye, Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza, illetve Kazinczy Ferenc Tagintézményei. A körzetek kialakításakor hangsúlyosan figyelembe veszik az integrációs szempontokat. Az általános iskolát a gyermekek egy része már a tankötelezettségi korhatár környékén fejezi be, így viszonylag kevesen tanulnak tovább. A továbbtanulók többsége a város szakközépiskolaiban, vagy szakgimnáziumaiban folytatják tanulmányait. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok szakmai képzésével a Nyíregyházi Szakképzési Centrum Bencs László Szakiskolája foglalkozik, ezen felül az alábbi iskolákban tanulnak tovább rendszerint a nehéz körülmények közül származó diákok: Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Nyíregyházi SZC Inczedy György Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, RIDENS Szakgimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, Start Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium, Abigél Alapfokú Művészeti Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium.

A Huszártelep, a három szegregált terület közül a leginkább ellátott szolgáltatások tekintetében. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások az 1990-es évek elejétől biztosítottak a telepen élők számára, elsősorban a helyben telephellyel rendelkező Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ (NYCSGYK) jóvoltából. Feladatuk nagyon sokrétű, a roma lakosság szempontjából kiemelkedő a családgazdálkodás, a gyermekjóléti szolgáltatás, a prevenció, a szabadidős tevékenységek, közösségi programok szervezése, ezenkívül a gyermekek veszélyeztetettségének megakadályozása, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a családok alkalmassá tétele a gyermekek gondozására, együttműködés más szociális és egészségügyi intézményekkel, szolgáltatásokkal.

Ezen kívül a Huszártelepen évtizedek óta működik az önkormányzati fenntartású bölcsőde a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szolgáltatásaként. A bölcsődéskor hatásai meghatározók a későbbi életkorban, a megfelelő kisgyermekkorú ellátás az óvodai élet konfliktusait is jelentősen mérsékelni tudja. A gyerekek tanítása, nevelése játékos formában és a fokozatosság elvét betartva történik. A bölcsődei munka eredményeként a szülők szemlélete is folyamatosan változik.

A Keleti lakótelepen gyakorlatilag nincsenek közfunkciójú épületek (közvetlenül a telep mellett található a NYÍRVV Nonprofit Kft. telephelye és ügyfélszolgálat, ez a közfoglalkoztatással és a szociális bérlakásokkal kapcsolatos ügyintézés szempontjából előnyös). Legfontosabb szolgáltató az itt élők számára a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ. Ezen kívül a bölcsődei ellátás, az idősek nappali ellátása, valamint alternatív napközbeni ellátás is hozzáférhető a város bármely érintett intézményében.

Polyákborok lakosainak az alapvető szociális szolgáltatásokat (pl. tanyagondnok, családgazdálkodás, gyermekjóléti szolgáltatások) a HUMAN-NET Alapítvány és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja. Az intézmények a bokortanya területén telephellyel nem rendelkeznek, azok fenntartása a településrészméretéből adódóan sem lenne indokolt, azonban fontos az elérhetőségük megkönnyítésének biztosítása.

Polyákborokban jelenleg az önkormányzat által koordinált beavatkozás valósul meg a TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú „Közösen Polyákborokért: A társadalmi együttműködés szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákborok szegregátumában” című pályázat keretében. (lásd 59 oldal)

A Huszártelepre, és a Keleti lakótelepre irányuló TOP-6.9.1-16-NY1-2017-0001 azonosító számú „Közösen a Kiútért” elnevezésű program keretében megfogalmazott cél, hogy a programok hatására javuljanak a hátrányos helyzetű lakosság, így a gyermekek életkörülményei. (lásd 56 oldal)

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyámhatóság (jegyző) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, külön döntésben állapítja meg a gyermek/nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, melyhez különböző kedvezmények társulnak.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülő bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségialakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,

- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

25. táblázat

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodás korú	Alapfokú	Középfokú	Óvodás korú	Alapfokú	Középfokú
	tanuló	oktatásban	oktatásban	tanuló	oktatásban	oktatásban
	Hátrányos Helyzetű			Halmozottan Hátrányos Helyzetű		
	Fő					
2017. október	119	400	153	135	348	85
2018. január	132	379	134	158	414	149

Forrás: saját adat 2017-2018

Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a nemzetiséghöz tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat vagy társulása gondoskodik. A többi gyermekkel együtt nevelhető SNI-s óvodás gyermekek fejlesztése kiemelt feladat az óvodákban. Az Nkt. 4. § 25. pontja alapján „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, (látási, hallási) értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”. Az Nkt. 8.§ (3) bekezdés szerint az óvodai nevelés finanszírozott időkerete magában foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet. A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő óvodákban a 2017. évi októberi statisztika alapján 68 gyermek sajátos nevelési igényű, részükre szakértői véleményben meghatározott óraszámokban kell fejlesztést biztosítani. Tekintettel arra, hogy az önkormányzati fenntartású óvodákban a megfelelő szakemberek nem állnak rendelkezésre, a Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában működő EGYMI (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) szakembereinek igénybevételevel biztosított a szolgáltatás együttműködési megállapodás alapján.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nyíregyházán a védőnői ellátást az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság biztosítja, mely jól kiépült rendszerként funkcionál, városunkban valamennyi gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz. A védőnői körzetek a település egészét lefedik. Az elmúlt években a védőnői álláshelyek száma nem változott, 38 területi és 25 iskolai védőnő tevékenykedik városunkban. A leterheltség szempontjából elmondható, hogy Nyíregyházán a jogszabályban meghatározott maximum létszám alatt van az egy védőnőre jutó gyermekek száma (a jogszabály szerint egy védőnő maximum 250 gyermeket láthat el). Az elmúlt éveket vizsgálva egy védőnőre átlagosan 198 gyermek jutott. Más a helyzet természetesen az iskolai védőnők tekintetében a feladatellátás jellegéből fakadóan is. Egy iskolai védőnőre átlagosan 966 iskolás korú gyermek jut.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

„A 0-18 évesek aránya a teljes hazai népességnek csupán 1/5-e, azonban ennek a korosztálynak az egészségi állapota különösen nagy jelentőségű, mivel a felnőtt népesség egészségi állapota (fizikai és lelki teherbíró képessége) nagyrészt ebben az életkorban alapozódik meg. Magyarországon egyre kevesebb gyermek születik, de ők nagy valószínűséggel hosszabb életre számíthatnak. Az agy és a szervezet fejlődése az élet korai szakaszában meghatározza a különböző betegségekre való érzékenységet az élet későbbi szakaszaiban.

A gyermek fejlődésének minden egyes szakasza előkészíti, megalapozza a következőt. Ezért nagyon fontos akkor kezelni az egészségi rizikókat, amikor azok nagy valószínűséggel fellépnek, vagyis korai és jól célzott beavatkozásokra kell fókuszálni, melyek költséghatékonyabbak is a későbbi támogatásnál.

A kisgyermekkorai fejlődés problémái szorosan összefüggenek a felnőttkori nem-fertőző betegségekkel. Az újszülöttek több mint 90%-a 2500 gramm feletti súllyal születik, és döntő többségük fejlődése később is problémamentes. Az elmúlt években 8-9% között volt azoknak az aránya, akik korán (a 37. terhességi hét előtt, 2500 gr alatt), vagy ezen belül nagyon kis súllyal (1000 gr alatt), esetleg méhen belüli sorvadás következményeképpen születtek. Az utóbbi évek kutatásai bebizonyították, hogy az alacsony születési súly és egyes, a felnőttkori, népegészségügyi szempontból fontos krónikus betegségek (szívrendszeri betegségek, cukorbetegség) között is összefüggés mutatható ki. A koraszülés azonban csak részben vezethető vissza egészségi okokra, nagyobb szerepe van az anya alacsony iskolázottságának, rossz életkörülményeinek, egészségtelen életmódjának (táplálkozás, dohányzás, kedvezőtlen személyn/szexuális higiéné), és a megelőző művi vetéléseknek.

Mintegy 10-15 ezer 0-4 éves korú kisgyermek szorul korai fejlesztésre, terápiára valamilyen elváltozás miatt, holott a szakirodalom és a nemzetközi összehasonlító adatok szerint ennek a számnak majdnem kétszerese lenne a fejlesztésre szoruló száma hazánkban, tehát a problémák beazonosítása, szűrése, majd diagnosztizálása még elmarad a kívánatosól. Ezzel együtt az előbbi létszám fele, csak kb. 6 ezer gyermek kerül ellátásba, tehát a rászorulóak akár 30-50 %-a ellátatlan, nem jut időben az ellátáshoz.

A gyermekek megalapozott és egészséges **életkezdését** elsősorban az alábbi befolyásolják:

- a szülők társadalmi helyzete, szocioökonómiai környezete, iskolázottsága, életmódja, egészségi állapota és elsősorban a várandós anyát érő környezeti hatások, gyermek gondozásában, nevelésében, ápolásában való jártassága, ismerete, tudatossága együttműködő képessége a szakemberekkel, stb.;
- az anyát és gyermekét ellátó rendszerek, intézmények elérhetősége, egyenlő esélyű hozzáférhetősége, szolgáltatásainak minősége.

A házi gyermekorvos alapellátási tevékenységét, valamint a védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, azonban a két szolgáltató tevékenysége egymást kiegészíti. Mindkét ellátás feladatait jogszabályok és szakmai szabályok határozzák meg, melyek betartása kötelező.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális – oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nyíregyházán korai fejlesztés 0-5 év közötti gyermekek, a fejlesztő nevelés (oktatás) az 5-7 év közötti gyermekek részére történik.

Nyíregyházán jelenleg két intézmény végez korai fejlesztést és fejlesztő nevelést, ill. fejlesztő nevelés-oktatást. A Down Egyesület Egységes Pedagógiai Szakszolgálat: Csodavár Korai Fejlesztő és Gondozó Centrum és az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete.

A Csodavár Korai Fejlesztő Centrum komplex kora gyermekkorai intervenciót valósít meg, szolgáltatásai egyedülállóak a régióban. A Csodavár olyan inkluzív fejlesztő központ és játszóház, ahol játszva fejlesztenek, és ahol kiemelt hangsúlyt fektetnek a család bevonására, megfelelő informálására és folyamatos támogatására. Fejlesztéseik sikeréhez tapasztalt szakemberek mellett a személyre szabott terápiák, az inkluzív közeg, a modern környezet és az egyedi, innovatív megoldásaik járulnak hozzá.

A Központ a komplex ellátás keretében felvállalja a diagnosztikát, valamint minden fejlesztési területet lefed. Nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, ezért a „rizikóbabák” időben történő korai intervenciója is helyet kap. A gyermekekkel a foglalkozás szakértői vélemény alapján történik, azonban az ebben szereplő

fejlesztési területek és óraszárok sokszor nem elegendő, ezért pluszfoglalkozásokat biztosítanak a gyermekeknek. A tényleges fejlesztési feladatokon kívül a komplex ellátás keretében kiemelten foglalkoznak a családtervezéssel és a szakmaközi kommunikációval. A szakemberek a következő kompetenciaterületeket fedik le: Tanulásban akadályozottak pedagógiája, Értelmileg akadályozottak pedagógiája, Autisták pedagógiája, pszichopedagógia, szurdopedagógia, szomatopedagógia, logopédia, pszichológus, gyógytornász (DSGM, Vojta), TSMT terapeuta, Delacato terapeuta, zeneterapeuta, szociális munkás. Ennek megfelelően az intézményben jelen van az egyéni és csoportos gyógypedagógiai fejlesztés, a zeneterápia, a Vojta és DSGM terápia, a pszichológiai tanácsadás és a különböző szenzoros terápiák.

ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete az Önkormányzat által biztosított ingatlanban biztosítja a korai fejlesztést, amely olyan (pár hetes kortól 5 éves korig) eltérő fejlődésű gyermekek tervszerűen felépített programját jelenti, amely a komplex diagnosztikai vizsgálatot a gyógypedagógia és mozgásfejlesztés, valamint a különböző terápiás eljárásokat foglalja magába. Célcsoportjuk: akik kisebb vagy jelentősebb lemaradást mutatnak egy vagy több területen – mozgás, értelem, látás, hallás, beszéd, kommunikáció, érzelmi, szociális és viselkedésbeli eltérések -, valamint olyan diagnosztizált állapot, amely fejlődési lemaradást mutat.

d) Gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása és átmeneti elhelyezése biztosított. A gyermekjóléti szolgáltatás és a család és gyermekjóléti központ szolgáltatásai a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szervezeti keretében működnek 2016. január 1-től. Az intézmény települési szinten, azaz Nyíregyháza területén, Nyírpazonyban, Sényőn és Nyírtúrán működteti a gyermekjóléti szolgáltatást, és járási szinten - azaz 15 településre kiterjedően - a gyermekjóléti központ szolgáltatásait, valamint hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység végzését, melynek keretében az eseményszor többek között - kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, javaslatot készít a gyermek védelembe vételére, illetőleg védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez.

A gyermekjóléti szolgálat települési szinten ellátja a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés feladatait. A gyermekjóléti szolgáltatás feladatai körében a családban történő nevelésnek elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében tevékenykedik. A kliensközpontúság érdekében az ügyfelek Nyíregyházán 3 telephelyen (Északi, Déli és Huszár telepi telephely) valamint Sényőn és Nyírtúrán kereshetik fel a szolgálatot. 2017-ben összesen 3205 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait, amely 1200 családot jelent.

Telephely szerinti bontásban a Déli telephelyen 974 fő – 361 család, az Északi Telephelyen 1297 fő – 380 család, a Huszár telepi Telephelyen 934 fő – 459 család, Nyírpazonyban 37 fő – 12 család, Nyírtúrán 44 fő – 23 család, Sényőn 45 fő – 16 család.

26. táblázat

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybevevők létszáma 2017-ben telephelyenként

Igénybevétel módja	Nyíregyháza, Tas u. 1-3. telephelyen (fő)		Nyíregyháza, Vécsey u. 15. telephelyen (fő)		Nyíregyháza, Huszár tér 5. telephelyen (fő)	
	gyerek	család	gyerek	család	gyerek	család
együttműködési megállapodás alapján	688	237	453	173	589	207
nem együttműködési megállapodás alapján	609	143	431	188	345	252
egyszeri alkalommal megjelent	383		278		245	
összesen	1297	380	974	361	934	459

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, 2018.

27. táblázat

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybevevők létszáma Sényő, Nyírtúra és Nyírpazony településeken

Igénybevétel módja	Sényő		Nyírtúra		Nyírpazony	
	gyerek	család	gyerek	család	gyerek	család
együttműködési megállapodás alapján	21	8	24	8	24	8
nem együttműködési megállapodás alapján	24	8	20	15	13	4
egyszeri alkalommal megjelent	10		5		6	
összesen	45	16	44	23	37	12

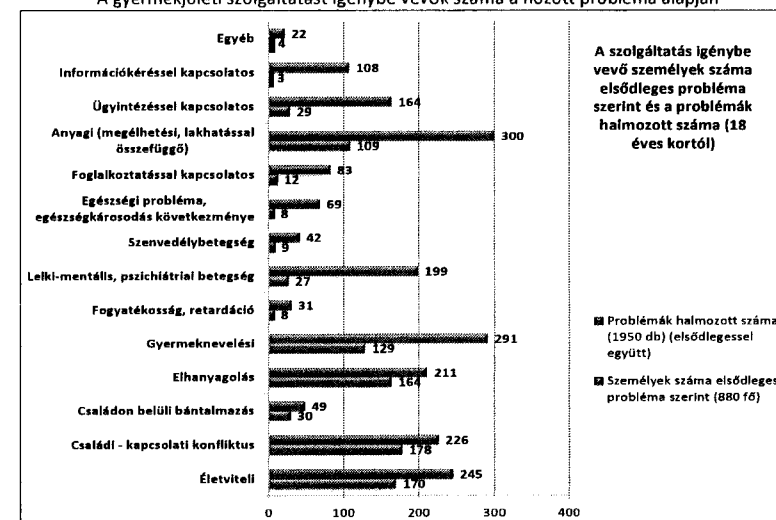
Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, 2018.

A gyermekjóléti szolgálat családsegítői és a gyermekjóléti központ eseményszerei partneri viszonyban dolgoznak együtt, az eseményszor a család menedzserként a családsegítővel illetve az érintett tanácsadókkal, szakemberekkel együtt közösen határozzák meg a probléma megoldásához vezető utakat. A családsegítő alapellátás keretében gondozza a családokat, és segíti a cselekvési tervben meghatározott feladatok teljesülését.

A családok elsődleges problémái a gyermekneveléssel, a megélhetéssel kapcsolatosak, valamint életviteli problémák jelennek meg. A gyermekjóléti szolgálathoz érkező ügyfelek gyakran halmozott problémákkal küzdenek, így több szolgáltatást is igénybe vesznek. Sokan igénylik a szolgálat segítségét szociális ügyintézkedésekben, valamint családi-kapcsolati konfliktusok kezeléséhez.

15. ábra

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma a hozott probléma alapján

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, 2018.

A Gyvt. 94. § (4) bekezdése szerint a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás

lakosságára terjed ki. Nyíregyházán a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központban biztosított a jogszabály által előírt szolgáltatás. A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

- utcai- és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást.

A gyermekjóléti központ ezen túlmenően a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el az ellátási területéhez tartozó 15 településen.

A központ esetenedzerei és tanácsadói által végzett tevékenységek eredményeképpen a 2017-es évben 3699 fő került a központ látókörébe, ebből speciális szolgáltatást vett igénybe 1261 fő, jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetenedzerei tevékenységet igénybe vevők száma 2438 fő. Hatósági intézkedésre akkor kerül sor, amikor alapellátás keretében a családoknál fennálló probléma már nem kezelhető, a gyermek veszélyeztetettsége fennáll és a család, a törvényes képviselő nem együttműködő, ebben az esetben a gyermekjóléti szolgálat megteszi a javaslatát hatósági intézkedés megtételére. Természetesen a hosszú távú cél a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében az együttműködésen alapuló segítő munka, ezért nagy hangsúlyt fektet az intézmény a családok szemléletformálására. Ennek érdekében az igényekhez igazodó szolgáltatások minél szélesebb kiépítésére törekednek.

28. táblázat

Leggyakoribb hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetenedzerei tevékenységben érintettek száma települések szerint

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült
Nyíregyháza	320	32	150	6
Nagycserkesz	53	0	15	0
Napkor	12	2	12	0
Apágy	5	0	19	1
Kálmánháza	11	0	0	0
Nyírpazony	5	0	0	0
Nyírtura	4	0	0	0
Sényő	2	0	0	0
Újfehértó	22	0	13	1
Rakamaz	23	0	25	3
Tiszanagyfalu	3	0	0	0
Tímár	25	15	15	2
Nyírtelek	58	37	37	0
Kótaj	25	11	11	1

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, 2018

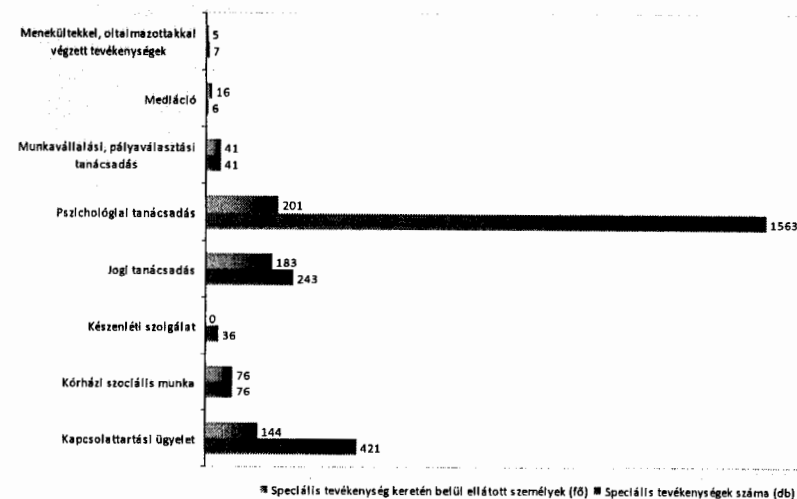
A hatósági intézkedések nyomán gondozott kiskorúak közül a 14-17 éves korosztályban 920 fő esetében indult intézkedés. Ebből Nyíregyházán gondozott 508 fő. A járási települések közül Nyírtelek kiemelkedő 95 kiskorúval, valamint Nagycserkeszen 68 fő, Rakamazon 53 fő a védelembe vett gyermek.

000061

A gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül az igények alapján kiemelendő a kapcsolattartási ügyelet, valamint a jogi, pszichológiai tanácsadás.

16. ábra

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és az ellátásban részesülők száma

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, 2018

Az intézmény infrastrukturális feltételeinek javítása érdekében a TOP-6.2-15-NY1-2016-00001 kódszámú, Szociális alapszolgáltatások infrastrukturájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1 tér 10/A (Hrsz: 2263/131) illetve Körte u. 41/A (Hrsz: 1640/1) szám alatt elnevezésű pályázat keretében a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ székhelye és telephelye megújult. A Nyíregyháza, Körte u. 41/A alatt található székhely intézmény korszerűsítésével, valamint a Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A alatt új területi iroda kialakításával a szolgáltatásban résztvevő szociális és gyermekjóléti szakemberek korszerűbb körülmények között végezhetik munkájukat. Nemcsak az alkalmazottak számára biztosít kedvezőbb körülményeket, de a segítségért folyamodó egyének, családok számára is kulturált, a személyes problémamegoldást lehetővé tevő körülményeket biztosít.

A gyermekjóléti alapellátások rendszerében a bölcsődei ellátás és átmeneti gondozást az önkormányzat fenntartásában működő Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény biztosítja. Az intézmény szervezeti keretében működik 9 bölcsőde, illetve 1 családok- és 1 gyermek átmeneti otthona.

A bölcsődék folyamatosan magas kihasználtsága (beírtott és gondozott gyermekekhez viszonyítottan egyaránt) a férőhelyek növelését és egyúttal az intézmények infrastrukturális fejlesztését is igényelték az évek folyamán. Nyíregyháza közigazgatási területén egyéb (egyházi, civil) fenntartású intézmények is létrejöttek, melyek szintén magas színvonalú ellátást nyújtanak a gyermekek számára.

29. táblázat

Bölcsődék kihasználtsága 2015-2017

Bölcsőde neve	Kihhasználtság a gondozott gyermekekhez viszonyítva			Kihhasználtság a beiratott gyermekekhez viszonyítva		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	%			%		
5. Őzike Bölcsőde	72,6	73,3	75	99,56	97,58	96
6. Napsugár Bölcsőde	72,77	85,43	87	97,92	99,62	99
7. Hóvirág Bölcsőde	74,03	78,21	79	99,79	99,13	98
8. Nefelejcs Bölcsőde	66,49	66,02	69	96,60	91,71	84
9. Micimackó Bölcsőde	71,8	82,74	86	97,00	97,21	96
10. Katica Bölcsőde	72,38	68,36	73	97,76	92,58	95
12. Babaház Bölcsőde	70,63	69,76	74	98,51	96,77	98
14. Bóbita Bölcsőde	63,43	69,31	82	96,15	94,85	94
16. Aprajafalva Bölcsőde	73,86	72,76	77	96,62	93,82	97
Összesen	70,38	71,55	76	97,57	94,94	94

Forrás: saját adat 2015-2017

A gyermek átmeneti elhelyezése szintén a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretei között működő Gyermek Átmeneti Otthonában történik. Az intézmény önálló szervezeti egységeként működik, az alapellátás keretében a gyermek számára alaptévékenységként biztosítja – a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltaknak megfelelően – az átmeneti gondozást. A Gyermek Átmeneti Otthona célja, hogy teljes körű ellátást biztosítson a krízishelyzetben lévő és számos más problémával küzdő gyermekek számára, ezzel is megelőzve a családból való kiemelésüket. Az átmeneti intézmény 16 férőhellyel működik. Széles korhatárú befogadásra ad lehetőséget, mely 6-18 éves korig terjedhet, s a testvéreket sem kell elszakítani egymástól. Az átmeneti gondoskodás – a Gyvt. szerint – legfeljebb 12 hónapig tart, ha ez alatt az idő alatt nem szűnik meg a gondozásba vétel alapjául szolgáló ok, úgy az átmeneti gondozás 6 hónappal meghosszabbítható. A statisztikai adatok alapján egy gyermek átlagosan 7-8 hónapot tölt az intézményben, sőt nem ritka a 12 hónapot meghaladó időtartam sem.

A statisztikai adatok szerint a jellemző bekerülési okok a következők:

- családi konfliktusok,
- válás okozta krízisek (új apuka, anyuka),
- szülő (szülők) tartós betegsége, kórházi ápolása,
- szenvedélybetegségek,
- munkanélküliség, hajléktalanná válás,
- kommunikációs zavarok a szülő-gyermek viszonyban,
- kamaszkori krízisek.

A Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Kálmanháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Paszab, Tiszatelek község, valamint Ibrány város közigazgatási területe. A bölcsődei ellátást Nyíregyháza Megyei Jogú Város, valamint Nyírpazony, Nagycserkesz község közigazgatási területére kiterjesztve biztosítja.

Az anya-gyermek illetve szülő-gyermek együttes elhelyezésére a 40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonában van lehetőség. Ez az intézmény segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, neveléséhez, közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének rendezésében, biztosítja éjszakai, nappali tartózkodásra, személyi tisztálkodásra, étkezésre, közösségi együttlétele szolgáló helyiségeket, textíliával történő ellátást, szükség szerint ruházatot, élelmiszert, szülők munkavégzése esetén gyermekfelügyeletet, jogi, pszichológiai, fejlesztő pedagógiai szolgáltatást.

A családok átmeneti otthonában elhelyezést igénylők négy csoportba sorolhatók, melyek általános jellemzőik alapján jól elkülöníthetők egymástól:

- fiatal szülők és gyermekek,
- bántalmazott nők és gyermekek,
- szociális okok miatt otthontalanná vált gyermekes családok,
- várandós kismamák, szülészetéről kikerült anyák gyermekükkel.

290000

Az intézmény segíti a szülőt az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságuk megszüntetésében. Az átmeneti gondoskodás – a Gyvt. szerint – legfeljebb 12 hónapig tart, mely egy alkalommal hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható. Az intézmény adatai szerint a családok általában 12+6 hónap időtartamban veszik igénybe az ellátást. A Családok Átmeneti Otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város, valamint Nyírpazony község közigazgatási területe.

Az önkormányzati fenntartású intézmény mellett a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában lévő Oltalom Szeretetszolgálat (lásd 53. oldal) és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete működtet családok átmeneti otthonát, illetve anyaotthont.

e) gyermekvédelem: gyermekvédelmi szakellátás feladatainak biztosítása

Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCLII. törvény alapján 2013. január 1-vel a törvény erejénél fogva az államra szállt át a települési önkormányzat tulajdonában átvett feladatot ellátó szociális, gyermekvédelmi intézmény, az ezekkel kapcsolatos fenntartói jog és kötelezettség, továbbá az intézményekkel kapcsolatos valamennyi vagyoni és vagyoni jog. A törvény 1. §-a rendelkezik az átvett feladatról, többek között a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézményekről.

Városunkban a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működő Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat biztosítja a szakellátási feladatokat.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízist leírhatjuk olyan külső és belső események hatására kialakult kritikus állapotnak, amelyben a lelki egyensúly felborul. Caplan (1964) meghatározása szerint olyan helyzet, amelyben a személy kénytelen a lélektani egyensúlyát veszélyeztető körülményekkel szembenézni, melyek sokszor váratlanul, többnyire külső forrásból jönnek, fenyegető közelsége mindennél fontosabbá válik az egyén számára, a szokásos problémamegoldó eszközökkel sem elkerülni, sem megoldani nem tudja. A krízishelyzetbe került egyén számára a szociális munka módszertana által is alkalmazott krízisintervenciót alkalmazza a segítőhálózat. A krízis intervenció célja a korábbi egyensúly helyreállítása, minimális célja a katasztrófa-elhárítás.

Önkormányzatunk ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket, amelyek a helyi esélyegyenlőség biztosítása érdekében a korábbiakban bemutatásra kerültek, elsősorban a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás vonatkozásában.

Az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének Anya –Gyermek Segítőotthona Kríziskezelő –hálózat keretében működteti a „Félutas-Kiléptető Házat”, melyek a Regionális Kríziskezelő Központokhoz és Családok Átmeneti Otthonaihoz kapcsolódva lehetőséget nyújtanak a bántalmazott anyák és gyermekek számára lakhatásuk további megoldásához. A krízisközpontban eltöltött maximum 30 nap, és az átmeneti otthonban eltölthető maximum másfél éves időtartam nem minden gondozott számára elegendő problémáik és lakhatásuk

megoldásához, de azoknak is segítség nyújtható, akik különböző támogatásokkal (pénzbeli, mentális, stb.) és egyénre szabott segítségnyújtással rövidebb idő alatt, akár már 4 hónap alatt is képessé válnak az önálló életvitelre és így az otthonból kikerülhetnek. A „Félutas” Kiléptető Házakra azon családok pályázhatnak, akik minimum 4 hónapja a Családok Átmeneti Otthonában laknak, elő-takarékossággal, munkahelyei rendelkeznek, gyermekeiket maximálisan ellátják, gondozzák, illetve olyan kikerülési tervük van, amely a család sikeres reintegrációját biztosítja. A jövőben indokolt lehet előzetes szűkséget felmérés alapján ilyen típusú intézmények létrehozása.

A gyermekek/tanulók óvodai és iskolai ellátása

Az Nkt. 74. § (2) bekezdése alapján az óvodai nevelésről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat gondoskodik. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában jelenleg 4 óvoda működik, 34 feladatellátási helyen, összesen 162 csoporttal. A feladatellátási helyek közül 4 székelyintézmény, 23 tagintézmény és 8 telephely várja az óvodás korú gyermekeket a város területén. Az alapító okirat alapján az Önkormányzat által fenntartott óvodákba felvehető maximális gyermek létszám 4610 fő. A 2017. januári statisztikai adatok alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Városban 4.732 fő óvodás korú gyermek él. Az önkormányzat által fenntartott óvodákban 2017. évben a tankötelessé váló 1534 gyermek közül 983 fő kezdte meg tanulmányait az általános iskola első osztályában, 551 fő gyermek az óvoda vezetőjének, illetve szakértői bizottság véleménye alapján további egy évig még óvodában maradt, csak a következő tanévben kezd meg a tanulmányait az általános iskolában. Ez arányosan azt jelenti, hogy a tanköteles korú gyermekek 64,08% kezdte meg az általános iskolai tanulmányait, és 35,9 % továbbra is az óvodában maradt.

30. táblázat

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott óvodákba beiratkozott gyermekek száma (év/fő)

Megnevezés	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Eszterlanci Északi Óvoda Székhely	173	161	170
Kerekerdő Tagintézmény	149	160	169
Nyitnikék Tagintézmény,	126	130	137
Napsugár Tagintézmény	131	142	136
Györgyszem Tagintézmény	155	161	157
Gyermekmosoly Tagintézmény	118	115	124
Homokvár Tagintézmény	111	123	123
Csillagszem Tagintézmény	74	72	79
Állomás úti telephely	37	30	25
Búzaszem Nyugati Óvoda Székhely	214	208	204
Aranycörte Tagintézmény	198	194	195
Városmajori Tagintézmény	147	144	140
Gyermekkert Tagintézmény	105	103	98
Benczúr téri Tagintézmény	95	88	85
Gyermekek Háza Déli Óvoda Székhely	183	179	173
Virág Utcái Tagintézmény	180	164	159
Kincskereső Tagintézmény	79	85	75
Kertvárosi Csicseregő Tagintézmény	132	139	130
Bóbita Tagintézmény	66	68	74
Pityang Tagintézmény	96	93	92
Manóvár Tagintézmény	72	62	59
Telephelyek: Butyka,	29	28	33
Rozsárbokori telephely	32	29	34
Kassa utcai telephely	39	43	56
Manóvár utcai telephely	15	15	15
Felsősimadi telephely	13	15	9
Tünclelkerk Keleti Óvoda, Kert köz 8.	255	226	223
Ligeti Tagintézmény	118	114	108
Kikelet Tagintézmény	208	196	199
Nefelejcs Tagintézmény	77	71	68
Margaréta Tagintézmény	219	217	222

000063

Százsorszép Tagintézmény,	133	124	134
Koszorú úti telephely	32	33	36
Élet úti telephely	44	44	48
Összesen:	3855	3776	3789

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2015-2017

A város területén egyéb (egyházi, civil) szervezet által fenntartott óvodák is működnek. A statisztikai adatok alapján az általuk fenntartott óvodai férőhelyek száma az összes férőhely 12 %-a.

31 táblázat

Az óvodákba beírt gyermekek és férőhelyek száma 2015-2017

Tanév	Óvodákba beírt gyermekek száma				Óvodai férőhelyek száma			
	egyéb	egyházi	települési önkormányzat	összesen	egyéb	egyházi	települési önkormányzat	összesen
2015/2016	16	452	3 855	4 323	25	540	3 872	4 437
2016/2017	15	441	3 776	4 232	25	534	3 979	4 538

Forrás: KSH, 2017.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2017/2018-as nevelési évben az óvodákba jelentkező minden óvodaköteles korú gyermek számára biztosítja az óvodai elhelyezést. A feltételek megfelelőek a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű óvodáztatásához. Nyíregyházán a statisztikai adatok szerint a hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma 2017. októberben 119 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 135 fő, amely az összlétszámot tekintve 5,8 %.

Az Nkt. 2017. január 1-jétől hatályos rendelkezései alapján jelentős változás következett be az önkormányzatok feladat ellátási struktúrájában. A tankerületi központ által fenntartott, eddig települési önkormányzat által működtetett **köznevelési intézmény működtetésével kapcsolatos feladatok a tankerületi központhoz kerültek**, a jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek a tankerületi központot illetik meg, illetve terhelik. A 2016. december 31-én települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény köznevelési feladatainak ellátását szolgáló mindazon települési önkormányzati vagyon és vagyoni értékű jog (a továbbiakban: vagyon) leltár szerint 2017. január 1-jén a területileg illetékes tankerületi központ ingyenes vagyonkezelésébe került.

A **Nyíregyházi Tankerületi Központ** a megye 13 járásából 4 járást – az Ibrányi-, a Tiszavasvári-, a Nagykállói-, és a Nyíregyházi járást - fed le tevékenységével, ezen járásokból az állami fenntartású alapfokú és középfokú köznevelési intézmények fenntartása és 2017. januártól a működtetése is feladatuk. A Nyíregyházi Tankerületi Központ 44 intézmény tartozik. A 44 intézmény 97 feladatellátási helyen működik, ebből 31 Nyíregyházán van. A Nyíregyházi Tankerületi Központ tevékenységi körébe az általános iskolai, gimnáziumi, szakgimnáziumi, szakközépfokú, szakiskolai nevelés-oktatás, a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás, a kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás, a kollégiumi ellátás, az alapfokú művészetoktatás, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése és a pedagógiai szakszolgálati feladat szerepel. Nyíregyházán a tankerület fenntartásában 6 intézményben 16 feladat-ellátási helyen folyik általános iskolai nevelés-oktatás. Az intézmények által felvehető tanulói létszám az alapító okiratban meghatározottak szerint 9216 fő. Az alábbi táblázat ezen túlmenően tartalmazza a jelenlegi tanulói létszámot, illetve a nyíregyházi lakóhelyű tanulók létszámát.

32. táblázat

Nyíregyházi Tankerületi Központ általános iskoláiban tanulók létszáma (2017. október 1.)

Intézmény megnevezése	tanulói létszám (fő)		
	szakmai alapidokumentum szerint	2017. október 1-jén	nyíregyházi lakóhelyen rendelkező
Nyíregyházi Apáczai Csere János Általános Iskola és AMI	1360	830	751
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	720	628	543
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézménye	476	473	429
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szabó Lőrinc Tagintézménye	392	84	58
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézménye	352	218	210
Nyíregyházi Bem József Általános Iskola	812	685	628
Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye	476	385	333
Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Herman Ottó Tagintézménye	120	71	67
Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagintézménye	420	364	320
Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola	448	441	405
Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola	1008	895	861
Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye	476	344	344
Nyíregyházi Mórincz Zsigmond Általános Iskola	700	493	474
Nyíregyházi Mórincz Zsigmond Általános Iskola Kertvárosi Tagintézménye	532	359	330
Nyíregyházi Mórincz Zsigmond Általános Iskola Váci Mihály Tagintézménye	224	102	100
Nyíregyházi Mórincz Zsigmond Általános Iskola Vécsey Károly Tagintézménye	700	283	274
Összesen	9216	6655	6127

Forrás: Nyíregyházi Tankerületi Központ, 2017. október 1.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település egészére kiszámított aránya 4,57 % (2017. január 15-i adatok). A felvételi körzeteket megvizsgálva a települési arány felett 6 körzet található. A legmagasabb az arányszám a Mórincz Zsigmond Általános Iskola körzetében (12,45 %) és a Móra Ferenc Általános Iskola Petőfi Sándor Tagintézmény körzetében (7,45 %) mutatható ki. A települési arány alatt 7 körzet található. A legalacsonyabb a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Tagintézmény körzete (1,4 %) és a Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézmény körzete (1,6 %). Az egyes iskolákban tanuló, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya ettől azonban eltér. A Tankerületi Központ fenntartásában működő általános iskolákban 1,4 %-tól 12,45 %-ig szóródnak az arányok.

A Nyíregyházi Tankerületi Központ 6 gimnáziumi, szakgimnáziumi feladatot ellátó köznevelési intézmény tartozik Nyíregyházán.

33. táblázat

Nyíregyházi Tankerületi Központ középfokú intézményeiben tanulók száma

Intézmény megnevezése	tanulói létszám (fő)	
	alapító okirat szerint	2017. október 1-jén
Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	592	550
Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium	666	651
Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium	735	666
Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium	800	618
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	450	377
Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium	500	370
Összesen	3743	3232

Forrás: Nyíregyházi Tankerületi Központ

A gimnáziumi, szakgimnáziumi feladatellátás terén az előző három év adatait megfigyelve nincs jelentős változás a tanulók létszámát tekintve.

A 2015. július 01-én létrejött Nyíregyházi Szakképzési Centrumhoz 10 szakképző iskola tartozik, 13 telephellyel, nyíregyházi, tiszalöki és tiszavasvári székhelyekkel. A 2017/2018-as tanévben 7577 tanuló, 320 osztályban kezdte meg a tanévet. Kollégiumi ellátást 10 kollégiumban 61 csoportban biztosítanak. Nyolc nyíregyházi kollégium működtetésének átadására 2017.01.01-től került sor. A kollégiumokat a Nyíregyházi Szakképzési Centrumhoz tartozó iskolák tanulóin kívül a Nyíregyházi Tankerületi Központ, Földművelésügyi Minisztérium, és magán fenntartású intézmények tanulói is igénybe veszik.

A Nyíregyházi Szakképzési Centrum kiemelt feladatának tekintti - a hozzá tartozó szakképző iskolák révén - a térségi munkaerő piaci igények kiszolgálását. Nap, mint nap tapasztalható, hogy a térségben letelepedő nagyvállalatok, a kis- és középvállalkozások egyre jobban keresik a jól képzett, nyelvismerettel rendelkező munkaerőt. Szakgimnáziumi, szakközépiskolai képzési kínálata számos területet fed le, többek között az egészségügy, informatika, építőipar, autóipar, vegyipar, kereskedelem, vendéglátás, turizmus, szolgáltatóipar, gépészet, faipar számára folytatunk képzéseket, amelyekben belül jelentős figyelmet kapnak a megyei hiányszakmák. A Nyíregyházi Szakképzési Centrumban 111 szakképesítés megszerzésére nyílik lehetőség nappali munkarendű képzésben, felnőttoktatásban és felnőttképzésben.

Szakképzési Híd ösztöndíj program segíti az általános iskolából lemorzsolódott tanulók szakmaszerzését és munkaerőpiacra való eredményesebb bejutását. Két tagintézményükben szerezhettek rész szakképesítést ennek segítségével. (Szobafestő, Élelmiszer-, és vegyiáru eladó, Vendéglátó eladó, Bevont elektródás kézi ívhegesztő)

34. táblázat

Tanulószerződések és együttműködési megállapodások száma a 2016/2017-es tanévben (az összefüggő szakmai gyakorlat kivételével)

Megnevezés	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam	15. évfolyam	Összesen
Együttműködési megállapodás	0	14	94	60	63	70	7	308
Tanulószerződés	159	339	500	66	15	79	31	1189
Összesen	159	353	594	126	78	149	38	1497

Forrás: Nyíregyházi Szakképzési Centrum 2016/2017

A nappali rendszerű képzésben résztvevő tanulók 21 %-a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A tanulók közel 50 %-a kedvezményes vagy ingyenes étkezésre jogosult.

31. táblázat

Nyíregyházi Szakképzési Centrum tanulói létszáma 2017. október 1.

Megnevezés	Szak- gimnázium	Szak- középiskola	Gimnázium	Összesen	Ebből felnőttoktatás	Ebből kollégium
	Fő					
Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Középiskolája és Kollégiuma	1043		31	1074	152	286
Nyíregyházi SZC Bencs László Szakközépiskolája		352		352	240	
Nyíregyházi SZC Inczedy György Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	373	566		939	214	287
Nyíregyházi SZC Teleki Blanka Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	196	201	12	409	199	32
Nyíregyházi SZC Széchenyi István Közgazdasági, Informatikai Szakgimnáziuma és Kollégiuma	942	45		987	335	355
Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Idegenforgalmi Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	543	469		1012	121	70
Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi- Vízügyi Szakgimnáziuma	605			605	71	
Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	597	356		953	101	106
Nyíregyházi SZC Zay Anna Egészségügyi, Informatikai Szakgimnáziuma és Kollégiuma	557			557	81	128
Összesen	5107	2390	80	7577	1829	1350

Forrás: Nyíregyházi Szakképzési Centrum 2017. október 1.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett abban, hogy a város területén élő gyermekek fejlődésükhöz, képességeik kibontakoztatásához szükséges feltételekhez hozzájussanak. Ennek érdekében többek között gyermekjóléti alapelátási formákat, a köznevelés rendszerébe tartozó óvodákat tart fenn és működtet, széles körű univerzális és szelektív pénzbeli és természetbeni ellátásokat biztosít, együttműködésre törekszik a város területén működő intézményfenntartó civil és egyházi szervezetekkel, és megalakult a **Köznevelési Tanács** is 2017. évben. Ez utóbbinak célja a városi érdekeltségű, köznevelési ágazatban érintett intézményfenntartók, intézmények, az egyes köznevelési intézményekbe járó diákok, az ott dolgozó pedagógusok és egyéb alkalmazottak, valamint a szülők együttműködésének elősegítése, továbbá a köznevelési ágazatot érintő önkormányzati döntések előkészítésében való közreműködés.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szüneteltető programokhoz való hozzáférés

2012-ben helyi rendeletben új támogatási formaként került bevezetésre az **üdületési támogatás**, mely értelmében a nyíregyházi lakóhelyei (állandó lakcím) rendelkező, nyíregyházi székhelyű alapfokú tanintézetben tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagy tartósan beteg, vagy akinek szülője három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodik évente egy alkalommal 10.000 Ft összegű üdületési támogatásra jogosult, melyet a Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartásában levő önkormányzati gyermeküdülőben (Szigliget) történő üdüléshez lehet felhasználni. 2017 nyarán 177 fő nyíregyházi általános iskoláskorú tanuló részesült üdületési támogatásban. A táborban autista, látássérült, hallássérült, tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott gyermekek, tej-, cukor-vagy lisztérzékenységgel szenvedő tanulók is táborozhatnak.

000065

NYÍREGYHÁZA
TÖBBEL AD!

35. táblázat

Üdületési támogatásban részesülők száma iskolánként, 2017

Intézmények	Támogatott gyermekek száma (fő)
Jókai Mór Református Általános Iskola	8
Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola	21
Nyíregyházi Bem József Általános Iskola	
- Gárdonyi Géza Tagintézménye	16
- Kazinczy Ferenc Tagintézménye	14
	10
Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	8
Nyíregyházi Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola és AMI	6
Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola	19
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	18
Szőlőskerti Tagintézménye	4
Szabó Lőrinc Tagintézménye	11
- Zelk Zoltán Tagintézménye	28
Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola	4
- Kertvárosi Tagintézménye	10
Összesen	177

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, saját szerkesztés

A **nyári napközis tábor** 2014. évtől minden évben 2017. év nyarán is biztosított volt a nyíregyházi gyermekek számára. Valamennyi nyíregyházi iskolában tanuló nyíregyházi gyermek jelentkezhetett a meghirdetett táborokba érdeklődésének megfelelően.

36. táblázat

Kimutatás a 2017. évi nyári táboroztatás igénybevételéről

A tábor helyszíne	Turnusok száma (db)	Részvevők száma (fő)
Múzeumfalu	3	518
Úszótábor (Arany János Gimnázium és Általános Iskola uszodájának igénybevételével)	5	284
Kis Vakond tábor	8	603
Nyelvi tábor (Sóstóhegy)	4	210
Angol nyelvi tábor (Nyírszőlős)	2	58
Foci tábor (Nyírszőlős)	3	195
Göllesz tábor (Göllesz Viktor Iskolában)	2	16
Összesen:	27	1 884

Forrás: Beszámoló a nyári táborozásról, KÖZIM 2017.

Fenti tevékenységek megvalósításához az önkormányzat saját forrást biztosított. 2016 évben 20.399.637 Ft-ot. 2017 évben 20.400.000 Ft-ot; ennek a teljes költsége 2016 évben 28.599.837 Ft, 2017 évben 29.369.800 Ft volt.

A táborokban a gyermekeknek és életkori sajátosságainak megfelelő programok várják. Az ismeretszerzés mellett a sok mozgásra, sportra, játékra és élménygyűjtésre törekednek a szervezők. A táborokban sérült gyermekek (látás, hallás sérült, kerekesek, asztmás, étel allergiás stb.), is részt tudnak venni, igényeiket messzemenően figyelembe veszik.

A napközis tábor részvételi költsége 2017. évben napi 490 Ft volt, azaz hetente 2.450 Ft-ot kellett fizetni a családoknak egy gyermek után. A Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően a nyári napközis táborban is alkalmazni kell az étkeztetésre vonatkozó szabályokat, tehát aki normatív kedvezményre jogosult, az a

NYÍREGYHÁZA
TÖBBEL AD!

táborban is ezt figyelembe véve köteles a díjat megfizetni. Ennek alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 196 gyermek ingyenesen vett részt a táborban, 332 fő pedig 50 %-os támogatásban részesült. A gyermekeknek a táborok helyszíneire utaztatásáról a Nyíregyházi Tankerületi Központ buszai gondoskodtak, így a szállítás költségtakarékosan megoldott volt.

h) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai fejlesztése, iskolai oktatásának, fejlesztésének feltételei az elmúlt években jelentősen javultak (intézmények elhelyezésével, tárgyi feltételek javulásával, rehabilitációs óraszámok, időkeret növelésével, fejlesztő szakemberek, gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazásával).

A Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában működik egy gyógypedagógiai intézmény a Göllesz Viktor Speciális Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, mely elsősorban enyhe fokú értelmi fogyatékos tanulók általános iskolai oktatását, szakképesítés megszerzésére vonatkozó felkészítését látja el. Az Önkormányzat által fenntartott óvodákban együttműködési megállapodás alapján szintén ezen intézmény szakemberei látják el a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését.

A városban a középsúlyos értelmi fogyatékosok, valamint az autista tanulók iskolai oktatását a Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában működő Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és EGYMI látja el.

A városban élő testi, érzékszervi és beszéd-fogyatékos gyermekek többsége a megyei, regionális vagy országos beiskolázású gyógypedagógiai intézményekben folytatja tanulmányait, illetve részsel ellátásban. Az utóbbi időben egyre kifejezettebb szülői igény, hogy a fogyatékos gyermekek a helyi általános iskolák valamelyikében integráltan tanulhassanak.

A szintén tankerületi fenntartásban működő Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza Általános Iskola a szülői igényekre reagálva testi, érzékszervi fogyatékos, asztmás, szívbeteg, súlyos beilleszkedési, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő tanulók integrált nevelését, oktatását és speciális fejlesztését is felvállalta. A feltételek további javítása, az iskola külső-belső akadálymentesítésének megoldása feltétlenül indokolt.

Évente 15-20 fogyatékos gyermek tanul 6-8 további általános iskolában. Az integrált nevelésükhöz szükséges speciális eszközök, felszerelések beszerzése rendkívül költségigényes. A szakember-ellátottság sem teljes, több szakemberre lenne szükség a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében a Nyíregyházi Tankerület területén lévő, a Nyíregyházi Tankerület által meghatározott köznevelési intézményekben működtetett utazó gyógypedagógusi hálózatban.

Városunkban a Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában két középfokú gyógypedagógiai intézmény működik, mely fogadja a városból és környékéről érkező diákokat. Az egyik a már említett Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és EGYMI. A második intézmény a Nyíregyházi RIDENS Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium. A 14-25 éves korú egészségkárosodott (látás-hallás-mozgás-, enyhén értelmi fogyatékos) fiatalok általános művelését (9-10. évfolyam) és 4-6 szakmában szakmai oktatását, képzését végzi. Az intézmény országos beiskolázású, 1997-ben kezdte meg működését egy komplex szakképző, rehabilitáló és foglalkoztató program keretében. Az iskola létesítésekor nem valósult meg a teljes beruházási terv, így mára már „kinőtte” az épületet. Az egyes épülethegek eredeti rendeltetésének megfelelő használatához legalább 6 tanterem megépítésére lenne szükség. A rehabilitációs tevékenységéhez a tárgyi feltételek további fejlesztésére, és speciális szakemberek alkalmazására van szükség.

i) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára/gyógyintézményre járó pedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az Nkt. 74. § (2) bekezdésére hivatkozva már említésre került, hogy a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat gondoskodik. Az óvodai gyógypedagógiai fejlesztést a Nyíregyházi Tankerület és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által megkötött együttműködési megállapodásnak megfelelően a Nyíregyházi Göllesz Viktor Speciális Szakiskola és Általános Iskola és EGYMI biztosítja. Összesen 63 fő gyermek gyógypedagógiai fejlesztését biztosította az EGYMI. Ezenkívül az óvodák a rendelkezésükre álló szakemberek kapacitásának megfelelően napi szinten biztosítják az SNI-s gyermekek fejlesztését az intézményekben.

Az iskolákban a hátrányos helyzetű tanulók több mint 25%-a vesz részt valamilyen tanórán kívüli programon. A szülők valós igényeihez igazítva biztosított a városban a napközis (iskolaotthon, napközi, tanulószoba) ellátás. Ez elsősorban azokban az iskolákban fontos és indokolt, ahol nagyobb számban tanulnak hátrányos helyzetű gyermekek.

A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmények rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló ellátásához szükségesek. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása esetén az intézmények pedagógiai programja, helyi tanterve, alapító okirata tartalmazza a fogyatékossgal típusához és fokához igazodó fejlesztő programot. A sajátos nevelési igényű gyermekekről a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság készít szakvéleményt, illetve kijelöli azt az óvodát, iskolát, ahol a gyermek különleges gondozása történik.³¹

j) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, a bölcsődei, óvodai és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családszolgáltatók és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján az integráltan nem oktatható sajátos nevelési igényű tanulók ellátása abban az intézményben történik, amely rendelkezik a befogadáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. Ilyen a Nyíregyházi Göllesz Viktor Speciális Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Intézmény és a Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és EGYMI.

Az oktatási, nevelési intézményekbe felvett gyermekek, tanulók évente, két évente kontrollvizsgálaton vesznek részt, amelyek segítségével nyomon követhető az óvodás, illetve iskolás korú gyermekek fejlődése, változása, s az aktuális szakvéleménynek megfelelő fejlesztésben részesülnek a gyermekek.

k) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén működő (Nyíregyházi Tankerületi Központ, egyházi civil szervezet által fenntartott) iskolákban az elvégzett kompetencia mérés eredménye az országos átlagot meghaladja. A városban az adatot szolgáltató iskolák közül a Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú

Művészeti Oktatási Intézmény kompetencia mérésének adatai nem érik el az országos adatot, bár az eltérés csekély mértékű.

l) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgáltatás esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleiük szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségű életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben a fogyatékos gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban a fogyatékos gyermekek számára elérhető a gyógypedagógiai oktatás.

Hátránykompenzáló juttatások (kiemelt családi pótlék, fogyatékosági támogatás stb.) a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok státuszára (többlet teherviselés) az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes, illetve az 50 %-os étkezési, térítési díj kedvezmény. Az önkormányzat kiterjedt pénzbeli és természetbeni ellátások rendszerén keresztül támogatja a rászoruló személyeket és családokat (lásd 71. és 76. oldal).

m) Gyermekek alternatív napközbeni ellátása

A gyermekek alternatív napközbeni ellátását ellátási szerződés keretében a Periféria Egyesület biztosítja. Az alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az óvodai, iskolai napközi nem működik, vagy azok nyitvatartási idejében, illetőleg azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban. Az Egyesület gyermekprogramjának elsődleges célja a hátrányos helyzetben lévő, tanulási, magatartási, kapcsolatteremtési és beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyerekek, fiatalok elérése, problémáik azonosítása, valamint számukra célzott segítségnyújtás. A szolgáltatás célcsoportjai elsősorban az óvodás korú gyermekek és az általános iskolai korosztály. A programok helyszínei a Gyermekek Átmeneti Otthona és a Huszárvár. A programok között nyári szüneti programok, iskolai felvilágosító program, egészségügyi prevenciók foglalkozások védőnők bevonásával, játszótéri foglalkozás, stb. szerepelnek.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyíregyházán nem azonosítottak teljes körűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, tekintettel arra, hogy a szülők csak abban az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.	- Nyíregyházán lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves felmentett gyermekek), illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik felkeresése az illetékes szervezet szakemberének rendszeres családlátogatása útján, szükség szerint a helyi nemzetiségi önkormányzatok, és civil szervezet segítőknek bevonása, - meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást

000067

	és nyilvántartást, fel kell mérni, és el kell érni, hogy a szülők nyilatkozzanak, be kell vonni a meggyőző munkába az érintett szakembereket, a védőnőt, a szociális munkást, a nemzetiségi önkormányzat képviselőit, a pedagógusokat, meg kell magyarázni az érintett szülőknek, milyen előnyeik származhatnak a gyermekeiknek abból, ha nyilatkoznak, - tájékoztatni kell a szülőket az igénybe vehető gyermekvédelmi ellátásokról
Sok óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek kér felmentést az óvodai nevelésben való részvétel alól, holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beiratott gyermek óvodai nevelését.	- a halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai bevonása érdekében egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek együttműködése tervezést igényel, a gyermekek felkutatása, és mielőbbi integrációja céljából - szülők szemléletformálása, tájékoztatása
Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában.	- az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése - a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokról és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezések maradéktalanul történő betartása, - szükséges az iskolai körzethatárok rendszeres, esélyegyenlőségi szempontú felülvizsgálata
A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül a családok anyagi problémái kiemelkednek. A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt a veszélyeztetett gyermekek száma megemelkedett.	- szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése, - a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében - veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése
A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények és köznevelési intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő	- pályázati felhívások figyelése, az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, benyújtása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

„Amikor a nők megtalálják önmagukat, a világ egyensúlyra lel” Pozsgai Nikolett

Statistikai adatok is igazolják, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életésélyeik sokkal jobbakként, az oktatásban sokkal aktívabbnak, ugyanakkor jóval leterheltebbnek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint a férfiak. Magyarországon egyébként a nők egyenlo gúsága nagyjából olyan, mint a közép-kelet-európai régióban.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

„Az Egyenlo Bánásmód Hatóság 2016. évben 278 közigazgatási döntést hozott, 588 esetben az ügyfél tájékoztatás ával zárta le az eljárást, 181 ügy vizsgálata pedig 2017-ben folytatódott. Az EBH 31 esetben állapította meg a jogsértést, közöttük a leggyakoribb védett tulajdonság a fogyatékos (7) és a nemzetiséghez tartozás (7) volt, szorosan követve az anyaság (terhesség), apaság (5) és az egészségi állapot (5). A diszkrimináció főbb területe a foglalkoztatás (11), a szolgáltatások (6) és az oktatás (4) voltak. A hatóság 7 esetben állapította meg a jogsértést azoknál a panaszoknál, ahol a bepanaszoltak önkormányzatok vagy szerveik voltak.”³²

Az Európai Unió elkötelezett a nők és férfiak egyenloségének biztosítása, az egyenlotlenségek megszüntetése iránt, mely törekvések az EK-szerződés 2. és 3. cikke tartalmazza.

A nők és a Férfiak közötti esélyegyenloség biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb célja. Különbösg van azonban az egyenlo bánásmód és az esélyegyenloség között. A nők és férfiak közötti egyenlo bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az esélyegyenloség azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözzöb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság. Az esélyegyenloség sajnos még ma sem teljesen valós a tagállamokban, még mindig jelentösek a bérkülönbösgök, a felsöb gazdasági vezetök körében még mindig elvétve lehet találkozni nőkkel, és gyakoriak a diszkriminatív álláshirdetések.

³² Egyenlo Bánásmód Hatóság Tájékoztató az Egyenlo Bánásmód Hatóság 2016. évi tevékenységéről www.egyenlobanasmod.hu

„A nemek közötti egyenloésre vonatkozó stratégiai kötelezettségvállalás (2016-2019) több területen is kijelöli a foglalkoztatáspolitikához kapcsolódó stratégia célokat. Ezek:

- a nők munkaerő-piaci részvételének növelése;
- a bérek, a jövedelem és a nyugdíjak nemek közötti különbségének csökkentése;
- a nők arányának javítása a döntéshozatali pozíciókban (tözsdei cégek, kutatóintézetek, politikai döntéshozatal).³³”

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarországon a kétkeresös modell terjedt el, ma már azonban az a tendencia figyelhető meg, hogy a munka- és családi feladatok ellátásában a korábban nagyon merev nemi szerepek kezdenek fellazulni, amit a férfi és női iskolai végzettség szintje befolyásol.

A 15–64 éves nők foglalkoztatási rátája az unióhoz való csatlakozásunk utáni első években hazánkban stagnált. Leszakadtunk Európától, 2009-ben már a nők kevesebb, mint felének volt csak lehetősége dolgozni. A 2010-től azonban az új támogatási formák bevezetésével a nők foglalkoztatása jelentösen javult. „Az állam küönbözzö intézkedésekkel segíti a kisgyermekes anyák foglalkoztatását. 2011 óta jelentös indirekt ösztönzö a családi adókedvezmény. A 2013-ban életbe lépett munkahelyvédelmi akcióterv értelmében a gyermekgondozási ellátásról visszatéröknek 2 évig nem kell se szociális adót, se szakképzési hozzájárulást fizetniük, 2014-től a három és annál több gyermekes alkalmazása esetén 3 évig teljes, utána még további két évig 50%-os adókedvezmény illeti meg a munkáltatót. A 2014-ben bevezetett gyed extra a gyed igénybevétele mellett a korábbi tiltással szemben a gyermek egyéves korától – időtartam korlátozás nélkül – lehetőséget ad a munkavégzésre, közvetlen módon ösztönözve ezzel az érintetteket a mielöbbi munkaerő-piaci visszatérésre (KSH, 2015). A gyermek melletti munkavállalás szempontjából fontos kérdés a bölcsödei ellátás biztosítása. Pozitív fejleménynek tekinthető, hogy az elmúlt években nőtt a bölcsödei férőhelyek száma, amit férőhely-bövitéssel, családi napközik létesítésével értek el. Míg 2010-ben mintegy 78 ezer gyermek vett igénybe bölcsödei ellátást, 2014-ben már csak 63 ezer, ami 2016-ra 64 ezer főre emelkedett (KSH, 2018.) A nők aktivitása ellenében hat a rugalmasabb foglalkoztatási módok (részmunkaidö, távmunka) alacsony aránya is. 2006-ban 155,1 ezer fő, 2016-ban már 228,1 ezer fő dolgozott ilyen formában a KSH adatai alapján. Az európai unió átlagot tekintve azonban még így is jelentös, mintegy 15%-os elmaradás volt tapasztalható 2014-2016. közt. A gyermekgondozás ideje alatti munkavállalást, illetve a mielöbbi munkaerő-piaci visszatérést ösztönzö intézkedések hatására csökkent a gyermekvállalás miatti távolléti idő átlagos hossza. A KSH adatai alapján 2010 és 2015 között 14%-kal, 34,2 ezerre bővült a dolgozó anyák száma, foglalkoztatási arányuk pedig 11,6-ról 13,6%-ra emelkedett.”³⁴

37. táblázat

Gazdaságilag aktívak és a munkanélküliek aránya nemek szerint

Év	Gazdaságilag aktívak száma (ezer fő)		Munkanélküliek száma (ezer fő)			
	Férfiak	Nők	Férfiak	%	Nők	%
2015	2 445,4	2 072,9	161,9	6,62	145,9	7,03
2016	2 490,0	2 096,2	127,5	5,12	107,1	5,10
2017	2 513,0	2 100,1	95,7	3,80	96,0	4,57

Forrás: KSH, saját szerkesztés

2015-ben országos szinten a gazdaságilag aktív férfiak 6,62%-a volt munkanélküli, míg a nők esetében 7,03%, 2017 évben azonban ez a szám jelentösen csökkent, a férfiak esetében 3,8%-ra, míg a nők esetében 4,57%-ra.

³³<https://www.parlament.hu/infojegyzet>

³⁴<https://www.asz.hu>

Teljes és részmunkaidőben való részvétel nemek szerint

Év	Részmunkaidős			Teljes munkaidős			Foglalkoztatottak száma összesen
	Férfi	Nő	Együtt	Férfi	Nő	Együtt	
2015	99,4	155,0	254,3	2 180,6	1 768,8	3 949,4	4 210,5
2016	83,3	144,8	228,1	2 277,7	1 842,3	4 120,1	4 351,6
2017	75,2	137,3	212,5	2 342,1	1 866,8	4 208,9	4 421,4

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A női foglalkoztatási helyzetet negatívan befolyásolja az is, hogy a magyar munkaerőpiac nem elég rugalmas. A nők munkaerő-piaci helyzetének kezelésében fontos eszköz lehet a részmunkaidős állások, távmunka biztosítása vagy egyéb atipikus munkalehetőségek kínálata.

A fenti táblázatban is jól látható, hogy 2015-ben az országos adatokat tekintve a teljes munkaidős foglalkoztatásban a férfiak 51,7%-a, a nők 42%-a, míg a részmunkaidős foglalkoztatásban a nők 3,6%-a, a férfiak 2,3%-a dolgozik.

Ez a szám 2017-re a teljes munkaidős foglalkoztatás esetében a férfiaknál 52,9%, míg a nők esetében 42,2%. A részmunkaidős foglalkoztatás esetében visszaesést tapasztalhatunk, hiszen a nők csupán 3,1%-a, míg a férfiak 1,7%-a dolgozik valamilyen részmunkában.

Hianyoznak a női foglalkoztatást támogató, olyan országosan elérhető innovatív szolgáltatások, melyek a közösség erejét, az önkéntes munka lehetőségeit kihasználva személyre szabott szolgáltatási csomagokkal segítik a munka és család harmonizálását. Szükséges az ilyen jellegű kezdeményezések megismerése, a kialakult jó gyakorlatok elterjesztése, az egyes szolgáltatások egységesítése, szttenderizálása.

2017. decemberében kezdődött el az EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN NŐI INFORMÁCIÓS ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT KIALAKÍTÁSA NÍREGYHÁZÁN című projekt, melyben az önkormányzat a konzorciumi partnerrel együttműködve hozzájárul a Női Információs és Szolgáltató Központ (Nő-Köz-Pont) létrehozásához és működtetéséhez, a nők atipikus foglalkoztatásának javításához, illetve az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez, a munkáltatók és a munkavállalók együttműködésének javításához a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében, a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtéséhez. A konstrukció célja a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, a család és munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal és együttműködésekkel.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nyíregyházán számos civil és egyéb oktatási, képző és továbbképző iskola, szervezet működik és valósít meg olyan programokat, melyeken való részvétellel különféle szakmákat szerezhetnek az egyének. Arra vonatkozóan, hogy ezeken a képzéseken milyen arányban vannak jelen a nők, pontos adattal nem rendelkezünk, ez függ attól is, hogy milyen szakma megszerzésére irányul a képzés.

Az egész életen át tartó tanulás stabilizálja a munkaerő-piaci helyzetet. A különböző szakmát adó képzések, átképzések és továbbképzések a tudás bővítését szolgálják. A nők esetében fontos, hogy a gyermekvállalás időszakát kihasználva a Gyed, Gyes ideje alatt is olyan továbbképzések legyenek elérhetőek számukra, amellyel a munkaerő-piacon kedvező helyzetbe tudnak kerülni.

A Nyíregyházán működő „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” szervezet tagjai együttműködnek a helyi munkaerő-piaci szereplők közötti partnerség erősítésében, valamint a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolása és ezáltal a kiegyensúlyozott munkaerő-piaci helyzet megteremtése érdekében.

A projekt célcsoportjába az inaktív, a közfoglalkoztatottak, illetve a hátrányos helyzetű álláskereső személyek tartoznak. A projekt szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek az alacsony iskolai végzettségűek, a 25 év alatti fiatalok, vagy a 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, az 50 év feletti, a GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, a megváltozott munkaképességű személyek, a roma nemzetiséghez tartozó személyek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Alacsony iskolai végzettségűeknek tekinthetjük elsősorban azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, másrészt ide tartoznak azok is, akik a munkaerőpiacon jelen vannak, az általános iskolát ugyan elvégezték, de ezen kívül nem rendelkeznek más végzettséggel. Megfelelő szakmai képzés nélkül nagyon kevés az esély az elhelyezkedésre.

A nők munkaerő-piacon való elhelyezkedését jelentősen befolyásolja az iskolai végzettség. Az alacsony iskolázottsággal rendelkezők jelennek meg a munkanélküli státuszban.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl.: bérkülönbség)

Alapvetően négy olyan terület van a munkaerő-piacon, amelyek a nemi alapú diszkrimináció tipikus megnyilvánulási formái. Ezek a munkához jutás, a szakmai előmenetel és mobilitás, a béregyenlőtlenség, továbbá a munkahelyi zaklatás problémaköre. A munkához jutással kapcsolatban közismert tény, hogy a nőket a gyermekvállalás, illetve az idősebb családtag gondozása akadályozza a leginkább. A munkaerő-piacon tapasztalható nemi diszkrimináció másik területe a nők vezetővé válásával, munkahelyi mobilitásával kapcsolatos hátrányos helyzet. A gazdaságilag aktív nők többsége az alacsony presztízsű, kevés fizetéssel járó munkahelyeken kényszerül elhelyezkedni, amelyeket alacsony mobilitás jellemez. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a szerint a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával. Az egyenlő bánásmód szempontjából munkabérnek minősül minden a munkaviszony alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatás. A hátrányos megkülönböztetés részét képezi a két nem közötti béregyenlőtlenség. Képzettség tekintetében a nők fizetése minden szinten alacsonyabb a férfiakénál.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermek napközbeni ellátása a nők elhelyezkedését, munkába állását nagymértékben elősegíti. 2017. január 1-től jogszabályi változást követően a bölcsődei ellátás rendszere változott. A bölcsődei ellátás bölcsődében, mini bölcsődében, családi bölcsődében vagy munkahelyi bölcsődében biztosítható. Az önkormányzati bölcsődéket ez nem érintette, így változatlan formában működnek az intézmények. A 4.3. d) pontjában bemutatásra kerültek az önkormányzati fenntartású intézmények. Az alábbi táblázatban az önkormányzati, valamint az egyéb fenntartású gyermekek napközbeni ellátását nyújtó intézmények találhatóak. A családi napközök mini bölcsődévé vagy családi bölcsődévé alakultak át.

000069

39. táblázat

Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények 2017-ben Nyíregyházán

Ellátás Típusa	Fenntartó Neve	Intézmény neve	Ellátható személyek száma	
Bölcsőde	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	Mustármag Bölcsőde	60 fő	
		Nyírségi Többcélu Kistérségi Társulás	10. számú Katica Bölcsőde 12. számú Babaház Bölcsőde 14. számú Bóbita Bölcsőde 16. számú Aprajfalva Bölcsőde	104 fő 106 fő 80 fő 106 fő
	Gondoskodó Jövő Szolgálat	"Zöld Kuckó" Bölcsőde	48 fő	
		Hétszínvirág '98 Gyermekjóléti Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Hétszínvirág Bölcsőde	40 fő
	Családi Bölcsőde	Új Kezdet Intézményfenntartó Központ	Gyermekéden Családi Bölcsődék Hálózat	7 fő
			Gyermekkacaj Családi Bölcsőde	7 fő
			Gyermekmosoly Családi Bölcsőde	7 fő
	Családi Bölcsőde	Újnémedék Szociális Szövetkezet	Bóbita Családi Bölcsőde	7 fő
			Botorka Családi Bölcsőde	7 fő
	Családi Bölcsőde	Alpha Assist Kft (Budapest)	Mókafalva Családi Bölcsőde	7 fő
	Családi Bölcsőde	Fiatalok Magyarországi Jövőjéért	Picikukk I. Családi Bölcsőde	5 fő
Picikukk II. Családi Bölcsőde			5 fő	
Picikukk III. Családi Bölcsőde			5 fő	
Családi Bölcsőde	NYIFE Nyírségi Ifjúsági Egyesület	Pótanya Családi Bölcsőde II.	5 fő	
		Pótanya Családi Bölcsőde I.	5 fő	
Családi Bölcsőde	Krétakör Oktatási és Kulturális Közhasznú Alapítvány	Cseperedő Palánták II. Családi Bölcsőde	7 fő	
		Cseperedő Palánták III. Családi Bölcsőde	7 fő	
		Cseperedő Palánták I. Családi Bölcsőde	7 fő	
Családi Bölcsőde	Szeretethang Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület	Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat Kicsik Vidám Háza családi bölcsőde	7 fő	
		Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat Kicsik Vidám Háza II. angol-magyar családi bölcsőde és gyermekcentrum	7 fő	
		Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat Kicsik Vidám Háza III. családi bölcsőde és gyermekmegőrző	5 fő	
Családi Bölcsőde	Szívánvántenger Nonprofit Kft.	Gyöngyszem I. Családi Bölcsőde	5 fő	
		Gyöngyszem II. Családi Bölcsőde	n.a	
Családi Bölcsőde	Trinity Nyelvtudó és Rekreációs Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Trinity I. Családi Bölcsőde	5 fő	
		Trinity II. Családi Bölcsőde	5 fő	
		Trinity III. Családi Bölcsőde	5 fő	
Mini Bölcsőde	Hétszínvirág '98 Gyermekjóléti Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Hétszínvirág Mini Bölcsőde	7 fő	
Napközbeni Gyermekfelügyelet	Újnémedék Szociális Szövetkezet	Babóca Napközbeni Gyermekfelügyelet	n.a	
	Alpha Assist Kft (Budapest)	Mókafalva II. Napközbeni gyermekfelügyelet	n.a	

Forrás: saját adat

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata négy központi óvodában, 34 telephelyen biztosítja az óvodai ellátást a város közigazgatási területén. A városban egyéb (egyházi, civil) szervezet által fenntartott óvodák is működnek. Ez bemutatásra került az előzőekben részletesen.

020000

2018 márciusában átadásra került a Jósa András Oktatókórház területén a város legújabb óvodája, mely 75 férőhellyel rendelkezik. Az új intézményben főként a kórházi alkalmazottak gyermekeit fogadják majd a 2018/2019-es nevelési évtől. A városnak az új óvoda építésével nem titkolt szándéka volt, hogy segítse az egészségügyben dolgozó nők helyzetét, hiszen az egészségügyi szakdolgozói hiány abból is adódik, hogy az itt dolgozók a gyermekvállalás ideje alatt elmennek Gyed-re, Gyes-re. A cél az, hogy a munkaerőt megtartsák. Az önkormányzat folyamatosan arra törekszik, hogy a gyermekek napközbeni elhelyezését biztosító intézmények (bölcsődék, óvodák) a mai kornak és igényeknek megfelelően megszépüljenek, és 2020-ig a város összes óvodája felújításra kerül.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Nyíregyházán a területi ellátást végző védőnők (38 védőnő) körzetbeosztás szerint foglalkoznak a nővédelemmel, a várandós anyák gondozásával, a gyermekágyas időszakban a tanácsadással. Feladataik még a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, az óvodások ellátása, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, valamint a családgondozás. Ellátnak az egyén és a közösség egészségfejlesztés kompetenciájukba tartozó területeit, gondoskodnak egészségvédelmével kapcsolatos feladatok ellátásáról. Az alap- és középfokú oktatási-nevelési intézményekben tanulók preventív egészségügyi ellátását biztosítja az iskolaorvosokkal együttműködve. A területi védőnők a házi gyermekorvossal együttműködve a védőnői tanácsadóban dolgoznak. A várandós anyák gondozása a Micimackó Bölcsőde (Nyíregyháza, Stadion u. 8/a.) egyik épületrészében kialakított terhes tanácsadóban történik.

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint: "A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában. Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a családon belül szenved el, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...] a házasságon belüli nemi erőszakot [...]".

(Deklaráció a Nők Elleni Erőszak Megszüntetéséről, 1993)³⁵

Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történhet és történik meg valakivel. Ez lehet lelki erőszak, testi (fizikai) erőszak, szexuális erőszak, gazdasági erőszak.

A nők ellen elkövetett zaklatás és erőszak, becslések szerint nagyon kis arányban válnak ismertté, mert viszonylag kevés esetet jelentenek be az áldozatok. November 25-e a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja. Ebből az alkalomból szervezett a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság 2017. november 24-én első alkalommal megemlékezést Nyíregyházán, hogy mindenki figyelmét felhívják arra, a probléma világméretű, a megoldás közös ügy. A tavalyi év első tíz hónapjában a megyében több mint 600 bűncselekményt követtek el a nők sérelmére, ebből 200 erőszakos bűntett volt, 185 házasságon, illetve élettársi kapcsolaton belül történt, vagy a szakítást követően.

A nőket érő erőszakkal, családi erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlása

	2015	2016	2017
Testi sértés vétsége	0	0	16 db
Testi sértés büntette	1 db	0	12 db
Szexuális kényszerítés büntette	2 db	0	0
Szexuális erőszak büntette	6 db	6 db	3 db
Szexuális visszaélés büntette	1 db	2 db	2 db
Kapcsolati erőszak vétsége	1 db	2 db	2 db
Kapcsolati erőszak büntette	12 db	9 db	3 db
Könnyű testi sértés vétsége	25 db	38 db	15 db
Könnyű testi sértés büntette	0	2 db	2 db
Súlyos testi sértés büntette	20 db	21 db	9 db
Erőszakos közöszlítés büntette	1 db	0	0
Kerítés büntette	0	0	1 db

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, 2015-2017

A Nyíregyházi Járásbíróság kimutatása alapján a fenti táblázatban is jól látható, hogy 2015. évhez viszonyítva 2017-ben a nőket érő erőszak, illetve családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlását tekintve a testi sértés büntette és vétsége kiugró emelkedést mutat. A súlyos testi sértés, a könnyű testi sértés vétsége, valamint a kapcsolati erőszak büntette esetében jelentős visszaesés tapasztalható.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Nyíregyházán három családok átmeneti otthona működik. A családok átmeneti otthona szolgáltatásait a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ szervezeti keretében működő 40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona (Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) és a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában levő 40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonában (Nyíregyháza, Rezeda utca 79/c.) biztosítja (lásd ...oldal).

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Szervezetének fenntartásában működik az Anya-Gyermek Segítőotthon. Az intézmény 1998. július 1-jén kezdte meg működését, 30 férőhellyel. Elsősorban bántalmazott anyák és gyermekeik számára nyújt átmeneti védelmet. Az otthon az egész ország területéről fogad családokat. Intézményben az ellátás célja, hogy az otthonalanná vált szülő kérelmére gyermekével együtt tudják elhelyezni, abban az esetben, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermek et e miatt el kellene választani a szülőjétől, családjától.

Az intézmény segítségét igénybe vehetik:

- Háztartáson belüli erőszakot elszenvedett nők és gyermekeik.
- Életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthonalanná vált, továbbá védelmet kereső anyák és gyermekeik.
- Válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyák.

000071

A Segítőotthon átmeneti jellegű ellátást nyújt lakóinak legfeljebb 12 hónapig, ha a probléma megoldása folyamatában ez idő alatt nem nyújt biztonságos kilépési lehetőséget további 6 hónapig az anya és gyermeke számára otthonoszerű elhelyezés formájában.

Az intézmény 24 órás folyamatos ellátással működik. Ezen belül:

- Biztosítja az anya és gyermeke együttes lakhatását és szükség szerinti ellátását.
- Biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását, befogadja otthonalanná vált anyját.
- Segítséget nyújt az anyának gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez.
- Az anyának jogi, pszichológiai és szociális segítséget biztosít.
- Közreműködik – a gyermekjóléti szolgálatokkal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében.
- A szülő munkavégzése és indokolt távolléte esetén, intézmény segítséget nyújt az anyának gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti az anyát a megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásba.

Ugyancsak a Magyar Vöröskereszt szolgáltatásai közé tartozik a **Krízisközpont**. A szolgáltatás 2005. február 01.-től működik. A program 2011. decemberéig modellkísérleti jelleggel működött, azóta törvényi szabályozás szerint, pályázati keretből. Férőhelyeinek száma: 4 fő. Kiterjedt szolgáltató funkciójával az egész Észak- Alföldi régióból (Szabolcs- Szatmár- Bereg Megye, Hajdú- Bihar Megye, Jász- Nagykun- Szolnok Megye), de szükség esetén az egész ország területéről fogad háztartáson belüli erőszak áldozatait. A krízis ellátás időtartama 30 munkanap.

Ígénybe vevők köre:

- krízis helyzetben lévő várandós anya,
- krízishelyzetben lévő anya gyermekkel,
- egyedülálló krízishelyzetben lévő nő.

A Krízisközpont az anyaotthonnal egy épületben, mégis különönten található. Az anyaotthon közös helyiségeit a krízisközpont lakói ugyanolyan formában és módon használhatják, így a társalgó, konyha, ebédlő, játszószoza. A krízisközpontot az anyaotthonnal egy folyosó köti össze.

Nyíregyházán összesen 106 férőhely biztosítja a krízishelyzetben lévő anyák, családok átmeneti elhelyezését, élethelyzetük átmeneti megoldását. Ez a férőhelyszám azonban mégsem bizonyul elegendőnek, hiszen a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ szervezeti keretében működő Családok Átmeneti Otthonában átlagosan 6 család vár bekerülésre és tekintettel arra, hogy a családok döntő többsége a jogszabály által megengedett másfél év időtartamban veszi igénybe az ellátást, ezért a várakozási idő megközelítőleg fél év. A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában levő Családok Átmeneti Otthonában átlagosan 11 család van várólistán, melynek közel egyharmada nyíregyházi lakos, a többi várakozó a régió területéről tevődik össze. A Vöröskereszt Anya- Gyermek Segítőotthonában a várakozók száma 10-20 fő, melyből megközelítőleg 20 %-os a nyíregyházi várakozók aránya (az ország teljes területéről fogad családokat). A Krízisközpontban a szolgáltatás jellegéből fakadóan 1-2 hét a várakozási idő.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata rendkívüli települési támogatást nyújt a tartósan vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő családok részére. Ezen támogatási forma keretein belül nemcsak a létfenntartási gonddal küzdő személyeket támogatjuk, hanem mindkét szülő elvesztése esetén a gyermekeket, és anyagi hozzájárulást nyújtunk a krízishelyzetben lévő várandós anya gyermekeinek megtartásához, valamint a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz is hozzájárulunk pénzügyi támogatás formájában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Világszerte aggasztó jelenség, hogy nagyon alacsony a nők jelenléte a közéletben, a politikai döntéshozatal valamennyi, országos és helyi szintjén egyaránt. A nők arányos részvétele a döntéshozatalban nemcsak a női egyenlőség mércéje, hanem egyik fő garanciája is. A Magyar Országgyűlésben a női képviselők aránya tartósan alacsony, 10% körül mozog.

Nyíregyházán a közszférában – közkutatás és felsőoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – és a kereskedelemben lényegesen magasabb a nők aránya – mintegy 75-80 % –, mint a férfiaké. Az önkormányzat által fenntartott intézményekben dolgozó főállású munkavállalók 75,8%-át a női dolgozók tezik ki.

Annak megvizsgálására, hogy Nyíregyházán milyen arányú a nők szerepe a helyi közéletben az 1. számú melléklet 5.6. számú táblázatában meghatározottak alapján a Nyíregyházi Járásbíróság, Debreceni Ítéltábla, Nyíregyházi Járási és Nyomozó Ügyészség, Nyíregyházi Törvényszék és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése női tagjainak számát vettük alapul.

A Nyíregyházi Járásbíróság vezetői között az elmúlt három éves időszakban közel azonos számú (2-2 fő) férfi és nő dolgozott. A Nyíregyházi Járási és Nyomozó Ügyészség vezetői számát tekintve 2015-ben 5 férfi és 4 nő, 2016-ban 6 férfi és 4 nő, 2017-ben 6 férfi és 5 nő dolgozik. A Nyíregyházi Törvényszék vezetőit tekintve 2015-ben 12 férfi és 14 nő, 2016 és 2017 évben 11 férfi és 16 nő dolgozik.

Tekintettel arra, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye és így Nyíregyháza is a Debreceni Ítéltábla³⁶ illetékességi területéhez tartozik, ezért „A nők szerepe a helyi közéletben” című 1. számú melléklet 5.6. számú táblázatához a Debreceni Ítéltáblától is gyűjtöttünk adatokat. A Debreceni Ítéltábla vezetőinek nemek szerinti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy az elmúlt években kétféle változás volt megfigyelhető, az Ítéltáblánál 2015-ben 3 férfi és 6 nő, 2016 és 2017 években 4 férfi és 5 nő dolgozik. Összességében elmondható, hogy a Járásbíróság, Ügyészség, Ítéltábla és a Törvényszék vezetői létszámát tekintve a nők száma magasabb, 28 fővel vannak jelen a közéletben 2017 évben.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésében, a képviselők nemek szerinti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy a férfiak száma jelentősen magasabb. Az elmúlt éveket vizsgálva változás nincs, a férfiak 17, míg a nők 5 fővel vannak jelen. Ez magyarázható azzal, az országos szinten is megfogalmazható jelenséggel, hogy a nők kevésbé kívánnak és tudnak bekapcsolódni a bizonytalanságokkal terhelt, nem átlátható és olykor konfliktusosabb közegbe.

Általánosságban elmondható, hogy a közélet szereplőitől azt várja el a társadalom, hogy azok aktívan vegyenek részt a döntésekben, amelyek az ország sorsát alapvetően befolyásolják, legyen szerepük a közvélemény formálásában, folyamatosan képviseljék az általuk fontosnak tartott érdekeket és értékeket, az írott és az elektronikus sajtóban egyaránt. Ha ezeket a kritériumokat a közszereplés kritériumaiként fogadjuk el, azt látjuk, hogy paradox módon a nők egyre kevesebb szerephez jutnak.

Azonban Nyíregyházán a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítésekor gyűjtött adatokból nem egyértelműen az a kép rajzolódik ki. Az adatok alapján elmondható, hogy városunkban a nők szerepe a helyi

³⁶ Az Ítéltábla elbírálja - törvényben meghatározott ügyekben - a helyi bíróság és a törvényszék határozata ellen előterjesztett jogorvoslatot, továbbá eljár a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben. A kijelölt törvényszékeken működő katonai tanácsok által első fokon elbírált ügyekben másodfokon a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsa jár el. Az 5. Ítéltábla a törvényszékek és a Kúria közötti szintet jelenti, létrehozataluk célja a korábbi legfelsőbb bíróság tehermentesítése volt. A törvényszékek vagy a Fővárosi Törvényszék határozatait elleni fellebbezéseket az Ítéltáblák bírálják el. Harmadfokon jár el az Ítéltábla azokban a büntetőügyekben, amelyekben másodfokon a törvényszék járt el. Az elnök vezetésével működő Ítéltáblánál tanácsok, büntető, valamint polgári kollégiumok működnek.

320000

közéletben, vezetői munkakörökben és az önkormányzat által fenntartott intézményekben is kedvező, számuk olykor meghaladja a férfiak számát.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Program előző fejezeteiben többször mutattunk be adatokat, jellemzőket a nők helyzetére vonatkozóan. Utalunk a mélyszegénységben élő, a gyermeket családban vagy egyedül nevelő nők vagy az egészségügyi ellátás kapcsán a szűrőprogramokon résztvevő nők helyzetére. A családokat érintő valamennyi társadalmi probléma érinti a nőket. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata különböző szolgáltatásaival segíti a nők elhelyezkedését (gyermekjóléti alapellátások, pénzügyi és természetbeni támogatások), az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést stb. A nők munkába állását segíti az az intézkedés, amely alapján a bölcsődei ellátásért gondozási díj bevezetésére nem került sor. Helyi rendelet alapján a fogyatékos gyermeke(kt) nevelő szülők (elsősorban az édesanya) magasabb összegű ápolási díjban részesülnek. Programok útján a hátrányos helyzetű (elsősorban roma) nők számára nemcsak az Önkormányzat, hanem a civil szervezetek is támogatást nyújtanak (képzések, szemlélet- és attitűdformáló közösségi programok, klubfoglalkozások, egyéni esetmunka, egészségvédelem stb.)

A statisztikai adatok alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában az alkalmazotti létszám 261 fő, melyből a nők aránya 72%, a férfiak aránya 28%. A gyermekes munkavállalók száma viszonylag magas 60%, míg a gyermektelenek száma 65 fő. A munka és a magánélet összhangjának megteremtése korunk nagy kihívása és különösen nehéz feladat a gyermekes munkavállalók és családok számára. Az önkormányzat vezetése felismerte, hogy az alkalmazottak elégedettsége a munkafeladatok végzésében is megnyilvánul, az elégedett és kiegyensúlyozott munkavállaló hatékonyabb munkavégzésre képes. Különböző egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésével, sporttevékenységek támogatásával járul hozzá munkavállalói egészségének megőrzéséhez, a krónikus betegségekben szenvedő munkavállalók számára munkaidőben engedélyezi - szakorvosi vélemény alapján - a kezelésen való részvételt.

A gyermeküket egyedül nevelő szülők részére biztosított a gyermek nevelésének, gondozásának megfelelő időbeosztás. A munkáltató a szabadságolási ütemterv jóváhagyásánál figyelembe veszi a bölcsődés és az oktatási intézmények működése során elrendelt szünetek időtartamát, a munkaszüneti napok körüli munkarend kialakítása során kellő figyelmet fordít, hogy ne kiskorú gyermeket nevelő foglalkoztatott jelöljön ki munkavégzésre. Vissza nem térítendő gyermekszületési támogatást biztosít a köztisztviselő újszülött, illetve örökbefogadott gyermeke után. A gyermekgondozási távollét alatt biztosítja a kapcsolattartást a távollévő munkavállalókkal (pl. meghívás a hivatali rendezvényekre, képzései lehetőségekről történő tájékoztatás).

A Munkáltató, valamint a Szakszervezet önkormányzati üdülőket tart fenn és kedvezményes üdülési lehetőséget biztosít a munkavállalói számára, valamint programokat szervez a családbarát munkahelyi körülmények további erősítése céljából.

Az önkormányzat évek óta kiemelt figyelmet fordít családbarát intézkedések meghozatalára. 2015-2016-os tanévben, az „Értékünk a család” projekttel az őszi és a tavaszi szünetekben sikerült sok élménnyel gazdagítani a gyermekeket. Ezért 2016 július 19-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma által „Családbarát Díj elismerésben részesült Önkormányzat.

2016. nyarán az „Értékünk a család II” projekttel a családbarát programot folytatva a szülők tehermentesítésre kerültek a szünet vége előtt és segítették gyermekeiket a kortársközösségbe történő visszailleszkedését a hosszú nyári szabadság után.

Az önkormányzat saját forrás biztosításával tovább folytatta a családbarát programsorozatot és 2016 őszi szünetben, illetve 2017 évben a tavaszi szünetben különböző élményprogramokkal kedveskedtek a fiatal generációnak. A programok között helyet kapott különböző cégek, szervezetek, intézmények megismertetése, melyek jelentős gazdasági, kulturális, vagy közművelődési szerepet töltenek be a város életében – pl.: LEGO gyár látogatása, a nyíregyházi repülőter megtekintése, vagy a Móricz Zsigmond színház kullisztikáinak felfedezése.

Mindezeket figyelembe véve 2017. évben immár második alkalommal „Családbarát Díj” elismerésben részesült Nyíregyháza Város Önkormányzata.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a munkanélküliek aránya a nők között.	- munkaerő-piaci esélyek növelése a nők körében. - a nők részére képző, átképző programok szervezése, közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése - a foglalkoztatók ösztönzése a nem szokványos foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka, rugalmas munkaidő) alkalmazására, a nők képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása
Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma.	- a nők biztonságérzetének fokozása, rájuk irányuló bűncselekményekkel szembeni védelmük növelése - a bűncselekményeket előidéző okok feltárása, hatásának mérséklése, a nők elleni bűnözés megelőzése, prevenciók tevékenység végzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme, a családon belüli erőszak megelőzése, a bűnismétlés megelőzése
Családok átmeneti otthona és az anyavők férőhelyszáma nem elegendő.	- megfelelő számú férőhely biztosítása a családok átmeneti otthonaiban és az anyavőkben.
Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről.	- teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálat végzése a nők körében a képzési programokban való részvételükre, továbbá az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségeire vonatkozóan
A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.	- a civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

„... az idősödés kérdései a társadalom egésze számára jelentenek kihívást, az az egész társadalmat teszik próbára” Simone de Beauvoir

Az időskorú népesség főbb jellemzői

A demográfiai öregedés ténye a modern társadalmakban ma már széles körben ismert jelenség. Az Európai Unió országaiban – a rosszabb mutatókkal rendelkező újonnan csatlakozott tagállamokat is beleértve – rohamosan növekszik az időskorúak száma és aránya. A 65 évnél idősebb lakosság aránya 2016-ban 19,2% volt, 0,3%-al magasabb az előző évi rátától. A demográfiai előrebecslések szerint 2060-ra a 65 év felettek aránya eléri a 29%-ot, ezt követően a növekedés lelassul, de az idősök aránya továbbra is magas marad a népességben. 2080-ra 29,2%-os lehet a 65 év feletti népesség aránya. Az időskorú népesség összetételében is jelentős változásokra lehet számítani. A 80 év feletti idősök 2020-ra jósolt 5,9%-os népességben belüli rátája 2060-ra megkétszereződhet és eléri a 12,1%-ot (EUROSTAT, 2017).

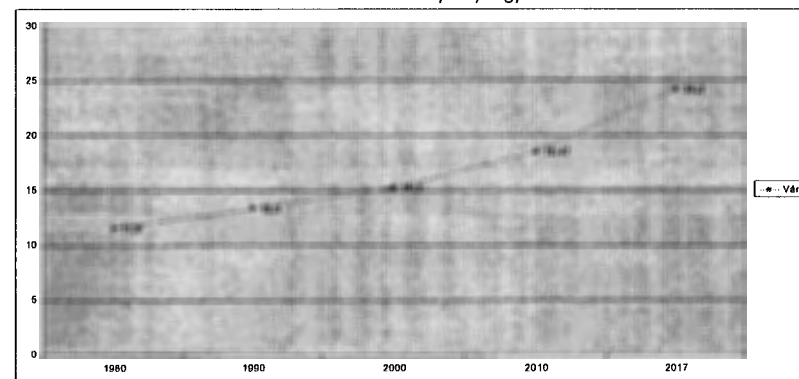
Magyarországon is felgyorsult a népesség előregedési folyamata. A 60 éves és idősebb lakosok száma és aránya először 1992-ben haladta meg a 0–14 éves gyermekkorú népességét, 2005 óta viszont már a 65 évesek és ennél idősebbek is többen vannak, mint a gyermekkorúak. 2018. január 1-jén száz gyermekre 130 időskorú (65 éves és idősebb) lakos jutott. A 15–64 éves (ún. aktív korú) népességnek stagnáló gyermekkorú és egyre növekvő számú időskorú eltartásáról kell gondoskodnia. 2018. január 1-jén száz aktív korú lakosra 50 gyermek- és időskorú lakos jutott.

Az ország megyéiben az időskorú népesség eloszlása nem egyenletes. Békés megye a legidősebb, lakosságának 26%-a tartozik a 60 év feletti körébe. Az időskorúak aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legkisebb, ahol a lakosság kevesebb, mint ötöde 60 év feletti. Az idősök az átlagnál kisebb arányban élnek Hajdú-Bihar és Pest megyében is. Továbbra is igaz, hogy a nők jóval hosszabb életre számíthatnak, mint a férfiak: 2015-ben 79,2 év volt a várható élettartam, míg a férfiaknál csak 72,4 év.

Nyíregyháza lakónépessége a 2017. január 1.-ei adatok alapján 117.689 fő, a 60 év felettek száma 28.568 fő (24,2 %). A lenti táblázat adataiból jól látható, hogy közel 40 év alatt több mint duplájára emelkedett a 60 év felettek aránya.

17. ábra

A 60 éven felüliek aránya Nyíregyháza városban

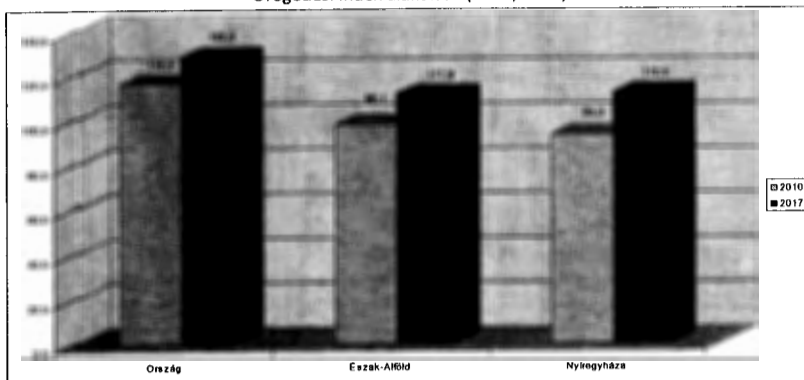
Forrás: KSH, saját szerkesztés

000073

Az öregségi index³⁷ országosan 128,5 %, az Észak-Alföldi régióban 111,9 % Nyíregyházán 112,5 %.

18. ábra

Öregedési index alakulása (2010, 2017)

Forrás: KSH 2010, 2017, saját szerkesztés

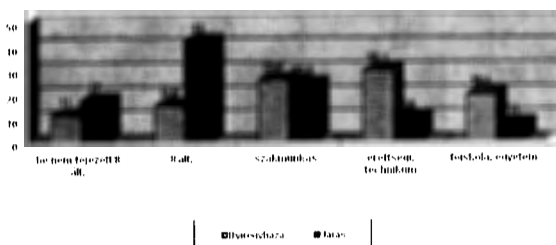
Az idősek életkörülményei

Iskolázottság, háztartás szerkezete

A legmagasabb iskolai végzettség az életkilátásokat meghatározó egyik tényező. Az iskolai végzettség emelkedésével például általában véve nő az egészségben eltölthető életévek száma, magasabb a nyugdíj összege. A 2015 évi háztartáspanel kutatás vizsgálta az idősek iskolai végzettség szerinti megoszlását. A nyíregyházi járás adataival összehasonlítva a városi idősek magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek.

19. ábra

A Nyíregyházán élő idősek csoportjai a legmagasabb iskolai végzettségük szerint

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége 2015, Nyíregyháza Járás Életminősége 2015. kutatás

A nyíregyházi idősek mintegy fele érettségizett, vagy felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. A KSH adatai szerint hazánkban Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legmagasabb azoknak az időseknek az aránya, akik a 8 általánost sem fejezték be (22,4%), ugyanakkor megyénknek van a legfiatalabb korstruktúrája és az

³⁷ az idős korú népességnek (65-X éves) a gyermekkorú népességhez (0-14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az öregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

idősek aránya is Szabolcsban a legalacsonyabb (19,8%) (KSH, 2014).³⁸ A diplomával rendelkező idősek arányát tekintve pedig a harmadik legrosszabb mutatóval rendelkezik a megye (8,4%).

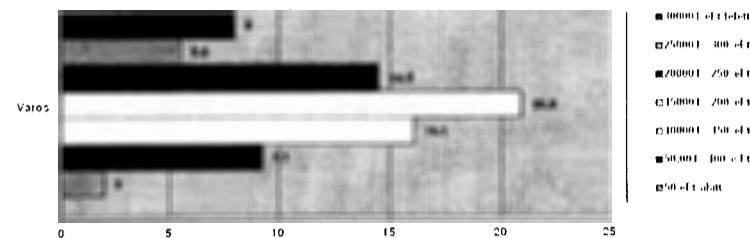
2011-ben 1 millió 317 ezer személy élt egyszemélyes háztartásban Magyarországon. Az időskorú egyedülállók száma 692 ezer volt, az elmúlt tíz év alatt 121 ezerral növekedett. 2001 óta az időskorú egyedülállók száma a 70-74 évesek kivételével minden korcsoportban növekedett. A KSH adatai szerint (2011) a háztartások 26%-ában csak időskorúak éltek.³⁹ A két legutóbbi népszámlálás között tovább folytatódott a háztartások számának növekedése, ezzel párhuzamosan méretük elaprózódása. Nagymértékben emelkedett ugyanis az egyszemélyes háztartások előfordulása, alapvetően a népesség elöregedéséből, illetve a két nem életévekben mért szignifikánsan különböző életésélyeiből adódóan. A városi kutatás során megkérdezett háztartások esetében a háztartások 17,8%-ában találtak csak időseket. A csak időskorúakat tartalmazó háztartásokban élők átlagéletkora 72,7 év.

Jövedelmi helyzet, a fogyasztás szerkezete

Az idősek életminőségét meghatározó változók közül a legjelentősebb a megélhetést biztosító jövedelem. A nyugdíj, mint transzferjövedelem egyaránt lehet az életkori szegénységet konzerváló tényező, csakúgy, mint a tisztes megélhetést garantáló ellátási forma. Az idősek életminőségét meghatározó szerepét hazánkban a nyugdíjból élők relatíve magas nyugdíjfüggősége eredményezi. A legfőbb jövedelemforrás az időskorúak számára a nyugdíj. A foglalkoztatással kapcsolatos adatok tanúságai szerint a nyugdíj (nyugdíjas kor) utáni munkavállalás kifejezetten a magas iskolai végzettségű csoportok esetében gyakori. Nyíregyházán a 2018. januári adatok alapján az öregségi nyugdíjban részesülők száma: 22 596 fő, özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők száma: 773 fő, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma: 4 803 fő (ebből: rokkantsági ellátásban részesülők száma: 4 166 fő rehabilitációs ellátásban részesülők száma: 637 fő). A háztartáspanel kutatás során a megkérdezettek 9,5%-a nyilatkozott úgy, hogy nyugdíjon kívül egyéb jövedellel is rendelkezik. A KSH 2015 évi adatai alapján az 55-74 éves korú népesség aktivitási aránya országosan 29,2 %.⁴⁰

20. ábra

A 65 év felettieket tartalmazó háztartások nettó átlagjövedelme (2015, %).

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége 2015

Az öregségi nyugdíj átlagos összege⁴¹ 2016. január 1.-én Budapesten 143.805 Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 107.912 Ft volt.

A jövedelmi szegénység a nyugdíjból élőket kevésbé veszélyezteti, mint az aktív korúak egyes csoportjait. Ennek ellenére az országos adatok alapján a 65 éves és idősebb szegények aránya⁴² 2017 évben 9,1 %

³⁸ Idősek: 60 év feletti népesség a KSH módszertana szerint

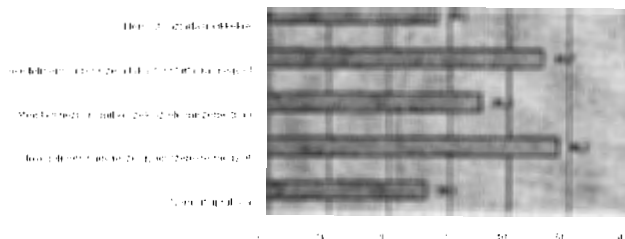
³⁹ A KSH módszertana alapján időskorúnak a 60 év feletti lakosokat tekintették.

⁴⁰ Aktivitási arány: a gazdaságilag aktívoknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya.

⁴¹ Átlagnyugdíj: a teljes ellátás összege egy nyugdíjasra számítva.

(KSH). A helyi kutatás során a saját helyzetük szubjektív megítélése tekintetében a csak időskorút tartalmazó háztartások esetében az idősek hatoda gondolta úgy, hogy helyzete sokkal rosszabb, vagy rosszabb, mint másoké. A kisnyugdíjasok jövedelmi szegénysége gyakorlatilag egy, a korcsoportra jellemző fogyasztási stílussal párosul. E fogyasztási preferenciák lényege a lakhatás és az egészségügyi ellátás költségeinek elsődlegessége, melyet az élelmezésre fordított költségek követnek, s a sort a tartós fogyasztási cikkek, valamint a ruházatkodás zárják.

21. ábra

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége 2015

Az egyszemélyes háztartásban élő idősek élethelyzetében sajátos terhet jelent a lakhatás költségeinek megfelelő finanszírozása, mely sok esetben még magasabb nyugdíj mellett is megterheli a háztartást. Különösen igaz ez a városi idősekre. Az egyedül élő időskorúak 62%-a kétszobás lakásban él, majdnem harmaduk pedig három szobás, vagy annál nagyobb lakást birtokol. A két idős emberből álló háztartások 41%-a három szobás, vagy annál nagyobb lakásban él. Az időskorúak relatív lakásnagysága komoly lakásfenntartási terheket ró a 65 év feletti korosztályra. A lakások több mint fele távhővel fűtött, tíz százaléka egyedi hagyományos rendszerű fűtéssel van ellátva. Az idősek 14%-ának megítélése szerint a lakás hibája nehezíti életvitelüket. 11% gondolta úgy, hogy lakása szűkös (teljes minta átlaga: 9,5%). Az egyedül élő idősek 44,7% a nagyon megterhelőnek tartja a lakhatással kapcsolatos kiadásait. A kétszemélyes háztartásban élő idősek esetében 28% ez az arány. A fenti jellemzők jól mintázzák az időskorúak lakhatással kapcsolatos érzékenységét, valamint a lakhatási költségek relatív súlyának okait (Patyán, 2012).

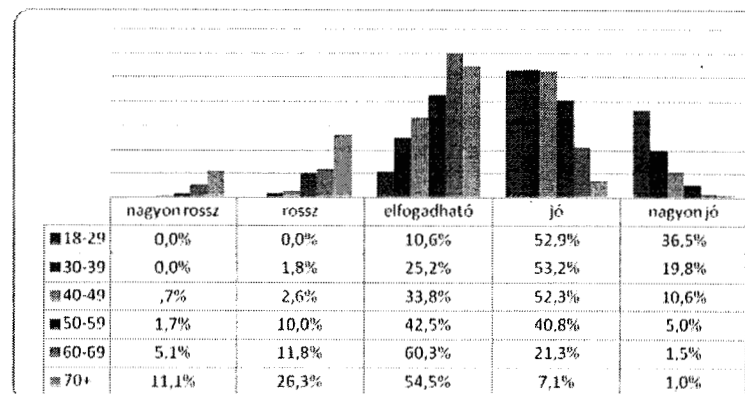
Az időskorú népesség egészségi állapota

Az egészségi állapot jellemzésére használt egyik mutatója a szubjektív egészségi állapot mérése, amely a megkérdezettek önértékelésén alapul. A szubjektív egészségi állapotot tekintve a 2014. évi Európai Lakossági Egészségfelmérés (ELEF) adataival a nyíregyházi adatokat összevetve a nyíregyházi lakosságra is jellemző, hogy a nők rosszabbnak ítélik meg egészségi állapotukat, mint a férfiak. Ugyanakkor a nyíregyháziak a hazai lakossághoz képest is kevésbé jónak ítélték meg egészségi állapotukat. Az országos adatok alapján a férfiak 65 %-a, a nők 58 %-a nyilatkozott pozitívan egészségi állapotáról, addig a nyíregyházi férfiaknak csak 51,6 %-a, és a nők 48,5 %-a.

Ha az időseket további kisebb életkori csoportokra bontjuk, azt látjuk, hogy az életkor előrehaladtával folyamatosan csökken a jó/nagyon jó egészségűek aránya.

⁴² A nem megfelelő egészségi állapotra vonatkozó állításokat támasztják alá azok az adatok, melyek szerint az idősek körében a 65 évesek és annál idősebbek 80 %-a, a 75 évesek és idősebbek 84 %-a, a 85 évesek és annál idősebbeknek pedig 89%-a él együtt valamilyen betegséggel.

A szubjektív egészségi állapot alakulása korcsoportok szerint, 2015

Forrás: Nyíregyháza Város Életminősége 2015

A nem megfelelő egészségi állapotra vonatkozó állításokat támasztják alá azok az adatok, melyek szerint az idősek körében a 65 évesek és annál idősebbek 80 %-a, a 75 évesek és idősebbek 84 %-a, a 85 évesek és annál idősebbeknek pedig 89%-a él együtt valamilyen betegséggel.

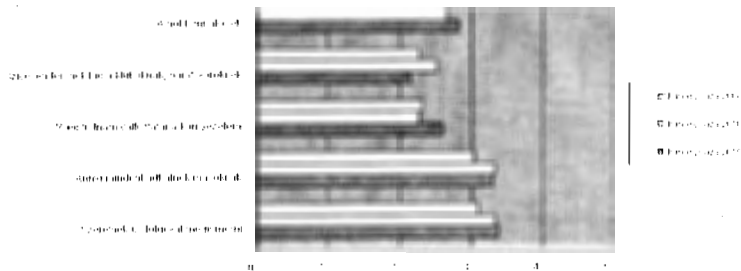
A háztartáspanel kutatás (2015) eredményei alapján a megkérdezett nyíregyházi idősek 55,4 %-a válaszolta, hogy visszatérő betegségben szenved, 27,3 %-a pedig az egészségi állapotát rossznak ítélte meg. Az országos adatok alapján a 65 éves és annál idősebb férfiak és nők közül egyaránt tízből 7-en, a városi háztartásban élők közül tízből 9-en egy éven belül legalább egyszer felkereste háziorvosát.

A szubjektív egészségi állapot alakulását erőteljesen befolyásolja a megkérdezettek legmagasabb iskolai végzettsége. A magasabb az iskolai végzettségűek rendre ritkábban jellemezték nagyon rossznak, vagy rossznak, illetve nagyobb arányban érzékelték jónak és nagyon jónak az egészségüket, mint a náluk alacsonyabb végzettséggel rendelkezők. Az elváltak és különösen az özvegyek nagyobb arányban érzékelik rossznak és nagyon rossznak az egészségüket, mint a többi csoport. A házások is jobbnak ítélik meg egészségüket, mint az élettársi kapcsolatban élők.

Az idősekkel kapcsolatos programok és helyi politikák egyik kulcskérdésévé kezd válni az aktivitás támogatása, fenntartása, erősítése az idősek körében.

Az időskori aktivitáshoz kapcsolódó állítások megítélése a nyíregyházi és a járási csak időseket tartalmazó háztartásokban (öt fokozatú Likert skála átlagok)

23. ábra

Forrás: Nyiregyháza Város Életminősége 2008, 2010, 2015

Az időskori aktivitás az életkor előrehaladásával átlagosan csökken és jellemzően alacsonyabb az egyedül élők körében. A fenti ábra jól mutatja, hogy az idősek életében az individuális aktivitás élménye iránti igény, vágy növekedett, míg a 2008 évihez képest is csökkent a közösségi aktivitás iránti vágy.

A megkérdezett idősek 2015-ben átlagosan 5,6 barátot jelöltek meg. Korábbi vizsgálatok szerint (Huszt, 2014:151) a hatvan év feletti korosztály 2008-ban átlagosan 3,5 (2008) illetve 3,6 (2010; 2012) főt jelölt meg barátjaként. Huszt Éva korábbi kutatási eredményei szerint a barátok számát többek között csökkenti a rossz szociális helyzet, az időskor, illetve az egyedül élés, ezzel szemben növelheti a barátok számát a jó anyagi helyzet, illetve a fiatalabb életkor. Mindezek mellett a barátok számának meghatározása szubjektív tényezőknél is múlik. Az idősek átlag 1,6 olyan barátot jelöltek meg, akik egyben szomszédok is élnek. Ez tehát általánosságban egy – két szomszédot jelenthet az esetek túlnyomó részében.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A KSH adatai alapján a 66 éves kor feletti a népesség mindössze 3,5%-a foglalkoztatott, 96% már nyugdíjas. (KSH, 2015). Az idősödők és az időskorúak időfelhasználásával kapcsolatos kutatások a jövedelemszerző tevékenységek egyre kisebb részarányát mutatják az időskorúak körében. A KSH időmérés kutatásának eredményei szerint 2000 és 2010 között az 50 – 59 éves korosztály női tagjai körében 13,1%-ról 12,3%-ra, a 60 – 74 éves korosztály esetében 5,7%-ról 4,1%-ra csökkent a jövedelemszerző munkára fordított időmennyiség. A férfiak esetében is hasonló a helyzet. Az 50 – 59 éves korosztály esetében 19,7-ről 16,2-re, az idősebbek (60 – 74 évesek) esetében pedig 10,8%-ról 6,9%-ra csökkent a jövedelemszerző munkára fordított idő.⁴³

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az öregedéssel kapcsolatban az életkor és az egészségi állapot javulását előtérbe helyező kutatások szerint nem jelent akkora terhet a társadalmakra az idősödés abban az esetben, ha a magasabb várható élettartamot csökkenő halálozás, a munkában való akadályozottság csökkenése és növekvő kognitív képességek jellemzik. Az idősödés folyamata ebben a tekintetben tehát nem elsősorban azt mutatja, hogy a lakosság az abszolút életkorokat tekintve átlagosan mennyit öregszik, hanem azt, hogy az idősek egészségebbek és hosszabb az életük, várható élettartamuk magasabb, mint a korábbi hagyományos értelemben vett generációké. Ezek a kutatások az életkor szerint idős emberek produktivitási potenciálját hangsúlyozzák. A gazdasági függőséget/eltartást előtérbe helyező szakirodalom arra hívja fel a figyelmet, hogy a jövedelemtermelés szempontjából mekkora terhet jelent a korszerkezet megváltozása a gazdaság,

⁴³ Giczi Johanna – Gregor Anikó (2015): Idő(s)mérés: Férfiak és nők időfelhasználásának változásai az időskor felé haladva. TNTEF 2016, 6.1.

és ez által a társadalom számára is. Fontos szerepet kap ezekben a számításokban az, hogy a gazdasági életciklust nem fix életkorhatárok határozzák meg, hanem a jövedelemtermelés és a fogyasztás szintje. Az eredmények azt mutatják, hogy az idősödés miatti teher nő, de a változás korántsem olyan nagy, mint ahogy azt a demográfiai mutatószámok előre jelzik. Az idősebb lakosság bevonásával, az egy főre jutó termelés növelésével fenntartható a jelenkori fogyasztás és jólét szintje. (Forrás)

Az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szervezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény rendelkezései alapján 2017. július 1-től kezdték meg tevékenységüket a szervezetek. A közérdekű nyugdíjas szervezetek célja, hogy a még aktív időskorúak számára foglalkoztatást, munkaerő-piaci reaktivizálást biztosítson, a tagok gazdasági és szociális helyzetét előmozdítsa. A nyugdíjas szervezetek célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. 114 nyugdíjas szervezet alakult meg 22 ezer fős taglétszámmal.

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a köztisztviselőkben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősödéssel foglalkozó szociológiai elméletek közül az aktivitás-elmélet szerint az egészséghez kötődően visszafordíthatatlan változások történnek idős korban, de a pszichés és társas kapcsolati szükségletek lényegesen nem változnak. Az aktív tevékenységek elsősorban a kapcsolati háló megőrzésére kell, hogy irányuljanak, mert a társas kapcsolatokban megélt események növelhetik az idősek elégedettségét, jólétét (Lampeck, 2015: 11).⁴⁴

Az időskorúak időfelhasználásával kapcsolatos kutatások adatai szerint a korcsoport életében jelentős változást jelent a rendszeres jövedelemtermelő tevékenységből való kilépés, vagyis a nyugdíjba vonulás. A nyugdíjazás idő felszabadulással, kapcsolat vesztéssel és a jövedelmi helyzet romlásával járó tevékenység. Éterületek külön – külön is hozzájárulhatnak a korcsoport társadalmi, kapcsolati izolációjához, együttesen pedig egymást erősítve vezetnek az aktivitás elvesztéséhez. A kutatások szerint (KSH időmérés, 2010) az emberek általánosan is a passzív szabadidő felhasználást helyezik előtérbe az utóbbi évtizedben. 2010-ben a magyar emberek szabadidejük 87%-át töltötték televízió nézéssel. A fennmaradó szabadidőt a férfiak inkább fizikai aktivitással járó tevékenységek végzésére használják, míg a hölgyek a kommunikációval járó, de passzívabb elfoglaltságokat részesítik előnyben (pl. kávéházi beszélgetés). Az időskorúak esetében is hasonló tendenciákat találunk. Az idős korosztály szabadidős tevékenységére vonatkozó sztereotípiák nem állják meg helyüket, melyek szerint a korcsoport többet jár színházba, hangversenyre, különböző kulturális szórakozási formákat fokozottabban vesznek igénybe. A kutatási eredmények ezt nem igazolták, ezek a tevékenységek kevésbé jellemzőek az idősekre, mint a magyar társadalom átlagára (Törőcsik,140)⁴⁵. A kutatások szerint a megnövekedett szabadidő eredményeként minél idősebb egy férfi, annál nagyobb az esélye, hogy már a délelőtti órákban a televízió előtt fog ülni. Délután egy órára a 70 évnél idősebbek fele, este kilenc óra körül pedig mindkét nem 80%-a televíziót néz. Az idősebb nők szabadidős tevékenysége a napi háztartási feladatok elvégzése miatt szűkebb kissé (Giczi – Gregor, 2015:152). Az idősök fizikai aktivitásának megőrzése, kapcsolatrendszerük megtartása és fejlesztése, társadalmi aktivitásuk fejlesztése az aktív idősödés alapvető eszközei közé tartozik.

Számos európai államban az oktatás, kultúra, sport, szabadidő, valamint a szociális szolgáltatások területén dolgoznak önkéntes segítők, leggyakrabban a helyi közösség, vagy a rászoruló érintettek köréből. Az önkéntes munka így emeli a közszolgáltatások társadalmi megbecsültségét, presztízsét. Az önkéntes segítők számos olyan programban tudnak humán erőforrást biztosítani, amely nem igényli a szakember magas szintű tudását, felkészültségét. Magyarországon az önkéntes munkavégzés legutóbbi, 2011. évi

⁴⁴ Lampeck Kinga: Az aktív időszak és társadalom In: Egészséges idősödés, az egészségfejlesztés lehetőségei időskorban Pécs, 2015

⁴⁵ Törőcsik Mária: Az idősök társas kapcsolatai-az idősök generációs szerepei In: In: Egészséges idősödés, az egészségfejlesztés lehetőségei időskorban Pécs, 2015

vizsgálata szerint a felnőtt (15–74 éves) lakosság 28 %-a, az idősek (50–74 éves) népesség 32%-a végzett önkéntes munkát, azaz közvetlenül vagy szervezetten keresztül, önszántából, ingyen segített háztartásán kívül élő személynek vagy társadalmi csoportnak. Az önkéntesség öregedő korstruktúrátt tükröz, leggyakrabban a 60–64 évesek segítenek önkéntesen, körükben a legmagasabb az önkéntességi ráta (38%).

Sok szolgáltató azt gondolja, ha azt hirdeti, hogy az intézmény nyitott, akkor majd beszállingóznak az önkénteskedni vágyók, az azonban ez nem így van. Ki kell alakítani az önkéntes munka helyét, presztízsét, funkcióját a szervezetben, toborozni kell a segítőköt, fel kell őket készíteni a munka végzésére, támogatni kell őket a mindennapokban. Az önkéntes munka nem ingyenmunka, hanem olyan tevékenység, melynek a szociális szolgáltatás részévé kell válnia.

Az idősek aktív társadalmi szerepvállalása leginkább önszerveződéseikben érhető tetten. A nyugdíjas szervezetek, egyesületek az idősek számára legkedveltebb társadalmi szerveződések, s e szervezetek lehetnek a döntéshozók partnerei a helyi ügyek egyeztetésében. Számos olyan program működik hazánkban, ahol e szervezetek segítséget, támogatást nyújtanak időskorú társaiknak, tanácsadást tartanak, segítenek a legrászorultabbaknak, így az idősek támogatásának olyan szegmensét képezik, melyet formális, intézményes eszközökkel nem lehetséges lefedni.

Az Eurostat 2011. évi adatai szerint hazánk azon uniós országok közé tartozik, ahol az idősebbek kevésbé szánják rá magukat hivatalos vagy egyéb oktatási formákba való bekapcsolódásra. Az 55–64 éves korosztály 22%-a vesz részt az EU által meghatározott szervezett tanulási tevékenységek valamelyikében, míg a svédeknek ez az arány 58 %, a norvégéknak 41 %, hollandoknál 38%, de az uniós átlag is 26%. A 65 éven felüliek tanulási kedve elenyésző arányú, inkább a nagyvárosi legalább érettségizett idősekre jellemző (Lampek, 2015: 24.). Az idősek esetében a tanulási motivációi közé a következőket sorolják: kommunikációs szükséglet, technikai fejlődés, a szabadidő hasznos eltöltése, a közös szakmai múlt és az egészségi okok. A kommunikációs szükséglet az időseket érintő magányosodáshoz kapcsolódik. Az egyedül élés és az izoláció növeli a magányosság kockázatát, bár nem jelent feltétlenül egyenlőséget a magányossággal. A KSH 2005 évi adatai alapján az egyszemélyes háztartások felében 65 év feletti személy élt. Egy 2013-as brit kutatás szerint a 75 évnél idősebbek 23%-a egyedül él és nem beszél senkivel. A különböző tanulási színterek kommunikációs színtereket is jelentenek: elősegítik új kapcsolatok, új csoportok kialakulását, régebbi kapcsolatok életben tartását, felelevenítését stb. A technikai fejlődés, a technikai eszközök gyors ütemű fejlődése, az internet elterjedése egyre több időseknél ébreszti fel az igényt arra, hogy megismerje és kezelni tudja ezeket az új eszközöket. A szabadidő gyarapodásával az idősebb felnőttekben felmerül az igény, hogy minél hasznosabban töltsék idejüket: klubokban, baráti összejöveteleken vagy tanfolyamokon ismeretterjesztő előadásokat hallgatnak, nyelvet tanulnak, hobbijuknak hódolnak, kirándulnak. A nyugdíjaskor gyakran arra is lehetőséget biztosít, hogy már régóta tervbe vett, de idő hiányában mindig elmaradt dolgokkal foglalkozzanak, (pl.: jógázzanak, barkácsoljanak). A munkaerőpiacról kilépő idősebbek a felnőttoktatás keretein belül megtalálhatják a lehetőséget arra is, hogy tovább ápolják szakmai kapcsolataikat, fejlesszék szakmai ismereteiket, összejárjanak régebbi kollégáikkal (pl. nyugdíjas pedagógusok énekkara, stb.). Az idősebbek velejárója az egészségi állapot romlása. Az idő előrehaladtával egyre gyakoribbak az olyan szituációk, amikor az egészség védelme érdekében kell új ismereteket elsajátítaniuk (pl.: diétás étkezéshez alkalmazkodva új főzési technikákat tanulni, stb.) (Bajusz –Jászberényi 2013:61-62).⁴⁶

Az idősek irromatikai tudásának fejlesztését szolgálja a „Digitalizáció az aktív idősekért”, a 65 év feletti digitális kompetenciafejlesztést célzó országos képzés, amely várhatóan 2018. szeptemberben indul. Nyíregyházán a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár működik közre a program megvalósításában.

⁴⁶ Bajusz Klára, Jászberényi József (2013): Az időskori tanulásról. *Kultúra és közesség*. IV. évf. 3: 59-66.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az emberek döntő többsége egyáltalán nem rendelkezik információval arról, hogy az idősebb korosztállyal szemben is megvalósulhat diszkrimináció, a jelenséget egyáltalán nem problémaként tartják számon, és más védett tulajdonságokkal (pl. etnikai hovatartozás, fogyatékoság, vallási vagy világnézeti meggyőződés stb.) ellentétben alábecsülik az ilyenfajta megkülönböztetés elleni fellépés fontosságát. Ezen a területen nagy a látencia, és jellemzően nem élnek az érintettek azon jogukkal, hogy panaszukkal a kompetens szervezethez, hatóságához forduljanak. A nemzetközi tapasztalatok alapján növekszik az életkor miatti különbségtételekkel összefüggő esetek száma. A KSH 2010 évi munkaerő felmérése alapján az álláskeresőknél megélt diszkrimináció okai között az iskolai végzettséget (28%) az életkori megkülönböztetés követett (24,1%)⁴⁷.

Az esélyegyenlőség erősítésében egyik fő eszköz az idősebbek önmagukról alkotott képének formálása, a család, civil szervezetek, önkéntesség fejlesztése, az idősek közösségi hozzájárulásainak méltó elismerése.

Célunk továbbá a szükséges információkhoz történő hozzáférés elősegítése, figyelemfelkeltés a médián keresztül (pl.: információs műsorok létrehozása, az idősek média-megjelenésének fokozása; az idősebbek kérdéseiről, az idősek problémáiról való tájékoztatás és az idősek médiahasználatának támogatása).

Az aktív társadalmi beilleszkedés helyi és közösségi programok kidolgozása az idősek és idősebb emberek alkalmazkodási képességeihez igazítva.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A KSH 2016 évi adatai alapján a nők a 60 év feletti csoportjának 60,4%-át teszik ki, azaz minden 100 nőre 65,5 férfi jut. Ugyanezen nő várható élettartama 78,4 év, miközben a férfiaké ettől mintegy hat évvel kevesebb, 72,1 év. E jellemzők alapján adódik az az összefüggés, miszerint a jelentős részben az idősekre koncentráló szociális ellátásban (a 60 év feletti aránya 55,1%) nagyobb valószínűséggel kerül be a klienskörbe nő, mint a férfi, mivel a nők tovább élnek, ergo többen válhatnak a célcsoport részévé. Az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátásban a 60 év feletti aránya 77,3%, a házi segítségnyújtásban 94,6%, vagyis majdnem minden ellátott idősebb vagy időskorú. A nappali ellátásban kiegyenlítettbb a helyzet, az ellátottak csupán 58,4%-a tartozik ebbe a korosztályba, a szociális étkeztetésnél azonban az idősebbek aránya ismét magas, 86,5% (Goldmann-Gyetvai-Mester 2016:358).⁴⁸

Az idősek arányának növekedése a szociális szolgáltatások (alap-és szakosított szolgáltatások) iránti igény növekedését eredményezik. A szolgáltatások szervezésénél elsődleges alapelv az otthoni, saját lakókörnyezetben történő ellátás. Az alapszolgáltatások rendszerén belül elsősorban az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgáltatás és a nappali ellátás szolgálják az idősek lakosságát.

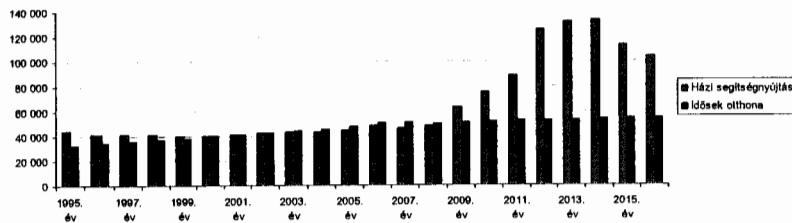
Az országos adatok alapján megállapítható, hogy folyamatosan növekszik az alapszolgáltatásokat igénybevevők száma. Országosan legmagasabb az étkeztetésben (103.780 fő) és a házi segítségnyújtásban részesülők száma (173.876 fő). A lenti ábra alapján jól látható, hogy a házi segítségnyújtásban részesülők száma jóval nagyobb mértékben növekszik az idősek otthoni elhelyezésében részesülők számától.

⁴⁷ A hátrányos megkülönböztetés megélésének előfordulása a 19–64 évesek körében a különböző munkaerő-piaci helyzetekben, 2010 KSH

⁴⁸ Goldmann Róbert – Gyetvai Gellért – Mester Dániel A szociális ellátórendszer jellegzetességei, korprofilja és területi megoszlása In: Társadalmi riport 2016, 358-376

24. ábra

A házi segítségnyújtásban részesülők és az idősek otthonában elhelyezettek száma 1995-2016

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Városunkban az ellátások nyújtásában nemcsak saját fenntartású intézményeink, hanem egyházi és nem állami szervek is részt vesznek.

Az önkormányzat fenntartásában működő Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ két telephelyen, a Pacsirta u. 29-35. szám (43 fő) és a Rozsnyai u. 8/a. szám alatt (20 fő) működtet **idősek otthonát**. Az intézmény beszámolója alapján a kihasználtság 2017 évben 100 %. A Kormányhivatal adatai alapján nem nyíregyházi székhelyű fenntartó 59 olyan idősek otthonát, nyíregyházi székhellyel rendelkező fenntartó pedig 8 olyat működtet, melyek az országból vagy a megyéből fogadnak ellátottakat. Mivel az intézmények a megyében található, ezért a nyíregyházi rászoruló is igénybe vehetik azokat. Nyíregyházán az önkormányzati fenntartású intézményen kívül 7 idősek otthona található, ebből egy az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében működtetett Szivárvány Idősek Otthona, melynek 2011 októberétől a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség a fenntartója. 2017 évi beszámolójuk alapján az idős otthon kihasználtsága közel 100 %-os (98,84%), amely 2011 óta tartó kismértékű növekedés eredménye.

Az alapszolgáltatások közül az **étkeztetést** Önkormányzatunk a város területén 2011 októberétől szintén a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközséggel kötött ellátási szerződés keretén belül biztosítja. Ezen kívül további 14 fenntartó kínálja szolgáltatását a város területén. Az egyházközség által ellátottak száma 1100 fő. 48 %-uk életkoruk miatt veszik igénybe a szolgáltatást. A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ a nappali ellátást igénybevevő idős személyek részére biztosít étkeztetést (napj egyszeri meleg ételt) saját konyhával. A 3. sz. Idősek Klubjában (Nyíregyháza, Csaló köz 11-13.) hétfői és ünnepnapj meleg étkezés, a 7. sz. Idősek Klubjában (Nyíregyháza, Dália u. 1.) a reggeli és a vacsora is biztosított. 2017. december hónapban 144 fő vett igénybe étkeztetést.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ hosszú évek óta szervezi az idősek számára nyújtható alapszolgáltatásokat.

Az Szt. 1993-ban alapellátásként határozta meg a **házi segítségnyújtást** is. A cél, hogy az alapellátások megszervezésével a települési önkormányzat hatékony segítséget nyújtson a szociálisan rászoruló részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában. Később **alapszolgáltatásként** határozták meg az eddigi alapellátásokat, hangsúlyozván ezzel a változtatással az egyes szolgáltatási formák tevékenység, illetve feladat jellegét. A 2008. év elején hatályba lépő változásokkal szét kívánták választani az alap- és szakellátást, s a szétválasztás eszköze, mércéje elsősorban az önállósítási képesség megléte vagy hiánya volt, amelyhez kapcsolódóan vizsgálándóként merült fel az egészségi állapot, az ápolásra való rászorultság, valamint az önkiszolgálási képesség. Így bevezetésre került a gondozási szükséglet vizsgálat. Az Szt. 2016. január 1-jétől hatályos módosítása a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kört alakított ki, a szociális segítséget és a személyi gondozást.

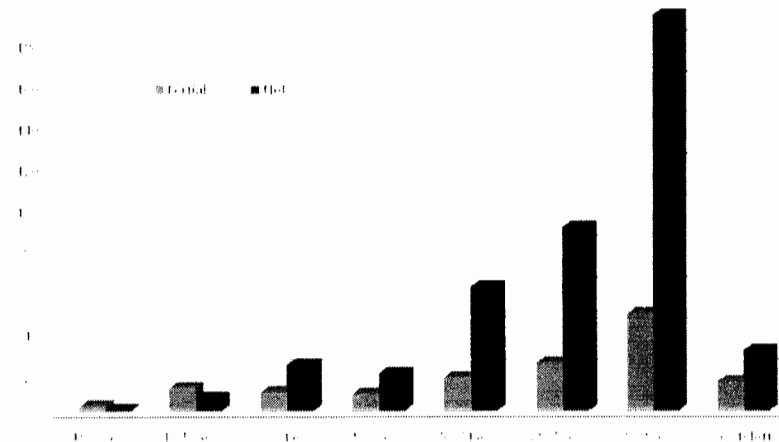
A házi segítségnyújtás keretében az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek

820000

kialakulásának megelőzésében illetve azok elhárításában való közreműködést kell biztosítani - 7 házi gondozói körzet összehangolt munkája révén biztosítják. 2017 évben továbbra is 600 fő az engedélyezett létszám. 2017. december 31-én 562 fővel kötött megállapodást az intézmény. A szolgáltatást 68 fő szakképzett gondozónő látta el. Az 562 megállapodással rendelkező ellátott közül 543 fő személyi gondozásra, míg 19 fő szociális segítségre szerzett jogosultságot.

25. ábra

A házi segítségnyújtásban részesülő ellátottak kor és nem szerinti megoszlása 2017. december 31-én

Forrás: Nyíregyházi Szociális gondozási Központ szakmai beszámoló 2017

Intézményünkön kívül további 7 fenntartó biztosít házi segítségnyújtást a város területén.

A Központ a házi segítségnyújtás mellett **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** is biztosít. A Máltai Szeretetszolgálat modellkísérleteként 1999-ben indult el prevencióos ellátásként, amely a gyors segítség igénybevételének tudatával kívánta növelni a biztonságérzetet. Később a szociális törvényben előbb a házi segítségnyújtást kiegészítő szolgáltatásként majd később önálló szolgáltatásként szabályozták. 2008-tól a szolgáltatás a házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatásává válik; a továbbiakban jelzőrendszeres házi segítségnyújtást kizárólag házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat. 2013. július 1-től az alapszolgáltatások közül egyedüliként állami feladat lett, azonban ellátási szerződés keretében továbbra is az intézmény látja el. Célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes idős, vagy fogyatékos személyek, ill. pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ szervezetén belül működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban működő készülékek száma jelenleg 173 db (ebből 40 darab kétirányú kommunikációra alkalmas Vivago Domi készülék), mely Nyíregyháza és Nyírpatony közigazgatási területén élő ellátottnál van kihelyezve. Továbbá a diszpécserközpont a környező településekről (Nyírtét, Napkor, Sényő, Nagycserkesz, Kálmánháza, Nyírtelek) segélyhívásokat fogad. A 2017 évben érkezett 438 riasztásból elesés, valamint rosszullett, betegség miatt 312 riasztás érkezett.

A nappali ellátás jelenleg 7 telephelyen biztosított. Az idősök klubjai az ellátást igénybe vevők részére szerveznek szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, a napi élettevékenységet segítő közösségi szolgáltatásokat. Ezen túl lehetőséget biztosítanak arra, hogy más idős személyek is információt, tanácsadást, segítséget kérjenek. A klubokban kiemelten fontos, hogy ne csak a klubtagoknak, hanem a település részekén élőknek is nyújtson tanácsadást, támogassa az önszerveződő közösségek működését, és szabadidős tevékenységek szervezését. Időskorban krízis helyzetet okozhat a nyugdíjazás, az életárs-hozzátartozó elvesztése, súlyos betegség, az önálló életvitel feladása. Az idősök körében végzett munka alapja az egyéni állapot, valamint a szükséglet felmérés, és az így elkészülő gondozási terv. A nappali ellátásban a mentális és szociális szakemberek együttesen tudják segíteni a rászoruló embereket. A klubtagok száma és a klubok kihasználtsága is az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt. 2017 évben a klubokban az engedélyezett férőhelyek száma 181, december hónapban 210 fővel volt megállapodása az intézménynek. Éves átlagban, valamennyi klubban 90% feletti volt a kihasználtság. A nemek arányát tekintve a klubtagok 72%-a nő, 28%-a férfi. A legnagyobb létszámú csoportot a 65-69 év közöttiek alkotják. Az ellátottak 35 %-a 75 év feletti korcsoportba tartozik, akiknél speciális gondozási szükségletek jelennek meg, és ezért több törődésre, odafigyelésre van szükségük.

41. táblázat

Szolgáltatások telephelyei és a kihasználtság mutatói 2017. évben

Ellátási forma	Feladatellátás helye	Engedélyezett férőhelyszám	Kihasználtság %
Idősök Otthona	Pacsirta u. 29-35.	43	100,65%
	Rozsnyai u. 8/a.	20	
Nappali ellátás:			
1. számú Idősök Klubja	Vécsey köz 2.	30	99,8
2. számú Idősök Klubja	Fő u. 3.	20	100
3. számú Idősök Klubja	Csaló köz 11-13.	41	97,2
6. számú Idősök Klubja	Vécsey köz 31.	25	96,7
7. számú Idősök Klubja	Dália u. 1.	20	96,3
9. számú Idősök Klubja	Család u. 11.	20	90,9
Nyírszőlősi Idősök Klubja	Kollégium u. 58.	25	99,8
Házi segítségnyújtás	Vécsey köz 2.	600	80
Jelzőrendszeres segítségnyújtás	házi Szent István u. 63.	173	100

Forrás: Nyíregyházi Szociális Központ szakmai beszámoló 2017

A települési hátrányok csökkentésében és az életfeltételek javításában jelentős szerepe van a **tanyagondnoki szolgáltatásnak**. A tanyagondnok sajátos helyet foglal el a szociális szolgáltatások rendszerében: munkájában az alapellátási feladatok a meghatározók, de számos olyan tevékenységet is végez, ami túlmutat a klasszikus szociális feladatokon (favágás, hó eltakarítása, stb.), mivel a jogszabály⁴⁹ csak nagy vonalakban határozza meg a szolgáltatás tartalmát. A szolgáltatást a város területén illetve a város környéki tanyák területén a Human-Net Alapítvány (ellátási szerződés keretében) és a Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (Joób Olivér Szeretetintézmény) biztosítja.

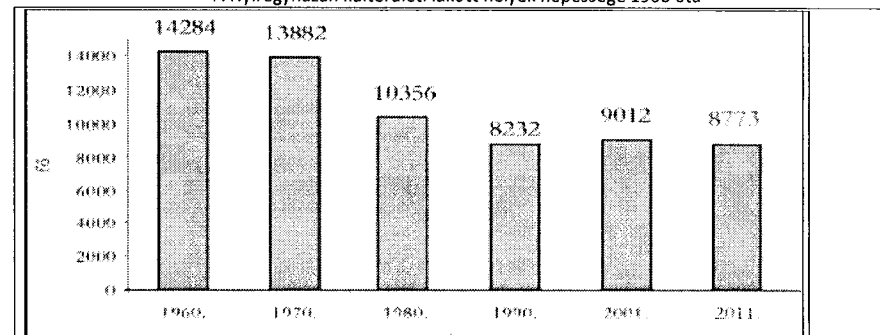
Nyíregyháza hagyományosan nagy külterülettel rendelkezik, a külterületen lakók népességszáma a rendszerváltás óta stabilizálódik. A külső városrészekben és a bokortanyákon mozaikosan kép rajzolódik ki, elsorvadó tanyákat és tehetős „magánbirtokokat” is találunk.⁵⁰

⁴⁹ Szt. és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet

⁵⁰ Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák, 2014., 28.

26. ábra

A Nyíregyházán külterületi lakott helyek népessége 1960 óta

Forrás: Bácskainé Pristyák Erika: Életképes bokortanyák, 2014.

A HUMAN-NET Alapítvány 12 éve ellátási szerződés keretében, három körzetben működtetett **tanyagondnoki szolgálatot**. A tanyagondnokok feladata a környező tanyavilágban, bokrokban élő rászorultak segítése, a tanyavilági létből eredő hátrányok csökkentése. Elsődleges feladatuk – a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközséggel együttműködve – a szociális étkeztetés házhoz szállítása, ezen túl segítséget nyújtanak az egészségügyi szolgáltatókhoz való eljutásban, gyógyszerek kiváltásában, házkörüli munkákban. A három szolgálatnak összesen 2015-ben 158, 2016-ban 147 ügyfele volt.

Alapvetően meghatározza a körzetekben felmerülő feladatok arányát a településrészek demográfiai fejlődése. A bővülő településrészekben tapasztalható lakosságnövekedés és lakásépítés arra enged következtetni, hogy a fiatalok és nagycsaládok beköltözésének köszönhetően a helyi lakosság átlagéletkora csökken, tehát a tanyagondnok feladatai átalakulnak, az idősök mellett megjelennek a gyerekek a klienskörben; a szociális étel szállítás, egészségügyi intézménybe történő eljuttatás és a ház körüli segítségnyújtás száma csökken, míg a gyerekszállítás és a közösségi, információnyújtási feladatok száma nő. Erre jó példa Alsóbadúr, ahol a népességszám az 1991-es 79 főről 2011-re 264 főre, a lakások száma az 1991-es 26-ról 2011-re 88-ra nőtt. A külterületekre általában sajnos inkább jellemző a stagnálás (pl. Mandabokor: 1991 - 249 fő/85 lakás; 2011 - 263 fő/82 lakás), illetve a sorvadás (pl. Felső ima külterület: 1991 - 474 fő/201 lakás; 2011 - 241 fő/103 lakás)⁵¹. A stagnáló és sorvadó területeken elsősorban az idősellátás dominál a maga ételszállításával, gyógyszerkiváltásával, egészségügyi intézménybe szállításával, vásárlásával.⁵²

A szociális törvény 2018. január 1-től hatályba lépett módosítása érintette a **pénzbeli és természetbeni ellátások** vonatkozásában az idős lakosságot is. A járási hivatal hatáskörébe tartozó ellátások tekintetében új támogatási formaként vezették be a tartós ápolást végzők időskori támogatását, melyet azok a nyugdíjasok, akik nyugdíjuk megállapítása előtt 20 éven át saját háztartásukban ápolták, gondozták gyermeküket havonta 50 000 Ft összegű támogatásra jogosultak.⁵³ Az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (a nyugdíjminimum) jelentősége, hogy annak különböző százalékos mértékeiben határozzák meg az egyes pénzbeli és természetbeni ellátások feltételeit és/vagy mértékét. 2018. január 1-től ugyan nem változott az összege, továbbra is 28.500 Ft, azonban a százalékos mértékek igen. Emelkedett a normatív közgyógyellátás, mely ellátási forma szintén jelentős számban érinti az idősöket. 2018 évben 3 %-kal emelkedett a nyugellátások mértéke is.

⁵¹ Bácskainé Pristyák Erika - Életképes bokortanyák; Nyíregyházi Főiskola, 2014

⁵² HUMAN-NET Alapítvány által működtetett Tanyagondnoki Szolgálat 2016. évi szakmai beszámolója

⁵³ Szt. 44/A. §

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által a helyi rendelet alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások közül több is az idősök támogatását is szolgálja.

42. táblázat

A segélyezettek száma Nyíregyházán 2016 és 2017-ben

Segély megnevezése	A segélyben részesülők száma (fő)	
	2016 év	2017. év
Települési támogatásként nyújtott gyógyszer-támogatás	519	850
Települési támogatásként nyújtott helyi lakásfenntartási támogatás	1810	1905
Adósságkezelési szolgáltatás/települési támogatásként nyújtott helyi adósságkezelési szolgáltatás	80	143
Ápolási díj/települési támogatásként nyújtott méltányossági ápolási díj	363	386
Települési támogatásként nyújtott rendkívüli települési támogatás	2097	2417

Forrás: saját adat, nem tartalmazza a gyermekvédelmi törvény hatálya alá tartozó ellátásokat, továbbá az elutasító és megszüntető döntések számát, valamint a rendkívüli települési támogatásnál nem az esetszámot tartalmazza, hanem a jogosultak számát.

A temetési költségekre igényelt rendkívüli települési támogatás esetén a jövedelemhatárt, a lakásfenntartási támogatás esetén minden kategóriában az adható támogatás mértékét és két kategóriában a jövedelemhatár emelésére került sor. Az adósságkezelési szolgáltatás és rendszeres gyógyszer-támogatás esetén szintén emelkedett a jövedelemhatár mind a többszemélyes háztartás mind az egyedül élők esetén. Mindezek kedvezően érintik az időskorúakat, különösen az egyedül élőket.

A statisztikai adatok is alátámasztják, hogy kiemelt jelentősége van az ápolási, illetve az önkormányzatunk által folyósított méltányossági ápolási díjnak, mely utóbbi az időskorú lakosság otthoni, a családtagok által történő gondozást támogatja. A KSH 215 évi adatai szerint a régiók közül az Észak- Alföldi Régióban kapnak legtöbbször ápolási díjat (12.935 fő), ezen belül pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (5144 fő). A legkevesebben a Közép-Dunántúli Régióban részesülnek (4219 fő) ebben az ellátásban. Nyíregyházán 2017-ben összesen 1423 főnek folyósított a járási hivatal vagy önkormányzatunk ápolási díjat.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

2012-től aktívan működik az **Idősügyi Tanács**, amely az önkormányzat mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület. Feladata az idős állampolgárok életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása, vélemények, és információk cseréje, valamint a különböző célok és törekvések megismertetése és egyeztetése. Az Idősügyi Tanács tagjai különböző szervezetek delegáltjai, de feladatuk nemcsak a szervezetek és tagságuk érdekeinek, hanem a nyíregyházi idős embereknek - akik esetleg nem tagjai semmilyen szervezetnek - a képviselők, problémák megfogalmazása, javaslattevés, intézkedések (pl. nyugdíjas hétfő - kedvezményes fürdő belépés idősök számára, kerékpáros közlekedés a belvárosban, akadálymentes közlekedés biztosítása témakörökben stb.) kezdeményezése. Az Idősügyi Tanács kezdeményezésére 2017. október Állatparki séta

A város területén 3 jogász közreműködésével **ingyenes jogsegély szolgáltatás** működik nyugdíjasok számára. A **városi honlapon** (www.nyiregyhaza.hu) külön az idősök tájékoztatását szolgáló **menüpont** található, amelyben hírek, események, hasznos tudnivalók kerülnek megjelenítésre. Az idősök közösségi aktivitását és a közösségi életben való részvételüket segítik elő azok a rendezvények, amelyek már szinte hagyományyszerűen kerülnek megrendezésre a városban. Az önkormányzat minden évben megszervezi az **Idősök Világnapját**.

2014-től minden tavasszal megrendezésre kerül a **Idősorúak Sporttalálkozója**, ahol több sportágban versenyezhetnek a jelentkezők. Az önkormányzat által szervezett **Mozdulj Nyíregyháza** program keretében

valamennyi korosztály – így az időskorúak számára is – számára rendszeres sportolási lehetőség biztosított. Heti beosztás szerint minden nap meghatározott sport program (jóga, gerinctorna, esésmegelőzés program, csontritkulás mozgásprogram stb.) fogadja az időseket, mely 2017-ben kiegészült a senior táncsal. A **Senior kondi-parkban** szintén biztosított a lehetőség a sportolni és mozogni vágyó idős emberek számára. A Városi Stadionban ingyenesen májusától októberig, minden hét csütörtöki napján, szinte minden sportágban lehetőséget biztosítanak a nyugdíjas városiakoknak. Az idén már 452 főre bővült az állandó résztvevők száma. Az aktív mozgás lehetőségét biztosítja az a program, amelynek keretében ingyenes fürdőjegyet kaphatnak az idősek. A Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft. 2018-ban sikeres pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt, és a Magyar Szabadidősport Szövetség által kezelt Fitt, Egészséges Nemzetért Tárt Kapus Programhoz kapcsolódóan. A nyertes pályázatnak köszönhetően minden nyíregyházi nyugdíjas személy – regisztrációt követően - az Aquarius Élmény- és Parkfürdőben (munkanapokon) egy alkalomra ingyenes fürdőjegyet kap.

Az aktív tevékeny idősorok egyik fontos pillére a társadalmi aktivitás fenntartása és az életen át tartó tanulás. Ennek tudatában kerül sor 2015-től a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karának Gerontológia Tanszéke és az Önkormányzat együttműködésében a **Kelet - Magyarországi Szépkorúak Akadémiája rendezvénysorozat** megszervezésére. Az előadás sorozat első évada az „Öregedés művészetek” alcímet kapta, két hetenként tartottak előadást, tavaszi és őszi időszakban. Az első évadban az idősödés kérdései kerültek előtérbe, ennek megfelelően országosan és világszerte ismert szakemberek tartottak előadásokat az idősödés szellemiségéről, az egészséges idősödés összetevőiről, a mozgás, a táplálkozás, az életmód, a lelki béke, a művészetek jelentőségéről időskorban. Alkalmanként 100 - 120 érdeklődő látogatta az előadásokat a Váci Mihály Kulturális Központban. Az évad végén azon résztvevők, akik rendszeresen látogatták az Akadémiát, elismerő oklevelet kaptak.

A nagyobb rendezvényeken a programok részeként **szűrővizsgálat** történik. Ezenkívül egészségmegőrző programok szervezésére kerül sor, amelynek szintén részét képezik a szűrővizsgálatok.

Az önkormányzat **pénzügyi támogatást** nyújt pályázat meghirdetésével az **önszerveződé közösségek számára**. A felhívásokra – például minden év októberben kerül meghirdetésre a generációk együttműködését segítő programok támogatására kiírt pályázat - számos idősekkel foglalkozó szervezet nyújt be pályázatot és részesül pénzügyi támogatásban.

Az Önkormányzat **„Mesélj el nekem”, „Élettörténetek Nyíregyházán”** pályázatot hirdetett az időseknek, élettörténetek, vagy életük egy szakaszának a megírására, ami Nyíregyháza-hoz kötődik. A pályázat célja: az idős ember élete egy-egy olyan fontos eseményének, érdekes szakaszának megismerése, amely tanulsággal szolgálhat a felnövekvő nemzedék és az utókor számára. Olyan írott pályaművek (történetek) beadását vártuk, amelyek a pályázó nyugdíjas személyéhez, családi eseményhez, Nyíregyházán történt eseményekhez, a gyermekkor megéléséhez vagy a városban lezajlott történelmi eseményekhez kapcsolódnak. A könyv 2017-ben készült el, mely tartalmazza a 2015-2016. évben benyújtott pályaműveket. Összesen 50 idős ember élettörténetét ismerhetjük meg. 2017. évben is meghirdetésre került a pályázat, melyre 17 db pályamű érkezett be.

Az önkormányzat 2016-ban második alkalommal is elnyerte az **Idősbarát Önkormányzat díjat**, amely pénzjutalommal is járt. Az Idősügyi Tanács javaslatára az összeg felhasználásával egy egész napos ingyenes belépési lehetőséget biztosítottak a nyíregyházi Állatparkba az idősek számára. A 65 év feletti személyek személyigazolvány és a nyíregyházi lakcímkártya felmutatásával, a 65 év alattiak a nyugdíjas igazolvány bemutatásával váltak jogosulttá az ingyenes belépésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony az idősebb és idős emberek foglalkoztatása. Az idősek kognitív képességeinek megőrzése és fejlesztése érdekében létrejött képzések.	<p>Szükséges az idősebb és idős emberek foglalkoztatási szintjének javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a 45 év feletti foglalkoztatási arányának növelésével, a szenior foglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével - a nyugdíjba kerülés korcentrumának növelésével, a rugalmas, az atipikus, a munkavégzési aktivitásnak megfelelő munka- és jogi környezet kialakításával - a munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése az információs technológiai képességek és készségek elsajátításával, - mindenki számára hozzáférhető képzések/átképzések rendszerének fejlesztése, a felnőttkorban való képzés módszertanának fejlesztése, - egyéni szinten az időskorra való felkészüléshez szükséges aktivitás elősegítése, támogatása, a karrierépítéshez hasonló módon - idősek foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták, jó gyakorlatok bővítése és fejlesztése - Rugalmas nyugdíjazási/foglalkoztatási programok támogatása, mely lehetőséget ad a munka világából történő folyamatos/fokozatos kilépésre - 45 év feletti korosztály foglalkoztatásának támogatása speciális programokkal, mely a tartósan, egy évnél hosszabb ideje álláskeresőket és a nagyon alacsony végzettségűeket célozza meg - Intergenerációs együttműködést támogató munkahelyek program a fiatal munkavállalók és a szenior korosztály egymástól való tanulásának és közös munkavégzésének elősegítésére. - Szenior gyakornoki programok.
Nem megfelelő az időskorú lakosság tanulásának elősegítése.	<ul style="list-style-type: none"> - információs-kommunikációs technológiai ismereteik fejlesztése, - az alternatív, tanulási lehetőségekhez történő hozzáféréssel, a képzések támogatásával, élethosszig való tanulás lehetőségének megteremtésével, - e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájárulás támogatása, célzott programok az idősek számára a digitális tudás fokozása érdekében.

000081

	<ul style="list-style-type: none"> - non-formális és informális tanulási programok az idősek képzésének elősegítésére (közösségi tanulás, tanulóköri, stb.) - Senior akadémiák, szépkorúak akadémiáinak támogatása (széles körben hozzáférhető ismeretterjesztő jellegű közösségi oktatás)
Alacsony az idősek részvétele az önkéntes munkában.	- az idősebb, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az idősebb generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul
A korosztály közösségi életbe történő bevonása	<ul style="list-style-type: none"> - nyugdíjas egyesületek és mozgalmak munkájának támogatása annak érdekében, hogy minél több időskorút be tudjanak vonni a közösségi programokba - Közérdekű tevékenységek (városi kulturális, szabadidős és sportprogramok) szervezése a senior korosztály bevonásával és aktív szerepvállalásával - idősek bevonása a helyi, szomszédsági programokba, közösségfejlesztő programokba - Szomszédság támogató hálózat kialakítása (közösségi szolidaritás támogatása) - Helyi gazdasági tevékenységek támogatása (helyi piacok, rövid árucikkek támogatása)
Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritás erősítik.	<ul style="list-style-type: none"> - az idősebb folyamatának pozitív bemutatását a társadalom egésze számára pl.: programok szervezése a fiatal generációnak, melyeken keresztül a folyamatot megismerik, - programok szervezése pl.: óvodák és idősek klubja együttes programszervezése a kapcsolatok erősítése céljából - tematikus közösségi beszélgetések intergenerációs szellemben - családi – generációs szolidaritás erősítését támogató programok
Nem megfelelő az idős korosztály egészségi állapota.	<ul style="list-style-type: none"> - az egészség megőrzéséért történő felelősségvállalás erősítése az egyén részéről is - az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása, - a sport és a mozgás jó hatásaira tekintettel a rendszeresen sportoló idősek, és a seniorsport támogatása, - a lelki egészség védelmének erősítése, különösen a depresszió elleni küzdelem, a szorongásos tünetek megelőzése, kezelése, a veszteségek

	feldolgozásának területén, megkülönböztetett figyelemmel az időseknél „előmozdítására” - az elsődleges prevenció erősítése, szűrőprogramokon való részvétel biztosítása, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása
Alacsony az idősök anyagi biztonsága, életminősége.	- kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, - erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét - indokolt és szükséges a munkaerőpiacon maradás, illetve az oda való visszatérés ösztönzése, - emberi jogok érvényesülését és az emberi méltóság megőrzését támogató környezet megerősítése a közbiztonság növelésével - idősbántalmazások kezelése megelőzéssel, enyhítéssel, szakszerű ellátással, felvilágosítással - szegénységgel veszélyeztetett (alacsony nyugdíjból élő, egyedülélő, stb. korosztály célzott támogatása, segítése
Nem elegendő azon szolgáltatások száma, amelyek integrált egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtanak.	- a szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz, - szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése, - az idős emberek esélyegyenlőségének biztosításához fokozott figyelmet szükséges fordítani – tanácsadással és megfelelően kifejlesztett szerkezetekkel – a lakások szükség szerinti átalakíthatóságára és biztonsági felszerelésekkel történő ellátottságára - egészségügyi és szociális szolgáltatások koordinációjának fejlesztése - speciális problémafókuszú interdiszciplináris programok fejlesztése (pl. demenciával élők biztonságának és ellátásának segítése) Magas kockázatú csoportok (75 év feletti, egyedül élő, helyi közösségben izolálódó, kapcsolatok nélküli, rossz egészségi állapotban lévő, mentálisan hanyatló, települési hátrány miatti, szociálisan rászoruló, alacsony jövedelmű) idősök elérése célzott programokkal, a kockázatok csökkentése (önkéntes programok, közösségfejlesztő programok, személyes szolgáltatások célzása, veszélyhelyzetek megelőzése).

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége**28000****7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái**

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat. A Program Preambuluma is utal arra, hogy az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépések születtek a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

Ezek közül kiemelhető a 20 évvel ezelőtt megszületett 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról, valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény. Az Egyezmény nem határoz meg új jogokat a fogyatékos emberek számára, hanem összegyűjti és koherensen összefoglalja a fogyatékos emberek általános és speciális jogait, illetve ezekkel kapcsolatosan a ratifikáló államok - vagyis Magyarország - számára is kötelezettségeket, feladatokat és tiltásokat fogalmaz meg. Célja, az emberi jogok és alapvető szabadságok teljes körű és egyenlő élvezetének előmozdítása. Az Egyezmény átfogó definíciót ad a fogyatékossgáról, ami korszerű szemléletet hozott a hazai jogrendszerbe is: „Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az esélyegyenlőséget biztosító jogok körébe tartozik még az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség biztosításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, ami a fogyatékos emberekkel kapcsolatban tulajdonképpen az emberek közötti viszonyokat, a személyközi és társadalmi csoportok közötti kapcsolatokat szabályozza. A törvény értelmében az egyenlő bánásmód követelménye azt kívánja meg, hogy az emberek tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságok (fogyatékossgal, életkor, nem, vallás stb.) alapján egyes személyekkel vagy személyek csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez. (Kurucz Orsolya írása)

Az Európai Fogyatékosügyi Stratégia (2010-2020) kimondja, hogy ugyanúgy biztosítani kell a fogyatékos személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez és az információs és kommunikációs technológiákhoz, valamint a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint az egészséges személyek számára. A cél a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket.

A fogyatékossgal élő személyek számára vonatkozóan elsősorban a népszámlálási adatokra lehet alapozni. A legutóbbi 2011. évi népszámlálás szerint a lakosság 4,9 %-a vallotta magát fogyatékosnak, a szakértői becslések alapján azonban a lakosság 10 % a él valamilyen fogyatékossgal. A 2011. évi statisztikai adatok szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg népességének is a 4,9 százaléka, azaz több mint 27 ezer fő élt saját megítélése szerint valamilyen típusú fogyatékossgal. A fogyatékossgal típusai közül a fogyatékossgal élők 52 százaléka mozgássérült, 16 százaléka gyengén-, vagy aliglátó, 12-13 százaléka volt fogyatékos, köztük legnagyobb gyakorisággal az értelmi fogyatékosok és a mozgássérültek fordultak elő. A 15-39 éves fiatal aktív korúak 2,9 százaléka, a 40-59 évesek 6,6 százaléka, 60 éves és idősebb népességnek már 15 százaléka élt valamilyen fogyatékossgal a megyében. A fogyatékossgal, tartós betegséggel élőknek az élet számos területén kell nehézségekkel számolniuk. A fogyatékossgal valamely típusában, illetve a tartós betegségben szenvedők legnagyobb számban a mindennapi életvitelben, a közlekedésben, továbbá az önellátásban, a tanulásban és a munkavégzésben érezték magukat állapotukból kifolyólag

akadályoztatva. A fogyatékossgal élők 9,7 százaléka, a tartós betegek 30 százaléka nyilatkozott úgy, hogy állapota semmiben sem akadályozza.⁵⁴

A fogyatékossgban szenvedők száma változik, mivel a fogyatékossgok csak egy része veleszületett, nagyobb részben szerzett fogyatékossgról van szó. A legutóbbi népszámlálási adatok szerint megyénkben a fogyatékossg keletkezésének ideje szerint veleszületett fogyatékossg élők az összes fogyatékossgal élők tekintve 20,6 %, iskoláskor előtt szerzett fogyatékossg 4 %, iskolás korában, de 18 év előtt 4 %, 18 éves kor után, de 60 éves kor előtt közel a 43 %-uk aki fogyatékossggal élővé vált, 60 éves kor után pedig 16,5 %⁵⁵.

Nyíregyházára vonatkozóan részben a Magyar Államkincstár által folyósított fogyatékossgai támogatásban részesülők számából következtethetünk.

43. táblázat

Fogyatékossgai támogatásban részesülők száma Nyíregyházán

Év	Vakszemélyi járadékos	Látási fogyatékos	Mozgásszervi fogyatékos	Értelmi fogyatékos	Hallási fogyatékos	Autista	Halmazottan fogyatékos
2015	73	464	667	85	68	6	34
2016	70	462	646	107	68	6	42
2017	68	390	627	111	69	5	42

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala, 2018.

7.2 Fogyatékossgal élők személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgai támogatás havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás, amelynek célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül anyagi segítséget kapjon a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szabályozza részletesen a jogosultsági feltételeket.

Az Szt. tartalmazza mindazokat a pénzübeli és természetbeni ellátásokat, szolgáltatásokat, amelyek a nehezebb, hátrányos helyzetben élő fogyatékos személyek és családjaik megélhetését segítik. A fogyatékos embereknek, illetve családjaiknak az átlagnál nagyobb szükségük van – az esetleges munkából szerzett jövedelmén túl – olyan szociális transzferjövdelemre (rokkantsági nyugdíj, járadék, segélyek stb.), melyek kompenzálják a fogyatékossg tényéből következő többletköltségeket (például a magasabb gyógyszertköltséget, otthoni gondozás, ellátás iránti igényt). Az Szt. szabályozza az ápolási díjra való jogosultságot, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást. A statisztikai adatok alapján Nyíregyházán a Járási Hivataltól 2016-ban 1017 fő, 2017-ben 889 fő részesült ápolási díjban, mivel súlyos fogyatékos személyt ápol. Egységkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban 2016-ban 249 fő, az elmúlt évben 251 fő részesült.

A járási hivatal hatáskörébe tartozik a közgyógyellátásra való jogosultságot megállapítása. A TeIR rendszer szerint a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2017-ben 5783 fő.

44. táblázat

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2008-2018 között

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	283
2009	452
2010	569
2011	635
2012	783
2013	2795
2014	4990
2015	5833
2016	6096
2017	5783
2018	5176

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési önkormányzat az Szt. felhatalmazása alapján további ellátást állapíthat meg, így Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata méltányossági ápolási díjat, a halmazottan fogyatékos személyt ápoló részére pedig kiegészítő ápolási díjat állapít meg a helyi rendeletben foglalt jogosultsági feltételeknek megfelelő személy számára. Ez utóbbi egyedülálló pénzübeli ellátás és igazodik ahhoz a koncepcióhoz, miszerint azok a hozzátartozók, akik vállalják súlyosan fogyatékos családtagjuk ápolását otthonukban kiemelt figyelemben és támogatásban részesüljenek. A helyi szabályozás szerint az önkormányzat kiegészítő ápolási díjat állapít meg a kérelem benyújtásának napjától annak a legalább 1 éve életvitelszerűen Nyíregyházán élő nagykorú hozzátartozónak, aki az illetékes járási hivataltól az Szt. 41. §, 43. §, 43/A. § -a alapján ápolási díjra jogosult és halmazottan fogyatékos személyt ápol. Az önkormányzati kiegészítő ápolási díj havi összege az Szt. 44. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott alapösszeg felül az éves központi költségvetésben meghatározott alapösszegnek halmazottan fogyatékos személyt ápoló esetén kiegészítő támogatás jogcímen 70%-a. A támogatásban részesülők száma 2015-ben 68 fő, 2016-ban 56 fő és 2017-ben 57 fő.

a) fogyatékossgal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékossgal élők gazdasági aktivitását több tényező befolyásolja. Egyrészt a munkáltatók gondolkodásmódja, szemlélete és hozzáállása kiemelkedő jelentőségű a célcsoport gazdasági aktivitásának növelése terén. Ezenkívül kutatások rámutatnak arra, hogy a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási rátájának alakulására hatással van maga az érintettek alacsony iskolai végzettsége, korszpecifikuma és egyéb jellemzői is.

A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés, az integráció esélyét alapvetően növeli a megfelelő felkészítést nyújtó iskolai előmenetel. A statisztikai mutatók azonban azt jelzik, hogy a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek iskolai végzettsége jelentős mértékben elmarad a nem fogyatékos lakosságtól, bár 2011-ben javulás mutatkozik a korábbi évekhez viszonyítva, még mindig magasabb körükben a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők aránya.

⁵⁴ http://www.fehergyarmat.hu/files/nepsz_03_16_2011.pdf

⁵⁵ 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 17. A fogyatékossgal élők helyzete és szociális ellátásuk

http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_17_2011.pdf

000083

45. táblázat

A fogyatékos és nem fogyatékos személyek iskola végzettsége (2011)

	Fogyatékos	Nem fogyatékos
általános iskola 8 évfolyamánál alacsonyabb	15,8	1,2
általános iskola	37,5	36,3
középiskola érettségi nélkül	17,4	19,5
középiskola érettségivel	20,3	27,5
egyetem, főiskola	9,0	15,5

Forrás: Balázs-Földi Emese- Dr. habil Dajnok Krisztina: A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci részvételét befolyásoló jellemzők⁵⁶

Nyíregyházán a különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulók számára három intézmény biztosít lehetőséget a tanulásra:

- Nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Nyíregyházi RIDENS Szakgimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium.

Ezekben az intézményekben az osztályok számának növekedését a 2016. szeptember 1-től átvett Nyíregyházi RIDENS Szakgimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium okozza. 2017-ben ugyancsak ebben az iskolában és a Nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben indult 1-1 osztállyal kevesebb.

46. táblázat

	2015/16	2016/17	2017/18
osztályok száma	45	61	59
tanulók száma	524	713	644

Forrás: Tájékoztató a 2017/2018-as tanévindításról⁵⁷

A megváltozott munkaképességűek gazdasági aktivitási mutatói nagyon kedvezőtlenek, a munkaerőpiacon erősen alulreprezentáltak. Egy 2011-es felmérés⁵⁸ szerint a foglalkoztatás általánosan alacsony szint mellett az tapasztalható, hogy a megváltozott munkaképesség fiatalabb életkorban aktív munkakereséssel, a munkaerőpiacra be-, illetve visszakerülés erősebb szándékával jár együtt, vagyis munkanélküliségre hajlamosít. Idősebb korban viszont – a lehetőségek reális feltérképezése, a korábbi munka-keresési kudarcok miatt – a munkaerőpiactól való távolmaradásba való beletörődést vonja maga után, gyakran végleges és visszafordíthatatlan munkaerő-piaci kirekesztettséget okozva.

A megváltozott munkaképességűek munkába állását vagy kirekesztettségét több tényező befolyásolja. Egyrészt az elvégezhető munka mennyisége, jellege, illetve a munkába járás, a munkahelyre eljutás jelent akadályt. Az említett felmérés szerint a megváltozott munkaképességűek 35,1%-a jelölte akadályozó tényezőként az elvégzendő munka mennyiségét (vagyis, hogy csak rövidebb munkaidőben, alacsonyabb intenzitással tud dolgozni), 62,4%-a pedig az elvégzendő munka jellegét (vagyis, hogy bizonyos típusú – fizikai vagy szellemi stb. – munkákat nem tud elvégezni). Csak nagyon kis hányaduknak (2,5%) volt olyan természetű problémája, ami kizárólag a munkahelyre történő eljutásban volt gátló tényező. A megváltozott

⁵⁶Balázs-Földi Emese- Dr. habil Dajnok Krisztina: A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci részvételét befolyásoló jellemzők http://acta.bibl.u-szeged.hu/44302/1/vike_025_145-154.pdf

⁵⁷Tájékoztató a 2017/2018-as tanévindításról

http://adat.nyiregyhaza.hu/eloterjesztes/2017/1026/171019_kozgyi_eloterj_05.pdf

⁵⁸Megváltozott munkaképességek a munkaerőpiacon, KSH, 2011.

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/megvaltmunkakep.pdf>

munkaképességűek döntő többsége (87,7%) számára tehát nem elegendő egy-egy probléma kezelése, akadály felszámolása, hanem többnyire csak komplex intézkedésekkel valósítható meg a munkaerőpiacra történő be-, illetve visszavezetésük.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

80000

A fogyatékos személyek kevésbé tudnak élni jogaikkal (állapotuk miatt), ezért minden módon szükséges a különleges bánásmód, és hogy a lehetőségekhez képest előnyben részesüljenek. Ilyen módon érvényesülhet az esélyegyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

Ha a fogyatékos személy integrált foglalkoztatása nem valósítható meg, úgy számára a munkához való jogát speciális munkahelyek kialakításával, működtetésével kell biztosítani.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Jogszabályok által deklarálva a települési önkormányzat feladata az alapvető jóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A szubszidiaritás elve értelmében az alapellátás jelenti a leghatékonyabb szintet az emberek lakóhelyéhez közeli megelőző, gyógyító és ellátó szolgáltatásokhoz. Ezek között említjük az egészségügyi, köznevelési, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat.

Az egészségügyi alapellátás keretébe tartozó **házi orvosi ellátás és a védőnői ellátás** rendkívül fontos a fogyatékos gyermek esetében. Az első életévekben az egészségügy feladatai közé tartozik a fejlődés nyomon követése és a megkezdett, vagy eltérően fejlődő gyermekek minél korábbi felismerése. Az alapos anamnézis, a megfigyelés és a fizikális vizsgálat többnyire elegendő a súlyosabb problémák felismerésében. Nyíregyházán az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik a védőnői ellátás, valamint a házi orvosi ellátás megszervezése is az intézmény feladatai közé tartozik. A város területén 27 házi gyermekorvos végzi tevékenységét és biztosítja a több, mint 20 ezer gyermek ellátását. A védőnői ellátásban 65 védőnő vesz részt, amelyből 38 fő é területi védőnő és 25 fő iskolai védőnő.

A közszolgáltatások közé tartozó óvodai ellátás során kiemelt figyelmet kapnak a sajátos nevelési igényű gyermekek. Az Nkt. 4. § 25. pontja alapján „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, (látási, hallási) értelmi vagy beszéd-fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”. Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a nemzatiséghez tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI) gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat gondoskodik.

Nyíregyházán az önkormányzati fenntartású óvodákban a **sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése** 2017-től a Nyíregyházi Tankerületi Központtal kötött megállapodás alapján történik. Az elmúlt évben 63 sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése valósult meg az EGYMI (Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) szakembereinek közreműködésével.

Az önkormányzat fenntartásában működő óvodákban két speciális csoport működik, ahol sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése folyik. A Búzaszem Nyugati Óvoda és a Gyermekek Háza Déli Óvoda székhelyein működő 1-1 csoportban 8 és 10 fő gyermek gondozása valósul meg.

A fogyatékossgal, nehézségekkel küzdő gyermekek iskolai tanulmányait integráltan vagy speciális iskolákban folytathatják, amelyekről az előző pontban tettünk említést.

A fogyatékos személyek egészségügyi intézménybe, munkába, iskolába történő eljuttatásának segítésére jöttek létre a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó **támogató szolgálatok**, amelyek személyi segítséget végeznek a fogyatékos személy otthonában, illetve szállító szolgálatot működtetnek.

A segítségnyújtás egyéb formái közé tartozik a szociális alapellátás körébe tartozó **nappali ellátás**, valamint a szakosított ellátások körébe tartozó **lakóotthoni ellátás**, a **fogyatékos személyek otthona** illetve a **támogatott lakhatás**. Ez utóbbi kivételével a szolgáltatások régóta működnek. A fogyatékkal élők integrációját segítik elő azok a jogszabályi változások, melyek a támogatott lakhatást és ezzel egyidejűleg a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó, 50 főnél nagyobb férőhelyszámú szociális intézményi férőhelyeinek kiváltását irányozták elő.⁵⁹ Az Szt. 75. § (1) alapján a 2013. január 1-től bevezetett támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességeknek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja a lakhatási szolgáltatást, az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogatott technikák alkalmazásával végzett esetvitelt, az ellátott életkörülményeinek figyelemmel kísérését biztosító kísérő támogatást, az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén az étkeztést, az ápolás-gondozást, a fejlesztést, a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat. A lakhatási szolgáltatás legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy legfeljebb ötven fő elhelyezésére szolgáló lakások, épületek együttesében biztosítható.

Az alábbi táblázatban összefoglalóan látható a fogyatékos személyek számára szolgáltatást nyújtó fenntartók száma ellátási típusként. (A fenntartók száma között átfedés lehetséges, mivel több fenntartó különböző típusú ellátásokat biztosíthat.)

47. táblázat

Fogyatékos személyeket ellátását biztosító szociális szolgáltatások fenntartói Nyíregyházán

Ellátás típusa	Fenntartó (db)			Összesen
	állami, önkormányzati	egyházi	nem állami (civil szervezet)	
támogató szolgáltatás	1	2	8	11
nappali ellátás	1	2	6	9
lakóotthoni ellátás	1	1	3	5
fogyatékos személyek otthona	-	4	-	4
támogatott lakhatás	-	1	-	1
fejlesztő foglalkoztatás	1	2	3	6

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal

Az Szt. által szabályozott ellátás a **fejlesztő foglalkoztatás**, amely 2017. április 1-től váltotta fel a szociális foglalkoztatás rendszerét. A fejlesztő foglalkoztatás célja, hogy a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, életkorának, fizikai és mentális állapotának megfelelően fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatást nyújtson, ezáltal támogatva az egyén önálló munkavégzésre, illetve a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésre való felkészítését. A fejlesztő foglalkoztatás a rehabilitációs célhoz kapcsolódóan elvárja, hogy a foglalkoztatás módja és a megjelenő elvárások, szabályok és feltételek minél inkább közelítsenek a nyílt munkaerő-piaci kritériumok jellemzőihez. Nyíregyházán 6 fenntartó intézményében működik a fejlesztő foglalkoztatás.

A Nyíregyházi Család és Gyermekei Jóléti Központ egyik új szolgáltatása a **fogyatékosügyi tanácsadás**. A tanácsadás célja, hogy biztosítsa az érdeklődők számára a célcsoport-specifikus ismereteket, valamint információt nyújtson a fogyatékkal élők számára az elérhető szolgáltatásokról. A tanácsadás mellett klubot

⁵⁹ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 17. §, valamint az Szt. 66/A. §

működtetnek a súlyosan, halmozottan sérült gyermekkel vagy felnőttel élő családok számára. A szakemberek kapcsolatot tartanak más család és gyermekjóléti szolgálatokkal, továbbítják az aktuális fogyatékosügyi ismereteket, együttműködik az esetmenedzserekkel, tanácsadókkal.

A szociális szolgáltatásokon túl számos kulturális és sport program valósul meg a városban, amelyek között egyes programok országszerte a fogyatékkal élők és hozzátartozóik. Kiemelkedő rendezvény volt 2017-ben a Fogyatékosok Célsoportja Diák- és Szabadidősport Szövetsége (Fodisz) által kiírt **országos atlétikai diákolimpiát döntő**, melyre Nyíregyházán került sor. Az atlétikai döntőben 460 tanulóban akadályozott, 25 látás- és 15 hallássérült diák vesz részt. Ezen az eseményen ünnepélyes körülmények között írták alá a Fodisz és Nyíregyháza közötti együttműködési megállapodást, amely az első ilyen jellegű az országban.

Pénzbeli támogatás, de a szolgáltatások között jelenítjük meg az önkormányzat által a sportszervezetek illetve intézmények részére nyújtott támogatást. Nyíregyháza Megyei Jogú Város sportjáról és sportfinanszírozási rendszeréről szóló 30/2014. (XI.28.) önkormányzati rendelet alapján az önkormányzat támogatja a **para-versenysport** (működési támogatás), a **fogyatékosok diáksportja** (működési és rendezvénytámogatás), és a **fogyatékosok szabadidő sportja** (működési és rendezvénytámogatás) programok megvalósulását. 2017-ben az önkormányzat költségvetésében meghatározott összeg 2 200 e Ft volt, amelyet az elszámolások szerint a megyében élő sérülés specifikus sportolók szabadidő és diáksport versenyek szervezésének és a versenyeken való részvétel költségeinek, a kerekesszékes vívás felkészülési és versenyzetési költségeik, a sakkcsapat para sportolóinak költségeinek biztosítására és szabadidős program megvalósítására fordítottak.

Hagyományosan kerül megrendezésre minden évben a **Fogyatékkal Élők Fesztiválja**, amelyet a TEMI Móríc Zsigmond Művelődési Ház és Ifjúsági Ház Alapítványa szervez. A rendezvényen több tucatnyi fellépő vesz részt. Vannak visszatérők, akik évek óta újra és újra fellépnek és produkciókkal kedveskednek a népes nézőseregnek.

Ezeknek a rendezvényeknek a kikapcsolódáson, a közös élményen túl célja a figyelemfelkeltés a problémákra és nehézségekre, amellyel a társadalmi szemléletváltozás is elősegíthető. A korábbi években megvalósult több olyan kezdeményezés, amely a fogyatékkal élőkre irányította a figyelmet. Már az előző HEP-ben és felülvizsgálataiban is megjelent, hogy a Rotary Club kezdeményezésére elkészült a belváros tapintható, bronz dombortérképét ábrázoló makettje, majd azt követő évben a Magyarok Nagyszony Társszékesegyház is látatható-tapinthatóvá vált, és azon szintén Braille írással tájékoztató szöveget is olvashatnak a vakok és gyengén látók.

2016 augusztusában került átadásra a Váci Mihály Kulturális Központ melletti területen, a Szabadság téren az országosan is egyedülálló integrált játszótér, melyet példaértékű összefogással sikerült elérni. A játszótér a XIX. Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj Pályázaton a „Közterület megújítás” kategória I. helyezettje lett és emellett a Lakásvásár Média csoport különdíjasa.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesség mindenki érdeke. Az akadályokkal teli környezet használatával küzdenek az idősek, a betegek, a fogyatékkal élők, sőt még a babakocsival közlekedő kisgyermekes szülők is. Az önkormányzat célja - amely már a 2013 évben készült HEP-ben is megfogalmazódott - az akadályok számának csökkentése az egyéni különbségek figyelembe vételével.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, kötelezően jogszabályban előírt követelmény az akadálymentesítettség. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

- b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége, munkahelyek akadálymentesítettsége

A nyíregyházi Polgármesteri Hivatal (2013-tól a Járási Hivatal is itt kapott elhelyezést) európai szintű **ügyfélcentrummal** rendelkezik (2010 tavaszától üzemel). A fogyatékos személy számára is akadálymentesen megközelíthető, modern ügyfél hívórendszerrel, külön mozgáskorlátozottak számára kialakított, kerekesszékekkel könnyen megközelíthető ügyfélablakokkal ellátott komplexumban egy helyen intézhető el szinte valamennyi okmányokkal kapcsolatos, szociális és adóügyek. Információs pult és mozgáskorlátozottak részére kialakított illemhelyiség szolgálja az ügyfelek érdekeit.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 247/2017. (X.26.) számú határozatával jóváhagyta az önkormányzat által szervezett **nemzeti ünnepek és állami megemlékezések egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosításával kapcsolatos helyi stratégiai együttműködési megállapodást**. A megállapodást a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége és az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Szövetsége írta alá, melynek célja, hogy a nemzeti rendezvények és állami megemlékezések fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésébe az érintett érdekképviseleti szervezeteket is bevonják.

A fogyatékosokkal élők érdekvédelmi szerveinek bevonása, megkerdezése a napi tapasztalatokról egyre jellemzőbb. Példaként említhető a jelenleg futó **Citywalk elnevezésű projekt**, amelyben Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 8 ország városaival vesz részt. A projekt célja, hogy a káros anyag kibocsátás csökkentése mellett hozzájáruljon egy biztonságosabb, élhetőbb környezet kialakításához úgy, hogy erősíti a "fenntartható" közlekedési formák szerepét a helyi közlekedésben, kiemelve a közlekedés aktív formáit, mint a séta és a kerékpározás. Ennek érdekében a projekt fő fókuszja a séta városi feltételeinek fejlesztése, kombinálva más, aktív és egészséges közlekedési formákkal. A projektben létrejön egy ún. **Walkability Plan** (mennyire járható egy város és hogyan lehet azt fejleszteni) amely tartalmaz egy részletes felmérést a városra vonatkozóan, hogy az mennyire "sétálóbarát". Különböző felmérésekkel és számításokkal kimutatható, hogy egy adott városrész mennyire jól kapcsolódik a város többi részéhez. Ennek mentén pedig kidolgozható egy terv a mutatók javítására. E projekt támogatói csoport tagjai között a fogyatékosokkal élők érdekvédelmi szervei is meghívást kapnak, így lehetőség van arra, hogy a napi nehézségek, problémák a témát érintően felszínre kerüljenek és közös javaslat, megoldás szülessen.

- c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterek, közutak kialakítása során kiemelt figyelmet fordít az Önkormányzat az akadálymentesítésre, hangos csomópontok kialakítására, valamint a gyalogos átvezetések és autóbusz peronok akadálymentesítésére (taktilis burkolat kialakításával). Az önkormányzat városüzemeltetési feladatait ellátó szervezet valamennyi gazdasági év üzleti tervében is szerepelteti a közterületek (járdák), csomópontok akadálymentesítését. A járdák, sétányok kezelése során fokozott figyelmet fordítanak a balesetveszélyes járdák, lépcsők, rámpák javítására.

- d) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az Intergált Közlekedésfejlesztési Operatív Program keretén belül 47 db CNG meghajtású autóbust szerzett be. A projektben meghatározott autóbusz beszerzés ügy került specifikálásra, hogy az akadálymentesség és az esélyegyenlőség szempontjait magán hordozza. Már a tervezés folyamán is figyelembe lett véve a nők, férfiak, idősek, fogyatékkal élők, valamint a gyermekek és családok igényei. A beszerzett autóbuszokban az infokommunikációs (Braille írással megjelölt leszállásjelzők, kerekesszékek elhelyezésére szolgáló területi és fizikális akadálymentesítés is megvalósult, figyelemmel a törvényi előírásokra.

- e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékos személyek kevésbé tudnak élni jogaikkal (állapotuk miatt), ezért minden módon szükséges a különleges bánásmód, és hogy a lehetőségekhez képest előnyben részesüljenek. Ilyen módon érvényesülhet az esélyegyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a fogyatékos típusa szerint eltérő problémák, nehézségek	együttműködés az érdekvédelmi szervezetekkel: közös megbeszélés, kooperáció, probléma felvetés és megoldás keresése
tapasztalatszerzés, jó gyakorlat gyűjtése más településekről	hazai és nemzetközi projektekben történő részvétel, az érdekvédelmi szervezetek bevonásával
fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott, alacsony a foglalkoztatottak aránya	nyílt vagy védett munkahelyeken történő foglalkoztatás
Diszkrimináció a társadalom részéről	- tudatformálás programok, média útján
speciális közszolgáltatások (támogató szolgáltatás, nappali ellátás, gyógypedagógiai ellátások stb.) száma, infrastrukturális feltételei fejlesztésre szorulnak	a közszolgáltatásoknak, programoknak helyet adó intézmények infrastrukturális fejlesztése, a szolgáltatások színvonalát emelő fejlesztések, programok támogatása
a fogyatékosokkal élők közlekedése nehezített	valamennyi fejlesztés során elsődleges legyen az akadálymentes környezet biztosítása, közlekedésfejlesztés során az esélyegyenlőség biztosítása a láthatóság, tapinthatóság, biztonság jegyében

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

"Időt kell szentelnie embertársaidra, tégy valamit másokért, ha még oly apróság is – valakit, akit igazságot nem kapsz, csupán a kitüntető erőt, hogy megtehetted." (Albert Schweitzer)

Nyíregyházán a nem állami, civil szervezetek sokasága jellemző. Gyakorlatilag az élet minden területén jelen vannak: a civil lét lehetőség az önszerveződésre, közös célok elérésére, embertársaink megsegítésére, az érdekek érvényesítésére, közösségi ügyekben való részvételre, az önkormányzati feladatellátásban történő részvételre. A civil szervezetekben való részvétel tagsági vagy önkéntes alapon történhet.

Az **önkéntesség**, más néven voluntarizmus azt jelenti, hogy külső nyomás nélkül, saját belső indíttatásból vállalunk valamit. Nagyon fontos eleme az önkéntességnek a tudatosság, a választás, azaz tudatosan melléállunk valamilyen számunkra is fontos ügynek.

Az önkéntesség olyan cselekvést jelent, amiért nem kapunk – persze nem is várunk - ellenszolgáltatást, mégis hasznot nyújt a tágabb közösség számára. Nem – vagy legalábbis nem elsősorban azért csináljuk, hogy közvetlen személyes hasznot hajtunk belőle.

Az önkéntesség nem túl elterjedt a szolgáltatások biztosítása során. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény 2012. szeptembertől bevezette, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Várhatóan ennek hatására növekedni fog a másokkal szembeni szolidaritás, empátia és tolerancia nemcsak a fiatalok körében, hanem a környezetünkben is. A Nyíregyházán működő szolgáltatások közül leginkább a hajléktalan ellátásban találkozunk önkéntes munkával. Meg kell említeni azonban, hogy pl.: téli időszakban, nagy hidegben valamennyi szervezet felsorakozik az önzetlen, viszont juttatásokat nem váró segítségnyújtók közé. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén azonban több szervezet részt vesz a feladat megvalósításban. **Ellátási szerződés**ek keretében biztosított a hajléktalancok utcai ellátása, a családsegítés, a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezése, a gyermekek alternatív napközbeni ellátása.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja a **helyi önszerveződő közösségeket**. A 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelet alapján a Közgyűlés elismeri és támogatja azt a tevékenységet, amelyet a településen élő állampolgárok önszerveződő közösségei végeznek az önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe vonása, a település fejlesztése és szépítése, a környezetvédelem, a közbiztonság mértékének növelése, az arra rászorulókat támogatása, a kultúra és a hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, szórakozása, sportolása, egészségvédelme érdekében. Az önkormányzat éves költségvetési rendeletében meghatározott keretösszeg alapján támogatja a szervezeteket (pályázati úton).

Ezen kívül a **Első Nyírségi Fejlesztési Társaság, valamint a Nyíregyházi Civil Fórum** működését is támogatja az Önkormányzat, az éves költségvetési rendeletben meghatározottak szerint.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi programot a település a helyben szokásos módon közzéteszi. Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

A Program az Önkormányzat honlapján (www.varoshaza.nyiregyhaza.hu) közzétételre kerül, így az állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

000087

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akciótterveket és cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület szereplőinek részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jelenléti ív készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere felel.

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program,
 - o figyelemmel kíséri, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat,
 - o támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához,
 - o kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősségével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék, egyéb programon részt vegyenek,
- felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában,
- az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak,
- az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyekre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-t, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a két évente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célok nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30

napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a HEP-IT tartalmát változatlan tartalommal kívánja meghagyni, mivel azok teljeskörűen igazodnak a korábbi időszakban benyújtott és jelenleg is folyamatban lévő, valamint az elbírálás alatt lévő pályázatokhoz.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - A mélyszegénységben élő és roma lakosság képzettségi szintje rendkívül alacsony. Az alacsony iskolai végzettségük aránya magas a nyilvántartott álláskeresők között. - Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélüliek száma. - A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek, minősége és kihasználtsága nem megfelelő. - A közszolgáltatási intézményekhez való hozzáférés az infrastrukturális ellátottság nem megfelelő. - Jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya. - Lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett. - A telepszerű utcákban a lakásállomány jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek. - A közbiztonsági helyzet nem megfelelő. - Rossz a mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oktatáshoz való hozzáférés biztosítása. - Munkaerő-piaci esélyek növelése, munkalehetőségek teremtése. - Ifjúsági és szabadidős programok szervezése. - Közösségi terek és szolgáltató funkciók fejlesztése. - Hátránykompenzáló erőforrások fejlesztése. - A roma lakosság fokozatos integrálása a település más területeire. - Lakáskörülmények javítása. - Közbiztonság javítása. - Egészségügyi ellátórendszer fejlesztése.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyházán nem azonosítottak teljes körűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű 	<ul style="list-style-type: none"> - Meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást a hátrányos helyzetű, halmozottan

	<ul style="list-style-type: none"> gyermek számok száma. - Nem minden óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt az óvodai nevelésben - Az óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában. - Magas a veszélyeztetett gyermekek száma. - A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő 	<ul style="list-style-type: none"> hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan. - A halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai nevelésbe történő bevonása. - Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése. - Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése, veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése. - pályázati felhívások figyelése, az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, benyújtása
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony az idősebb és idős emberek foglalkoztatása. - Nem megfelelő az időskorú lakosság tanulási elősegítése. - Alacsony az idősek részvétele az önkéntes munkában. - Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritást erősítik. - Nem megfelelő az idős korosztály egészségi állapota. - Alacsony az idősek anyagi biztonsága, életminősége - Nem elegendő azon szolgáltatások száma, amelyek integrált egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtanak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szükséges az idősebb és idős emberek foglalkoztatási szintjének javítása. - E-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhez történő hozzáférés és hozzájárulás támogatása, célzott programok az idősek számára a digitális tudás fokozása érdekében. - Az idősebb, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába. - Az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása. - Erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét. - A szolgáltatások fejlesztései járuljanak hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz.
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Magas a munkanélüliek aránya a nők között (8,38 %). - Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma. - Nem elegendő a családok átmeneti otthona férőhelyszáma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Munkaerő-piaci esélyek növelése a nők körében. - A nők biztonságérzetének fokozása, rájuk irányuló bűncselekményekkel szembeni védelmük növelése. - Megfelelő számú férőhely biztosítása a családok átmeneti

	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről. - A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Kevés a családbarát munkahely. 	<p>otthonaiban.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adatok pontos, nemek szerinti bontásban való gyűjtése, azok dokumentálása. Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálat végzése a nők körében a képzési programokban való részvételükre, továbbá az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségeire vonatkozóan. - A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Nem állnak pontos adatok rendelkezésre a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. Nem készülnek elemzések, értékelések. - A jelenlegi intézmény hálózat nem szolgálja az integrációt, inkluziót. Kevés a lakóotthoni ellátás, nincs támogatott lakhatás. A fogyatékosok lakásának akadálymentesítése nem megoldott. - Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony a foglalkoztatottak aránya - Diszkrimináció a társadalom részéről - A fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés - Közösségi közlekedés igénybevétele nagyfokú nehézséget jelent számukra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adatok gyűjtése, nyilvántartások vezetése a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken. - A fogyatékosok lakásainak akadálymentes kialakítása. - Szociális foglalkoztatás, nyílt vagy védett munkahelyeken történő foglalkoztatás. - Pályázatok révén különböző programok szervezése, biztosítása. - Tudatformálás programok, média útján. - Együttműködések kialakítása és számának növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont szereplők és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oktatáshoz való hozzáférés biztosítása. 2. Munkaerő-piaci esélyek növelése, munkalehetőségek teremtése. 3. Ifjúsági és szabadidős programok szervezése. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felnőttképző Központok, Nyíregyházi Tankerületi Központ Nyíregyháza, egyházak, Nyíregyháza Megyei Jogú

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Közösségi terek és szolgáltató funkciók fejlesztése. 5. Hátránykompenzáló erőforrások fejlesztése. 6. A lakosság fokozatos integrálása a település más területeire. 7. Lakaskörülmények javítása. 8. Közbiztonság javítása. 9. Egészségügyi ellátórendszer fejlesztése. 	<p>Város Önkormányzata</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft., Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, vállalkozások. 3. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, egyházak. 4. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft., civil szervezetek, egyházak. 5. Nevelési-oktatási intézmények vezetői, dolgozói, Nyíregyházi Tankerületi Központ Nyíregyháza, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházak, civil szervezetek. 6. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. 7. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. 8. Rendőrség, polgárőrség, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 9. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság, Jósza András Oktatókórház.
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan. 2. A halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai nevelésbe történő bevonása 3. Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nevelési-oktatási intézmények vezetői, Nyíregyházi Tankerületi Központ Nyíregyháza, pedagógusok, helyi nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, védőnők, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata. 2. Óvodák vezetői, helyi nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, védőnők, egyházak, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata. 3. Nevelési-oktatási intézmények vezetői, Nyíregyházi Tankerületi Központ Nyíregyháza, pedagógusok, helyi nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.

	<p>4. Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése, veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.</p> <p>5. Pályázati felhívások figyelése, az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, benyújtása.</p>	<p>4. Nyíregyházi Gyermejjóléti Központ, oktatási-nevelési intézmények, pedagógusok, rendőrség, gyermekorvos, védőnő, civil szervezetek, egyházak, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.</p> <p>5. Oktatási-nevelési, gyermejjóléti intézmények, civil szervezetek, egyházak, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.</p>
Idősek	<p>1. Szükséges az idősödő és idős emberek foglalkoztatási szintjének javítása.</p> <p>2. E-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájutás támogatása, célzott programok az idősek számára a digitális tudás fokozása érdekében.</p> <p>3. Az idősödő, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába.</p> <p>4. Az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása.</p> <p>5. Erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét.</p> <p>6. A szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz.</p>	<p>1. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felnttktépző Központok, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.</p> <p>2. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felnttktépző Központok, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.</p> <p>3. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felnttktépző Központok, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézmények.</p> <p>4. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézmények, Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság, Jósa András Oktatókórház.</p> <p>5. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális szolgáltatást nyújtó intézmények, polgárőrség, rendőrség.</p> <p>6. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális szolgáltatást nyújtó intézmények.</p>
Nők	<p>1. Munkaerő-piaci esélyek növelése, munkalehetőségek teremtése a nők számára</p>	<p>1. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége</p>

	<p>2. A nők biztonságérzetének fokozása, rájuk irányuló bűncselekményekkel szembeni védelmük növelése.</p> <p>3. Megfelelő számú férőhely biztosítása a családok átmeneti otthonaiban és az anyaóvókban.</p> <p>4. Adatok pontos, nemek szerinti bontásban való gyűjtése, azok dokumentálása. Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálat végzése a nők körében a képzési programokban való részvételükre, továbbá az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségeire vonatkozóan.</p> <p>5. A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.</p>	<p>NYÍRNV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft., Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, vállalkozások.</p> <p>2. Rendőrség, polgárőrség, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata.</p> <p>3. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Szervezete, civil szervezetek, egyházak</p> <p>4. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, egyházak, Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felnttktépző Központok</p> <p>5. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Adatok gyűjtése, nyilvántartások vezetése a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.</p> <p>2. Szociális foglalkoztatás, nyílt vagy védett munkahelyeken történő foglalkoztatás.</p> <p>3. Pályázatok révén különböző programok szervezése, biztosítása.</p> <p>4. Tudatformálás programok, média útján.</p> <p>5. Együttműködések kialakítása és számának növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között.</p> <p>6. Közösségi közlekedés akadálymentesítése az esélyegyenlőség szempontjainak figyelembe vételével.</p>	<p>1. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, egyházak, Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, Felntt- képző Központok</p> <p>2. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, NYÍRNV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft., Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, vállalkozások.</p> <p>3. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális szolgáltatást nyújtó intézmények.</p> <p>4. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális szolgáltatást nyújtó intézmények.</p> <p>5. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, egyházi, valamint civil szervezet fenntartásában működő szociális szolgáltatást nyújtó</p>

	intézmények, nemzetközi szervezetek és képviselőik. 6. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, közösségi közlekedés biztosító cég.
--	--

Jövőképzünk

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfontosabb célja, a Nyíregyházán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást. Olyan település kívánunk lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Célunk, hogy az önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

A program célja akkor valósulhat meg leginkább, ha együttműködés révén – önkormányzat koordinálásával - az érintett szervezetek és intézmények alkalmazkodnak a folyamatosan változó igényekhez és törekednek a programban meghatározott intézkedések megvalósítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése**Mélyszegénységben élők és a romák**

Intézkedés címe:	„Tudással a munka világába”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskeresők jelentős arányát a 8 általánosnál alacsonyabb, illetve 8 általános végzettséggel rendelkezők alkotják, 2011-ben arányuk 23,47 %.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az alacsony iskolai végzettségűek számának 10 %-os csökkentése. R.: Felzárkóztató és oktatási programok létrehozása. K.: Alacsony iskolai végzettségűek 30 %-os bevonása az oktatási- képzési programokba. H.: Az alacsony iskolai végzettségűek aránya a nyilvántartott álláskeresők között 10%-al csökkenjen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Oktató, felzárkóztató programok feltérképezése - Oktató, felzárkóztató programok megszervezése - Hiányszakmákban képzések szervezése - Integrálás az iskola világába - Elhelyezkedés ösztönzése - Elhelyezkedési lehetőségek, munkahelyek biztosítása
Részvevők és felelős	- alacsony iskolai végzettségűek - önkormányzati dolgozók - oktatási, felnőttképzési intézmények - civil szervezetek - munkaügyi központ Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - iskolák - munkaügyi központ - civil szervezetek - felnőttoktatási intézmények

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az alacsony iskolai végzettségűek hány százalékát sikerült bevonni a képzésbe H.: az alacsony iskolai végzettségűek hány százalékának sikerült befejezni a képzést A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

260000

Intézkedés címe:	„Foglalkoztatás-biztosabb megélhetés”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek aránya 2011-ben 57,51 %.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arányának 20 %-al való csökkentése. R.: közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése K.: a tartós munkanélküliek 10 %-nak, a képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása H.: a tartós munkanélküliek arányának 20 %-al való csökkentése, folyamatos foglalkoztatottságuk biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- tartós munkanélküliek feltérképezése - munkalehetőségek feltérképezése - közmunkaprogramok szervezése - elhelyezkedés ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a munkanélküliek foglalkoztatását
Részvevők és felelős	- munkanélküliek - vállalkozók, for-profit szervezetek - civil szervezetek - önkormányzat - munkaügyi központ Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - munkaügyi központ - civil szervezetek - vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: a munkanélküliek és a foglalkoztatók aktiválása, közelítése a célnak megfelelően K.: a tartós munkanélküliek hány százalékának sikerült elhelyezkednie H.: a tartós munkanélküliek hány százalékának sikerül a munkaerő-piacon hosszú távon elhelyezkednie A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentési eszközök	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (munkanélküliek, foglalkoztatók) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Hasznos szabadidő-eltöltés”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek minősége és kihasználtsága nem megfelelő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az ifjúsági és szabadidős programok szervezése, a szegregátum lakosságának bevonása. R.: a lakosság, elsősorban a fiatalság figyelmének felkeltése a hasznos szabadidő eltöltés fontosságára, igények felmérése K.: ifjúsági és szabadidős, lakosság kultúráját támogató programok szervezése, a lakossági erőforrások kihasználása H.: a szegregátumokban élő lakosság 50 %-ának részvétele az ifjúsági és szabadidős programokban
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igények felmérése - fiatalság figyelmének felkeltése a hasznos szabadidő-eltöltés fontosságára - a lakosság kultúrájához igazodó és egyéb programok szervezése, egyházi ünnepek megünneplése - a programokon való részvétel ösztönzése - játszótér kialakítása
Résztvevők és felelős	- lakosság - civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók - egyházak Felelős: önkormányzat
Partnerek	- civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók - egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: a lakosság hány százalékát lehet bevonni a programokba, mennyien érzik a szabadidő hasznos eltöltésének fontosságát K.: hány partnert, szervezetet lehet bevonni a programok szervezésébe H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentési eszközök	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Életminőség javítása az infrastrukturális lehetőségek kihasználásával”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A telepen kiépített a gáz-, villany- és szennyvícsatorna-hálózat, de a lakossági rákötések aránya már nem annyira kedvező, a közüzemi tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltek a szolgáltatásokat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A terület társadalmi-gazdasági leszakadásának megállítása a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javításával. R.: adatgyűjtés a közüzemi tartozással rendelkezők pontos számára vonatkozóan K.: az itt élő lakosság rendszeres pénzellátásának biztosítása, munkalehetőség biztosításával H.: közüzemi tartozások csökkenése, megállapodások kötése a szolgáltatókkal, ezáltal infrastrukturális lehetőségek kihasználása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- adatok gyűjtése - szociális juttatások biztosítása - munkahelyek teremtése, aktív korú lakosság közmunkaprogramba történő bevonása, ezáltal rendszeres pénzellátáshoz való hozzájárulás - megállapodások kötése közüzemi szolgáltatókkal - a lakosság részéről a szolgáltatások igénybe vétele
Résztvevők és felelős	- lakosság - civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók - munkaügyi központ - közüzemi szolgáltató vállalatok Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - munkaügyi központ - civil szervezetek - vállalkozók - közüzemi szolgáltatók

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: mennyi idő alatt és milyen pontos adatokat lehet gyűjteni a problémára K.: a lakosság hány százaléka rendelkezik munkaviszonnyal, rendszeres jövedelemmel H.: a lakosság hány százaléka nem rendelkezik közüzemi tartozással, hány százalék csatlakozott rá a szolgáltatásokra A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Egyenlő esélyt mindenkinek”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumokban jelentős a halmozottan hátrányos lakosság aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátránykompenzáló oktatási programok kialakítása és végrehajtása óvodától a felnőttképzésig, ezáltal a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság arányának csökkentése. R.: halmozottan hátrányos helyzetű lakosságra koncentrálnodó nevelési-oktatási programok, képzések megszervezése K.: oktatási programok kialakítása, humán szolgáltatások nyújtása az óvodától a felnőttképzésig a lakosság minél szélesebb körének bevonásával H.: a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság arányának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- adatok gyűjtése a halmozottan hátrányos lakosság arányának pontos meghatározására - nevelési-oktatási programok szervezése, humán szolgáltatások szervezése - programok lebonyolítása - az érintett közösség belső erőforrásainak átfogó fejlesztése
Résztvevők és felelős	- halmozottan hátrányos helyzetű lakosság - civil szervezetek - önkormányzat - oktatási-nevelési intézmények, pedagógusok - felnőttképzési intézmények Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - óvodák, iskolák - civil szervezetek - felnőttoktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: hány nevelési-oktatási program, képzés kerül megszervezésre K.: óvodákban, iskolákban, felnőtt képző központokban hány program zárul H.: a halmozottan hátrányos helyzetűek száma mennyivel csökken a lakossághoz viszonyítva A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Tegyük az élhető környezet megteremtéséért”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Huszár telepi szegregátumra jellemző, hogy lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lakó- és gazdasági funkciók térbeli elkülönítése, az itt élő lakosság fokozatos integrálása a város egyéb területeire. R.: az itt élő lakosság hozzásegítése, erőforrásai fejlesztése az integrált lakókörnyezetben való beilleszkedéshez. K.: a lakosság jövedelmi viszonyait a munkaképes korúak foglalkoztathatóságának javításával, munkaerőpiacra való visszavezetésükkel kell javítani, mely kitörési lehetőséget biztosít a telepről való elköltözésre H.: a szegregátumban élő lakosság 10%-a integrált környezetbe költözzön el, ezáltal elősegítjük a szegénység újratermelődésének megelőzését
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- beilleszkedést segítő programok szervezése - foglalkoztatottság növelése - rendszeres jövedelemhez jutás elősegítése - önkormányzati bérlakásban vagy ún. albérlők házában való elhelyezés, - albérlési támogatás nyújtása - saját tulajdonú ingatlan megszerzésének elősegítése - a kiköltözések után üresen maradt önkormányzati tulajdonú lakásokba új beköltöztetés nem történik
Résztvevők és felelős	- szegregátumban élő lakosság - civil szervezetek - önkormányzat - munkaügyi központ - vállalkozók Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - munkaügyi központ - civil szervezetek - vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31.

	H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: az integrált környezetbe való beilleszkedést segítő, szervezett programok száma K.: a munkanélküliek hány százalékának sikerül elhelyezkednie, ezáltal rendszeres jövedelemmel rendelkeznie H.: a telepeken élő lakosság hány százaléka tud elköltözni a város egyéb területeire A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - elhelyezkedési lehetőségek hiánya - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Legyen az otthonunk a lakásunk”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Huszár telepen a lakásállomány jelentős része (35,6 %-a) félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Meg kell szüntetni a méltatlan lakáskörülményeket, biztosítani kell a lakások – különös tekintettel az önkormányzati lakások – komfortjának megteremtését. R.: a lakások komfortfokozatának, állapotának felmérése, a felújításokhoz szükséges lehetséges források feltérképezése K.: felújítási munkálatok elkezdése, a lakások komfortfokozatának emelése H.: a félkomfortos vagy komfort nélküli lakások 10 %-át legalább komfort fokozatú állapotba hozni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- az épületek állapotának (külső-belső) feltérképezése - lehetséges források felkutatása (önkormányzati, pályázatok) - vállalkozások bevonása - tervek, költségvetés készítése - kivitelezési munkálatok elkezdése - lakások felújítása
Résztvevők és felelős	- a Huszár telepen élő lakosság - önkormányzat - vállalkozók - civil szervezetek, támogatók Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - vállalkozók - civil szervezetek, támogatók
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: meghatározni mennyi azon lakások száma, amelyek komfortfokozata alapján felújításra szorulnak K.: hány lakásban sikerül a felújítási munkálatokat elkezdeni H.: felújított lakások száma A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- anyagi forrás hiánya - pályázatok, támogatók feltérképezése
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ne bántsunk, hogy ne bántsanak”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A telepeken a közbiztonsági helyzet nem megfelelő, magas a bűnelkövetők aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A telepen élő bűnelkövetők számának csökkentése és az általuk elkövetett bűnözési esetek (a telepen, vagy a telepen kívül) számának csökkentése. R.: a lakosság figyelmének felkeltése a bűnözés negatív hatásaira, programok szervezése K.: a bűncselekményeket előidéző okok feltárása, hatásának mérséklése, a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, prevenciók tevékenység végzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme, a családon belüli erőszak megelőzése, a bűnisméltás megelőzése. H.: a telepeken a bűnözés, bűnelkövetők számának csökkentése, biztonságérzet fokozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- civil szervezetek bevonásával prevenciók programok szervezése - fiatalok részére szabadidő eltöltési alternatívák nyújtása - nevelési-oktatási intézményekben figyelem felkeltése a bűnözés negatív hatásaira - rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése a területen - polgárőrség szervezése - rendőri tevékenység fokozása a területen
Résztvevők és felelős	- lakosság - civil szervezetek - oktatási-nevelési intézmények - önkormányzat - polgárőrség - rendőrség - egyházak Felelős: önkormányzat
Partnerek	- civil szervezetek - oktatási-nevelési intézmények - önkormányzat - polgárőrség - rendőrség - egyházak

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: prevenciók programok szervezésének száma K.: bűncselekmények áldozatainak segítségét és védelmét szolgáló tevékenységek, programok száma H.: bűnelkövetők és bűnözési esetek aránya mennyivel csökken a kiinduló helyzethez képest A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - elutasítás a lakosság részéről – figyelem felkeltése a problémára - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Egészségben-betegségben”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rossz a telepeken élő mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lakosság jobb egészségi állapotának elérése. R.: a lakosság figyelmének felkeltése az egészséges életmód és a prevenció fontosságára K.: szűrések szervezése, gyermek- és felnőtt háziorvosi praxis kialakítása a Huszár telepen H.: javul a lakosság egészségügyi állapota, a lakosok jelentős része részt vesz a szűréseken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyi felvilágosító programok szervezése a nevelési-oktatási intézményekben - az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, a figyelem felkeltése prevenció fontosságára - szűrések szervezése - védőnői tevékenység fokozása - gyermekorvosi és háziorvosi praxis kialakítása
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - lakosság - oktatási-nevelési intézmények - civil szervezetek - védőnők - házi- és gyermekorvosok - önkormányzat <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - oktatási-nevelési intézmények - civil szervezetek - védőnők - házi- és gyermekorvosok - önkormányzat

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: egészségmegőrző, figyelem felkeltő programok szervezésének száma K.: szűrések szervezésének száma H.: a lakosság hány százaléka vesz részt a prevenciók programokon, szűréseken, mennyivel javul a lakosság egészségügyi állapota A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (partnerek, lakosság) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Az adatok pontos nyilvántartása segíti a szükséges intézkedések megvalósulását”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nyíregyházán nem azonosítottak teljes körűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, tekintettel arra, hogy a szülők csak abban az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek naprakész nyilvántartása. R.: a résztvevők érdekeltté tétele az adatszolgáltatásra, adatok nyilvántartására K.: óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves gyermekek), illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik felkeresése, figyelmének felkeltése az adatszolgáltatás fontosságára, pedagógusok bevonása, adatok gyűjtése H.: a nyilvántartások folyamatos vezetése, karbantartása, naprakész információk alapján támogatások igénylése, a szülők 90 %-a nyilatkozik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - tájékoztatás, a szülők megismertetése az alírt nyilatkozat adata lehetőségeivel - pedagógusok aktív részvétele az adatok gyűjtésében - érintett szakemberek összefogása - adatok gyűjtése, folyamatos nyilvántartása - támogatások igénylése, pályázatokon való részvétel
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - szülők, gyerekek - nevelési-oktatási intézmények vezetői - pedagógusok - civil szervezetek - egyházak - helyi nemzetiségi önkormányzatok - védőnők - önkormányzat

	Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - nevelési-oktatási intézmények vezetői - pedagógusok - civil szervezetek - egyházak - helyi nemzetiségi önkormányzatok - védőnők - önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: a hátrányos helyzetről, halmozottan hátrányos helyzetről nyilatkozott szülők, gondviselők száma K.: begyűjtött adatok pontossága H.: nyilvántartások vezetése, karbantartása A fenntarthatóság függ a tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem nyilatkoznak a szülők – a szülők motiválttá tétele nincs elegendő humán erőforrás a nyilvántartás vezetésére – humán erőforrások biztosítása nem megbízható az adatok pontossága – naprakész, pontos nyilvántartás vezetése
Szükséges erőforrások	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása

Intézkedés címe:	„Három évesen óvodába járni”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt az óvodai nevelésben, holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beiratott gyermek óvodai nevelését.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. R.: a halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai bevonása érdekében egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek figyelmének felkeltése, együttműködése K.: a gyermekek felkutatása, és mielőbbi integrációja céljából H.: a hároméves korú gyermekek óvodai nevelésben vesznek részt, az óvodák kihasználtsági mutatói egyensúlyba kerülnek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek figyelmének felkeltése, együttműködése - azon halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, akik csak ötévesen kezdenék meg óvodai nevelésüket, integrációjuk - óvodai körzethatárok felülvizsgálata - gyermekek bevonása az óvodai nevelésbe - az óvodák kihasználtsága egyensúlyba kerül

Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - szülők, gyermekek - óvodavezetők - helyi nemzetiségi önkormányzatok - civil szervezetek - védőnők - egyházak - önkormányzat
	Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - óvodavezetők - helyi nemzetiségi önkormányzatok - civil szervezetek - védőnők - egyházak - önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: a cél érdekében bevont szakemberek, szervezetek száma K.: a célcsoportba tartozó gyermekek, családok száma H.: a beiratott gyermekek száma, óvodák kihasználtsági mutatóinak száma A fenntarthatóság függ a tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán, tárgyi feltételek hiánya – szakemberek széleskörű bevonása a cél érdekében A szülők nem együttműködők – szülők motiválttá, érdekeltté tétele
Szükséges erőforrások	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Egyenlő bekerülési lehetőség biztosítása a város összes óvodájába, iskolájába”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése. R.: pontos adatok gyűjtése az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben tanuló hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számáról K.: a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokról és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezések maradéktalanul történő betartása H.: csökkennek a különbségek az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben tanuló hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében, szükséges az

000097

	Iskolai körzethatárok rendszeres, esélyegyenlőségi szempontú felülvizsgálata
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - adatok gyűjtése - körzethatárok figyelemmel kísérése - az Integrált Pedagógiai Rendszer tovább folytatása az érintett intézményekben - egyéni fejlesztések, fejlesztő pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök bevonásával - a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenlő arányú oktatása az önkormányzati és nem önkormányzati intézményekben
Résztevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - szülők, gyermekek - nevelési-oktatási intézmények vezetői - pedagógusok - helyi nemzetiségi önkormányzatok - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - nevelési-oktatási intézmények vezetői - pedagógusok - helyi nemzetiségi önkormányzatok - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közé p és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek pontos arányának meghatározása az önkormányzati és nem önkormányzati iskolákban K.: az óvodák, iskolák többsége betartja a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokra és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseket H.: a HH és HHH gyermekek aránya közel azonos az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású iskolákban A fenntarthatóság függ a tárgyi és humán feltételektől, a jogszabályi környezettől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán, tárgyi feltételek hiánya – szakemberek széleskörű bevonása a cél érdekében Az iskolák nem együttműködnek – iskolák motiválttá, érdekeltté tétele, jogszabályok betartatása
Szükséges erőforrások	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„A gyermekek védelme mindenképp!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt magas a veszélyeztetett gyermekek száma. (2012-ben 2781 esetben kellett a családgondozóknak

	beavatkozni gyermekveszélyeztetettség kapcsán) 860000
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.</p> <p>R.: a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, veszélyeztetett gyermekek felkutatása, prevenciós programok szervezése</p> <p>K.: szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált szinterek működtetése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése</p> <p>H.: veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése, veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a gyermekjóléti szolgálat dolgozói figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét, felhívja a jelzőrendszer tagjait, jelzési kötelezettségük teljesítésére - a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapszolgáltatások, különösen a családgondozás keretében nyújtott személyes gondoskodást - szabadidős, kulturális programok szervezése, szülők személyiségfejlesztését célzó programok lebonyolítása, kompetenciák fejlesztése - veszélyeztetettség okok csökkentése
Résztevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekek, szülők - családgondozók - oktatási-nevelési intézmények dolgozói - pedagógusok - rendőrség - gyermekorvos - védőnő - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - családgondozók - oktatási-nevelési intézmények dolgozói - pedagógusok - rendőrség - gyermekorvos - védőnő - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: szakemberek továbbképzéseinek száma, felkutatott veszélyeztetett gyermekek száma K.: szabadidős programok száma, személyiségfejlesztő, prevenciós programok szervezése, család gondozói tevékenységek száma H.: veszélyeztetett gyermekek száma csökken A fenntarthatóság függ az anyagi, a tárgyi és humán feltételektől, a jelzőrendszer tagjainak aktív részvételétől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a résztvevők nem együttműködőek – motiválás a jelzőrendszer tagjai nem teljesítik kötelezettségüket – jogszabályi előírások betartatása anyagi, humán erőforrások hiánya – erőforrások biztosítás
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi, humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„A finanszírozás lehetőségeinek feltérképezése”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Különböző források programok, szolgáltatások feltérképezése, amelyek hozzájárulnak az intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez. R.: az intézmények infrastrukturális adottságainak feltérképezése, szükségleteinek felmérése K.: források, programok, lehetőségek feltérképezése H.: pályázatok benyújtása a cél érdekében és megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázati felhívások figyelése, - az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, - pályázatok benyújtása - pályázatok megvalósítása - különböző programok, szolgáltatások fejlesztése - infrastrukturális feltételek javítása
Résztvevők és felelős	- nevelési-oktatási intézmények vezetői - civil szervezetek - egyházak - helyi nemzetiségi önkormányzatok - önkormányzat Felelős: önkormányzat
Partnerek	- nevelési-oktatási intézmények vezetői - civil szervezetek - egyházak - helyi nemzetiségi önkormányzatok - önkormányzat

Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: adatok gyűjtése, felmért szükségletek száma K.: programok, pályázati lehetőségek száma H.: nyertes pályázatok száma, korszerűsített intézmények A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs pályázati lehetőség – lehetőségek felkutatása nincs elegendő humán erőforrás – humán erőforrások biztosítása Elutasított pályázat – magas színvonalú, szakmailag megalapozott pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	Anyagi, tárgyi, humán erőforrások biztosítása

Nők

Intézkedés címe:	„Női „kézzel” is lehet hatékonyan dolgozni”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküliek aránya a nők között (8,38 %)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A női munkanélküliek arányának 5 %-al való csökkentése. R.: a nők részére képző átképző programok szervezése, közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése K.: a foglalkoztatók ösztönzése a nem szokványos foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka, rugalmas munkaidő) alkalmazására, a nők képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása H.: a női munkanélküliek arányának 5 %-al való csökkentése, folyamatos foglalkoztatottságuk biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- női munkanélküliek feltérképezése - részükre képző, átképző programok szervezése - munkalehetőségek feltérképezése - közmunkaprogramok szervezése - elhelyezkedés ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a női munkanélküliek foglalkoztatását - munkáltatók ösztönzése a részmunkaidő, esetleg távmunka feltételeinek megteremtésére
Résztvevők és felelős	- munkanélküliek - vállalkozók, for-profit szervezetek - civil szervezetek - önkormányzat - munkaügyi központ Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - munkaügyi központ

	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: a női munkanélküliek részére szervezett képzési programok kialakítása, a foglalkoztatók aktiválása, közelítése a célnak megfelelően K.: a munkáltatók hány százalékát sikerült ösztönözni rész- és rugalmas munkaidő alkalmazására H.: a női munkanélküliek hány százalékának sikerül a munkaerő-piacon hosszú távon elhelyezkednie A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (munkanélküliek, foglalkoztatók) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Védjük a családok összetartóját, a nőt”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma. 2012-ben összesen 394 bűncselekmény elkövetése esetén volt a sértett fél nő. A nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények számának csökkentése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R.: a lakosság figyelmének felkeltése a bűnözés negatív hatásaira, önvédelmi felvilágosító programok szervezése a nők részére K.: a bűncselekményeket előidéző okok feltárása, hatásának mérséklése, a nők elleni bűnözés megelőzése, prevenciós tevékenység végzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme, a családon belüli erőszak megelőzése, a bűnisméltés megelőzése. H.: a nők elleni bűnözés számának csökkentése, biztonságérzetük fokozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek bevonásával prevenciós programok szervezése - a nő önvédelmi képességét fejlesztő programok szervezése - a lakosság figyelem felkeltése a bűnözés, a családon belüli erőszak felismerésére, megelőzésére - a rendőrség fokozottabb figyelmének felkeltése a célcsoport védelmére - rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése - polgárőrség szervezése
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - lakosság, bántalmazott nők - civil szervezetek - önkormányzat - polgárőrség - rendőrség - egyházak Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - önkormányzat - polgárőrség - rendőrség

	<ul style="list-style-type: none"> - egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: önvédelmi, prevenciós programok szervezésének száma K.: bűncselekmények áldozatainak segítségét és védelmét szolgáló tevékenységek, programok száma H.: a nők ellen elkövetett bűnözési esetek aránya mennyivel csökken a kiinduló helyzethez képest A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Diszkrét biztonság”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem elegendő a családok átmeneti otthona és anyaóvó férőhelyszáma. Jelenleg Nyíregyházán összesen 106 férőhely tudja fogadni a krízishelyzetben lévő családokat, anyákat, azonban mégis vannak várakozó családok és a várakozási idő viszonylag hosszú.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyíregyházán biztosított legyen a krízishelyzetben lévő anyák, családok átmeneti elhelyezése, élethelyzetük átmeneti megoldása. R.: a már átmeneti elhelyezésben részesülő családok „képessé tétele” az önálló életvitelre – ezáltal rövidebb időt töltenek az átmeneti otthonokban, hamarabb szabadul fel férőhely K.: állami és pályázati forrásból ösztönözni a civil és egyházi fenntartókat a már meglévő családok átmeneti otthonainak a férőhely-bővítésére, új intézmények létrehozására H.: Nyíregyházán 30 fővel bővül a férőhelyek száma, ezáltal a várakozási idő lerövidül
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - programok szervezése az átmeneti gondozásban részesülőknél, ezen belül életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtása - civil és egyházi fenntartók ösztönzése a férőhelybővítésre - már meglévő átmeneti elhelyezést nyújtó otthonainak a férőhely bővítése - új otthonok, férőhelyek létrehozása, ezáltal a bekerüléshez szükséges várakozási idő lerövidítése
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - átmeneti elhelyezést igénybe venni kívánó családok, anyák gyermekeikkel, várandós kismamák - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat - vállalkozások Felelős: önkormányzat

Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - egyházak - önkormányzat - vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtásának száma, programok megvalósításának száma K.: állami, pályázati források előteremtésének lehetőségei, mennyi a rendelkezésre álló forrás, mennyi civil, egyházi fenntartót sikerül bevonnai a cél érdekében H.: új férőhelyek száma, családok átmeneti otthonainak száma A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - a szolgáltatást már igénybe vevők önálló életre való feltételei hiányoznak – lehetőségeik feltérképezése, önálló életvitelük elősegítése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Problémakezelés a pontos adatok tükrében hatékonyabb”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Pontos adatok álljanak rendelkezésre a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatásáról. R.: a munkaügyi központok, oktató és felnőttképző központok ösztönzése az adatok nemek szerinti bontásban történő gyűjtésére, azok pontos dokumentálására K.: az adatok gyűjtésében, dokumentálásában az érintett partnerek közreműködőek H.: pontos adatokkal rendelkezünk a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatásáról
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - jogszabályi vagy egyéb eszközökkel a partnerek ösztönzése az adatok gyűjtésére, dokumentálására - az adatok pontos, nemek szerinti bontásban történő dokumentálása megkezdődik - havi bontásban pontos adatok mutathatók ki a problémára vonatkozóan, ezáltal a szükséges intézkedések pontosabban beazonosíthatóak
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - nők - önkormányzat - munkaügyi központ

000101

	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - egyházak - oktató- és felnőttképző központok
	Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - munkaügyi központ - civil szervezetek - egyházak - oktató- és felnőttképző központok
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: jogszabályok, ösztönző programok létrehozása a partnerek adatgyűjtése céljából K.: az adatok gyűjtése, dokumentálása megkezdődik H.: pontos adatok állnak rendelkezésre, ezáltal azokból következtetések és beavatkozási lehetőségek meghatározhatóak A fenntarthatóság függ a humán feltételektől a jogszabályi kötelezettségtől, tárgyi feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - résztvevők, partnerek inaktivitása – motiválás, ösztönzés - jogszabályi környezet hiánya – jogszabályalkotás fontosságának kezdeményezése - tárgyi, humán feltételek hiánya – feltételek megteremtésének elősegítése
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása, jogszabályi háttér megteremtése.

Intézkedés címe:	„Családbarát munkahelyek létrehozása”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.-bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők számára legyen lehetőség rugalmas munkaidőben, családbarát munkahelyen dolgozni. A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása. R.: civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások ösztönzése a rugalmas munkaidő, távmunka bevezetésére K.: cél elérését célzó állami támogatások, pályázatok feltérképezése a családbarát munkahelyek kialakítása érdekében H.: a civil szervezeteknél, egyházaknál, közintézményekben rugalmas munkaidő bevezetése, távmunka lehetőségének megteremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a munkáltatók figyelmének felkeltése a probléma fontosságára - munkáltatók ösztönzése a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, távmunka lehetőségeinek feltérképezésére, bevezetési lehetőségeinek megvizsgálására

	<ul style="list-style-type: none"> - állami támogatások, pályázatok feltérképezése - rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, távmunka bevezetése a foglalkoztatóknál
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - nők - önkormányzat - civil szervezetek, - egyházak, - alapítványok, - vállalkozások <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - civil szervezetek, - egyházak, - alapítványok, - vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	<p>R.: azon foglalkoztatók (civil szervezetek, egyházak, közintézmények) számának meghatározása, ahol a családbarát foglalkoztatás megvalósítható K.: a célt szolgáló állami támogatások, pályázati források számának feltérképezése H.: létrehozott családbarát munkahelyek száma, rugalmas munkaidő bevezetésének száma</p> <p>A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők, partnerek inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Idősek

Intézkedés címe:	„Idősen is dolgozni akarok!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony az időskorúak foglalkoztatottsága.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A 45 év feletti foglalkoztatási arányának növelésével, a seniorfoglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével a munka világába visszatérni a nyugdíjkorhatárt még el nem érő, munkaképes időseket.</p> <p>R.: Felzárkóztató és át-továbbképző programok létrehozása. K.: Minél széles körben bevonni az időseket az oktatási- képzési programokba. H.: A munkaképes idősek aránya a nyilvántartott álláskereső között 10%-al csökkenjen.</p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Felzárkóztató és át-továbbképző programok feltérképezése - Felzárkóztató és át-továbbképző programok megszervezése - Hiányszakmákban képzések szervezése - Integrálás a munka világába - Elhelyezkedés ösztönzése - Elhelyezkedési lehetőségek, munkahelyek biztosítása
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - idősek, idősebbek - önkormányzati dolgozók - oktatási, felnőttképzési intézmények - civil szervezetek - munkaügyi központ <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - iskolák - munkaügyi központ - civil szervezetek - felnőttoktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	<p>R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonni a képzésbe, H.: az idősek hány százalékának sikerült befejezni a képzést, illetve hány százalékuknak sikerült visszakérülni a munka világába</p> <p>A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Mi is az az internet?”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az infokommunikációs technológia és az ilyen eszközök használatának még nem teljes mértékben terjedt el az idős, idősebb emberek körében, ez azonban sokat segít az időskorúak informálásában, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek segítésében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A számítógépes infrastruktúrához és az általa kínált szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése.</p> <p>R.: Informatikai alapismereteket nyújtó programok szervezése. K.: Minél széles körben bevonni az időseket az oktatási- képzési programokba. H.: Minimalizálni az informatikai ismeretekkel nem rendelkező idősök számát.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Informatikai alapismereteket nyújtó programok feltérképezése - Informatikai alapismereteket nyújtó programok megszervezése - Informatikai alapismereteket nyújtó programokban való részvétel elősegítése

Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - idősek, időszedők - önkormányzati dolgozók - oktatási, felnőttképzési intézmények - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - civil szervezetek - felnőttoktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonni a képzésbe, H.: az idősek hány százalékának sikerült befejezni a képzést, illetve hány százalékuknak sikerült elsajátítani az ismereteket. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Idősek önkéntesen”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időszedő generáció tudását nem kellő elismerése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időszedő, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az időszedő generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul. R.: Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok szervezése. K.: Minél széles körben bevonni az időseket az önkéntes munkába, programokba. H.: Minimalizálni az önkéntes munkában, és a programokban nem résztvevő idős emberek számát.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok feltérképezése - Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok megszervezése - Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programokban való részvétel elősegítése
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - idősek, időszedők - önkormányzati dolgozók - oktatási, felnőttképzési intézmények - civil szervezetek - Emberi Erőforrás Minisztérium

	Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - civil szervezetek - felnőttoktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R.: Önkéntes munkalehetőségek, valamint az idős emberek szaktudását igénylő programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonni a munkába, programba, H.: az idősek hány százalékának sikerült önkéntes munkát végezni, milyen mértékben volt hasznosítható az idősek szakmai tapasztalata, tudása. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nem lehet elég korán kezdeni.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek ösztönzése az egészségtudatos magatartásra, a sport és a mozgás jó hatásainak megtapasztalása által, ne „féljenek” mozogni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Prevenció és egészségmegőrzés. R.: Az elsődleges prevenció erősítése, szűrőprogramokon való részvétel biztosítása, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása. K.: Minél széles körben bevonni az időseket a szűrő-sport programokba. H.: Minimalizálni azon idős emberek számát, akik nem vettek részt ilyen programokon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Szűrő-sport programok feltérképezése - Szűrő-sport programok megszervezése - Szűrő-sport programokban való részvétel elősegítése
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - idősek, időszedők - önkormányzati dolgozók - kórházak - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - kórházak - civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősök hány százalékát sikerült bevonni a programokba, H.: az idősök hány százalékán végezték el a szűrővizet, illetve mindennapi életükben szerepet játszik-e a rendszeres sport. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nem csak a húszéveseké a világ”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A generációk közötti együttműködés „ingatag”.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Tudatosítás, generációk közötti szolidaritás erősítése különböző programokkal. R.: A generációk közös programszervezése (pl.: óvodák és idősök klubja együttes programszervezése) a kapcsolatok erősítése céljából K.: Minél széles körben bevonni a generációkat programokba. H.: Minimalizálni azok számát, akik nem vettek részt ilyen programokon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Közös programok feltérképezése - Közös programok megszervezése - Közös programokban való részvétel elősegítése
Résztvevők és felelős	- idősök, időszedők - önkormányzati dolgozók - nevelési, oktatási intézmények - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - nevelési, oktatási intézmények - civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: programok megszervezése, elindítása K.: milyen széles kört sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben maradt meg hosszabb távon az egymásra figyelés, erősödtek-e a generációk közötti kapcsolatok. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés

eszközei	
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

701000

Intézkedés címe:	„Biztonságos és élhető nyugdíjas évek”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem biztonságos környezet és nem megfelelő életminőség.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét, a közbiztonság javítása. R.: Az öngondoskodásra ösztönző, és „védd magad” programok, biztonságtechnikai szemináriumok szervezése K.: Minél széles körben bevonni az időseket programokba. H.: Minimalizálni azok számát, akik nem vettek részt ilyen programokon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Programok feltérképezése - Programok megszervezése - Programokban való részvétel elősegítése
Résztvevők és felelős	- idősök, időszedők - önkormányzati dolgozók - rendvédelmi szervek, polgárőrség - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - rendvédelmi szervek, polgárőrség - civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: programok megszervezése, elindítása K.: milyen széles kört sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben tudatosult az öngondoskodás fontossága, javult-e a közbiztonsághoz való hozzáférés. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Szolgáltatások hálójában”
------------------	-----------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek emberek esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások, és ellátások eléréséhez. R.: Az idősek emberek felkutatása a településén, tájékoztatása a szolgáltatásokról, illetve az ellátásokról, azok igénybevételének lehetőségéről, módjáról. K.: Minél széles körben bevonni az időseket a szolgáltatásokba, ellátásokba. H.: Minimalizálni azok számát, akik bár jogosultak lennének (és szükségük is lenne rá) nem tudnak a szolgáltatásokról, ellátásokról
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Az ellátás nélküli idősök felkutatása - Az idősök igényeinek a felmérése, a szolgáltatások továbbfejlesztése céljából - Lecsökkenteni azon idősök számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem veszik igénybe az ellátásokat
Résztevők és felelős	- idősök, idősödők - önkormányzati dolgozók - egyházak - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	- önkormányzat - egyházak - civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: Az idősek korosztály széles körű tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról, K.: Ellátott idősök számának növekedése, H.: Mennyivel nőtt az ellátottak száma. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	„Számok, adatok bővítésében”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem állnak pontos adatok rendelkezésre a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. Nem készülnek elemzések, értékelések.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatok gyűjtése, nyilvántartások vezetése a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken. R.: A fogyatékos emberek felkutatása a településén, fogyatékosok és hozzátartozóik tájékoztatása a szolgáltatásokról, illetve az ellátásokról, azok igénybevételének lehetőségéről, módjáról. K.: Minél széles körben bevonni a fogyatékosokat a szolgáltatásokba,

bontásban	ellátásokba. H.: Minimálisra csökkenteni azok számát, akik bár jogosultak lennének (és szükségük is lenne rá) nem tudnak a szolgáltatásokról, ellátásokról.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Az ellátás nélküli fogyatékosok felkutatása - A fogyatékosok és hozzátartozóik igényeinek a felmérése, a szolgáltatások továbbfejlesztése céljából - Csökkenteni a fogyatékosok számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem veszik igénybe az ellátásokat.
Résztevők és felelős	- fogyatékosok, hozzátartozók - önkormányzati dolgozók - egyházak - civil szervezetek Felelős: önkormányzat
Partnerek	- egyházak - civil szervezetek - önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R.: Az fogyatékosok tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról, K.: A fogyatékos ellátottak számának növekedése, H.: Minimálisra csökken az ellátás nélküliek száma. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„A munkában ne legyen hátrány a „hátrány.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony a foglalkoztatottak aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékos személyek, minél nagyobb arányszámban történő foglalkoztatása. R.: fogyatékosoknak megfelelő munka lehetőségek feltérképezése. K.: a fogyatékos személy képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása H.: a fogyatékos személyek folyamatos foglalkoztatottságának biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- fogyatékos személyek feltérképezése - munkalehetőségek feltérképezése - elhelyezkedés ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a fogyatékosok foglalkoztatását

Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - munkanélküliek - vállalkozók - civil szervezetek - önkormányzat - munkaügyi központ <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - munkaügyi központ - civil szervezetek - vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>R.: a fogyatékos személyeket foglalkoztató szervezetek, vállalkozások aktiválása K.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerült elhelyezkednie H.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerül a hosszú távon foglalkozást biztosítani</p> <p>A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - foglalkoztatók hiánya, forráshiány – foglalkoztatók, pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők (fogyatékos személyek, foglalkoztatók) inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Mindenki egyenlő”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Diszkrimináció a társadalom részéről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>A fogyatékkal élők társadalmi elfogadottsága emelkedik.</p> <p>R.: a társadalom figyelmének felkeltése a fogyatékkal élő személyek problémáira a szakma és a média útján K.: egészséges és fogyatékkal közös programok szervezése, H.: a fogyatékos személyekkel szembeni társadalmi elfogadás növekszik</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - társadalom figyelmének felkeltése a fogyatékkal élő személyek problémáira - a fogyatékkal élő személyek fogyatékosági típusához igazodó programok, társadalmi események szervezése - a programokon való részvétel ösztönzése
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - fogyatékos személyek és a lakosság - civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók - egyházak <p>Felelős: önkormányzat</p>

Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók <p>- egyházak</p> <p style="text-align: right; font-size: 2em;">901000</p>
Határidő(k) pontokba szedve	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>R.: a társadalom és a fogyatékkal élő személyek hány százalékát lehet bevonni a programokba K.: hány szervezetet, szolgáltatót, partnert, lehet bevonni, ösztönözni a programok szervezésébe, lebonyolításában H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma, társadalmi elfogadottság növekedése</p> <p>A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nemzetközi összefogás”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Együttműködések kialakítása és számának növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között</p> <p>R.: a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek figyelmének felkeltése, feltérképezése K.: pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése közös programok szervezése érdekében, elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása H.: a kialakult kapcsolatok erősítése, fenntartása, tapasztalatok átadása</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - figyelem felkeltés, - szervezetek feltérképezése - pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása - elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása - a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek bevonásával programok szervezése - tapasztalatok átadását elősegítő workshopok szervezése, lebonyolítása
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - fogyatékkal élő személyek - nemzetközi szervezetek - civil szervezetek - önkormányzat - vállalkozók - egyházak <p>Felelős: önkormányzat</p>
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - önkormányzat - nemzetközi szervezetek

	<ul style="list-style-type: none"> - vállalkozók - egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú n), valamint fenntarthatósága	R.: hány hazai és nemzetközi szervezetet lehet bevonni a programokba K.: pályázatok, szervezett programok száma, elektronikus rendszer, interaktív honlapon regisztrált szervezetek száma H.: megvalósult programok száma, résztvevők, részt vevő szervezetek száma A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

Intézkedés címe:	„Közösségi közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés és használat”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban élő és a városunkba látogató fogyatékkal élő emberek, továbbá idősek, gyermekes családok közösségi közlekedésének igénybe vétele többször előre nem látható akadályokba ütközik (fel- és leszállás nehézsége, útirány, az útvonalon közlekedő gépjármű adott szakaszra való érkezésének beazonosíthatatlansága).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Együttműködések kialakítása és számának növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között. Az akadálymentesítés az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve meg kell valósuljon a közösségi közlekedés területén is. R.: új gépjárművek beszerzése, CNG autóbuszok beállítása a közösségi közlekedésbe, a meglévő gépjárműpark modernizálása, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése K.: közös programok szervezése érdekében, elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása, a célcsoportokhoz kapcsolódó elvárt intézkedések beépítése a közösségi közlekedés területére H.: beruházások megvalósítása, a célcsoport további igényeinek felmérése és az igények beépítése a közösségi közlekedés területére
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - figyelem felkeltés, - szervezetek feltérképezése - pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása - gépjárműállomány beszerzése, elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása - a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek bevonásával programok szervezése - tapasztalatok átadását elősegítő workshopok szervezése, lebonyolítása
Résztvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - fogyatékkal élő személyek - nemzetközi szervezetek - civil szervezetek

	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat - közlekedést irányító központ - vállalkozók - egyházak Felelős: önkormányzat
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek - önkormányzat - nemzetközi szervezetek - vállalkozók - közlekedést irányító központ - egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú n), valamint fenntarthatósága	R.: hány gépjárművet lehet bevonni a modernizálásba K.: pályázatok, szervezett programok száma, elektronikus rendszer, interaktív honlapon regisztrált szervezetek száma, célcsoport aktív részvétele a megvalósításban H.: megvalósult programok száma, igénybevevők száma, azok elégedettsége a nyújtott szolgáltatást illetően. A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - forráshiány – pályázatok, támogatók feltérképezése - résztvevők inaktivitása – motiválás, ösztönzés
Szükséges erőforrások	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	„Tudással a munka világába”	A nyilvántartott álláskeresők jelentős arányát a 8 általánosnál alacsonyabb, illetve 8 általános végzettséggel rendelkezők alkotják.	Az iskolai végzettségük számának 10 %-os csökkentése.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	- Oktató, felzárkóztató programok feltekerképezése, - Oktató, felzárkóztató programok megszervezése, -Hiány szakmákban képzések szervezése, - Integrálás az iskola világába, - Elhelyezkedés ösztönzése, - Elhelyezkedési lehetőségek, munkahelyek biztosítása.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az alacsony iskolai végzettségűek hány százalékát sikerült bevonni a képzésbe H.: az alacsony iskolai végzettségűek hány százalékának sikerült befejeznie a képzést	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
2.	„Foglalkoztatás-biztosabb megélhetés”	A nyilvántartott munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek aránya 2011-ben 57,51 %.	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arányának 20 %-al való csökkentése.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	- tartós munkanélküliek feltekerképezése munkalehetőségek feltérképezése - közmunkaprogramok szervezése - elhelyezkedés	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: munkanélküliek és foglalkoztatók aktiválása, közelítése a célnak megfelelően K.: a tartós munkanélküliek hány százalékát	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

175

				Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012.	Ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a munkanélküliek foglalkoztatását			sikerült elhelyezkednie H.: a tartós munkanélküliek hány százalékának sikerült a munkaerő-piacon hosszú távon elhelyezkednie		
3.	„Hasznos szabadidő-eltöltés”	A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek minősége és kihasználtsága nem megfelelő.	Az ifjúsági és szabadidős programok szervezése, a szegregátum lakosságának bevonása.	Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017.	- igények felmérése - fiatalok figyelmének felkeltése a hasznos szabadidő-eltöltés fontosságára - a lakosság kultúrájához igazodó és egyéb programok szervezése, egyházi ünnepek megünneplése - a programokon való részvétel ösztönzése - játszótér kialakítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a lakosság hány százalékát lehet bevonni a programokba, mennyien érzik a szabadidő hasznos eltöltésének fontosságát K.: hány partnert, szervezetet lehet bevonni a programok szervezésébe H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
4.	„Életminőség javítása az infrastrukturális hálózat, de a lehetséges kihasználásával”	A telepen kiépített a gáz-, villany- és szennyvízcsatorna-hálózat, de a lakossági rákötések aránya már nem ennyire kedvező, a	A terület társadalmi-gazdasági lezakaradásának megállítása a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és	Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017.	- adatok gyűjtése - szociális juttatások biztosítása - munkahelyek teremtése, aktív korú lakosság közmunkaprogra	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: mennyi idő alatt és milyen pontos adatokat lehet gyűjteni a problémára K.: a lakosság hány százaléka rendelkezik	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

176

000108

		közüzemi tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltetik a szolgáltatásokat.	fenntartható javításával.	mba történő bevonása, ezáltal rendszeres pénzellátáshoz való hozzáférés - megállapodások kötése közüzemi szolgáltatókkal - a lakosság részéről a szolgáltatások igénybe vétele			munkaviszonnyal, rendszeres jövedelemmel H.: a lakosság hány százaléka nem rendelkezik közüzemi tartozással, hány százalék csatlakozott rá a szolgáltatásokra			
5.	„Egyenlő esélyt mindenkinek”	A szegregátumokban jelentős hámozottan hátrányos lakosság aránya.	Hátránykompenzáció oktatási programok kialakítása és végrehajtása óvodától a felnőttképzésig, ezáltal hámozottan hátrányos helyzetű lakosság arányának csökkentése.	Nyiregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója a 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012.	- adatok gyűjtése a hámozottan hátrányos lakosság arányának meghatározására - nevelési-oktatási programok szervezése, humán szolgáltatások szervezése - programok lebonyolítása - az érintett közösség belső erőforrásainak átfogó fejlesztése	Nyiregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: hány nevelési-oktatási program, képzés kerül megszervezésre K.: óvodákban, iskolákban, felnőttképző központokban hány program zárul H.: a hámozottan hátrányos helyzetűek száma mennyivel csökken a lakossághoz viszonyítva	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
6.	„Tegyük az élehető környezet megteremtéséért”	A Huszár telepi szegregátumra jellemző, hogy lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett.	A lakó- és gazdasági funkciók térbeli elkülönítése, az itt élő lakosság fokozatos integrálása	- beilleszkedést segítő programok szervezése - foglalkoztatottság növelése	Nyiregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: az integrált környezetbe való beilleszkedést segítő, szervezett programok száma K.: munkanélülék	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.	

NYIREGYHÁZA
többet ad!

177

			város egyéb területeire.	- rendszeres jövedelemhez jutás elősegítése - önkormányzati bérlakásban vagy ún. albérlők házában való elhelyezés, - albérlési támogatás nyújtása - saját tulajdonú ingatlan megszerzésének elősegítése - a kikötőzések után üresen maradt önkormányzati tulajdonú lakásokba új beköltöztetés nem történik			hány százalékanak sikerül elhelyezkednie, ezáltal rendszeres jövedelemmel rendelkeznie H.: a telepeken élő lakosság hány százaléka tud elköltözni a város egyéb területeire			
7.	„Legyen az otthonunk lakásunk”	A Huszár telepen a lakásállomány jelentős része (35,6 %-a) félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek.	Meg kell szüntetni a méltatlan lakáskörülményeket, biztosítani kell a lakások – különös tekintettel az önkormányzati lakások – komfortjának megteremtését.	Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017. - az épületek állapotának (külső-belső) feltérképezése - lehetséges források felkutatása (önkormányzati, pályázatok) vállalkozások bevonása - tervek, költségvetés készítése - kivitelezési munkálatok elkezdése lakások felújítása	Nyiregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: meghatározni mennyi azon lakások száma, amelyek komfortfokozata alapján felújításra szorulnak K.: hány lakásban sikerül a felújítási munkálatokat elkezdeni H.: felújított lakások száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.	
8.	„Ne bántsunk,	A telepeken	A telepen élő	Nyiregyháza	- civil	Nyiregyháza	R.: 2019.12.31.	R.: prevenció	Tárgyi, anyagi	A fenntarthatóság

NYIREGYHÁZA
többet ad!

178

000109

000110

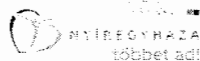
	hogyan bántanak	ne közbiztonsági helyzet nem megfelelő, magas a bűnelkövetők aránya.	bűnelkövetők számának csökkentése és az általuk elkövetett bűnözési esetek (a telepen, vagy a telepen kívül) számának csökkentése.	Megyei Jogú Város Közbiztonsági Koncepciójának 2011., 2017.	Megyei Jogú Város Önkormányzata	szervezetek bevonásával programok szervezése - fiatalok részére szabadidő eltöltési alternatívák nyújtása - nevelési- oktatási intézményekben figyelem felkeltése a bűnözés negatív hatásaira - rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése a területen - polgárőrség szervezése rendőri tevékenység fokozása a területen	Megyei Jogú Város Önkormányzata	K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	programok szervezésének száma K.: bűncselekmények áldozatainak segítségét és védelmét szolgáló tevékenységek, programok száma H.: bűnelkövetők és bűnözési esetek aránya mennyivel csökken a kiinduló helyzethez képest	és humán erőforrás sok biztosítása.	függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
9.	„Egészségben- betegségben”	Rossz a telepeken élő mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota.	A lakosság jobb egészségi állapotának elérése.	Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	Megyei Jogú Város Önkormányzata	- egészségügyi felvilágosító programok szervezése a nevelési- oktatási intézményekben - az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, a figyelem felkeltése a prevenció fontosságára	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: egészségmegőrző, figyelem felkeltő programok szervezésének száma K.: szűrések szervezésének száma H.: a lakosság hány százaléka vesz részt a prevenció programokon,	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

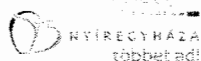
						- szűrések szervezése - védőnői tevékenység fokozása gyermekorvosi és háziorvosi praxis kialakítása			szűréseken, mennyivel javul a lakosság egészségügyi állapota			
10.	„Szociális város rehabilitációs soft programjának folytatása”	A telepen élők életkörülményei és lakáskörülményei az átlaghoz képest rosszak. Helyzetükből való kilábalás szemléletük tükrében kilátástalan.	A terület társadalmi- gazdasági leszakadásának megállítása, a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javítása.	Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közkutatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Gyermekvédelmi beszámoló	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	- állapotok feltérképezése és lakókörnyezet lakáskörülménye k korszerűsítése - helyzetük javítását elősegítő programok szervezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.:2019.12.31. K.:2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a lakás- és életkörülmények megvizsgálása a telepen élők körében H.: szemléletformálás és élhetőbb lakókörnyezet megvalósítása	tárgyi, anyagi és humán erőforrások sok biztosítása	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1.	„Az adatok pontos nyilvántartása segíti a szükséges intézkedések megvalósulását”	Nyíregyházán nem azonosítottak teljes körűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, tekintettel arra, hogy a szülők csak abban az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.	A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek naprakész nyilvántartása.	Közkutatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Gyermekvédelmi beszámoló	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	-tájékoztatás, a szülők megismertetése az aláírt nyilatkozat adatai lehetőségeikkel -pedagógusok aktív részvétele az adatok gyűjtésében -érintett szakemberek összefogása -adatok gyűjtése, folyamatos	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű nyilatkozott szülők, gondviselők száma K.: begyűjtött adatok pontossága H.: nyilvántartások vezetése,	Tárgyi, humán erőforrások sok biztosítása	A fenntarthatóság függ a tárgyi, gazdasági és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.	

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

				nyilvántartása támogatások igénylése, pályázatokon való részvétel			karbantartása			
2.	„Három évesen óvodába jární”	Nem minden óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt az óvodai nevelésben, holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beiratott gyermek óvodai nevelését.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Gyermekvédelmi beszámoló	egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek figyelmének felkeltése, együttműködése azon halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, akik csak ötévesen kezdenék meg óvodai nevelésüket, integrációjuk óvodai körzethatárok felülvizsgálata gyermekek bevonása az óvodai nevelésbe az óvodák kihasználtsága egyenlőben kerül	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a cél érdekében bevont szakemberek, szervezetek száma K.: a célcsoportba tartozó gyermekek, családok száma H.: a beiratott gyermekek száma, óvodák kihasználtsági mutatóinak száma	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ a tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
3.	„Egyenlő bekerülési lehetőség biztosítása a város összes	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil)	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Gyermekvédelmi beszámoló	adatok gyűjtése körzethatárok figyelemmel kísérése az Integrált	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű	Tárgyi, humán erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ a tárgyi és humán feltételektől, a jogszabályi

	óvodájába, iskolájába”	között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában.	fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Gyermekvédelmi beszámoló	Pedagógiai Rendszer tovább folytatása az érintett intézményekben egyéni fejlesztések, fejlesztő pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök bevonásával a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenlő arányú oktatása az önkormányzati és nem önkormányzati intézményekben		gyermekek pontos arányának meghatározása az önkormányzati és nem önkormányzati iskolákban K.: az óvodák, iskolák többsége betartja a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokról és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseket H.: a HH és HHH gyermekek aránya közel azonos az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású iskolákban		környezettől, a résztvevők motiváltságától.	
4.	„A gyermekek védelme mindenekelőtt”	A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt magas a veszélyeztetett gyermekek száma. (2012-ben 2781 esetben kellett a	A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Gyermekvédelmi beszámoló	a gyermekjóléti szolgálat dolgozói figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: szakemberek továbbképzéseinek száma, felkutatott veszélyeztetett gyermekek száma K.: szabadidős programok száma, személyiségfejlesztő, prevenció programok szervezése, családgondozói	Anyagi, tárgyi, humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, a tárgyi és humán feltételektől, a jelzőrendszer tagjainak aktív részvételétől, a résztvevők motiváltságától.

000113

		családgondozóknak beavatkozni gyermekveszélyeztettség kapcsán)	ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét, felhívja a jelzőrendszer tagjait, jelzési kötelezettségük teljesítésére a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának	tevékenységek száma H.: veszélyeztetett gyermekek száma csökken
--	--	--	--	---

			<p>megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés keretében nyújtott személyes gondoskodást szabaddíós, kulturális programok szervezése, szülők személyiségfejlesztését célzó programok lebonyolítása, kompetenciák fejlesztése veszélyeztetettség okok csökkentése</p>	
--	--	--	--	--

5.	„A finanszírozás lehetőségeinek feltérképezése”	A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő.	Különböző források programok, szolgáltatások feltérképezése, amelyek hozzájárulnak az intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012.	- pályázati felhívások figyelése, az infrastruktúrális fejlesztéseket támogató, valamint a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata programok, szolgáltatások segítő pályázatok írása, - pályázatok benyújtása - pályázatok megvalósítása - különböző programok, szolgáltatások fejlesztése - infrastrukturális feltételek javítása	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: adatok gyűjtése, felmért szükségletek száma K.: programok, pályázati lehetőségek száma H.: nyertes pályázatok száma, korszerűsített intézmények	Anyagi, tárgyi, humán erőforrások biztosítása A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a jeltörzszer tagjainak részvételétől, a résztvevők motiváltságától.
6.	„Óvodabővítés”	A város két területén (Nagyvárad-Zalka Máté utca, Törpe utca) kapacitásbővítésre van szükség, mivel a kötelező óvodáztatás miatt kevesebb a férőhelyek száma.	Minden óvodáskorú gyermek számára lehetővé tenni a gondozásukhoz kényelmes körülményeket és megfelelő csoportlétszámú férőhelyek foglalkozást.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Gyermekvédelmi beszámoló	- feltérképezése a város területén lévő óvodák férőhely számainak kihasználtságára vonatkozóan - megvalósítás	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: létszámkapacitás felmérése H: bővítések megvalósítása	tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől

7.	„Intézmények felújítása”	Az épületek állaga leromlott, ezáltal teljeskörű felújításuk időszerű.	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Gyermekvédelmi beszámoló	- intézmények állagának felújítása a felújítások a beruházások költségével kapcsolatban - annak vizsgálata, hogy az intézmények kihasználtsága milyen fokú	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a felújításra váró intézmények számának meghatározása, a számadatok tükrében a kivitelezés összegének kiszámítása H: a beruházások megvalósítása	tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől	
III. A nők esélyegyenlősége									
1.	„Női „kézzel” is lehet hatékonyan dolgozni”	Magas munkanélküliek aránya a nők között (8,38 %)	A női munkanélküliek arányának 5 %-al való csökkentése.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Közfoglalkoztatási terv 2009.	- női munkanélküliek feltérképezése - részükre képző, átképző programok szervezése - munkalehetőségek feltérképezése - közmunkaprogramok szervezése - elhelyezkedés ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a női munkanélküliek részére szervezett képzési programok kialakítása, a foglalkoztatók aktiválása, közzétételének céljaként K.: a munkáltatók hány százalékát sikerült ösztönözni rész- és rugalmas munkaidő alkalmazására H.: a női munkanélküliek hány százalékának	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.	

000113

000114

				támogatásával ösztönözní a női munkanélküliek foglalkoztatását - munkáltatók ösztönzése a rész munkaidő, esetleg távmunka feltételeinek megteremtésére	sikerül a munkaerő-piacon hosszú távon elhelyezkednie
2.	„Védjük családok összetartóját, a nőket”	Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma. 2012-ben összesen 394 bűncselekmény elkövetése esetén volt a sértett fél nő.	A nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények számának csökkentése.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közbiztonsági Konceptiójának 2011., 2017. - civil szervezetek bevonásával a nők önvédelmi képességét fejlesztő programok szervezése a lakosság figyelem felkeltése a bűnözés, a családon belüli erőszak felismerésére, megelőzésére - a rendőrség fokozottabb figyelmének felkeltése a célcsoport védelmére - rendőrség által bűnmegelőzési programok szervezése polgárőrség	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31. R.: önvédelmi, prevenció és programok szervezésének száma K.: bűncselekmények áldozatainak segítségét és védelmét szolgáló tevékenységek, programok száma H.: a nők ellen elkövetett bűnözési esetek aránya mennyivel csökken a kiinduló helyzethez képest

 NYÍREGYHÁZA
többet ad!

187

				szervezése	
3.	„Diszkrét biztonság”	Nem elegendő a családok átmeneti otthona és anyaóvó férőhelyszáma. Jelenleg Nyíregyházán összesen 106 férőhely tudja fogadni a krízishelyzetben lévő családokat, anyákat, azonban mégis vannak várakozó családok és a várakozási idő viszonylag hosszú.	Nyíregyházán biztosított legyen a krízishelyzetben lévő anyák, családok átmeneti elhelyezése, élethelyzetük átmeneti megoldása.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. - programok szervezése az átmeneti gondozásban részesülőknek, ezen belül életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtása - civil és egyházi fenntartók ösztönzése a férőhelybővítésre - már meglévő átmeneti elhelyezést nyújtó otthonainak a férőhely bővítése - új otthonok, férőhelyek létrehozása, ezáltal a bekerüléshez szükséges várakozási idő lerövidítése	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31. R.: életvezetési, jogi, pszichológiai tanácsadás nyújtásának megvalósításának száma K.: állami, pályázati források előteremtésének lehetőségei, mennyi a rendelkezésre álló forrás, mennyi civil, egyházi fenntartót sikerül bevonni a cél érdekében H.: új férőhelyek száma, családok átmeneti otthonainak száma
4.	„Problémakezelés és a pontos adatok tükrében hatékonyabb”	Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről	Pontos adatok álljanak rendelkezésre a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatásáról	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. - jogszabályi vagy egyéb eszközökkel a partnerek ösztönzése az adatgyűjtésre, dokumentálására az adatok	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31. R.: jogszabályok, ösztönző programok létrehozása a partnerek adatgyűjtése céljából K.: az adatok gyűjtése, dokumentálása

 NYÍREGYHÁZA
többet ad!

188

			ól. Közzétartási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Közfoglalkoztatás i terv 2009.	pontos, nemek szerinti bontásban történő dokumentálása megkezdődik havi bontásban pontos adatok mutathatók ki a problémára vonatkozóan, ezáltal a szükséges intézkedések pontosabban beazonosítható k	megkezdődik H.: pontos adatok állnak rendelkezésre, ezáltal azokból következtetések és beavatkozási lehetőségek meghatározható k				
5.	„Családbarát munkahelyek létrehozása”	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.	A nők számára legyen lehetőség rugalmas munkaidőben, családbarát munkahelyen dolgozni. A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016. Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017.	- a munkáltatók figyelmének felkeltése a probléma fontosságára - munkáltatók ösztönzése a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, távmunka lehetőségeinek feltérképezésére, bevezetési lehetőségeinek megvizsgálására - állami támogatások, pályázatok feltérképezése rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások,	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: azon foglalkoztatók és (civil szervezetek, egyházak, közintézmények) számának meghatározása, ahol a családbarát foglalkoztatás megvalósítható K.: a célt szolgáló állami támogatások, pályázati források számának feltérképezése H.: létrehozott családbarát munkahelyek száma, rugalmas munkaidő bevezetésének száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

				távmunka bevezetése a foglalkoztatóknál					
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1.	„Idősen is dolgozni akarok!”	Alacsony az idősedő és időskorúak foglalkoztatottsága. Az idősek kognitív képességeinek megőrzése és fejlesztése érdekében létrejött képzések száma kevés.	-A 45 év feletti foglalkoztatási arányának növelésével, a szeniorfoglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacra való korai kikerülés megelőzésével, a nyugdíjba kerülés korcentrumának növelésével, a rugalmas, az atipikus, a munkavégzési aktivitásnak megfelelő munka és jogi környezet kialakításával – a munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése, az információs technológiai képességek és készségek elsajátításával – mindenki számára hozzáférhető képzések/átképz	Idősügyi Program 2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016.	Felzárkóztató és át-továbbképző programok feltérképezése - Felzárkóztató és át-továbbképző programok megszervezése Hiányszakmákban képzések szervezése - Integrálás a munka világába - Elhelyezkedés ösztönzése - Elhelyezkedési lehetőségek, munkahelyek biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonnai a képzésbe, H.: az idősek hány százalékának sikerült befejeznie a képzést, illetve hány százalékuknak sikerült visszakérülni a munka világába	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.

3.	„Idősek önkéntesen”	Az időskor generáció tudását nem elismerése. Alacsony az önkéntes munkában. Az idősek részvétele az önkéntes munkában.	Az időskor tudását nem elismerése. Alacsony az önkéntes munkában. Az idősek részvétele az önkéntes munkában.	Idősügyi Program 2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	- Önkéntes munkalehetőség ek, valamint az idősek emberek igénylő programok feltérképezése - Önkéntes munkalehetőség ek, valamint az idősek emberek igénylő programok feltérképezése - Önkéntes munkalehetőség ek, valamint az idősek emberek igénylő programok feltérképezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: Önkéntes munkalehetősége k, valamint az idősek emberek szaktudását igénylő programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonni a munkába, programba, H.: az idősek hány százalékának sikerült önkéntes munkát végezni, milyen mértékben volt hasznosítható az idősek szakmai tapasztalata, tudása.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
4.	„Nem lehet elég korán kezdeni.”	Az idősek ösztönzése az egészségtudatos magatartásra, a sport és a mozgás jó hatásainak megtapasztalására, ne „féljenek” mozogni.	Prevenáció és egészségmegőrzés. Idősügyi Program 2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	- Szűrő-sport programok feltérképezése - Szűrő-sport programok megszervezése - Szűrő-sport programokban való részvétel elősegítése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: az idősek hány százalékát sikerült bevonni a programokba, H.: az idősek hány százalékán végeztek el a szűrővizet, illetve mindennapi életükben szerepet játszik-e	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.	

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

193

5.	„Nem csak a húszéveseké a világ”	A generációk közötti együttműködés „ingatag”. A korosztály közösségi életbe történő bevonása minimális.	Tudatosítás, generációk közötti szolidaritás erősítése különböző programokkal. Nyugdíjas egyesületek és mozgalmak munkájának támogatása. Közérdekű tevékenységek (városi, kulturális szabadidős és sportprogramok) szervezése a senior korosztály bevonásával és aktív szerepvállalásával. Idősek bevonása a helyi, szomszédsági programokba, közösségfejlesztő programokba. Helyi piacok támogatása (árulancok). Programok szervezése (óvodák és idősek klubja). Tematikus közösségi beszélgetések.	Idősügyi Program 2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011. 2016.	Közös programok feltérképezése - Közös programok megszervezése - Közös programokban való részvétel elősegítése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: programok megszervezése, elindítása K.: milyen széles kört sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben maradt meg hosszabb távon az egymásra figyelés, erősödtek-e a generációk közötti kapcsolatok.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
----	----------------------------------	---	--	---	--	---	---	--	--	--

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

194

000117

			családi-generációs szolidaritás erősítését célzó programok megvalósítása.								
000118	6.	„Biztonságos és élhető nyugdíjas évek”	Nem biztonságos környezet és nem megfelelő életminőség.	Az egészségügyi magatartás és az idősokra történő felkészülés támogatása, a sport és mozgás hatáskörrel tekintettel seniorsport támogatása. A lelki egészségvédelem erősítése, az elsődleges prevenció erősítése szűrőprogramok szervezésével. Kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét, a közbiztonság javítása.	Idősügyi Program 2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közbiztonsági Koncepciója 2011., 2017.	-	Az ellátás Nyíregyháza	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: programok megszervezése, és elindítása K.: milyen széles körben sikerült bevonni a programokba, H.: a programok lezárását követően hány esetben tudult az öngondoskodás fontossága, javult-e a közbiztonsághoz való hozzáférés.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrás sok biztosítása. feltételektől.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
	7.	„Szolgáltatások	A szolgáltatásokhoz	Az idős emberek	Idősügyi Program	-	Az ellátás Nyíregyháza	R.: 2019.12.31.	R.: Az idős	Tárgyi, anyagi	A fenntarthatóság

			esélyegyenlőség ének biztosítása a szolgáltatások, és ellátások eléréséhez. A szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz. Egészségügyi és szociális szolgáltatások koordinációjának fejlesztése. Speciális problémafókuszú interdiszciplináris programok fejlesztése. A 75 év feletti egyedül élő helyi közösségekben izolálódó, kapcsolatok nélküli, rossz egészségi állapotban lévő, mentálisan hanyatló, települési hátrány miatti, szociálisan rászoruló, alacsony jövedelmű idősök bevonása a helyi	2008. 2012. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016.	nélküli idősök felkutatása - Az idősök igényeinek a felmérése, a szolgáltatások továbbfejlesztése céljából - Lecsökkenteni azon idősök számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem veszik igénybe az ellátásokat.	Megyei Jogú Város Önkormányzata	K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	korosztály széles és körű tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról, K.: Ellátott idősök számának növekedése, H.: Mennyivel nőtt az ellátottak száma.	és humán erőforrás sok biztosítása. feltételektől.	függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől.
--	--	--	--	---	--	---------------------------------	---------------------------------	---	--	--

			közéletbe, szolgáltatások igénybevételére.							
8.	„Intézmények felújítása”	Az épületek állaga leromlott, ezáltal teljeskörű felújításuk időszerű.	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közzoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Gyermekvédelmi beszámoló	- intézmények állagának felújítására - kimutatások a beruházások költségeivel kapcsolatban - annak vizsgálata, hogy az intézmények kihasználtsága milyen fokú	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a felújításra váró intézmények számának meghatározása, a számadatok tükrében a kivitelezés összegének kiszámítása H: a beruházások megvalósítása	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől
V.A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	„Számok, adatok bővítésében”	Nem állnak pontos adatok rendelkezésre a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. Nem készülnek elemzések, értékelések.	Adatok gyűjtése, nyilvántartások vezetésére a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Fogyatékosügyi Program 2005.	- Az ellátás nélküli fogyatékosok felkutatása - A fogyatékosok és hozzátartozók igényeinek a felmérése, a szolgáltatások továbbfejlesztése céljából - Csökkenteni a fogyatékosok számát, akikhez nem jutottak el a szolgáltatások, vagy nem veszik igénybe az	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: Az fogyatékosok és tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról, K.: A fogyatékos ellátottak számának növekedése, H.: Minimálisra csökken az ellátás nélküliek száma.	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

					ellátásokat.					
2.	„Lakható lakások!”	A jelenlegi intézmény hálózat nem szolgálja az integrációt, inkluziót. Kevés a lakóotthoni ellátás, nincs támogatott lakhatás. A fogyatékosok lakásának akadálymentesítése nem megoldott.	A fogyatékosok lakásainak akadálymentes kialakítása.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Fogyatékosügyi Program 2005. Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017.	- a lakások állapotának feltérképezése - lehetséges források felkutatása (civil, önkormányzati, pályázatok) - vállalkozások bevonása - a költségvetés készítése - kivitelezési munkálatok elkezdése lakások átalakítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: meghatározni az átalakításra váró lakások száma K.: hány lakásban sikerül az átalakítási munkákat elkezdni H.: átalakított lakások száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
3.	„A munkában ne legyen hátrány a „hátrány.”	Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony a foglalkoztatottak aránya.	Fogyatékos személyek, minél nagyobb arányban történő foglalkoztatása.	Fogyatékosügyi Program 2005. Közfoglalkoztatási Terv 2009.	- fogyatékos személyek feltérképezése - munkalehetőségek feltérképezése - elhelyezkedés ösztönzése - munkalehetőség folyamatos biztosítása - a mikro- kis és középvállalkozások állami támogatásával ösztönözni a fogyatékosok foglalkoztatását	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a fogyatékos személyeket foglalkoztató szervezetek, vállalkozások aktiválása K.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerült elhelyezkednie H.: a fogyatékos személyek hány százalékának sikerül a hosszú távon foglalkozást biztosítani	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

4.	„A kultúra és a mozgás szabadsága.”	Inaktív a fogyatékos személyek kulturális, társadalmi, sport élete.	Kulturális, társadalmi és sport programok szervezése fogyatékos személyek részvételével.	Integrált Településfejlesztési Stratégia 2008., 2014., 2017. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003., 2005., 2008., 2011., 2016. Fogyatékosügyi Program 2005.	- igények felmérése - a fogyatékos személyek fogyatékosági típusához igazodó programok, társadalmi események szervezése - a programokon való részvétel ösztönzése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a fogyatékos személyek hány százalékát lehet bevonni a programokba K.: hány szervezetet, szolgáltatót, partnert, lehet bevonni, ösztönözni a programok szervezésébe, lebonyolításában H.: megvalósult programok száma, résztvevők száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
5.	„Mindenki egyenlő”	Diszkrimináció a társadalom részéről.	A fogyatékkal élők társadalmi elfogadottsága emelkedik.	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003., 2005., 2008., 2011., 2016. Fogyatékosügyi Program 2005.	- társadalom felkeltése a fogyatékkal élő személyek problémáira - a fogyatékkal élő személyek fogyatékosági típusához igazodó programok, társadalmi események szervezése - a programokon való részvétel ösztönzése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a társadalom és a fogyatékkal élő személyek hány százalékát lehet bevonni a programokba K.: hány szervezetet, szolgáltatót, partnert, lehet bevonni, ösztönözni a programok szervezésébe, lebonyolításában H.: megvalósult programok száma, társadalmi elfogadottság növekedése	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.

000120

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

199

6.	„Nemzetközi összefogás”	A fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés.	Együttműködése k kialakítása és számának növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003., 2005., 2008., 2011., 2016. Fogyatékosügyi Program 2005.	- figyelem felkeltés, szervezettek feltérképezése pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása - elektronikus rendszer, interaktív honlap kialakítása - a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek bevonásával programok szervezése - tapasztalatok átadását elősegítő workshopok szervezése, lebonyolítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: hány hazai és nemzetközi szervezetet lehet bevonni a programokba K.: pályázatok, szervezett programok száma, elektronikus rendszer, interaktív honlapon regisztrált szervezetek száma H.: megvalósult programok száma, résztvevők, résztvevő szervezetek száma	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása.	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől, a résztvevők motiváltságától.
7.	„Intézmények felújítása”	Az épületek állaga leromlott, ezáltal teljeskörű felújításuk időszerű.	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatásterve zési koncepciója 2003., 2005., 2008., 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012.	- intézmények állagának feltérképezés - kimutatások a beruházások költségével kapcsolatban - annak vizsgálata, hogy az intézmények használtsága milyen fokú	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R.: a felújításra váró intézmények meghatározása, a számadatok tükrében a kivitelezés összegének kiszámítása K-H: a beruházások megvalósítása	tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

200

			Gyermekvédelmi beszámoló							
8.	Speciális szolgáltatások/közszolgáltatások kialakítása fogyatékkal élők és autisták számára	A városban élő sérült emberek hozzáférése a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz egyenlőtlen. Speciális közszolgáltatások száma, infrastrukturális feltételei fejlesztésre szorulnak. Egészségügyi ellátások szakképzett dolgozók részvételével nem teljes.	Minden fogyatékkal élő és sajátos nevelési igényű, autista ember számára elérhetővé válnak helyben a szolgáltatások, valamint egészségügyi ellátások, oktatások is helyben biztosított legyen. A közszolgáltatóknak, programoknak helyet adó intézmények infrastrukturális fejlesztése, a szolgáltatások színvonalát	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2003. 2005. 2008. 2011., 2016. Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2008. 2012. Gyermekvédelmi beszámoló	- fogyatékkal élő autista személyek számának pontos feltérképezése és igényük és szükségletük megismerése - ennek segítésére munkacsoportok létrehozása - helyzetükhöz igazodó szolgáltatások/közszolgáltatások bevezetése, kialakítása. Részükre speciális módszertani centrum létrehozása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R: adatok gyűjtése, azok elemzése, szükségletük felmérése, munkacsoportok felállítása K-H: helyben történő szolgáltatások kialakítása, helyben speciális intézmény létrehozása	Tárgyi, anyagi és humán erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől
9.	Közösségi közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés és használat	A városban élő és városunkba látogató fogyatékkal élő emberek, idősek, gyermekek családok közösségi közlekedésének igénybe vétele többször előre nem látható akadályokba ütközik (fel- és leszállás nehézsége, útirány az útvonalon	Az akadálymentesség mindenféle értelemben az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve meg kell valósuljon a közösségi közlekedés területén is, ezért előtérbe kell helyezni az	Környezetvédelmi és környezetgazdálkodási terv, Integrált Településfejlesztési Stratégia	- a célcsoportok helyzetének feltérképezése - a fogyatékossgáigazodó segítségnyújtás a társadalom és a közösségi közlekedést irányító, működtető hatóság(ok) részéről	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	R: gépjárművek beszerzése, közösségi közlekedés gépjármű-állományának modernizálása, CNG autóbuszok beszerzése K: a célcsoportokhoz kapcsolódó elvárt intézkedések	Új Tárgyi és anyagi, valamint humán-erőforrások biztosítása	A fenntarthatóság függ az anyagi, tárgyi és humán feltételektől

201

	közlekedő gépjármű adott szakaszra való érkezésének beazonosíthatatlansága)	infokommunikációs és fizikális úton megvalósuló akadálymentesítés...	(például: kerekesszékek elhelyezésére szolgáló terület kialakítása, Braille-írással ellátott leszállásjelző, rámpa használatának elősegítése)	beépítése a közösségi közlekedés területére H: a beruházások megvalósítása, a célcsoportok további igényeinek felmérése és azok beépítése a közösségi közlekedésbe
--	---	--	---	--

202

000121

3. Elfogadás módja és dátuma

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és/2018. (VI. 21.) számú határozatával elfogadta.

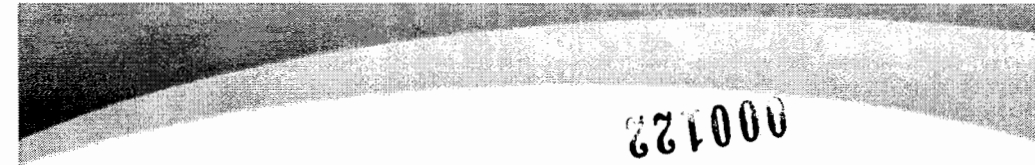
Mellékletek:

HEP Sablon 1. számú melléklet

2. számú melléklet

Dátum

Aláírás

HEP SABLON 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t és Mellékletét a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Túrr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

Az elkészítésben részt vettek:

Arató Ferenc, Bigazzi Sára, Cserti-Csapó Tibor, Híves Tamás, Kokas Dóra, Lakatos Szilvia, Orbán Anikó, Orsós Anna, Szauer Csilla, Szemenyel Mariann, Torda Ágnes, Trendl Fanni, Varga Aranka, Vég Zoltán Ákos.

Az elkészült kézirathoz kiegészítő megjegyzéseket tettek a TÚRR KKI esélyegyenlőségi mentorai.

A következő oldalakon elhelyezett táblák és a hozzájuk tartozó magyarázatok azt szolgálják, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) helyzetelemzése számszerű adatokkal alátámasztott legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik.

Az adatok összegyűjtéséhez segítséget nyújtott a TeIR adatbázis (<https://teir.vati.hu>), valamint a helyi önkormányzat és partnereinek adatai.

A mellékletben elhelyezett táblák egy részének ~~címük, rövidítés, képlete~~ kitöltése jogszabályban előírt kötelezettség az önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak megalkotása során, és egy része pedig javasolt a részletes elemzés megalapozásához.

Az alábbi adattáblák Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata HEP HE-éhez készültek.

A táblák kitöltésének dátuma: 2018.március 15. - 2018.június 15.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Táblák

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	7
[REDACTED]	207
[REDACTED]	209
[REDACTED]	210
[REDACTED]	210
[REDACTED]	211
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	211
[REDACTED]	211
[REDACTED]	212
[REDACTED]	212
[REDACTED]	212
[REDACTED]	213
[REDACTED]	214
[REDACTED]	214
[REDACTED]	214
[REDACTED]	214
[REDACTED]	215
[REDACTED]	217
[REDACTED]	218
[REDACTED]	219
[REDACTED]	220
3.4.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VESZÉLYEZTETETT LAKHATÁSI HELYZETEK, HAJLÉKTALANSÁG	220
[REDACTED]	221
3.5.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE	222
[REDACTED]	224
[REDACTED]	224
[REDACTED]	225
A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	225
[REDACTED]	225
[REDACTED]	226
[REDACTED]	227
4.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETBEN ÉLŐ GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	227
[REDACTED]	229
[REDACTED]	230
[REDACTED]	231
[REDACTED]	231
[REDACTED]	232
[REDACTED]	233
[REDACTED]	233
[REDACTED]	233
A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	235
[REDACTED]	235
[REDACTED]	235
5.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK	236
5.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK	236
5.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN	237
AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	237

6.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYUGDÍJBAN, NYUGDÍJSZERO ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA NEMEK SZERINT	237
6.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - 64 ÉVNÉL IDŐSEBB NÉPESSÉG ÉS NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ IDŐSKORÚAK SZÁMA	238
6.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - IDŐSKORÚAK JÁRADEKÁBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA	239
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	239
7.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - MEGVALTOZOTT MUNKAKÉPESÉGI ÉS EGÉSZSÉGGÁRONDOTT SZEMÉLYEK SZOCIÁLIS ELLÁTÁSAIBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA	239
7.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK SZÁMA	240

000123

A település bemutatása

[REDACTED]

Lakónépesség	
2007 (fő)	116.874 fő
2008 (fő)	117.597 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,62 %
2009 (fő)	117.832 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,20 %
2010 (fő)	117.852 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,02 %
2011 (fő)	117.658 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,84 %
2012 (fő)	119.104 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,01 %
2013 (fő)	119.160 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2014 (fő)	119.494 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2015 (fő)	119.969 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2016 (fő)	118.058 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,00 %
2017 (fő)	fő
Lakónépesség számának változása (%)	%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítás módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő"

adattal)×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen milyen lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

állandó népesség száma, 2011.	119.104 fő	állandó népesség száma, 2016. 12. 31-én	119.937 fő
Nő	63 323 fő 53,17 %	Nő	63 540 fő 53,0 %
Férfi	55 781 fő 46,83 %	Férfi	56 397 fő 47,0 %
0-2 évesek	3 291 fő 2,76 %	0-2 évesek	3 325 fő 2,8 %
0-14 éves nők	8 479 fő 7,12 %	0-14 éves nők	8 454 fő 7,0 %
0-14 éves férfiak	8 863 fő 7,44 %	0-14 éves férfiak	8 977 fő 7,5 %
15-17 éves nők	1 958 fő 1,64 %	15-17 éves nők	1 684 fő 1,4 %
15-17 éves férfiak	1 995 fő 1,68 %	15-17 éves férfiak	1 777 fő 1,5 %
18-54 éves nők	33 052 fő 27,75 %	18-54 éves nők	31 796 fő 26,5 %
18-59 éves férfiak	35 627 fő 29,91 %	18-59 éves férfiak	34 415 fő 28,7 %
60-64 éves nők	4 299 fő 3,61 %	60-64 éves nők	5 088 fő 4,2 %
60-64 éves férfiak	3 428 fő 2,88 %	60-64 éves férfiak	3 865 fő 3,2 %
65 év feletti nők	10 362 fő 8,70 %	65 év feletti nők	12 243 fő 10,2 %
65 év feletti férfiak	5 868 fő 4,93 %	65 év feletti férfiak	7 363 fő 6,1 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összéírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

000125

3. számú táblázat - Öregedési index

Időszak	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	14 775	18 022	81,99
2008	15 163	17 802	85,18
2009	15 625	17 798	87,79
2010	15 823	17 623	89,79
2011	16 230	17 342	93,59
2012	16 726	17 228	97,01
2013	17 404	17 222	101,1
2014	18 175	17 211	105,6
2015	18 938	17 362	109,1
2016	19 606	17 431	112,5
2017			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település előregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálható. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlás

Időszak	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
	Fő		
2007	2 315	2 406	- 91
2008	2 192	2 164	28
2009	2 088	1 861	227
2010	1 884	1 835	49
2011	1 875	1 800	75
2012	1 640	1 624	16
2013	1 833	1 777	56
2014	1 930	2 148	-218
2015	2 033	2 182	-149
2016	2 403	2 488	-85
2017			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

Időszak	Éve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás
2007	1 203	1 203	0
2008	1 188	1 201	-13
2009	1 187	1 191	-4
2010	1 081	1 253	-172
2011	1 063	1 158	-95
2012	1 118	1 253	-135
2013	1 077	1 214	-137
2014	1 020	1 129	-109
2015	1 138	1 263	-125
2016	1 072	1 267	-195
2017			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az éves születések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adataival, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Időszak	15-64 év közötti lakónépesség			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		Összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	43 769	41 120	84 889	2 381	5,4	2 078	5,1	4 459	5,3
2008	44 780	39 816	84 596	2 478	5,5	2 339	5,9	4 817	5,7
2009	44 652	39 643	84 295	3 300	7,4	3 381	8,5	6 681	7,9
2010	44 676	39 566	84 242	3 643	8,2	3 331	8,4	6 974	8,3
2011	44 377	39 439	83 816	3 729	8,4	3 146	8,0	6 875	8,2
2012	44 277	40 929	85 206	3 817	8,6	3 470	8,5	7 287	8,6
2013	44 066	40 802	84 868	3 552	8,1	3 148	7,7	6 700	7,9
2014	43 687	40 562	84 249	3 074	7,0	2 692	6,6	5 766	6,8
2015	43 311	40 358	83 669	2 836	6,5	2 428	6,0	5 264	6,3
2016	42 011	38 211	80 222	2 246	5,3	1 833	4,8	4 080	5,1
2017				1 930		1 499		3 429	

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (év végi adatok)

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával×100

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerinti

nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		20 éves és fiatalabb	fő	176	234	227	191	246	225	218	235
	%	3,7%	3,5%	3,3%	2,8%	3,4%	3,4%	3,8%	4,5	5,2	5,5
21-25 év	fő	683	1 012	1 090	944	968	965	891	790	595	433
	%	14,2%	15,1%	15,6%	13,7%	13,3%	14,4%	15,5%	15,0	14,6	12,6
26-30 év	fő	743	947	920	893	884	831	658	586	450	378
	%	15,4%	14,2%	13,2%	13,0%	12,1%	12,4%	11,4%	11,1	11,0	11,0
31-35 év	fő	808	1 076	1 050	967	995	879	669	554	387	322
	%	16,8%	16,1%	15,1%	14,1%	13,7%	13,1%	11,6%	10,5	9,5	9,4
36-40 év	fő	661	939	1 003	1 022	1 046	957	819	681	501	402
	%	13,7%	14,1%	14,4%	14,9%	14,4%	14,3%	14,2%	12,9	12,3	11,7
41-45 év	fő	526	768	813	830	930	830	708	664	520	461
	%	10,9%	11,5%	11,7%	12,1%	12,8%	12,4%	12,3%	12,6	12,7	13,4
46-50 év	fő	533	687	731	746	767	681	600	561	450	387
	%	11,1%	10,3%	10,5%	10,9%	10,5%	10,2%	10,4%	10,7	11,0	11,3
51-55 év	fő	508	728	746	750	809	690	538	494	361	289
	%	10,5%	10,9%	10,7%	10,9%	11,1%	10,3%	9,3%	9,4	8,8	8,4
56-60 év	fő	174	279	378	503	609	589	586	570	411	351
	%	3,6%	4,2%	5,4%	7,3%	8,4%	8,8%	10,2%	10,8	10,1	10,2
61 év felett	fő	5	11	16	29	33	53	79	130	190	218
	%	0,1%	0,2%	0,2%	0,4%	0,5%	0,8%	1,4%	2,5	4,7	6,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (decemberi zárónapi adatok)

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 nappal régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

Időszak	nyilvántartott/regisztrált	180 nappal régebben regisztrált
---------	----------------------------	---------------------------------

HEP SABLON 1. számú melléklet

	munkanélküli összesen			munkanélküli					
	Fő			fő			%		
	nő	férfi	Összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	Összesen
2007	2 381	2 078	4 459	1 300	971	2 271	54,6	46,7	50,9
2008	2 478	2 339	4 817	1 342	982	2 324	54,16	41,98	48,25
2009	3 300	3 381	6 681	1 909	1 747	3 656	57,85	51,67	54,72
2010	3 643	3 331	6 974	2 147	1 752	3 899	58,93	52,60	55,91
2011	3 729	3 146	6 875	2 012	1 546	3 558	53,96	49,14	51,75
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	3 552	3 148	6 700	1 292	901	2 193	36,4	28,6	32,7
2014	3 074	2 692	5 766	872	645	1 517	28,4	24,0	26,3
2015	2836	2428	5264	1437	1040	2477	50,7	42,8	47,1
2016	2246	1833	4080	1003	671	1675	44,7	36,6	41,1
2017	1930	1499	3429	717	494	1210	37,1	33,0	35,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százal.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

HEP SABLON 1. számú melléklet

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyabb iskolázott népesség

Év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen	%	Fő	%	Fő	%
2001	98 533	53 200	45 333	91 711	48 267	43 444	6 822	6,92	4 933	9,27	1 889	4,17
2011	101 836	55 470	46 366	98 750	53 094	45 656	3 086	3,03	2 376	4,28	710	1,53
2012	100 538	54 655	45 883									
2013	100 523	54 678	45 845									
2014	100 467	54 789	45 678									
2015	100 275	54 546	45 729									
2016	99 887	54 335	45 552									
2017												

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából.

Ez az adatok használható a foglalkoztatottság részénél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alapszám.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		Összesen	
				fő	%	fő	%	Fő	%
2007	10 352	10 129	20 481	255	2,5	220	2,2	475	2,3
2008	9 967	9 853	19 820	229	2,3	221	2,24	450	2,27
2009	9 676	9 577	19 253	373	3,85	336	3,51	709	3,68
2010	9 462	9 365	18 827	414	4,38	341	3,64	755	4,01
2011	9 274	9 161	18 435	397	4,28	363	3,96	760	4,12
2012	9 057	8 969	18 026	464	5,1	476	5,3	940	5,2
2013	8 972	8 898	17 870	467	5,2	467	5,2	934	5,2
2014	8 828	8 754	17 582	435	4,9	444	5,1	879	5,0
2015	8 610	8 655	17 265	409	4,8	396	4,6	805	4,7
2016	8 366	8 448	16 814	309	3,7	289	3,4	598	3,6
2017				238		201		438	

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblázatban a Nemzeti Munkaügyi Hivataltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő		
2007	4 459	87	1 075
2008	4 817	115	1 224
2009	6 681	134	1 567
2010	6 974	153	1 707
2011	6 875	117	1 497
2012	7 287	143	1 708
2013	6 700	107	1 480
2014	5 766	98	1 265
2015	5 264	100	1 253
2016	4 080	71	868
2017	3 429	74	757

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felhőtökötásban tanulók létszáma és a 8. évfolyami eredményesen végzettek

000127

HEP SABLON 1. számú melléklet

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	Fő	Fő	%
2008	28	n.a.	n.a.
2009	37	8	21,6
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017			

Forrás: TEIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Időszak	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	1694	0		0		1149	
2008	1756	21		0		951	
2009	1614	130		0		864	
2010	1651	302		n.a.		n.a.	
2011	1608	706		n.a.		n.a.	
2012	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2013	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2014	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2015	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2016	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2017							

Forrás: TEIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai – csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtésnél pontosítani.

HEP SABLON 1. számú melléklet

000128

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Időszak	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
	Fő	%	Fő	%
2010	1 214	1.44	n.a.	n.a.
2011	1 868	2.23	n.a.	n.a.
2012	1 887	0,02	n.a.	n.a.
2013	3 497	0,04	n.a.	n.a.
2014	4 623	0,05	n.a.	n.a.
2015	3 841	0.04	n.a.	n.a.
2016	3.858	0.04	n.a.	n.a.
2017	3 335		n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt a foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Időszak	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatók száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2007	20 035	3 158	940		4.445.950			
2008	23 197	3 078	927		4.618.839			
2009	23 386	3 023	916		5.054.568			
2010	23 955	3 025	935		n.a.			
2011	23 953	2 930	891		n.a.			
2012	24 249	2 868	894		6.650.102,740			
2013	24 503	2 714	866		6.121.013,736			
2014	24 819	n.a.	n.a.		6.833.583,826			
2015	24 235	3 306	1 323		7.193.413,605			
2016	24 206	3 267	1 278		7.396.113,482			
2017		3 559	1 261					

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciát, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állás nélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőse g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapoko n	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legköze- lebbi centrum		669	20				
Megye- székhely		669	20				
Főváros		0,4*	220				

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

*A megrendelő igénye szerint csak a hetek utolsó előtti és utolsó iskolai előadási napokon van egy járatpár.

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.2. számú táblázat – Járulékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők száma	segélyben részesülők aránya
	Fő		%
2008. 1. negyedév	5075	1528	30,11
2008. 2. negyedév	4438	1317	29,67
2008. 3. negyedév	4464	1296	29,03
2008. 4. negyedév	4481	1317	29,39
2008. átlag	4614	1364	29,56
2009. 1. negyedév	5763	1851	32,11
2009. 2. negyedév	6092	2075	34,06
2009. 3. negyedév	6388	2068	32,37
2009. 4. negyedév	6379	2026	31,76
2009. átlag	6155	2005	32,57
2010. 1. negyedév	7297	2438	33,41
2010. 2. negyedév	6526	1827	27,99
2010. 3. negyedév	6515	1839	28,22
2010. 4. negyedév	6707	1739	25,92
2010. átlag	6761	1960	28,98
2011. 1. negyedév	7833	2067	26,38
2011. 2. negyedév	7074	1666	23,55
2011. 3. negyedév	7019	1872	26,67
2011. 4. negyedév	6507	1324	20,34
2011. átlag	7108	1732	24,36
2012. 1. negyedév	8037	1249	15,54
2012. 2. negyedév	7184	774	10,77
2012. 3. negyedév	7322	640	8,74
2012. 4. negyedév	6857	642	9,36
2012. átlag	7350	826	11,23
2013.1.negyedév	8147	45	0,6
2013.2.negyedév	6930	54	0,8

2013.3.negyedév	6134	61	1,0
2013.4. negyedév	5589	65	1,2
2013. átlag	6700	56	0,8
2014.1.negyedév	5803	70	1,2
2014.2.negyedév	6297	74	1,2
2014.3.negyedév	5421	78	1,4
2014.4.negyedév	5543	87	1,6
2014. átlag	5766	77	1,3
2015.1. negyedév	6246	100	1,6
2015.2. negyedév	5525	100	1,8
2015.3. negyedév	4812	106	2,2
2015.4.negyedév	4474	118	2,6
2015. átlag	5264	107	2,0
2016.1.negyedév	4895	129	2,6
2016.2.negyedév	4377	122	2,8
2016.3.negyedév	3819	123	3,2
2016.4.negyedév	3227	116	3,6
2016. átlag	4080	123	3,0
2017.1.negyedév	3855	117	3,0
2017.2.negyedév	3601	133	3,7
2017.3.negyedév	3250	142	4,4
2017.4.negyedév	3010	143	4,8
2017. átlag	3429	134	3,9
2018.1.negyedév			
2018.2.negyedév			
2018.3.negyedév			
2018.4.negyedév			

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül hány %-a részesült álláskeresési járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

Ezeket az adatokat szükséges összehasonlítani a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat – Járulékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Időszak	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2007	4 459	4 273	95,83
2008	4 817	4 149	86,13
2009	6 681	6 300	94,29
2010	6 974	5 454	78,2
2011	6 875	5 208	75,75
2012	7 287	n.a.	n.a.
2013	6 700	498	7,4
2014	5 766	525	9,1
2015	5 264	440	8,4
2016	4 080	444	10,9
2017	3 429	479	14,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresők számával, majd megszorozzuk százzal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

[REDACTED]

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2007	2712	3,19			nem releváns	nem releváns
2008	3492	4,12	2238	46,46	nem releváns	nem releváns
2009	3902	4,62	3176	47,53	nem releváns	nem releváns
2010	5810	6,89	3786	54,28	nem releváns	nem releváns
2011	6484	7,73	4343	63,17	nem releváns	nem releváns
2012	147	0,01	n.a.	n.a.	nem releváns	nem releváns
2013	223	0,00	1966	29,3	241	nem releváns
2014	263	0,00	1599	27,7	104	nem releváns
2015	136	0,00	3616	0,9	n.a.	*n.a.
2016	141	0,00	3082	0,9	n.a.	*n.a.
2017			4275			*n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Helyi adatgyűjtés

* Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény III. fejezete alapján 2015. 03. 01-től a települési önkormányzatok által nyújtható pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult. Az Szt-ben szabályozott és jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. 03. 01-től a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásának két típusa közül 2015. 02. 28. után a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megmaradt, viszont a rendszeres szociális segély helyett a gyermekfelügyeleti és az egészségkárosodási támogatás állapítható meg.

A táblázat adatai azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresők száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni

közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Db	összes lakásállomány		bériakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	
2007	49 515		n.a.					
2008	50 269		n.a.					
2009	50 747		1968					
2010	51 003		2221					
2011	51 193		2210					
2012	51 480		1949					
2013	51 644		1921		1710			
2014	51 702		1918		1710	n.a.		
2015	51 757		1896		1657	n.a.		
2016	51 885		1893		1644			
2017			1862		1559			
2018			1841		1540			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelően minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével - vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb.

Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Időszak	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	117	464 (ebből 220 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)

HEP SABLON 1. számú melléklet

2009	79	412 (ebből 240 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2010	71	419 (ebből 250 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2011	75	499 (ebből 280 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2012	105	447 (ebből 280 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2013	93	450 (ebből 280 főt lát az Oltalom Szeretetszolgálat)
2014	78	450 (ebből 280 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2015	73*	450 (ebből 340 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2016	46*	450 (ebből 340 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2017	48*	512 (ebből 370 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)

Forrás: önkormányzati adatok, Periféria Egyesület

*szívességi befogadottak száma

Hajléktalanok száma: azok száma, akikkel az Utcai Szociális Munka Északi és Déli szolgálat kapcsolatba került az adott évben.

Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma: közterületen élők száma, akik a közterületen élés miatt fokozottan veszélyeztetettek, valamint olyan „kialakított” lakhatásban élők száma, ahol a lakhatás minősége miatt veszélyhelyzet merül fel (pl. romos ház)

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint. Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

Adósságcsökkentési támogatásban részesülők

Időszak	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2007	3863	395
2008	4233	647
2009	4169	1008
2010	3559	898
2011	4143	2206
2012	2528	470
2013	2252	353
2014	2027	293
2015	3894	362
2016	2282	155
2017	1087	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki a fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

000131

HEP SABLON 1. számú melléklet

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:		
Telepi lakások száma a településen:	2008	435
	2009	431
	2010	431
	2011	431
	2012	432
	2013	428
	2014	428
	2015	424
	2016	424
	2017	424
	2018	424
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva		
A telep/ek megközelíthetősége:	Úthálózat van, egyszerű megközelíthetőség	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)	Nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy milyen változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telepi, szegregátumi viszonyok során az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	156	1	52	105
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	8,33% Σ lakáshoz 8,35% belt. Lakáshoz	0,053% Σ lakáshoz 25,00% Σ kult. lakáshoz	2,78% Σ lakáshoz 3,55% Σ nem szegr. lakáshoz	5,61% Σ lakáshoz 25,79% Σ szegr. lakáshoz
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0%	0%	0%	0%
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0

HEP SABLON 1. számú melléklet

aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0%	0%	0%	0%
vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken	
száma	1715	1	1417	299
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	91,61% Σ lakáshoz 91,81% Σ belt. lakáshoz	0,053% Σ lakáshoz 25,00% Σ kult. lakáshoz	75,69% Σ lakáshoz 96,72% Σ nem szegr. lakáshoz	15,97% Σ lakáshoz 73,46% Σ szegr. lakáshoz
árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken	
száma	1868	4	1465	407
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	99,78% Σ lakáshoz 100% Σ belt. lakáshoz	0,21% Σ lakáshoz 100% Σ kult. lakáshoz	78,26% Σ lakáshoz 100% Σ nem szegr. lakáshoz	21,65% Σ lakáshoz 100% Σ szegr. lakáshoz
vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken	
száma	629	0	606	23
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	33,60% Σ lakáshoz 33,67% Σ belt. lakáshoz	0% Σ lakáshoz 0% Σ kult. lakáshoz	32,37% Σ lakáshoz 41,37% Σ nem szegr. lakáshoz	1,23% Σ lakáshoz 5,65% Σ szegr. lakáshoz
csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken	
száma	1711	0	1412	299
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	91,40% Σ lakáshoz 91,60% Σ belt. lakáshoz	0,00% Σ lakáshoz 0,00% Σ kult. lakáshoz	75,42% Σ lakáshoz 96,38% Σ nem szegr. lakáshoz	15,97% Σ lakáshoz 73,46% Σ szegr. lakáshoz

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazat tal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, tégl, beton, panel.

HEP SABLON 1. számú melléklet

000132

3.6.1. számú táblázat - Orvosi ellátás

Időszak	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	
			Fő	
2008	70	43		27
2009	71	44		27
2010	71	44		27
2011	72	45		27
2012	72	45		27
2013	71	44		27
2014	71	44		27
2015	71	44		27
2016	71	44		27
2017				

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők	
	száma	Fő
2007	5 104	
2008	4 522	
2009	2 584	
2010	2 696	
2011	4 685	
2012	3 712	
2013	729	
2014	672	
2015	*3 800	
2016	8 252	
2017	7 659	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2013-2014. évi adatok a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátottak számát tartalmazza. *2015-2016-2017. évi adatok a járási hivatal által alanyi és normatív jogcímen nyújtott közgyógyellátásra jogosultak számát tartalmazza, 2015. 03. 01. napjától a méltányossági közgyógyellátás megszűnt.

Éz az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

Év	ápolási díjban részesítettek száma
	Fő
2008	957
2009	896
2010	909
2011	720
2012	1 451
2013	553
2014	575
2015	*698
2016	1214
2017	1073

Forrás: TeIR, KSH Tstar

*A táblázat 2015. évtől a járási hivatal által nyújtott ápolási díjban részesülők számát tartalmazza.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Év	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma*	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül*	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma*
	Fő			
2008	22 174	486	183	12 018
2009	21 989	443	218	10 411
2010	21 680	431	195	9 078
2011	21 295	421	114	9 386
2012	23 599	498	88	9 311
2013	23 415	152	66	n.a.
2014	n.a.	148	55	n.a.
2015	22 061	199	54	n.a.
2016	23 228*	151	85	n.a.
2017		215	68	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

* az adatokat a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala szolgáltatta

*Forrás: a 18 év alattiak száma a népességben 2016. évre Vizuál Regiszter.

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes

000133

igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalokot, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalokot. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, érzelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

A.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban* részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
	Fő				
2008	4 650	n.a.	13	n.a.	2 362
2009	5 229	n.a.	16	n.a.	3 982
2010	5 603	n.a.	16	n.a.	3 997
2011	5 839	n.a.	17	n.a.	3 186
2012	5 675	n.a.	12	n.a.	3 572
2013	5 502	n.a.	11	n.a.	n.a.
2014	4 328	n.a.	21	n.a.	*n.a.
2015	3 706	n.a.	14	n.a.	*n.a.
2016	3 072	n.a.	3	n.a.	*n.a.
2017	2 592	n.a.	0	n.a.	*n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

* Az Szt., és a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Pr.) egyes rendelkezései 2014. január 1. napjától módosultak. A módosítások értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnt, és önkormányzati segélyre olvadt össze. Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény 11. §-a iktatta be.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás a Gyvt. 15. § (1) bekezdés e) pontja szerint 2013. 04. 01. napjától megszűnt a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi XXVII. számú törvény 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében. Helyébe a Gyvt. 19. § (1a) bekezdése szerinti pénzügyi ellátás került.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

HEP SABLON 1. számú melléklet

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

2008-2017 közötti években a kedvezményes óvodai/iskolai/ittatásokban részesülők száma, aránya

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma	50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola	50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
				Fő			
2008	901	479	1 238	1 207	7 298	nem releváns	-
2009	925	458	1 501	1 037	7 581	199	1302
2010	1 043	449	1 829	950	7 912	207	1099
2011	1 086	472	2 060	794	7 914	209	-
2012	1 013	478	2 046	744	7 604	230	1292
2013	900	n.a.	2 027	1 621	n.a.	291	892
2014	776	1804	1 880	1 589	n.a.	333	1501
2015	1 372	250	1 617	785	n.a.	146	1 847
2016	2 686	0	1 499	937	n.a.	*0	654
2017						*0	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

*A Gyvt. 20/C. §-a alapján 2015. 10. 31. napjával megszűnt az óvodáztatási támogatás.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jávedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban		
Átmeneti nevelésbe vétel	Év	település egésze
		Fő
	2010	32
	2011	29
	2012	16
	2013	6

HEP SABLON 1. számú melléklet

000134

	2014	*
	2015	*
	2016	*
	2017	*
Tartós nevelésbe vétel	2010	6
	2011	-
	2012	2
	2013	-
	2014	55
	2015	*
	2016	*
	2017	*
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	34
	2011	32
	2012	28
	2013	19
	2014	12
	2015	11
	2016	16
	2017	27
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	-
	2011	-
	2012	52
	2013	44
	2014**	92
	2015**	34
	2016**	51
2017	29	

Forrás: Önkormányzati adatok, Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal

Megjegyzés:

*2014. január 01. napjától a gyermekvédelmi rendszer átalakításra került, az átmeneti nevelésbe vétel és a tartós nevelésbe vétel megszűnt, a gyermekvédelmi gondoskodásba kerülő gyermekek az ideiglenes hatályú elhelyezést követően egységesen nevelésbe vételre kerülnek.

A Nyíregyházi Járási Hivatal Nyíregyháza településre vonatkozóan:

2014. évben 23 gyermek;

2015. évben 30 gyermek;

2016. évben 30 gyermek;

2017. évben 20 gyermek

nevelésbe vételét rendelte el.

**2012. szeptember 30. napjától az iskoláztatási támogatás/családi pótlék folyósítása szüneteltetésének kezdeményezésére van jogszabályi lehetőség.

HEP SABLON 1. számú melléklet

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

4.3.2. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma

Év	Védőnői álláshelyek száma		Egy védőnőre jutó gyermekek száma	
	Területi	Iskola	Területi	Iskola
2008	38	25	195	980
2009	38	25	202	965
2010	38	25	202	952
2011	38	25	197	980
2012	38	25	195	956
2013	35	28		220
2014	35	28		220
2015	28	25	184	903
2016	38	25	184	951
2017				

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

000135

HEP SABLON 1. számú melléklet

4.3.2. számú táblázat - Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	563 013	194 298	0
2009	0	598 793	198 534	0
2010	0	580 162	197 207	0
2011	0	592 558	179 327	0
2012	0	n.a.	n.a.	0
2013	0	n.a.	n.a.	0
2014	0	n.a.	n.a.	0
2015	0	n.a.	n.a.	0
2016	0	n.a.	n.a.	0
2017				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a házi orvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődek és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Időszak	Intézmények Száma		Beírt gyermekek száma		Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)		Működő összes férőhelyek száma	
	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde
	Db		Fő					
2008	10		1127		146		565	
2009	10		1182		146		570	
2010	10		1103		169		592	
2011	10		1115		185		756	
2012	11		1 087		170		824	
2013	10		701		141		756	
2014	11		816		162		756	
2015	12		814					
2016	12		814					
2017								

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársral nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkorl legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

Engedélyezett férőhelyek száma

Év	Engedélyezett férőhelyek száma		térítésmentes férőhelyek száma		Gondozott gyermekek száma	
	Családi Napközi	Családi Bölcsőde	Családi Napközi	Családi Bölcsőde	Családi Napközi	Családi Bölcsőde
2008	7	-	n.a.	-	7	-
2009	14	-	n.a.	-	14	-
2010	28	-	n.a.	-	15	-
2011	28	-	n.a.	-	25	-
2012	28	-	n.a.	-	n.a.	-
2013	70	-	n.a.	-	n.a.	-
2014	70	-	n.a.	-	n.a.	-
2015	152	-	n.a.	-	92	-
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

A családi nap köziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyerekekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtóknak állandó segítőtje van.

A családi napközit felmérő elemzések nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is - ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	Önkormányzati fenntartású intézmény	Egyéb fenntartású intézmény
Az óvoda feladat ellátási helyek száma	35	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	4613 fő	
Óvodai csoportok száma	165	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-tól 17.30-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	332	

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	332		
Gyógypedagógusok létszáma	3		
Dajka/gondozónő/gyermekfelügyelő	164		
Kisegítő személyzet (karbantartó, udvaros, konyhai kisegítő)	33,5		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni. Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni. A kapott adatokat szükséges összevetni az adatelemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

4.4.3. számú táblázat: Óvodai nevelési adatok

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	4 438	168	4 227	44	3 745	3
2009	4 550	170	4 265	44	3 744	3
2010	4 588	170	4 203	44	3 821	3
2011	4 620	188	4 991	41	4 137	3
2012	4 497	177	4 551	40	3 901	3
2013	4 245	177	4 422	43	4 252	2
2014	4 099	178	4 422	43	4 111	2
2015	4 387	185	4 437	41	4 323	2
2016	3 711	165	4 047	34	3 855	2
2017						

Forrás: TeIR, Helyi adatgyűjtés

A TeIR-ből 2015. évre lekért adatok a gyógypedagógiai neveléssel együtt értendők.

* A létszámba a 7 éves gyermekek is szerepelnek, ezért magasabb a beírt gyermekek száma.

A fenti adatok a Bethlen Gábor Gimnázium, Általános és Szakképző Iskola, Óvoda Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, a Waldorf Általános Iskola, Gimnázium, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és az önkormányzati fenntartásban lévő óvodák által szolgáltatott adatok összességét tartalmazza.

Általános iskolai tanulók adatai

Időszak	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	5 205	4 658	9 863	5 931	60,13
2011/2012	5 145	4 556	9 701	5 943	61,26
2012/2013	4 602	4 201	8 803	4 158	47,24
2013/2014	4 387	3 967	8 354	4 298	51,4
2014/2015	5 353	4 504	9 857	6 371	
2015/2016	5 450	4 415	9 865	6 630	
2016/2017					

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma
A napközis tanulók száma az iskolaotthonos tanulókkal együtt értendő.

Általános iskolai osztályok adatai

Időszak	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma db
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
	2010/2011	180	169	349	5	4	
2011/2012	182	174	356	5	4	9	131
2012/2013	179	172	351	4	6	10	132
2013/2014	174	162	336	13	16	29	23
2014/2015			421			30	27
2015/2016			419			28	27
2016/2017							

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai osztályok száma és az általános iskolai feladatellátási helyek száma a gyógypedagógiai oktatással együtt értendő.

8. évfolyamos tanulók eredményesen befejeztek a nappali oktatásban

Időszak	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	1 511

000137

NYIREGyhÁZA
többet ad!

2011/2012	1 351
2012/2013	603
2013/2014	945
2014/2015	1 220
2015/2016	1 308
2016/2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: intézményfenntartói, tankerületi adatok

Önkormányzati és

* a 2012/2013-as adatok nem a TeIR KSH Tstar adatbázisából lettek legyűjtve, hanem helyi adatgyűjtés alapján került felvezetésre, azonban nem minden iskola töltötte ki a fenti táblázatot

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci kihatásai nagy mértékben vannak.

NYIREGyhÁZA
többet ad!

A nők helyzete, esélyegyenlősége**Munkavállalás és munkanélküliség a nők körében**

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	41 120	43 769	n.a.	n.a.	2 078	2 381
2008	41 153	44 758	n.a.	n.a.	2 339	2 478
2009	33 829	51 927	n.a.	n.a.	3 381	3 300
2010	41 067	44 581	n.a.	n.a.	3 331	3 643
2011	41 050	44 482	n.a.	n.a.	3 146	3 729
2012	40 929	39 064	n.a.	n.a.	3 470	3 817
2013	40 802	38 958	n.a.	n.a.	2 283	2 547
2014	40 562	43 687	n.a.	n.a.	2 530	2 847
2015	40 358	43 311	n.a.	n.a.	1 817	2 165
2016	40 057	42 843	n.a.	n.a.	1 390	1 665
2017						

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés, KSH

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeke t nevelnek, illetve hányan egyedülállóak. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

Gyermekek gondozása területén

Év	védőnő száma (területi)	0-3 év közötti gyermekek		átlagos gyermekszám védőnőnként
		száma	száma	
2008	38		3653	195
2009	38		3646	202
2010	38		3591	202
2011	38		3430	197
2012	38		3441	195
2013	35		3323	95
2014	35		3323	95
2015	35		4 837	138
2016	35		4 595	131
2017				

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

Forrás: A 0-3 év közötti gyermekek száma a Vizuál Regiszterből leszűrve. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő

kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósi ítélet
2009	352		11
2010	407		52
2011	445		40
2012	455		55
2013	24		n.a.
2014	27		n.a.
2015	955		55
2016	790		55
2017	840	625	n.a.

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, Nyíregyházi Rendőrkapitányság

Megjegyzés: „A hozzátartozók közötti erőszakot alkalmazó távollattársról” szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 01. napján lépett hatályba, ezért 2008. évi adatokat nem tudunk közölni. A távollattárs iránti (1-2 kivételtől eltekintve) nők és gyermekek szerepelnek kérelmezői státuszban.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati családok átmeneti otthona a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2009	40	n.a.	66	n.a.
2010	40	n.a.	66	n.a.
2011	40	n.a.	66	n.a.
2012	40	n.a.	66	n.a.
2013	40	n.a.	36	n.a.
2014	40	n.a.	36	n.a.

2015	40	n.a.	70	n.a.
2016	40	n.a.	70	n.a.
2017	40	n.a.	70	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

Év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság, ügyészség és ítélőtábla vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	nem releváns	nem releváns	12	13	28	7
2009	nem releváns	nem releváns	12	13	28	7
2010	nem releváns	nem releváns	13	14	20	2
2011	nem releváns	nem releváns	13	14	20	2
2012	nem releváns	nem releváns	12	16	20	2
2013	20	2	3	6	20	2
2014	17	5	3	6	17	5
2015	17	5	11	5	17	5
2016	17	5	8	7	17	5
2017	17	5	21	28	17	5

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, Debreceni Ítélőtábla, Nyíregyházi Járási Ügyészség, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

5.7. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
	Fő		
2007	13 752	20 804	34 556
2008	13 599	20 707	34 306

2009	13 381	20 386	33 767
2010	13 187	19 933	33 120
2011	13 018	19 929	32 947
2012	12 712	19 795	32 507
2013	12 351	19 541	31 892
2014	11 978	19 205	31 183
2015	11 614	18 903	30 517
2016	11 486	18 798	30 284
2017	11 267	18 683	29 950

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken találhatóak:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támogatást nyújtanak egy helyi adatgyűjtés elkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

5.8. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	fő	%
2007	14 775	512	3,46
2008	15 163	472	3,11
2009	15 625	490	3,14
2010	15 823	498	3,15
2011	16 230	450	2,77
2012	16 726	444	3,00
2013	17 404	489	3,00
2014	18 306	517	3,00
2015	18 938	458	2,00
2016	19 665	531	2,07
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt

személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

Idős korúak járadékában részesülők száma

Év	Idős korúak járadékában részesülők száma	
	Fő	
2008	81	
2009	57	
2010	46	
2011	45	
2012	43	
2013	39	
2014	48	
2015	56	
2016	56	
2017	88	

Forrás: Tel R, KSH Tstar

Az idős korúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező idős korú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző idős korúak járadékában részesíti azt

- a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
 b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
 c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Idős korúak járadékában részesülők és egészségkárosodott személyek

Év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma		egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma	
	Fő			
2008	3 658		120	
2009	3 526		96	
2010	3 275		94	
2011	7 916		87	

2012	7 374	77
2013	6 841	84
2014	6 469	102
2015	5 763	136
2016	5 279	141
2017		202

Forrás: TelR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
	Fő		
2008	32	n.a.	89
2009	31	n.a.	94
2010	31	n.a.	132
2011	34	n.a.	137
2012	32	n.a.	138
2013	31	n.a.	88
2014	31	n.a.	87
2015	29	24	209
2016	25	21	215
2017	28	20	139

Forrás: TelR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (St.) alapján	
Pénzügyi ellátás	Fogyatékos személyek száma
Idős korúak járadéka	nincs adat
Aktív korúak ellátása	187
Rendszeres szociális segély	
Lakásfenntartási támogatás	

Ápolási díj	889
Temetési segély	
Átmeneti segély	
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzünk, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	nincs adat
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	nincs adat
Adósságkezelési szolgáltatás	
Energia felhasználási támogatás	
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	
Személygépkocsi átalakítási támogatás	7
Közlekedési kedvezmény	75
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	2015. évben: 503 darab 2016. évben: 366 darab 2017. évben: 297 darab

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

2. számú melléklet

Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Nyíregyházán

Feladat megnevezése	Intézmény neve	Fenntartó neve
Alapszolgáltatások		
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány (3 szolgálat)	Human-Net Alapítvány (ellátási szerződés)

000141

	Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény (2 szolgálat)	Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
étkeztetés	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Kálvineum Idősek Otthona	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség
	Oltalom Szeretetszolgálat (népkonyha)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
	Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény	Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jócai Idősek Klubja	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség
	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Szervezőbetegek Nappali Intézménye (népkonyha is)	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
	Étkeztetési Centrum (népkonyha)	Étkeztetési Centrum
	"EMMAUS" Evangélikus Szeretetotthon	Magyarországi Evangélikus Egyház
	Korszerű Házi Segítségnyújtó Szolgálat	"HUMANITER" Nonprofit Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
	Görögút Szeretetszolgálat	Nyíregyháza-Örökösöldi Görögkatolikus Egyházközség
házi segítségnyújtás	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (600 fő)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény (180 fő)	Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jócai Idősek Klubja (477 fő)	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség
	Görögút Szeretetszolgálat (153 fő)	Nyíregyháza-Örökösöldi Görögkatolikus Egyházközség
	Korszerű Házi Segítségnyújtó Szolgálat (100 fő)	"HUMANITER" Nonprofit Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
	EMMAUS Evangélikus Szeretetotthon (27 fő)	Magyarországi Evangélikus Egyház
	Nyíregyháza-Jósvavárosi Görögkatolikus Egyházközség Szent Miklós Házi Segítségnyújtó Szolgálat (100 fő)	Nyíregyháza-Jósvavárosi Görögkatolikus Egyházközség
	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Szervezőbetegek Nappali Intézménye	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (175 fő)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

közösségi ellátás	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	
	Talentum Alacsony-küszöbű Ellátás	Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány	
	Talentum Közösségi Ellátás	Talentum Európai Fejlődésért Közhasznú Alapítvány	
	Adelante Alapítvány "Part" Alacsony-küszöbű Ellátás	Adelante Alapítvány	
	Szivárvány Közösségi Pszichiátriai Ellátás	Keleti Szivárvány Alapítvány	
támogató szolgáltatás	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	
	Szabolcsi Támogató Szolgálat	Fehér Bot Alapítvány	
	Szent Kamill Rehabilitációs Központ	Szent Kamill "Életet az Életnek" Alapítvány	
	ÉFOÉSZ Támogató Szolgálat	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete (ellátási szerződés)	
	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Nyírségi Támogató Szolgálat	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	
	Szivárvány Támogató Szolgálat	Keleti Szivárvány Alapítvány	
	"Nefelejcs" Szociális Alapszolgáltatási Központ	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	
	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete Támogató Szolgálat	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szervezete	
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség "Kávineum" Idősek Otthona	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség	
	Élim Evangélikus Szeretetotthon	Magyarországi Evangélikus Egyház	
	"Aranyalma" Integrált szociális ellátást nyújtó intézmény	"Együtt az úton" Közhasznú Egyesület	
	utcai szociális munka	Utcái Szociális Munka Északi Szolgálat	Periféria Egyesület (ellátási szerződés)
		Utcái Szociális Munka Déli Szolgálat	
	nappali ellátás	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (idősek 181 fh, fogyatékosok 35 fh)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Szenvedélybetegek Nappali Intézménye (50 fh)		Baptista Tevékeny Szeretet Misszió	
Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény (időskorúak 20 fő)		Nyíregyháza-Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)	
"Nefelejcs" Szociális Alapszolgáltatási Központ (fogyatékosok 48 fő)		Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete (ellátási szerződés)	
Szent Kamill Rehabilitációs Központ (fogyatékosok 25 fő)		Szent Kamill "Életet az Életnek" Alapítvány	

	Oltalom Szeretetszolgálat (hajléktalan nappali melegedő 150 fő)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
	Oltalom Szeretetszolgálat (szenvedélybetegek 50 fő)	
	„Szent Rita” Pszichiátriai Betegek és Fogyatékkal Élők Nappali Intézmény (pszichiátriai, fogyatékos 80 fő)	Omnis Alapítvány
	Szent József Védőotthon (fogyatékos 21 fő)	
	Szent István Nappali Intézmény (fogyatékos 25 fő)	
	Szent József Védőotthon (fogyatékos 21 fő)	Együtt Veled Alapítvány
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jókaí Idősek Klubja (80 fő)	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség
	Irgalmas Samaritánus Központ (fogyatékos 21 fő)	Nyíregyháza-Kertvárosi Református Egyházközség
	"Aranyalma" Integrált szociális ellátást nyújtó intézmény (idős 50 fő, fogyatékos 40 fő)	"Együtt az úton" Közhasznú Egyesület
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség "Kávineum" Idősek Otthona (idősokorúak 45 fő)	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség
	Sóstói Szivárvány Idősek Otthona (idősek 25 fő)	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség
	Élim Evangélikus Szeretetotthon (fogyatékos 12 fő)	Magyarországi Evangélikus Egyház
	Nyíregyházi SM Centrum (fogyatékos 50 fő)	Magyar Sclerosis Multiplex Betegekért Alapítvány
	családsegítés	Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
gyermekjóléti szolgáltatás	Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
gyermek napközbeni ellátása - bölcsőde	Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény <ul style="list-style-type: none"> 5.sz. Őzike Bölcsőde (76 fh.) 6.sz. Napsugár Bölcsőde (24 fh.) 7.sz. Hóvirág Bölcsőde (40 fh.) 8.sz. Nefelejcs Bölcsőde (130 fh.) 9.sz. Micimackó Bölcsőde (50 fh.) 10.sz. Katica Bölcsőde (104 fh.) 12.sz. Babaház Bölcsőde (106 fh.) 	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

	fh.) • 14.sz. Bóbita Bölcsőde (80 fh.) • 16.sz. Aprajafalva Bölcsőde (106 fh.)	
	Mustármag Bölcsőde (60 fh)	Nyíregyháza-Városi református Egyházközség
	Hétszínvirág Bölcsőde (50 fh)	Hétszínvirág '98 Gyermekjóléti Nonprofit Kft
	"Zöld Kuckó" Bölcsőde (48 fh)	Civis Humán Szociális És Gyermekvédelmi Központ
gyermek napközbeni ellátása – családi- és mini bölcsőde	Hétszínvirág Mini Bölcsőde (7 fh)	Hétszínvirág '98 Gyermekjóléti Nonprofit Kft
	Gyöngyszem I. és II. Családi Bölcsőde (5 + 5 fh)	Szivárványtenger Nonprofit Kft
	Pótanya Családi Bölcsőde I. és II. (5 + 5 fh)	NYIFE Nyírségi Ifjúsági Egyesület
	Mókafalva Családi Bölcsőde (7 fh)	Alpha Assist Kft
	Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat (7 fh)	Szeretethang Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület
	Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat Kicsik Vidám Háza II. angol-magyar családi bölcsőde és gyermekcentrum (7 fh)	Szeretethang Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület
	Kicsik Vidám Háza Családi Bölcsőde Hálózat Kicsik Vidám Háza III. családi bölcsőde és gyermekmegőrző (5 fh)	Szeretethang Gyermekjóléti Közhasznú Egyesület
	Picikukk Családi Bölcsőde Hálózat I. II. és III. (5 + 5 + 5 fh)	Fiatalkor Magyarország Jövőjéért
	Szólószem Családi Bölcsőde Hálózat I. II. és III. (5 + 5 + 5 fh)	Trinity Nyelvstudió és Rekreációs Központ Nonprofit Kft.
	Gyermekeden Családi Bölcsődék Hálózat I. II. és III. (7 + 7 + 7 fh)	Kréta Kör Oktatási és Kulturális Közhasznú Alapítvány
	Bátorka Családi Bölcsőde (7 fh)	Gyerekek, Családok, Anyák Kreatívan Közhasznú Egyesület
	gyermek napközbeni ellátása – alternatív napközbeni ellátás	Periféria Egyesület
gyermek átmeneti elhelyezése – gyermekek átmeneti otthona	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény Gyermekek Átmeneti Otthona (16 fh)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
gyermek átmeneti elhelyezése – családok átmeneti otthona	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény Családok Átmeneti Otthona (40 fh)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

000143

	Oltalom Szeretetszolgálat (40 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)	
Szakosított ellátások Tartós bentlakást nyújtó intézmények			
hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (50 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)	
idősek otthona	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (63 fh)	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	
	Sóstói Szivárvány Idősek Otthona (212 fh)	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség	
	Tóth András Szeretotthon (27 fh)	Emlékezőnk Alapítvány	
	„EMMAUS” Evangélikus Szeretotthon (100 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház	
	Főegyházmegyei Papi Szociális Otthon (74 fh)	Debrecen - Nyíregyházi Egyházmegye	
	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség „Kálvineum” Idősek Otthona (50 fh)	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség	
	Szent Katalin Szeretotthon (99 fh)	Kék Nefejejs Alapítvány	
	Tündérváros Szeretotthon (32 fh)	"LEBOK" Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	
	Irgalmas Samaritánus Központ (27 fh)	Nyíregyháza - Kertvárosi Református Egyházközség	
	pszichológiai betegek otthona	Anna Szeretotthon – Irgalmas Samaritánus Központ (15 fh)	Nyíregyháza - Kertvárosi Református Egyházközség
fogyatékos személyek otthona	Szivárvány Idősek Otthona (pszichológiai betegek otthona 33 fő) (fogyatékos személyek otthona 30 fő)	Nyíregyháza - Városi Református Egyházközség (ellátási szerződés)	
	Anna Szeretotthon – Irgalmas Samaritánus Központ (12 fh)	Nyíregyháza - Kertvárosi Református Egyházközség	
	ÉLIM Evangélikus Szeretotthon (50 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház	
	Magdaléneum Fogyatékosok Református Ápoló, Gondozó Otthona (84 fh)	Magyarországi Református Egyház	
	lakóotthoni ellátás	Szent Kamill Rehabilitációs Központ (13 fh)	Szent Kamill „Élet az Életnek” Alapítvány
		Patrónus Egyesület Lakóotthon (8 fh)	Patrónus Egyesület
Start Rehabilitációs Intézmény (8 fh)		Start Rehabilitációs Foglalkoztató és Intézményei Közhasznú Nonprofit Kft.	
Nyíregyházi SM Centrum (14 fh)		Magyar Sclerosis Multiplex Betegekért Alapítvány	
	Magdaléneum Fogyatékosok Református Ápoló, Gondozó Otthona (8 + 8 fh)	Magyarországi Református Egyház	
Szakosított ellátások			

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények (bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények)		
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (33 fh)	Kék Nefelejcs Alapítvány (ellátási szerződés)
hajléktalanok átmeneti szállása	Oltalom Szeretetszolgálat (40 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
éjjeli menedékhely	Oltalom Szeretetszolgálat (100 fh)	Magyarországi Evangélikus Egyház (ellátási szerződés)
időskorúak gondozóháza	Szivárvány Idősek Otthona (30 fh)	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség (ellátási szerződés)
	"Atyám Háza" MET Időskorúak Gondozóháza Nyíregyháza (16 fh)	Magyarországi Evangélikus Testvérközösség
otthont nyújtó ellátás és utógondozás	Gyermekvédelmi intézményeiben	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

000144

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

SZOCIÁLIS és KÖZNEVELÉSI OSZTÁLY

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-585; FAX: +36 42 524-586
E-MAIL: NYHSZOC@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: SZOC-4944-2/2018.
Ügyintéző: Kissné Orosz Anita

Előterjesztés
-a Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottsághoz-

a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ
2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására

Tisztelt Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés e) pontja alapján az intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét.

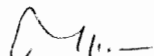
A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ a fenti jogszabályhelynek megfelelően elkészítette a 2017. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámolóját, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a 30/2010.(XI.12.) a Közgyűlés bizottságai feladatai és hatáskörei megállapításáról szóló önkormányzati rendelet 13. § (2) bekezdése által biztosított jogkörében eljárva a beszámoló elfogadására átruházott hatáskörben a Tisztelt Bizottság jogosult.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy a mellékelt Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolóját megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2018. június 14.

Tisztelettel:

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

000145

WWW.NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA

Határozat-tervezet

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA**

.../2018. (VI.18.) számú

h a t á r o z a t a

**a Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
2017. évi szakmai beszámolójának elfogadásáról**

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és a Közgyűlés és bizottságai feladatai és hatáskörei megállapításáról szóló 30/2010.(XI.12.) önkormányzati rendelet 13.§ (2) bekezdés által biztosított jogkörében eljárva a következő határozatot hozta:

a Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ 2017. évi szakmai beszámolóját elfogadja.

Nyíregyháza, 2018. június 18.

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

1. Címzetes főjegyző
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
4. Irattár

000143

NYÍREGYHÁZA

BESZÁMOLÓ

a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

2017. évi tevékenységéről

2018.

000147

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	4
2.1. Statisztikai adataink	6
2.2. Speciális Szolgáltatásaink	11
2.2.1. Jogi tanácsadás	11
2.2.2. Pszichológiai tanácsadás	12
2.2.3. Életvezetési tanácsadás	15
2.2.4. Készenléti szolgálat	16
2.2.5. Észlelő- és jelzőrendszer a Nyíregyházi járásban	17
2.2.6. Kapcsolattartási ügyelet	17
2.2.7. Kórházi szociális munka	19
2.2.8. Adósságkezelés	19
2.2.9. Munkaerő-piaci tanácsadás	20
2.2.10. Tehetség gondozás, ifjúsági munka	20
2.2.11. Menekültekkel végzett tevékenység	21
3. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	21
3.1. Statisztikai adataink	22
3.2. Települési észlelő – és jelzőrendszer működtetése	25
3.3. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás Nyírpazonyban, Sényőn és Nyírturán	28
3.4. Együttműködések társintézményekkel, civil szervezetekkel	30
3.5. Nyári napközis tábor	31
3.6. Szünidei gyermekétkeztetés	32
3.7. Adományozás	33
3.7.1. Karácsonyi ajándékgyűjtő akció	33
3.7.2. Élelmiszer adomány	34
3.7.3. Ruharaktár	34
3.8. Szociális tűzifaosztás	34
3.9. Belső továbbképzések	35
4. Pályázati programok	36
5. Munkatársaink	39

1. Bevezetés

Intézményünk *küldetése* a család- és gyermekjóléti szolgáltatás magas szakmai színvonalú és hatékony működtetése a szolgáltatást igénybevevők szükségleteinek figyelembevételével. Szolgáltatásainkat a szociális munka értékei alapján tervezzük és működtetjük a hozzánk forduló célcsoport számára. A szolgáltatások tartalma megfelel a valódi szükségleteknek és követi a szükségletek változásait. Alkalmazzuk a megvalósítható innovációkat, törekszünk új, hatékony eljárások kidolgozására és bevezetésére.

Alapelveink:

- Az Intézmény szolgáltatásait igénybe vevők emberi méltóságának tiszteletben tartása
- Magas színvonalú szakmai munka, hatékonyság
- Önismeret, megbecsülés a munkatársak és az ügyfelek iránt
- Prevenció, szociális biztonság megőrzése
- Kompetenciahatárok pontos ismerete és betartása
- Tolerancia, megértés, türelem
- Kedvesség, megbízhatóság
- Titoktartási kötelezettség
- Következetesség, kreativitás, összetartás

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ jogutód intézményeként kezdte meg munkáját 2016. január 1-jével. A kibővült jogszabályi követelményeket és ügyfeleink elégedettségét is szem előtt tartva, szolgáltatásainkat széles skálán kínáljuk szakembereinkkel a Nyíregyházi Járás 15 településén.

A Központ elsődleges feladatait gyermekeink védelmében látja el, hatósági intézkedéshez kapcsolódóan végezzük segítő munkánkat. Esetmenedzsereink a járás településein működő szolgálatok családsegítőivel és tanácsadóinkkal közösen menedzselik a jelzőrendszerből érkezett családok problémáinak megoldási folyamatát.

Működtetjük járási szinten a jelzőrendszert annak érdekében, hogy minden problémáról, veszélyeztetettségről értesüljünk és partnerszervezeteinkkel időben megtegyük a szükséges intézkedést.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ működteti a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot. A szolgálatnál tevékenykedő családsegítőink Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén, valamint Nyírpazonyban, Sényőn és Nyírturán – 2018. január 1-jétől Nagycserkeszen és Kálmánházán – nyújtanak szolgáltatásokat szociális, életviteli, mentális, anyagi, gyermeknevelési, munkaerő-piaci problémákkal küzdők részére, valamint gyermekeink védelmében gondozási, szolgáltatási, szervezési feladatokat végeznek. Holisztikus szemlélettel végzünk komplex családgondozást. A kliensközpontúság érdekében ügyfeleink Nyíregyházán három telephelyen (Északi, Déli és Huszár telepi Telephely) valamint Sényőn, Nyírturán, Nyírpazonyban kereshetik szolgáltatásainkat. A Központ székhelye Nyíregyházán a Körte u. 41/a szám alatta található.

Az elmúlt 2 évben sikeresen kiépült az új elvárásokhoz igazodó intézményi rendszer és a jelentős változásokon keresztül ment jogszabályi környezethez, szakmai elvekhez, irányokhoz is megfelelően alkalmazkodott a szervezetünk.

2. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban Központ) szolgáltatásainak biztosításával célunk, hogy a működési területünkön élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek Intézményi szolgáltatások keretében történő ellátásban részesüljenek. Célunk továbbá a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez és a szociális, mentálhigiénés problémákkal hozzánk forduló ügyfeleknek nyújtott széleskörű, magas színvonalú szociális munka.

Támogatást nyújtunk a gyermekek gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogató tevékenység ellátásához különböző szolgáltatások nyújtása útján. Feladataink teljesítése érdekében együttműködünk a szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó szervezetekkel és Intézményekkel. Tevékenységünk eredményessége érdekében figyelemmel kísérjük a szociális és gyermekjóléti ellátások jogszabályi környezetének változását, más szolgáltatók eredményeit.

A Központ, gyermekeink védelméhez kapcsolódó hatósági feladatokat és családsegítést lát el. A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez. Az alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait, valamint a Gyvt. 39§ (3a) bekezdése és a 40/A §-a szerinti feladatokat.

A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást
- utcai- és lakótelepi szociális munkát.

A Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében az esetmenedzser:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a

gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez
- utógondozást végez
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet a készít
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban 12 fő esetmenedzser látja el hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatát Nyíregyházi járás 15 településen (Apagy, Nyírtúra, Sényő, Nyírpazony, Napkor, Kótaj, Nyírtelek, Rakamaz, Tiszanagyfalu, Szabolcs, Nyíregyháza, Kálmánháza, Nagycserkesz, Újfehértó, Tímár). A településen működő gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel sikerült jó kapcsolatot kialakítani, megfelelő együttműködés alakult ki a családok, a gyermekek helyzetének javítása, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A gondozási folyamat kapcsán rendszeres kapcsolatot tartunk a családsegítővel, illetve a különböző szakmai egységek munkatársaival.

Szakmai támogatást nyújtottunk az ellátási területünkön működő gyermekjóléti szolgálatokban dolgozó családsegítők, szakemberek számára, ennek érdekében rendszeresen részt vettünk esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken, illetve szakmaközi értekezleteken.

Az esetmenedzserek munkáját segíti egy fő gépkocsivezető és egy gépjármű annak érdekében, hogy az érintett településekre eljussanak.

A kliensek számára megfelelő tájékoztatást, információt biztosítunk az intézményünk szolgáltatásairól, jogairól, az őt megillető juttatásokról, illetve a szociális, egészségügyi ellátórendszerrel, a hatósági intézkedések menetéről, az eljárás folyamatáról. A klienseinkkel rendszeresen kapcsolatot tartanunk személyesen az intézményben, illetve családlátogatás formájában, valamint telefonon. A segítő beszélgetéseken arra fókuszálunk, hogy a kliens által hozott problémát, illetve annak hátterében lévő okokat feltárjuk, diagnosztizáljuk.

A szakemberek a hatóság kezdeményezésére a gyermekek védelembe vételéhez kapcsolódóan készítik el a javaslatot mely során vizsgálják a gyermek veszélyeztetettségének fokát. A családsegítő kezdeményezésére mérlegelés nélkül elkészíti a védelembe vételi javaslatot, majd védelembe vétel esetén a gondozási-nevelési tervet és koordinálják a szociális segítőmunkát és szükség esetén végzik is azt.

Munkánk során azt tapasztaljuk, hogy egyre több gyermek esetében indul megelőző pártfogás elrendelése ügyében eljárás. A pártfogó felügyelővel együttműködve vesszük fel a kapcsolatot a gyermekkel, illetve családjukkal. A pártfogó felügyelő értékelése és a tapasztalataink alapján teszünk javaslatot a megelőző pártfogás elrendelése, mellőzése, fenntartása és megszüntetése érdekében. A pártfogó felügyelet alatt álló, illetve az elrendelt megelőző pártfogolást elrendelt gyermekek érdekében együttműködünk a pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében.

Az esetmenedzser a család, illetve a gyermek igényeinek, szükségleteinek megfelelően von be szakembereket. A 2017-es évben szükségesnek tartották felnőtt-, gyermekpszichológus, életvezetési tanácsadó, jogász, fejlesztőpedagógus, logopédus, védőnő, mediátor, házi

000151

gyermekorvos bevonását a segítő folyamatokba. A veszélyeztettség fennállásának időszakában kapcsolatot tartottunk ezen szakemberekkel. Egyre nagyobb igény merült fel családterapeuta közreműködésére a családi működési zavarok helyreigazításához. Rendszeres kapcsolatban állunk a társintézmények, az ellátó hálózat tagjaival, illetve a jelzőrendszer tagjaival.

Több esetben súlyosabb fokú veszélyeztettséget tapasztaltunk, ezért szükségessé vált **37 gyermek esetén az ideiglenes hatályú elhelyezés, 71 fő nevelésbe vétele** történt meg a vizsgált időszakban. Ehhez kapcsolódóan javaslatot tettünk a gondozási hely meghatározására, illetve a nevelésbe vett gyermekek esetében a gondozási hely megváltoztatására.

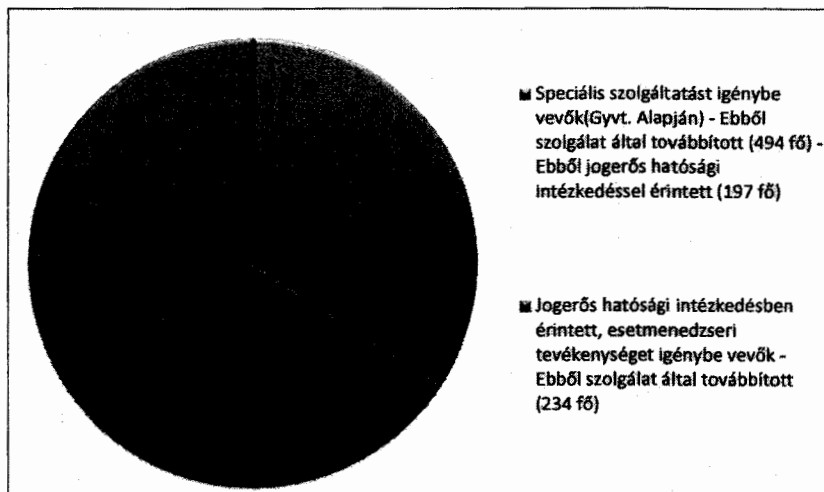
A gyermekek tankötelezettségének teljesítése, előmozdítása érdekében a családsegítő által szervezett esetkonferenciákon vettünk részt, ez több esetben hatékony módszernek bizonyult, mivel nem került sor a védelembe vételre a gyermekek esetében.

A családjából kiemelt gyermekek vérszerinti családjával rendszeresen tartjuk a kapcsolatot. Tapasztaltunk olyan szociális problémákat, melyek megoldásához szükségesnek tartottuk családsegítő bevonását, illetve szociális szolgáltatások közvetítését. Ezért a családjából kiemelt gyermekek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát végzünk, vagy koordinálunk. A család alkalmassá vált a gyermek családban történő nevelésére, ezért **14 gyermek** esetében javasoltuk a nevelésbe vétel megszüntetését és az ezt követő egy évben láttuk el az utógondozást.

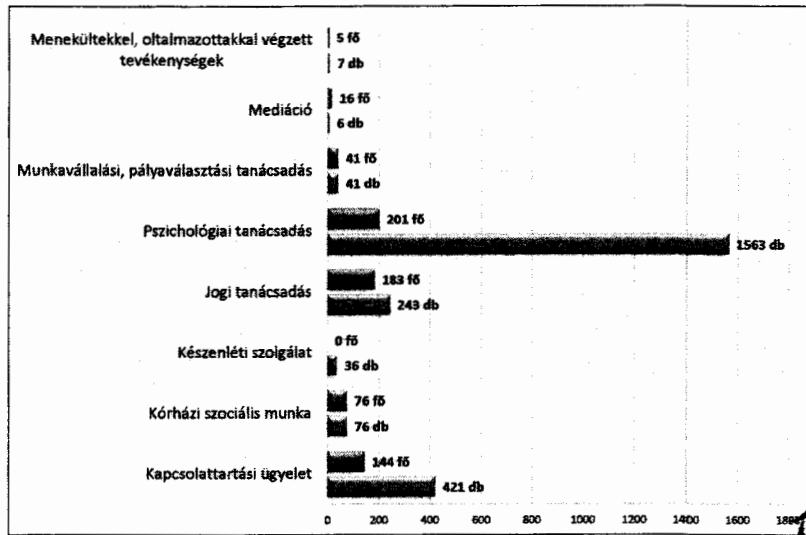
2.1. Statisztikai adataink

A Központ esetmenedzserei és tanácsadói által végezett tevékenységek eredményeképpen a 2017-es évben **3699 fő** került a Központ látókörébe ebből speciálist szolgáltatást vett igénybe **1261 fő**, jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzserei tevékenységet igénybe vevők száma **2438 fő**.

Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma: 3699 fő

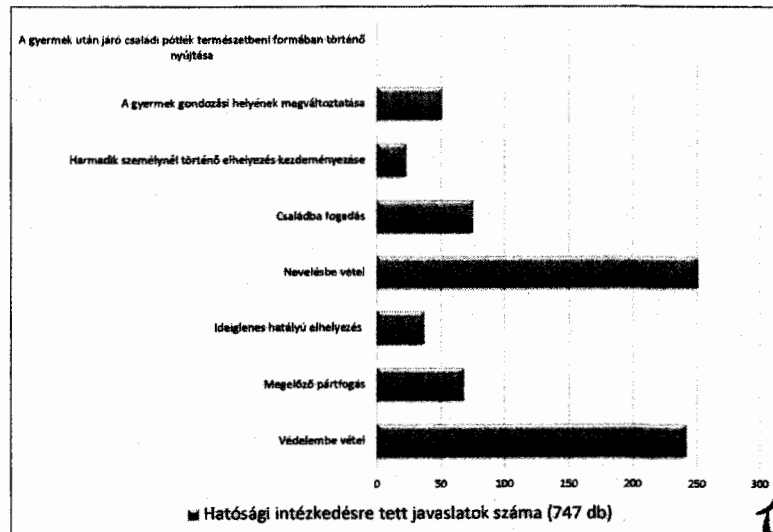

**Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek
és az azokkal ellátott személyek száma**

A speciális szolgáltatások közül a legnépszerűbb szolgáltatásunk a jogi- és pszichológiai tanácsadás, évről-évre növekszik a járás településéről érkező ügyfélkör. Ezen igényt figyelembe véve 2017-ben több ízben szerveztük meg a szolgáltatás nyújtását a járás településein. A fenti táblázatban feltüntetett számadat a mediációról (16 fő) az önkéntes alapon, kifejezetten erre a szolgáltatásra érkező ügyfélkört mutatja, e mellett a szociális segítő folyamat részeként is alkalmazzák szakembereink a mediációt, mint konfliktuskezelő módszert.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (747 db)

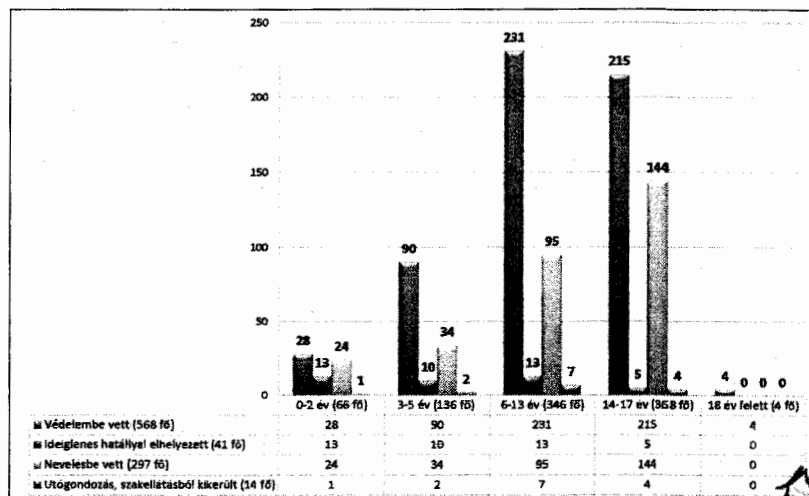

Hatósági intézkedésre a 2017-es évben **747 alkalommal** került sor. Amikor alapellátás keretében a családnál fennálló probléma már nem kezelhető, a gyermek veszélyeztetettsége fennáll és a család, a törvényes képviselő nem együttműködő, ebben az esetben a Szolgálat megteszi a javaslatát hatósági intézkedés megtételére. Természetesen a hosszú távú célunk a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében az együttműködésen alapuló

segítő munka, ebben nagy hangsúlyt játszik a családok szemléletformálása. Ennek érdekében törekszünk a szolgálat igényekhez igazodó szolgáltatásainak minél szélesebb kiépítésére.

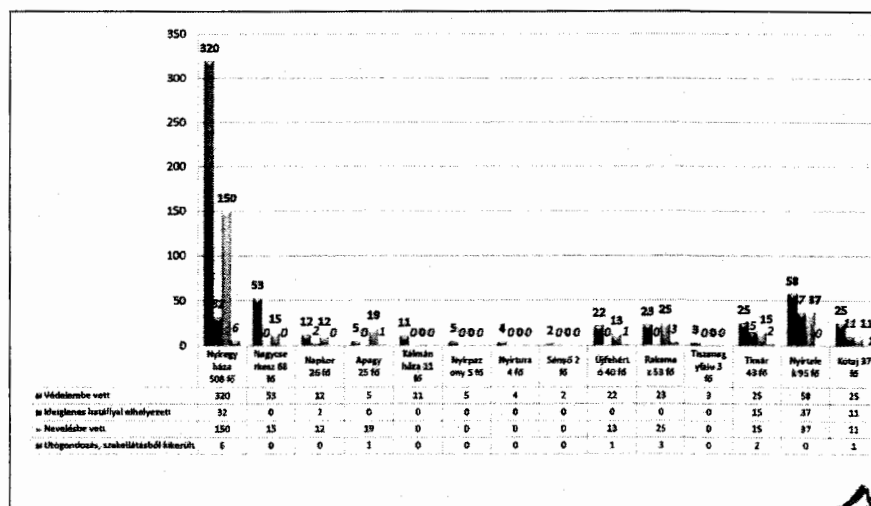
Az elmúlt év adatai szerint a gyermekek veszélyeztetettségének hátterében leginkább a megélhetési, lakhatással összefüggő problémák, a szülők vagy a család életvitele, illetve a gyermeknevelési problémák állnak.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenedzseri tevékenységben érintettek száma korcsoport szerint

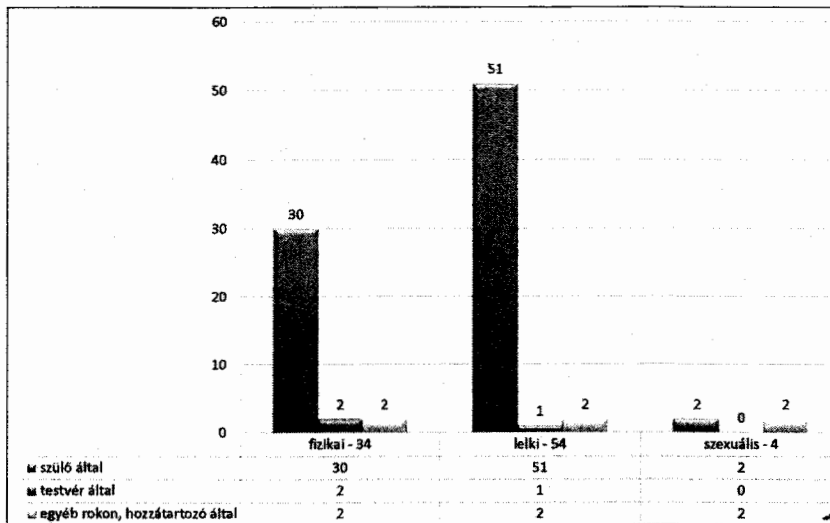
Jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma a 2017-es évben **1129 fő**. Ebből védelembe vett 568 fő, kiemelkedő számot mutat továbbá a nevelésbe vett gyermekek száma, **297 fő**.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenedzseri tevékenységben érintettek száma települések szerint (920 fő)

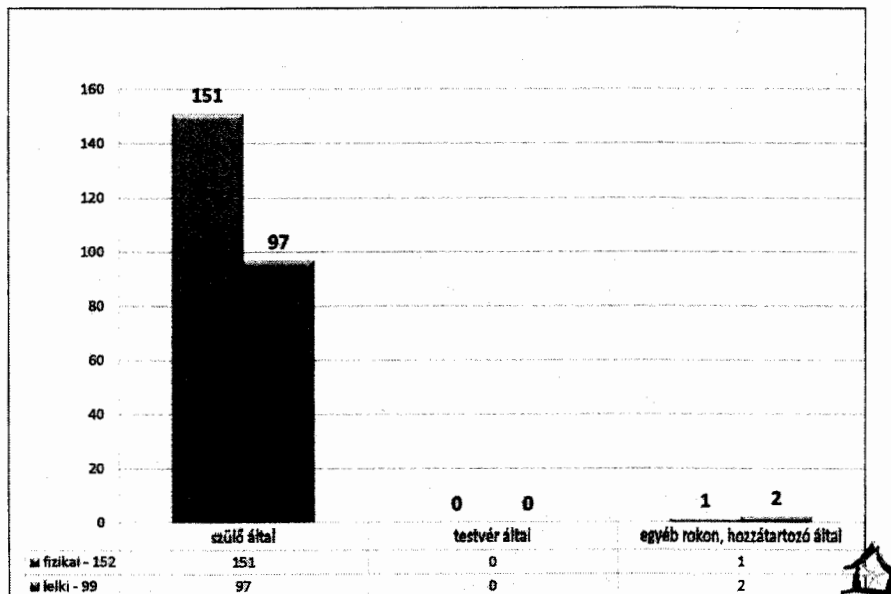
Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak korcsoportos bontása szerint a **14-17 évesek** esetében **920 kiskorú** esetében indult intézkedés. Ebből **Nyíregyházán** gondozott **508 fő**. A járási települések közül **Nyírtelek** kiemelkedő **95 kiskorúval**, valamint **Nagycserkesz 68 fővel**, **Rakamaz 53 fővel**. A település lakosságához viszonyítva Nagycserkesz figyelemre méltó a védelembe vett kiskorúak száma.

A központnál ellátott bántalmazott kiskorúak száma

A gyermekek bántalmazása két nagy csoportra osztható. Az egyik amikor a szülő/nevelőszülő akár szóban, akár testileg valami rosszat tesz a gyerekkel – ez a klasszikus gyerekbántalmazás vagy gyerekek elleni erőszak. A másik esetben elmulaszt valamit megtenni, amire a gyermeknek szüksége van, ez az elhanyagolás. Mindkettő hosszú távú következményekkel jár, mivel a gyerek felé azt az üzenetet hordozza, hogy nem szerethető. A családon belüli és családon kívüli bántalmazott gyerekek mellett egy nagyon riasztó számmal dolgoztunk fizikailag és lelkileg

A központnál ellátott elhanyagolt kiskorúak száma

000155

elhanyagolt kiskorúakkal. Szomorú tény, hogy a járásban **4 alkalommal** történt **szexuális bántalmazás**.

Az elhanyagoláson belül találkozhatunk fizikai, érzelmi és oktatás-nevelésbeli elhanyagolással. E szükségletek kielégítésének mellőzése vagy súlyos hiányosságai esetén beszélünk elhanyagolásról. Az érzelmi elhanyagolás során a gyermek érzelmi kötődése, biztonsága nem valósul meg, **a szükségesnél kevesebb figyelmet kap** a gyermek. Ez sokszor magasabb társadalmi helyzetben levő családoknál is előfordul, időhiányból, a szülők túlterheltségéből ered. **A fizikai elhanyagolás a legszembetűnőbb** a háziorvos és a védőnő számára. Feltűnőek lehetnek a higiénés hiányosságok, a ruházkodás hiányai. A súlybeli elmaradás, testi fejlettség elmaradása az elégtelen táplálás gyanúját vetheti fel. Ilyen esetekben a szakemberek jelzéssel élnek a Központ felé.

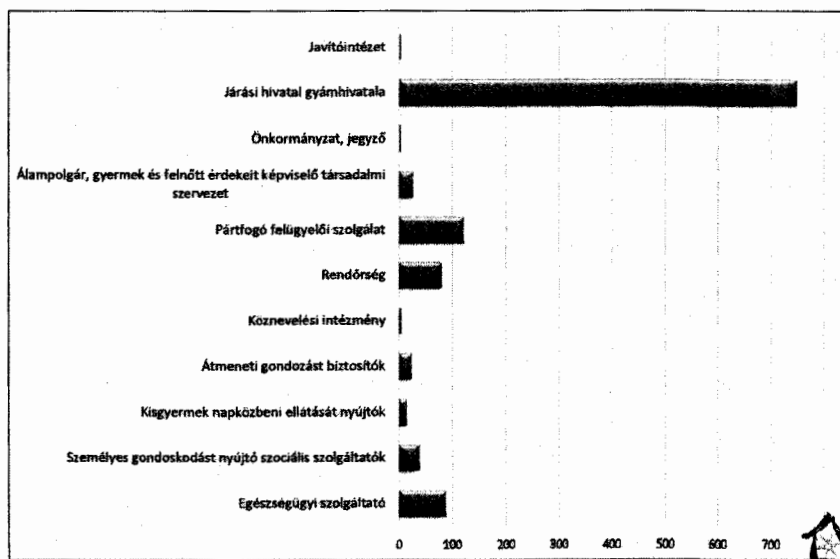
A jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzések

A Nyíregyházi járás kisebb települései és Nyíregyháza jelzőrendszere nem összehasonlítható. A kisebb településeken a háziorvos és a gyermekorvos jobban bekapcsolható a jelzőrendszeri munkába, mind a jelzési, mind az együttműködési kötelezettségeknek igyekeznek megfelelni. Nyíregyházán mindössze két gyermekorvos küldte vissza az éves beszámolót és egy fő jelent meg az éves jelzőrendszeri tanácskozáson. A jövő év nagy feladata, hogy a jelzőrendszeri tagokban tudatosítsuk feladataikat saját védelmük érdekében is.

Egyre nagyobb számban fordulnak elő hiperaktív, figyelem zavaros és magatartászavaros gyerekek. A jelzőrendszeri tagok még mindig gyakran úgy élik meg, hogy azzal, hogy megteszik a jelzést „feljelentik” a szülőket. Főleg kisebb településeken nehéz a szóbeli megbeszéléstől eljutniuk az írásos jelzésig. Elmondani még el is mondják a gondjukat, de már nem szívesen írják le. Az iskolai szociális munka bevezetése nagy lehetőség az oktatási-nevelési intézményekben arra, hogy a jelzési és együttműködési kötelezettség még hatékonyabban működjön.

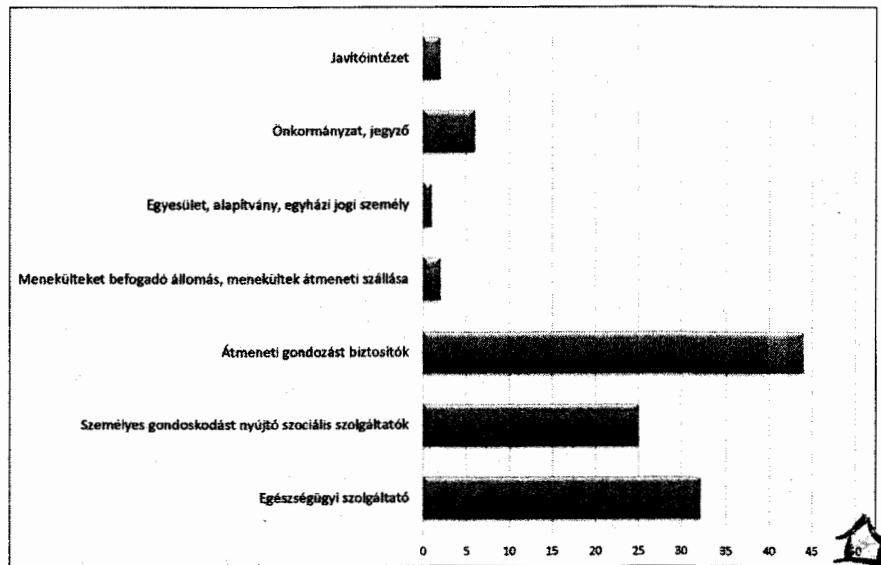
Intézményükhöz a jelzőrendszeren keresztül a 2017-es évben **1515 jelzés** érkezett, kiskorúakat érintő problémákban. A legtöbb jelzés a Gyámhivatalokból érkezik, de a pártfogó felügyelők és az egészségügyi szolgáltatók jelzése is magas számot mutat. A jelzéssel érintett személyek száma **881 fő**.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

A 18 éven felüliek tekintetében érkezett jelzések **száma 112**, a jelzéssel érintett ügyfelek száma **109 fő**. A jelzések jelentős részében környezettanulmány készítését kérték intézményünkől, ahol az életkörülményekről, a lakás lakhatóságáról kellett megbizonyosodunk, valamint feltárni az ügyfél természetes támogatórendszerét. A felnőttekkel végzett szociális segítő munka nagy kihívása, hogy a szolgáltatás önkéntesen vehető igénybe, szakembereink csak abban az esetben tudnak hatékonyan dolgozni, hogy a szándék és együttműködés fennáll. Ennek hiányában azt az igényt kell kialakítanunk a problémákkal küzdő klienseknél, hogy merjenek segítséget kérni Intézményünkől.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma (18 éves és idősebb)

2.2. Speciális Szolgáltatásaink

2.2.1. Jogi tanácsadás

A 2017-es évben összesen **243 alkalommal történt jogi tanácsadás**, mely **183 ügyfelet** jelentett, 133 nőt és 50 férfit.

A szolgáltatást a telephelyeken gyermekjóléti alapellátás keretében gondozottak 160 alkalommal vették igénybe, mely **138 egyedi ügyfelet jelentett**. A szolgáltatást a hatósági intézkedés alapján – védelembe vétel, nevelésbe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés – a központ által gondozottak számára **34 jogi tanácsadás** valósult meg. Nem gondozott ügyfeleink körében 49 jogi tanácsadás valósult meg.

A Központ ellátási területén a Nyíregyházi járásban a járasszékhelyen kívüli településeken helyben, vagy onnan érkezők számára **21 alkalommal** valósult meg jogi tanácsadás.

Az ügyfelek többségében továbbra is családjogi kérdésekkel keresték fel intézményünket. Az ügyek a kérdései a szülői felügyelet gyakorlásának rendezésére és az ezzel kapcsolatos kérdéseknek (tartásdíj megállapítása, kapcsolattartás szabályozása) a rendezésére irányultak.

Folytatódik a tendencia, mely alapján egyre nagyobb számban fordulnak elő végrehajtási ügyek, jellemzően a nehéz anyagi körülmények miatt a szüneteltetéshez vagy a felfüggesztéshez kérnek segítséget az ügyfelek, illetve a végrehajtást megelőzően a fizetési meghagyás értelmezése és az azzal kapcsolatos ellentmondás megfogalmazásához.

Az ügyek másik nagy csoportját a teljesen egyedi problémák jelentették, melyek a gyermek iskolából történő kizárásával szembeni fellebbezéstől, ingatlanokra kötött bérleti szerződések érvényességének megállapításán át, az azokkal kapcsolatos jogokról/kötelezettségekről való tájékoztatás kérésén keresztül, a kölcsönszerződések áttanulmányozása és azokkal kapcsolatos panaszok megfogalmazásáig igen szerteágazóak.

2.2.2. Pszichológiai tanácsadás

Felnőttekkel végzett tanácsadás

A 2017-es év során összesen **58** fő vette igénybe a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ keretein belül a pszichológiai tanácsadást. A tanácsadás heti 8 órában elérhető a város, illetve a Nyíregyházi járás lakosai számára. 2017-ben **19** kliens érkezett önállóan, **39** kliens a szolgálat dolgozói által küldött. A külsős kliensek vagy korábbi kliensek ajánlására, vagy más intézményben dolgozó pszichológustól, pl. gyermekpszichológustól, illetve háziorvosi javaslatra érkeztek.

Összesen **227** tanácsadási alkalom valósult meg. A 2016-os évvel összevetve nőtt a tanácsadáson résztvevő kliensek, illetve a tanácsadási alkalmak száma (2016-ban 41 fő vett részt pszichológiai tanácsadáson, 180 alkalommal. Nemek aránya: 5 férfi, 36 nő.)

A szolgáltatást igénybe vevők között idén is jóval nagyobb a nők aránya (**50 nő, 8 férfi**), ami magyarázható azzal, hogy a női nem körében természetesebb a segítségkérés lehetősége, a nők szocializáltabbak az érzelmek, problémák kifejezésére, így könnyebben motiválhatóak a pszichológussal történő kapcsolatfelvételre. Életkor szerint legtöbbször a 35-49 éves korosztályba tartoztak, illetve magas a fiatal felnőttek aránya a tanácsadáson megjelentek közül, tehát legtöbbször az életkor szerint aktív kereső korosztályból kerülnek ki. Kilenc 50 év feletti kliens, és egy 18 év alatti kliens fordult meg Intézményünkben.

Az iskolai végzettséget tekintve az érettségizettek aránya a legmagasabb, de nagy számban kerülnek pszichológushoz a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők, főként a munkanélküliségből adódó halmozott nehézségekkel. A szakmunkás, illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők általában körülhatároltabb problémákkal jelentkeznek.

A családi státusz szerint legtöbbször valamely családtagjukkal élnek egy háztartásban (szüleikkel, vagy valamelyik szülővel, testvérrel, vagy más rokonnal), jelentkeztek még gyermeküket egyedül nevelők, egyedülállók, illetve egyéb kapcsolatrendszerben (pl. barátjukkal v. élettársi kapcsolatban stb.) élők.

A tanácsadási folyamat 23 esetben néhány (2-5) alkalmat ölelt fel, ami megfelel a szolgáltatás jellegének, kereteinek. **23 esetben egyszeri találkozást** jelentett a tanácsadás, és **12 esetben pedig hosszabb** (5 alkalmon túli), szupportív pszichoterápiás jellegű folyamat valósult meg. Az egyszeri találkozások többnyire az adott kliens nehezen motiválhatósága, az együttműködés hiányossága vagy a problémák halmozottsága, nem elsősorban pszichés jellege miatt nem fejlődtek hosszabb távú munkakapcsolattá. A hosszabb, több alkalmon átívelő folyamatok középpontjában javarészt pszichés probléma (depresszió, alkoholprobléma, gyászfolyamat) állt, ezen esetekben szupportív pszichoterápia alkalmazására került sor. Mivel a központ pszichológiai tanácsadásának nem elsőrendű feladata a hosszú pszichoterápiás folyamatok ellátása, így a súlyosabb pszichés zavarral küzdő, szorosabb pszichológiai-pszichiátriai

követést igénylő pácienseket csak néhány esetben van módunk felvállalni, a többi klienst a területileg illetékes intézményekbe irányítottuk.

A pszichológiai tanácsadásra hozott problémák a korábbi évekhez hasonlóan szintén igen változatosan alakultak a 2017-es évben: általánosságban elmondható, hogy legtöbb esetben halmozott problémák voltak feltárhatóak. Legnagyobb számban családi-kapcsolati konfliktusokkal jelentkeztek a hozzánk fordulók, de igen magas a pszichés zavar miatt segítséget keresők aránya is (pl. depresszió, alkoholprobléma, szorongásos zavarok, gyász, önértékelési, kapcsolatteremtési zavarok), illetve a munkanélküliséggel küzdők aránya. Megnövekedett a válási folyamat során vagy azt követően jelentkező kapcsolattartási, gyereknevelési konfliktusokkal tanácsadásra kerülők száma. A korábbi évekhez képest változás, hogy jóval több kliens érkezett a járás településeiről (Sényő, Nyírpazony, Oros, Rakamaz, Tokaj).

Összességében elmondható, hogy a kliensek oldaláról a pszichológiai tanácsadás – mint szolgáltatási forma – jól kihasznált, a kliensek többnyire elfogadják ezt a segítségnyújtási formát. A Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ kollegáival való együttműködés kölcsönösen megvalósul, a klienseket érintő információcsere, konzultáció zökkenőmentes, szükség esetén más segítő szakember és szolgáltatási forma is bevonásra kerül a folyamatba (pl. álláskeresési-, életvezetési tanácsadás, mediáció, szenvedélybetegek klubja, gyerekszociológiai ellátás stb.)

Gyermekekkel végzett tanácsadás

Az előző években kialakított hetirend szerint a Déli Telephelyen hétfőn, kedden és csütörtökön, a Huszár Telepi Telephelyen pénteki napokon, valamint az Északi Telephelyen szerdánként biztosított a pszichológia tanácsadás, terápiás lehetőség. Az egyéni alkalmakat előre egyeztetett időpontokban vehetik igénybe a kliensek.

A szolgáltatást igénylők, illetve a szolgáltatásra kötelezettek intézményünk szakembereinek (családsegítők, esetmenedzserek) közreműködésével jutottak el a pszichológus szakemberhez. **Az ellátottak száma a 2017-ben 143 fő (68 szülő, 75 gyerek).** Jogerős hatósági intézkedéssel érintett személyek száma a 2017-es évben: **82 fő (43 gyermek, 39 szülő)**, így a védelemben vételi eljárás keretében kötelezettek száma ez évben is meghaladta azok számát, akik külső elvárás nélkül, saját elhatározásból jelezték igényüket.

A munkatársak közötti szakmai konzultációk az idén már gördülékenyebben működtek és továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni az aktuális információk időben történő kicserélésére, átadására. Ennek fő színterei a személyes szakmai konzultációk, valamint az esetmegbeszélések, esetkonferenciák voltak. **2017-ben 23 alkalommal vett részt a gyermekpszichológusunk estkonferencián, esetmegbeszélésen.**

A szolgáltatáshoz szükséges vizsgálati eszközök, játékok tekintetében nagyobb változás nem történt. Minden helyszínen rendelkezünk megfelelő minőségű és mennyiségű eszközökkel. A gyermekek számára kialakított gyermekcentrikus környezet mindenhol megfelelő a pszichológiai tevékenységhez.

A telephelyekhez közel eső iskolákból a gyermekek önállóan is meg tudnak jelenni a szolgáltatáson, ez a szülők számára könnyebbé teszi a dolgot. A Vécsey Károly Tagintézmény, valamint az Arany János Gimnázium Általános Iskola és Kollégium pedagógusai is támogatják a gyermek érdekében történő szolgáltatáson való részvételt, akkor is, ha tanóráról hiányoznak a tanulók. Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk figyelembe venni a kliensek szükségleteit, igényeit, napi- és hetirendjét.

A gyermekek száma telephelyenként az alábbiak szerint oszlik meg:

Életkor és nem szerinti megoszlás intézményi szinten

Lányok számának korcsoportonkénti megoszlása

Telephely	3-5 év	6-13 év	14-18 év	18-24 év
Déli	-	1	11	-
Északi	-	5	4	-
Huszár	2	5	4	-
Önkéntesen veszik igénybe a szolgáltatást	-	3	-	1
Összesítve	2	14	19	1

Fiúk számának korcsoportonkénti megoszlása

Telephely	3-5 év	6-13 év	14-18 év	18-24 év
Déli	-	4	6	-
Északi	-	1	8	-
Huszár	-	6	8	-
Önkéntesen veszik igénybe a szolgáltatást	-	4	2	-
Összesítve	0	15	24	0

Védelemben vett gyermekek száma intézményi szinten: 43 fő

Problématípusok, tünetek szerinti megoszlás (egy gyermekre több dolog is vonatkozhat)

Problématípus, tünet	Lányok	Fiúk
Alkalmazkodási zavar	7	1
Beilleszkedési probléma	9	5
Deviáns viselkedés	2	3
Szomatizáció	2	0
Szorongás	9	11
Önértékelési probléma	4	7
Érzelmi és magatartászavar	1	4
Magatartászavar	2	6
Hiperaktivitás	0	1
Teljesítményzavar	2	5

Enuresis	2	1
Dadogás	1	1
Fiatalkorú gravida	2	0
Identitászavar	1	0
Kapcsolattartási probléma	1	4

Csoportos tevékenységek

A tavaszi időszakban megszervezett kézműves foglalkozás keretében sikerült megoldani 3 egyéni terápiában részesülő gyermek csoportos tevékenységben történő aktív részvételét is. Az egyéni foglalkozás keretében tanult új viselkedésmódokat ebben a keretben is hatékonyan alkalmazták. A csoportban szerzett pozitív élményük hatására bátrabban nyilvánultak meg későbbiekben kortárscsoportokban is.

2.2.3. Életvezetési tanácsadás

Minden ember életében vannak elakadások, megtorpanások, amikor úgy érzi, hogy egyedül nem képes továbblépni a megoldás irányába. Ilyenkor az általában megszokott gondolkodási kereteink közé szorulunk. Ahhoz, hogy ebből kilépjünk, célszerű külső segítséget igénybe venni. Az életvezetési tanácsadások alkalmával őszinte, mély beszélgetések keretében átbeszéljük aktuális élethelyzetüket. Eddig számukra ismeretlen nézőpontból közelítjük meg az életükben felmerülő kihívásokat, nehézségeket. A tanácsadások során feladatunk az, hogy elgondolkoztassuk és segítsük ügyfeleinket abban, hogy megtalálják a saját világképükbe, értékrendszerükbe leginkább illeszkedő megoldást. A tanácsadások során bizalmi légkörben keressük együtt a lehetséges megoldásokat.

Az elmúlt évben **113 ügyfél** vette igénybe az életvezetési tanácsadást. Többségük a gondozási nevelési tervben előírt kötelességének tett eleget vagy a cselekvési tervben vállalt együttműködést valósította meg. **54 fő kért tanácsadást családsegítés kereteiben.**

- mediáció: 6 alkalommal
- családkonzultáció: 2 alkalommal
- esetkonferencia: 5 alkalommal valósult meg.

Legtöbb esetben megromlott párkapcsolat, válás utáni kapcsolattartás a közös gyermekekkel, gyermeknevelési nehézségek, megromlott szülő-gyermek kapcsolat és kevés esetben elhanyagoló szülői magatartás miatt volt szükség tanácsadásra. Gyermeknevelési nehézségek miatt sok szülőt kell szülői szerepében erősíteni.

A 2017-es évben speciális közfoglalkoztatás keretében dolgozó ügyfelek részesültek igény szerint egyéni és csoportos életvezetési tanácsadásban:

- munkanélküliség a családban
- pszichiátriai beteg a családban
- szenvedélybeteg a családban
- magány, céltalanság érzése
- életszakaszi válság
- nehéz anyagi helyzet, lakhatási nehézségek

Kéthetente működik a „**Szebb jövőt csoport**”, ahol magányos pszichiátriai és szenvedélybetegséggel küzdő emberek találkoznak. Jelenlegi létszám 10 fő. A foglalkozások

tematikusak. Témáink: önismeret, empátia, hitelesség, asszertivitás, motiváció, tolerancia, kommunikáció, normák, érzelmek kifejezés, szülői szerep erősítése. Az irányított beszélgetések, foglalkozások során jó hangulatú kötetlen beszélgetések alakulnak ki.

2.2.4. Készenléti szolgálat

A szolgáltatás célja a Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás nyújtása vagy kapcsolatfelvétel olyan intézményekkel, szolgáltatókkal (rendőrség, gyermekvédelmi szakszolgálat, kórház, családok átmeneti otthona, anyaoththonok, utcai szolgálat,) akik krízishelyzet esetén azonnali, konkrét segítséget tudnak nyújtani. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával szervezzük úgy, hogy a készenléti szolgálatban lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani. A készenléti szolgálatot a munkatársak heti turnusokban végzik. A szolgálat biztosítása során valamennyi hívásról (akár érkezett, akár kezdeményezett) feljegyzést készítünk az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon.

A készenléti szolgáltatást a Központ felkészített esetmenedzserei végzik. **A 2017-es évben 36 hívás érkezett a krízis telefonra.**

A krízis kezelésének menete:

A készenléti csoport ügyeletes munkatársa meghallgatja a bejelentő problémáját, mérlegeli az információkat, milyen intézkedés megtétele indokolt. Segítséget, tanácsot, információt nyújt a bejelentő számára.

- a krízisintervenció kezdeti szakaszát alkalmazza, mely szerint elfogadja a krízishelyzetben lévő érzelmi állapotát, támaszt nyújt számára, és biztonságos környezetbe helyezi,
- a családdal mélyinterjút készít, mely során kiderül a probléma típusa; az interjú során szerzett információk alapján hozza meg döntését,
- felméri, hogy a család környezetében van-e olyan személy, akinek a segítségére számíthatnak a krízis megoldása érdekében,
- a család számára felvázolja az ügy megoldása érdekében a lehetséges megoldási alternatívákat,
- amennyiben úgy dönt, hogy a gyermekek elhelyezése indokolt, azonnal értesíti a rendőrséget, hogy tegyék meg a szükséges hatósági intézkedést.

A készenléti szolgálat szakemberei adatbázist állítanak össze az országos és a helyi ellátórendszerről, az elhelyezést nyújtó szolgáltatásokról, azok elérhetőségéről. A készenléti szolgálat koordinátora az adatbázist rendszeresen frissíti, hogy naprakész információkkal rendelkezzen az azt igénybe vevők részére. A készenléti szolgálat munkatársa az adatbázist munkája során rendszeresen használja, területi munkájához magával viszi.

A Nyíregyházi járás területén lévő, szociális, művelődési, egészségügyi, nevelési-oktatási és közművelődési intézményekben plakátokat, tájékoztató anyagokat helyezünk ki, amelyben a szolgáltatás, működéséről, elérhetőségéről tájékoztatjuk a lakosságot és a jelzőrendszer tagjait.

A Központ krízis telefonszáma: 06-20/ 928 23 67

2.2.5. Észlelő- és jelzőrendszer a Nyíregyházi járásban

Az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok mihamarabbi megoldása érdekében az állam a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében észlelő és jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszeri munka a gyermekvédelem alapvető szegmense, ahhoz, hogy a Központ és Szolgálat tevékenységét el tudja látni, nélkülözhetetlenek a jelzőrendszer tagjaitól érkező információk.

Az új munkafolyamatok és munkakapcsolatok alakítása mellett meg kellett határozni a tevékenységhez kötődő dokumentációs rendszert is. Bekapcsolódtunk a települési jelzőrendszeri felelősök munkájába. Részt vettünk az esetszembeszéleéseken, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken. Feladatunk a szolgálatok szakmai támogatása, így felkérésre szakmai napokat, előadásokat tartottunk a jogszabályváltozások hozta feladatokról.

2017-es évben **46 esetkonferencián** vettünk részt Nyíregyházán és a járási településein. Az esetkonferenciák alkalmával lehetőség adódott a probléma beazonosítására, valamint a megoldási alternatívák átgondolásában a kollégák segítségére lenni. Előfordult, hogy ellenséges, támadóan fellépő szülőt kellett megnyugtatni, együttműködésre rábírn. Mindemellett a központ egyéb szolgáltatásait ajánlottuk az ügyfél megsegítése érdekében.

A Járási jelzőrendszeri tanácsadónk **28 szakmaközi** megbeszélésre jutott el az elmúlt évben, amennyiben volt rá igény a jelzőrendszeri tagok kötelezettségéről is tartott tájékoztatást. A találkozások és szakmai kommunikáció lehetővé teszi a helyi sajátosságok megismerését a jelzőrendszer működtetése szempontjából, ugyanakkor lehetőséget ad arra is, hogy folyamatosan tudatosítsuk a kötelezettségeiket.

Járási szinten **15 esetszembeszéleésen** vettünk részt. Ezek az alkalmak igen nagy jelentőséggel bírnak, vannak kollégák, akik egyedül végzik munkájukat, sőt olyanok is, akik két települést látnak el egyedül. Ezért döntöttünk úgy, hogy járási szinten, havonta más-más településen szervezünk esetszembeszéleéseket, így alkalmunk nyílt a szakmai kapcsolatok erősítésére, szakmai tapasztalatcserére. Egy-egy eset kapcsán pedig a döntéshozatal okozta feszültség csökkentésére, aminek jelentős szupervíziós hatása lehet.

Az elmúlt évben **11 település éves jelzőrendszeri tanácskozásán vett részt** a tanácsadó, ahol a helyi jelzőrendszer sajátosságaira hívta a figyelmet, illetve a központ által biztosított szolgáltatásokat megismertette. **3 alkalommal** szerveztünk járási szintű **szakmai napot**, Ezeken az alkalmakon igyekeztünk olyan témákat meghatározni, amelyek a mindennapi munkát is segíthetik. Bár sokan ismerték és munkakapcsolatban vannak a gyermekjogi képviselővel, nem volt haszontalan egy alkalmat az általa végzett munkára szálni, valamint foglalkoztunk a drogfogyasztás kérdésével is.

Minden évben és minden alkalommal felajánljuk a tájékoztatási előadásunkat a jelzőrendszeri tagok számára, az elmúlt évben négy intézmény élt ezzel a lehetőséggel. Előadtunk a Nyíregyházi Rendőrfőkapitányságon, a Nyíregyi Járásbíróságon, a Sipkay Barna Kereskedelmi Szakgimnáziumban és az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumban.

Sényő, Nyírtura, Nyírpazony, Kálmánháza és Nagycserkesz vonatkozásában külön-külön is megtartották a saját éves jelzőrendszeri tanácskozásukat és ez nagyon jó gyakorlatnak tűnik, hiszen különböző jelzőrendszeri tagokkal rendelkeznek, eltérő sajátosságokat mutatva.

2.2.6. Kapcsolattartási ügyelet

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ kötelezően működtetendő speciális szolgáltatása a Kapcsolattartási ügyelet szolgáltatás, - amely önálló szakmai módszertani program alapján – a

Déli és az Északi Telephelyen működik – a kliensek igényeit szem előtt tartva – pénteki napokon 14-16 óráig, és szombati napokon 9-16 óráig. A szolgáltatás a rendelkezésre álló tárgyi feltételek mellett megfelelően működik, a korcsoportoknak megfelelő játék- és sporteszközök biztosítottak.

Tapasztalatunk szerint az apai kapcsolattartás a leggyakoribb, de megjelenik gyakorlatunkban a nagyszülői kapcsolattartás, és egyre nagyobb számban mutatkozik az igény a nevelésbe vett gyermekek és vérszerinti szülei közötti kapcsolattartás megszervezésére is, melyet a szakellátás a rendszerében nem tud megvalósítani.

A járási illetékesség okán több olyan család jelent meg a szolgáltatásban, akik nem helyben élnek, ez viszont azzal a hátránnyal jár, hogy a szolgáltatást nem használják ki a hatósági leszabályozásnak megfelelő rendszerességgel, de a szabályozás szerinti rendszerességben és időtartamban az intézménynek biztosítani kell a személyi és tárgyi feltételeket.

Több családot ki tudtunk léptetni eredményesen a szolgáltatásból a 2017-es évben, ami azt jelenti, hogy a szolgáltatást igénybe vevő felek között a kommunikáció és a szülő- gyermek kapcsolat olyan mértékben változott pozitívan, hogy a szolgáltatás igénybevétele nélkül is jól működik tovább a kapcsolattartás.

A Járási Gyámhivatal és a Járásbíróság munkatársai a korábbi években már kiépített jó munkakapcsolatnak köszönhetően a leszabályozások előtt keresik a szolgáltatás koordinátorát annak érdekében, hogy az érintett gyermek(ek), család érdekét leginkább szolgáló formában tudjon megvalósulni a kapcsolattartás intézményes keretek között.

Kéthavi rendszerességgel team megbeszéléseket tartunk, melyek előre tervezett, helyszíne változó. Célja a szolgáltatás színvonalának megtartása, a munkatársak szakmai fejlődése, esetkonzultáció és lehetséges továbblépési alternatívák keresése, továbbá közös gondolkodás a szolgáltatás minőségi javításáról.

A szolgáltatás gyakorlati működése azt indokolta, hogy készült egy új belső utasítás, amely a szolgáltatásban dolgozóknak tartalmaz útmutatásokat és szabályokat.

2017. évben a szolgáltatást az alábbi számban vette igénybe a gyermek és kapcsolattartásra kötelezett és jogosult hozzátartozója:

Nyíregyházi Család – és Gyermekjóléti Központ	Család	Kapcsolattartásra jogosult, kapcsolattartásra kötelezett (fő)	Gyermek (fő)
Összesen	35	78	59

Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Déli Telephely	Kapcsolattartásra jogosult, kapcsolattartásra kötelezett (fő)	Gyermek (fő)
I. negyedév	134	81
II. negyedév	148	78
III. negyedév	144	68
IV. negyedév	123	73
Összesen (halmozott adat):	549	300

000161

Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Északi Telephely	Kapcsolattartásra jogosult, kapcsolattartásra kötelezett (fő)	Gyermek (fő)
I. negyedév	99	62
II. negyedév	95	92
III. negyedév	127	110
IV. negyedév	76	52
Összesen (halmozott adat):	397	316

Nyíregyházi Család – és Gyermekjóléti Központ 2017. év	Kapcsolattartásra jogosult, kapcsolattartásra kötelezettek száma	Gyermek	Igénybevétel száma
Mindösszesen	946 fő	616 fő	42 alkalom

2.2.7. Kórházi szociális munka

A Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkása elsősorban a Jósa András Oktató Kórház szociális csoportjának szakembereivel volt kapcsolatban, de több esetben előfordult, hogy a kórház osztályain közvetlenül a beteggel, illetve az illetékes osztályok szakembereivel vette fel szükség szerint személyesen a kapcsolatot. 2016. január 1-jétől a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkása a kórház felnőtteket ellátó osztályain is tartja az illetékes szakemberekkel a kapcsolatot. A Kórházból érkező jelzések jelentős része a szülészet- nőgyógyászati osztályról, illetve az újszülött - és gyermekosztályokról érkeztek.

Év elején főnövéri értekezleten tartott intézményünk tájékoztatót a kórház dolgozóinak a gyermekvédelemben történt változásokról, a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ működéséről. A Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkása személyesen szükség szerint jelent meg a Kórházban, telefonon és e-mailen történik a heti szintű kapcsolattartás.

Az intézményünkhöz érkezett **jelzések típusai:**

Gyermek ügyekben: Gondozatlant terhesség, fiatalos terhesség, válsághelyzetben lévő várandós anya, újszülött gyermek, kórházból való hazaadása (ID), szuicid kísérlet, higiénés probléma, családi probléma, szerhasználat, pszichés érintettség. **Felnőttek esetében:** hozzátartozók felkeresése, szociális körülmények vizsgálata, szülő életmentő műtéten esett át. A 2017-es évben **76 fő** ügyében érkezett jelzés.

2.2.8. Adósságkezelés

2017-es évben **153 fő** kereste fel adósságkezeléssel kapcsolatban a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Szolgálatot, ebből **111 fő** azon egyének száma, akik a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztálya által helyi adósságkezelési szolgáltatásban határozat alapján kaptak támogatást. **24 családot** tudunk tovább irányítani a Human-Net Alapítvány „A Segítség” nevű Nyírtávó által finanszírozott programjába, valamint **18 ügyfél** vett részt tanácsadáson az adósságának rendezésével kapcsolatban.

Az adósságkezelési szolgáltatás 1-12 hónapon keresztül nyújtható az ügyfelek részére, az adósság nagyságtól és rászorultságtól függően. A családoknak/egyéneknek havonta egy alkalommal kötelezően tanácsadón kell részt vennie, illetve kapcsolatot kell tartani a tanácsadóval. Így 2017-es évben ezzel az intézményünket felkeresett **ügyfelek összlétszáma 675 fő**.

A helyi adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A kérelem benyújtása az önkormányzathoz történik, melyet az ügyfelek saját maguk intéznek. Az adósságkezelésben támogató határozatot kapott ügyfelek közül (111) 72 ügyfél kért előzetes segítséget, tanácsadást az adóssága rendezésében, (pl. kérelem nyomtatvány kitöltésében, adósság rendezésének mikéntjében, más szolgáltatásba való közvetítésben).

2.2.9. Munkaerő-piaci tanácsadás

A 2017-es évben a Központ munkaerő-piaci tanácsadását **41 fő** vette igénybe az esetmenedzserek jelzése, továbbírányítása alapján. A problémák általában halmozottan jelennek meg gondozott családjaink életében, így a munkaerő-piacra való integrálás egy fontos pillére a szociális, életviteli problémák kezelésében.

A tanácsadások alkalmával feltérképeztük a kliensek természetes támogató rendszereit, külső erőforrásait. A szociális probléma megoldását a klienssel együttműködve folytattuk, elismerve és támogatva annak önállóságát, felelősségérzetét, aktivizálva belső erőforrásait. Segítettük az álláskereső munkaerő-piaci beilleszkedését, a fiatalok pályaválasztását, ezáltal az esélyegyenlőség biztosítását.

Javítottuk továbbá a munkaerő-piacon hátrányos helyzetűek társas kapcsolatait: izoláció oldása, pszichés támogatás, életminőség romlásának megakadályozása, hátrányos helyzetből adódó nehézségek kezelése.

2.2.10. Tehetséggondozás, ifjúsági munka

A 2017-es évben is folytattunk fiatalokkal történő fejlesztő-támogató tevékenységeket, információszolgáltatást, pályaaorientációs feladatokat, de tanácsadónk bekapcsolódott a felnőttek képesség- és készségfejlesztésébe is.

A fenti tevékenységek közül mindösszesen **16 alkalommal** végeztünk csoportos és egyéni **pályaaorientációt**, ahol **30 fő** vett részt a foglalkozásokon. **Csoportos tanácsadás keretében 19 fő, egyéni tanácsadás keretében 2 fő** kapott pályaválasztási támogatást. Ugyanezt a szolgáltatást 10 alkalom egyéni tanácsadás keretében **9 fő** számára a Szolgálat telephelyein valósítottuk meg. A csoportos foglalkozásokon általános iskolás tizenéves tanulók vettek részt, akik számára a cél a középiskolát követő továbbtanuláson való gondolkodás, jövőbeli célok kitűzése volt.

A fiatalok számára történő fejlesztő- segítő munka többnyire tantárgyi segítséget, tanulástámogatást, és mentorálást takar. Ezek célja az iskolai sikeresség növelése, tantárgyi előmenetel javítása, lemorzsolódás megakadályozása, a hiányzások csökkentése a tanulásra motiválás és konkrét tantárgyi segítség által. Ennek keretében többnyire **felzárkóztató tevékenységre** volt szükség. A foglalkozások egyéni keretek között zajlanak, amely során mindösszesen **72 alkalommal 15 fiatal** vette igénybe ezt a segítséget, akik rendszeresen, hetente-kéthetente megjelentek a foglalkozásokon. A foglalkozások többsége a Telephelyeken valósultak meg, hogy ne okozzon gondot a fiatalok számára a segítséghez történő hozzáférés.

A rendszeres foglalkozásoknak köszönhetően a fiatalok tanulmányi eredményében javulás következett be.

Felnőttek számára is tartottunk képességfejlesztő, készségfejlesztő csoportos foglalkozásokat és egyéni tanácsadást, segítő beszélgetést. **15 fő részére, 25 alkalommal** valósult meg ilyen típusú foglalkozás, többnyire a Központban. Ezek célja a felnőttek esetében a munkaerő-piaci esélyek növelése képességfejlesztéssel. Gyerekek esetében diákmunkáról szóló információnyújtás, tanácsadás, egyéni segítő beszélgetés valósult meg ilyen formában.

A tavalyi évhez képest több fiatal töltötte nálunk iskolai közösségi szolgálatát, összesen **9 fő**. Az iskolákkal kötött együttműködési megállapodások körét is bővítettük a 2017-es évben. Az intézményünknel végezhető közösségi szolgálatról igyekszünk tájékoztatni a városi iskolákat és fiatalokat. Ennek érdekében ismét részt vettünk a 2017 novemberében megrendezett IKSZ Börzén, amelyet a KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület szervezett meg abból a célból, hogy összehozza az iskolákat, a fiatalokat és a fogadó szervezeteket. Ennek eredményeképpen találkoztunk érdeklődő fiatalokkal.

2.2.11. Menekültekkel végzett tevékenység

A Bevándorlási Hivatallal kötött együttműködési megállapodás alapján szociális ügyintézésben segítsük a Hivatal által Intézményünkhöz továbbított ügyfeleket. A menekültekkel végzett munka a 2017-es év elején valósult meg, **5 fő számára, mindösszesen 7 alkalommal** került sor tanácsadásra, kapcsolattartásra, szociális ügyintézésre. A későbbiek során az ügyfelek költözése miatt már nem valósult meg ilyen irányú kapcsolattartás, és az év folyamán később sem érkezett megkeresés menekült személyek számára tanácsadás tartására.

3. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A család – és gyermekjóléti szolgálat ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39. – 40 § szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64. § szerinti családsegítés feladatokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat - összhangban a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Tevékenysége körében:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását
- felkérésre környezettanulmányt készít

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése,

a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

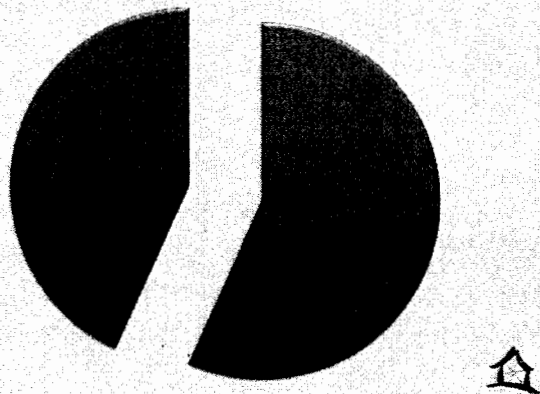
- szociális segítőmunka – családgondozás, egyéni esetkezelés,
- információnyújtás, tájékoztatás az igényelhető szociális ellátásokról,
- szociális ügyintézés,
- kríziskezelés,
- szociális-, életvezetési-, mentálhigiénés tanácsadás,
- természetbeni, pénzbeli ellátásokhoz történő hozzáférésben segítség,
- szabadidős programok szervezése és nyújtása, ifjúsági- és gyermek programok szervezése és nyújtása
- lakossági adományok gyűjtése és osztása (ruha, bútor, játék, közeli lejáratú és tartós élelmiszer)

A 2016-os évtől a Szolgálat Nyíregyháza mellett Sényő, Nyírpazony és Nyírtura településeken is ellátja feladatait.

3.1. Statisztikai adataink

A Szolgálatnál a 2017-es évben összesen **3205 fő** vette igénybe szolgáltatásainkat, ez a szám **1200 családot** jelent. Telephely szerinti bontásban a **Déli telephelyen 947 fő - 361 család**, az **Északi Telephelyen 1297 fő – 380 család**, a **Huszár telepi Telephelyen 934 fő – 459 család**, **Nyírpazonyban 37 fő – 12 család**, **Nyírturán 44 fő – 23 család**, **Sényőn 45 fő – 16 család**.

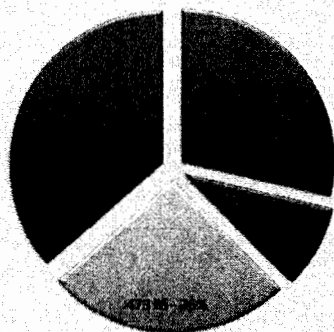
A szolgálatnál megjelent személyek száma
(3205 fő/ 1200 család)

A Szolgálat családsegítői és a Központ eszménedzserei partneri viszonyban dolgoznak együtt, az eszménedzszer a család menedzsereként a családsegítővel illetve az érintett tanácsadókkal, szakemberekkel közösen határozzák meg a probléma megoldásához vezető utakat. A családsegítő alapellátás keretében gondozza a családokat, és segíti a cselekvési tervben meghatározott feladatok teljesülését. A gyermekvédelmi és családsegítői feladatok integrálásával a családokat holisztikus szemléletmóddal gondozzuk.

A Szolgáltatást igénybe vevők száma Telephelyenként						
Igénybevétel módja	Északi Telephely Nyíregyháza, Tas u. 1-3		Déli Telephely Nyíregyháza, Vécsey u. 15.		Huszár Telepi Telephely Nyíregyháza, Huszár tér 5.	
	gyerek (fő)	család	gyerek (fő)	család	gyerek (fő)	család
Együtműködési megállapodás alapján	688	237	453	173	589	207
Nem együtműködési megállapodás alapján	609	143	431	188	345	252
- ebből egyszeri alkalommal megjelent	383		278		245	
Összesen	1297	380	974	361	934	459

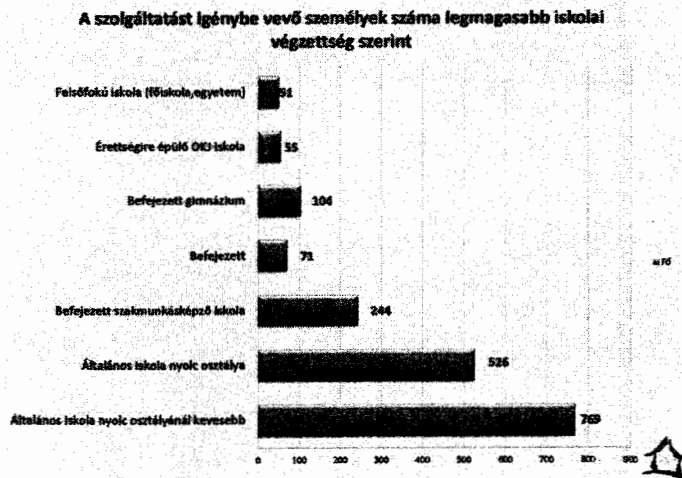
A Szolgáltatást igénybe vevők száma Sényő, Nyírtura, Nyírpazony településeken						
Igénybevétel módja	Sényő		Nyírtura		Nyírpazony	
	gyerek (fő)	család	gyerek (fő)	család	gyerek (fő)	család
Együtműködési megállapodás alapján	21	8	24	8	24	8
Nem együtműködési megállapodás alapján	24	8	20	15	13	4
- ebből egyszeri alkalommal megjelent	10		5		6	
Összesen	45	16	44	23	37	12

- Foglalkoztatott (ebből nő 260 fő)
- Munkanélküli (ebből nő 308 fő)
- Inaktív (ebből nő 276 fő)
- Eltartott 0-14 éves korú gyermek (ebből nő/lány 381 fő)

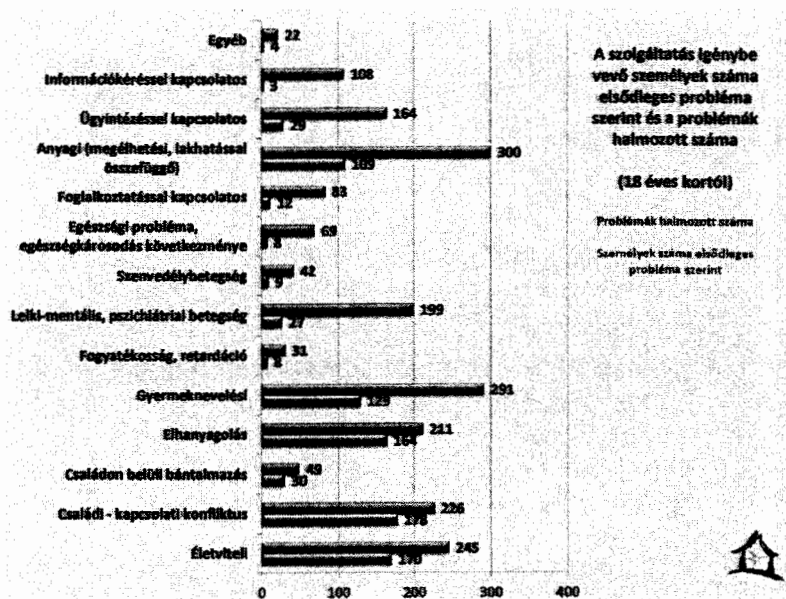
A gazdasági aktivitás elemzésében jól látható, hogy míg a tavalyi évben főként inaktív személyek vették igénybe a szolgáltatásunk, addig a 2017-es évben 522 fő foglalkoztatott kérte intézményünk szolgáltatásait. Az inaktív állapotban (473 fő) gyakran előfordul a 0-14 éves korú beteg gyerekek ápolása.

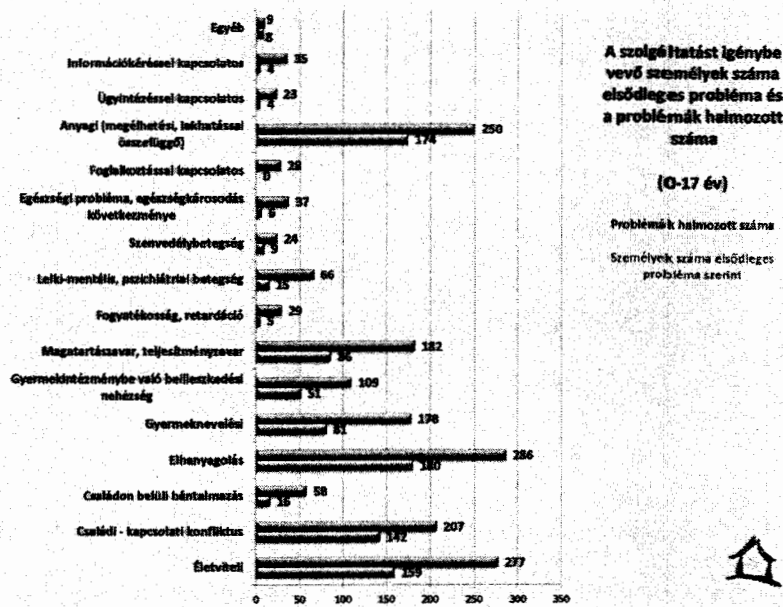

A több évi tapasztalatok alapján mondhatjuk, hogy az iskolai végzettség tekintetében sem történt jelentős változás, hiszen a szolgálat nyújtotta lehetőségeket továbbra is alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe, de növekvő számban megjelennek a gimnáziumot illetve a felsőfokú iskolát végzett ügyfelek is, ennek oka a különböző tanácsadásokon és speciális szolgáltatásokon való részvétel.

Az elsődleges problémák között az anyagi (lakhatási és megélhetési) a gyermeknevelési, a lelki mentális, valamint az életviteli problémák emelkednek is. A hozzánk érkező ügyfeleink gyakran halmozott problémákkal küzdenek, így több szolgáltatásunkat igénybe veszik. A csoportfoglalkozás továbbra is népszerű szolgáltatásaink körében, az egyéni esetkezelés mellett munkaerő-piaci foglalkozásokat, valamint életvezetési tanácsadást is igénybe vesznek.

Továbbra is sokan kérik a szolgálat segítségét szociális ügyintézésben, valamint családi-kapcsolati konfliktusok kezeléséhez.

3.2. Települési észlelő – és jelzőrendszer működtetése

A jelzőrendszeri felelős feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer szervezése, összehangolása és működtetése. Munkamódszerei:

- az észlelő- és jelzőrendszeri tagok számára közös munkaértekezletek, szakmaközi megbeszélések szervezése
- egyéni konzultáció biztosítása telefonon, személyesen
- éves települési tanácskozás szervezése, lebonyolítása, a tanácskozást megelőzően bekéri a jelzőrendszeri tagok éves értékelését a jelzőrendszer működéséről, majd azt összegzi és ismerteti a résztvevőkkel a tanácskozáson (melyet minden év február 28-ig megszervez, március 31-ig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít)
- a családsegítők szakmai támogatása az észlelő- és jelzőrendszerrel folytatott együttműködés terén
- szükség szerint esetkonzultáció biztosítása
- a család- és gyermekjóléti központ észlelő- és jelzőrendszeri tanácsadójával folyamatos kapcsolattartás
- a szolgálat, valamint a járási központ működéséről tevékenységének céljáról, tartalmáról, elérhetőségéről, igénybevételének módjáról tájékoztatja a szociális ellátásban és a gyermekvédelemben érintett személyeket, intézményeket
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízis helyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére. Adott esetben a kapcsolatfelvételek során fogadja a jelzéseket, melyeket továbbít az eset kezelésére illetékes szakmai csoport felé.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9 § (3) alapján a gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal megrendezésre kerülő szakmaközi megbeszélés tartásának eleget tettünk.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervben kitűzött témákban és időpontokban sor került szakmaközi konferenciák megtartására az alábbi témákban:

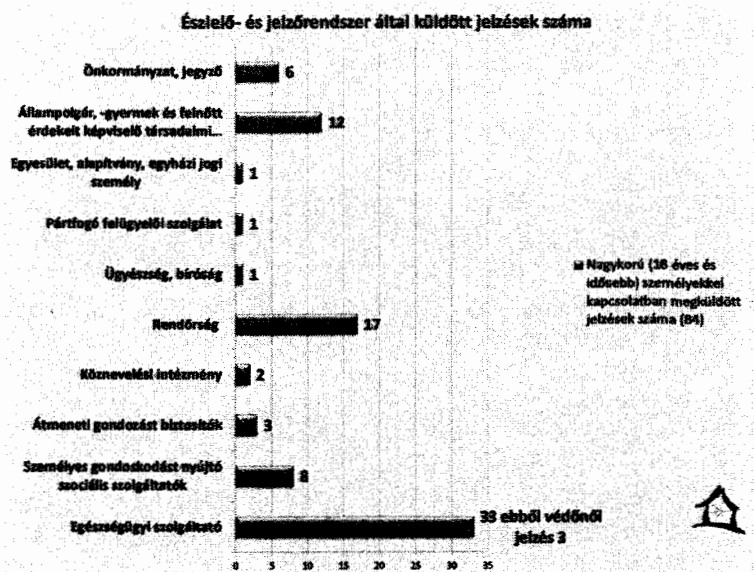
- Nyíregyházi Járásbíróság és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti központ közötti kapcsolat, közös gyakorlati munka megvalósulása (2017. január 27.)

- Nyíregyházi Rendőrkapitányság és az intézmény közötti kapcsolat gyakorlati megvalósulása (2017. február 02.)
- Külföldön született gyermekek személyes okmányainak hivatalos ügyintézése (2017. május 11.)
- A fogyatékkal élő fiatalok tanulási és foglalkoztatási lehetőségei (2017. május 18.)
- Felnőtt korú ellátatlan személyek támogatási lehetőségei (2017. május 25.)
- Tanulás és magatartászavarok gyermekkorban pszichológus előadásában, az észlelő- és jelzőrendszer gyakorlati működése, jelzések küldése és fogadása (2017. november 21.)

A jogszabályban foglaltak megfelelően is az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-ig meg kell szervezni, melynek eleget tettünk, és 2017. február 28-án megtartásra került. A tanácskozás témái az alábbiak voltak:

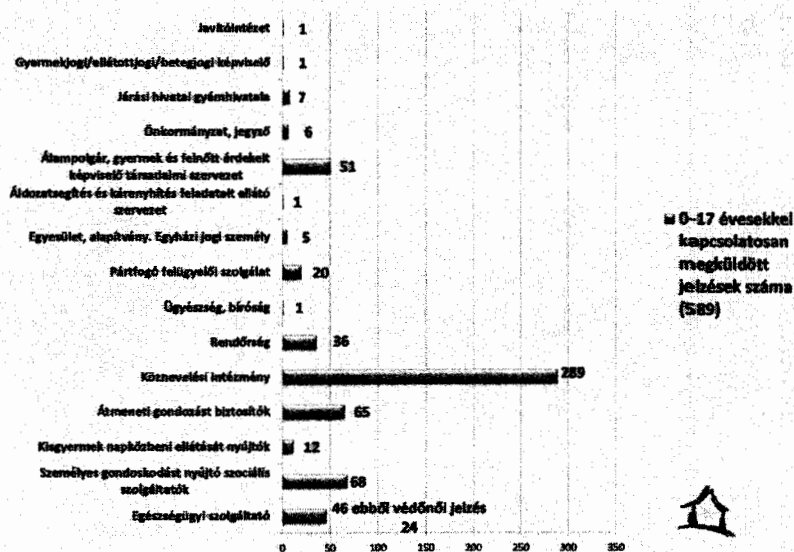
- A Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ 2016. évi szakmai munkájának áttekintése – Lengyelne Pogácsás Mária intézményvezető
- Nyíregyháza Járás településein végzett jelzőrendszeri munka –Nyírcsákné Szolnoki Julianna járási jelzőrendszeri tanácsadó
- Az észlelő – és jelzőrendszer tagjaitól visszakapott adatlapok összefoglalása, illetve a család – és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének rövid összefoglalása – Bőjte Julianna szakmai vezető, települési jelzőrendszeri felelős
- A Nyíregyházi Rendőrkapitányság prevenciók tevékenysége – Gurbán Csaba százados, kiemelt főnyomozó

Felnőttek esetében az egészségügyi szolgáltatóktól érkeznek a legmagasabb számban Szolgálatunkhoz, illetve a rendőrségi és lakossági jelzések száma kiemelkedő. A jelzőrendszer működtetése nagyon hangsúlyos munkánkban, hiszen embertársainkra való odafigyelés számos tragédiától menti meg ügyfeleinket.

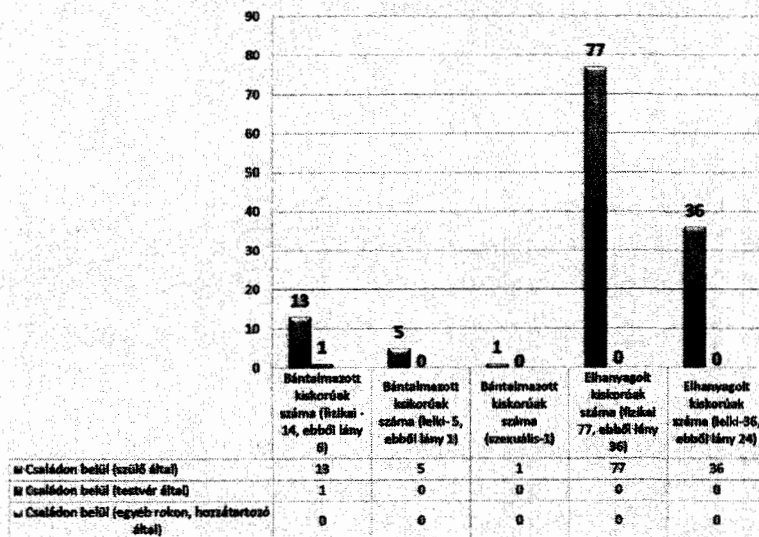
A kiskorúak tekintetében a köznevelési intézményekből érkező jelzések száma kimagasló, melynek jelentős része az igazolatlan iskolai hiányzásokból fakad. Az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás védelembe vételi eljárást von maga után, a probléma mihamarabbi feltárása érdekében a köznevelési intézmények 10 óra után már jelzéssel élnek intézményünk felé. Kimagaslóak a lakosságtól érkező jelzések, valamint az egészségügyi szolgáltatók jelzései, különösen a védőnőktől érkező bejelentések. A jelzések alapján a családsegítő szakemberek felveszik a kapcsolatot a családdal és megkezdik a szociális segítőmunkát az érintett családdal.

Észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

A jelzőrendszer jelzései alapján a szolgálatnál bántalmazott és elhanyagolt kiskorút is gondoztunk a 2017-es évben, a családsegítők és az esetmenedzserek szükség esetén szakembereket is (pszichológus) bevonva a problémamegoldó folyamatba. Munkánk során főképp elhanyagolt 77 fő elhanyagolt kiskorúval dolgoztunk, kiemelkedően fizikai elhanyagolással találkoztunk a segítő folyamat során.

A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak száma

Az észlelő – és jelzőrendszer működéséhez is kapcsolódóan iskolában, óvodában végzett szociális munkát is végeztek a szolgálat családsegítői (minden intézményhez kontakt személyt jelöltünk ki), melynek keretében a tanítási éveket tekintve minden félév során felkerestük személyesen a nevelési – oktatási intézményeket.

Az iskolában végzett szociális munka legfőbb céljai:

- a tanulók, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása
- egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkájának szakmai segítése, megerősítése
- az észlelő- és jelzőrendszer működésének segítése

Véleményünk szerint a munka eredményessége érdekében egy jól működő személyes kapcsolat kiépítése szükséges, amely nagy mértékben hozzájárult a sikeres karácsonyi adománygyűjtő akcióhoz is, továbbá rendelkezünk a városban működő nevelési – oktatási intézményekről egy folyamatosan aktualizált adatbázissal is.

3.3. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás Nyírpazonyban, Sényőn és Nyírturán

Nyírpazony településen a 2017-es évben is, a családsegítői és gyermekjóléti szolgáltatásokat a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ látta el, a település és a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás közötti megállapodás alapján.

2017. december 31-én a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központnál nyilvántartott **veszélyeztetett kiskorúak száma** Nyírpazony községben **11 fő** volt. Egész évre vonatkozóan összesen **19 fő** gyermekekkel került kapcsolatba szolgálatunk. Év közben megszűnt gondozás: 1 fő. A jelzést követően nem volt szükség a gondozásra: 1 fő gyermek esetében. Védelembe vétel keretében nem folyt szociális segítő munka, mivel 6 gyermek esetében a védelembe vételi intézkedés megszüntetésre került.

Az elmúlt évben **37 személynek** nyújtott intézményünk segítséget, ebből **24 fővel** kötött a családsegítő **együttműködési megállapodást** a szociális segítő munkára, és 13 főnek nyújtott egyszeri segítségnyújtás keretében tanácsot. Egyszeri ügyintézéssel történő segítségnyújtás (6 főt érintve) a 2017-ben örökösödés, hagyaték rendezése miatt, munkaügyi jogi probléma miatt, valamint álláskeresés kapcsán valósult meg. A családsegítő tovább irányította jogi tanácsadásra, valamint álláskereső tanácsadásra az érintetteket.

Az alapellátás keretében történő gondozások okai között a következő problémák szerepelnek: családi kapcsolati konfliktus, szülői elhanyagolás (igazolatlan hiányzás), gyermeknevelési probléma, egészségi probléma, anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében működtetett észlelő- és jelzőrendszer jól működik a településen. Az iskolát, óvodát, családi napközit rendszeresen megkeresi a családsegítő, érdeklődik a hátrányos helyzetű gyermekek felől. Kapcsolatot tart írásos, személyes formában a védőnővel, gyermekorvossal. Szükség esetén személyesen vagy telefonon konzultált a családsegítő a jelzőrendszeri tagokkal. A rendőrségtől közvetlenül jelzés nem érkezett a 2017-es évben. A pártfogó felügyelőtől 1 esetben érkezett megkeresés tájékoztatás nyújtás céljából. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma alacsony, a család- és gyermekjóléti szolgálathoz 2017. évben **4 alkalommal** érkezett jelzés, és minden esetben nevelési – oktatási intézménytől.

A 2017-es évben 1 szakmaközi megbeszélés és 1 jelzőrendszeri tanácskozást valósítottunk meg, a szakmaközi megbeszélésre Nyírturán került sor, Sényő és Nyírtura települések bevonásával. Témája a tanulás – és magatartászavarok gyermekkorban, pszichológus előadásában, és az észlelő- és jelzőrendszer gyakorlati működése, küldése és fogadása volt.

Az előző év gyermekvédelmi tevékenységét értékelő éves jelzőrendszeri tanácskozások előkészítését követően 2017. 02. 27-án tartottuk meg az észlelő és jelzőrendszer éves tanácskozását, melyhez a helyi önkormányzat biztosította a helyszínt. A meghívásnak eleget téve a jelzőrendszer szinte valamennyi tagja jelen volt, és a beszámolójukat is időben elkészítették.

Karácsony előtt már hagyománnyá vált ajándékgyűjtő akcióban tevékeny részt vállalt a helyi általános iskola, az ajándékdobozok összegyűjtését a pedagógusok vállalták. A kb. 50-60 dobozból, csomagból sok rászoruló gyermeknek sikerült örömet szerezni, értékes és tartalmas

ajándékokkal. A csomagok átvételére a Nyíregyházi Váci Mihály Kulturális Központban került sor, ahol színvonalas szórakoztató műsorral kedveskedtünk a meghívott vendégeknek.

A családokat az év során a HUMAN- NET Alapítvány bevonásával is tudtuk segíteni ételmezeradományok tekintetében. Ebben az évben ugyan nem volt lehetőség tartós ételmezeradomány szétoztására, azonban szintén a Magyar Ételmezerbank programján keresztül 3 rászoruló gondozott családnak tudott az Alapítvány nem tartós ételmezeradományt eljuttatni, igénylésük, és környezettanulmány alapján. Ezen túl az idei évben az OTP Fáy András Alapítvány adományozási programjába is közvetítettünk családokat.

A hatékony munkavégzés érdekében ügyfelek számára nyitva álló helyiség áll rendelkezésre (Sényő, Kossuth u. 22. szám), ahol az ügyfélfogadás, esetmegbeszélés, esetkonferencia tartására is adottak a feltételek.

2017-es évben az alapellátásban gondozott gyermekek száma **10 fő volt** (amely 8 családot érintett), a gondozásba vételt életviteli probléma, családi kapcsolati konfliktus, szülői elhanyagolás (iskolai hiányzás), gyermeknevelési probléma, magatartászavar indokolta. Védelemben vételi intézkedés keretében szociális segítő munkát a családsegítő két esetben – amely 2 gyermeket érintett – végzett.

Az elmúlt évben **45 személynek nyújtott intézményünk segítséget**, ebből **21 fővel** kötött a családsegítő **együttműködési megállapodást** a szociális segítő munkára, és **24 főnek** nyújtott **egyszeri segítségnyújtás** keretében tanácsot, illetve nem került sor gondozásba vételre a jelzést követően.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma alacsony, a család- és gyermekjóléti szolgálathoz 2017. évben **7 alkalommal** érkezett jelzés, 4 esetben nevelési – oktatási intézménytől (tankötelezettség elmulasztás, illetve szülői elhanyagolás), 1 esetben a pártfogó felügyelői szolgáltatótól (garázdaság bűncselekmény elkövetés), 2 esetben pedig egészségügyi szolgáltatótól (gyermeknevelési problémák) érkezett jelzés. A Nyíregyházi Család – és Gyermekjóléti Központ jogi tanácsadás szolgáltatását egy kliens egy alkalommal vette igénybe.

Az előző év gyermekvédelmi tevékenységét értékelő éves jelzőrendszeri tanácskozás előkészítést követően 2017. 02. 27-én tartottuk meg az észlelő- és jelzőrendszer éves tanácskozását, melyhez a Szociális Szolgáltató Központ biztosította a helyszínt.

2017. november 21-én Nyírtura településen vett részt a családsegítő szakmaközi megbeszélésen, melyen Nyírpazony és Nyírtura települések szakemberei is részt vettek. Témája a tanulás – és magatartás zavarok gyermekkorban, pszichológus előadásában, és az észlelő- és jelzőrendszer gyakorlati működése, küldése és fogadása volt. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat a helyi lakosok, illetve a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ segítségével több alkalommal is rendezett **ruhabörzét** a 2017. évben, mely során Sényő község lakossága ingyenesen, szükség szerint vihetett el otthonába ruhákat.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás feladat ellátását **Nyírtura** településen is a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosította. Az ügyfelek számára nyitva álló helyiségben (Nyírtura, Arany János u. 19.) az ügyfélfogadás, esetmegbeszélés, esetkonferencia tartására is adottak a feltételek.

A 2017-es évben az alapellátásban **gondozott gyermekek száma 13 fő volt** (amely 8 családot érintett), a gondozásba vételt családi kapcsolati konfliktus, családon belüli bántalmazás,

gyermeknevelési probléma, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség indokolta. Az elmúlt évben **44 személynek nyújtott intézményünk segítséget**, ebből **24 fővel** kötött a családsegítő **együttműködési megállapodást** a szociális segítő munkára, és **20 főnek** nyújtott **egyszeri segítségnyújtás** keretében tanácsot, illetve nem került sor gondozásba vételre a jelzést követően.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma alacsony (**15 jelzés**), 1 esetben a család- és gyermekjóléti központ, 6 esetben nevelési – oktatási intézmény, 4 esetben a rendőrség, 4 esetben állampolgár élt jelzéssel a szolgálat felé.

A településen a helyi oktatási intézmények, védőnő bevonásával esetmegbeszélésre, esetkonferenciára esetmenedzser kezdeményezésre 2 alkalommal került sor.

Az előző év gyermekvédelmi tevékenységét értékelő éves jelzőrendszeri tanácskozás előkészítést követően 2017. 02. 27-én tartottuk meg az észlelő és jelzőrendszer éves tanácskozását, melyhez a Integrált Községi Szolgáltató Tér épületében biztosítottak helyszínt.

A gyermekek napközbeni ellátása Nyírtura településen a 0-3 éves gyermekek napközbeni ellátása a Móra Ferenc ÁMK Óvodájában integrált óvoda - bölcsődei csoport keretei között biztosított. A helyi óvodába járó gyermekek száma: 65 fő, ebből hátrányos helyzetű gyermek: 1 fő, halmozottan hátrányos helyzetű: 2 fő. A Nyírturai Móra Ferenc Általános Iskolában tanuló diákok száma: 134 fő, hátrányos helyzetű tanulók száma: 9 fő, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma: 5 fő, veszélyeztetett gyermek: nincs. Nyírtura nevelési-oktatási intézményeiben a gyermekek és családjaik számára igen sokszínű, érdekese szabadidős programok elérhetőek.

3.4. Együttműködések társintézményekkel, civil szervezetekkel

A Szabolcs – Szatmár – Bereg Megyei Rendőr Főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett „Csellengő” akcióban rendszeresen – a rendőrség által meghatározott rendszerességgel – részt vett Intézményünk a 2017-es évben is. A társintézmények (Pártfogói felügyelet, Járási Gyámhivatal) bevonásával zajló közös munka célja a tanítási időben a város területén csellengő tanköteles korú gyermekeket felkutatása.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy jellemzően olyan tanulókkal találkozunk, akik nyíregyházi iskolába járnak, de nem rendelkeznek nyíregyházi tartózkodási hellyel, a belvárosban lévő bevásárlóközpontban töltik idejüket. Rendőrségi körözés alatt álló, nevelésbe vett gyermek gondozási helyre történő visszaszállítása is előfordult. Azok a gyermekekkel, akikkel kapcsolatban intézményünk szociális segítő munkát folytat, a kommunikáció és a beazonosítás könnyebb, de azt tapasztaljuk, hogy a kiugróan magas igazolatlan mulasztással rendelkező, gondozásban lévő gyermekek nem tartózkodnak tanítási időben közterületen. 14 év alatti gyermek visszakísérésre az oktatási intézménybe is több alkalommal volt szükség.

Gurbán Csaba százados, kiemelt főnyomozóval közösen prevenciót végeztünk osztályfőnöki órák keretében néhány alkalommal az oktatási intézmények részéről jelentkező igényre, és konkrét problémákat megcélózva.

2017. október 20-án részt vettünk egy tanácskozáson a **Kemecsei Rendőrőrs** szervezésben, melynek témája az áldozatvédelem és a jelzőrendszer működtetése, annak tagjainak együttműködése volt.

A **Human-Net Alapítvány Tanyagondnoki Szolgálatával** töretlen az együttműködés, hiszen a tanyagondnokok egyrészt jelzéssel élnek a családsegítők felé a tanyavilágban élő hátrányos

helyzetű lakosok tekintetében, másrészt helyismeretükkel segítséget nyújtanak a peremvidéken élők utolérésében. Az Alapítvány a **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** támogatásával számos ügyfelünk részére juttat rövid lejáratú és tartós élelmiszert.

A Központ a kezdetektől tagja a **Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztalnak**, és a **Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak**. Munkánkkal bekapcsolódtunk a 2017-ben I. alkalommal megrendezett Nyíregyházi Ifjúságkonferencia szervezésébe és lebonyolításába, valamint prevenciós foglalkozásokkal kapcsolódunk a KEF Közösségi együttműködés munkacsoportjának munkájához.

Nyíregyháza MJV Önkormányzatának Szociális és Köznevelési Osztályával konzorciumban több pályázati programot valósítunk meg.

3.5. Nyári napközis tábor

A Nyíregyházi Család- és Gyermekejélési Központ Északi, Déli és Huszár Telephelye nyári napközis tábort szervezett elsősorban a látókörünkben lévő hátrányos és veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeknek **2017. június 19-től június 23-ig, valamint 2017. július 19-én**. A tábor elsődleges célcsoportja a 7-15 éves közötti gyermekek voltak, akiket szolgálatunk családsegítői a gyermekvédelmi gondoskodás több formájában (alapellátás, védelembe vétel) gondoznak, de a táborban részvevő gyermekek között voltak olyanok is, akikkel nem folytatunk gondozási tevékenységet, azonban évek óta részt vesznek az intézmény által szervezett szabadidős programokon. A táborban napi szinten **35 gyermek** jelent meg. Mindennaposan a reggeli gyülekezés a telephelyeken történt, onnan indultunk a programok helyszínére, és a nap végén a telephelyekre jöttek a szülők a gyermekekért. A programokon való részvétel ingyenes volt, biztosítottunk a gyermekek utaztatását a programokra, a napi ellátásukat, illetve az eszközigényt.

A programok az alábbiak szerint zajlottak:

2017. június 19. hétfő

A tábor első napját az erdei tornapályán töltöttük. A tábor megnyitását követően ismerkedéssel, szabályalkotással és szabadidős játéktevékenységgel töltötték az időt a gyermekek, majd csapatokat alkottunk és egy izgalmas természetismereti vetélkedőn vettek részt. A vetélkedő feladataiban – 8 állomást végigjárva - aktívan vettek részt a csapatvezetők irányításával, új ismereteket is szerezhettek, melynek végén az első három csapat oklevelet vett át. A vetélkedő után számháborúval zártuk a napot.

2017. június 20. kedd

A tábor második napjának helyszíne a Human-Net Alapítvány közösségi háza volt Örökösöldön. A Nyíregyházi Rendőrkapitányság munkatársa Gurbán Csaba százados, kiemelt főnyomozó tartott a gyermekeknek egy előadást a délelőtt folyamán. Az előadás témája az internet veszélyei, illetve a helyes viselkedési minta követése a különböző élethelyzetekben (pl, strandolás, vásárlás, kirándulás).

Minden gyermekeknek lehetősége volt tenyérlenyomatuk megőrkítésére, azzal a technikával, mellyel a rendőrség ujjlenyomat vételhez használ. Az előadást követően a játszótéren szabadidős tevékenységben volt részük.

A délutáni órákban a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Szervezetének munkatársa Kádár Henrietta tartott egy gyakorlat orientált előadást elsősorban az újraélesztésről és az elsősegélynyújtásról. A gyermekek aktívan részt is vehettek és ki is

próbálhatták a speciális fogásokat, újraélesztést gyakorolhattak, mely sokuknak új élményt jelentett.

2017. június 21. szerda:

A tábor harmadik napján délelőtt az Állatbarát Alapítvány Csatorna u. 2. szám alatti telephelyén jártunk, ahol 8 fős csoportokat alkottunk és csoportonként körbejártuk a telepet, megismerték annak célját, napi működését. Ezt követően az állatotthon kutyáit megsétáltatták a gyermekek, ennek célja a kutyák szocializálása a későbbi örökbeadás érdekében.

A délutánt az állatotthontól a Nyírségvíz Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. Westsik V. út 1. telepére sétáltunk át. A gyerekeket egy oktatóteremben megismerkedtek Nyíregyháza szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programjával, de a szennyvíztisztító telep gyakorlati működését is megtekintették.

2017. június 22. csütörtök

A délelőtti órákban a Sóstói Múzeumfaluban az „Elvetett magtól a kenyérig” című foglalkozáson vettünk részt, melynek keretében egy körséta közben megismerkedtünk a gabonafajtákkal, a szántás- és vetés eszközeivel. A kenyérsütés eszközeiről és technikájáról hallottak a gyerekek előadást, bepillantást nyertek a molnárok munkájába, majd a frissen kisült kenyeret is fogyaszthattak különböző feltétekkel.

A programot követően a játszótéren töltöttek el egy kis időt a gyerekek, majd közösen tovább indultunk a következő programra.

A délutánt a Pál Miklós Erdészeti Erdei Iskolában, Sóshegyen, a Nyíregyházi Erdészet épületében - Igirce u. 3. szám alatti oktatóközpontban töltöttük. A gyerekek megismerkedhettek az erdő élővilágával, az erdészek munkájával, a fenntartható erdőgazdálkodással, az Erdészet telephelyén működő fagyártmányüzemben bepillantást nyerhetnek a faanyag feldolgozásának folyamatába. A madárgyűrűzés gyakorlati bemutatása nagy élményt nyújtott a gyerekeknek.

2017. június 23. péntek

A tervezett strandolási program a rossz időjárás miatt nem valósult meg, így a telephelyeken töltötték el a napot a gyerekek, elsősorban játéktevékenységgel. A csocsózás népszerű volt folyamatosan a tábor hete alatt, különösen a fiúk körében, de társasjátékok is magával ragadták a gyerekeket.

2017. július 19. szerda

A tábor közös fürdőzéssel zártuk a Sóstó Gyógyfürdők Zrt. Tófürdőben. Tekintettel a napi program jellegére a tófürdő területére való belépés előtt átismételtük a szabályokat, a biztonság fontosságát leginkább hangsúlyozva.

A tábor eredményesen, élményekkel telt el a nyári tábor ideje alatt. A gyermekek az aktív kapcsolódáson túl új ismereteket kaptak (pl: szennyvíztisztító telep, erdőgazdálkodás, kenyérsütés), prevenciót is megvalósítottunk (bűnmegelőzés, elsősegélynyújtás), és a játéktevékenységek, csapatprogramok új közösségi élményt adtak a gyermekeknek, és olyan csoportok kialakulását is segítették, melyek a későbbi programjaink célcsoportjai alkothatják.

3.6. Szünidei gyermekétkeztetés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára szünidei gyermekétkeztetést biztosított a 2017. évben is az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek, illetve a bölcsőde, az óvoda zárva tartásának időtartama alatt.

A szolgálat munkatársai segítséget nyújtottak a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 7. számú mellékletének kitöltésében, melyhez felkeresték az érintett családokat, továbbá a napi egyszeri meleg étel kiosztásánál is jelen voltak kollégáink az osztópontokon. A napi rendszerességgel el nem vitt ebédek kiosztására a telephelyeinken a családsegítő szervezésével került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek körében.

A szünidei gyermekétkeztetés az alábbi adagszámban került kiosztásra, lebontva a szünetekre:

- **tavaszi szünetben - 585 adag**
- **nyári szünetben - júniusban 768 adag, júliusban 978 adag, augusztusban 912 adag**
- **őszi szünetben - 564 adag**
- **téli szünetben - 600 adag**

3.7. Adományozás

Évről-évre nagyobb igény mutatkozik a tartós élelmiszer, ruha és bútoradományok osztására. Intézményünk Központjában Ruharaktárt működtetünk, mely szabályozottan és folyamatosan látja el rászoruló ügyfeleinket ruha, bútor és eseti jelleggel játék adományokkal. A raktárat lakossági adományokból tartjuk fent.

Az Alapítvány folyamatosan fogadja és osztja szét a lakossági tárgyi adományokat. A ruhaneműk, háztartási eszközök és berendezési tárgyak rövid leltározás és raktározás után eljutnak az igénylő célcsoporthoz.

3.7.1. Karácsonyi ajándékgyűjtő akció

A Nyíregyházi Család – és Gyermekjóléti Központ 2017. évben is adománygyűjtő akciót szervezett, mellyel az intézménnyel kapcsolatban álló hátrányos helyzetű gyermek karácsonyát tettük szebbé, és a 2017.december 19-én a Váci Mihály Kulturális Központban műsorral egybekötött átadó ünnepségen **112 gyermek kapott csomagot.**

Elsősorban a városban működő nevelési – oktatási intézmények vállaltak nagy szerepet az adománygyűjtés szervezésében, de az alábbiakon túl a lakosság részéről is érkeztek felajánlások, előre készített csomagok:

Dr. Szabó Tünde Államtitkár Asszony, Nyíregyházi Állatpark, Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar - Angol Kéttanítási Nyelvű Általános Iskola, *Jókai Mór Református Általános Iskola*, **Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola** Petőfi Sándor Tagintézménye. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Hallgatói Önkormányzat tagjai és Verzár Frigyes Szakkollégium tagjai, Búzaszem Nyugati Óvoda és az Aranykörte Tagintézménye, Gyermekek Háza Déli Óvoda Kertvárosi Csicsergő, Kincskereső és Pitypang Tagintézményei, Kicsik Vidám Háza Angol - Magyar Családi Napközi, Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagintézmény, Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium, **Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola**, Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Idegenforgalmi Szakgimnáziuma, Középiszkolája és Kollégiuma, Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi - Vízügyi Szakgimnáziuma, Szent Miklós Görög Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium.

Továbbá Szini Károly Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola (Nyírpazony), Tündérmű Keleti Óvoda, Tündérmű Keleti Óvoda Százszorszép Tagintézménye, **Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola**, Zelk Zoltán Általános Angol- Német Kéttannyelvű Tagintézmény 3. B osztálya, Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szcintológia Egyház Nyíregyháza Misszió.

3.7.2. Élelmiszer adomány

2017. év elején tartós élelmiszer adományból részesült **60 család**, illetve 2017. év végén a Nemzeti Agrárgazdálkodási Kamara „**Magyarok Kenyere**” program keretében az intézményünkkel kapcsolatban álló **150 család** – a család létszámához mérten kapták a mennyiséget – részesült lisztadományban, és összességében **1500 kg liszt** került kiosztásra. Nyíregyháza Megyei Jogú Város részére a **Pa – Comp Kft 1500 db mikulászsomagot** ajánlott fel, melyek intézményünk közreműködésével kerültek szétosztásra a hátrányos helyzetű gyermekek körében.

3.7.3. Ruharaktár

A Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ székehlén minden héten szerdán 8:30 és 12:00, valamint 13:00 és 15:30 között, továbbá pénteken 8:30 és 12:00 óra között tart nyitva ruharaktárunk, melyben folyamatosan frissülő ruhakészletből tudnak válogatni havonta egy alkalommal a rászoruló kliensek. 2017-ben **1600 alkalommal** válogattak az igénylők. A lakossági támogatás segítségével azonnali támogatást tudunk nyújtani krízishelyzetben lévő családoknak. A ruhák mellett háztartási eszközöket is fogadunk, illetve korlátozott mennyiségben bútorokat, lakberendezési tárgyakat.

3.8. Szociális tűzifaosztás

A korábbi évek gyakorlatához hasonlóan a téli fűtési időszak alatt Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzata szociális tűzifát biztosított az arra rászorulóknak, mely a NYÍRVV Nonprofit Kft. szervezésében, a Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központtal együttműködve került átadásra az érintetteknek.

A Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ javaslata alapján a NYÍRVV Nonprofit Kft. háztartásonként **4 mázsa tűzifát** osztott, illetve a fűtési szezon kezdetén a készlet erejéig **448 fabrickett**et kaptak meg a családok. Az osztási időszak decembertől 4-től január 31-ig tartott, február és márciusban krízishelyzetben lévő családoknak juttattunk tűzifát.

A tűzifa átvételére a NYÍRVV központ telephelyén, a Tüzér u. 1-4. szám alatt volt lehetőség, illetve amennyiben az igénylő egészségi állapota, körülménye (bokortanyán, külterületi városrészen élők) indokolta, kiszállításra került a tűzifa.

A Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ családsegítő munkatársai környezettanulmány készítését követően bírálták el a szociális tűzifára beadott igényeket. A pozitív elbírálás feltétele volt a szociális rászorultság, melyhez vizsgáltuk az igénylő jövedelmi helyzetét, továbbá háztartásonként egy kérelem került elbírálásra és az igénylőnek rendelkeznie kellett fatüzelésű fűtési lehetőséggel.

Az intézménnyel kapcsolatba került, illetve szociális segítő munka keretében kapcsolatban álló klienseken kívül tűzifa adományban részesültek az önkormányzati képviselők által leadott listákon szereplők is. Amennyiben a kihülés veszélyével fenyegetett személyről érkezett az intézménybe jelzés akár a lakosság, akár észlelő- és jelzőrendszeri tagtól pl. rendőrség, az érintett személlyel történő kapcsolatfelvételt követően részesült szociális tűzifában.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 65/E. § (3) bekezdése alapján a Szociális Ügyekért és Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkár **2018. február 24-én 12 órától** kiadta a vörös kód figyelmeztetést országosan. A riasztást az Államtitkár **2018. március 6-án 8.00 órától** vonta vissza. A krízis időszak alatt **52 háztartás** kapott szociális tűzifát.

Statisztika

2017. december 04 – 2018. február 28.

2017. december		2018. január			
Család	Mennyiség(q)	Család	Mennyiség (q)		
Kiértésítve:	192	Kiértésítve:	333		
Átvéve:	109	436 q	Átvéve:	150	600 q
Kiszállítva:	112	448 q	Kiszállítva:	142	568q
Nem vette át:	21		Nem vette át:	41	
MINDÖSSZESEN					
2018. február					
Család	Mennyiség (q)	Család	Mennyiség (q)		
Kiértésítve:	34	KIÉRTESÍTVE	559		
Átvéve:	19	76	ÁTVÉVE	278	1112 q
Kiszállítva:	8	32	KISZÁLLÍTVÁ	262	1048 q
Nem vette át:	7		NEM VETTE ÁT	69	

+ Krízis időszak: 52 háztartás – 208 q

3.9. Belső továbbképzések

A belső továbbképzések a családsegítők szakmai fejlődését szolgálták elsősorban, melynek témái az aktualitásokhoz igazodtak. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által, a család- és gyermekjóléti szolgáltatással összefüggő protokollokat közösen áttekintettük több alkalommal és alkalmaztuk azt követően. Ehhez kapcsolódóan módosításra kerültek nyomtatványaink is.

A 226/2006. (XI.20.) Korm. Rendelet 13/B. pontjának megfelelően eleget teszünk az előírt adatszolgáltatási kötelezettségnek, és napi rendszerességgel vezetjük a központilag egységesített TEVADMIN (Tevékenység adminisztrációs rendszer) rendszert. Ehhez kapcsolódóan is vezettünk be belső nyomtatványt, ami a Központi Statisztikai Hivatal felé minden év elején kötelezően elkészítendő statisztika elkészítését könnyíti meg.

A városban működő átmeneti gondozást nyújtó intézmények jelenlegi szakmai munkájának megismerésére jelentkezett az igény a családsegítők részéről, melynek eleget téve megszerveztük az intézmények meglátogatását, és tájékoztunk részletesen a bekerülés feltételeiről, a nyújtott szolgáltatásokról, valamint az intézmények szakemberei és a családsegítők személyes kapcsolatépítése is pozitívum. 2017. október 6-án a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátás Intézmény Gyermek Átmeneti Otthonát (4432 Nyíregyháza-Nyírszőlő, Kollégium út 54.), 2017. október 27-én az Oltalom Szeretetszolgálat Családok

Átmeneti Otthonáz (4405 Nyíregyháza, Rezeda u. 79/c), és 2017. november 16-án a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének Anya – Gyermek Segítőotthonát (4431 Nyíregyháza, Sóstóhegy, Aranykalász sor 54.) látogattuk meg közösen a jövőbeni eredményesebb szakmai munka érdekében.

Terepintézmény

Intézményünk terepintézményként rendszeresen fogadja a különböző képzések gyakornokait, hallgatóit. A hallgatók szakmai gyakorlatukat a szolgálat telephelyein és a Központban töltik, fogadjuk a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar szociális munkás alapszak gyakornokait, a Nyíregyházi Főiskola szociálpedagógus szakának hallgatóit rövidebb – hosszabb gyakorlati időben, illetve különböző OKJ képzések tanulóit.

4. Pályázati programok

1. KAB-ME-16-C-25682 – Fókusz Pont

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2017-ben egy több komponensből álló drogrevenációs projektet valósított meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával, *Fókusz Pont* (kódszáma: KAB-ME-16-C-25682) címmel, melynek a célja az volt, hogy olyan ismereteket biztosítsunk szülők, fiatalok, valamint szakemberek számára, melyek révén komplexen, hatékonyan és hosszú távon tudják a drogproblémát kezelni, a drogfogyasztást mérsékelni. A projekt zárásaként *konferenciát* szerveztünk a fiatalokkal foglalkozó, szociális és ifjúsági területen dolgozó szakemberek számára, valamint a drogmegelőzési csoportfoglalkozások ideje alatt játszóházat működtettünk, szupervíziót, vetélkedőket szerveztünk, valamint egy összefoglaló kiadványt készítettünk.

Elnyert támogatási összeg: 1.500.000.-Ft

2. 39642-1/2017/SZOC SZOLG – Pilot2 program

A Kormány a közfoglalkoztatás 2017. évi céljairól és a közfoglalkoztatás szempontjából kiemelt települések meghatározásáról szóló 1039/2017. (III.20.) Kormányhatározat pilot programot hívott életre, melyben a szociális szolgáltatások menedzselésére intézményünk, a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ is bevonásra került. A programba bevont célcsoport körében 40 fő részére a szociális diagnózisok felállítása, szolgáltatásterv készítése, valamint annak megvalósításának nyomon követése volt a feladatunk. A program megvalósítási idejében - 2017. április 1. - 2017. augusztus 31 - az esetmenedzserek a bevonás ütemével párhuzamosan végezték a szociális diagnózisok felvételét, valamint a szolgáltatásterv megvalósulásának folyamatát kísértük figyelemmel.

Elnyert támogatási összeg: 2.607.143.-Ft

3. EFOP-3.2.9-16-2016-00042 – Óvodai, iskolai szociális munka bevezetése a nyíregyházi járásban

EFOP -3.2.9-2016-00042 számú, Óvodai, iskolai szociális munka bevezetése a Nyíregyházi járásban című pályázat elnyerését követően 2017 októberében megkezdtük az óvodai, iskolai szociális munkát. Hat intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást (a Bem József Általános Iskola, a Gyermek Ház Déli Óvoda, a Nyírteleki Kastélykert Óvoda és Bölcsőde,

a Nyírtelek Szent Anna Katolikus Általános Iskola, a Nyírturai Móra Ferenc Általános Iskola és a Nyírturai Móra Ferenc ÁMK Óvodája) Összesen: 3.121 fő gyermeket bevonva, ebből: iskolás 1.941 fő, óvodás 1.180 fő.

Ezekben az intézményekben jelenleg 3 kolléga látja el az iskolai szociális munka feladatokat, kiemelten foglalkozunk azokkal a gyerekekkel, fiatalokkal, illetve a hozzájuk kapcsolódó családokkal, akik problémáikat, mindennapi gondjaikat egyedül csak nagy nehézségek árán, vagy egyáltalán nem tudják megoldani. Ennek érdekében együttműködünk az iskolai és óvodai pedagógusokkal, a család- és gyermekjóléti központtal és szolgálattal, védőnőkkel, házi gyermekorvosokkal, illetve egyéb intézményekkel és szakemberekkel. Munkánk során a szociális munka módszereit, eszközeit alkalmazzuk. A tevékenységünk során szerzett tapasztalatokra építve hozzájárulunk a szakmai szttenderdek kialakulásához, a jelzőrendszer hatékony működéséhez. Az iskolai szociális munka eszköztárának (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek által) alkalmazásával kívánunk hozzájárulni a korai iskolaelhagyás csökkentéséhez, az oktatási egyenlőtlenségek megszüntetéséhez és az információs esélyegyenlőség biztosításához.

2017 végén azon túl, hogy az iskolai szociális munkások megismerték az adott intézmények működését, sajátosságait, beilleszkedtek az intézmények mindennapjaiba, kialakították saját helyiségeiket az intézményekben, megismertették mind a pedagógusokkal, mind a diákokkal, illetve a szülőkkel az iskolai szociális munka kínálta lehetőségeket. Felvették a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat, megkezdték az egyéni tanácsadásokat, az esetkonferenciák, esetmegbeszélések szervezését lebonyolítását. Óralátogatásokon ismerkedtek a diákokkal, igyekezve egy közvetlenebb kapcsolatot kialakítani az érintettekkel. Szinte mindennapi a pedagógusok segítése a jelzőrendszeri kötelezettségük felismerésében, annak fontosságának tudatosításában, a kompetencia határok felállításában, a veszélyeztetettség megítélésében. Megvalósult több alkalommal a szülők közvetlen bevonása a probléma kezelésébe, indokolt családlátogatás szervezése, lebonyolítása, valamint rászoruló családok segítése helyi (intézményi) szinten adomány gyűjtés szervezésével. Előkészítették a csoportfoglalkozásokat, mint a

- Dinamikus szenzoros integrációs terápia (AYRES TERÁPIA) melynek célja a foglalkozásokon résztvevő gyermekek mozgás- és érzékfejlesztése, az egyensúlyi rendszer biztonságos működése, statikus és dinamikus egyensúly fejlesztése megvalósuljon a hiperaktivitás, a figyelemzavar, az önértékelési zavarok, a részképeség gyengeség, a tanulási nehézségek kezelése érdekében.
- Erőszakmentes kommunikáció egy olyan gyakorlat, melynek elsajátításával a résztvevők nagyobb együttérzéssel és kevesebb félreértéssel tudnak kommunikálni egymással. Az EMK-nak két fókusza van. Az egyik az empátia, vagyis a másakra való együttérző odafigyelés, a másik az őszinte önkifejezés: oly módon, hogy az a másikat lehetőleg együttérző odafigyelésre indítsa
- Ground Force Method célja, hogy a foglalkozásokon résztvevő gyermekek közös GFM edzéseken, életminőségük javítása, életmódbeli kompetenciáik fejlesztését ériék el, helyreállítva a megromlott mozgásmintákat, felülírva a rögzült mozdulatokat. A módszer központi eleme a játékosság, a flow. Az edzések során a GFM mozgássorozatokkal elérhető az flow állapota, ami az agyat friss információkkal tölti meg. A résztvevők meg tudják tanulni átvinni az áramlás képességét az élet más területeire is.
- Önismereti, személyiségfejlesztő célja a helyes önismeret által kialakulhasson egy egészséges „én” -képe, fejlődjön kreativitásuk, javuljon kommunikációjuk, az esetleges asszertív, agresszív viselkedésminták megszűnjenek, átalakuljanak.
- Pályaorientáció a foglalkozásokon résztvevő gyermekekben tudatosítsa az érdeklődési irányok fontosságát, hogy a résztvevők valós képet kapjanak az egyes – főleg az őket

érdeklő – szakmákról, és ezek után döntést tudjanak hozni, hogy valóban érdekli-e őket az adott szakma. Valamint a résztvevők ismereteinek bővítése, hogy tudják, hová fordulhatnak további segítségért a későbbiekben

- Prevenációs klub célja, az egészségkárosodás, és a megbetegedés bekövetkeztének megelőzése, a fizikális ellenálló képesség, a mentális jólét, a környezeti biztonság megőrzése és erősítése, a fertőző betegségekkel szembeni védettség, védelem erősítése, ennek tudatosítása a résztvevő gyermekekben
- Színjátszókor resztoratív technikával a foglalkozásokon résztvevő gyermekek megismerkedjenek, egy speciális konfliktuskezelési és közösségépítő irányzattal, mely újfajta alternatív megoldás a gyermekek egymás közötti konfliktusaiból adódó feszültségek kezelésére. A foglalkozások keretében fejlesztjük a gyermekek egymás közötti, és a gyermekek szakemberek közötti együttműködést, ezáltal csökkentve a fegyelmezési problémákat, építve a közösséget.

Ezek a foglalkozások 2018 januártól kerültek megvalósításra.

4. TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 – Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumában

A Nyíregyházi Család – és Gyermejjóléti Központ konzorciumi partnere a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a „Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumában” elnevezésű pályázati programban. A projekt átfogó célja Polyákbokor szegregált helyzetének mérséklése a szegregációt okozó folyamatok megállításával és a hátrányos helyzetű lakosok tartós felzárkózásával. Az átfogó cél teljesülését 5 meghatározott specifikus cél segíti, melyek a következők: a helyi közösség hatékonyabb együttműködése, tartós felzárkózás és integráció a folyamatos szociális támogatásnak köszönhetően, a mélyszegénység újratermelődésének mérséklődése, az egészségi állapot javulása, a szolgáltatások jobb elérhetősége és hozzáférhetősége.

A program keretében 2 fő szociális munkás és 1 fő közösségfejlesztési koordinátor tevékenykedik a szegregátumában, elsődleges feladatuk 70 egyéni fejlesztési terv elkészítése, nyomon követése, a lakosság motiválása, szemléletformálása.

A célok teljesülése érdekében a következő beavatkozások/tevékenységek kerülnek megvalósításra a pályázati program ideje alatt 2016.10.01-2020.04.07-ig:

- Szomszédsági megbeszélések
- Közösségi akciók
- Ifjúsági csoport
- Életvezetési és háztartásgazdálkodási klub
- Meséd program

Elnyert támogatási összeg: 29.169.527.-Ft

1. Enter! LT TC 2017-2018

Májusban Intézményünk részt vett az Európa Tanács Enter! LT TC 2017-2018 című hosszú távú tréningjén. ENTER! projekt lényegében az azonos nevű ajánlás köré épült fel, amelynek a Szociális Karta az alapja, és a fiatalok szociális jogainak érvényesítésére fókuszál. A hosszú távú tréning keretében továbbá minden résztvevő megvalósít egy helyi projektet, amely célja a szervezetek, szektorok közötti együttműködés keretében a fiatalok helyzetének javítása. Nyíregyházán a helyi szintű projekt "Az Ez az én jövőm! / It is my future!" elnevezést kapta, célcsoportját a 16-18 éves fiatalok alkotják, akik lemorzsolódtak az iskolarendszerből. A

projekt kísérleti jelleggel valósul meg, célja, hogy helyi együttműködés keretében második esélyt adjunk a már lemorzsolódott fiataloknak.

5. Munkatársaink

A 2017-es évben a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban **12 fő esetmenedzser**, **10 fő tanácsadó kolléga**, **3 fő iskolai, óvodai szociális munkás**, **2 fő pályázati szociális segítő** dolgozott, a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál **33 családsegítő**. Munkájukat **5 fő szociális asszisztens**, **3 fő technikai személyzet**, valamint **8 közcélú foglalkoztatott** segítette. A Központ, illetve Szolgálat szakmai feladatait **1-1 fő szakmai vezető** irányítja, az Északi, Déli és Huszár telepi Telephelyek mindennapi munkáját koordinátorok segítik.

Intézményünk hatékony működése, a sokrétű szolgáltatások működtetése, az innovatív és problémamegoldó gondolkodás, a pályázati programok sikere mögött a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai állnak. Törekszünk arra, hogy kollégáink mentális egészségére, szakmai fejlődésére is figyeljünk, így fogadva az igényeket, belső szakmai továbbképzéseket, team megbeszéléseket, munkaértekezleteket heti/havi rendszerességgel tartunk.

000185³⁹

 Nyíregyházi Család- és
Gyermekjóléti Központ
4400 Nyíregyháza, Körte u. 41/a
Telefonszám: 16818686-1-15

Ügyiratszám: SZOC-4943-2/2018.
Ügyintéző: dr. Szakálné Ujhelyi Anita

Előterjesztés
-a Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottsághoz-
a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
2017. évi szakmai beszámolójának elfogadására

Tisztelt Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés e) pontja alapján az intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét.

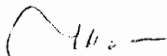
A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény a fenti jogszabályhelynek megfelelően elkészítette a 2017. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámolóját, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a 30/2010.(XI.12.) a Közgyűlés bizottságai feladatai és hatáskörei megállapításáról szóló önkormányzati rendelet 13. § (2) bekezdése által biztosított jogkörében eljárva a beszámoló elfogadására átruházott hatáskörben a Tisztelt Bizottság jogosult.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy a mellékelt Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolóját megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2018. június 14.

Tisztelettel:

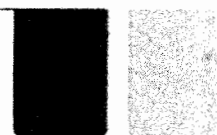

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

TCH

000186

NYÍREGYHÁZA

Határozat-tervezet

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA**

.../2018. (VI.18.) számú

h a t á r o z a t a

**a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
2017. évi szakmai beszámolójának elfogadásáról**

A Bizottság

az előterjesztést megtárgyalta és a Közgyűlés és bizottságai feladatai és hatáskörei megállapításáról szóló 30/2010.(XI.12.) önkormányzati rendelet 13.§ (2) bekezdés által biztosított jogkörében eljárva a következő határozatot hozta:

a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény 2017. évi szakmai beszámolóját elfogadja.

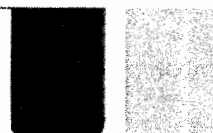
Nyíregyháza, 2018. június 18.

dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

A határozatról értesül:

1. Címzetes főjegyző
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
3. Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
4. Irattár

000187

*Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási
Intézmény*

4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3. Tel: (42) 506-750; (42) 506-751 e-mail: titkarsag.gyejo@gmail.com

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
szervezeti keretében működő szervezeti egységek
munkájáról

2017

000188

Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti egységei

Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény	4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.	06-42/506-750 titkarsag.gyejo@gmail.com
Bölcsődék		
5. számú Ózike Bölcsőde Vezető: Molnárné Tóth Katalin	4400 Nyíregyháza, Vécsey köz 31.	06-42/310-910 ozikebolcsi@gmail.com
6. számú Napsugár Bölcsőde Vezető: Széles Andrea	4400 Nyíregyháza, Dália u. 1.	06-42/317-016 bolcsinapsugar@gmail.com
7. számú Hóvirág Bölcsőde Vezető: Szána Zsuzsanna	4400 Nyíregyháza, Malom u. 5.	06-42/311-247 bolcsihovirag@gmail.com
8. számú Nefelejcs Bölcsőde Vezető: Horváth Mónika	4400 Nyíregyháza, Sarkantyú u. 30-36.	06-42/405-711 bolcsinefelejcs@gmail.com
9. számú Micimackó Bölcsőde Vezető: Koszta Györgyné	4400 Nyíregyháza, Stadion u. 8/A.	06-42/403-246 bolcsimicimacko@gmail.com
10. számú Katica Bölcsőde Vezető: Szakács Balázsne	4400 Nyíregyháza, Tőke u. 1.	06-42/431-224 bolcsodekatica@gmail.com
12. számú Babaház Bölcsőde Vezető: Kalánné Szilágyi Henrietta	4400 Nyíregyháza, Krúdy Gyula u. 30.	06-42/445-333 babahazbolcsode@gmail.com
14. számú Bóbita Bölcsőde Vezető: Szigligeti Éva	4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3	06-42/447-309 bolcsodebobita@gmail.com
16. számú Aprajafalva Bölcsőde Vezető: Verdes Lászlóné	4400 Nyíregyháza, Fazekas J. tér 13.	06-42/455-527 aprajafalva16@gmail.com
Átmeneti gondozást nyújtó intézmények		
Családok Átmeneti Otthona Szakmai vezető: Rácz Orsolya	4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.	06-42/596-467 csao.gyjk@gmail.com
Gyermekek Átmeneti Otthona Szakmai vezető: Vékony Zoltánné	4432 Nyíregyháza- Nyírszőlős, Kollégium u. 54.	06-42/471-042 atmeneti.nyh@gmail.com

2016. január 01-től a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény a korábbi Nyíregyházi Gyermekjóléti Központból kiválással létrejött új intézményként működik.

Az működéshez szükséges alábbi dokumentumok rendelkezésre állnak:

- A Szervezeti és Működési Szabályzat.
- A bölcsődék szakmai programjai.
- A bölcsődékben használatos további dokumentumok, és a házirendek.

A jogszabályok változásait folyamatosan figyelemmel kísérjük, ennek megfelelően a bölcsődében használatos dokumentumokat az év folyamán többször módosítottuk.

Az intézmény igazgatója folyamatosan gondoskodik arról, hogy a teljes működést szabályozó dokumentumok, különböző szintű rendeletek, valamint az intézmény belső szabályozói hozzáférhetőek legyenek, azokat dolgozói megismerjék és betartsák.

BÖLCSŐDÉK

A bölcsődék személyi feltételei

A bölcsődék működéséhez előírt személyi feltételek biztosítottak. Betöltetlen munkakörök nem álltak fenn az év folyamán, illetve a nyugdíjba vonuló vagy Gyed/Gyes ellátást igénybevevő munkavállalók üres állását intézményünk igazgatója igyekezett rövid időn belül a munkakörre legalkalmasabb szakemberrel betölteni. Valamennyi szakember rendelkezik a 15/1998. (IV.30.) NM r. mellékletében előírt végzettséggel.

Minden bölcsődének külön gyermekorvosa van, aki a szerződésében megállapított órában látja el a feladatait.

Egy fő dietetikus megbízási szerződéssel látja el az előírt kötelező feladatát az ételallergia illetve ételérzékenység miatt diétára szoruló gyermekek étkeztetéséhez, valamint a táplálkozás egészségügyi és dietetikai változások követéséhez.

A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet írja elő, hogy a diétás étel készítését diétás szakács szakmai képesítéssel rendelkező személy végezze. Ennek megfelelően az év folyamán valamennyi szakács megszerezte az említett képesítést.

5. sz. Ózike B.	24	15	3	6	
7. sz. Hóvirág B.	16	9	2	5	
9. sz. Micimackó B.	17	9	2	5	1
12. sz. Babaház B.	30	20	4	6	
16. sz. Aprajafalva B.	30	20	4	6	

Részletező adatok a 2. sz. táblázatban.

2016. januártól a 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet értelmében, azon bölcsődei kisgyermeknevelőkre terjesztették ki a pedagógus életpályát, akik a bölcsődei területen elismert főiskolai végzettséggel rendelkeznek. 2017-ben **27 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő tartozott a pedagógus életpálya - modellbe.**

A pedagógus életpálya – modell bevezetése a magas szintű nevelő munka megvalósításán túl, megfelelő motivációt, egy egész pályafutás alatt zajló szakmai fejlődést, előmeneteli lehetőséget, kiszámítható életpályát biztosít a bölcsődei kisgyermeknevelő számára.

Bölcsődénkben dolgozó jelenleg még középfokú végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező kisgyermeknevelőket arra kellett ösztönözni, hogy minél többen jelentkezzenek felsőfokú végzettség megszerzésére, hogy be tudjanak kapcsolódni a pedagógus életpálya- modellbe.

Természetesen tanulmányaikat eltérő ütemben kezdték/kezdik majd meg, hogy a képesítés megszerzése ne jelentsen gondot a napi nevelési feladatok ellátásában. A 3 év alatti gyermekekkel való foglalkozás mind pszichológiai, mind pedagógiai szempontból professzionális felkészültséget igényel és a fő hangsúly a fejlesztő, nevelő, szocializációs tevékenységekre, valamint a korai felismerésre irányul. Ezért fontos, hogy kisgyermeknevelőink komplex ismerettel, tudással rendelkezzenek, melyet a megfelelő képzés elsajátítása által képes megszerezni.

2017. szeptemberben 6 fő kisgyermeknevelő kezdte meg tanulmányait a Nyíregyházi Egyetem csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szakán. 32 fő kisgyermeknevelőnk első-, másod-, illetve harmadéves hallgató, ők 2018, 2019 illetve 2020 júniusában szereznek majd felsőfokú végzettséget.

A jogszabályi előírásnak megfelelően gyakornoki rendszert működtetünk, a pedagógus életpálya modellbe tartozó gyakornokok száma: 4 fő, akik közül hárman 2018 évben minősítő vizsgán vesznek majd részt.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2017. január 1-től a takarítói munkakört bölcsődei dajka munkakörként nevesíti, ezért bölcsődéinkben is átalakult a takarító személyzet munkaköre bölcsődei dajka munkakörre. A gyermek napirendjéhez igazítottan kizárólag a felügyelet biztosításával segítik a kisgyermeknevelők munkáját az udvarra menetelnél, a gyermek fürdőszoba használatnál, az altatásnál és az ebédeltetésnél, továbbá takarítói feladatokat látnak el.

Közmunkaprogram keretében (napi 8 órában) biztosítottunk munkalehetőséget összesen 36 munkavállalónak. Igen nagy segítség volt számunkra, hogy az év közbeni szabadságok és betegség okozta hiányzások alkalmával, a közfoglalkoztatott dolgozók helyettesítettek. Ennek köszönhetően, folyamatosan zökkenőmentesen tudtuk végezni a gyermekek nevelés-gondozását. A közfoglalkoztatott dolgozók foglalkoztatása tehát mindig nagy segítséget jelent számunkra, és a jövőben is számítunk rájuk.

Adatok a felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelőről 2017 évben

Bölcsődék	Elgondolt kisgyermeknevelő létszám (első + 2. évfolyamosok)	Tulajdonképpeni szakképzéssel rendelkező kisgyermeknevelők száma	Felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők száma			
			2017. évi I. félév kezdő állomány	2017. évi II. félév kezdő állomány	2017. évi III. félév kezdő állomány	2018. évi I. félév kezdő állomány
1. sz. Óvoda	15	3	0	0	0	1
4. sz. Napközi	3	1	1	1	0	0
7. sz. Óvoda	9	4	1	2	0	0
8. sz. Napközi	24	3	0	4	0	1
9. sz. Napközi	9	2	0	1	1	0
10. sz. Óvoda	20	4	1	2	1	0
12. sz. Napközi	20	3	2	0	1	0
14. sz. Óvoda	15	2	0	1	0	2
16. sz. Napközi	20	4	1	3	0	1

Továbbképzések, szakmai napok

A kisgyermeknevelők szakmailag jól felkészültek, csapatunk pedagógiai megújulásra törekvő szakemberekből áll. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet előírásainak megfelelően a bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők pontszerzési kötelezettségüket teljesítették, a továbbképzési terv alapján.

A továbbképzési időszak alatt (6 év) felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott éves ütemterv alapján történik.

A továbbképzésekre költségvetési forrás nem áll rendelkezésünkre, ezért lehetőség szerint előnyben részesítjük a helyben megtartható, ingyenesen igénybe vehető továbbképzési programot. Célunk tehát a továbbképzés típusának és témájának megválasztásánál a szakmailag magas színvonalú, ingyenes képzések kiválasztása.

Ebben az évben az alábbi képzéseken, rendezvényeken vettünk részt:

- „Amíg az orvos megérkezik, elsősegélynyújtás és komplex újraélesztés” – tanfolyam - 11 fő.
- Montessori Pedagógia gyakorlati alkalmazásának lehetőségei a bölcsődei csoportban: 1 fő
- A gyermekvédelmi szakszolgáltatás új feladatai a jogszabályi változások tükrében – 3 fő
- Szakmai nap a Magyar Bölcsődék Egyesületének szervezésében – 5 fő.
- Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ éves jelzőrendszeri szakmai tanácskozása – 2 fő.
- A Jövőnk: Új eredmények az autizmus kutatásában - 5 fő.
- Kisgyermeknevelők IV. szimpóziuma (DE-GYFK, Hajdúböszörmény) - 10 fő.
- Bölcsődék napja Tiszavasvári – fő.
- Országos Bölcsődék Napja (Budapest) 7 fő.
- Bölcsődei tájékoztató Nap (EMMI) – 5 fő.
- Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein - fókuszcsoportos interjú- 1 fő
- Nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja – 9 fő.
- Nőnap Ünnepség- Nyíregyháza Megyei jogú Város Önkormányzata – 2 fő.
- Munkavédelmi képviselők alapképzése- 2 fő

- Nyíregyházi Egyetem csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatók ballagási ünnepsége – 13 fő.
- A Bölcsődék Napján (nevelés-gondozás nélküli munkanap) minden bölcsődében szakmai továbbképzés keretében adták át egymásnak tapasztalataikat kisgyermeknevelőink.
- Szakmai találkozó ételmezésvezetők és dietetikusok számára 2 fő
- Táplálkozás-egészségügyi szempontok a közétkeztetésben 3 fő

A szervezett továbbképzéseken kívül **bölcsődéinkben szakmai munkaközösségek működnek**, melyeknek témája, minden évben a kisgyermeknevelői team által meghatározott. A témaválasztást mindig a kisgyermeknevelők érdeklődése határozza meg. A feldolgozandó területek mindig közös kijelölésűek. A témavezetőket szakmai érdeklődésük és tudásuk figyelembe vételével, a kisgyermeknevelők javaslata alapján választjuk meg.

A munkaközösségek általános feladatai:

- Segítsék a kisgyermeknevelőket a nevelés-gondozás hatékonyabbá válásában.
- Ötleteket és tapasztalatok gyűjtése és átadása, melyek új ötletek és gondolatok megvalósítására, pályázatok készítésére ösztönzi őket.
- Információk gyűjtése a reális ellenőrzés és értékelés érdekében.

Jelenleg működő munkaközösségeink:

- ***Helyi nevelési-gondozási csoport-program készítése***

Tagjai: minden kisgyermeknevelő.

Feladata: a bölcsődei nevelési-gondozási program alapos megismerése, a gyermekcsoportok sajátos körülményeihez való igazítása.

A feldolgozás módja: 4 főből álló közösségek dolgozzák ki a tevékenység rendszereket.

- ***A kisgyermeknevelő szerepe a gyermek tevékenységében***

Tagjai: minden kisgyermeknevelő.

Feladata: Az innovatív változások lehetőségeinek kijelölése a folyamatos napirend, a benne lévő külső és belső történések figyelembevételével. Továbbá a nevelési-gondozási helyzetekben alkalmazható nevelői módszerek és magatartás minták

meghatározása (pl.: kezdeményezés, együttjátszás, megerősítés, segítségnyújtás, ötletadás stb.).

A feldolgozás módja: ismeretbővítés szakirodalommal, gyakorlati tapasztalatszerzés gyermek csoportokban.

- ***A mesélés és bábozás korszerű elemei***

Tagjai: minden kisgyermeknevelő.

Feladta: A kisgyermeknevelők mesemondó és a bábjátékhoz szükséges képességeinek fejlesztése. A mese és verses mese, a bábjáték, és alkalmazásuk közben használatos mozgásanyag bővítése.

A feldolgozás módja: az elmélet és a gyakorlat megfelelő ötvözése.

- **Zenei nevelés**

Tagjai: minden kisgyermeknevelő

Feladata: A zenei élmény erősítése, a hangszközök házi készítésű hangszerekkel történő bővítése. A kisgyermeknevelők ének-zenei neveléséhez szükséges képességek fejlesztése.

Feldolgozás módja: A kisgyermeknevelők a nevelési évre összeállítják, tervezik meg, mit énekelnek napi rendszerességgel, mit az ünnepek közeledtén, mit alkalmaznak meghallgatásra, vigasztalásra, altatásra.

A továbbképzések mellett könyvek és szakmai folyóiratok segítik a szakmai minőségi munkát, melyek tájékoztatják a bölcsődei szakembereket a nevelés-gondozás új módszereiről, a pedagógiai és pszichológiai kutatások új eredményeiről, illetve mindazokról a tapasztalatokról, amelyek lehetőséget adnak a szakmai tudás folyamatos karbantartására, frissítésére, bővítésére. Alapítványainktól 2017-ben is különböző szakmai könyveket kaptunk.

Szakmai feladataink

A felvétel rendje: Az 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendeletet alapján, az igénylő a bölcsődei ellátást a szolgáltatás igénybevételét megelőző legfeljebb 2 hónapon belül kérelmezheti. Ez lehetővé teszi, hogy a bölcsődei ellátásba való bekerülés folyamatos és rugalmas legyen.

A bölcsődék vezetői minden héten meghatározott napon és időben fogadják a bölcsődei ellátás iránt érdeklődő, illetve a felvételre jelentkező szülőket. Ezeken a napokon minden érdeklődőnek biztosítjuk a bölcsőde tárgyi feltételeinek megtekintését, valamint a gyermekcsoportok megismerésére is sor kerül.

A bölcsődei felvételéről és elutasításról, illetve a nyilvántartásba vételéről valamennyi gyermek szüleit levélben értesítettük. Az ellátás iránti kérelmek elutasítására nem került sor, de előfordult, hogy nem a felvételt kezdeményező által kért időpontban tudtuk a gyermeket elhelyezni, hanem csak egy későbbi időpontban (ezekben az esetekben a felvételre irányuló kérelmet nyilvántartásba vettük, melyről a kérelmezőt írásban értesítettük).

Túljelentkezés esetén a nyilvántartásba kerülő gyermekeknek a szervezeti egységünkhöz tartozó bölcsődék valamelyikét ajánlottuk. Ennek érdekében folyamatosan tájékozódunk a szabad férőhelyekről.

A törvényben előírt (Gyvt. 41. § (2) bekezdés, 43. § (3) bekezdés) kötelezettségeinknek eleget téve, a felvételnél előnybe részesültek:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermekek, és
- a védelembe vett gyermekek.
-

A gyermekek felvétele, a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően – egész évben – folyamatos.

A bölcsődék működési területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Nyírpazony Nagyközség mellett 2017- ben kibővült Kálmánháza Község, Nagycsekesz Község valamint Napkor Nagyközség területére, tehát 2017-ben már 5 településről fogadhattuk a gyermekeket.

Az év folyamán a bölcsődében 1122 fő ellátott gyermek az alábbi településről érkezett:

- Nyíregyháza: 1104
- Nyírpazony: 15 fő
- Kálmánháza: 1 fő
- Nagycsekesz: 1 fő
- Napkor: 1 fő

A bölcsődei élet megszervezése

A Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését - gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. Szakmai munkánkat tehát az alapelveket szem előtt tartva végezzük. Legfontosabbnak tartjuk a gyermek, illetve családközpontú bölcsődei élet megteremtését. A családdal aktívan és sokoldalúan együttműködünk, támogatva, esetleg

kompenzálva a nemkívánatos családi hatásokat. A bölcsődei hagyományok megőrzése mellett célunk továbbfejleszteni, új tartalommal megtölteni, értékekkel gyarapítani a szakmai munkát. Nagy gondot fordítottunk a szülőkkel történő bizalomra épülő kapcsolatok kialakítására. Ezért munkánkban alkalmaztunk valamennyi ismert szakmai eljárást:

- **Bölcsőde kóstolgotó:** Azokban az esetekben, amikor a gyermek felvétele megtörtént, de még az adaptációja nem kezdődött el, felkínáljuk az ún. „Bölcsőde kóstolgotás” lehetőségét, melyre az adott csoport kisgyermeknevelőjével történő időpont egyeztetés után kerülhet sor. A „kóstolgotások” alkalmával – az adaptáció megkezdéséig – hetente 1-2 alkalommal a délelőtti órákban, a gyermek és édesanyja közösen látogatják meg leendő gyermekcsoportjukat. Meghatározóak ezek az első találkozások a gyermek biztonságérzetének kialakítása érdekében, valamint a szülők és a kisgyermeknevelők együttműködéséhez is nélkülözhetetlenek. Nem utolsó sorban pedig pozitívan befolyásolják a későbbi beszoktatási folyamatot, mivel a gyermek kellemes emléknymokkal indul az új személyi és tárgyi környezethez való alkalmazkodás rögzös útján.
- **Családlátogatás:** A látogatások célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőnek otthoni környezetben való megismerése. Az adaptációs folyamatot megelőzően a kisgyermeknevelők munkaköri kötelezettségüknek eleget téve minden családot meglátogattak.
- **Adaptáció (beszoktatás):** Minden hozzánk forduló család részére biztosítjuk a szülővel történő fokozatos bölcsődei adaptáció lehetőségét, melynek keretén belül a szülőnek alkalma van két hétig intenzíven részt venni gyermekével együtt a gyermekcsoport életében. A jelenleg bölcsődénkbe járó gyermekek szülei mindannyian éltek ezzel a lehetőséggel, mely tapasztalataink szerint mérsékli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók (pl. étkezési- és alvási nehézségek, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a viselkedésben-, szokásokban-, az önállóság terén jelentkező esetleges változások) súlyosságát, ill. időbeni elhúzóását.
- **Gyermekcsoportok szervezése:** A bölcsődei gyermekcsoportok létszámát a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet határozza meg, ennek megfelelően 12 fős, és 14 fős gyermekcsoportjaink vannak. A felvett gyermekek életkori összetétele határozza meg, hogy az adott nevelési évben melyik csoport lesz 12, illetve 14 fős. A bölcsődevezetők minden nevelési év kezdetén határozatban rögzítik a gyermekcsoportok létszámát.

- **Szülői értekezlet, szülőcsoport:** A kapcsolattartásnak olyan módszere mely lehetővé teszi, hogy az adott csoporthoz tartozó gyermekek szülei szervezett formában találkozassanak, beszélgethessenek aktuális témákról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermek személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik. Évente legalább két alkalommal szervezzük, a szülőkkel megbeszélte időpontokban. A beszélgetések erősítik a partneri együttműködést, a bizalomra épülő jó kapcsolatot, továbbá szülői közösségek alakulnak ki.
- **Egyéni beszélgetések:** A személyes beszélgetést igénylő kérdésekben, nevelési problémákban egyéni beszélgetést kezdeményezhet a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A közös átgondolás szakmai kompetenciát meghaladó eseteiben szakember bevonása is kérhető.
- **Üzenő füzet:** Tájékoztatást ad a kisgyermeknevelő a gyermek fejlődéséről, a bölcsődei élet eseményeiről, a programokról, stb. Az üzenőfüzet bejegyzéseinek folyamatosságával a kisgyermek bölcsődében töltött időszakáról hagyunk nyomot a család, a kisgyermek számára.
- **A Szülői Érdekképviseleti Fórum működése** Minden új nevelési év októberében megalakítjuk a Szülői Érdekképviseleti Fórumot. A fórum létrehozását, működését a gyermekvédelmi törvény határozza meg. A Fórum tagjai: 1 fő az Önkormányzat részéről, 3 fő a szülő és 1 fő kisgyermeknevelő. A vezetőségi tagok aktívan, tevélegesen segítik napi problémáink megoldását, közösségi programjaink megvalósulását.
- **Bölcsődénk hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei:**
Kisgyermeknevelőink ebben az évben is megszervezték a gyermekek részére a már tradicionális, ünnepek köré szerveződő rendezvényeket:
 - Február utolsó hetében farsangi multságok voltak a gyermekcsoportokban. Volt vidámság, móka, jelmezes felvonulás, tánc és közös ének. Természetesen a farsangi fánk és minden finomság, ami belefér az életkori dietetikába, felszolgálásra kerültek. A csoportos rendezvényeket a Szülői Munkaközösség támogatta.
 - Május havában az anyák napi, majd gyermeknapi rendezvényt szerveztek a bölcsődék.
 - Júniusban „Családi nap” elnevezésű, több generációs rendezvényt szerveztek. E rendezvényeink is igen sikeresek voltak mind a gyermekek, mind a szülők

körében. Támogatóink voltak: a bölcsőde Szülői munkaközössége, a bölcsődék megsegítésére alapított Alapítványok.

- Szeptemberben szüreti mulatságot rendeztünk gyermekeinknek. Volt szőlő, szemezgetés, must készítés - kóstolgatás, vajas pogácsa, talp alá való zene, tánc és sok-sok mondóka. Délután a szülőket is megkínálták a gyerekek saját készítésű musttal és pogácsával.
 - „Egészséges életmód” elnevezéssel előadást tartottunk. Célja egyrészt, hogy felhívjuk a szülők figyelmét az egészséges táplálkozásra, ami az egészséges életmód egyik fontos meghatározója. Másrészt, az egészséges táplálkozás érdekében az intézményes és a családi étkezések összehangolására helyeztük a hangsúlyt. Ételbemutatóval egybekötött ételkóstolóra is invitáltuk a szülőket.
 - December havában az adventi ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvény sorozatot szerveztünk minden péntek délutánonként. A gyermekek és az őket kísérő felnőttek részére hagyományőrző, kulturális programokat szerveztünk. A résztvevő gyermekek részére alkalmat biztosítottunk manuális készségfejlesztő- és ábrázoló tevékenységek végzésére. Valamennyi résztvevő számára biztosítottuk a régi hagyományok megismerését, gyakorlatias tapasztalatok gyűjtését (pl.: ajándékok csomagolásának technikái, ünnepi asztal terítése, ünnepi ételek összeállítása, az ünnepkörhöz kapcsolódó zenei anyagok összeállítása, az otthonuk és környezetük dekorációja stb.) Törekvéseink középpontjában az állt, hogy minden tevékenységi formában gyermekek és felnőttek közösen vegyenek részt. A rendezvénysorozat közös karácsonyi ünnepléssel zárul.
- **Nyári zárás, nevelés-gondozás nélküli munkanap**

A nyári zárás időtartamát a fenntartó két hétben határozta meg. Jogszabályi előírásnak megfelelően február 15-éig tájékoztattuk a szülőket a nyári nyitva tartás rendjéről. A zárás idejére szülői igényre ügyeletes bölcsődei ellátást biztosítottunk.

Minden évben április 21-én - vagy ha az hétvégére vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap - a Bölcsődék Napja nevelés-gondozás nélküli munkanap. Ezen a napon a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése történt.

A nevelés-gondozás nélküli munkanapról is február 15-éig tájékoztatjuk a szülőket, azonban szülői igényre biztosítottuk a gyermek ellátását.

Bölcsődéink arculata

A bölcsődei nevelés során arra törekszünk, hogy a gyermekek számára kellemessé, élményszerűvé tegyünk minden napot, amit az intézményben töltenek. A tevékenységek, programok szervezésénél fő szempontunk, hogy változatosak, derűs hangulatúak legyenek, és valódi értékeket hordozzanak.

Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges életmód megalapozására. Igyekszünk a gyermekeken keresztül a szülők figyelmét is felhívni, és törekszünk arra, hogy az intézményben jól működő, egészséges szokások otthon is bekerüljenek a mindennapokba, és a család igényévé is váljon. Ez alatt értjük pl.: a víz fontossága, vizet igyon a gyermek, kerüljük a cukros, szénsavas üdítőket, sok friss zöldség-gyümölcs, kevesebb cukor, szabad levegőn való tartózkodás, helyes kézmosás, orrfújás technikájának az elsajátítása. Esztétikus, tiszta környezet, ruházat, szabadban történő mozgás.

Intézményeinkben nagy hangsúlyt fektetünk a nagymozgásfejlesztésre. A gyerekek szeretik és igénylik is a mozgásos játékokat. Az aktívan töltött délelőtt után, nyugodt a pihenés a kényelmes ágyon.

Kisgyermeknevelőink magas színvonalon végzik az ének-zenei nevelést. Gyakran kapcsolódik össze az ének, a mondóka a mozgással, a tánccal, és a bábozással.

A környezeti nevelés személyiségformáló, szokásalakító szerepe bölcsődéinkben igen nagy jelentőséggel bír. A környezeti kultúra alapvető szokásai, és viselkedésformái a bölcsődés életkorban alapozódnak meg és alakulnak ki egy egész életre kihatóan. Továbbá hisszük, hogy nagyon lényeges a gyermek egész személyiségének alakulása szempontjából is. A kisgyermeknevelők fontos feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermekek számára az élményközpontú, életkori sajátosságokat figyelembe vevő, tevékenységen alapuló környezeti nevelést. Gyermekeink sokféle tevékenységen, élményen keresztül ismerik meg, fedezik fel és szeretik meg az őket körülvevő természeti és tárgyi környezetet. A külső világ tevékeny megismerése a bölcsődei nevelés egész folyamatában érvényesül. A közvetlen tapasztalataik, megfigyeléseik és tevékenység során szerzik meg az ismereteket a környezetükről. Ezért fontos, hogy a kezükbe vehessék a természetből származó tárgyakat és dolgozhassanak azokkal.

Tárgyi feltételek

2017. január 1-vel a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben került meghatározásra a bölcsődében kötelezően biztosítandó minimális eszköz és felszerelési jegyzék, amelyet korábban "A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai" című módszertani levél tartalmazott.

A tárgyi feltételek javítása minden évben meghatározó célja éves tevékenységünknek. A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a felújítási, karbantartási feladatok folyamatosak.

2017. évben elsősorban önkormányzati előirányzat segítségével sikerült infrastrukturális felújításokat, beruházásokat megvalósítani a bölcsődékben.

Az alábbi jelentős javítási és korszerűsítési munkálatok elvégzése történt meg:

A 6. sz. Napsugár Bölcsődében:

- Parkosítás
- Külső raktárépület padlózatának burkolása, nyílászáró csere, festés.

A 7. sz. Hóvirág Bölcsődében

- Udvari játéktároló felújítása: aljzatburkolás, festés, tetőcsere.
- 15 db redőny felszerelése a csoportszobák ill. egyéb helyiségek ablakaira.
- Vezetői iroda padlójának cseréje.

A 8. sz. Nefelejcs bölcsődében:

- Az udvari játék- és szerszám tároló tetőcsere
- A bölcsőde kerítésének felújítása.

A 10. sz. Katica Bölcsődében:

- Két terasz burkolása.
- Gondozási egységek lépcsőinek újra burkolása.

A 12. sz. Babaház Bölcsődében:

- A játszóudvar ütőcsillapító gumiburkolattal történő ellátása. (100m²).
- Bejáratokhoz kapcsolódó előtetők (5 db) felszerelése.

A korszerűsítésnek köszönhetően esztétikus külsőt-belsőt kaptak bölcsődéink.

2017. évben a "TOP-6.2.1-16 Családbarát, munkábaállást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése" tárgyú felhívás alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be, mely pozitív elbírálásban részesült. E pályázat keretében 2018-ban 5 bölcsőde (5. sz. Ózike Bölcsőde, 6.sz. Napsugár Bölcsőde, 9. sz.

Micimackó Bölcsőde, 14. sz. Bóbita Bölcsőde, 16. sz. Aprajafalva Bölcsőde) külső-belső felújítása ill. eszközbeszerzése valósul majd meg.

Igyekszünk mindent megtenni a modern, esztétikus, külső és belső környezet biztosítása érdekében. A játékkészletet folyamatosan pótoljuk a bölcsődék alapítványának segítségével, illetve a szülők adományának köszönhetően. Sokat segítenek az SZJA 1%-a gyűjtésében. Mikulásra, karácsonyra és gyermeknapra, alapítványainktól ugyan különböző készségfejlesztő játékokat kaptunk, de mindemellett jelenlegi eszközállomány nagy része régi, elavult, az eszközbeszerzés csak szerény mértékben valósult meg az utóbbi években.

A jövő évben tehát a csoportszobai játékeszközök pótlására szeretnénk nagyobb hangsúlyt fektetni, melyben szintén a fenntartó támogatására lesz szükségünk.

Az életkornak megfelelő játékeszközök biztosítása, feltétele a gyermek harmonikus fejlődésének. Elsősorban a sokszínű játéktevékenység biztosítása járul hozzá a bölcsődés korban zajló sokirányú fejlődéshez. Befolyásolja a pszichoszomatikus fejlődést, fontos szerepe van az értelmi fejlődésben, a személyiségfejlődésben, a kompetencia kialakulásában, feltétele és eszköze a tapasztalatszerzésnek, a megismerő folyamatoknak. Ezért elengedhetetlen a megfelelő minőségű és mennyiségű játékok beszerzése.

Intézményünk igazgatója ebben az évben is nagy hangsúlyt fektetett az elektronikai és informatikai eszközök és felszerelések korszerűsítésére, pótlására:

- A meghibásodott elektromos gépek cseréje, javítása.
- Homokozó homokcseréjére.
- Udvari játékok festése, felújítása.
- Textíliák beszerzése.
- A gyermekek étkezéséhez szükséges eszközök (pohár, tányér, bögre stb.) és a főzőedények, valamint a tisztítószeres és az írószerek folyamatosan biztosítva vannak.
- A rendelkezésünkre álló flottás telefonok használatával nagymértékben nőtt az együttműködés lehetősége, intézmények, szakemberek egymás közötti ingyen beszélgetése.
- Internetes hozzáférés segíti az adminisztrációs és szakmai munkát.
- 2017. január 1-vel a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben került meghatározásra a bölcsődében kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka, intézményvezető, vezető és szaktanácsadó munkakörben dolgozó személyek munkaruha juttatásának

minimumkövetelményei. Intézményünk igazgatója az előírt munkaruhát minden dolgozónak biztosította.

Programjaink

A szakmai ismeretek fejlesztése és szinten tartása mellett, kiemelten fontosnak tartjuk, hogy munkatársaink mentálisan kiegyensúlyozottak legyenek, érezzék, munkahelyük szeretetét és gondoskodását. Ennek egyik kézzelfogható bizonyítékeként ún. csapatépítő rendezvényeket szervezünk. Ilyen események voltak intézményi szinten pl. farsangi multság, a „Legyünk újra gyermekek játékos-zenés csapat-és főzőverseny”, Tradicionálisan megrendezésre kerülnek a nevelési-gondozási évet lezáró, zenével-vidámsággal- és finom étek készítésével gazdag rendezvények. A naptári évet pedig, mindig az adventi ünnepkör végén, az év utolsó munkanapján zárjuk, mely nem kevésbé nélkülözi az előzőekben vázoltakat, sőt fellépő művészeket is meghívunk a jó hangulat zálogaként. Karácsonyi közös vacsorával szoktuk zárni az évet.

Bölcsődék kapcsolatai

- **Bölcsődékkel:** a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény keretein belül működő bölcsődékkel napi szinten kapcsolatban vagyunk.
- **Családok Átmeneti Otthona**
- **Gyermekek Átmeneti Otthona**
- **Óvodákkal** történő együttműködésünk folyamatos. Az óvodába menő gyermekeket igyekszünk felkészíteni az óvodai életre, annak érdekében, hogy a beilleszkedés zökkenőmentes legyen.
- **Képző intézményekkel** jó kapcsolatot ápolunk, hallgatóinak a szakmai gyakorlati képzéshez helyszínt biztosítunk.
- **Fenntartóval:** vezetői értekezletek, ill. segítségnyújtás az elektronikus adatszolgáltatáshoz.
- **Kovácsné Bárány Ildikóval,** az EMMI Népesedés- és Gyermekügyi Főosztály osztályvezető Asszonyával történő együttműködésünk során a bölcsődei ellátást érintő változásokról folyamatosan tájékozódunk.

- **Magyar Bölcsődék Egyesületével** szoros kapcsolatot tartunk. Az Egyesület feladata, a bölcsődei ellátás színvonalának, igényeknek folyamatos emelése, hogy szakmánk egyenrangú partnerként vehessen részt, a jövő tendenciájaként megjelenő, egységes, az óvodáskor előtti pedagógiai folyamatban. A szakmát érintő számos új információ gyors áramlása Koszta Györgyné megyei koordinátornak köszönhető.

Belső szervek által végzett ellenőrzések

1. A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény belső ellenőrzés keretében az alábbi területeket vizsgálta:

➤ **Bölcsődevezetői dokumentáció**

- A bölcsőde adatai: férőhelyszám, felvett gyerekek száma, aktuális teljesítménymutatók.
- A 415/2015.(XI.20.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint, a bölcsődei ellátást igény-bevevők rögzítését dokumentáló KENYSZI/TEVADMIN rendszer havi összesítőit.
- Felvételi könyv (SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.) vagy számítógépes adatnyilvántartást (az ellátást igénybe-vevőkről).
- A 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 1.sz. mellékletét (A térítésszám-fizetés dokumentálása a 2016. évben).
- A 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 2.sz. mellékletét (Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása).
- A 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 4.sz. mellékletét (Gyermekétkeztetés igénybevételeinek dokumentálása).
- Pénztári befizetéseket igazoló számlalistákat és bevételi pénztárbizonylatokat.
- A 2015. év C. törvény által meghatározott támogatás igénybevételehez adatokat szolgáltató kimutatók (normatíva).
- Az intézményi élelmezés tervezéséhez adatokat szolgáltató „Létszám kimutatókat”.
- A 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 6.sz. melléklete szerinti szülői/törvényes képviselői nyilatkozatok és a jogosultságokat igazoló dokumentumok a 1997. évi XXXI. törvény szerinti gyermekétkeztetési normatív kedvezmény igénybevételehez.
- 1997. évi XXXI. törvényben foglaltaknak megfelelő megállapodásokat, melyeket az ellátás megkezdése előtt kötöttek a szülővel/törvényes képviselővel.

- A bölcsődei ellátásért fizetendő személyi térítési díj változásról szóló értesítés.
 - A nevelő-gondozó munka személyi feltételei.
 - A nevelés-gondozás tárgyi feltételeinek biztosítása: a 15/ 1998 (IV.30.) NM rendelet 11. sz. mellékletében felsorolt felszerelések használata.
- A kisgyermeknevelő nevelő-gondozó munkája:
- A gyermekek folyamatos napirendje és a kisgyermeknevelők munka szervezése.
 - A kisgyermeknevelők nevelői magatartása, kommunikációja, felnőtt-gyermek interakciók.
 - Étkeztetés.
 - Altatás.
 - Fürdőszobai gondozás.
 - Játéktevékenység, tanulás segítése.
 - viselkedésszabályozás, társkapcsolatok.
 - Kapcsolattartás a szülőkkel, a családi nevelés segítése.
 - Szakmai dokumentáció: egészségügyi törzslap, Üzenőfüzet, Fejlődési napló és a Csoportnapló tartalma.
2. A bölcsődék vezetői belső ellenőrzés keretében az alábbi területeken végeztek ellenőrzést:
- A kisgyermeknevelői dokumentáció vezetésének ellenőrzése: a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapok, az üzenő füzeteket, a fejlődési naplók és a csoport naplók.
 - A gyermekek (ellátottak) napirendjének vizsgálata.
 - A gyermekellátási tevékenységhez szükséges berendezések vizsgálata.
 - A gyermekek (ellátottak) tanulási tevékenységének vizsgálata.
 - A bölcsődei dajkák munkavégzésének hatékonysága.
 - A mosodai munka hatékonysága.
 - Az udvari munkás tevékenységének hatékonysága.
 - Élelmezésvezetői adminisztráció.
 - Élelmezéssel kapcsolatos tevékenységek vizsgálata.

Külső szervek által végzett ellenőrzések

- ENERGO-LINE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft: Erősáramú berendezések felülvizsgálata, Érintésvédelmi- és szabványossági felülvizsgálat.

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály-Hatósági ellenőrzés
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság – Hatósági ellenőrzés.
- Spinkler Tűzvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: Tűzoltó készülékek felülvizsgálata, ellenőrzése.
- D és F Konzulting Kft.: tűzvédelmi ellenőrzés.
- "Tűzmegelőzés" Tűz-, Munka-, Környezetvédelmi, Tanácsadó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: munkavédelmi szemle.
- Bodnár-Team Plus Kft. Időszakos érintésvédelmi felülvizsgálat.
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Ellenőrzési Osztály: A bölcsődei feladatfinanszírozás felülvizsgálata.
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal: Minőségvezérelt közétkeztetés program.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala Népegészségügyi Főosztály: Hatósági ellenőrzés.
- Magyar Bölcsődék Egyesülete, Bölcsődék módszertani Szervezete: Szakmai ellenőrzés.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály: A szolgáltató működésének ellenőrzése.

Mind a belső-, mind a külső ellenőrzések alkalmával szabálytalanság nem volt tapasztalható.

A kisebb hiányosságokat, az ellenőrzést követően megfelelő munkaszervezéssel és odafigyeléssel korrigáltuk.

A szakmai ellenőrzés eredményeiről még nem rendelkezünk információval, mivel az ellenőrzés december végén fejeződött be és a jegyzőkönyvek elkészítése még folyamatban van.

Élelmezés

Saját főzőkonyhákkal rendelkezünk. A kisgyermek élelmezésében indokolt az ételek helyben készítése, hiszen csak így tudjuk a mindenkori szükségleteikhez igazodó mennyiségű és minőségű táplálékot biztosítani. Az étlap összeállításánál kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek életkori sajátosságainak, szükségleteinek megfelelő egészséges, korszerű táplálkozás irányelveinek szem előtt tartására.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben előírtaknak megfelelően elegendő mennyiségben kapnak zöldséget, gyümölcsöt és tejterméket, a húsos ételeket stb.

Szakképzett személyzet, élelmezésvezető, szakácsnő áll rendelkezésünkre. Mivel az élelmezésvezető 3 bölcsődében végzi feladatait, a bölcsődevezető feladata az élelmiszer átvétele a szállítóktól, az áru kivételezés, amit rugalmasan megoldunk.

A főzőkonyhák felszereltsége, a konyhai eszközök mennyisége megfelel a szükséges előírásoknak és az étkezést igénybe vevők létszámának. Az elhasználódott, leselejtezett eszközök pótlása folyamatosan megoldott.

A HACCP élelmiszerbiztonsági rendszer a bölcsődékben 2003-ban került kidolgozásra és bevezetésre, utolsó felülvizsgálatát 2016. január hóban végeztük el. A rendszer működését folyamatosan és naprakészen vezetett dokumentumokkal és nyilvántartásokkal igazoljuk.

Az élelmiszerbiztonsági rendszer fontos része a kifogástalan, jó minőségű alapanyagok beszerzése. Olyan beszállítókat választunk, akik ismerik és teljesítik a beszállítandó áruval szemben támasztott higiéniai, élelmiszerbiztonsági követelményeket és a beszállítást megfelelő kísérelő dokumentummal (számla, szállítólevél) végzik.

Fontosnak tartjuk az östermelőktől (östermelői igazolvánnyal, permetezési naplóval rendelkező) történő beszerzést is. Ezáltal friss, jó minőségű helyi alapanyagokból készült ételeket tudunk biztosítani étkezőink számára.

A főzéshez szükséges élelmezési nyersanyagok nyilvántartása, a raktári készletben bekövetkezett változások – számlák, szállítólevelek bevételezése, kiadások rögzítése - dokumentálása elektronikusan történik. Az élelmezésvezetők munkáját 2013-tól a WinMenza élelmezési és raktár-gazdálkodási program segíti.

A 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 15.§ (1) bekezdése előírja, hogy minden szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétát kell biztosítani. A diétás étrendet szakképesítéssel rendelkező dietetikus állítja össze a szükséges diétáknak megfelelően. Az ételeket gondos körültekintéssel diétás szakács készíti el és a tálalás névre szólóan, elkülönítetten történik.

A fent leírtakból jól látható, hogy a főzőkonyha által ellátott feladatok sokrétűek. A konyhán végzett munka felelősségteljes, nagy odafigyelést, szervezőkészséget, pontosságot és nem utolsósorban szakmai elhivatottságot igényel. Elkötelezetten hiszünk abban, hogy az étkeztetési szolgáltatás minősége kiemelkedően fontos gyermekeink egészséges fejlődése szempontjából. Szolgáltatásunk színvonalas fenntartása érdekében tudásunk és tapasztalatunk legjavát nyújtjuk a minőségi gyermekétkeztetés tekintetében.

Bölcsődei térítési díjak

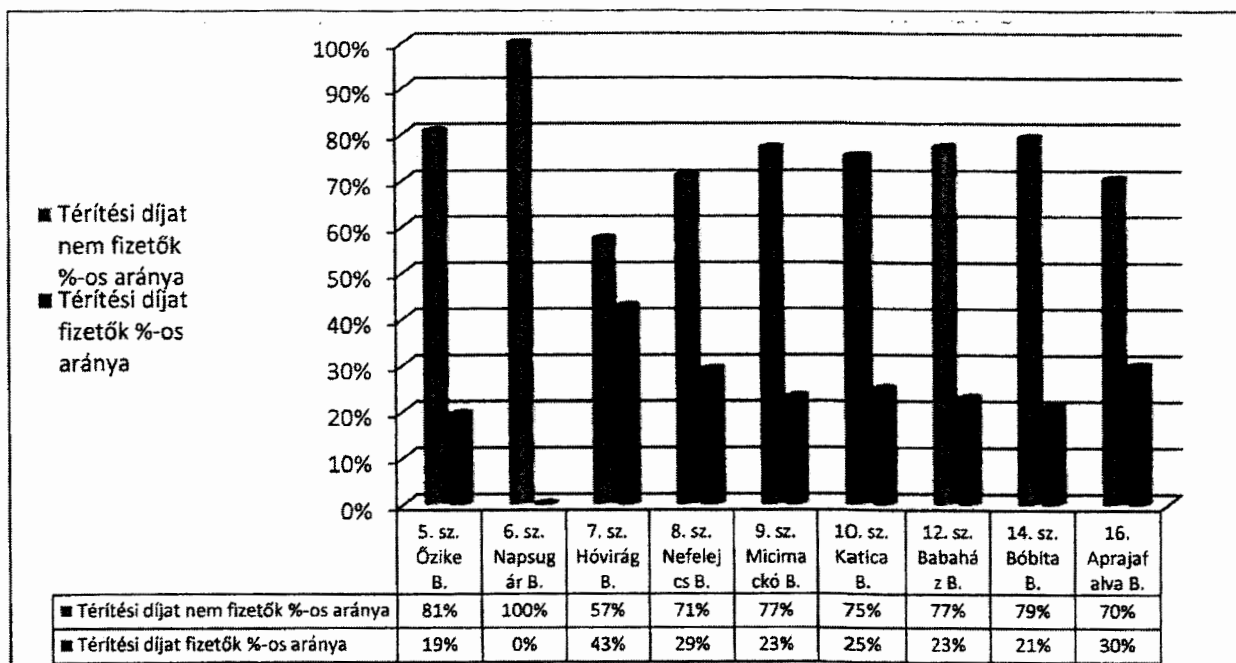
A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a fenntartó a bölcsőde esetében kiszámítja az intézményi térítési díjat, melyet külön meg kell határoznia az étkeztetésre, és a gondozásra vonatkozóan. Az étkeztetés nyersanyagköltségeit Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése határozatban állapítja meg. Az intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

Az étkezési díj napi összegét a fenntartó 2017 évben nem emelte, valamint a gondozási díjat továbbra is 0 forintba állapította meg.

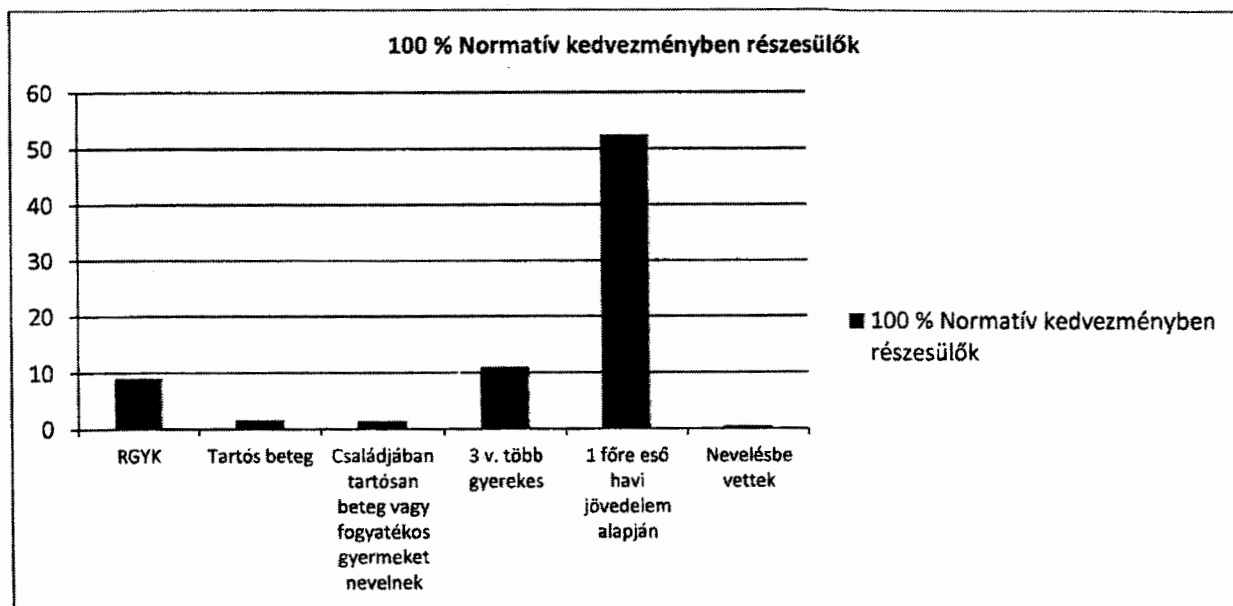
2015. szeptember 1-től bevezetésre került az ingyenes gyermekétkeztetés. A Gyvt. módosítását követően a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vették.

Az ingyenes étkezésre jogosultság megállapítása érdekében a szülőkkel minden esetben kitöltetjük a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. sz. mellékletét képező nyilatkozatot. Az ingyenesen étkező gyermekek száma magas volt 2017 évben is.

A kilenc bölcsődében összesen 1122 fő gyermek ellátására került sor, ebből 843 fő ingyenes étkezésre volt jogosult. A 2017 évben tehát a gyermekek 75%-a ingyen étkezett. A bölcsődei ellátásban részesülők és ingyenes étkezésre jogosultak 54 %-a az alacsony jövedelem jogán vette igénybe az ingyenes étkezést.

Részletező adatok 3. sz. táblázatban.

A bölcsődék kihasználtsága

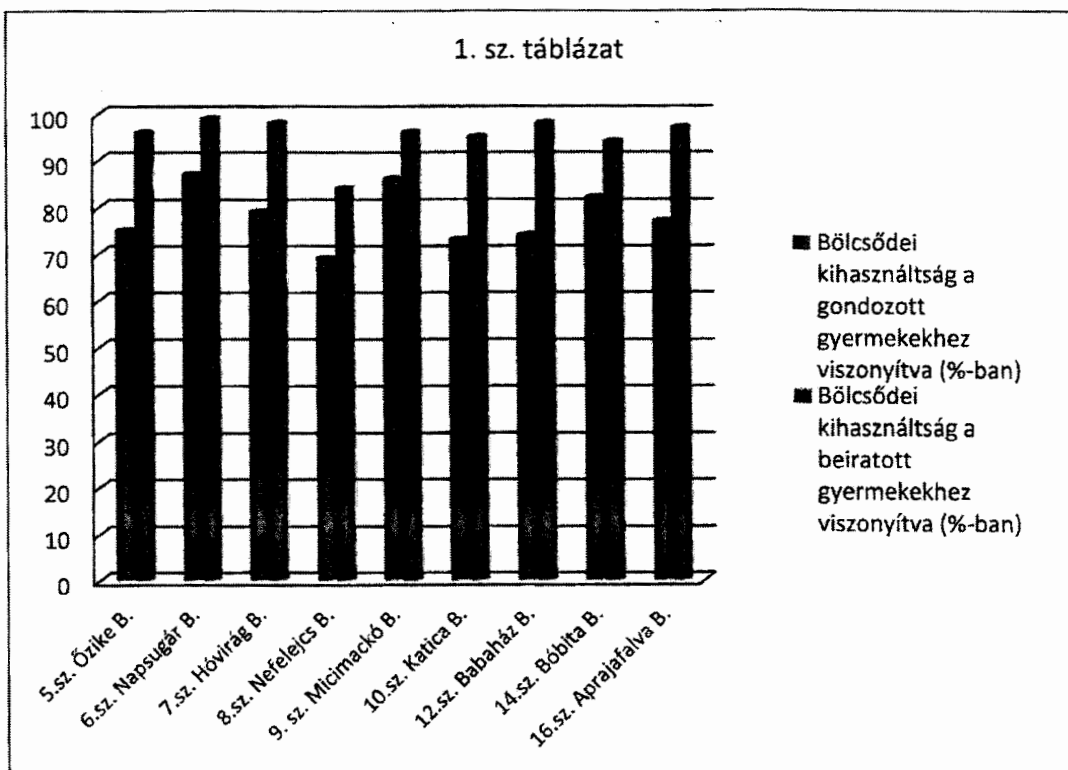
A bölcsődék kihasználtsága egyfajta ciklikus változást mutat: az év kezdetétől (január) egészen szeptember hónapig általánosságban növekedés jellemzi a szolgáltatást igénybevevők számát, míg szeptemberben kismértékű csökkenés tapasztalható, ezt követően pedig ismételten egyre több gyermek jár a bölcsődékbe, a következő év szeptemberéig. A szülők ehhez az időszakhoz szokták igazítani gyermekük óvodába történő be (át) iratkozását.

2016. januártól megváltozott a szülők által igénybe vehető gyed extra feltétele. A korábbi szabályozás szerint 1 éves, míg az új szabályozás szerint a gyermek 6 hónapos korától vehető igénybe gyed mellett a bölcsődei ellátás, amennyiben munkaviszonyban áll a szülő. Talán ezzel van összefüggésben, hogy ugyan kis mértékben, de emelkedett az 1 éven aluli bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma.

Összességében véve a gyermeklétszám alakulása kiegyensúlyozott képet mutat az év folyamán. **A bölcsődék kihasználtsága a felvett gyermekek alapján 94 %-os.** Üres férőhelyek adódtak az év folyamán olyan módon, hogy a gyermekek fel voltak véve a bölcsődébe, így helyükre más gyermek nem vehető fel, azonban effektíve még nem vették igénybe a bölcsődei ellátást, így nem szerepeltek a rendszerben. Vagyis ténylegesen üres férőhelyünk rövid időn belül betöltésre kerül.

A bent lévő gyermekek létszámát nagyban befolyásolják az adott időszakban jelentkező megbetegedések. Továbbá változtak a szülői igények is, az oktatási szünetekben gyakran tartják otthon a kisebb testvéreket is. **A gondozott gyermekekhez viszonyított kihasználtság összességében 76% volt 2017 évben.** Az elmúlt évben a bölcsőde kihasználtsága teljes volt. Munkatársainkkal továbbra is megteszünk mindent azért, hogy a lehetőségeinkhez mért legmagasabb szintű bölcsődei ellátást biztosítsuk.

Alapellátáson túli szolgáltatások: Az üres férőhelyek lehetővé teszik, hogy időszakos gyermekfelügyeletet biztosítsunk. 2017-ben üres férőhely hiányában nem tudtuk biztosítani a szolgáltatást.

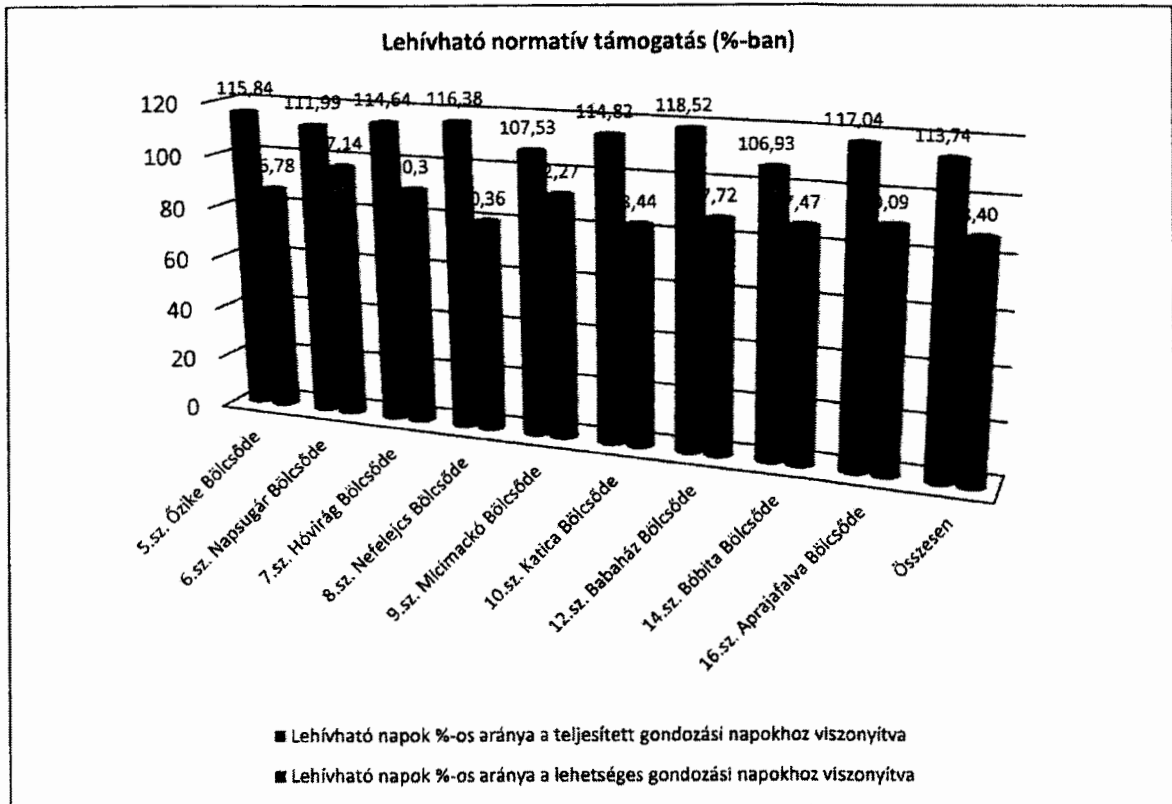
Részletező adatok a 1. sz.táblázatban.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 15% - áig az ellátási területen kívül lakóhellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatjuk, amennyiben az ellátási területen élő valamennyi bölcsődei ellátásra jogosult gyermek felvételét biztosítani tudjuk. **Ellátási területen kívüli lakóhellyel rendelkező ellátottunk nem volt.**

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 37. § (4) bekezdésében előírt feladatainknak eleget téve, áprilisban tájékoztatást küldtünk Nyíregyházi Megyei Jogú Város Önkormányzat jegyzőjének, azon harmadik életévüket betöltött gyermekekről, akikről a Gyvt. 42/A. § (2) bekezdése szerint, a szülő egyetértésével megállapították, hogy óvodai nevelésre nem érett. **A 2016/2017-os nevelési év végén (augusztus 31.), 1 fő 3. életévét betöltött gyermek maradt bölcsődei ellátásba, aki a jogszabályi előírásnak megfelelően rendelkezik orvosi igazolással.**

Jelentős változás történt a bölcsődék finanszírozása területén. A 2013. évi CCXXX. Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvény módosítása értelmében, a bölcsődében a korábbi „ténylegesen bent lévő gyermek” alapú finanszírozás helyett, a „beiratott gyermek” alapú finanszírozási rendszer lépet életbe 2014. évtől.

A tavalyi évhez hasonlóan 2017 évben is elmondható, hogy a lehívható normatív támogatás megnövekedett, hiszen míg a **teljesített gondozási napok** száma összesen **130.320 nap**, a **normatíva lehívásához figyelembe vehető napok száma** (a költségvetési törvényben előírt 10 napos hiányzási határérték figyelembevételével) **148.393 nap**. Az új finanszírozási rendszernek köszönhetően **18.773 ellátási napot** többletként tudtunk számolni.

Részletező adatok a 4. sz. táblázatban.

Emellett a bölcsődében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása után differenciált finanszírozás: 105%-os, valamint 110%-os támogatás igényelhető. **2017-ben 15 hátrányos helyzetű illetve 33 halmozottan hátrányos helyzetű státuszú gyermek részesült bölcsődei ellátásban.** Ezzel a finanszírozási módszerrel a bölcsődék finanszírozási és működtetési helyzete jelentősen javulhat.

Családok Átmeneti Otthona

Az intézmény alaptevékenysége:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30) NM rendeletben foglaltak szerinti átmeneti gondozást biztosít.

Az intézmény működési területe: Nyíregyháza Megyei Jogú Város és
Nyírpazony Közigazgatási területe

Engedélyezett férőhelyek száma: 40 fő

Az intézmény fenntartó neve, címe: Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás (4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.)

Szakmai ellenőrző szervek: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás (4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.)

NYMJV Polgármesteri Hivatala Szociális-és Köznevelési Osztály (4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.)

A Családok Átmeneti Otthona 2002. május 1.-én kezdte meg működését.

Helyi adottságok

A Családok Átmeneti Otthona Nyíregyháza peremterületén, raktárépületekkel körbevett telephelyen helyezkedik el. Az intézmény közvetlen vonzáskörzetében hajléktalan ellátást nyújtó nappali intézmény, vasúti átjáró, forgalmas főút, KGST piac található.

Az épület akadálymentesített, udvari területe a gyermekek biztonsága érdekében kerítéssel körbezárt.

A Családok Átmeneti Otthona 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni két emeleten, 20 lakószobában. Minden család részére külön lakószoba biztosított, szintenként 3 konyha, vizes blokk, mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó szoba, a második emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére. Az épület alkalmas éjszakai és nappali tartózkodásra. Az otthonban folyamatos munkarend szerinti munkavégzés van.

A Családok Átmeneti Otthona (Nyíregyháza, Tokaji út 3.) épülete előtti bejárat akadálymentesített, az épület mozgássérült lifttel ellátott.

A Családok Átmeneti Otthona feladatait Nyíregyháza és Nyírpazony közigazgatási területén látja el.

Az ellátási terület, ellátottak köre

Az ellátási terület sajátosságai, kiemelt problémái

Nyíregyháza város lakosságára is jellemző az elszegényedés, a munkanélküliség növekedése, az ezekkel együtt járó szociális, mentális problémák fokozott megjelenése. A nehéz gazdasági helyzet, a munkahelyek számának folyamatos csökkenése, a munkanélküliség miatt sok család kerül nehéz anyagi helyzetbe. A munkanélküliséggel összefüggésben a perspektíva, a jövőkép hiánya, és ezek negatív hatása a személyiségfejlődésre évek óta megfigyelhető jelenség.

A kilátástalanság egyik következménye, hogy nő a szenvedélybetegek száma, hiszen a problémákkal az egyén más módon nem képes szembenézni. A felhalmozódott feszültségek a család megtartóerejét végképp felőrlik.

Nyíregyházán magas a roma lakosság aránya, s az ezzel összefüggő problémák halmozottan jelentkeznek: mélyszegénység megléte, aluliskolázottság, szegregáció, megélhetési bűnözés megléte és ezek hosszú távú hatásai a gyermekekre.

A családok esetében a problémák halmozottan jelennek meg – munkanélküliség, eladósodás, mentális és szenvedélybetegség – amelyek miatt krízishelyzetbe kerülnek, amelyet segítség

nélkül nem képesek megoldani, vagy ha segítséggel még is sikerül megoldani, a család működése nem képes a korábbi szintre visszaállni. Különösen rossz helyzetben vannak a város leszakadó körzeteiben élő családok, így a bokortanyák, a két szegregálódott cigánytelep (Huszár telep, Keleti lakótelep), egy leszakadó félben lévő városrész (Kistelekiszló), továbbá a három panelnegyed (Jósváros, Örökösföld, Érkert), melyek köréből kerülnek ki a Családok Átmeneti Otthona célcsoportjai.

Nyírpazony Nyíregyháza közeli település. Néhány ével ezelőtt a lakótelepekről családi házas környezetbe vágyók kedvelt célpontja volt, ahol a kertvárosi környezet a nyugodt élet lehetőségét biztosította. A gazdasági helyzet romlásának következtében a munkahelyüket elvesztő családok fokozatosan elvesztették anyagi biztonságukat és csúsznak a szegénységbe.

Személyi feltételek

A szakmai feladatokat ellátó munkatársak a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. számú mellékletében meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkeznek.

A Családok Átmeneti Otthona a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám létszámminimum normáira vonatkozó szabályozás értelmében az alábbi szakembereket foglalkoztatja:

- családgondozó/szakmai vezető 1 fő
- családgondozó 2 fő
- szakgondozó 1 fő
- gondozó 3 fő
- pszichológiai tanácsadó
- fejlesztő pedagógiai tanácsadó
- jogász

Családgondozó/szakmai vezető

Feladataként szervezi, tervezi, segíti, irányítja és ellenőrzi az átmeneti otthon működését, szakmai munkáját, ennek elősegítése érdekében kéthetente munkatársi szakmai értekezletet szervez. Felel a családok átmeneti otthonában dolgozó munkatársak szakmai és adminisztratív munkájáért, azokat folyamatosan ellenőrzi. Kialakítja az intézmény működési rendjét, biztosítja a munkafegyelmet, és az etikai szabályok érvényesülését, ellenőrzi betartásukat. Felelős a saját jogkörében tett intézkedések helyességéért, a fenntartó szervezet utasításának végrehajtásáért az önkormányzati rendeletekben foglaltak betartásáért és betartatásáért. Felelős a rendelkezésére és kezelésére átadott intézményi vagyon megőrzéséért és állagának

megóvásáért. Ellenőrzi, és aláírásával látja el a jelenléti ívet. A szakmai vezető feladata az intézmény szakmai irányítása, a feladatok ellátásának biztosítása, végrehajtásuk ellenőrzése, az intézmény Szakmai Programjában foglaltaknak megfelelően.

Dönt a benyújtott kérelmek alapján az elhelyezésről. Új család felvétele esetén – a felvételi eljárás alatt - az intézmény működésére vonatkozó jogszabályok előírásaira tekintettel a gyermekvédelmi törvény, a személyiségi és a személyes adatok védelméhez fűződő jogok messzemenő érvényesítésével köti meg a családdal az átmeneti ellátást biztosító „Megállapodás”-t, meghatározza a személyi térítési díjat, dönt az átmeneti gondozás időszakának lezárásáról. Az elhelyezett családokról a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben foglaltaknak megfelelően a befogadás és a kiköltözés dátumának rögzítésével személyi nyilvántartást vezet. Gondoskodik a családok személyes adatainak biztonságos kezeléséről.

Családgondozó

A törvényben, rendeletben szabályozott feladatoként segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében. Feladata ellátása során együttműködik a gyermekjóléti szolgáltatóval, a családdal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagokkal, szükség esetén szolgáltatást közvetít a család számára, azok megszervezését irányítja, koordinálja. Segítő munkája során a család rendszerszemléletét alkalmazza, így törekszik az ellátást igénybe vevők személyiségének, életviteli nehézségének minél alaposabb megismerésére, felderíti a család belső szerkezetét, annak működését, feltérképezi a család erőforrásait, természetes támogatórendszerét, külső kapcsolatrendszerét.

Munkája során eljár a gyermek és a család érdekében, részt vesz esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon indokolt esetben azok megtartását kezdeményezi. Segítségét nyújt az ellátást igénybe vevők szabadidejének hasznos eltöltésében, ennek érdekében elsődlegesen preventív céllal, ennek egyéni-és csoport foglalkozások, közösségi rendezvények szervezését koordinálja, irányítja.

Kiskorú veszélyeztetettsége esetén jelzési kötelezettségének eleget téve, jelzéssel él a gyermekjóléti szolgáltató felé, együttműködik a veszélyeztetettség megszüntetésében.

Szakgondozó, gondozó

Széleskörűen megismeri, alkalmazza és betartja a munkakör ellátásához szükséges törvényeket, jogszabályokat, rendeleteket. Megismeri és elfogadja a szociális munka általános alapelveit, céljait és az Etikai Kódexben megfogalmazott szabályok, elvek szerint jár el. A gondozási folyamatba a családgondozó útmutatásai szerint kapcsolódik be, ennek megfelelően segítséget nyújt a életvezetésben, gyermeknevelésben, segíti a szülőt gyermeke gondozásában, szükség szerinti felügyeletében.

Családgondozó irányításával széles tevékenységi körben önálló feladatokat lát el és a munkavégzést irányító szakemberrel együttműködik. Közreműködik a családgondozó szervezési jellegű feladatainak lebonyolításában. Az aktuális munkarendnek megfelelően látja el a feladatait, amelynek keretében bekapcsolódik és részt vesz a családok átmeneti otthonában szervezett szakmai fórumokon, rendezvények, szabadidős programok szervezésébe, lebonyolításában. Az adományok szétosztásában aktívan részt vesz. A szakgondozó, gondozó szakmai fejlődése érdekében továbbképzéseken vesz részt, amely történhet a továbbképzési tervnek megfelelően, illetve a szakember egyéni szervezése alapján.

Fejlesztőpedagógiai tanácsadó

Szakmai feladatai:

A komplex Prevenációs Program fejlődés és nevelés- lélektani megalapozottsága révén fő feladata a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének (éresi jellemzőinek) szem előtt tartásával

- az egészséges harmonikus személyiség fejlesztést
- az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzését

A fejlesztés lényege: a gyermek éresi folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő, ahhoz messzemenően illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás, amely az éppen fejlődő szomatikus és pszichés funkciók, kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

A program felvállalja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlődését, így a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését.

A tanulási képességeket meghatározó tényezők az észleléses és finom motorikus struktúrák intenzív fejlesztése. A tanulási képességet meghatározó struktúrák fejlesztésénél több elméleti megfontolásból is a mozgásra alapozunk.

A fejlesztő programmal párhuzamosan egymást kiegészítve Alapozó Terápiás foglalkozás is folyik, a dyslexiás, dysgráfiás, dyscalculiás gyermekek részére.

A torna lényege, hogy a gyermekekkel az alapvető mozgásmintákat kell begyakoroltatni, mivel csecsemőkori és kisgyermekkorai mozgások közül valamelyik kimaradt a fejlődésük során.

Jogász:

Jogi tanácsokkal, útmutatással segíti a hozzáfordulók jogi ügyeinek intézését.

Tárgyi feltételek

Az intézmény munkatársai számára a földszinten három külön bejáratú, klímatisztított irodahelyiség biztosított. Az intézmény munkatársai ezekben a helyiségekben végzik a napi munkájukhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatokat, itt tartanak eszmegbeszéléseket valamint a team megbeszéléseket. Kialakításra került egy interjúszoba, amelyben a kliensekkel történő segítő beszélgetést végezzük, korrepetálást, kiscsoportos foglalkozásokat. Közösségi rendezvények, csoport foglalkozások, lakógyűlés biztosítására az intézményben a közösségi szoba alkalmas.

Az átmeneti otthon számítógéppel és egyéb irodatechnikai eszközökkel jól felszerelt.

A szolgáltatások biztosításához szükséges helyiségek rendelkezésre állnak, biztosított a segítő beszélgetésekhez a megfelelő környezet, valamint a családgondozók, szakgondozók, gondozók adminisztrációs munkájához a számítógépekkel ellátott irodahelyiség és a kiszolgáló helyiségek.

A 2017. évben az épület belső lépcsőrendszere felújításra került, kopásálló járólappal burkolták. A lépcső felújítása az intézmény további belső igényes kialakítását szolgálta, amely funkciójában is biztonságosabb közlekedést biztosít intézményen belül.

A munkatársak szakmai fejlődése

A Családok Átmeneti Otthonának munkatársai a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján a kötelező továbbképzésen vesznek részt, ill. szociális szakvizsgát tehetnek. Ennek ütemezésére továbbképzési terv készül minden évben.

A kiegészítés megelőzés érdekében az intézmény szükség esetén egyéni, illetve csoportos szupervíziót szervez. A szakmai vezető az esetmunka hatékonyságát növelő megbeszéléseket szervez.

Az átmeneti otthonban kétheti rendszerességgel team-megülésre kerül sor a szakmai vezető szervezésében, melynek célja:

- a családgondozó/k, szakgondozó, gondozó/k számára problémát jelentő esetek megbeszélése,
- a törvényi változások nyomon követése,
- aktuális problémák megvitatása,
- a végzett szakmai munka értékelése
- belső képzések szervezése tartása.

A megbeszélések során lehetőség van a konzultációra, információk cseréjére, ezek megvitatására, közös álláspont kialakítására. A team-ülésein elhangzottakat emlékeztetőben dokumentáljuk.

A Családok Átmeneti Otthonának küldetése

A Családok Átmeneti Otthona törvényben, rendeletben szabályozott feladatoként segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást, a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt, közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A gyermekjóléti szolgáltatás minőségének, hatékonyságának javítása, a szolgáltatást igénybevevők és a szakemberek segítése a megfelelő szolgáltatás kiválasztásában.

Szolgáltatásainkat a szociális munka értékei alapján tervezzük és működtetjük. A szolgáltatások tartalma megfelel a valódi szükségleteknek és követi a szükségletek változásait. Alkalmazzuk a megvalósítható innovációkat, törekszünk új, hatékony eljárások kidolgozására és bevezetésére.

Ösztönözzük az önsegítő folyamatok elindítását, törekszünk arra, hogy az ellátottjaink aktívan vegyenek részt a segítő folyamatokban.

Intézményünk a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségének, képességének, kompetenciának megőrzéséhez, erősítéséhez, fejlesztéséhez.

Munkánk során kulcsfontosságú a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a kliensek szegénysége és társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem, valamint az egyének, családok, közösségek társadalmi helyzetének javítása.

Alapelvünk az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott holisztikus szemléletű segítségnyújtás, valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés.

Az átmeneti gondozás a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátás.

Az intézmény célja, feladatai, alapelvei

Az alapellátás keretében a családban nevelkedő, rászoruló gyermekeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó, szükség szerinti ellátást biztosító – a Gyvt.-ben meghatározott ideig tartó – átmeneti gondozásban kell részesíteni.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: szükség szerinti ellátást) kell gondoskodni.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és a szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény önálló szervezeti egységként működik a Családok Átmeneti Otthona, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól

és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltaknak megfelelően – az átmeneti gondozást.

Stabil családi háttérrel nem rendelkező, lakhatási problémákkal küzdő, nehéz élethelyzetben lévő töredék és komplex családok társadalmi integrációjának segítése, felkészítésük az önálló életvitelre.

A Családok Átmeneti Otthonának célja

- Hozzájáruljon a gyermek testi, lelki, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez.
- Elősegítse a gyermek vérszerinti családjában történő nevelését.
- Hozzájáruljon a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a kialakult veszély megszüntetéséhez.
- Segítséget nyújtson a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

A Családok Átmeneti Otthonának feladatai

A Családok Átmeneti Otthona megszakitás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja a Gyvt. 51. §-ának (3) bekezdése szerinti átmeneti gondozást.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.

A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja.

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

- befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,

000221

- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Az ellátás formájára, módjára, mértékére szólóan az ellátást nyújtó és az ellátást igénybe vevő Megállapodást köt.

Az átmeneti gondozásra vonatkozó alapelvek:

- **Diszkrimináció-mentesség:** Az átmeneti gondozást az ellátási területünkön élő, nyíregyházi, illetve nyírpazonyi lakcímmel rendelkező lakos igénybe veheti, mely semmilyen szociális, etnikai, vallási, demográfia, egészségi ismerv alapján nem korlátozható.
- **Nyitottság:** a családok átmeneti otthona, az egyén vagy a család problémáinak megoldásában akkor vesz részt: ha az ellátást igénylő segítséget kér, vagy a felajánlott segítséget elfogadja. E segítő kapcsolat alapja az együttműködés, mely során mindkét félnek lépéseket kell tennie a kedvezőtlen körülmények elhárítása érdekében.
- **A család komplex szemlélete:** A család egy tagjának nyújtott segítség az egész család összetartó erejét növeli, feltételezve, hogy a belső és külső erőforrások fokozásával a hiányzó funkciók visszapótlódnak.
- **A megoldások személyiséghez kötöttsége:** Az intézménynek az egyén, a család problémájának vizsgálata során egyedileg kell mérlegelnie a segítségnyújtás legcélszerűbb körülményeknek megfelelő módját. Látni és láttatni szükséges, hogy az ellátást igénybe vevő milyen belső környezeti erőket, képességeket és készségeket tud mozgósítani helyzete megoldásához.

- Diszkréció: Az intézménnyel kapcsolatba kerülőkről adat nem szolgáltatható ki illetéktelen személyeknek, az intézmény minden munkatársa titoktartásra kötelezett. A gyermekjóléti szolgáltatás során a hatályos jogszabályokat kell alkalmazni. Bűncselekmény gyanúja esetén a büntetőeljárás törvényben foglaltak szerint kell eljárni. Az intézmény birtokába került adatok kezelésekor betartjuk a hatályos adatvédelmi rendelkezéseket, az intézmény adatvédelmi szabályzatát.

Az átmeneti ellátás igénybe vételének módja, az elhelyezés megszüntetése

Az átmeneti ellátás igénybe vételének módja

Önkéntes alapon a szülő kérelme alapján történik. A kérelmezőt a kérelem benyújtásakor tájékoztatjuk:

- az ellátás feltételeiről - nyíregyházi vagy nyírpazonyi lakcím szükségességéről, egészséget, fertőzésmentességet igazoló orvosi és tüdőszűrő igazolás,
- az átmeneti gondozás várható időtartamáról,
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- az átmeneti otthon házirendjéről, napi rendjéről,
- a fizetendő térítési díj mértékéről.

A megállapodást az ellátás kezdetétől számított 15 napon belül meg kell kötni. Az ellátást a helyszínen, formanyomtatványon kérelmezni kell. A döntésről az intézményvezető értesíti a kérelmezőt, illetve a törvényes képviselőt. Az ellátás igénybe vételének elutasítása esetén a kérelmezőt, illetve a törvényes képviselőt írásban kell értesíteni. Ha a kérelmező, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ha az intézményvezető az ellátás igénybe vételéről nem intézkedik, a kérelmező, illetve törvényes képviselője az arról való tudomásszerzéstől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ezekben az esetekben a fenntartó határozattal dönt. A beköltöző szülőnek igazolnia kell, hogy saját és gyermeke egészségi állapota nem veszélyezteti a többi lakó egészségi állapotát – házi orvosi igazolás, tüdőszűrő igazolás. Családok Átmeneti Otthona a befogadásról, az ellátás igénybe vételéről a GYVT-nek megfelelően értesítési kötelezettség terheli.

Az elhelyezés időtartama a gondozás alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig vehető igénybe. Ha az átmeneti gondozás időtartama eltelt, a szülő kérelmére – indokolt esetben további 6 hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható. Az intézménybe felvett családok kötelesek havonta személyi térítési díjat fizetni, az Otthon házirendjét betartani, és a családgondozókkal együttműködni.

Elhelyezési feltételek

- a) A Családok Átmeneti Otthona 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni két emeleten, 20 lakószobában.
- b) Minden család részére külön lakószobát biztosítunk
- c) Szintenként 3 konyha, vizes blokk, mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó szoba, a második emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére.
- d) Az épület alkalmas éjszakai és nappali tartózkodásra.
- e) Az otthonban folyamatos munkarend szerinti munkavégzés van

Az ellátás módja

a) Az Átmeneti Otthon biztosítja a jogszabályokban előírtakat:

- az életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,
- tisztálkodási, mosási, főzési lehetőségét,
- a textíliával történő ellátást, és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését,
- szükség szerint ruházatot és élelmiszert,
- az elsősegélyhez szükséges felszereléseket.

b) A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a családok átmeneti otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

c) A családok átmeneti otthona pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt,

így különösen a fiatal szülő, a családi krízis következtében, illetve bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső szülő és gyermek, a szociális krízis miatt bekerülő családok számára.

d) Az ellátásra vonatkozóan az intézmény szakmai vezetője és az ellátást igénybe vevő írásbeli Megállapodást köt. A Megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy a teljes körű ellátásból mely ellátásokat nyújtja a családok átmeneti otthona és melyeket biztosítja a szülő.

e) Amíg a szülő semmilyen ellátást nem képes biztosítani a gyermeknek, a Családok Átmeneti Otthona teljes körű ellátást nyújt a gyermeknek.

Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához.

- Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a család körülményeiről, a változások megismeréséről. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

- Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a család, a gyermek körülményeiről szóló részletes tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, illetve az átmeneti otthon munkatársai. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

- Szülőcsoport foglalkozások

Elsődleges célja a prevenció: megismerni mindazokat a fejlődéslélektani sajátosságokat, amik az adott fejlődési korszakban jellemzik a gyerekeket, felismerni, hogy a saját gyerekünknel milyen stratégiák segíthetnek át ezen a fontos fejlődési időszakon. A szülőcsoporton egymástól is tanulnak és a csoport ideje alatt intenzív élményekre és belátásokra tehetnek szert nemcsak gyerekünkkel, hanem saját maguk szülői működésével kapcsolatban is. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A szakemberektől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait, új, hatékonyabb nevelési attitűdök megismerését, elsajátítását.

- Lakógyűlés

Az intézményen belül a lakógyűlés az a forma, amely az intézmény működésére, a házirendre, az érdekképviseleti fórum működésére, aktuális témákra vonatkozóan tájékoztatást ad a közösség számára, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

Az intézmény ellátottjainak szükségleteihez igazodó szolgáltatások

1. Konfliktuskezelési szolgáltatás - Facilitáció
2. Konfliktuskezelési szolgáltatás - Mediáció
3. Zenés-táncos gyermekcsoport
4. Iskolai felzárkóztatás
5. Szabadidős gyermekprogramok
6. Hasznos javak mentése

Facilitálás – Resztoratív technikával

A tevékenység célja:

A szülők, a gyermekek, a fiatalok által elkövetett konfliktusok megelőzése, kezelése, tágabb értelemben az egyre komplexebb társadalmi konfliktusok hatékony feloldása, egy problémamegoldó és humánus vitarendezési módszerek kidolgozását és interdiszciplináris alkalmazását.

A program bemutatása:

A program során összehívjuk a konfliktusba kerülőket a családjukkal, közvetlen környezetükkel együtt nemcsak ítélkezési célból, hanem elősegítve a rehabilitációjukat. A sérelmet okozó eset megbeszélésével segítenek az áldozat kárának megtérítésében és a lelki egyensúlyának helyreállításában, de gondoskodnak az elkövető felelősségvállalásáról, a társadalomba való visszailleszkedéséről is. Emellett az érzelmek kifejezése mentén történő megbeszélés biztosítja az érintett személyek traumatikus élményeinek feldolgozását és az áldozati stigma feloldását.

Módszertan

A helyreállító kérdező-módszer a konfliktusok problémaorientált megoldásához vezet azáltal, hogy a szereplők lehetőséget kapnak a sérelmet okozó viselkedés egyéni átélésének a feltárására, amely egyéni szükségleteket, és így egyéni megoldások kidolgozását tesz lehetővé. A tett következményeivel való szembesítés az elkövetőben szégyenérzetet kelthet, aminek feloldása két pólus között mozog: a kirekesztés vagy a csoporthoz való tartózkodás. A szembesítés során a tett – negatív hatásai miatt – kerül elutasításra és nem a cselekvő személye, akkor az elkövető felismerve a hozzátartozók támogatását és a helyreállítás lehetőségét, aktív szerepet tud vállalni a kár jóvátételében. Ilyen körülmények között a stigmatizáló szégyen helyében egy ún. *reintegratív szégyen* (Braithwaite, 1989) motiválja az elkövetőt arra, hogy döntéseivel változtassa meg a jövőbeni cselekmények másokra gyakorolt érzelmi hatásait (Nathanson, 1992) és „írja át” tette következményeit.

Lényegében a resztoratív eljárásokban a hangsúlyt az áldozatnak okozott sérelem és szükségletek elismerésére tevődik, ami miatt az elkövetőt arra ösztönzik, hogy felelősséget vállaljon a károk helyreállításában valamint változtasson jövőbeni döntésein, annak érdekében, hogy visszanyerje a közösség támogatását és elfogadását megbélyegzés nélkül. (Az Égő Hidak című dokumentumfilm jó példa erre)

Konfliktus kezelési szolgáltatás – mediáció

Mediáció szolgáltatás célja a vitás feleket hatékonyan segíteni a közöttük felmerült problémák megoldásában, a felek közötti kapcsolatok rendezésében, a közöttük lévő együttműködés helyreállításában, megújításában. A mediációs ülést megelőzi az előkészítő beszélgetés, amely külön-külön négy szemközti beszélgetés. Az előkészítő beszélgetés során a felek megismerik a mediáció módszerét, így el tudják dönteni, hogy ezzel a technikával szeretnék-e megoldani a problémájukat.

Az előkészítő beszélgetést követő egy héten belül kell sor az ülés időpontjára. A feleknek erre az időre már feladatokat kell adni: gondolkozniuk kell arról, hogy milyen igényeket és felajánlásokat hoznak majd az ülésre. Az első beszélgetés végére a mediátor és a felek között ki kell alakulnia egy bizalmi légkörnek, a feleknek azt kell érezniük, hogy jó helyre jöttek, a közvetítés eredményeként jobb helyzetbe fognak kerülni, mint amelyben jelenleg vannak. Az előkészítő beszélgetés időtartama egy óra. Az előkészítő beszélgetésen a felek írásban előszerződést kötnek a mediátorral, ebben vállalják a mediáció szabályainak a betartását, a mediátor pedig a közvetítést.

A mediáció a következő esetekben indokolt:

- ha a felek a tárgyalással szeretnék megoldani a nézeteltérésüket,
- ha szeretnék a kapcsolatukat visszaállítani a korábbi szintre,
- ha gyors megoldást keresnek, és arra törekszenek, hogy napokon, heteken belül megoldódjon a probléma,
- ha a felek szeretnék dönteni a saját ügyükben és el akarják kerülni a hatóság közbeavatkozását,
- ha elégük van az eddigi feszültségekből és meg akarják kímélni magukat a továbbiaktól.
- ha nincs nagy erőbeli egyenlőtlenség -vagyon, befolyás, műveltség terén –a felek között.

A mediációt nem szabad elkezdni,

- ha nincs már tétje a megállapodásnak,
- ha mindkét fél kizárólag a másikra hárítja a felelősséget a konfliktus kialakulásáért,
- ha a felek egyáltalán nem kommunikálnak egymással, és azt szeretnék, ha más döntene helyettük,
- ha csak egyetlen megoldás van.

A mediációs ülés időtartama három óra, amely során a mediátor kézben tartja a vitát, és veszekedés helyett két egyenrangú fél tárgyalásává alakítja. Az ülés során a felek határozzák meg a témákat, írásbeli megállapodásuk tartalmát.

Kamasz-szülő mediáció esetében az előkészítő beszélgetés közösen is történhet. Megismertetjük a felekkel a mediáció módszerét, annak a lényegét, tisztázzuk a mediációs tárgyalás időpontját, meghatározzuk, hogy ki vesz részt azon, és meghatározzuk azokat a feladatokat is, amelyeket a következő találkozásig el kell végezniük (pl. igények és vállalások összegyűjtése).

A mediáció ezen formájának nagy előnye a rövidegsége. Ezekben az esetekben ugyanis a kamasz nem hajlandó egy-két alkalomnál többször eljönni, másrészt a szülők közül az egyik mindig nagyon elfoglalt, a gyerek viszont veszélyhelyzetben van, gyakran csavarog, az iskolában kiáll a rúdja, már deviáns alakokkal barátkozik. Ebben a helyzetben nincs idő a mélyben meghúzódó okok keresésére, a családtagok közötti pszichológiai játszmák elemzésére, arra van lehetőség, hogy olyan megállapodás szülessen, amelyben mindkét fél nyertesnek érezheti magát, és ezáltal csökken a köztük lévő feszültség, javul a kapcsolatuk.

A szülő-serdülő tárgyalás menete:

A szülők világosan megfogalmazzák a gyermekkel szembeni elvárásaikat. (A mediátor nem támogatja sem a túl magas, sem a túl alacsony elvárásokat.) A gyerek is elmondja az igényeit, ezeket kölcsönösen megtárgyalják.

Először a gyerek tesz megoldási javaslatot. (mit vállal?), majd mindenki elmondja az álláspontját. Ezeket közelítik egymáshoz, amíg mindkét fél el tudja azt fogadni, majd a szülők is előterjesztik vállalásaikat. A szabályokat, amelyek konkrétak, a tárgyalás eredményeként közösen hozzák létre, amelyeket írásban rögzítenek, aláírják.

A szülő-kamasz mediáció előnyei:

- a gyerekek szívesebben fogadják el és tartják be azokat a szabályokat, amelyek megalkotásában személyesen is részt vettek,

- gyakorlatot szereznek a tárgyalásos úton történő megállapodásban, ezt felnőtt korukban is kamatoztatják majd,
- megtanulják megvédeni saját álláspontjukat, és ugyanakkor engedményeket is tudnak tenni,
- a későbbi munkatársaikkal, partnereikkel, gyermekeikkel szemben is alkalmazzák majd ezt a konfliktuskezelési technikát.

Zenés-táncos gyermekcsoport

A családok átmeneti otthonában élő gyermekek körében népszerűek a zenés-táncos elemeket tartalmazó programok, ezért intézményünk resztoratív technikára épülő zenés-táncos szolgáltatást működtet. A csoportkohézió kialakulása közben folyamatosan fennálló probléma volt az eltérő korosztályból érkező gyermekek között a türelmetlenség, tolerancia hiánya, amelynek a kezelésében a resztoratív technika, mint speciális konfliktus kezelési módszer eredményre vezetett. A resztoratív technika lényege a megfelelő viselkedésre való motiválás, nem pedig a jutalmazó és büntető magatartás kialakítása. A konfliktus kezelésének a célja nem a bűnös felelősségre vonása, hanem olyan megoldás, szabály, kompenzáció kidolgozása, amely a jövőben garanciát biztosít a hasonló konfliktusok elkerülésére. Ebben a konfliktus kezelési módszerben a büntetést a jóvátétel váltja fel. A resztoratív technika nem csak a tényekkel, hanem az érzelmekkel is dolgozik, nem csak azt vizsgálja, hogy mi történt, hanem azt is, hogy az érintettek mit éreznek ennek kapcsán, milyen hatást váltott ki belőlük a történet. Az egymás érzéseinek a megismerésével kialakul a valóságos belátás és a jóvátétel igényének a felébredése. A szolgáltatás célcsoportja az átmeneti otthonban élő gyermekek.

Az intézmény munkatársa hetente egy alkalommal kiscsoportos formában foglalkozást szervez a gyermekeknek, ahol az egészséges életmód megismerése mellett, kötött és szervezett formában mozoghatnak, táncolhatnak. A szolgáltatás három részből áll, csoportfoglalkozásokból, műhely munkákból, illetve a közösség építésből. A gyermekek által kiválasztott, majd kidolgozott koreografált előadásokat intézményi előadáson kerültek bemutatásra. A csoportmunka elején elsődleges feladat volt, a csoport vegyes életkorú tagjainak motiválása a közös munkára, a csoportszabályok közös megalkotása, illetve annak betartása.

A gyermekek kommunikációs problémái, illetve korlátozott lehetőségeik megnehezítik számukra az önkifejezést, tehetségük bemutatását, az egészséges testmozgás iránti érdeklődésük felébresztését, annak kibontakoztatását. A csoporttagoknál nagy érdeklődést

váltott ki a zenés- mozgás, a koreográfia elsajátítása, valamint a resztoratív kör keretein belüli beszélgetések.

Iskolai felzárkóztatás

A szolgáltatás célja a családok átmeneti otthonában élő alapellátás és védelemben vétel keretében gondozott, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek korrepetálással történő felzárkóztatása, tanulmányi eredményük javítása.

A szolgáltatás módszertana:

Az iskolákban gyakran nincs arra lehetőség, hogy egyéni formában, differenciáltan foglalkozzanak a pedagógusok a gyermekekkel, egyre kevesebb a lehetőség a gyengébb képességű, hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására. A korrepetálásokon, az intézmény munkatársai segítik a gyermekeket egyéni, illetve csoportos foglalkozás keretében a tananyag megértésében, a házi feladat elkészítésében, illetve a szolgáltatás keretében segítséget nyújtanak a gyermekeknek a megfelelő tanulási módszer elsajátításában, valamint a szülőknek az együtt tanulás, a következetesség, a tanulás, mint érték kialakításában.

Szabadidős gyermekprogramok

Az intézmény az átmeneti otthonban élő gyermekek és családok számára heti rendszerességgel szabadidős elfoglaltságot biztosít, ahol szakemberek felügyelete mellett a résztvevők egyrészt képességet, készséget fejlesztő programokon vesznek részt, másrészt szabadidejüket hasznosan töltik. Ezek a programok alkalmasak arra, hogy az eltérő szociális környezetből, kultúrából érkező gyermekek toleranciát tanuljanak, megtapasztalják a „másság” elfogadását, ill. olyan programokhoz juthassanak, amelyeket a szülők anyagi és egyéb okokból nem képesek biztosítani számukra.

Az intézmény a nevezetes ünnepekhez kapcsolódóan közösségformáló szerepet is betöltve rendszeresen foglalkozásokat és programokat szervez az ellátást igénybe vevők számára. A programok keretében közös főzéssel, társasjátékokkal, vetélkedőkkel egybekötött családi napot, a nevezetes ünnepekhez kapcsolódóan közös ünnepségeket –húsvét, karácsony stb.-, illetve az összekovácsolódást segítő közös kirándulást szervez Nyíregyháza szabadidős-és közösségi helyeire –Sóstói Vadaspark, Tófürdő, Botanikus kert, Erdei tornapálya, kondiparkok, játszóterek stb.-.

Hasznos javak mentése

Erre a szolgáltatásra a Családok Átmeneti Otthona részére biztosított bútor és ruhanemű raktár ad lehetőséget. Ide kerülhetnek be az év folyamán mindazok a használt, de még jó

állapotban lévő bútordarabok, ruhaneműk, egyéb konyhai és háztartási felszerelési tárgyak, amit a lakosság felajánl a rászorulóknak részére.

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

1997. évi XXXI. törvény 17. §-ának (3) bekezdése együttműködésre készíti az illetékes intézményeket a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a gyermek családban történő nevelésének elősegítése érdekében. Az átmeneti gondozás egyik legfontosabb alapelve az, hogy a család rendszerszemléletének megközelítése mellett, a szoros együttműködés a család életében részt vett szakemberekkel, hiszen a megoldás kulcsa nem egy személy vagy szervezet kezében van, hanem mindazokéban, akik érintettek az adott esetben. A komplex segítségnyújtás érdekében, az együttműködés az érintett szakemberekkel, szervezetekkel, intézményekkel nélkülözhetetlen.

A szakmai együttműködés más intézményekkel történő együttműködés során rendkívül fontos alapelvek:

- szakmai szabályozottság elve
- információk felelős kezelésének elve
- egyéni szükségletek figyelembe vételének elve
- komplexitás elve
- kötelezőség elve
- objektivitás elve
- szakmai felelősség elve

Az együttműködés formái:

Belső team megbeszélés

Az intézményi team megbeszélést kétheti rendszerességgel, illetve szükség szerint a szakmai vezető hívja össze. A résztvevők kizárólag az átmeneti otthon munkatársai.

A team értekezletek témái:

- A csoport eltelt időszakban végzett munkájának elemzése, értékelése.
- Hiányosságok feltárása, azok megszüntetésére tett javaslatok kidolgozása.
- Fejlesztő célú javaslatok kidolgozása.
- Esetmegbeszélések, az esetmunka hatékonyságának növelése érdekében.

000231

- Az intézmény működését és a munkavállalókat érintő aktuális feladatok, kérdések megtárgyalása.

Külső team megbeszélés

A család életében érintett szakemberek –jelzőrendszeri tagok, gyermekjóléti szolgáltató- folyamatosan konzultálnak arról, hogy ki, milyen segítséget tud nyújtani a család számára a probléma megoldása érdekében.

Esetmegbeszélés

A hatékony együttműködésnek, az információkat kicserélő, feladatokat szétosztó esetmegbeszélés ad keretet, amely az ügyben érintett szakemberek bevonásával történik. Az esetmegbeszélés történhet lehetőség szerint a család és a családdal foglalkozó szakemberek bevonásával, egy adott család ügyében történő megbeszélés keretében esetkonferencia formájában, illetve egy előre meghatározott témakörre vonatkozóan szakmai megbeszélés keretében.

Az esetmegbeszélésekről minden esetben feljegyzés készül.

A szakmaközi megbeszélések, szakmai egyeztetések alkalmával az érintett terület szakemberei a szakmai lehetőségekkel, egy adott témakörre fókuszálva közösen dolgoznak ki kezelési, megoldási lehetőségeket, miközben egységes szemléletet alakítanak ki.

Az átmeneti otthon, konkrét esethez kapcsolódóan esetkonferencia összehívását kezdeményezi, az érintett család és az ügyben érintett szakemberek bevonásával, a gondozási folyamat során akár több alkalommal is.

Az esetkonferencia célja a szolgáltatást igénybe vevő családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

Az esetkonferencia során az érintett szakemberek több szakmai oldalról is megvizsgálják, elemzik a családdal kapcsolatos információkat, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének tekintetében. Ennek ismeretében fontos feladat felmérni a család lehetőségeit arról, hogyan biztosítják a gyermek számára a biztonságot, egészséget, megfelelő fejlődést. Az esetkonferencia során meg kell jelölni a vállalt feladatok elvégzésének határidejét.

Az esetkonferencia összehívása szakmai szempontok alapján indokolt pl. egy éve tartó átmeneti gondozás, eredménytelen gondozási folyamat során, illetve, ha a gondozási folyamat ideje alatt a család és a segítő szakemberek eltérően gondolkodnak a segítség módját illetően. Az esetkonferenciáról minden esetben feljegyzés készül.

Belső szervek által végzett ellenőrzések

- Az intézmény működésének személyi feltételei (szakmai létszám, képzés megéléte/15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1, 2 melléklete alapján
- Szakmai munkakörben alkalmazottak továbbképzésével kapcsolatos feladatok ellátása a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján
- Az intézmény értesítési kötelezettségének teljesítése a befogadás és az engedély nélküli távozás esetén
 - nyilvántartások vezetése átmeneti gondozást igénybevevők rögzítését dokumentáló KENYSZI/TEVADMIN rendszerben (415/2015.(XI.20.) Korm. rend.)
 - gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyerekekről (235/1997. (XII.17.) Kor. rend.)
 - térítési díjról (328/2011. (XII.29.) Korm. rend. 1., 2. sz. melléklete alapján
 - bejelentési kötelezettség teljesítése a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba foglalása céljából (8/2000.(VIII.4.) SZCSM rendelet)
 - „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer megfelelő adatlapjainak kitöltése (15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2/A. §)

Szakmai vezetői dokumentáció ellenőrzése

- A 415/2015.(XI.20.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint, az ellátást igénybe vevők rögzítését dokumentáló KENYSZ/TEVADMIN rendszer havi összesítői, az ellátást igénybevevő jelenlétének naprakész és pontos vezetése és egyezése
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet (A térítési díj dokumentálása a 2016. évben)Térítési díj szükséges dokumentáció naprakész nyilvántartása és figyelemmel követése, változások figyelemmel kísérésével. Gytr. 5. számú melléklete „Jövedelem nyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához”, Gytr. 1. számú melléklete „A térítési díj fizetés dokumentálása” az ellátást igénybe vevő személy tekintében, Gytr. 2. számú melléklete „Az ellátási napokon az ellátást igénylők jelen vagy távollétének dokumentálása”

- Pénztári befizetéseket igazoló számlalisták és bevételi pénztárbizonylatok
- A 2015. év C. törvény által meghatározott támogatás igénybe vételéhez adatokat szolgáltató kimutatások (normatíva)
- Megállapodás készítése, személyi térítési díj meghatározása, az ellátást igénybe vevő értesítése, kihasználtság nyomon követése, térítési díj elmaradásról tájékoztatás a fenntartó felé

Családgondozó, gondozó munkakörrel összefüggő munka ellenőrzése

Az ellenőrzés során alkalmazott módszerek: megfigyelés, interjú, kiscsoportos beszélgetés, adatgyűjtés, dokumentáció elemzés.

A családgondozó, gondozó feladattal összefüggő adminisztráció

A Gyermekünk védelmében elnevezésű adatlap rendszer a családgondozás, átmeneti gondozás ideje alatt vezetett adminisztráció.

- ÁTG-2,
- ÁTG-3,
- ÁTG-4,
- Törzslap,
- IX. adatlap

Külső szervek által végzett ellenőrzések

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
Szociális és Gyámügyi Osztály
Az ellenőrzés célja: Családok Átmeneti Otthona működésének ellenőrzése
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési Osztály
Az ellenőrzés célja: A kontrollrendszer működésének vizsgálata értékelni az intézmény tevékenységének kontrolljait.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal
Népegészségügyi Osztály
Az ellenőrzés célja: Közegészségügyi-járványügyi ellenőrzés.

- Spinkler Tűzvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi KFT.
- OTIS Felvonó KFT. – Személyemelő Berendezés ellenőrzése

Személyi térítési díj

A Családok átmeneti Otthona ellátásáért fizetendő személyi térítési díj mértéke az 54/2011.(XII.16.) önkormányzati rendelet 1.számú melléklet szabályozása szerint kerül meghatározásra.

Az intézményi térítési díj:15.600.-Ft/fő/hó, 520.-Ft/fő/nap

A személyi térítési díj mértéke a következő módon kerül meghatározásra:

Gyermekek száma	Egy főre jutó havi rendszeres jövedelem %-a
1	33
2	25
3 vagy több	20

Az ellátott a térítési díj megállapításáról külön értesítést kap.

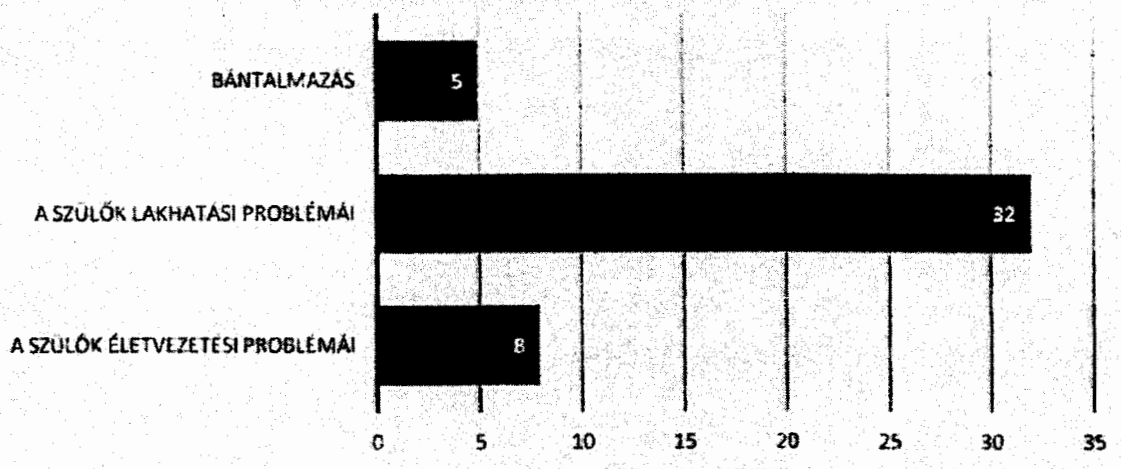
Az ellátást igénybe vevő a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 16. § (1) bekezdésnek megfelelően a személyi térítési díjat az igénybevétel napjától havonként - ha a települési önkormányzat, a megyei fenntartó vagy a megállapodás másként nem rendelkezik – az átmeneti gondozásért fizetendő személyi térítési díjat a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig bizonylat ellenében befizeti.

Az ellátást igénybe vevő családok elsődleges jövedelemforrása a gyermekek után járó juttatások, úgymint a családi pótlék és a gyermekgondozási segély, illetve a közcélú foglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás jellemző. Az intézményben a fizetési morál megfelelő. Nyilvántartott díjhátralékról negyedévente a fenntartót tájékoztatjuk a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

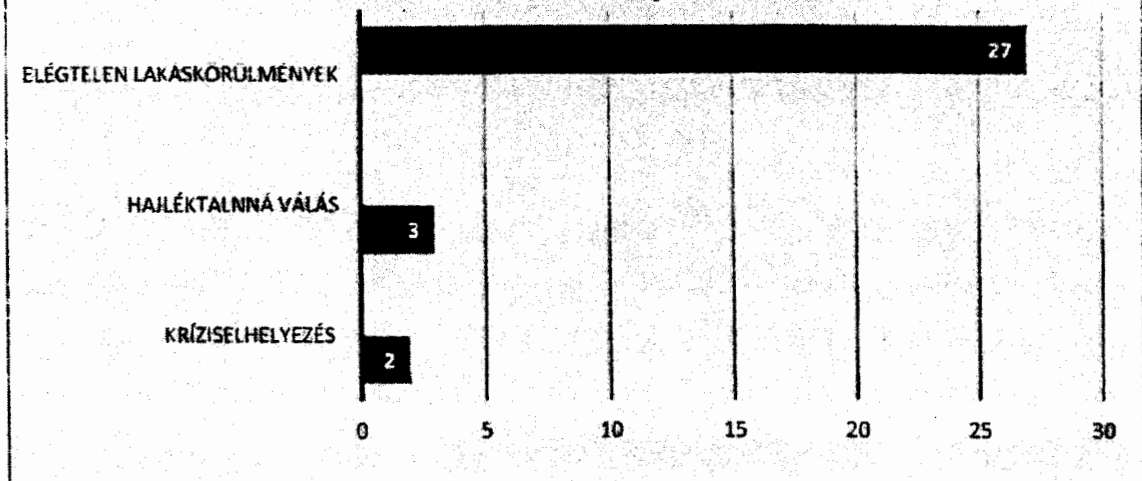
Kihasznátság

Az intézmény kihasználtsága 2017. évben		Az intézmény kihasználtsága 2016. évben	
Kihasznátság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	96,7	Kihasznátság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	92,5
Naponta átlagosan az ellátást igénybevevő ellátottak száma (fő)	37	Naponta átlagosan az ellátást igénybevevő ellátottak száma (fő)	37

Az ellátott gyermekek száma az elhelyezést kiváltó probléma szerint

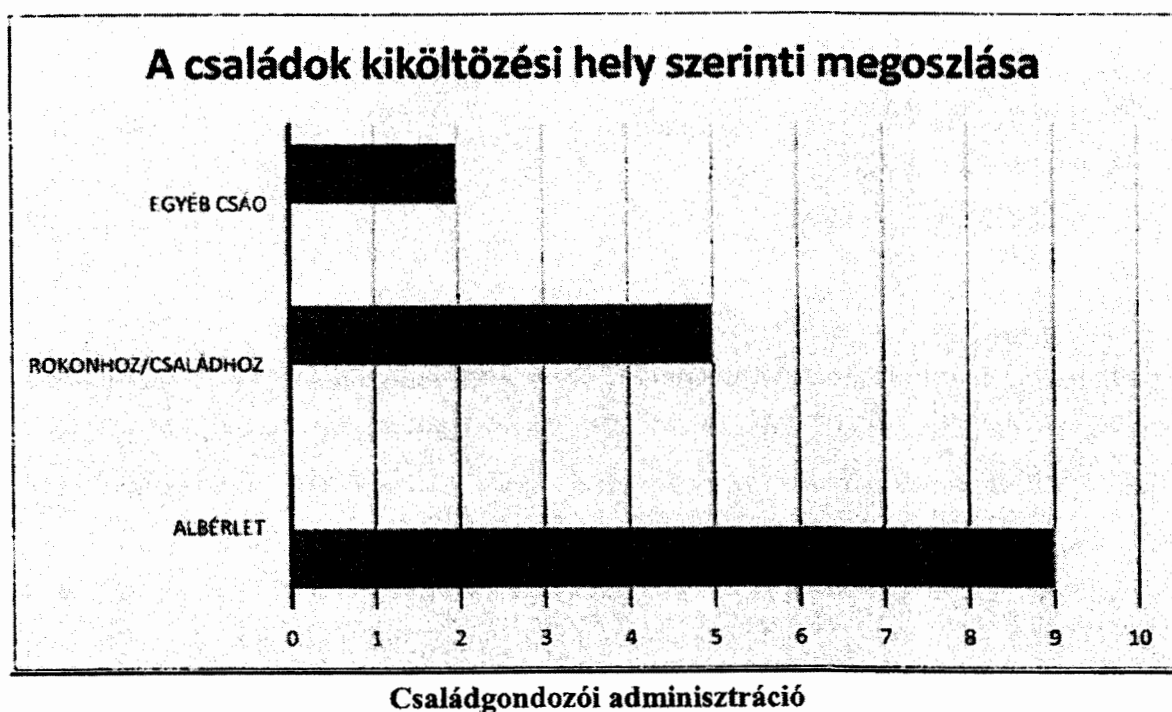

A szülők lakhatási problémái

2017. évben 19 család költözött be az intézménybe, az 59 főből 32 fő volt a gyermek. A 2016. évhez viszonyítva ez az adat növekedést mutat. 2016. évben 1 családdal nőtt az ellátást igénybe vevők száma, 2017. évben 6 családdal. A kiköltözött családok száma 2017. évben 16 volt, amely 58 fő ellátottat jelent.

Az átmeneti gondozás eredményességét mutatja az ellátást igénybe vevők számában történő változás, a mutatószámok növekedése. Az intézmény alapelveiben megfogalmazottaknak megfelelően odafigyel arra, hogy az ellátást igénybe vevők intézményi jogviszonyának megszüntetése a család lakhatási körülményeinek rendezését jelentse, a szolgáltatást igénybe vételét jelentő okok megszüntetését.

A családgondozó az adminisztráció vezetése során a 235/1997. (XII.17.) kormányrendeletben, és a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű nyilvántartási rendszer módszertani kézikönyvben foglaltaknak megfelelően jár el.

Munkája során a következő adatlapokat tölti:

IX. sz. adatlap

„T”-Törzslap

„ÁTG-2” – Egyéni gondozási-nevelési terv átmeneti gondozás esetén

„ÁTG-3” – Családgondozási lap átmeneti gondozásban

„ÁTG-4” – Helyzetértékelési lap átmeneti gondozás esetén

A 2017. évben újra gondoltuk és átdolgoztuk az intézmény szakmai programját, illetve az ahhoz tartozó megállapodást és a házirendet, amelyet a fenntartó a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás jóváhagyott. A szakmai anyagok továbbfejlesztésének elsődleges célja, az átmeneti gondozás eredményesebbé és hatékonyabbá tétele volt.

Problématípusonként a szolgáltatás igénybe vétele indoklásaként az ellátást igénybe vevők, elsődlegesen az anyagi nehézségek és az abból következő lakhatási problémák rendezetlenségét nevezték meg. Gyermekvédelmi szakemberekként azonban a következő problémákat is tapasztaljuk:

- gyermeknevelés,
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- magatartászavar,
- családi konfliktus szülő-szülő között, szülő-gyermek között,
- fizikai bántalmazás,
- életvezetési probléma,
- fogyatékoság, retardáció

A családok átmeneti otthonában működtetett szolgáltatásainkat –facilitálás, mediáció, iskolai felzárkóztatás- a tapasztalt problémátípusok és az ellátást igénybe vevők szükségleteihez igazítva hoztuk létre és működtetjük. A konfliktuskezelési szolgáltatások célja, hogy az ellátást igénybe vevők problémamegoldó képességét tudjuk fejleszteni saját erőforrásaikra támaszkodva.

Az átmeneti gondozás keretében új problémaként találoztunk a 2017. évben az ellátást igénybe vevők részéről, hogy lakhatási körülményeik rendezésére a nyilvánosság, a közösségi internetes fórumok és a média segítségét próbálták és igyekeztek felhasználni. A segítséget kérő kezdeményezések nem vezettek tényleges és tartós eredményre, viszont a valóságtól eltérő, torz információk kerültek nyilvánosságra, amely sem a gyermekek, sem az intézménybe élő családok, sem pedig az intézmény érdekeit nem szolgálták.

A szakmai feladatok ellátásán kívül nagy hangsúlyt fektetünk a családok szabadidős tevékenységeinek színesebbé tételére, a család egységének erősítésére programjaink által. A saját lebonyolítású rendezvényeken, állandó programokon kívül külső előadók, önkéntesek is színesítik a családok napjait. Továbbra is népszerűek a heti rendszerességgel tartott zenés-táncos gyermekcsoport program, illetve a kézműves foglalkozások, valamint az iskolai szünidőkben szervezett prevenciós-és szabadidős programjaink.

Az intézmény a nevezetes ünnepekhez kapcsolódóan rendszeresen a családokkal közösen szabadidős foglalkozásokat, szabadidős programokat szervez. A programok megvalósításában nagy hangsúlyt fordítottunk a hagyományok ápolására, illetve a szabadidő hasznos eltöltésére. A szabadidős programok keretében a gyermekek és a családok különböző az adott ünnepekhez kapcsolódóan dekorációs tárgyakat készítenek, az intézmény díszítésében, dekorálásában együttesen vesznek részt.

A 2017. évben is az átmeneti otthonban szerveztünk télkergető farsangi mulatságot, a Nyíregyháza Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályával közösen a nyári szünetben közlekedésbiztonsági előadást és interaktív programot szerveztünk, ahol kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek leküzdve társadalmi hátrányaikat, már egészen kicsi kortól, játékos formában megtanulják a gyalogos-, a kerékpáros-, és a tömegközlekedés alapszabályait. Az őszi iskolai szünetben az Első Nyíregyházi Lions Club önkénteseivel közösen kirándulást szerveztünk a gyerekeknek, a halloween szimbólumát jelképező vicsorgó töklámpát készítettünk, látogatást tettünk a Tuzson János Botanikus Kert-Nyíregyházi Egyetemre, majd a Márton nap jegyében kézműves foglalkozással búcsúztattuk az őszi szünetet. Mikulás ünnepéhez kapcsolódóan az átmeneti otthon gyermekeit a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft. játékosai látogatták meg, akik a személyes találkozással felejthetetlen élményt okoztak a gyermekeknek, emellett személyre szóló ajándékkal is meglepték őket. Az évvégéhez és a karácsonyhoz közeledve az idei évben is nagyon sok felajánlásban volt részünk, mind lakosság, mind pedig szervezetek részéről. Karácsony ünnepét még szebbé és gazdagabbá tette Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal, a Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság, Kelet-Magyarországi Speciális Mentők Egyesület, a Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda Óvodai Tagintézménye, a Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft., Nyíregyházi Waldorf Iskola és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara bőséges adományaival.

A 2017. évben is a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladat keretében szünidei gyermekétkeztetést biztosítottak a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére, amelyben az intézményünkben ellátást igénybe vevő gyermekek is részesültek.

Intézményünk rendszeresen terephelye hosszabb, rövidebb ideig tartó gyakorlatot teljesítő hallgatóknak, akik a Debreceni Egyetem OEC Egészségügyi Kar Szociális és Társadalomtudományi Intézet Társadalomtudományi Tanszékéről és a Nyíregyházi Egyetem

Pedagógus Képző Kar Szociálpedagógia Tanszékéről érkeznek, illetve OKJ képzés formájában kisgyermek gondozó-nevelő hallgatóknak is gyakorlati terephelyet biztosít.

Intézményünk a 2017. évben is fokozottan odafigyelt arra, hogy az intézmény egységként tudjon működni ennek érdekében olyan közösségépítő, rekreációs programokat szerveztünk, amely a segítő szakemberek pszichés- és mentális feltöltődését biztosították.

Az átmeneti otthonban a szakemberek hatékonyabb együttműködését segíti, hogy negyedévente intézményi szabadnap keretében javítjuk a teamen belüli kommunikációt, a belső konfliktusokat segítünk feldolgozni, illetve minden olyan problémát, konfliktust kezelünk ezen alkalmakkor, amit munkahelyi körülmények között nem kivitelezhető.

A 2017. évben évnyitó ünnepségként farsangi mulatságot szerveztünk, "Legyünk újra gyermekek" csapatépítő tréningen vettünk részt a 16. számú Aprajafalva Bölcsődébe, december hónapban pedig az év zárásaként az intézmény dolgozói közös karácsonyi ünnepségen vettek részt.

Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona

A gyermekek átmeneti otthona sajátos helyet foglal el a gyermekjólét és a gyermekvédelem intézményrendszerében, a családot erősítő ellátások között. Egyrészt a gyermek teljes körű ellátásán keresztül egy időre otthont nyújt azon gyermekeknek, akik a családjukban jelentkező problémák miatt ideiglenesen nem nevelkedhetnek otthon, másrészt a segítség a család egészére, a család egységének mielőbbi helyreállítására irányul. Ebben a folyamatban a szülő intenzív részvétele meghatározó.

Gyermekek átmeneti otthonába a szülő vagy gyermek kérelmére, illetve védelembe vétel melletti kötelezéssel átmeneti időre olyan gyermekek kerülnek, akiknek az ellátása ideiglenesen (elégtelen lakhatás, a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt) a családban nem biztosítható, vagy ennek hiányában a gyermek ellátás és felügyelet nélkül maradna.

Az átmeneti gondozás a szülő, illetve törvényes képviselő kérésére, beleegyezésével történik, írásbeli megállapodás alapján, a problémák megoldásának időtartamára. Fontos, hogy a szülő továbbra is gyermeke képviselője marad. Munkatársaink szorosan együttműködnek a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal annak érdekében, hogy család problémái minél hamarabb megoldódjanak. A gondozás a helyzet rendeződéséig (akár néhány nap) de legfeljebb 12 hónapig tarthat, és szükség esetén 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható. Védelembe vétel keretén belül a gyámhatóság kötelezően előírhatja a szolgáltatás igénybevételét. Az átmeneti gondozás alatt (amennyiben a gondozás időtartama meghaladja az 1 hónapot) egyéni gondozási-nevelési terv készül. Ennek keretein belül történik meg az ellátás indokának definiálása, valamint a feladatok meghatározása, hogy a gyermek minél hamarabb újra a családjában élhessen. Otthonunk elősegíti a rendszeres kapcsolattartást a szülő és a gyermek között, biztosítjuk a szülő részvételét a gyermek életében, hogy kötődésük a legkevésbé sérüljön.

Az intézmény 16 férőhelyes, családiásan berendezett, 6-18 éves gyermekeket fogad, akiket 2-4 ágyas szobákban helyezünk el, számukra teljes körű ellátást, biztonságot, az intézmény munkatársainak személyes, segítő munkája révén nyugodt légkört, életkoruknak és állapotuknak megfelelő életfeltételeket biztosítunk. Segítjük a tanulásukat és szabadidejük hasznos eltöltését. A gyermekek eredeti intézményi kapcsolatai (óvoda, iskola, védőnő,

házi orvos) az esetek többségében továbbra is változatlanul fenntarthatók. Szállításukat kusbusszal végezzük, de a nagyobbak bérlettel, önállóan közlekedhetnek. Bekerüléskor jelezzük az iskola felé a gyermek elhelyezésének tényét, s öröndetes, hogy az osztályfőnökök, a gyermekvédelmi felelősök partnerek abban, hogy naprakészen követhessük a gyermekek előrehaladását, iskolába járását (pl. azonnal jelzést kapunk, ha nem mennek iskolába, de sajnos vannak olyanok is, akik minden lehetőséget megtalálnak az iskolakerülésre). Külön üzenő füzetben tájékoztatjuk egymást, illetve az e-napló hozzásegít bennünket ahhoz, hogy friss információkat kapjunk az iskolákban történtekről.

A teljes körű ellátás keretében a gyermekek napi ötszöri étkezésben részesülnek. Iskola időben tízórait, ebédet és uzsonnát az oktatási intézményekben kapnak, ezen kívül vásárlással biztosítjuk, hogy életkoruknak megfelelően összeállított, változatos reggeliben és vacsorában részesüljenek. Váratlan helyzet esetén gondoskodunk arról, hogy tartós, alapvető élelmiszerek mindig rendelkezésre álljanak.

A gondozott gyermekek életkorukhoz mérten zsebpénzt is kapnak (10 év alattiak 1425 Ft/hó, 10-14 év közöttiek 3705 Ft/hó és a 14 év fölöttiek 5130 Ft/hó), mely segíti a beosztás, gazdálkodás tanulását.

Az ellátásért a törvényes képviselő a jogszabályban meghatározott mértékben térítési díjat fizet, melynek dokumentálása tekintetében a Gyvt., a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet, és a helyi önkormányzat rendeletei az irányadóak. A térítési díj mértékét a beszerzett jövedelemigazolások alapján számoljuk ki, mely függ az egy főre eső jövedelemtől, illetve a bekerült gyermekek számától. Gyakori hiányosság, hogy a szülők nem hoznak igazolást a jövedelmükről, csak „bemondás” alapján tudjuk megállapítani a térítési díjat. A családok jövedelme alacsony, gyakori, hogy nehéz körülmények között élnek. Munkaviszonyuk leginkább alkalmi munka, mindennemű szerződés nélkül. A legális jövedelmük többnyire saját jogú nyugdíjszerű és egyéb rendszeres ellátásból tevődik össze (különböző szociális támogatások, gyes, nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás). Mindez kihatással van a térítési díjak fizetésére is. De azért sikerült elérni, hogy a sokszor jelképes összeget a gyermekek után járó juttatásokból kifizessék.

A gyermek és hozzátartozója közötti kapcsolattartást az intézmény házirendje alapján biztosítjuk, látogatáskor pedig kulturált és zavartalan körülmények állnak rendelkezésre.

Dolgozóink feladata tudatosítani a szülőben a szülő-gyermek kapcsolat fenntartásának fontosságát. A különösen kiélezett szülő-gyermek konfliktus esetén, szükség lehet a szülő és a gyermek közötti közvetlen találkozás ritkítására. Ennek az a célja, hogy a sebek mindkét félben gyógyuljanak. Közben mind a szülőt, mind a gyermeket konfliktusuk rendezésére, továbbá kapcsolatuk újraépítésére készítjük fel, és amint lehetséges, a személyes találkozásokat ösztönözzük.

Dolgozói létszámunkat a gyermekvédelmi törvényben előírt szakmai létszámnak megfelelően sikerült kialakítani. Az elmúlt évben több személyi változás történt intézményünkben (nyugdíjba vonulás, munkahely váltás), s a helyettesítő kollégák felvétele folyamatban van. A dolgozók rendelkeznek a munkakörük betöltéséhez szükséges képesítéssel, s bekerültek a személyes gondoskodást végző személyek nyilvántartásába. Továbbképzésük tervezett, s ennek megfelelően folyik ismereteik bővítése. Sajnos kevés az olyan képzések palettája, amelyek igazán szakmába illőek, illetve az is gondot okoz, hogy nem ingyenesek. Az elmúlt években szakmai műhelyt hozott létre az Átmeneti Gondozást Ellátók Érdekvédelmi Szövetsége (ATOSZ), melynek munkájába mi is bekapcsolódtunk.

A bekerüléskor legtöbb esetben a Nyíregyházi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ van a segítségünkre, mert többnyire kapcsolatban állnak a családdal. Ha a család gondozás során úgy látják, hogy segítség lenne a gyermekek elhelyezése, akkor tájékoztatást adnak intézményünkről.

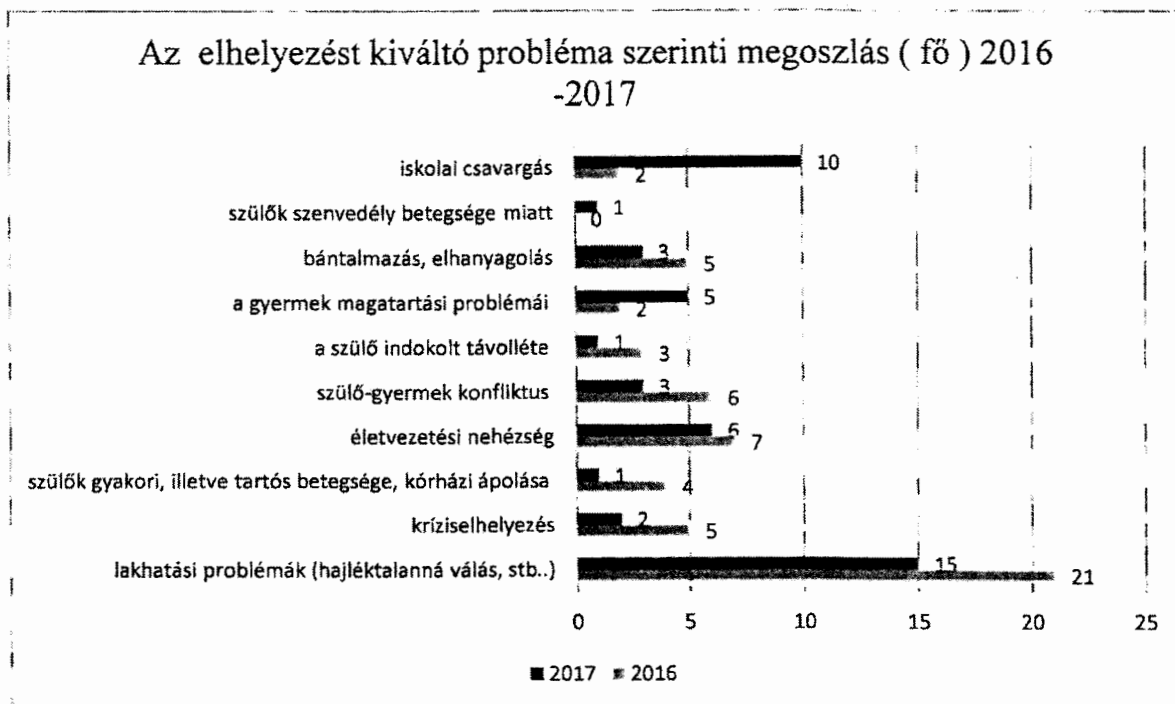
Ellátási területünk egyre több településre terjedne ki, de az iskoláztatás folytonossága nem biztosítható a nagy távolság miatt. Ez abban az esetben működhet, ha a gyermek magántanuló, vagy középiskolás és önállóan tud közlekedni az iskola és az intézmény között. 2017-ben így 6 főt gondoztunk a kistérségből. Hárman középiskolások, ketten helyi általános iskolába járt, egy gyermek pedig magántanuló volt.

Milyen okai lehetnek az átmeneti gondozás igénybevételének?

Az átmeneti gondozás igénybevételének okai széleskörűek, összetettek. Ezek között megjelennek a lakhatási problémák, a szülő betegsége, a szülő távolléte, a szülő életvezetési problémái, szenvedélybetegsége, családon belüli konfliktus, a gyermek magatartási problémái, iskolai csavargás, a bántalmazás, elhanyagolás.

Az ellátás igénybevételének oka a „hozott” probléma rendszerint csak a valóság egy szelete, és az átmeneti gondozás alatt az eset feltárása során több gondra is fény derül.

Az ellátott gyermekek között évről évre nő a 6-13 és a 14-17 évesek aránya. A serdülők nagymértékű jelenléte, valamint az ezen életkorban mutatkozó problémák összetettsége következtében a gyermekek átmeneti otthonában folyó szakmai munka jelentős részét alkotja a serdülőkkel végzett segítő tevékenység.

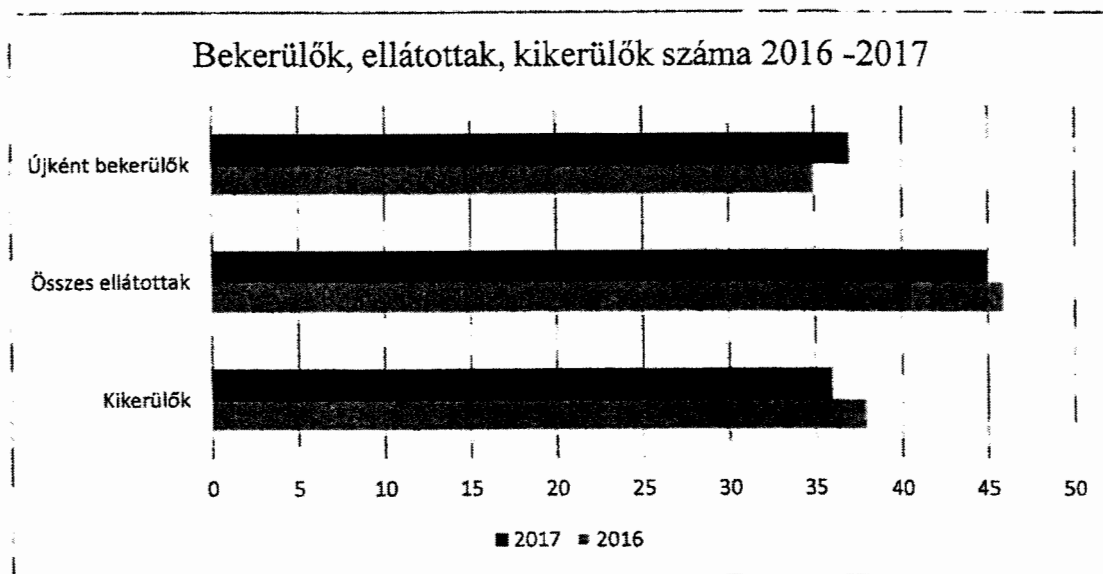
A diagram adataiból megállapítható, hogy a gyermekek átmeneti otthona szolgáltatásainak igénybevétele tekintetében kiemelkedő szerepet töltenek be a szülő életvezetési problémái, a lakhatási elégtelensége, a családi konfliktusok és a gyermek magatartási problémái.

Új jelenségként figyelhető meg az iskolai csavargás emelkedése. Mivel a probléma összefügg a gyermek magatartásából eredő szülő-gyermek konfliktussal, illetve a serdülőkori krízissel, az adatok elemzése együtt szükséges. A három szempont szorosan összefügg egymással. Egyrészt a családon belüli konfliktusok meghatározó részét alkotja a szülő-gyermek közötti konfliktus, másrészt a gyermek magatartási problémái szoros kapcsolatban állnak a család működési zavarával.

Az átmeneti gondozás során alkalmazott eljárások és módszerek megválasztását az a probléma határozza meg, amelyre megoldást kell találni. Emiatt az esetek kezelése egyedi, és a gondozási-nevelési tervben rögzítettek alapján zajlik.

Az együttműködés hiánya nagyban megnehezíti a gondozást. Problémát okoz, hogy a szülő nem elérhető, sürgős esetben nem tudjuk informálni, s mi sem tudunk megerősítést kapni a gyermekkel kapcsolatos megoldandó helyzetben

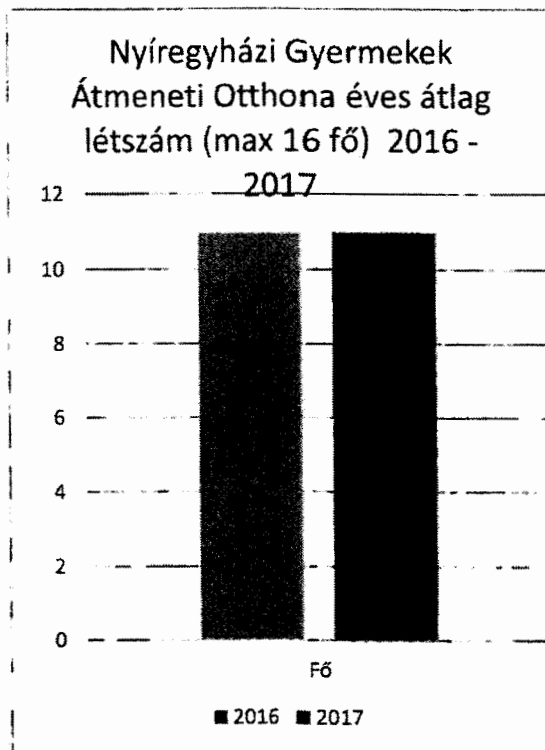
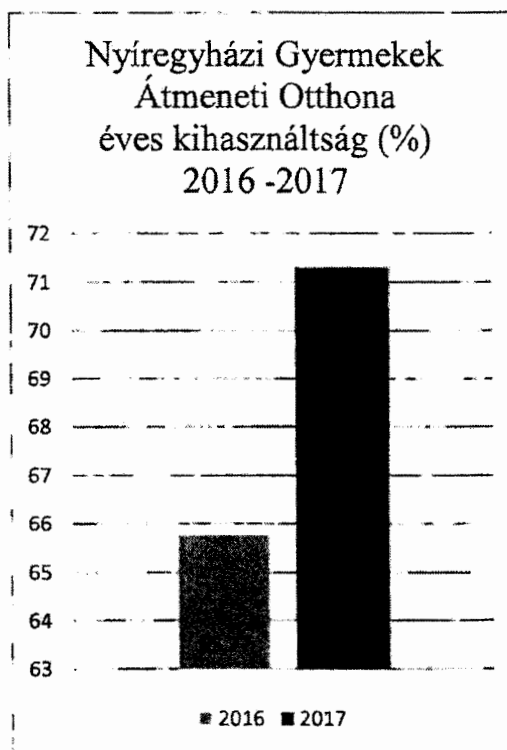
Minden eset más és más, minden helyzet egyedi megoldást igényel. Minél több eszköz van a kezünkben, annál hatékonyabban tudunk segíteni. Persze ehhez nélkülözhetetlen, hogy legyen a településen jól működő átmeneti gondozás, krízis esetén igénybe vehető segítség, valamint legyen együttműködő a család.

2017-ben 37 gyermeket vettünk fel. Az előző évről átgondozott gyermekekkel együtt 45-öt láttunk el. Az átmeneti gondozásból 36-an kerültek ki, akik közül 25-en kerültek vissza családjukba, 7 gyermek esetében más gyermekvédelmi intézkedésre került sor és négyen családok átmeneti otthonába kerültek. 2017. 12. 31-én 9-en tartózkodtak bent. Ezek az adatok 71%-os kihasználtságot és 11 fős átlagléttszámot eredményeztek.

A gondozási idő hosszát a probléma összetettsége befolyásolja. A cél az, hogy a bentlakó gyermekek minél hamarabb visszakerülhessenek a családjukba. A 2016-os és a 2017-es évet összehasonlítva az alábbiak szerint alakult a gondozási idő:

Év	Csak ideiglenes gondozásban részesült	0-3 hónap	4-6 hónap	7-10 hónap	11-12 hónap	12 hónapnál több	Összesen
2016.	12	14	6	3	0	3	38
2017.	2	20	8	3	0	3	36

2016-hoz viszonyítva kisebb mértékben nőtt a kihasználtságunk, de ezt továbbra is az alábbi tényezők befolyásolják:

1. Együtműködés hiánya mind a szülő, mind a gyermek részéről (nem tartják be az együtműködési megállapodást, házirendet),
2. Életkori adottságból adódóan megtagadják az elhelyezést (korlát, szabály, kötöttség, házirend, rendszeres iskolába járás stb. miatt),
3. Még mindig él az a tévhit, hogy a gyermek végleg kikerül a családból,
4. A térítési díj megfizetése sokaknak nehézséget okoz, s inkább nem veszik igénybe a segítséget.
5. A kistérségből jelentkezőket iskolaváltás nélkül nem tudjuk fogadni, szükség lenne a közeli iskola partnerségére.

Emiatt rövidebb ideig tart (illetve hamarabb fejeződik be) a gondozás. Ez megnehezíti az étkeztetés, a szállítás megszervezését, kapcsolattartást az oktatási intézményekkel és a programok tervezhetőségét.

Az átmeneti gondozás eredményessége attól is függ, hogy hány gyermeket sikerül hazagondozni. Egyértelmű, hogy a kigondozás nagymértékben függ az előzőekben már taglalt bekerülési indoktól és a jól megtervezett kivitelezett, gondozás folyamatától. Az elmúlt két évet összehasonlítva közel azonos arányban kerültek haza, illetve szakellátásba. 2017-ben 4-en kerültek a családok átmeneti otthonába.

Év	Szüleihez hazakerült	Gyermekvédelmi szakellátásba került	Családok átmeneti otthonába került	Összesen
2016	30	8	0	38
2017	25	7	4	36

Nagy gondot fordítunk a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére. A szabadidős tevékenységek során megpróbáljuk feledtetni otthoni problémáikat, ezzel is segítve személyiségük egészséges fejlődését.

A szabadidő a tanulás és a testi szükségletek kielégítésén túl fennmaradó szabad felhasználású idő. Ide tartozik minden olyan foglalatosság, amelyben mindenki önként vesz részt, akár azért, hogy kipihenhesse magát, szórakozzon, vagy társas kapcsolatait ápolja.

Ily módon a szabadidő testi-lelki feltöltődést és regenerálódást nyújt. A szellemi munkát végzők szívesebben töltik a szabadidejüket aktív pihenéssel. Akik fizikai munkát végeznek, előnyben részesítik a passzív pihenést, mint pl.: TV-nézés, olvasás.

Kötetlen tevékenységek a társasjáték, kézművesség, sportolás, természetjárás, tánc, játék stb.

A szabadidős tevékenységek lehetőséget nyújtanak az otthonban lakó gyerekeknek a személyiségkorrekcióra, fejlesztésre, pihenésre, regenerálódásra, kompenzálásra.

2017-ben is változatos szabadidős programokat, tevékenységeket szerveztünk gondozottainknak, figyelembe véve a gyerekek igényeit érdeklődését. A tanulmányi munka után otthonunk minden lakója eldöntheti, hogy a felkínált lehetőségek közül miben szeretne részt venni. A foglalkozásokba való bekapcsolódás önkéntes, a bentlakók maguk döntenek el, szabadidejüket mivel szeretnék eltölteni. Gyermekeink szívesen társasjátékoztak, kártyáztak, kézműveskedtek, sportoltak, játszottak.

A nagyobb tanulók, telefonjukon szeretnek internetezni és „facebookozni”. A kisebbek szívesen nézték a mesecsatornákon futó meséket, sorozatokat. Nagy előny, hogy az új otthonban lehetőségünk volt egy játszószoza kialakítására. Itt lehet babázni, építőjátékozni, színezeni, rajzolni, mesét olvasni és hallgatni. Az alagsori nappali helyet biztosított a gombfocizáshoz és asztaliteniszezéshez egyaránt. Gondozottaink a foglalkoztató szobában gyakran vettek részt kézműves foglalkozásokon, ahol festettek, ragasztottak, nyírtak, „műalkotásokat” készítettek.

Tavasztól ősziig tartó időszakban a gyerekek sokat játszottak, sportoltak a szabadlevegőn. Az óvodás korosztály szeretett hintázni, homokozni, csúszdázni, mászókázni. A fiúknál a sláger sportág természetesen a futball volt. A lányok leggyakrabban labdáztek, tollaslabdáztek, ugráló köteleztek, hullahopp karikáztek, aszfalt rajzoltak.

Havi lebontásban szervezett szabadidős programok:

JANUÁR:

A téli szünet utáni első nevezetes dátum január 6. Vízkereszt, Háromkirályok napja. Közösen lesztek a karácsonyfa díszek, s közben kulturális foglalkozás keretében megbeszéltek, hogy az adventi időszak lezárul és kezdődik a farsangi multságok ideje. Találós kérdéseket fejtettek meg a gyerekek a téli évszak témakörében. Legkedveltebb tevékenységek esténként a rajzolás, színezés, építőkockázás, meseolvasás és TV-nézés volt. Ebben a hónapban megbeszéltek azt is, hogy a madarak téli etetéséről gondoskodnunk kell és az otthon mögötti sportpályán ezt meg is tettük. Leesett a várva várt fehér hó, s ha tehettük jókat hancúroztunk, szánkóztunk, hógolyóztunk.

FEBRUÁR:

Új játékot tanultunk, aminek neve meseszöves. A játék során megadott szavakból kell a gyerekeknek egy mesét kitalálni. Ez a játék a szókincset, a mondatalkotási készséget és a gondolkodást egyaránt fejleszti.

A madarak ellátása tovább folytatódott ebben a hónapban is. Szép farsangi álarcokat készítettünk festéssel, színezéssel.

Megtartottuk az otthonban vidám farsangi multságunkat. A gyerekekkel tréfás farsangi verseket, mondókákat tanultunk, amelyet aztán mindenki elszavalt társai előtt is.

Gondozottaink színes, vidám jelmezekbe öltöztek. Vicces játékokkal szórakoztak, mint például lufifújó-verseny, székfoglaló. Farsangi karneválunkon táncokkal búcsúztattuk el a telet.

MÁRCIUS

Az első tavaszi hónapban a nappalok egyre hosszabbak, március 21-én pedig pontosan ugyanannyi ideig tart a világosság és a sötétség. Mind ezt egy alma és egy fényforrás segítségével szimbolizáltuk.

Tavaszi dekorációt varázsoltunk krepp-papír, hurkapálca, ragasztó, hímzőfonal segítségével. Gyönyörű tavaszi virágokat készítettünk, mint például: krókusz, tulipán, szegfű. Új játékot is tanultunk, a neve virágstaféta. Megbeszéltük és megfigyeltük a tavasz első bizonyítékait, a fák ébredését, rügyfakadását. Beszélgettünk a tavaszi szeszélyes időjárásról.

Március 15-ére kokárda készült a bejárati ajtóra. Nemzeti színű szalagból kokárdát varrtak a gyerekek, amelyet az iskolai ünnepségen viseltek.

ÁPRILIS

Április 1-je a tréfálkozások, jókedvű beugratások napja. Ezen a napon a gyerekek megviccelték egymást tréfás beugratókkal.

A megszokott játékok mellett találós kérdésekkel szórakoztatták egymást a gyerekek.

Játék: Ki tud több találós kérdést kitalálni?

Készültünk következő ünnepünkre, a húsvétra. A kisebbek örömmel színezték a húsvét jelképeit, a tojást, a nyuszt, a csibét, a bárányt, a tavaszi virágokat. A fiúk locsolóverseket tanultak, hogy húsvét napján méltóképpen meglocsolhassák lány társaikat.

Folytattuk az időjárás megfigyelését, a tavasz kibontakozását, az elköltözött madarak visszaköltözését. Egyre több időt töltöttek gyermekeink a szabadban focizással, labdázással.

MÁJUS

A május elsején a népi hagyománynak számító májusfa állítás szokását és jelentését elevenítettük fel.

A hónap első vasárnapján az édesanyákat ünnepeltük meg. A gyerekek családonként készítettek üdvözlőlapot anyukájuknak. Festékbe mártott ujjuk lenyomatával virágcsokrot formáztak meg a képeslapra. Anyák napi verset, köszöntőt tanultak meg, amit az elkészített ajándék kíséretében mondtak el otthon.

Szabadtéren egyre több játékra volt lehetőség, így sokat tartózkodtak gyermekeink a szabadlevegőn.

Május végén megünnepeltük a gyermeknapot. A karácsonyi támogatóink visszatértek hozzánk és gondozottainknak pizzát és ajándékokat hoztak, és mi vidám játékokkal szórakoztattuk őket. Egy plakátot is készítettünk a gyermeknap alkalmából, felhívva a figyelmet arra, hogy ezen a napon, a világ minden gyermeke megérdemli az ünneplést és a megajándékozást.

JÚNIUS

Június közepétől kezdődik a nyári szünet, erre készülve megbeszéltük a nyári időjárásban (forróság, napszúrás) rejlő veszélyeket. A tanévet egy lapcsánka sütő partival ünnepeltük meg. Az otthon számára vásárolt kerti kádban a gyerekek gyakran fürdöztek, pancsoltak meleg idő esetén. Sok időt töltöttek az intézmény mögötti játszótéren, hintázással, csúszdázással, homokozással, fogócskázással, labdázással. „Kavicskirakó” játékot a kisebb gyerekekkel játszottuk. Ez a fejlesztőjáték a kisebb, nagyobb, emelkedés, csökkenés fogalmának elsajátítását is segíti. Udvari játékaink: ugróiskola, „Mókusok ki a házból!”, kugli, aszfaltrajz készítés. A gyerekekkel gondoztuk az otthon körül kirakott muskátlikat, ültetett virágokat.

JÚLIUS

Júliusban érik a legtöbb gyümölcs. A gyerekek több alkalommal is voltak „vezető” Ilike néni kertjében gyümölcsszüreten. Nagy sétákat tettünk a településen megfigyelve a természet sokszínűségét. A kanális partra, sportpályára kilátogatva megismerkedtek a gyerekek az itt fellelhető mezei és gyógynövényekkel. Ebben az időszakban gyermekeink gyakran megtapasztalják a rovarcsípések (szúnyog, méh) kellemetlen hatását, ezért megelőzésre és védekezésre nagy gondot fordítottunk.

Moziba is ellátogattunk, ahol a Gru 3 című mesefilmet nézték meg a gyerekek.

Legnépszerűbb udvari játékaink a cicázás, labdaiskola, fogócska voltak. Sikere volt a rollereknek, melyekkel önfeledten suhantak a gyerekek.

AUGUSZTUS

Augusztusban folytatódott az otthon körüli virágok gondozása, amit a gyerekek nagy örömmel végeztek. Jó idő esetén gondozottaink szívesen fürdöztek a kerti kádban.

Nagy sétákat tettünk a faluban, gyakran ellátogattunk a közösségi park játszóterére is. Ilyenkor a délelőttöt itt töltöttük játékkal, sportolással. A megszokott szabadtéri eszközökön kívül, itt egy „csúszkát” is felállítottak, ami a gyerekek körében nagy népszerűségnek

örvendett. A úzórait és a frissítőt is itt fogyasztottuk el, megpihenve a nyárfák hús árnyékában. Ezeken, a kis kirándulásokon alkalmunk volt megfigyelni a mezei rovarokat, bogarakat, lepkéket. A lányok az itt nyíló virágokból szép koszorúkat fontak. Újabb mozi látogatáskor megnéztük a Thor c. filmet, melyet 3 D-ben élvezhettek a gyerekek.

Ebben a hónapban bőséggel érnek a nyári és kora őszi gyümölcsök. Ennek betakarításában, valamint elfogyasztásában a gyerekek is részt vettek „vezető” Ilike néni kertjében. A kirándulások alkalmat adtak a természetben történő változások megfigyelésére, hisz már bágyadtabb a napfény, sárgállanak a levelek.

SZEPTEMBER

Szeptember 1-je az iskolakezdés napja. Az első héten kézműves foglalkozások keretében, a gyerekekkel befedtük és a nevükkel elláttuk a füzeteket, könyveket. Másik kedvelt elfoglaltság az őszi falevelek, termések gyűjtése, amiből asztali dekoráció, különböző figurák, őszi képek készültek. Ez az időszak alkalmas sétákra, a színes őszi természet megfigyelésére. Amikor az időjárás engedte, a tanulmányi munka után sokat játszottak gyerekeink a szabadban. Kedvelt játékok a focizás, tollaslabdázás, kiütős, fogócskázás voltak. Szeptember végén rendezték meg a Tirpák fesztivált, ahova a hétvére bent maradó gyerekekkel ellátogattunk. Jó programok voltak, és mi szem szájnak ingere, mindent megkóstoltak.

OKTÓBER

Az intézményt az ősz színeivel díszítettük fel. A gyerekek segítségével, festéssel és ragasztással őszi fákat ábrázoló nagy faliképet készítettünk. A termések, levelek színes kavalkádja, fejlesztő eszközként is szolgál. Gyerekeink így játszva megtanulhatják például a színeket, a kisebb és nagyobb fogalmát. A szép őszi időben még mindig a szabadtéri játékokat részesítettük előnyben. Hagyományos játékaink mellett, új játékot is tanultak gondozottaink. A játék neve: „Ledobó játék”. Ebben a játékban egymás dióját kell eltalálni, aki több diót gyűjtött az győz.

NOVEMBER

Ebben az évszakban helyezük ki a madaraknak szánt téli eleséget, különböző magvakat, szalonnabórt. Természetesen ezt a tél folyamán mindig pótoljuk.

A hideg idő miatt, szabadidős tevékenységeinket az otthon falai között tartottuk meg. Óvodás és alsó tagozatos gyerekekkel, ősszel kapcsolatos mondókákat, verseket tanultunk. A tanulók szívesen rajzoltak a játékszoba falára felragasztott „rajzlapra”. Kisebb gyermekeink körében

nagy sikert aratott a hatalmas papírdoboz felállítása, amit házikó vagy bűvöhelyként használtak játékaikban. Már hozzánk is begyűrűzött a halowen „örület”, így a gyerekek kívánságára rémségeket rajzoltunk, dekoráltunk az otthonfalaira, ablakaira.

DECEMBER

Ez a hónap az advent időszaka, ennek megfelelően feldíszítettük a gyermekotthont. Mindenki izgatottan várta már az ünnepi készülődést, amiben aktívan részt is vettek. December 3-án moziba látogattunk, a film címe: Egy rém boldog család. Utána a karácsonyi forgatagot tekintettük meg, a sétálóutcában. December 6-án, a Mikulást várták gyermekeink nagy izgalommal. A cipőket, csizmákat gondosan megpuolták, és ebben találták meg mikuláscsomagjaikat.

Mikulás elmúltával a karácsonyi műsorunkra készültünk. Esténként verseket, mondókákat, rövid történetet, dalocskát gyakoroltunk, hogy a Karácsonyi estünkön méltóképpen elő tudják adni. Ünnepségünkön kedves adományozók is részt vettek. A műsor után az ajándékok bontogatásakor, jó volt látni a gyerekek csillogó szemét. Köszönjük adományozóinknak nagylelkűségét.

Nyíregyháza, 2018. január 30.

J. Nagy
igazgató

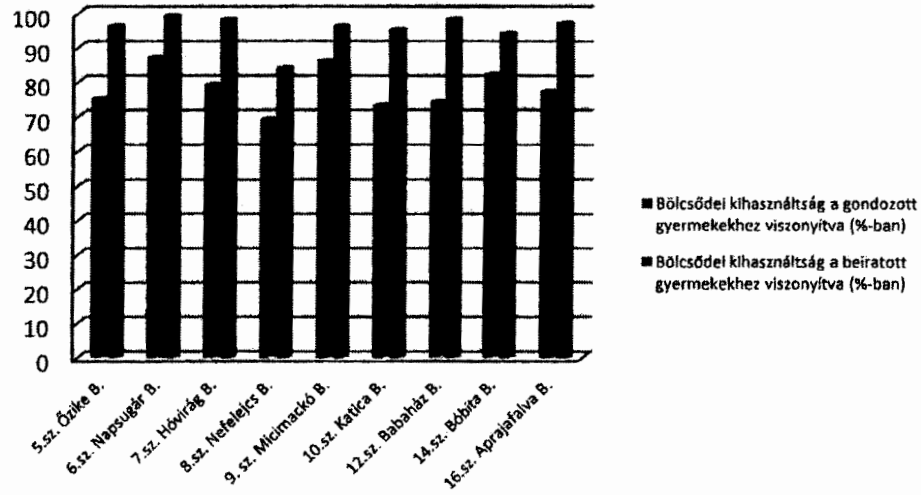
2017. 05. 24.

000252

Adatszolgáltató bölcsődék		1 évesnél fiatalabb, felvett gyermekek száma	Munkanapok száma	Engedélyezett férőhelyek száma	Napi nyitvatartási órák száma	Lehetséges gondozási napok száma	Teljesített gondozási napok száma	Normatíva lehívásához figyelembevehető gondozási napok száma	Naponta beiratott gyermekek száma	Beiratott gyermekek napi száma havi szinten	Bölcsődei kihasználtság a gondozott gyermekekhez viszonyítva (%-ban)	Bölcsődei kihasználtság a beiratott gyermekekhez viszonyítva (%-ban)	Bölcsődei kihasználtság a normatíva lehívásához figyelembevehető gondozási napokhoz viszonyítva	Naponta átlagosan az ellátást igénybevevő gyermekek száma	Üres férőhelyek száma, a naponta beiratott gyermekek számához viszonyítva	Elutasított bölcsődei ellátásra irányuló kérelmek száma	A teljesített gondozási napokhoz képest lehívható normatíva
5.sz. Őzike Bölcsőde	2	240	76	10,5	18240	13664	15828	76	17431	75	96	87	57	0	0	115,84	
6.sz. Napaugár Bölcsőde	5	240	24	10,0	5760	4996	5595	24	5718	87	99	97	21	0	0	111,99	
7.sz. Hóvirág Bölcsőde	0	240	40	10,5	9600	7562	8669	40	9386	79	98	90	22	0	0	116,64	
8.sz. Nefelejcs Bölcsőde	2	240	130	10,5	25200	21544	25072	122	26285	69	84	80	90	8	0	116,58	
9.sz. Micimackó Bölcsőde	1	240	50	10,5	12000	10297	11072	48	11566	86	96	92	45	2	0	107,53	
10.sz. Katika bölcsőde	1	240	104	10,5	24600	18139	20827	99	23665	73	95	83	76	5	0	114,82	
12.sz. Babaház Bölcsőde	2	240	106	10,5	25440	18829	22317	104	24862	74	98	88	78	2	0	118,52	
14.sz. Bóbita Bölcsőde		240	80	10,5	19200	15707	16795	76	18135	82	94	87	65	4	0	106,93	
16.sz. Aprajafalva Bölcsőde	1	240	106	10,5	25440	19582	22218	103	24628	77	97	87	82	3	0	113,46	
Összesen:	14	240	716		171840	130320	148192	692	161676	76	94	86	543	24	0	113,87	

00231

Diagram a bölcsődék kihasználtságáról

2.sz. Táblázat

Álláshelyek, foglalkoztatottak részletező adatai a 2017. évben

Bölcsődék	Összes engedélyezett álláshelyek száma	Engedélyezett kisgyermeknevelői álláshelyek száma (ebből 1 fő bölcsődévezető)	Felkötés, egyetemi végzettséggel is rendelkező kisgyermeknevelők száma	Szakképzett kisgyermeknevelők száma	Pályaközös (1 évnél kevesebb tapasztalattal rendelkező) kisgyermeknevelők száma	Befőttheti kisgyermeknevelői állások száma	Közmunika program keretében foglalkoztatott kisgyermeknevelők száma	Nyugdíj korbaitól öt éven belül elért kisgyermeknevelők száma	Engedélyezett technikai technikai foglalkoztatottak száma	Ebből (1. sor) bölcsődei dajkák száma	Befőttheti technikai dolgozók száma	Közmunika program keretében foglalkoztatott technikai dolgozók száma	Engedélyezett élelmezésvezetői álláshelyek száma	Bölcsőde orvosi álláshelyek száma (nem teljes munkaidőben: 4 óracsoport/hó)	Megszűnt közalkalmazotti jogviszonyok száma	Létesített közalkalmazotti jogviszonyok száma
5.sz. Ózike	24	15	2	15				3	9	3		1		1		
6.sz. Napsugár	11	5	1	5			1		5	1		2		1	1	1
7.sz. Hóvirág	16	9	4	9	1		1	2	7	2		1		1	1	1
8. Nefelejcs	36	24	2	23	2	1	3	3	11	5		4	1	1	3	3
9.sz. Micimackó	17	9	3	9	2		1		7	2		5	1	1		
10.sz. Katica	30	20	4	20				3	10	4		2		1	2	4
12.sz. Babaház	30	20	4	20	1			2	10	4		3		1	1	2
14.sz. Bóbita	25	15	2	15	1		4	4	9	3		4	1	1		4
16.sz. Aprajafalva	30	20	5	20	1	1	1		10	4		3		1		2
Összesen:	219	137	27	136	8	2	11	17	78			25	3	9	8	17

000256

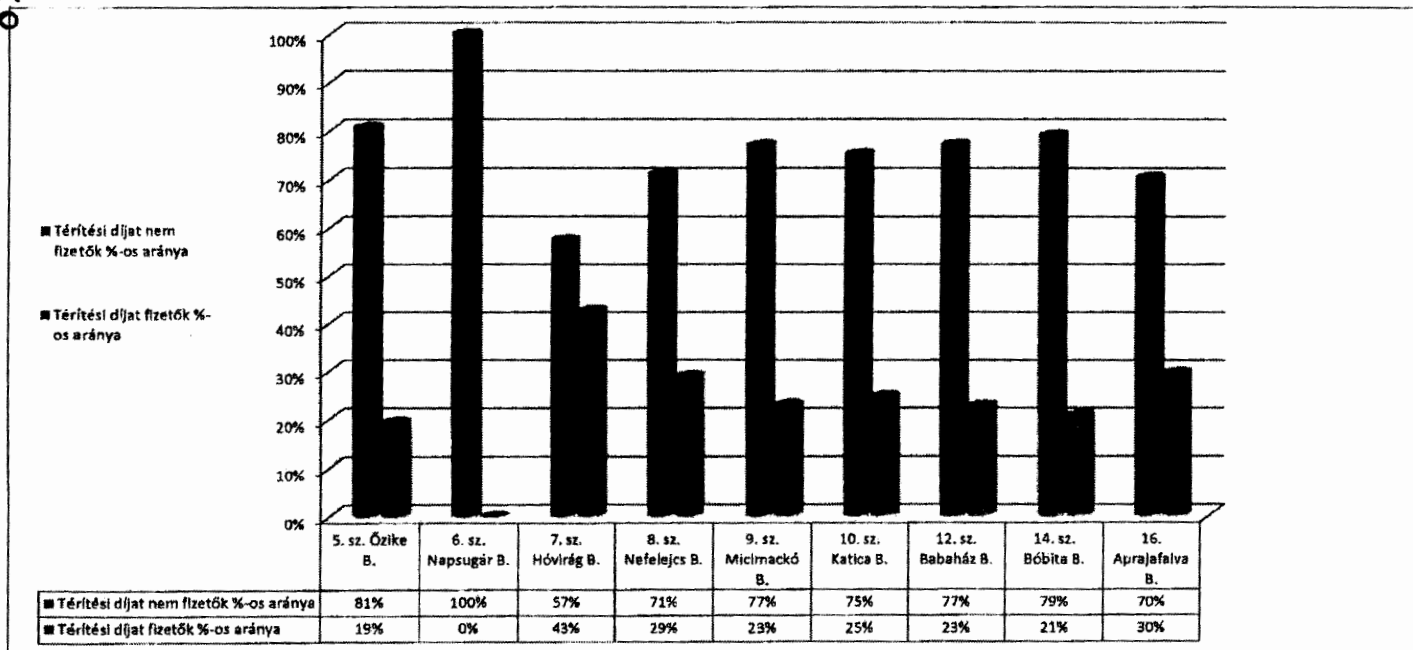
000257

Bölcsődei adatok az ingyenes étkezésről 2017 évben

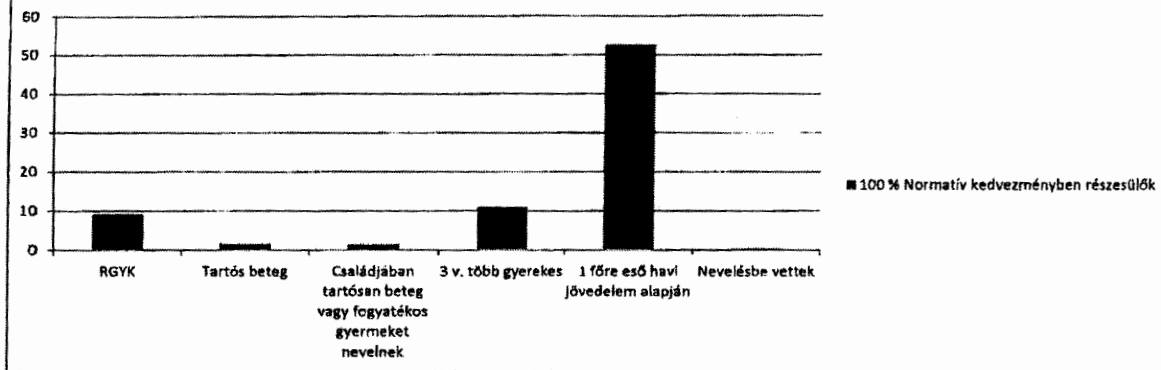
3. sz. táblázat

Bölcsődék	Engedélyezett férőhelyek száma	2017. évben felvett gyermekek száma *	Az étkezésért térítési díjat fizetők száma							
				RGYK	Tartós beteg	Családjában tartóan beteg vagy fogyatékos gyermekek nevelnek	3 v. több gyerekes	1 főre eső havi jövedelem alapján	Nevelésbe vettek	
5.sz. Ózike Bölcsőde	76	138	26	14	2	4	10	78	0	108
6.sz. Napsugár Bölcsőde	24	19	0	26	0	0	8	5	0	18
7.sz. Hóvirág Bölcsőde	40	75	32	0	1	0	13	29	0	43
8.sz. Nefejeles Bölcsőde	130	221	64	7	4	2	30	114	0	137
9.sz. Micimackó Bölcsőde	50	38	18	1	1	1	11	46	0	40
10.sz. Katica Bölcsőde	104	153	39	7	5	1	15	90	0	118
12.sz. Babaház Bölcsőde	106	180	43	16	2	1	15	109	2	149
14.sz. Bóbita Bölcsőde	80	119	27	4	0	2	16	80	0	102
16.sz. Aprajafava Bölcsőde	106	105	30	0	0	1	16	54	0	71
Összesen:	716	1182	279	75	15	11	114	566	2	843
%-on arány az ellátott gyermekek számárahoz viszonyítva			24,87	6,68	1,34	1,07	11,94	53,92	0,18	75,13

Diagramm az ingyenes étkezésről 2017. évben

100 % Normatív kedvezményben részesülők

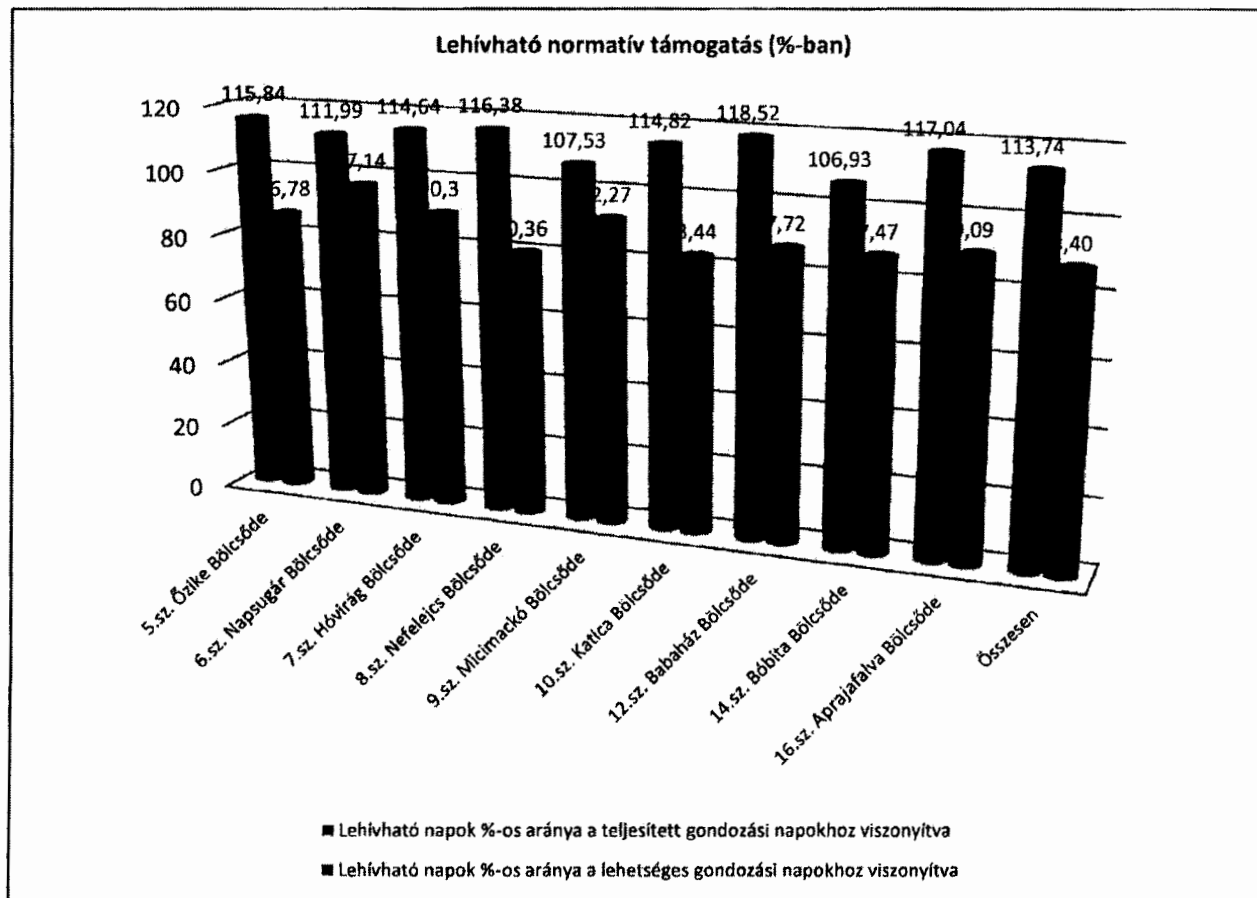
4. sz. táblázat

Adatok a bölcsődei ellátási napok után lehívható normatív támogatáshoz 2017. évben

	5. sz. Ózike Bölcsőde	6. sz. Napsugár Bölcsőde	7. sz. Hóvirág Bölcsőde	8. sz. Nefejeles Bölcsőde	9. sz. Micimackó bölcsőde	10. sz. Katika Bölcsőde	12. sz. Babaház Bölcsőde	14. sz. Bóbita Bölcsőde	16. sz. Aprajafalva Bölcsőde	Összesen.
Lehetséges gondozási napok száma	18240	5760	9600	31200	12000	24960	25440	19200	25440	171840
Teljesített gondozási napok száma	13664	4996	7562	21544	10297	18139	18829	15707	19582	130320
Normatíva lehívásához figyelembe vehető napok száma	15828	5595	8669	25072	11072	20827	22317	16795	22918	149093
A "beiratott gyermek" finanszírozási rendszer következtében lehívható többletnapok száma	2164	309	1107	3528	1775	2638	3488	1038	3336	18773
Lehívható napok % os aránya a teljesített gondozási napokhoz viszonyítva	115,84	111,99	114,64	116,38	107,53	114,82	118,52	106,93	117,04	114,41
Lehívható napok % os aránya a lehetséges gondozási napokhoz	85,72	86,71	89,79	80,36	91,27	83,44	87,72	87,47	90,09	86,76

Nyíregyháza, 2018. január 29.

000260

192000

	5.sz. Őzike Bölcsőde	6.sz. Napsugár Bölcsőde	7.sz. Hóvirág Bölcsőde	8.sz. Nefelejcs Bölcsőde	9.sz. Micimackó Bölcsőde	10.sz. Katica Bölcsőde	12.sz. Babaház Bölcsőde	14.sz. Bóbita Bölcsőde	16.sz. Aprajafalva Bölcsőde	Összesen
Lehívható napok %-os aránya a teljesített gondozási napokhoz	115,84	111,99	114,64	116,38	107,53	114,82	118,52	106,93	117,04	113,74
Lehívható napok %-os aránya a lehetséges gondozási napokhoz	86,78	97,14	90,3	80,36	92,27	83,44	87,72	87,47	90,09	88,40

Ügyiratszám: SZOC/1885-37/2018.

Ügyintéző: dr. Vachler Péter

Előterjesztés

– a Közgyűléshez –

A Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündérmkert Keleti Óvoda és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratainak technikai jellegű módosítására

Jászai Menyhért
alpolgármester 4

Dr. Krizsai Anita

Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi véleményezést
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság
Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

A Közgyűlés a 62/2018. (IV.25.) számú határozatával hagyta jóvá az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratát, illetve a 60/2018. (IV.25.) számú határozatával a Tündérvárosi Keleti Óvoda alapító okiratát.

E döntéseket, és a törzskönyvi nyilvántartás módosításához szükséges változás bejelentési kérelmet a Hivatal benyújtotta a hatósághoz.

A Kincstár álláspontja alapján az alapító okiratok ismételt módosítása szükséges, az okiratokban fellelhető – technikai jellegű – ellentmondások feloldása érdekében.

Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság jóváhagyott módosító okirata rendelkezik arról, hogy az alapító okirat 1.2.2. pontjának 7. jelű sorában a " 4400 Nyíregyháza, Toldi u. 65/a " szövegrész helyébe a " 4400 Nyíregyháza, Toldi utca 65/a " szövegrész lép, amit a jóváhagyott alapító okirat nem tartalmaz, így az összhang megteremtése érdekében e dokumentumok ismételt jóváhagyása útján a közterület elnevezésének pontos feltüntetése szükséges.

A Tündérvárosi Keleti Óvoda módosító okirata az alaptevékenységek meghatározása körében az óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatait a következők szerint határozza meg: " Az óvodai nevelés, ellátás (beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését ellátását és a nemzetiségi óvodai nevelést, ellátást is) köznevelési törvény szerinti működtetési feladatainak ellátása ". A kormányzati funkciók körében ugyanakkor a nemzetiségi nevelés külön KOFOG kódon nem szerepel, így az okirat rendelkezései közötti összhang megteremtése érdekében az " és a nemzetiségi óvodai nevelést, ellátást " szövegrészt el kell hagyni mind a módosító okiratból, mind az alapító okiratból.

Tekintettel arra, hogy az alapító okiratok módosítására vonatkozó érdemi döntését a Közgyűlés a fenti határozataival meghozta, így a jelen előterjesztés szerinti technikai pontosítás tartalmilag nem eredményez átszervezésre vonatkozó döntést.

Az alapító okiratok törzskönyvi nyilvántartásba történő átvezetése érdekében kérjük a Közgyűlést, hogy előterjesztést megtárgyalni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2018. június 13.

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

000262

Melléklet a SZOC/1885-37/2018. számú előterjesztéshez

HATÁROZAT-TERVEZET

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK**

...../2018. (VI.21.) számú

h a t á r o z a t a

A Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Tündérkert Keleti Óvoda és az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratainak technikai jellegű módosításáról

A Közgyűlés

Az előterjesztést megtárgyalta, s az abban foglaltak alapján

1./ A Tündérkert Keleti Óvoda hatályos Alapító Okiratának módosításával egyetért, az 1. számú melléklet szerinti módosító okiratot, valamint az egységes szerkezetű alapító okiratot a 2. számú melléklet szerint jóváhagyja.

2./ Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság hatályos Alapító Okiratának módosításával egyetért, a 3. számú melléklet szerinti módosító okiratot, valamint az egységes szerkezetű alapító okiratot a 4. számú melléklet szerint jóváhagyja.

Nyíregyháza, 2018. június 21.

A határozatról értesülnek:

- 1./ A Közgyűlés tagjai
- 2./ A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezető

000264

Okirat száma: SZOC/1885-2/2018

Módosító okirat

A Tündéerkert Keleti Óvoda Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése által 2017.06.12. napján kiadott, SZOC/5201-11/2017 számú alapító okiratát az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján - a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 60/2018. (IV.25.) számú, és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése __/2018. (VI.21.) határozatára figyelemmel - a következők szerint módosítom:

1. Az alapító okirat 6.2. pontja a következő, "6" jelű sorral, és a "Tündéerkert Keleti Óvoda Orgonásíp Tagintézmény" 4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely utca 2. szövegrésszel egészül ki.
2. Az alapító okirat 6.3. pontja a következő, "9" jelű sorral, és a "Tündéerkert Keleti Óvoda Orgonásíp Tagintézmény 75 fő" szövegrésszel egészül ki.
3. Az alapító okirat 6.4. pontja a következő "10" jelű sorral, és a " 4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely utca 2. 3504/1, használati jog óvoda" szövegrésszel egészül ki.
4. Az alapító okirat 4.1. pontja kiegészül a következő szövegrésszel: " ,sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai, gyermekétkeztetés, munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben".
5. Az alapító okirat 4.3. pontjában a " A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény 8.§ (1) bekezdése alapján az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. " szövegrész helyébe a következő szövegrész lép:"

" Óvodai nevelés: A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény 8.§ (1) bekezdése alapján az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásával összefüggő speciális eszközökkel, foglalkozásokkal, ellátással összefüggő feladatok ellátása.

Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai: Az óvodai nevelés, ellátás (beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését ellátását is) köznevelési törvény szerinti működtetési feladatainak ellátása.

Gyermekétkeztetés: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. § (1) bekezdése alapján a természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani.

Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben: A köznevelési intézményben a pedagógusok és más munkavállalók részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása. "

6. Az alapító okirat 6.1.3. pontjában " A költségvetési szerv előirányzatai felett rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkezik. Az intézmény gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Eszterlanc Északi Óvoda látja el. " szövegrész helyébe a "A költségvetési szerv előirányzatai felett rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkezik. Az intézmény gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Eszterlanc Északi Óvoda (4400 Nyíregyháza, Tas utca 1-3.) látja el." szövegrész lép.

Jelen módosító okiratot 2018.07.01. napjától kell alkalmazni.

Kelt: Nyíregyháza, 2018.06.21.

P.H.

dr. Kovács Ferenc
polgármester

Okirat száma: SZOC/1885-3/2018

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a Tündérmkert Keleti Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Tündérmkert Keleti Óvoda

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kert köz 8.

1.2.2. telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1		4400 Nyíregyháza, Koszorú utca 10.
2		4551 Nyíregyháza, Élet utca 30.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1998.04.01.

2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

2.2.2. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Százsorszép Óvoda	4400 Nyíregyháza, Kállói utca 109/A
2	Ligeti Óvoda	4400 Nyíregyháza, Liszt Ferenc út 32-34.
3	Kikelet Óvoda	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 25.
4	Nefelejcs Óvoda	4551 Nyíregyháza, Deák Ferenc út 2.
5	Margaréta Óvoda	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 14.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése

3.1.2. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: óvodai nevelés, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai, gyermekétkeztetés, munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Óvodai nevelés: A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 8.§ (1) bekezdése alapján az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásával összefüggő speciális eszközökkel, foglalkozásokkal, ellátással összefüggő feladatok ellátása.

Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai: Az óvodai nevelés, ellátás (beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését ellátását is) köznevelési törvény szerinti működtetési feladatainak ellátása.

Gyermekétkeztetés: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. § (1) bekezdése alapján a természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani.

Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben: A köznevelési intézményben a pedagógusok és más munkavállalók részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

3	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
4	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
5	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén belül a Közgyűlés által meghatározott felvételi körzet.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

A költségvetési szerv vezetőjét Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése bízza meg, illetve a megbízást visszavonja. Az egyéb munkáltatói jogokat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere gyakorolja. A költségvetési szerv vezetőjének megbízása legfeljebb öt évig terjedő határozott időre szól. A költségvetési szerv vezetője közalkalmazotti jogviszonyban kerül megbízásra. A költségvetési szerv vezetőjének megbízását a vonatkozó jogszabályok szerint lefolytatott pályázati eljárás előzi meg.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
2	megbízási jogviszony	2013. évi V. törvény a polgári törvénykönyvről
3	munkaviszony	2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés; a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: A költségvetési szerv előirányzatai felett rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkezik. Az intézmény gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Eszterlanc Északi Óvoda (4400 Nyíregyháza, Tas utca 1-3.) látja el.

6.2. A köznevelési intézmény tagintézménye(i):

	tagintézmény megnevezése	tagintézmény címe
1	Tündérváros Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Liszt Ferenc utca 32-34.
2	Tündérváros Keleti Óvoda Kikelet Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 25.
3	Tündérváros Keleti Óvoda Nefelejcs Tagintézmény	4551 Nyíregyháza, Deák Ferenc utca 2.
4	Tündérváros Keleti Óvoda Margaréta Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 14.
5	Tündérváros Keleti Óvoda Szászszorszép	4400 Nyíregyháza, Kállói út 109/a

	Tagintézmény	
6	Tündéerkert Keleti Óvoda Orgonasíp Tagintézmény	4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely utca 2.

6.3. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám a köznevelési intézmény

	feladatellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Tündéerkert Keleti Óvoda		260 fő
2	4400 Nyíregyháza, Koszorú utca 10.		56 fő
3	4451 Nyíregyháza, Élet utca 30.		56 fő
4	Tündéerkert Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény		120 fő
5	Tündéerkert Keleti Óvoda Kikelet Tagintézmény		224 fő
6	Tündéerkert Keleti Óvoda Nefelejcs Tagintézmény		84 fő
7	Tündéerkert Keleti Óvoda Margaréta Tagintézmény		240 fő
8	Tündéerkert Keleti Óvoda Százsorszép Tagintézmény		168 fő
9	Tündéerkert Keleti Óvoda Orgonasíp Tagintézmény		75 fő

6.4. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	4400 Nyíregyháza, Kert köz 8.	4080/2	használati jog	óvoda
2	4400 Nyíregyháza, Liszt Ferenc utca 32-34.	2999/7	használati jog	óvoda
3	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 25.	22201/47	használati jog	óvoda
4	4551 Nyíregyháza, Deák Ferenc utca 2.	12382	használati jog	óvoda
5	4551 Nyíregyháza, Deák Ferenc utca 2.	12379/9	használati jog	óvoda
6	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 14.	22200/2	használati jog	óvoda
7	4400 Nyíregyháza, Kállói út 109/a.	9689	használati jog	óvoda
8	4400 Nyíregyháza, Koszorú utca 10.	26753	használati jog	óvoda
9	4551 Nyíregyháza, Élet utca 30.	11861/1	használati jog	óvoda
10	4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely utca 2.	3504/1	használati jog	óvoda

Okirat száma: SZOC/1885-3/2018

Módosító okirat

Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése által 2016.02.25. napján kiadott, SZOC/3079-45/2016 számú alapító okiratát az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján -a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése __/2018. (VI.21.) számú határozatára figyelemmel -a következők szerint módosítom:

1. Az alapító okirat 4.5. pontjában a " Kótaj, " szövegrész elhagyásra kerül.
2. Az alapító okirat 2.2. pontja elhagyásra kerül.
3. Az alapító okirat 5.1. pontjában a "Az intézményvezetőt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése nevezi ki pályázat útján, határozott időre a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. XXXIII. törvény és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. XXXIII. törvény egészségügyi intézményekben történő végrehajtásáról szóló 356/2008. (XII.31.) Korm. rendelet alapján. Az egyéb munkáltatói jogokat az irányító önkormányzat polgármestere gyakorolja. " szövegrész helyébe a " A költségvetési szerv vezetőjét a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése bízza meg, illetve a megbízást visszavonja. Az egyéb munkáltatói jogokat a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere gyakorolja. A költségvetési szerv vezetőjének megbízása legfeljebb öt évig terjedő határozott időre szól. A költségvetési szerv vezetője közalkalmazotti jogviszonyban kerül megbízásra. A költségvetési szerv vezetőjének megbízását a vonatkozó jogszabályok szerint lefolytatott pályázati eljárás előzi meg. " szövegrész kerül.
4. Az alapító okirat 1.2.2. pontjának 7. jelű sorában a " 4400 Nyíregyháza, Toldi u. 65/a " szövegrész helyébe a " 4400 Nyíregyháza, Toldi utca 65/a " szövegrész lép.

Jelen módosító okiratot a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzés napjától kell alkalmazni.

Kelt: Nyíregyháza, 2018.06.21.

P.H.

dr. Kovács Ferenc
polgármester

000271

Okirat száma: SZOC/1885-4/2018

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Szent István utca 14.

1.2.2. telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 35.
2	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 37.
3	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Alma utca 71.
4	Központi Orvosi Ügyelet	4400 Nyíregyháza, Szent István utca 70.
5	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Vay Ádám körút 5.
6	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Vay Ádám körút 7.
7	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Toldi utca 65/a
8	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Fenyő utca 1.
9	Orvosi Rendelő	4400 Nyíregyháza, Gondos utca 1.
10	Orvosi Rendelő	4481 Nyíregyháza, Fácán utca 2/a
11	Védőnői tanácsadó	4400 Nyíregyháza, Rákóczi utca 23/a
12	Védőnői tanácsadó	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 8.
13	Védőnői tanácsadó	4400 Nyíregyháza, Stadion utca 8

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1990.02.07.

000272

2.2. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Nyíregyháza Bölcsődei Igazgatósága	4400 Nyíregyháza Krúdy Gyula utca 30.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése

3.1.2. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: Egészségügyi alapellátás biztosítása az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. tv. alapján.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	862100	Általános járóbeteg-ellátás

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Az egészségügyi alapellátás működésének biztosítása, ezen belül:

1. - a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
2. - a felnőtt fogorvosi alapellátás,
3. - iskola fogászat,
4. - területi védőnői ellátás,
5. - iskola védőnői ellátás,
6. - az iskola-egészségügyi ellátás,
7. - hajléktalanok háziorvosi ellátása,
8. - otthoni szakápolás és hospice ellátás.

A beteg választása alapján, lakóhelyén, illetve annak közelében hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátás biztosítása, valamint:

- Otthoni szakápolási feladatok [20/1996.(VII. 26.) NM rendelet]

- Otthoni hospice ellátás [60/2003.(X. 20.)ESZCSM rendelet].

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
2	051050	Veszélyes hulladék begyűjtése, szállítása, átrakása
3	072111	Háziorvosi alapellátás
4	072112	Háziorvosi ügyeleti ellátás
5	072311	Fogorvosi alapellátás

6	072312	Fogorvosi ügyeleti ellátás
7	072313	Fogorvosi szakellátás
8	072410	Otthoni (egészségügyi) szakápolás
9	074011	Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
10	074031	Család és nővédelmi egészségügyi gondozás
11	074032	Ifjúság - egészségügyi gondozás
12	074054	Komplex egészségfejlesztő, prevenciós programok
13	095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe. A házi felnőttorvosi ügyelet és házi gyermekorvosi ügyelet működési területe tekintetében Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, valamint Apagy és Nyírtét község közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

A költségvetési szerv vezetőjét a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése bízza meg, illetve a megbízást visszavonja. Az egyéb munkáltatói jogokat a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere gyakorolja. A költségvetési szerv vezetőjének megbízása legfeljebb öt évig terjedő határozott időre szól. A költségvetési szerv vezetője közalkalmazotti jogviszonyban kerül megbízásra. A költségvetési szerv vezetőjének megbízását a vonatkozó jogszabályok szerint lefolytatott pályázati eljárás előzi meg.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

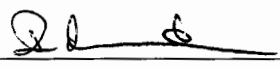
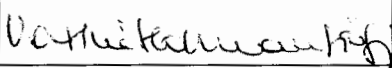
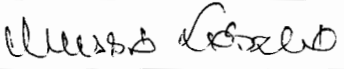
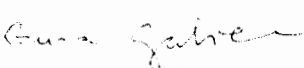

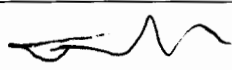
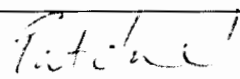
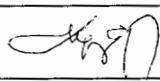
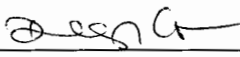
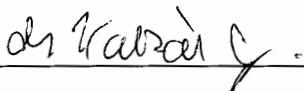

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
2	megbízási jogviszony	2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

000274

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE
Szociális, Egészségügyi és Ifjúsági Bizottsága
4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1. sz., Tel.: 42/ 524 - 585

JELENLÉTI ÍV

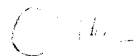
2018. június 18-án megtartott bizottsági ülésről

Rákóczi Ildikó (elnök)		
Vassné Harman Gyöngyi		
Mussó László		
Andó Károly		
Jeszenszki András		
Béres Csaba		
Czura Gabriella		
Dr. Hudákné Fábián Nóra		
Dr. Újhelyi János		
Virág Gyuláné		
Jászai Menyhért		
Dr. Szemán Sándor		
Patóné Nagy Magdolna		
Lengyelne Pogácsás Mária		
Dr. Nagy Erzsébet		
DR. KASZT'S GEDGELY		
ERDEI TÜNDÉ		

000275

Nyíregyháza, 2018. június 18.

A kiadmány hitelélül:

Dr. Krizsai Anita
a Bizottság titkára

Dr. Rákóczi Ildikó
a Bizottság elnöke

Vattai Károly főnök

000276